

Hanūmān Nāṭak

ਹਨੂਮਾਨ ਨਾਟਕ

By Hirdaya Ram Bhalla

Foreword by Akali Nihang Dr Kamalroop Singh

Archimedes Press Ltd is a UK registered company.
The company is a not for profit company.

HTTP://WWW.ARCHIMEDESPRESS.CO.UK

What is *Hanūmān Nāṭak*?

The *Hanūmān Nāṭak* is a play about Ram Chandra written in verse by the poet Hirdaya Ram Bhalla. According to Bhai Kanh Singh Nabha some poets have recorded that Hanuman wrote it himself as, but inorder to not decrease the splendar of the Rāmayaṇ of Valmik he threw it into the sea. In the times of Raja Bhoj pearl drivers found the tablets it was inscribed on, the King then got all of the tablets from the sea, and where there were any missing passages Damodar Missar recorded new verses. The version in Braj Bhasha presented here, by Hirdaya Ram - a Bhalla, who was from the Court of Jahangir in 1680 VS/ 1623 AD.[1] This is shown by the last verse:

ਛਪਯ॥ ਸੰਮਤ ਬਿਕ੍ਰਮ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸਹੱਸ ਖਟ ਸਤ ਅੱਸੀਹ ਬਰ॥ ਚੇਤ੍ਰ ਚਾਂਦਨੀ ਦੂਜ ਛਤ੍ਰ ਜਹਾਂਗੀਰ ਸੁਭੱਟ ਪਰ॥ ਸ਼ੁਭ ਲੱਛਨ ਦੱਛਨ ਸੁਦੇਸ ਕਵਿਰਾਮ ਬਿਚੱਛਨ॥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਤਨ ਕੁਲ ਪ੍ਰਾਕਸ਼ ਜਸ ਦੀਪਕ ਰੱਛਨ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਜਥਾ ਮਤਿ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹਯੋ ਸ਼ੁਭ ਲਗਨ ਗਣਿ॥ ਦੈ ਭਗਤਿ ਦਾਨ ਨਿਰਭੈ ਕਰਹੁ ਜੈ ਰਘੁਪਤਿ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ॥੧੬੦॥

chapay. saṁmata bikrama nripata sahsa khaṭa sata sīha bar. cetra cāṁdanī dūja chatra jahāṁgīra subhṭa par. shubha lachana dachana sudesa kavirāma bicchan. krishana dāsa tana kula prākasha jasa dīpaka rachan. raghupati caritra tina jathā mati pragaṭa kahayo shubha lagana gaṇi. dai bhagati dāna nirabhai karahu jai raghupati raghubaṁsa maṇi.160.

In 1680 VS/ 1623 AD, in the Royal Court of Empeor Jahangir. In the pure verses and similies the poet Kavi Ram has composed this work. Krishan Das who has enlightened the generations like a protective lamp. The tale of Ram has become manifest from my intellect in a pure way. Please bless me with devotion, fearlessness, Victory to Ram and his descendants.160.

According to Sant Kartar Singh, Hiradaya Ram Bhalla was a relative of Bhai Gurdas and employed by Akbar, and was one of Akhbar's famous nine poetic gems, and he went onto to serve Jahangir. For some reason people turned the emperor against him. He was imprisoned in a glass palace to torture him with the rays of the sun. Hirdaya Ram Bhalla was a devotee of Hanuman and had this epic memorised. Hanuman appeared and gave

[1] Kanh Singh Nabha, *Mahān Kosh*.

him banana leaves to protect his eyes from the rays, as well as paper and a pen. Hanuman dictated his epic to Hirdaya who wrote it down. Akbar felt bad and called for Hirdaya who was found dead, but the papers with the *Hanūmān Nāṭak* were complete. In this work there are also verses by Kavi Kanshi Ram and Kavi Kankan that were added in the Court of the Tenth Guru.[2] The handwritten copy by Hirdaya Ram was given to Guru Gobind Singh by Bahadur Shah, as he probably knew of the Guru's love of this epic drama. The beginning of the work commences with the verses:

ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਪੀਤ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੀ ਸੋ ਰੀਤ ਅਗਤਨ ਗਤਿ ਕੇ ਚਰਨ ਸਿਰ ਨਾਇ ਹੌਂ॥

tīno loka pīta prāna prīti hī so rīta agatana gati ke carana sira nāi hauṁ.

The Master of the three worlds, the love of my very breath, the infallible, my head is at Your feet.

ਸਦਾ ਸੀਲ ਪਤਿ ਸਤ ਪਤਿ ਏਕ ਨਾਰੀ ਬ੍ਰਤ ਸ਼ਿਵ ਸਨਕਾਦਿ ਪਤਿ ਜਸਹਿ ਸੁਨਾਇ ਹੌਂ॥

sadā sīla pati sata pati eka nārī brata shiva sanakādi pati jasahi sunāi hauṁ.

The Master of firmness, the Master of truth, without woman, the Master of Shiva and Sankadi, who have listened to Your praises.

Guru Gobind Singh and the *Hanūmān Nāṭak*

In 1679 the Guru installed a huge kettledrum called the '*Ranjīt Nagāṛā'* which was beaten every morning and evening. Then every evening with the beat of drum the Guru would go hunting. The following year he issued *hukamnāme* asking the sangat to make offerings of books, horses, and weapons. One of the first books Guru Gobind Singh fell in love with was the famous *Hanūmān Nāṭak* by Hirdaya Ram Bhalla. It is a vigorous work full of *bīr ras* (warrior spirit), with expert use of Sanskritised Braj Bhasha, containing a total of fourteen chapters. It also contains knowledge of *shastravidiā* (martial arts), battle tactics, and extols the virtue of loyalty. Guru Gobind Singh received a copy of this work from Bhai Nand Lal, and then the original written by the author from Bahadur Shah. According to Kaushish (1790), Bhai Nand Lal presented the Guru with *Hanūmān Nāṭak* (The Play of Hanuman) and the Guru commented 'after reading this a coward and weak person can

[2] The verses of Kankan are available in *Hanūmān Nāṭak*, *adiāi* 6: verse 44.

become a *chhatrī* (warrior)'.[3] In this book four pages of the '*Srī Rām Chaṅdra Parsrām Saṅvād*' (A Conversation between Ram and Parshuram) were torn.[4] The Guru asked the poets to complete the verses as good as the original and said that 'they will be granted as much a prize as they demand.' Amrit Rai, a Bhalla, from the same lineage as the original poet then completed this work before the *Hollā Mohallā* festival of March 1680 AD, the Guru paid him handsomely.[5] This *pothī* was read in the morning and evenings in Guru ji's *Diwan*. A manuscript commentary on the *Hanūmān Nāṭak* completed by Rattan Singh Bhangu in 1824-5 AD/1881 VS states that his elder brother Kuir Singh was taught by a Brahman named Panjaba who in turn was taught by Saina Singh (Sainapat), the poet and scribe in the Guru's Court, who was taught its *santhiā* Pandit Devi Das. If Bhai Chaupa Singh (~1700) is correct then the Guru actually read this play before composing the compositions in the Dasam Granth Sahib, and this would explain why in tradition this work is considered the precursor to it.[6] It is said that a miniature version of this *pothī* was kept by the Guru in his *kamarkasa* (cummerbund) at all times. Guru Maharaj's love of this *pothī* was so much it is referenced in the *Rām Avatār* or the *Rāmayaṇ* of the Sri Dasam Granth Sahib, where the Guru states clearly 'refer to this incident in more detail in the [Hanuman] *Nāṭak.*'

The Dasam Granth Sahib and *Hanūmān Nāṭak*

Infact to credit the poet genius of Hirdaya 'Ram' Bhalla, the Guru preserved the pen-name of as Ram in the passages of the Dasam Granth Sahib that sound and read the same as the *Hanūmān Nāṭak*. In Indian poetry the use of a pen-name or *takhallus* was so common that today large dictionaries of pseudonyms exist. As the *Hanūmān Nāṭak* was presented to the Tenth Guru before he wrote the bulk his Granth. A comparison with *Hanūmān Nāṭak* of the styles employed (*rīti-kāl*), would show how it fits in the context of

---

[3] Sarup Singh Kaushish, (*Gurū kīāṅ Sākhīāṅ), Guru Kian Saakhian*, *Tales of the Sikh Gurus*, trans. P. S. Bindra, P. S. Purewal, (Amritsar: Singh Bros, 2005), p. 97.

[4] Kanh Singh states that some poets were of the opinion that the Guru received it from Bahadur Shah. *Mahān Kosh*, p. 260.

[5] Also see Sarup Das Bhalla, *Mahimā Prakāsh,* 2 vols, ed. Gobind Singh Lamba and Khazan Singh, (Patiala: Bhasha Vibhag, Punjab, 1971), ii, p. 764. The same story is recorded here but other poets such as Alam translating the *Purāṇik* literature are also mentioned.

[6] Piara Singh Padam, ed., *Rahitnāme,* 4th edition, (Amritsar: Chattar Singh, Jivan Singh, 1989), p. 94.

Braj Bhasha literature. As this work is referenced in the Dasam Granth Sahib, this seems to be an essential work to understand it. It would also explain why it was taught in schools before the annexation of Punjab. Before analysing any text it necessary to know what literature gave rise to it, the pre-textual relations. In the case of the Dasam Granth Sahib it was based mainly on the *Purāṇik* scriptures. R. S. Jaggi concedes that portions of the Dasam Granth Sahib are similar to the verses in the *Nāṭak.* He also acknowledges that the *Nāṭak* is referred to within it. He does not discuss it, as this textual examination would confirm the authorship of the Dasam Granth Sahib is Guru Gobind Singh. Again, Jaggi in his second thesis which was actually about the *Purāṇik* elements did not take the opportunity. This is also a major criticism of Ashta, although he does mentions it and he fails to relate this text to the various literary forms in the Dasam Granth Sahib. There are clear textual similarities between the *Hanūmān Nāṭak* and the Dasam Granth Sahib, for example:

Kān sune pahichān na kāho so. Sāch kahai kai kavi 'rām' kahaiyā.23[7]

Kān sune pahichān na kāho so.24 [8]

From the above passages it seems that the Guru preserved the pen-name of Hirdaya 'Ram' Bhalla as 'Ram,' in the passages of the Dasam Granth Sahib that sound and read the same as the *Nāṭak*. The *Nāṭak* narrates the exploits of Hanuman and Ram, and is referenced in the *Rāmāvatār* by the Tenth Guru:

Kahī nāṭak madh charitra kathā. Jaya dīn suresi nares jathā.17.

The story as to how did the king help Indra secure victory is narrated in the "Hanuman Natak" as well as in (the Guru's own) "Charitra-Pakhayan".17. [9]

Thus the reason why this story is not explained further in *Rām Kathā* (*Rāmāyaṇ*) in the Dasam Granth Sahib, was that it was explained in the middle of the *Hanūmān Nāṭak*. The theme of the *Nāṭak* is the heroic sacrifices of Hanuman and surely the Guru liked this due to having the same ideals:

ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਨੂ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪਾ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰਾਨ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਾ॥

---

[7] *Hanūmān Nāṭak*, *adiāi* 2: verse 1.

[8] *Krishnāvatār*, DG, verse 434. For more examples, see R. S. Jaggi, *Dasam Graṅth dā Karatritav*, (New Delhi: Panjabi Sahitt Sabha, 1966), p 73.

[9] Jodh Singh and Dharam Singh, trans., *Sri Dasam Granth Sahib (Text and Translation)*, 2 vols, (Patiala: Heritage, 1999), II, p. 95. See Guru Gobind Singh, *Rāmāvatār*, DG p. 189–90, verse 17.

hāgaṛadaṁga hanū kāgaṛadaṁga kopā. bāgaṛadaṁga bīrāna mo pāva ropā.

Hanuman was also greatly infuriated and he stood firmly in the battlefield;

ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਾਰੇ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈਕੈ ਹਨੂ ਤਉ ਪੁਕਾਰੇ॥੫੭੯॥

sāgaṛadaṁga sūraṁ hāgaṛadaṁga hāre. tāgaṛadaṁga taikai hanū tau pukāre.579.

All those who fought with him suffered defeat and for this reason Hanuman is called the "defeater of all".579.

Guru Gobind Singh, *Rām Avatār*, Sri Dasam Granth Sahib

Before reading the Sri Dasam Granth Sahib it is necessary to understand this *pothī*, according to the original Khalsa tradition of the Buddha Dal. Its recitation was done by Gursikhs, before the *Akhaṅḍ Pāṭh* of Adi Guru Granth Sahib and Dasam Granth Sahib. It contains a reference to the *kechherā*, which is said to have been given to Guru Gobind Singh as a gift from Hanuman, as recorded in the Bhai Daya Singh *Rahitnāmā*. There are many copies of this *pothī* in library collections around the world including Punjab. The Punjabi name Balwant and Balwinder are actually names of Hanuman. The story of Hanuman is mentioned in Adi Guru Granth Sahib by Bhagat Trilochan on ang 695: 'Hanuman burnt the fortress of Sri Lanka, uprooted the garden of Raawan, and brought healing herbs for the wounds of Lachhman, pleasing Lord Ram.' The Guru did not worship the devtas, but it does not mean he disrespected them either. We have lost so many traditions in our Panth by people who are highly antagonistic to 'Hinduism.' If we were to clear all the *maryadā* of Hindu or Islamic influences we would not even get past *Mūl Mantra* and the word Oankar, or the word *razā* in *Jap Jī Sāhib*. In the Guru's time mythology was very important and to understand our tradition we need to know about it, this does not mean we worship *devtas* or mean we are a part of the Hindu *dharam*.

Hanūmān Nāṭak and the Pre-colonial Education System in the Punjab

Gurmukhi schools were run by the village *Gurdwaras* or *Dharmsalas*. The syllabus according to contemporary accounts, and still found in the *samaprada*, comprises of the *Balopadesa*, the *Panj Granthī*, the *Janamsākhī*, *Hanūmān Nāṭak* and *Bachitra Nāṭak*. Advanced students also learnt *Vedant* and read *Tulsi Rāmāyaṇ*, *Vishnū Puraṇ*, *Adiatam Rāmāyaṇ*, *Vichār Sāgar*, along with other scriptures. The Nirmalas, Taksal, Sewapanthis, and Udasis, ran schools in their *deras* or monasteries. This was the standard system of education at the time of the annexation of the Punjab in 1849. However, under the British

regime, secular schools were started which taught Urdu with elementary arithmetic, geography and history. Urdu, till then completely unknown in indigenous schools – Muslim, Hindu or Sikh – was introduced by the British who made it the language of official use at lower levels of administration. [10]

A contemporary account states the following, that a 'child began his studies at the age of six. He, or she, then proceeded to learn the Gurmukhi alphabet of which Guru Angad himself wrote a primer [*Balopadesa*]. The primer, being written by such an eminent spiritual leader, was in itself religious. It was, however, the means to an even more religious end-to enable the child to read the *Adi Granth,* a sacred book of the Sikhs. After this other works, such as *Hanūmān Nāṭak,* a Punjabi adaptation of a Hindi drama, were taught. Other subjects, such as elementary medicine and rhetoric, were also taught in Gurmukhi to Sikh children.' According to Leitner, while he was collecting information for his report in the 1880s, Urdu, had been brought in and was being established slowly by the government.[11]

Bibi Harnam Kaur was a famous pioneer in the field of women's education, was born on 10 April 1882 in Firozpur district of the Punjab. Her father's name was Bhagvan Das and mother's Ram Devi. Bhagvan Das was a religious minded person, and had become a disciple of an Udasi Sadhu, Ram Das, of Firozpur, after whose death he became the head of his dera or seminary. Her mother and she joined him when the former was only an infant. She was a talented child and had read *Panj Granthī*, Dasam Granth and *Hanūmān Nāṭak* before she was six years of age. Kanh Singh Nabha who for Maharaja Hira Singh of Nabha, wrote *Nanak Bhavarth Dipika* (1888), an exegesis of extracts from the *Hanūmān Nāṭak*, based on his notes prepared for the education of the young prince under his tutelage.

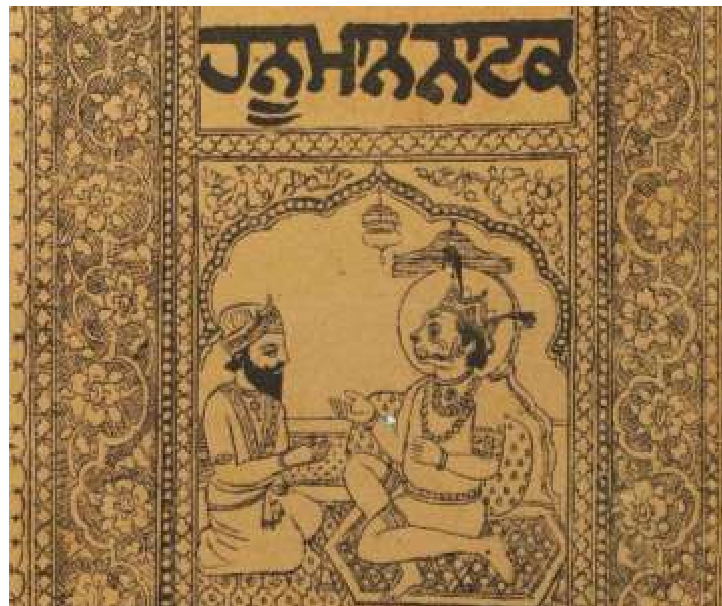
The Buddha Dal and *Hanūmān Nāṭak*

---

[10] http://punjabrevenue.nic.in/gaz_gdr26.htm

[11] Leitner, G. W. (1882). *History of the Indigenous Education in the Punjab since Annexation and in* 1882 Repr. (Lahore: Republican Books, 1991), pp. 35-37. An article entitled 'Beginnings of Modern Sikh Education' Harbans Singh, Published in the *Punjab Past and Present, Vol.VII, Part I, Serial No.* 15, *April* 1974, pp. 127-144 ; *Gurdaspur District Gazetteer*, 1914 (Lahore, 1915), pp. 190-194. http://www.apnaorg.com/articles/IJPS/

When I first met the Akali Nihang Singh Khalsa leader, Jathedar Akali Nihang Baba Santa Singh 96 Crori, I was well aware of the numerous copies of the *Hanūmān Nāṭak* in manuscript collections, and references to it in Sikh history. He told me that this work was taught to a student before the *santhiā* of Sri Dasam Granth Sahib. This makes perfect sense as manuscript evidence shows that Bhai Rattan Singh Bhangu Shahid, learnt this epic from an unbroken lineage originating back the the Guru's Court. Later on after doing some basic training in *shastravidia* with various Ustads in the Panjab, I also came to learn that this work contained battle tactics, as well as some verses that were recited during duels, and in training. There is a *paintra* to use with heavy weapons in *shastravidiā* which came from the Hanuman Akhara, which also involves breaks, locks, and powerful blows, which was later modified by Baba Katorh Singh. The *Hanūmān Nāṭak* is also read in the Dam Dami Taksal, Sewapanthi, Nirmala, and Udasi Sampradas

A late 19th century lithographed cover to the Hanuman Natak, showing Hanuman narrating the saga to Hirdaya Ram Bhalla. Courtesy of Punjab Digital Library.

There are many copies of this pothi for example see, *Hanūmān Nāṭak*, British Library: India Office Library, or. 2561. You can find many versions online at Punjab Digital Library, which is subscription based. You can also buy the pothi from CSJS.com. If you want *santhiā* of it go to Boparai Taksal near Rakba, and learn there, please let us not let the warrior traditions die. In the Dasam Granth Sahib Report of 1897, it states one Singh had this whole *pothī* memorised and had done thousands of *pāṭhs* of it. This does

not happen anymore due to the influences of the Singh Sabha, which originally had a good purpose, but sold out to the right wing incrementally, which is far away from the middle pathway which is dharam. Its time people saw past ideological boundries and politics and just accepted the tradition for what it is, rather than hijack it and use it for political motives.

I started to read this work and found two commentaries on it, as I read through it I typed it for the benefit of my Khalsa brothers and sisters. This is the first edition of the *Hanūmān Nāṭak*, the second edition will contain the transliteration, and the third a translation. I have proof read it, but I am sure there are mistakes, so if you find any please be kind enough to send me a message with the details.

With the blessings of the Jathedars of Buddha Dal

The current head of the Shiromani Khalsa Panth Akali Buddha Dal Panjwa Takht Chalda Vahir Chakrvarti, Vishav, Singh Sahib 96 Crori Jathedar Akali Baba Surjit Singh Nihang Singh. Who is currently in jail with Rajoana Sahib due to the SGPC and Akali Dal making their own puppet leader. Please visit www.babasurjeetsingh.com to spread awareness about this injustice. This is what the Chinese government have done to his holiness the Dalai Lama and the Pancham Lama. We cannot allow this to happen to the head of the Khalsa Panth.

While Baba Surjit Singh is in jail, Singh Sahib Jathedar Akali Baba Joginder Singh a respected and enlightened Mahapurush is taking over ceremonial duties of the Shiromani Khalsa Panth Akali Buddha Dal Panjwa Takht Chalda Vahir Chakrvarti, Vishav. Please visit Baba ji at Gurdwara Dam Dama Sahib, Rakhba.

About the Author

My name is Dr. Kamalroop Singh, I am a Sikh and a member of the Khalsa, and belong to the Nihang Singh order, under the leadership of 96 Crori Singh Sahib Jathedar Akali Baba Surjit Singh Nihang. I began my journey back in 1995, when I met some inspirational Sikhs. I have been reading about and practising as a Sikh from a young age, I took initiation into the Khalsa in 1999. I have travelled around India and stayed with the Nihang Singhs and Sants, and I also took basic *santhia* from the Dam Dami Taksal in Amritsar. After finishing my degree in Chemistry I completed anMPhil and PhD in Sikh Studies. My chosen subject was the Dasam Granth Sahib, my thesis was titled 'Dasam Granth Re-examined'. A book titled 'Dasam Granth Questions and Answers' has been published which was written with a colleague, please see it at www.archimedespress.co.uk. I am a linguist and have worked for the Crown Prosecution

Services and taught languages at the School of African and Oriental Studies. I have been a consultant to a number of museums and galleries around the world, and I regularly travel and teach about related subjects. Please forgive any mistakes beloved Sadh Sangat jio and pray that I may continue serving the Guru Khalsa Panth Sahib.

Das, Kamalroop Singh.

Also see

An article on the *Nitnem*.

http://www.scribd.com/doc/130906016/The-History-of-the-Nitnem-B%C4%80%C5%86i%C4%80-Akali-Dr-Kamalroop-Singh-Nihang

An article on the *Aratī*.

http://www.scribd.com/doc/183005595/Arati-Arata-by-Dr-Kamalroop-Singh-Akali-Nihang.pdf

Dasam Granth Questions and Answers.

http://archimedespress.co.uk/books

http://www.sarblohgranth.com

Sponsor Us

If you like this work and want to help me to publish more books for free, you might want to consider helping via the following:

1. Proof Read
2. Sponser printing
3. Help typing or donate for typing
4. Help type setting or donate for type-setting
5. Help research or donate for research

Please contact me at Kamalroop_singh@hotmail.com

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਅਥ ਹਨੂਮਾਨ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਤ ਕਵਿ ਹਿਰਦੇ ਰਾਮ ਕੀ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਪਤਿ ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੀ ਸੋ ਰਤਿ ਅਗਤਨ ਗਤਿ ਕੇ ਚਰਨ ਸਿਰਨਾਇ ਹੌਂ॥ ਸਦਾ ਸੀਲਪੱਤਿ ਸੱਤ ਪੱਤਿ ਏਕ ਨਾਰੀ ਬ੍ਰਤ ਸ਼ਿਵ ਸਨਕਾਦਿ ਪਤਿ ਜਸਹਿ ਸੁਨਾਇ ਹੌਂ॥ ਸੁਰਪਤਿ ਹੂੰ ਕੇ ਪਤਿ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਪਤਿ ਰਾਮ ਨੈਨ ਕੋਰ ਓਰ ਕਬਹੂੰ ਤੋ ਪਰਜਾਇ ਹੌਂ॥ ਫੁਰੇ ਬਾਕਪਤਿ ਸੁਨੋ ਸੰਤ ਸਾਧ ਮਤਿ ਤਬ ਐਸੇ ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ ਕਛੂਕ ਗੁਨ ਗਾਇ ਹੌਂ॥੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸਾਰਸੁਤੀ ਬਰ ਪੂਰਨ ਕਾਹੂ ਕੇ ਹੈ ਸ਼ਿਵ ਸੇ ਬਰ ਦੈਯਾ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ ਹੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੋ ਬਜ ਕੋਊ ਗਜਾਨਨ ਆਸ ਬਸੈਯਾ॥ਕਾਨ ਸੁਨੇ ਪਹਿਚਾਨ ਨ ਕਾਹੂ ਸੌਂ ਸਾਚ ਕਹੈ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹੈਯਾ॥ ਜਾਨਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਨਾਮਹਿ ਜਾਂ ਸੁਨਏ ਸਭ ਹੋਹਿ ਰਾਮ ਕਹੈਯਾ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸ਼ਯਾਮ ਘਨ ਦੇਹ ਸੋ ਮੈਂ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਜਿਯੋਂ ਨੇਹੁ ਬਾਂਧਯੋ ਜਿਯੋਂ ਨੇਹੁ ਬਾਂਧਯੋ ਦੇਹ ਪ੍ਰੇਮ ਬੂੰਦ ਹੌਂ ਜਪੈਯਾ ਤਾਂ ਹੀ ਛਿਨ ਕਾਮ ਕੋ॥ ਰਾਮ ਮੁਖ ਧੁਨਿ ਸੁਨਿ ਭਯੋ ਮ੍ਰਿਗ ਤਾਹੀ ਛਿਨ ਰੂਪ ਸਿੰਧੁ ਮੀਨ ਡਰ ਹੈ

ਨ ਕਾਲ ਘਾਮ ਕੋ॥ ਵੈ ਉਦਾਰ ਰਾਇ ਹੌਂ ਭਗਤਿ ਭੀਖ ਮਾਂਗੋ ਵੈ ਤੋ ਰਾਮ ਚੰਦ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਚਕੋਰ ਮਨ ਰਾਮ ਕੋ॥੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ਼ੈਵ ਕਹੈ ਸ਼ਿਵ ਯਾ ਰਘੁਬੀਰਹਿਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹੈ ਸਬ ਬੇਦ ਪਢੱਯਾ॥ ਬੋਧ ਕਹੈ ਇਕ ਕਰਮ ਕਹੈਂ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਜਨ ਏਕ ਧਰਮ ਕਹੈਂ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਜਨ ਏਕ ਕਹੈਂ ਇਕ ਧਾਮ ਸਹੱਯਾ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਕਰਤਾ ਜਨ ਏਕ ਕਹੈਂ ਘਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਸੱਯਾ॥ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਰਾਮ ਸੁਨੈ ਅਪਨੋ ਜਸ ਅਪਨੋ ਜਸ ਹੈ ਸਬਤ ਦਯੋ ਸਨ ਦੌਰ ਸੁਨੱਯਾ॥੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੌਸਲ ਤਨੱਯਾ ਤਨ ਕੁਸ਼ਲ ਨਿਧਾਨ ਪ੍ਰਭੁ ਕਲ ਮਲ ਮਥਨ ਸੋ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈਂ॥ ਕਰੁਣਾ ਕੀ ਖਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ਜਾਂਕੀ ਦੀਨਨ ਸੌ ਮਾਨ ਲੇਤ ਜੀ ਕੀ ਸਭਹੀ ਕੋ ਸਾਵਧਾਨ ਹੈਂ॥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਰੀਝੈ ਨੈਕ ਕੀਏ ਸੇਵ ਹੀਏ ਪਰ ਪੀਰ ਜਾਨਬੇ ਕੋ ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ ਹੈਂ॥ ਬਾਰਿਦ ਸੇ ਸਯਾਮ ਅਭਿਜਾਮ ਕਾਮ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਮ ਐਸੇ ਰਾਮ ਕੇ ਹੀਏ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈਂ॥ ਕੇ ਹੀਏ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈਂ॥੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮਸੌਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੋ ਜਿਨ ਧਾਮ ਕੇ ਕਾਮ ਰਹੋ ਉਰਝਾਈ॥ ਜੌਂ ਨ ਬਨੈ ਤਉ ਏਕ ਘਟੀ ਸੁਨ ਲੈ ਗੁਨ ਕੋ ਤਜ ਆਰਸਤਾਈ॥ ਪੇਟ ਹੀ ਮੈ ਜਿਨ ਪੇਟ ਭਰਯੋ ਅਬ ਪੇਟਕੇ ਕਾਜ

ਕਹਾਂ ਦੁਚਿਤਾਈ॥ ਲੈ ਸਿਖ ਆਵਰੇ ਆਉ ਚਲੀ ਪਾਨੀ ਮਲਾਹਿ ਚਲਾਈ॥੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਮਨੋਜ ਲਜਾਇ ਮਨੋ ਨਿਜ ਦੇਹ ਬਿਸਾਰਯੋ॥ ਮੱਜਨ ਕਾਜ ਕੀਓ ਉਦਵ ਰਤਲ ਤਾਹੀ ਕੋ ਲੈ ਨਭ ਚਾਂਦ ਉਭਾਰਯੋ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਬਾਕ ਬਿਲਾਸ ਤੇ ਧਰਕ ਰਚਿਯੋ ਤ੍ਰਈ ਲੋਕ ਬਿਥਾਰਯੋ॥ ਕੀ ਕੋਰ ਤੇ ਨੇਹੁ ਕੀਓ ਬਿਧ ਡੀਲ ਕੀਛਾਹ ਤੇ ਛਾਹ ਤੇ ਸੀਲ ਸਵਾਰਯੋ॥੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਿਉ ਧਰਤੇ ਧਰ ਧੀਰ ਸਬੈ ਭਟ ਹੋ ਨ ਕਛੂ ਬਲ ਕਾਹੂੰ ਬਲ ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਪੋਤੇ॥ ਛਤ੍ਰਿਯ ਸ੍ਰੌਣਿਤ ਕੇ ਕਰ ਕੁੰਡਨ ਨਹਾਤ ਫਿਰਿਯੋ ਭ੍ਰਿਗੁ ਨੰਦਨ ਸੋਤੇ॥ ਕਿਉਂ ਟਰਤੇ ਸੁਖ ਰਾਵਨ ਕੇ ਧਨੁ ਤੋਰ ਕਹੋ ਸੀਯ ਲਾਯਕ ਕੋਤੇ॥ ਜੌ ਰਘੁਬੰਸ ਸਿਰੋਮਣਿ ਭੂੰਤਲ ਜਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਨ ਹੋਤੇ॥੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਅਹਿ ਨਾਥ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਹੌਂ ਬਿਨ ਕਾਨਨ ਕਾਹੇ ਤੇ ਕੀਨੋ॥ ਹੌਂ ਡਰਪਯ ਸੂਨ ਬਾਤ ਫਨਿੰਦ ਡਗੈ ਸਿਰ ਨੈਕ ਫਟੇ ਪੁਰ ਤੀਨੋ॥ ਹੈ ਕਹੂ ਕੌਨ ਸੂਨੇ ਜਸ ਰਾਮ ਕੋ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਲੀਨੋ॥ ਮੇ ਸ਼ਉਮ ਕੇ ਤ੍ਰਈ ਲੋਕ ਰਚਯੋ ਤੁਹਿ ਐਸੇ ਹੀ ਜਾਨਤਹੀ ਸਿਰ ਦੀਨੋ॥੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸ਼ਿਰੋਮਣਿ ਕੀ ਯਹਿ ਕੀਰਤਿ ਹੈ ਕਿਧੋ ਦੂਤੀ ਬਖਾਨੋ॥ ਆਨਿ ਦਈ ਕਮਲਾ ਹਰਿ ਕੀ ਯਹ ਬਾਤ ਸੂਨੇ ਸੂਰਲੋਕ ਡਰਾਨੇ॥ ਜਾਨ ਯਹੈ ਮੂਖ ਚਾਰ ਕੀਏ ਬਿਧਿ ਸੰਭੂ ਰਹੈ ਅਜਹੂੰ ਲਪਟਾਨੋ॥ ਸ਼ੱਕ੍ਰ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕੀਏ ਚਖੁ ਛਹੂੰ ਮੂਖ ਬਿਆਹ ਕੀਯੋਨ ਸਯਾਨੇ॥੧੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਭੋਗਹਿ ਛਾਡ ਨ ਜੋਗ ਕਰੈ ਕੋਇ ਮੈ ਸ਼ਿਵ ਲੌ ਸ਼ਿਵ ਲੋਕ ਨਿਹਾਰਯੋ॥ ਆਗਮ ਤੇ ਨ ਮਿਟੈ ਮਨ ਕੌ ਗਮ ਬੇਦ ਬਿਬਾਦ ਨ ਜਾਇ ਬਿਚਾਰਯੋ॥ ਮੌਨ ਤੇ ਕੌਨ ਸੋਭੌਟੀ ਲਹੈ ਬਿਨ ਬੋਲ ਖੁਲੈ ਘਰ ਕੇ ਨ ਕਿਵਾਰਯੋ॥ ਤਾਅਤੇ ਯਹੈ ਜੀਅ ਜਾਨਤ ਹੋਅ ਜਿਨ ਰਾਮ ਕਹਯੈ ਤਿਨ ਕਾਮ ਸਵਾਰਯੋ॥੧੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹੈ ਨ ਕਹੂੰ ਕਵਿ ਅੰਤ ਸੁ ਸੂੰਦਰ ਸੰਤ ਸਮੂਹ ਤਊ ਸੁਖ ਪੈ ਹੈਂ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਮਿਲੀ ਕਵਿ ਰਾਮ ਤੁਮੈ ਅ ਸਿਰਨਾਇ ਸੁਨੈ ਹੈਂ॥ ਖਾਰੇਊ ਨੀਰ ਨਵਾਇ ਗੁਬਿੰਦਹਿ ਜੌਬ ਕੋਊ ਚਰਨੋਦਕ ਦੈ ਹੈਂ॥ ਕੌਨ ਸੁ ਸਾਧੁ ਨ ਆਦਰ ਸੋਂ ਕਹਿ ਮੂੰਡ ਚਢਾਇ ਨ ਸ੍ਵਾਦਹਿ ਸੂਨੈ ਹੈਂ॥੧੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹੌ ਮਤਿਹੀਨ ਇਹੈ ਕਵਿਤਾ ਸਿਰ ਜਾਨਤ ਹੋ ਊਪਹਾਸ ਧਰੈਗੀ॥ ਰਾਮ ਮਈ ਸੁਖ ਦੈ ਸਬ ਕੋ ਮਨ ਕੇ ਦੂਖ ਦੋਖ ਸੰਤਾਪ ਹਰੈਗੀ॥

ਜਿਯੋਂ ਬਨ ਭਿਲ ਕੀਰਾਤ ਕੀ ਆਗ ਮਥੇ ਲਘੁਦਾਰ ਤੇ ਜੋਤ ਜਰੇਗੀ॥ ਤੌ ਕਹਿ ਹੋਮ ਸਮੂਹਨ ਕੋ ਯਹ ਹਾਟ ਕਲੰਕ ਨਾ ਦੂਰ ਕਰੈਗੀ॥੧੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਬਾਕ ਬਿਲਾਸ ਹੁਲਾਸ ਸੁ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਜਗੁ ਜਾਹਿ ਸੁਨਾਵੈ॥ ਫੂਲ ਸੁਗੰਧ ਸਬੈ ਕਵਿ ਮੰਡਲ ਫੂਲ ਚਢੈ ਤੁਮ ਸੇ ਆਲਿ ਪਾਵੈ॥ ਆਕ ਕੇ ਫੂਲ ਸਮਾਨ ਕਵੀਸ੍ਵਰ ਰਾਮ ਤੁਮੈ ਕਿਹ ਭਾਅਤਿ ਰਿਝਾਵੈ॥ ਚੇਤ ਚਢੈ ਚਿਤ ਚੌਪ ਮਲਿੰਦ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੈ ਸਬਹੀਂ ਫਿਰ ਆਵੈ॥੧੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਯਾਸ ਪਰਾਸਰ ਨਾਰਦ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਕ ਏ ਸਬ ਰਾਮਹਿ ਆਜ ਲੌ ਗਾਵੈ॥ ਸੇਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਧਰੇ ਮੁਖ ਯਾਹੀਂ ਅਤੇ ਵਾਰ ਪਰੇ ਗੁਨ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ॥ ਸੰਗਫਿਰੇ ਹਨੁਮਾਨ ਸਦਾ ਸੋ ਯਥਾ ਮਤਿ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਸਮਝਾਵੈ॥ ਤਾਂਹੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇ ਰਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਕੇ ਗਿਰਤੇ ਕਨ ਜਿਯੋਂ ਦਿਖਰਾਵੈ॥੧੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਮਨ ਕੀ ਕਵਿ ਰਾਮ ਦਲੀਪ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹਾਂ ਲੌ ਲਿਖਾਊਂ॥ ਸ਼੍ਰੀ ਰਘੁ ਕੇ ਅਜ ਕੇ ਜਸੁ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਨ ਕੋ ਅੰਤ ਕਹਾਂ ਲੌ ਸੁਨਾਊਂ॥ ਸ਼੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੌਂ ਕਹਿ

ਅੰਤਹਿ ਪਾਊਂ॥ ਤਾਂਤੇ ਸੂਨੋ ਰਘੁਬੀਰ ਕਥਾ ਤੁਮ ਸੋ ਕਹਿਕੈ ਤਨ ਤਾਪ ਸਿਰਾਊਂ॥੧੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਿਖਿ ਸੰਗ ਜਾਇਬੋ ਧਨੁਖ ਚਟਕਾਇਬੋ ਧਰਨਿ ਜਾ ਬਿਵਾਹਿਬੋ ਬੜੋਈ ਜਸ ਪਾਇਬੋ॥ ਧਾਇਬੋ ਪਰਸਰਾਮ ਗੈਲ ਮੈ ਖਸਾਇਬੋ ਉਲਟ ਬਨ ਜਾਇਬੋ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਾਜ ਗਾਇਬੋ॥ ਬਨ ਕੋ ਸਿਧਾਇਬੋ ਜਨਕ ਜਾ ਚੁਰਾਇਬੋ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੌ ਪਟਾਇਬੋ ਔ ਲੰਕਪਤਿ ਘਾਇਬੋ॥ ਬੀਰ ਤੀਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ਪਲਟ ਘਰ ਆਏਬੋ ਸੁ ਐਸੋ ਰਾਮਚੰਦ ਗੀਤ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਇਬੋ॥੧੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਖੰਜਨ ਲੋਚਨ ਕੰਜ ਮੁਖ ਨਿਤ ਖੰਡਨ ਪਰ ਪੀਰ॥
ਆਰਿ ਗੰਜਨ ਭੰਜਨ ਧਨੁਖ ਭਵ ਰੰਜਨੁ ਰਘੁਬੀਰ॥੧੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਨਾਗਰ ਨਵਲ ਕਵਲ ਬਦਨ ਦੁਤ ਮੈਨ॥
ਕਰੁਨਾ ਕਰ ਬਰਨਾਦਿ ਪਾਤਿ ਸ਼ਰਨਾਗਤਿ ਸੁਖ ਦੈਨ॥੧੯॥

ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰਉਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬੈਠ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ਰਿਖ ਰਾਜ ਏ ਜਗ ਨ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ਹਮਾਰੇ॥ਕੌਨ ਬਲੀ ਇਹ ਲਾਇਕ ਹੈ ਤਿਹੁ ਲੋਕਨ ਮੈਂ ਤਿਨ ਰਾਮ ਬਿਚਾਰੇ॥ ਧਾਇ ਚਲਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਟਰੇਂ ਸੁਨ ਸਾਥ ਬਿਨਾ ਰਘੁਨਾਥ ਤਿਹਾਰੇ॥੨੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋਚ ਬਢਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਜਿਯ ਮੇਂ ਕੁਲ ਪੂਜਹਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗ ਮਨਾਵੈ॥ ਏਕ ਬਿਨਾ ਰਘੁਬੀਰ ਤੀਨਹੁ ਲੈ ਨਿਜ ਸੰਗ ਗੁਰੂ ਸੁਖ ਪਾਵੈ॥ ਏ ਤੇਰੇ ਪੂਤ ਸਪੂਤ ਸਬੈ ਬਿਧਿ ਰਾਜਹਿ ਯੌਂ ਰਿਖ ਰਾਜ ਸੁਨਾਵੈ॥ ਰਾਜਨ ਜਾਂ ਮੁਖ ਰਾਮ ਕਹਯੋ ਅਬ ਤਾਂ ਮੁਖ ਔਰ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਭਾਵੈ॥੨੧॥

ਦਸਰਥੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੰਗ ਭਟ ਭੀਰ ਲੈ ਸਮੀਰ ਹੂੰ ਤੇ ਬੇਗ ਧਾਊਂ ਆਇਸ ਜੋ ਪਾਊਂ ਜਾਇ ਮਾਰੌਂ ਰਾਜਨੀਤ ਹੈ॥ ਜੋ ਕਹੋ ਤੋ ਠੌਰ ਤੁਮੈ ਬਾਗ ਮੈਂ ਬਨਾਊਂ ਔਰ ਭੌਰੀ ਦੇਤ ਰਹੋਂ ਚਹੂੰ ਓਰ ਜੈਸੀ ਰੀਤਿ ਹੈ॥ ਦੁਤੀਯ ਕੇ ਚੰਦ ਜਿਉਂ ਨ ਦੇਖੋਂ ਨੈਨਾ ਰਾਮ ਚੰਦ ਹੂੰ ਬਿਚਾਰੋ ਰਿਖਿ ਕੈਸੀ ਬਿਪਰੀਤ ਹੈ॥ ਭੀਰ ਮਸੁ ਨਾਗ ਤੇ ਸੁ ਤੀਰ ਨ ਚਲਾਇ ਜਾਨੈ ਐਸੇ ਰਘੁਬੀਰ ਕਯੋ ਪਿਸਾਚਨ ਤੇ ਜੀਤ ਹੈ॥੨੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਲਕ ਅਯਾਨੇ ਹਠੀ ਔਰ ਕੀ ਨ ਮਾਨੇ ਬਾਤ ਬਿਨਾ ਤੀਏ ਮਾਤ ਹਾਥ ਭੋਜਨ ਨਾ ਖਾਇ ਹੈਂ॥ ਮਾਟੀ ਕੇ ਬਨਾਇ ਗਜ ਬਾਜੀ ਬਸ ਖੇਲ ਮਾਤੇ ਪਲੁ ਨ ਬਿਛੋਰੈਂ ਤਾਕੀ ਹੋਇ ਟੂਕ ਹਾਥ ਮੈਂ ਸੋ ਕਾਕ ਖੋਸ ਖਾਇ ਹੈਂ॥ ਰਾਮ ਕੀ ਤੋ ਐਸੀ ਬਾਤ ਕੰਜ ਪਾਤ ਗਾਤ ਜਾਂਕੋ ਸਾਹਮਨੇ ਕਰੀਚ ਤਹਿ ਦੇਖ ਸੁਕਚਾਇ ਹੈਂ॥੨੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਜਨ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਾਤ ਬਢਾਵਤ ਗਯਾਨ ਗਹੋ ਮਹਿ ਮੈ ਨਈ ਜਾਨੀ॥ ਪੂਤ ਸੋ ਨੇਹੁ ਬਢਾਵਤ ਹੋ ਪੁਨ ਮੋਹਿ ਦੁਖੇ ਬਸ ਹੈ ਰਜਧਾਨੀ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਡਰੇ ਜੈਸੇ ਭੂਧਰ ਯੌਂ ਡਰਪਯੋ ਮੁਨਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਰਾਖਬੇ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਟ ਕਹੀ ਰਿਖ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ॥੨੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਂਪ ਉਠਯੋ ਮੁਨਿਤੇ ਅਜ ਨੰਦਨ ਜਿਯੋਂ ਜਲ ਸਾਉ ਡੁਲਾਵਤ ਇੰਦੈ॥ ਲੇਹੁ ਜੂ ਲੇਹੁ ਕੰਪਾਇ ਦੋਊ ਕਰ ਔਰ ਫੁਰੈ ਨਹਿ ਬਾਤ ਨਰਿੰਦੈ॥ ਰਾਮ ਚਲੇ ਹਸ ਕੇ ਮੁਨੀ ਸੰਗ ਪਰੇ ਪਿਤ ਪਾਇ ਲਵਾਇ ਫਨਿੰਦੈ ਹਾਂ॥ ਯੌ ਰਿਖ ਲੈ ਨਿ ਕਸਯੋ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਕੰਜ ਕੀ ਬਾਸ ਜਿਯੋਂ ਐਚ ਮਲਿੰਦੈ॥ ੨੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੰਗ ਦਯੋ ਰਿਖ ਕੈ ਨ ਚਲੇ ਬਸ ਸੋ ਦੁਖ ਨੈਨਨ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਘੁਟਯੋ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਨ ਸੁਹਇ ਕਛੂ ਬਿਨ ਰਾਮ ਹੀਏ ਬਨ ਮੈਂ ਜਨ ਲੂਟਯੋ॥ ਸੀਸ ਧੁਨੇ ਧੁਨਿ ਬਾਤ ਕਹੇ ਰਵਿ ਕੇ ਕੁਲ ਤੇ ਸੁਖ ਜਾਨਤ ਛੂਟਯੋ॥ ਨੈਨ ਚੁਚਾਤ ਰਹੈਂ ਨਿਸ ਬਾਸਰ ਜੈਸੇ ਰਿਸਾਤ ਰਹੇ ਘਟ ਫੂਟਯੋ॥੨੬॥

ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹ੍ਹ ਰਿਖ ਰਾਜ ਤਪੋ ਬਨ ਜੌ ਤੁਕ ਆਜਹੀ ਹੇਰੋ॥ ਏ ਦੋਉ ਗੈਲ ਸੁਨੋ ਸੁਤ ਸੁੰਦਰ ਏਰ ਤੇ ਦੂਰ ਹੈ ਏਕ ਤੇ ਨੇਰੋ॥ ਏਰ ਪਿਸਾਚਨ ਹੈ ਇਹ ਬੀਖ ਚਲੋ ਕਿਨ ਤਾਤਾ ਕਰੋ ਝਟ ਝੇਰੋ॥ ਤਾਂ ਕੁਲ ਕਾਨਨ ਕੋ ਹਮ ਪਾਵਕ ਬੀਰ ਸਕੀਰ ਸਹਾਇਕ ਮੇਰੋ॥੨੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਜੱਗ ਮਿਸ ਲੈ ਚਲਯੋ ਲਵਾਇ ਸੰਗ ਗੈਲ ਹੀ ਮੈਂ ਤਾਰਕਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਪਧਰਾਇ ਹੈਂ॥ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਜੱਗ ਪੂਰਨ ਸੁ ਪਰਮਾਨੰਦ ਪੂਰਨ ਏ ਪੂਰਨ ਨਹਿ ਤੇਈ ਜੇਵੈ ਰਾਮ ਬਿਸਰਾਇ ਹੈਂ॥ ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਹਾਰ ਦਸਰਥ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਜਾਂਕੀ ਲਾਜ ਛਾਹਿ ਲੋਕ ਚਾਰੋਂ ਜੁਗ ਗਾਇ ਹੈਂ॥ ਆਏ ਬੀਰ ਬੀਰਤਾ ਪਿਸਾਚਨਿ ਕੇ ਤੀਰ ਦੇਖੋ ਆਜ ਰਘੁਬੀਰ ਪਦ ਸੂਰਨ ਕੈ ਪਾਇ ਹੈਂ॥੨੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਨਿਹਾਰ ਨਿਸਾਚਰਿ ਰੋਕ ਰਹੀ ਕਗ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ॥ ਧਰ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਮਹਾ ਅਤਿ ਦੀਰਘ ਬਾਤ ਕਛੂ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੀ॥ ਪ੍ਰਭ ਲੈਕਰ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨ ਹਨਯੋ ਤਿਹ ਭਾਲ ਸੁ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ॥ ਕਰਕਾਲ ਭਯੋ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੇ ਸੁ ਛਿਨੇਕ ਬਿਖੇ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰੀ॥੨੯॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਾਹੀ ਦਿਨ ਨਿਰਖਯੋ ਸਬਹ ਬਰਨ ਬਿਰੰਚ ਸੁਰੇਸ਼॥ ਮਨ ਹਰਖੇ ਬਿਲਖੇ ਬਹੁਰ ਫਣੀ ਕੁਬੇਰ ਮਹੇਸ॥੩੦॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਏਹ ਬਿਧਿ ਮੁਰਤਿ ਪਿਸਾਚਨੀ ਕਰੀ ਰਾਕ ਬਲਵੰਡ॥ ਜਯੋ ਪਾਵਸ ਫਟ ਘਟਾ ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਟਤ ਕਿਰਨ ਪਰਚੰਡ॥੩੧॥

ਇਤਿ ਤਾਰਕਾ ਬਧਹ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਚਲੇ ਚਮਕ ਦੋਊ ਬੀਰ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕੁਲ ਪੂਜ ਕੇ॥ ਧਰੇ ਧਨੁਖ ਮੁਖ ਤੀਰ ਤਬਹਿ ਹਨੋ ਰਿਖਿ ਰਾਜ ਕਹਿ॥੩੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਖ ਤਪੋ ਧਨ ਕੋ ਬਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁ ਬੀਰ ਬਡੋ ਸੁਖ ਲੁਭਾਯੋ॥ ਕੋਕਲ ਕੀਰ ਕਪੋਤ ਸਿਖੀ ਧੁਨਿ ਹੰਸ ਚਕੋਰਲ ਯੌ ਦਰਸਾਯੋ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਗ ਰਚਯੋ ਯਹ ਜਾਨ ਬਿਰੰਚ ਸੁਬਾਹੁ ਜੁ ਪੇਲੇ॥ ਯੋਂ ਗਰਜੇ ਬਟ ਭਫਮ ਗਈ ਸਭ ਕਾਂਪ ਉਠੇ ਬਿਨ ਰਾਮ ਅਕੇਲੇ॥ ਧਾਇ ਗਹੇ ਰਘੁਬੀਰ ਦੋਊ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਜੀ ਪਰ ਖੇਲੇ॥ ਮਾਨਹਬ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲੀ ਕਦਲੀ ਬਨ ਸੇ ਧਰਤੀ ਪਰ ਮੇਲੇ॥੩੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਪੂਰਨ ਜਗਯ ਕੀਓ ਪਰਿਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਜਹਾਂ ਨ ਤਹਾਂ ਦੁਚਿਤਾਈ॥ ਨਾਮ ਲੀਏ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦ ਟਰੇ ਪੁਨ ਆਪਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਚਢਾਈ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਸੁਨ ਰਾਵਨ ਕੋ ਬਿਧਿ ਬਾਵਨ

ਜਯੋ ਰੁਖਿ ਮੀਚ ਬਢਾਈ॥ ਦੇਵਨ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਸੁਰ ਰਾਜਹਿ ਜਾਮ ਭਏ ਲੇਹੁ ਬਧਾਈ॥੩੫॥

ਇਤਿ ਸੁਬਾਹੁ ਮਰੀਚ ਬਧਹ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬੀਤਯੋ ਜਗਯ ਤਿਹੀ ਸਮੇਂ ਜਨਕ ਦੂਤ ਕਹਿ ਬਾਤ॥ ਸੀਯ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਲੇਤ ਹੈ ਪਗ ਧਾਰਹੁ ਪਰਭਾਤ॥੩੬॥

ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਲਛਮਨ ਜੂਸੋ ਬੋਲ ਕਹਯੋ ਕੁਲ ਪੂਜ ਆਯੋ ਹੌ ਪ੍ਰਭਾਤ ਹੋ ਤੌ ਜਨਕ ਕੇ ਜਾਇਹੌ॥ ਜੌ ਕਹੋ ਤੌ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਜੂਪੈ ਪਹੁੰਚਾਊਂ ਨਾਹੀ ਸੰਗ ਚਲੋ ਤੁਮੇ ਕਹਿਯੋ ਨੈਕ ਹੌਂਹੂੰ ਤੋ ਚਢਾਇਹੌਂ॥ ਰਾਜਾ ਤੋ ਜਨਮ ਰਿਖਿ ਰਾਜ ਤੇ ਮੈਂ ਪਾਯੋਮ ਗੁਨ ਐਸੇ ਸਿਵ ਕੇ ਧਨੁਖ ਹੂੰ ਤੇ ਗੁਨ ਪਾਯੋ ਗੁਨ ਐਸੇ ਸਿਵ ਕੇ ਧਨੁਖ ਹੂੰ ਤੇ ਗੁਨ ਪਾਇਹੌ॥੩੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਲੇ ਜਾਤ ਸੁਖ ਦੇਤ ਫੂਲੇ ਫੁਲ ਤੋਰ ਲੇਤ ਰਿਖਿ ਸੰਗ ਬੀਰਨ ਕੀ ਸੋਭਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਹੈ॥ ਕਿਧੋ ਦੇਵ ਤ੍ਰਈ ਕਿਧੋ ਪੋਰਖ ਕੀ ਜਈ ਨਈ ਕਿਧੋ ਬੀਚ ਮੇਰ ਇਹ ਉਤ ਦਿਨ ਰਾਤ ਹੈ॥ ਕਿਧੋ ਰਵਿ ਸੰਗ ਨਵ ਨੀਰਧ ਅਨੰਗ ਕਿ ਤਰੰਗ ਗੰਗ ਜਮਨਾ ਸਰਸਫਤੀ

ਪਰਾਤ ਹੈ॥ ਦੇਖ ਰੂਪ ਗੈਲ ਕੀ ਲੁਗਾਈ ਜੇ ਦੁਰਾਈ ਰਾਮ ਸੰਗ ਉਲਟਾਈ ਨਾ ਫਿਰਾਈ ਫਿਰੀ ਜਾਤ ਹੈ॥੩੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਆਇ ਗਏ ਜਨਕ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਨਰੇਸੁ ਸੁਤ ਰਿਖਿ ਕੇ ਸੁਨੇ ਤੇ ਰਾਜਾ ਆਗੇ ਲੈਨ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਖੋੜਸੋ ਪਚਾਰ ਕਰ ਪੂਜਾ ਕੁਲ ਪੂਜ ਜੂ ਕੀ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਚਰਨ ਸੀਸ ਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਪਾਛੇ ਬੂਝੀ ਕੌਨ ਏ ਕੁਮਾਰ ਤਾਤ ਤੇਰੇ ਸੰਗ ਸੁੰਦਰ ਸਪੂਤ ਸੇ ਸੁਨਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ॥ ਚਲੀਏ ਗੁਸਾਈ ਧਾਮ ਦੀਜੀਏ ਬਡਾਈ ਮੋਹ ਯਹੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ਧਨ ਕਾਹੂ ਨ ਚਢਾਯੋ ਹੈ॥੩੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲਯੋ ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਰਾਜਾ ਲਖੀਏ ਕਹਾ ਲੌ ਗੁਨ ਦੇਖੀਏ ਜੁ ਦੋਊ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਘੁਨਾਥ ਹੈਂ॥ ਲਛਮਨ ਛੋਟੋ ਕੀਨੋ ਭੂਪ ਬਲ ਖੋਟੋ ਮੋਟੋ ਧਨੁਖ ਚਢਾਇਬੇ ਕੋ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਹਾਥ ਹੈਂ॥ ਰਘੁ ਕੁਲ ਕੇ ਤਿਲਕ ਬਲ ਹੈਂ ਮਿਲਕ ਜਾਕੀ ਦਸਰਥ ਨੰਦ ਬੰਦੈ ਲੋਕ ਮਾਥ ਹੈਂ॥ ਭਾਗ ਹੈਂ ਤਿਹਾਰੇ ਧਾਮ ਇਨ ਕੇ ਸਿਧਾਰੇ ਪਗ ਜੱਗਯ ਕਾਜ ਲਯਾਯੋ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਹੈਂ॥੪੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਨਾਮ ਕੁਲ ਹੰਸ ਤਨ ਹਾਥ ਜੋਰ ਮਾਥ ਯਾਇ ਨੈਨ ਮੀਚ ਦੀਜੈ ਦੇਵ ਬਲ ਰਾਮਚੰਦ ਭੁਜ ਤੀਰ ਕੋ॥ ਜਨਕ ਕੇ ਮਨ ਰਾਮ ਇਨ ਹੀ ਪੈ ਟੂਟੈ ਧਨੁ ਮੀਨ ਰੂਪ ਜਾਨਕੀ ਮਿਲਾਊਂ ਨਿਧ

ਨੀਰ ਕੋ॥ ਬਾਤ ਹੈ ਬਨਾਈ ਬਿਧਿ ਰਾਜਾ ਸੋ ਜਨਾਈ ਰਿਖਿ ਮਾਨ ਬੋਲ ਗਾਂਠ ਦੇਹੁ ਨਿਜ ਚੀਰ ਕੋ॥੪੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪੂਜ ਕੁਲ ਪੂਜ ਕੋ ਨਿਵਾਇ ਸੀਸ ਚਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਰਘੁਨਾਥ ਢਿਗ ਧਾਵੈ ਤਨ ਧਾਮ ਕੋ॥ ਮਾਨੋ ਤਰੁ ਛਾਹੀ ਕਿਧੋ ਚੀਤੇ ਰਥੁ ਮਾਹੀ ਜੈਸੇ ਧੁਜਾ ਫਰਰਾਹੀ ਤੈਸੇ ਦੇਖੈ ਪਾਛੇ ਰਾਮ ਕੋ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਬਨਾਵੈ ਬਿਧ ਇਨ ਹੀ ਤੇ ਹੋਵੈ ਸਿਧਿ ਰਿਖਿ ਤੇ ਕਹੀਯੋ ਹੈ ਜਸੁ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ॥ ਐਸੀ ਹੂਜੇ ਕਾਨ ਦੈਕੇ ਸੁਨੀਓੁ ਗਨੇਸ ਸ੍ਰੀ ਦਿਨੇਸ ਔ ਨਿਸੇਸ ਹੌਂ ਮਨਾਊਂ ਦੇਵ ਬਾਮ ਕੋ॥੪੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਆਇ ਰਨਵਾਸ ਸਬ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਾਜਾ ਜਬ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਨੈਨ ਲਾਗ ਰਹੇ ਵਾਹੀ ਓੁਰ ਕੋ॥ ਦੇਹ ਸੌਂ ਸਨੇਹ ਭੂਲਿਓੁ ਗ੍ਰੇਹ ਸੇ ਅਨੇਹ ਬਾਢਯੋ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਮਾਹਿ ਬਰ ਦੇਖਯੋ ਸੀਅ ਸੁ ਜੋਰ ਕੋ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਗੀ ਮਾਨੋ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਜਯੋਂ ਸ੍ਵਾਤਿਘਨ ਤਾਂ ਮਰ ਸੁ ਭੌਰ ਜੈਸੇ ਘਟਾ ਘਨ ਮੋਰ ਕੋ॥ ਮੇਰੇ ਅਪਰਾਧ ਦੋਸ ਕੌਨ ਸੀਸ ਧਰੋਂ ਆਜ ਮਾਰੈ ਕੋਇ ਮੋਲ ਲੈ ਕੁਬੋਲ ਮੇਰੇ ਚੋਰ ਕੋ॥੪੩॥

ਕਬਿੱਤ॥॥ ਜਨਕ ਕੀ ਰਾਨੀ ਸੰਭ ਦੇਖੈ ਰਜਧਾਨੀ ਚਢ ਬਾਲਕ ਜਵਾ ਪੁਰਾਨੀ ਰਹੀ ਨ ਮਹਲ ਮੈਂ॥ ਦੇਖੋਂ ਰਘੁਬੀਰ ਜੂ ਕੇ ਆਗੈ ਲਾਗੇ ਐਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੈਸੇ ਸੂਰ ਆਗੇ ਪਰ ਬੀਜਨਾ ਸਹੱਲ ਮੈਂ॥ ਜਾਨਕੀ

ਨਿਹਾਰ ਛਬਿ ਮਨ ਹੀ ਮੇਂ ਰਹੀ ਦਬ ਬਿਧਿ ਸੋ ਨ ਅਵੈ ਫਬਿ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈ ਕਹੱਲ ਮੈਂ॥ ਰਾਜਾ ਜੀ ਕੋ ਕਠਨ ਕੁਬੋਲ ਮੇਰੇ ਏਈ ਪਤਿਜਾਨਤ ਹੌਂ ਮਾਈ ਬਾਪ ਪਰਯੋ ਹੈ ਜਹੱਲ ਮੈਂ॥੪੪॥

ਜਨਕ ਪੋਹਿਤਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਡੋ ਬਡ ਭਾਗੀ ਜੋਗ ਜੱਗ ਅਨੁਰਾਗੀ ਰਾਮ ਆਜ ਕੋਊ ਸੂਰ ਹੈ ਚਢੱਯਾ ਯਾ ਧਨਖ ਕੋ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਗਰੇ ਕੋ ਫੂਲ ਮਾਲ ਜਸ ਟੀਕੋ ਭਾਲ ਔਰ ਬੈਠਬੇ ਕੋ ਹੈ ਸਿੰਘਾਸਨ ਕਨਕ ਕੋ॥ ਕੁੰਦਨ ਤੇ ਕੋਮਲ ਕਮਲ ਹੂੰਤੇ ਸੌਰਭ ਸੁ ਐਸੀ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਸੋਈ ਦੂਲਹੁ ਬਨਕ ਕੋ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਸਭਾ ਮੈਂ ਕਹੀ ਉਫ਼ੱਚੇ ਟੇਰਿ ਸਾਵਧਾਨ ਸੁਨੀਓ ਹੋ ਬੋਲ ਹੈ ਜਨਕ ਕੋ॥੪੫॥

ਰਾਵਨ ਦੂਤਇ ਵਾਚ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਸੋ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੋਹਿ ਤੋ ਕਾਹੂੰ ਦੀਬੋ ਹੈ ਜਾਨਕੀ ਬਾਦਹੀ ਜੋਰ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਲੀਨੋ॥ ਰੇ ਰਘੁਬੀਰ ਤੂੰ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਯਾਹਤ ਰਾਵਨ ਬਿਯਾਹਨ ਕੋ ਮਨ ਕੀਨੋ॥ ਭੂਪ ਕਹੀ ਧਨੁ ਆਨ ਚਢਾਵੈ ਤੋ ਮੈ ਸੀਅ ਸੋ ਧਨ ਵਾਹੀ ਕੋ ਦੀਨੋ॥ ਰੇ ਗੁਰ ਕੋ ਯਹ ਨੈਕੁ ਨ ਹੋਇ ਤੌ ਬਾਂਟਤ ਟੂਕ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਤੀਨੋ॥੪੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਉਮਾ ਦੁਰ ਦਾਨਨ ਔਰ ਖੜਾਨਨ ਸੌ ਰਾਨ ਬ੍ਰਿੰਦਨ ਜੇਤੇ॥ ਬਾਰਨ ਸਿੰਘ ਮਹੀ ਰੁਹ ਤਾਲ ਤਮਾਲ ਸਰੋਵਰ ਔਰ ਨਿਕੇਤੇ॥ ਸੋ ਗਿਰਿ ਰਾਜ ਕੈਲਾਸ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਕਰ ਬਾਮ ਡਰਯੋ ਨਹਿ ਲੇਤੇ॥ ਯੌ ਭੁਜ ਕੇ ਬਲ ਤੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਬੂਝ ਲੈ ਮੂਢ ਜੁਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇਤੇ॥੪੭॥

ਰਾਜਾ ਜਨਕਉ ਵਾਚ ਰਾਵਨ ਦੂਤ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੈ ਹੀਂ ਕਹਯੋ ਦਿਜ ਰਾਵਨ ਕੌ ਬਲ ਸੋ ਸਭ ਸਾਚੁ ਨ ਕੋਉਫ ਅਰੈ॥ਸੁਨ ਬੋਲ ਲੈ ਆਉ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਮੈ ਲਟ ਤੌ ਨ ਗਯੇ ਬਲ ਆਇ ਕਰੈ॥ ਅਰੁ ਤੈਂ ਜੁ ਕਹੀ ਸ਼ਿਵ ਕੇ ਧਨ ਹੈ ਤੌ ਕਹਾ ਭਯੋ ਰੇ ਛਤੀਯਾਂ ਪ੍ਰਜਰੈ॥ ਗੁਰ ਕੋ ਘਰ ਤੋਲਤ ਲਾਜ ਭਈ ਨ ਕਮਾਨ ਚਢਾਵਤ ਲਾਜ ਮਰੈ॥੪੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਪਾਚਿਹਾਰਯੋ ਪੌਰਖ ਗਯੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਮਾਨੀ ਬਾਤ॥
ਭੁਜ ਬਲ ਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਿਨੁ ਕੈਸੇ ਹੈ ਤਮ ਜਾਤ॥੪੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਆਨ ਨਿਜ ਕਾਤ ਛੈਫ ਛੈਫ ਜਾਤ ਨ ਉਠਾਯੋ ਜਾਤ ਕਠਿਨ ਸੀ ਬਾਤ ਕਛੂ ਲਾਗਤ ਹੈ ਅਬ ਕੈ॥ ਪਾਵਤੇ ਮਰਮ ਤੌ ਨ ਆਵਤੇ ਜਨਕ ਧਾਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਰੂਪ ਦੇਖ ਬਰ ਹੈਂ ਤੌਂ ਰਬ ਕੇ॥ ਈਹਾ ਕਛੂ ਕਠਿਨ ਕੁਪੇਚ ਆਗੇ ਆਨ ਡਾਰਯੋ ਬਾਸਕ ਸੁਮੇਰ ਸੋਂ

ਨਿਰਖ ਜੀ ਮੇਂ ਦਬ ਕੇ॥ ਫੂਟਯੋ ਨਿਜ ਕਰਮ ਨ ਲੂਟਯੋ ਸੁਖ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਟੂਟਯੋ ਨ ਧਨਖ ਟੂਨ ਗਏ ਮਨ ਸਬ ਕੇ॥੫੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੀਅ ਸੰਫਬਰ ਕਾਜ ਸਬੈ ਧਨੁ ਤੋਰਨ ਕੋ ਭੁਜ ਠੋਕਤ ਬਾਈਂ॥ ਆਇ ਉਠਾਇ ਸਕੈ ਨ ਨਿਵਾਇਕੈ ਨਾਰਿ ਖਿਸਾਇ ਚਲੈ ਹਰਵਾਈਂ॥ ਨਾਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਬੇ ਕੋ ਮਹਿਮੰਡਲ ਕੀ ਕਿਹ ਮਾਹਿ ਲੁਗਾਈਂ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਦੇਖਬੇ ਕੋ ਸਰ ਕੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲ ਦੇਖਨ ਆਇ॥੫੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਪੂਰਨ ਹੈ ਕੀਓ ਚਾਹਤ ਆਜ ਬਿਰੰਚਿ ਮਨੋਰਥ ਜਾਨਕੀ ਜੀ ਕੋ॥ ਆਨ ਜੁਰਯੋ ਜੁ ਹੁਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲ ਲਾਗਤ ਹੈ ਬਭ ਹੀ ਮਨ ਫੀਕੋ॥ ਰਾਮ ਅਖੰਭਲ ਸੌਂ ਤਿਨ ਮਧਯ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈਂ ਸੁ ਲਏ ਜਸੁ ਟੀਕੋ॥ ਦੇਖ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਬਲਿ ਜਾਂਹਿ ਕਹੈ ਸਭ ਯੌ ਸੀਅ ਕੌ ਬਰ ਨੀਕੋ॥੫੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌ ਲੌ ਰਘੁਕੁਲ ਕੇ ਤਿਲਕ ਤੀਨੋ ਲੋਰ ਪਤਿ ਐਂਖਤ ਨ ਤੌ ਲੌ ਸਬ ਠੋਕੈਂ ਭਬੁਜ ਬਾਮ ਤੇ॥ ਪਾਗ ਪੇਚ ਖੈਂਚਦੈਂ ਲਪੇਟ ਫੇਟ ਬਾਂਧੈਂ ਪਟ ਐਂਡ ਐਂਡ ਆਵੈ ਪੈ ਨ ਟੂਟੇ ਡੀਮ ਡਾਕ ਤਿ॥ ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਆਗੇ ਰਘੁਬੀਰ ਸੰਗ ਬੀਰ ਦੇਖ ਫੀਕੇ ਸਭ ਲਾਗੈਂ ਜੈਸੇ ਦੀਪ

ਰਵਿ ਧਾਮ ਤੇ॥ ਅੰਬਰ ਬਨਾਵਤ ਸੂ੍ਯੰਬਰ ਕੇ ਰਾਜਾ ਸਬ ਕੰਬਰ ਸੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਪਟੰਬਰ ਸੇ ਰਾਮ ਤੇ॥੫੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪਚਿਹਾਰੇ ਸਬੈ ਕਠਿਨ ਧਨੁਖ ਕੀ ਬਾਤ॥ ਤਬ ਰਘੁਪਤਿ ਛਿਤ ਪਤਿਨ ਸੋਂ ਬੋਲੇ ਮੁਖਿ ਮੁਸਕਾਤ॥੫੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਨਿ ਜੁਰੇ ਸਬ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਤੇ ਆਜ ਨੇਸ ਕੁਲਾਹਲ ਭਾਰੀ॥ ਰੇ ਸ਼ਿਵ ਕੇ ਧਨ ਕਯੋਂ ਨ ਉਠਾਵਤ ਆਵਤ ਹੋ ਢਿਗ ਤੇ ਬਲਿਹਾਰੀ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਬਿਨਾਂ ਛਿਤਿ ਰੋਇ ਪੁਕਾਰੀ॥ ਦੇਖਹੁ ਹਾਜਧ ਲ਼ਕਾਇ ਸਭੈ ਭਟੁ ਨਾਕ ਚਲੀ ਕਟ ਨਾਕ ਤਿਹਾਰੀ॥੫੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬੋਲ ਉਠਯੋ ਲ਼ਘੁਬੀਰ ਸੁਨੋ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੋ ਛਿਨ ਮਾਂਹਿ ਉਠਾਊਂ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ਨਾ ਕਹੋ ਕਛੁ ਦਾਸਹਿ ਭੌਂਹਨ ਕੋ ਨੈਕ ਆਇਸ ਪਾਊਂ॥ ਰਾਮ ਉਠਾਇ ਤੁਮੈ ਤਿਖਜਾਇਕੈ ਦੇਊਂ ਚਲਾਇ ਕਹੋ ਪਟਕਾਊਂ॥੫੬॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜਨਕ ਬਚਨ ਇਤਰਾਮ ਉਤ ਤਠਿਨ ਧਨੁਖ ਅਤਿ ਈਸ॥ ਸੀਯ ਜਿਯ ਕੀ ਦੁਚਿਤਈ ਕਿਉਂ ਟਰ ਹੈ ਜਗਦੀਸ॥੫੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੋਮਲ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਮਹਾਂ ਨਵਨੀਤ ਹੂੰ ਤੇ ਨਵ ਨੂਤਨ ਮਾਈ॥ ਹੈ ਸਿਵ ਕੋ ਧਨ ਬੱਜ੍ਰ ਸਮਾਨ ਸਸੀ ਰਵਿ ਤਾ ਸਕੇ ਨ ਉਬਠਾਈ॥ ਤਾਤ ਕੋ ਬੋਲ ਅਡੋਲ ਸਬੈ ਨਿਰਮੋਲਕ ਆਨ ਬਨੀ ਦੁਚਿਤਾਇ॥ ਜਾਨਕੀ ਆਨ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਕਿ ਬਰੋਂ ਇਹ ਕੋ ਕਿ ਮਰੋਂ ਬਿਖ ਖਾਈ॥੫੮॥

ਵਿਸ਼੍ਵਾਮਿਤ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਕਹਯੋ ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਰਾਮ ਸੋਂ ਪੂਤਕਯੋਂ ਨ ਜਸੁ ਲੇਹੁ॥ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੀ ਆਸ ਕੋ ਕਰ ਦੁ ਟੂਕ ਧਨੁ ਦੇਹੁ॥੫੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਦੋਉ ਭਾਈ ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਆਗਯੋ ਪਾਈ ਉਠੇ ਰਘੁਰਾਈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਅਤਿ ਹਰਖੇ॥॥ ਪਾਂਇ ਸੋਂ ਲਾਗਾਇ ਏਕ ਹਾਥ ਹੀ ਉਠਾਇ ਰਾਮ ਔਰ ਰਾਜਨ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਹੀ ਘਰੀ ਪਰਖੇ॥ ਸੁਰਗ ਪਤਾਲ ਮਿਲੇ ਅਚਲ ਤਕਾਲ ਗਿਰੇ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪਰੀ ਮਨ ਸਭ ਹੀਕੇ ਧਰਖੇ॥ ਦੇਵਦਾ ਬਿਵਾਨ ਤੇ ਸੁਰੇਸ ਕੇ ਦਿਵਾਨ ਤੇ ਨਸੇਸ ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਨ ਤੇ ਹਰਖ ਫੂਲ ਬਰਖੇ॥੬੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਗਾਢੀ ਕਸੀਸ ਲਗੀ ਕਰਕੀ ਕਰ ਸੀ ਛਿਟਕੀ ਕਮਠੀ ਕਰ ਕੀ॥ ਅਰ ਕੀਛਤਿਆ ਦਰਕੀ ਫਰਕੀ ਛੁਟੀ ਜੋਗ ਜੁਟੀ ਅਖੀਆਂ ਹਰ ਕੀ॥ ਪਲਕੀ ਖਰਕੀ ਹਰਿ ਕੀ ਨਿਧ ਛੀਰ ਧਰਾ

ਧਰਕੀ ਅਹਿ ਓਫਪਰਕੀ॥ ਭਈ ਚਾਂਪ ਧੁਨੀ ਸੁ ਮਹਾਂ ਡਰਕੀ
ਭਰਕੀ ਭਟ ਭੀਰ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਕੀ॥੬੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੋਰ ਕੁਵੰਡ ਕੀਓ ਬਿਬ ਖੰਡ ਮਹਾ ਬਰਬੰਡ ਭੁਜਾ ਬਲ ਤੇ॥
ਡਰਪਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਚਕਯੋ ਨਵਖੰਡ ਅਖੰਡਲ ਮੰਡਲ ਭੂਤਲ ਤੇ॥
ਰਘੁਬੀਰ ਘੁਮੰਡ ਕੀਓ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡ ਚਲਯੋ ਤਜਿ ਜਯੋਂ ਬਿਚਲੇ
ਤਲ ਤੇ॥੬੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਚਾਂਪ ਕਹਯੋ ਬਡੇ ਪਾਪ ਕੈ ਹਾਧ ਰਹਯੋ ਸ਼ਿਵ ਆਪ ਨਿਕੰਦਨ
ਜੂ॥ ਪੁਨ ਮਾਇ ਕੋ ਮਾਰਤ ਸੰਕ ਕਰੀ ਨਿਸੰਕ ਛੁਯੋ ਭ੍ਰਗਫ
ਨੰਦਨ ਜੂ॥ ਜਿਯ ਜਾਨ ਇਹੈ ਰਘੁਨਾਧ ਤੇ ਹਾਧ ਚਢਯੋ ਤਪ
ਤੀਰਧ ਮੰਦਨ ਜੂ॥ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਯੁੋ ਨ ਭਜਯੋ ਭੁਅ ਮੰਡਲ
ਫਾਂਧ ਚਲਸੌਂ ਭਵਫੰਧਨ ਜੂ॥੬੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਰਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕੋ ਪਰਸਜਾਮ ਦਾਕੋ ਅਭਿਮਾਨ
ਦਿਜ ਮੰਡਲ ਅਸੀਸ ਕੋ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕੁਹਠ ਕੁਪਤਿ
ਦੂਤ ਰਾਮ ਸੁਰ ਲੋਕ ਡਰ ਕਾਲ ਬਾਲ ਸੀਸ ਕੇ॥ ਬੋਲ ਉਮਾ
ਨਾਹ ਕੋ ਅਨਅ ਲੰਕ ਦਾਹ ਕੋ ਸੁ ਦੁਖ ਸਿੰਧ ਜੀਵਨ ਕੋ ਜਸ
ਕਪਿ ਈਸ ਕੋ॥ ਖੱਪਰ ਕੌ ਜੋਗਨੀ ਸੁ ਭੋਗਨੀ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਰਾਜ
ਟੂਟਯੋ ਧਨੁ ਈਸ ਦੌਰ ਪਰੀ ਠੌਰ ਬੀਸ ਕੋ॥੬੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਭਲੀ ਪਤਿ ਰਹੀ ਰਾਜਾ ਰਾਜਾ ਤਸਰਧ ਜੂ ਕੋ ਬੇਗ ਹੀ ਬੁਲਾਈਏ॥ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਸਮੇਤ ਔਰ ਬਾਲਕ ਲੈ ਸੰਗ ਦੋਊ ਨੈਨਨ ਸੋ ਪੂਤਨ ਕੌ ਬਿਯਾਹੁ ਦਿਖ ਰਾਈਏ॥ ਮਾਨੀ ਸੋਈ ਕਰੀ ਦੂਤ ਬੋਲਯੋ ਤਿਹੀ ਘਰੀ ਬਿਦਾ ਕੀਨੋ ਕਹਯੋ ਪੌਨ ਸੰਗ ਰੌਨ ਦਿਨ ਧਾਇਏ॥ ਸੀਰੀ ਭਈ ਛਾਤੀ ਪਾਈ ਭਾਗਨ ਕੀ ਥਾਤੀ ਰਾਮ ਪਾਤੀ ਲਿਖ ਪਠਈ ਬਰਾਤੀ ਹਵੈ ਕੌ ਆਈਏ॥੬੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਚੀ ਸੋਈ ਪਾਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਲਗਾਇ ਛਾਤੀ ਰਾਜਾ ਅਜ ਜੂ ਕੋ ਨਾਤੀ ਭਯੋ ਜਾਤੀ ਹਰਖਯੋ॥ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਕੁਲ ਦਾਨ ਐਸੋ ਦੀਨੋ ਮਾਨੋ ਬਾਦਰ ਜਯੋਂ ਬਰਖਯੋਂ॥ ਕਟਕ ਚਲਯੋ ਅਪਾਰ ਸੂਝਤ ਨ ਵਾਰ ਪਾਰ ਨੇਹ ਡੋਰੀ ਡਾਰ ਭੂਪ ਮੀਨ ਜਿਯੋ ਅਕਰਖਯੋ॥ ਭੇਟੇ ਚਾਰੋਂ ਪੂਤ ਪੁਰਹੂਤ ਹੁੰਤੇ ਸੂਤ ਨੀਕੋ ਬਾਢਯੋ ਅਨਰਾਗ ਭਾਗ ਭਾਲ ਹੋਂ ਕੋ ਪਰਖਯੋ॥੬੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਭੂਪ ਗਹੇ ਰਿਖਿ ਰਾਜ ਪਾਂਇ ਕਹਯੋ ਅਬ ਦੀਪ ਭਰੋ ਸਭ ਘੀ ਕੋ॥ ਧਾਇ ਕੇ ਲਾਇ ਉਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਮਨੋ ਨਿਜ ਆਨੰਦ ਜੀ ਕੋ॥ ਚੰਦਨ ਸੋਂ ਘਨ ਸਾਰ ਮਿਲੈ ਘਸ ਰਾਮ

ਮਿਲੇ ਸੁ ਮਹੂਰਤ ਨੀਕੋ॥ ਆਨ ਬਸਿਸਥ ਕੀਓ ਅਪਨੇ ਕਰ ਭਾਲ ਮੇਂ ਕੇਸਰ ਲਾਲ ਕੋ ਟੀਕੋ॥੬੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਯਾਹ ਕੀਓ ਕੁਲ ਇਸਥ ਬਸਿਸਥ ਅਰਿਸਥ ਟਰੇ ਘਰ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਏ॥ ਲੈ ਸੁਤ ਚਾਰ ਬਿਵਾਹ ਤਹੀ ਘਰੀ ਜਾਨਕੀ ਤਾਤ ਸਬੈ ਸਮੁਦਾਏ॥ ਸੋਨ ਭਏ ਅਪਸਨੋ ਸਬੈ ਪਥ ਕਾਂਪ ਉਠੇ ਜੀਅ ਮੈਂ ਦੁਖ ਪਾਏ॥ ਅੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲਿਖੇ ਬਿਧ ਜੇ ਅਬ ਤੇ ਬਿਧ ਹੂੰ ਕਬਹੂੰ ਨ ਮਿਟਾਏ॥੬੮॥

ਪਰਸਰਾਮਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੋ ਕੀਨੋ ਚਾਰ ਬਾਂਕ ਮਾਰੈ ਸੂਰ ਏਕੈ ਆਂਕ ਰਾਜ ਕੋਨ ਰਾਂਕ ਤੋਰੈ ਜੋ ਧਨੁਖ ਕੋ॥ ਨਾਰਾਇਨ ਛੀਰ ਨਿਧਿ ਸੇਖ ਕੀ ਨ ਬਨੈ ਬਿਧਿ ਸੂਰਜ ਅਕਾਸ ਵਹਿ ਸੋਂਪਯੋ ਹੈ ਜਨੱਕ ਕੋ॥ ਕਾਹੂੰ ਚੀਟੀ ਲਾਗੇ ਪਾਂਖ ਕਾਹਿ ਜਮ ਮਾਰੈ ਕਾਂਖ ਸੁਨਯੋ ਹੈ ਨ ਦੇਖਯੋ ਘੁਨ ਲਾਗਯੋ ਹੈ ਕਨੱਕ ਕੋ ਚਲਯੋ ਧਾਏ ਕਮਠੀ ਚਢਾਇ ਫਰਕਾਇ ਆਂਖ ਬਾਂਈ ਜਗ ਸਾਂਈ ਬਾਤ ਕਛੂ ਨ ਤਨੱਕ ਕੋ॥੬੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਕੀ ਬਿਵਾਹੀ ਰਾਮ ਰਾਵਰੀ ਦੁਹਾਈ ਫੇਰ ਸੋਚ ਕਰ ਬਾਤ ਰਹਯੋ ਸੁਨਯੋ ਹੋ ਨ ਛਿਨ ਜਯੋਂ॥ ਦਸਰਥ ਆਯੋ ਬਲ ਬਹੁਤੇ ਜਨਾਯੋ ਹੋ ਅਨੰਤ ਫੂਲ ਸੁ ਬਸੰਤ ਕੇ ਸੇ ਦਿਨ ਜਯੋਂ॥ ਦੇਰਯੋ

ਤੇਹੀ ਠਾਵ ਤੇ ਸੁ ਆਨ ਡਰ ਪਾਯੋ ਕੈਸੈ ਧਾਏ ਹੈਂ ਸੁ ਕੈਸੈ ਜੈਸੇ ਦਾਰਿਦੀ ਕੇ ਰਿਨ ਜਯੋਂ॥ ਕੀਬੋ ਬੁਰੋ ਕਾਮ ਤਾਂਕੋ ਲੀਜੈ ਫਲ ਰਾਮ ਮੈਂ ਤੋ ਗੈਲ ਹੀ ਮੈਂ ਪਾਈ ਸੁਧ ਤੋਰਯੋ ਤਾਨ ਤ੍ਰਿਨ ਜਯੋਂ॥੨੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਭਾਨ ਨਿਹਾਰ ਕਹਯੋ ਭ੍ਰਿਗ ਨੰਦਨ ਚੂਕ ਪਰੀ ਤਬ ਯਾਂਹਿ ਨ ਮਾਰਯੋ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਨਿਜ ਬਾਨ ਕੁਠਾਰ ਫਲਯੋ ਤਰ ਮੂਲ ਸੁ ਮੂਲ ਉਖਰਾਯੋ॥ ਜਾਨ ਸੁ ਭੂਲ ਬਿਚਾਰ ਚਿਤੈ ਧਰ ਯਾਂਹਿ ਪ੍ਰਲੈ ਜਲ ਬੋਰ ਨ ਡਾਰਯੋ॥ ਏ ਜੀਅ ਮੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਿਚਾਰਤ ਰਾਮ ਕਛੂ ਚਿਤ ਔਰ ਬਿਚਾਰਯੋ॥੨੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ ਬਸਿਸ ਰਿਖਿ ਨਵ ਗ੍ਰਹ ਸੁਭ ਨਿਜ ਠਾਇ॥ ਸੀਅ ਜੀਅ ਸੁਖ ਕਬਹੂੰ ਨ ਲਹਿ ਪਰਯੋ ਕਰਮ ਕੇ ਪਾਇ॥੨੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਠੌਰ ਭਈ ਸੈਨਾ ਸਿਮਿਟ ਸਟਪਟਾਇ ਕਾ ਪੈ ਸਹਯੋ ਜਾਇ ਤੇਜੁ ਐਸੋ ਜਯੋਂ ਅਰੱਕ ਕੋ॥ ਕੌਨ ਧਰੇ ਧੀਰੀ ਪਰੀ ਪੀਰੀ ਮੁਖ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕਾਂਪੈ ਕਰ ਦੰਡ ਖੂਨੀ ਨਿਰਖਯੋ ਖਲੱਕ ਕੋ॥ ਲੈਕੇ ਸੁਤ ਸਾਥ ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਇਤ ਭੂਪ ਘਟਿ ਭਾਖਯੌ ਵਹਿ ਮਾਨਤ ਨ ਜੱਕੀ ਆਪ ਜੱਕ ਕੋ॥ ਕਠਿਨ ਕੁਠਾਰ ਕਰ ਧਰੇ ਜੋਰਾਵਰ ਦਿਜ ਆਯੋ ਬਿਕਰਾਲ ਜੈਤ ਵਾਰ ਚਾਰ ਚੱਕ ਕੋ॥੨੩॥

ਪਰਸਰਾਮਉ ਵਾਚ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੋਰ ਕੁਵੰਡ ਦੁ ਟੂਕ ਕਿਯੋ ਜਿਨ ਸੋਭ ਕਹਾਂ ਹਮ ਸੋ ਲਰ ਹੈ॥ ਭ੍ਰਿਗੁਨੰਦ ਕਹੈ ਹੌਂ ਨ ਜਾਨਤ ਤਾਹਿ ਸੁ ਅੰਤਕ ਦੰਤਨ ਸੋ ਪਰ ਹੈ॥ ਸਬ ਸੈਨ ਠਟੀ ਮੁਖ ਕ੍ਰਾਂਤ ਘਟੀ ਬਿਪਰੀਤ ਗਟੀ ਘਟ ਕਯੋਂ ਟਰ ਹੈ॥ ਪੁਨ ਤਾਹਿ ਕੁਰੰਗ ਤੇ ਭੈ ਨ ਕਛੂ ਜਿਨਕੇ ਸੰਗਰਾਮ ਸੁ ਕੇਹਰ ਹੈ॥੨੪॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਦਸਰਥ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ਸਬਤ ਤੀਅ ਬਧੂ ਬਿਭੂਤ ਸੰਗ॥
ਯਹ ਮਾਤੋ ਗਜਰਾਜ ਨਦੀ ਨਾਉ ਬੋਰਨ ਚਹਤ॥੨੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਓ ਮੁਨਿ ਨੰਦ ਅਖੰਡਲ ਜਯੋਂ ਡਰ ਪੈ ਸਬਕਚਾਹੀ॥ ਕਯਨ ਗਨੈ ਭੂਠ ਮੰਡਲ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਹੈ ਬਲਵੰਡ ਸੁ ਤੌ ਘਰ ਮਾਹੀ॥ ਠੋਕ ਰਹਯੋ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੁਠਾਰ ਸਮੇਤ ਧਰਾ ਫਿਰ ਸ੍ਰੋਣਤ ਨਥਾਹੀ॥ ਰਾਮ ਬਿਚਾਰੁ ਨ ਕਾਮ ਕੀਓ ਤੂੰ ਨ ਜਾਨਤ ਮੋਹਿ ਨ ਬਢਯੋ ਧਰ ਛਾਹੀ॥੨੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੌਨੇ ਸਿਖ ਦੀਨੀ ਤੋਹਿ ਤਾਂਕੋ ਤੂ ਬਤਾਇ ਮੋਹਿ ਓਠਨ ਚਬਾਇ ਓਰ ਦੇਖੈ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕੀ॥ ਰਾਤੇ ਕਰ ਨੈਨ ਧੂਮ ਨਾਕ ਤੇ ਸੁਸਾਇ ਤਿਨਿ ਰੋਕਯੋ ਨਾਕ ਜਾਇ ਤਹਾ ਸੂਰ ਜੋਤ ਮੰਦ ਕੀ॥ ਰਾਜਾ ਪਛੁਤਾਇ ਦੇਖੋ ਕੈਸੋ ਦੁਖ ਪਰਯੋ ਆਇ ਤੋਰਯੋ ਗਜ ਚਾਹੈ ਬੇਲ

ਆਨੰਦ ਕੇ ਕੰਦ ਕੀ॥ ਲੋਪ ਸੁਖ ਭਯੋ ਘੋਪ ਦੀਨੋ ਬਿਧਿ ਕੋ ਪਰਾਧ ਕੋਪ ਦੇਖ ਓਪ ਮਬਖ ਘਟੀ ਅਜ ਨੰਦ ਕੀ॥੭੭॥

ਦਸਰਥਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਧਨੁਖ ਛੁਟਯੋ ਕਰ ਧਰ ਪਰਯੋ ਦਸਰਥ ਠੋਕਤ ਮਾਥ॥
ਬਿਕਟ ਬਚਨ ਭ੍ਰਿਗੁ ਰਾਮ ਸੋਂ, ਬੋਲੇ ਹਸ ਰਘੁਨਾਥ॥੭੮॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਲਾਗਯੋ ਯਿਹ ਦੋਖ ਜੋ ਮੈ ਰੋਖ ਹੈਥ ਧਨੁਖ ਤੋਰਯੋ, ਜਾਜਰੋ ਪੁਰਾਨੋ ਹੌ ਮੈਂ ਜਾਨਯੋ ਗਯੋ ਕਾਮ ਸੋਂ॥ ਸੋ ਤੋ ਐਸੀ ਹੋਨਹਾਰ ਰਾਵਰੋ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰ, ਮਾਰਯੋ ਚਾਹੈ ਮਾਰ ਬੈਰ ਹੈਨ ਕੰਜ ਘਾਮ ਸੋਂ॥ ਸੁਖ ਦੁਖ ਏਕ ਬਾਰ ਦਸਰਥ ਜੀਆ ਧਾਰ, ਜੈਸੇ ਫਨਿ ਮਨੀਹਾਰ ਤੈਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੋਂ॥ ਕੈਸੇ ਹੈਥ ਹੈ ਦਈ ਮੇਰੇ ਆਨੰਦ ਕੀ ਜਈ ਰਾਮ ਭਈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਅਜਾਜ ਨਈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਸੋਂ॥੭੯॥

ਲਖਮਨੋ ਵਾਚ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮਹਾਂ ਰਣਧੀਰ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਰਘੁਬੀਰ ਹਸਿ ਬੋਲੇ ਐਸੇ ਨੈਕੁ ਬੀਰ ਆਗਯਾ ਮੋਹਿ ਦੀਜੀਏ॥ ਕਹੋ ਬਾਂਧ ਡਾਰੋਂ ਕਹੋ ਦੇਸ ਤੇ ਨਿਕਾਰੋਂ ਕਹੋ ਬਾਰਧ ਉਤਾਰੋਂ ਕਹੋ ਜੂਰਾ ਕਾਟ ਲੀਜੀਏ॥ ਕਹੈ ਕਵਿ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕੇਤਕ ਪਰੱਸਰਾਮ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਜਾਂਕੋ ਛਿਤਪਾਲ ਹੈਥ

ਕੈ ਛੀਜੀਏ॥ ਮਾਰੇ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਛੀਨ ਲੈਹੋ ਤੂਨ ਚਾਂਪ ਆਪ ਦੇਖੀਏ ਤਮਾਸੋ ਪੈ ਨ ਸਾਂਸੋ ਕਛੂ ਕੀਜੀਏ॥੮੦॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੋ ਵਾਚ ਪਰਸਰਾਮ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮੈ ਨ ਜਾਨਯੋ ਤੇਰੋ ਬਲ ਤੈਸੋ ਤਾ ਕੋ ਲਾਗਯੋ ਫਲ ਕਠਿਨ ਕੁਠਾਰ ਧਾਰ ਕੰਠ ਪਰ ਧਰੀਏ॥ ਏਤੇ ਪਰ ਔਰ ਕਛ ਬਾਤ ਆਵੇ ਤਾਤ ਹਾਥ ਕੀਜੈ ਸੋਈ ਭਾਵਤੀ ਪੈ ਰੋਖ ਕੋ ਨ ਕਰੀਏ॥ ਐਸੋ ਕਛੂ ਕੁਲ ਕੋ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ਹਮਾਰੋ ਰਾਮ ਮਾਰੇ ਮਾਰ ਖੱਯੈ ਪੈ ਨ ਮਾਰੀਏ ਜੋ ਮਰੀਏ॥ ਬੈਰੀ ਸਰਨਾਇ ਔਰ ਸੁਨੋ ਮੁਨੀ ਰਾਇ ਗਾਇ ਬਾਮਨ ਸੋਂ ਲਰੀਏ ਤੌ ਪਾਇ ਕਾ ਕੇ ਪਰੀਏ॥੮੧॥

ਪਰਸਰਾਮੋਂ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੇਖਨ ਜੌ ਪਾਊਂ ਤੌ ਪਠਾਊਂ ਜਮਲੋਕ ਹਾਥ ਦੂਜੋ ਨਾ ਲਗਾਊਂ ਵਾਰ ਕਰੋਂ ਏਕ ਕਰ ਕੋ॥ ਮੀਜ ਮਾਰੋਂ ਉਰ ਤੇ ਉਖਾਰ ਭੁਜ ਦੰਡ ਹਾਡ ਤੋਰਿ ਡਾਰੋਂ ਬਰ ਅਵਲੋਕ ਰਘੁਬਰ ਕੋ॥ ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਦਿਜ ਕੇ ਰਿਸਾਤ ਭਹਿਰਾਤ ਰਾਮ, ਅਤਿ ਧਹਰਾਤ ਗਾਤ ਲਾਗਤ ਹੈ ਧਰ ਕੋ॥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਸੰਤਾਪ ਮੇਟਿ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੀਨੋ ਕੋ ਹੈ ਵਹਿ ਆਪ ਚਾਂਪ ਤੋਰਯੋ ਜਿਨ ਹਰ ਕੋ॥੮੨॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੋਈ ਕਰਯੋ ਚਾਹਤ ਹੋ ਸੋਈ ਕਰੋ ਇਤ ਆਇ ਬੋਲਯੋ ਰਘੁਰਾਇ ਚਲਵੱਯਾ ਨੀਕੇ ਪਥ ਕਸ॥ ਤੋਰਯ ਮੈਂ ਧਨੱਖ ਜਾਇ ਲਯਾਯੋ ਹੌਂ ਜਨੱਕੁ ਜਾਇ ਬੋਲਯ ਸੁਤ ਭੂਪ ਰੂਪ ਧਰੇ ਮਨ ਮਥ ਕੋ॥ ਕਹੈ ਕਵਿ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਅਭਿਰਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਨਾ ਕੋ ਧਾਮ ਦੈਨਹਾਰ ਮੋਖ ਗਥ ਕੋ॥ ਜਗਤ ਉਜਯੋਾਰੋ ਭੁਜ ਭਾਰੋ ਯਹਿ ਬਾਤ ਸੁਨ ਨਿਕਸ ਕੈ ਨਯਾਰੋ ਭਯੋ ਪਯਾਰੋ ਦਸਰਥ ਕੋ॥੮੩॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤਰਣ ਤੇ ਤਾਤੋ ਭਯੋ ਰਾਤੋ ਭਯੋ ਨਖ ਸਿਖ ਬਿਖਮੇ ਬਚਨ ਬੋਲੇ ਛਕਯੋ ਛੋਹ ਛਯ ਹੈ॥ ਭੌਂਹਿ ਚਢੀ ਚਢੀ ਆਂਖੈਂ ਰਿਸ ਤੇ ਪਰਤ ਕਢੀ, ਕਹੈ ਕਵਿ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਐਸੇ ਭੇਖ ਭਯੋ ਹੈ॥ ਕਾਂਪਤ ਅੱਧਰ ਲਰਬੇ ਕੀ ਹਰਿ ਵਾਹਿ ਸੰਭਰ ਕੈ ਕਹਰ ਕੁਠਾਰ ਕਰ ਲਯੋ ਹੈ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਾਥ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਸਾਵਕ ਮੁਨੀਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਪਾਵਕ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਹੈ॥੮੪॥

ਪਰਸਰਾਮੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੀਵਤ ਨ ਦੈਹੋਂ ਜਾਨ ਆਨ ਮਹਾਂ ਰੁੱਦ੍ਰ ਜੁ ਕੀ, ਕਰੋਂਗੋ ਨਿਦਾਨ ਸੁਨਯੋ ਗਯੋ ਹੈ ਜੋ ਅਬ ਹੀ॥ ਰਿਖ ਕੇ ਸਪੂਤ ਪੁਰਹੂਤ ਹੂੰ ਕੋ ਬੋਝ ਧਰੈ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬੋਲਤ ਗਰਬ ਹੀ॥ ਆਂਖ ਤਰੈ

ਆਨਤ ਨ ਔਰ ਭਟ ਜਾਨਤ ਨ ਮਾਨ ਤ ਨ ਉਛਰਿ ਉਛਰ ਆਵੈ ਤਬ ਹੀ॥ ਭਯੋ ਦਾਵੇਦਾਰਤੋ ਸੰਭਾਰ ਕਰ ਮੋ ਸੋਂ ਰਾਰ, ਰਘਬਬੰਸੀ ਲਾਤਰੁ ਹਥਯਾਰ ਡਾਰ ਅਬ ਹੀ॥੮੫॥

ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੁਮ ਸਭਹੀ ਕੇ ਗੁਰ ਮਾਨੀਯਤ ਪੁਰ, ਭੂਤਲ ਕੇ ਸੁਰ ਤੁਮੈ ਦੀਜੀਯਤ ਦਾਤ ਹੈ॥ ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਪੂਜਾ ਕਰੈ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਪਾਂਇ ਪਰੈ, ਤੁਮ ਸੋ ਹਮਾਰੋ ਪ੍ਰਭੁ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਤ ਹੈ॥ ਬੈਰੀਅਨ ਮਾਰਨੇ ਹੋਂ ਹਮ ਤੁਮ ਪਾਰਨੇ ਹੋਂ ਬੁਧਿ ਰਘੁਬੰਸਨਿ ਕੀ ਐਸੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਹੈ॥ ਸੁਨੋ ਦਿਜ ਬੀਰ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੇ ਹਮ ਪੈ ਅਸੀਸ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਕੋ ਕਸੀਸ ਕਰੀ ਜਾਤ ਹੈ॥੮੬॥

ਪਰਸਰਾਮਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਰੇ ਰਾਮ ਜਮ ਧਾਮ ਚਲਯੋ ਚਾਹਤ ਹੈ, ਖਲਕ ਕੇ ਲਖਤ ਹੀ ਜੈ ਹੈਂ ਲਖਾਇ ਕੈ॥ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਚਢਾਇ ਅੰਗ ਅੰਗ ਉਪਜਾਇ ਕ੍ਰੋਧ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਭਝ ਆਗੈ ਸਬ ਹੀ ਦਬਾਇ ਕੈ॥ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਸਬ ਦਲ ਬਲ ਦਸਰਥ ਜੂਕੋ ਦਿਜ ਕੋ ਦਮਾਕ ਦੇਖ ਗਯੋ ਦਹਿਲਾਇ ਕੈ॥ ਐਸੀ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਸੀਸ ਧੁਨਿ ਧੁਨਿ ਮੁਨਿ ਪੂਤ ਬੋਲਯੋ ਬਰਬੰਡ ਪੁਰਹੂਤ ਜਯੋਂ ਰਿਸਾਇ ਕੈ॥੮੭॥

ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੱਤ੍ਰ ਕੇ ਚਲੱਯਾ ਛਿੱਤ ਛੱਤ੍ਰ ਕੇ ਧਰੱਯਾ ਛੱਤ੍ਰੀ, ਛਹੂੰ ਰਿਤ ਛਕੇ ਰਿਸ ਕਲਹ ਸੁਹਾਤ ਹੈ॥ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਨਧੀਰ ਹ੍ਵੈ ਕਹਨ ਲਾਗੇ ਕੈਸੇ ਹਮ ਤੋਰੈਂ ਗਾਤ ਕੰਜ ਕੈਸੋ ਪਾਤ ਹੈ॥ ਅੰਗ ਲਪਟਾਏ ਮਹਾਂ ਬੈਰ ਸੋਂ ਬਢਾਏ ਕੋਪ, ਮੁਖ ਆਏ ਕਾਲ ਕੇ ਜੀਯਤ ਕੌਨ ਜਾਤ ਹੈ॥ ਨਿਗਮ ਕੇ ਭਾਂਡੇ ਕਤ ਬੋਲਤ ਬਚਨ ਬਾਂਡੇ ਕਾਹੇ ਕੋ ਰੇ ਪਾਂਡੇ ਗਾਂਡੇ ਹਾਥਨ ਸੋਂ ਖਾਤ ਹੈ॥੮੮॥

ਪਰਸਰਾਮਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਹੱਸਾਈ ਮਾਰਯੋ ਮੈ ਸਹੱਸ੍ਰ ਬਾਹੁ ਮਹਾਂ ਬਲੀ, ਨਰਨ ਕੋ ਨਾਹ ਦਾਹ ਤਊ ਨ ਸਿਰਾਤ ਹੈ॥ ਕੀਨੋ ਯਿਹ ਪ੍ਰਨ ਤਰਪਨ ਤੇਰੇ ਰਕਤ ਕੋ ਜੌ ਲੌ ਘਟ ਪ੍ਰਾਨ ਤੌ ਲੌ ਆਨ ਨ ਸੁਹਾਤ ਹੈ॥ ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਰਾਮ ਸੋਂ ਪਰਸਰਾਮ ਐਸੇ ਕਹਯ ਗਹੈ ਜੌ ਹਥਯਾਰ ਸੋਈ ਹੋਤ ਪਾਤ ਪਾਤ ਹੈ॥ ਬਾਂਧਤ ਜੋ ਖਾਂਡੇ ਤੇ ਨ ਛਾਡੇ ਮੈਂ ਜੀਯਤ ਖਾਂਡੇ ਖੰਡ ਪਤਿ ਭਾਂਡੇਪਾਂਡੇ ਐਸੇ ਗਾਂਡੇ ਖਾਤ ਹੈ॥੮੯॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਛੱਤ੍ਰ ਈਸਨ ਕੇ ਅੰਗ ਜਗਦੀਸਨ ਕੇ, ਕੋਪ ਕਰਯ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਾਹੇਂ ਉਕਸਾਇਬੋ॥ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਚਢਾਇ ਰਘੁਰਾਇ ਯੋ

ਕਹਨ ਲਾਗੇ, ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਮੇਰੋ ਤੇਜੁ ਕਾਪੈ ਸਹਯੋ ਜਾਇਬੋ॥ ਰੇਨਕਾ ਕੇ ਢੋਟਾ ਨੈਕ ਪੋਟਾ ਹੂੰ ਕੇ ਮਾਰੇ ਲੋਟਾ ਪੋਟਾ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਜੈਹੈਂ ਕਹੂੰ ਢੂੰਡੇ ਹੂੰ ਨ ਪਾਇਬੋ॥ ਬਹੁਤ ਬਚਯੋ ਹੈ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਦਸਰਥ ਸੌਂਹ, ਬਾਮਨ ਭਿਖਾਰੀ ਅੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਕਹਵਾਇਬੋ॥੯੦॥

ਪਰਸਰਾਮਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੱਤ੍ਰ ਛਡਵਾਇ ਦੋਊ ਕਰ ਜੁਰਵਾਇ, ਦਸੋ ਨਖ ਮੁਖ ਦਯਾਇ ਆਪਨੋ ਕੈ ਛੁਟਕਾਯੋ ਹੈ॥ ਮੀਚ ਨ ਡਰਾਇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸਤ ਰਾਇ ਆਜੁ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਸਿਪਾਹੀ ਮੋਸੋਂ ਤਾਹੀ ਕੋ ਤੂ ਜਾਯੋ ਹੈ॥ ਕਹੈ ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਤਬ ਰਾਮ ਸੋਂ ਪਰਸਰਾਮ ਸਿਖਯ ਦੇਵ ਬਾਮ ਜੂਕੇ ਨੀਕੇ ਕੈ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਜਾਕੀ ਸੌਹੈਂ ਖਾਤ ਅੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕਹਿ ਕਹਿ ਜਾਤ, ਤਾਹੀ ਪੈ ਮੈਂ ਦਸਨ ਤਿਨੂ ਕਾ ਪਕਰਾਯੋ ਹੈ॥੯੧॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਫਾਰਤੋ ਕਪੋਲ ਬੋਲ ਬੋਲਤ ਹੀ ਬਾਮਨ ਕੇ ਡਾਰਤੋ ਉਖਾਰ ਦਾੜ ਜਮੀ ਜੇ ਬਦਨ ਮੈਂ॥ ਜੀਤ ਬੀਰ ਖੇਤ ਪਠੈ ਦੇਤ ਜਮਲੋਕ ਤੋਹਿ, ਲੇਤੋ ਸਬ ਛੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਬੈਰ ਏਕ ਛਿਨ ਮੈਂ॥ ਕਹਾ ਕਰੋਂ ਹਤਯਾ ਪ੍ਰਾਨ ਅਬ ਜੋ ਤਿਹਾਰੈ ਹਰੌਂ ਸੁਭਟ ਕਹਾਇ ਕਰ ਠਾਢੋ ਹੋਤ ਰਨ

ਮੈਂ॥ ਯਹੈ ਜਾਨ ਨਾਤੋ ਏਕ ਬਚਯੋ ਹੈ ਰੇ ਬਾਮਨ ਕੇ, ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਸਮਝਿ ਸਮਝ ਕਰ ਮਨ ਮੈ॥੮੨॥

ਪਰਸਰਾਮਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਟੂਟਿ ਟਾਟ ਗੋਸ਼ਾ ਗਏ ਫੂਟਿ ਫਾਟ ਮੂਠਿ ਗਈ, ਜੇਵਰਨ ਰਾਖਯੋ ਜੋਰ ਜਾਨਤ ਜਗੱਤ ਹੈ॥ ਸੂਰਜ ਜਰਾਯ ਬਾਰਿ ਬੋਰ ਕੈ ਸਿਰਾਯ ਮਹਾਂ, ਮੇਘਨ ਸੰਤਾਯ ਸੀਤ ਤਾਮੋ ਕਹਾ ਸੱਤ ਹੈ॥ ਰੰਗ ਗਯ ਉਖਰ ਕੁਰੰਗ ਭਯ ਪਰੇ ਪਰੇ, ਡਾਰੇ ਉਘਰਾਰੇ ਮਾਰੇ ਫੂਕ ਕੇ ਉਡੱਤ ਹੈ॥ ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਰਾਮ ਸੋਂ ਪਰਸਰਾਮ ਐਸੇ ਕਹਯੋ, ਤੋਰ ਕੈ ਧਨੁਖ ਐਸੋ ਐਸੋ ਬਲਕੱਤ ਹੈ॥੯੬॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਮਨ ਭਿਖਾਰੀ ਤ੍ਰਿਣ ਧਾਰੀ ਤਿਨ ਤੂਲ ਤੁਛ, ਭੂਖਨ ਕੇ ਭਫਖੇ ਮਹਾ ਤੋਸੋਂ ਕਹਾ ਕਹੀਏ॥ ਨਾਵੈਂ ਹਾਥ ਬਾਬੀ ਪੈ ਨ ਆਵੈ ਮੰਤ੍ਰ ਬੀਛਨ ਕੋ, ਤਾਂਤੇ ਤੇਰੀ ਬਾਤੈਂ ਸੁਨਿ ਸਕੁਚਾਇ ਰਹੀਏ॥ ਹਮਕੋ ਅਜੱਸ ਤੋਸੌਂ ਬਾਧੈਂ ਤਰਕੱਸ, ਅਨਰਸ ਕਰੇਂ ਬਾਮਨ ਸੋ ਤਾਂਤੇ ਸਬ ਸਹੀਏ॥ ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਕਹੈ ਰਘੁ ਬੰਸਨਿ ਕੀ ਰੀਤ ਯਹੈ, ਜਾਸੋਂ ਕੀਜੈ ਮੋਹ ਤਾਸੋਂ ਲੋਹ ਕੇਸੇ ਗਹੀਏ॥੯੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਜਨ ਕੇ ਪੂਤ ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਆਏ, ਧਨੁਖ ਨ ਚਢਯੋ ਸਭ ਹਾਰੇ ਜੋਰ ਕੋਰ ਕੈ॥ ਟਾਂਕ ਭਰ ਹਾਥ ਲੀਨੇ ਟੂਟਯੋ ਬਿਨ ਜੋਰ ਕੀਨੇ, ਤਾਂਤੇ ਤੋਰਿ ਡਾਰਯੋ ਕੋਊ ਸਕਯੋ ਹੈ ਨ ਤੋਰ ਕੈ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਅ ਭਯੋ ਤੇਰੇ ਸੁਨਹੋ ਪਰਸਰਾਮ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ਤਾਂਤੇ ਦੋਊ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਨ ਜੋਰ ਚੋਰ ਭੂਪਨ ਕੋ ਭੋਰ ਰੂਪ ਕਾਕਰੀ ਕੋ ਚੋਰ ਕਾਹੂ ਮਾਰਯੌ ਹੈ ਨ ਟੋਰ ਕੈ॥੯੫॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਕੀ ਦੀਨਤਾ, ਸਬ ਸਮਝਾਵਤ ਤਾਹਿ॥
ਇਕ ਮੀਠੀ ਨਿਜ ਸੁਜਸ ਕੀ, ਬਾਤੈਂ ਰੁਚੈਂ ਨ ਕਾਹਿ॥੯੬॥

ਰਿਖਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਅਭਿਰਾਮ ਘਨ ਸ਼ਯਾਮ ਸੁਠ ਕਾਮ ਹੂੰਤੇ, ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਪਰਸ ਰਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਤਿ ਛੋਰੀਏ॥ ਧਨੁਖ ਪੁਰਾਨੋ ਟੂਟਿ ਗਯ ਵੂਹ ਜਾਨ ਦੇਹਿ ਕੌਨ ਕਾਜ ਬੈਰ ਬਡੋ ਕੀਜੈ ਬਾਤ ਥੋਰੀਏ॥ ਬਾਲਕ ਬਿਨੋਦਨ ਤੇ ਜੀਆ ਮੈਂ ਰਿਸੱਯੈ, ਤਾਂਕੋ ਧਨੁਖ ਚਢੱਯੈ ਕਹੋ ਪ੍ਰੀਤ ਕਾਂਸੋ ਲੋਰੀਏ॥ ਬਾਤ ਤੋ ਬਿਹਾਨੀ ਸੋ ਚਲੱਯੈ ਨ ਕਹਾਨੀ, ਰਾਨੀ ਰਮਾ ਸੋਂ ਨ ਰਾਮ ਰਾਮ ਦਾਰਦ ਸੋਂ ਜੋਰੀਏ॥੯੭॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਪ੍ਰਹਮਿ ਪਾਇ ਗਾਢੇ ਨਿਰਖ ਦੀਏ ਸੁਜਸ ਲੀਏ ਸਾਥ॥ ਮੁਖ ਬੋਲਯ ਮਨ ਮੈਂ ਕਹਯੋ, ਏਹ ਅਚੁੱਤ ਰਘੁਨਾਥ॥੯੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸਨਮੁਖ ਦੇਖਤ ਮੋਹਿ ਰਨ ਕੌਨ ਸੂਰ ਠਹਰਾਇ॥ਲੈ ਪਰਚੋ ਤਪ ਕੋ ਚਲੌਂ, ਭੇਟ ਭੁਜਾ ਰਘੁਰਾਇ॥੯੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਂਚਯੋ ਹਰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਯਾਹੀ ਤੇ ਨਿਸਾਰ ਧਨੁ, ਰਾਜਨ ਚਢਾਯੋ ਹੋ ਹਜਾਰ ਬਾਰ ਪਾਇ ਦੈ॥ ਤਾਕੋ ਚਾਹੀਏ ਨ ਬਲ ਤੋਰਤ ਨ ਲਾਗੈ ਪਲ, ਤਾਂਤੇਅਭਿਮਾਨ ਰਾਮ ਕੌਸਕ ਚਲਾਇ ਦੈ॥ ਤੌ ਹੌਂ ਛਾਡ ਜਾਊਂ ਤੋਹਿ ਸਾਚੀ ਕਹਿ ਬਾਤ ਮੋਹਿ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਹੋਹਿ ਮੋਹੂ ਕੋ ਬਤਾਇ ਦੈ॥ ਤੇਰੋ ਬਲ ਮਾਨੋ ਸਹੀ ਜੇ ਤੂੰ ਕਰੇ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਮੇਰੋ ਈ ਧਨੱਖ ਲੈਕੇ ਮੋਹੂ ਕੋ ਚਢਾਇ ਦੈ॥੧੦੦॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬਹੁਤ ਸਹੀ ਯਾਕੀ ਕਹੀ, ਕਿਤ ਕੁਵੰਡ ਭ੍ਰਿਗੁ ਬੰਸੁ॥
ਅਬ ਲਖਮਨ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ, ਰਘੁ ਕਲੁ ਮਾਨਸ ਹੰਸ॥੧੦੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਧਨੁਖ ਕਾਹੂੰ ਤੋਰਯੋ ਕਾਹੂੰ ਰਾਖਯੋ ਘਰਿ, ਕਹੋ ਸਾਕੀ ਗਾਂਠ ਤੇ ਕਹਾਂ ਹੈ ਭਯ ਛੀਜਨੋ॥ ਗਾਲਕੋ ਬਜਾਇ ਡਰਪਾਇ ਮਾਰੇਸਬੈ ਲੋਗ, ਤਾਹੂ ਪਰ ਦੇਖੋ ਰਘੁਨਾਥ ਹੀ ਸੋਂ ਖੀਜਨੋ॥ ਕਹੇ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਰੋਖ ਛਾਡੋ ਤੁਮ, ਮੇਘ ਮਹਾਂ ਗਾਜੇ ਬਿਨ

ਬਰਖੇ ਨ ਭੀਜਨੋ॥ ਤਉ ਤੋ ਗੁਸਾਈਂ ਦੇਖੋ ਬਾਮਨ ਢਿਠਾਈ ਰਾਮ, ਸੂਰਜ ਕੇ ਤੇਜ ਕੋ ਡਰਾਵੈ ਪਟਬੀਜਨੋ॥੧੦੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹੋ ਤੋਰ ਡਾਰੋਂ ਕਹੋ ਯਾਹੀ ਫਿਰ ਮਾਰੋਂ ਜੋ ਕਹੋ ਤੌ ਕਾਨ ਲਾਇ ਐਂਚ ਰਾਖੋਂ ਸਾਤ ਦਿਨ ਮੈਂ॥ ਜੋ ਕਹੋ ਤਿਹਾਰੋ ਬਲ ਪਾਇ ਬਾਏਂ ਹਾਥ ਨਾਥ, ਆਂਗੁਰੀ ਸੋਂ ਮੇਰ ਮਲ ਡਾਰੋਂ ਯਹ ਕਿਨ ਮੈਂ॥ ਛੇ ਮੁਖਿ ਮਹੇਸ ਔ ਗਨੇਸ਼ ਔ ਸੁਰੇਸ਼ ਅਲਿਕੇਸ ਹਫੰ ਜੋ ਬੋਲੇ ਬਲ ਦੇਖਤ ਨ ਤਿਨ ਮੈਂ॥ ਕਾਇਸ ਚੁਕਾਊਂ ਨਿਜ ਕ੍ਰੋਧ ਮੈ ਜਰਾਊਂ ਧਨ ਆਇਸ ਜੋ ਪਾਊਂ ਤੋ ਚਢਾਊਂ ਰਾਮ ਛਿਨ ਮੈਂ॥੧੦੩॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਧਰਯੋ ਨ ਦੂਜੇ ਧਨੁਖ ਸਰ, ਸਰਨਾਗਤਿ ਨਹ ਦੀਨ॥
ਸੁਰਪਤਿ ਹੂ ਸੋਂ ਰਘੁਪਤੀ, ਲਟ ਮੁਖ ਬਾਤ ਕਹੀਨ॥੧੦੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੇਵਕ ਥਾਪਨ ਦੂਰ ਕੀਓ ਜਿਨ, ਚੂਕ ਪਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਸ ਦੀਨੋ॥ ਦਾਨ ਦੀਓ ਜਿਨਕੋ ਤਿਨ ਪਾਇ, ਨ ਮਾਂਗਬੇ ਕੌ ਬਹੁਰੋ ਮਨ ਕੀਨੋ॥ ਬੋਲ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਹਯੋ ਨ ਫਿਰਯਸ ਅਰ ਸੀਅ ਵਿਵਾਹ ਕੈ ਬਯਾਹ ਨ ਕੀਨੋ॥ ਏਕਹਿ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਰਿਪੁ ਮੰਡਲ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਦਾ ਬ੍ਰਤ ਲੀਨੋ॥੧੦੫॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਨ ਭਰ ਛਫਾਇ ਲੋਹ ਕਾਨ ਸੋਂ ਲਗਾਇ ਜਿਹ ਜਿਹ ਪਕਰਾਇ ਲਾਗਯੋ ਕਰਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋ॥ ਦੇਖਯੋ ਬੀਰ ਦੇਖਯੋ ਬਾਪ ਖੈਂਚਯੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਨਯੋਂ, ਚਾਪ ਚਿਰਰਾਨੋਂ, ਅਰਰਾਨੋ ਅਸਮਾਨ ਸੋ॥ ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਰਾਮ ਕੇ ਰਿਸਾਤ ਭਹਰਾਤ ਰਾਮ, ਭੂਲੀ ਸੁਧ ਸਾਤ ਪਰਯੋ ਊਪਰ ਮਸਾਨ ਸੋ॥ ਦਿਜਬਰ ਖਸਯੋ ਗਯੋ ਭਿਰ ਭਜ ਭੀਤ ਭਯੋ, ਜਯੋਂ ਹੀਕਰ ਲਯੋ ਦਯੋ ਤਯੋਂ ਹੀ ਕਰ ਮਾਨ ਸੋ॥੧੦੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕਹਯੋ ਮੁਨਿ ਨੰਦਨ ਸੋਂ ਕਹੁ ਕਾਹਿ ਹਨੌਂ ਅਬ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਈ ਬੂਝਿਕੈ ਤਾਹ ਹਨੀ ਨਭ ਕੀ ਗਤਿ, ਔਰ ਹੁਤੀ ਅਬ ਔਰ ਬਤਾਈ॥ ਦੇਖਿ ਰਹਯੋ ਮੁਨਿ ਕੋ ਸੁਤ ਕੌਤਕ ਹੈ ਅਵਤਾਰ ਸਹੀ ਰਘੁਰਾਈ॥ ਭੇੜ ਝਟਾਕ ਚਲਯੋ ਬਨ ਕੋ ਜਬ ਰਾਮ ਕਮਾਨ ਚਟਾਕ ਚਢਾਈ॥੧੦੭॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਮ ਪਨਚਤਾ ਧਨੁਖ ਕੀ, ਐਂਚੀ ਜਬ ਸ੍ਰੁਤਿ ਲਾਇ॥
ਨਿਰਖ ਜਨਕ ਜਾ ਨਾਹ ਤਨ, ਮਨ ਧਰ ਰੋਖ ਰਿਸਾਇ॥੧੦੮॥

ਸੀਤਾਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਯਾਹੀ ਕੋ ਤੋ ਬੋਲ ਕਛੂ ਤਾਤ ਕੋ ਸੋ ਦੇਖਤ ਹੂੰ, ਐਸੇ ਤੋ ਅਨੇਕ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਕਹਾਂ ਕਹਾਂ ਜਾਇ ਹੈਂ॥ ਕਾਲ ਬਯਾਹੀ ਨਈ ਹੌਂ ਤੋ ਧਾਮ

ਹੁੰ ਨ ਗਈ ਰਾਮ ਆਜ ਹੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸੀਸ ਸੌਂਤ ਕੋ ਬਸਾਇ ਹੈਂ॥ ਰਾਜਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਬਿਪਰੀਤ ਸਬ ਜਾਨੈਂ ਜਗ ਕਾ ਤੇ ਬਸ ਭਏ ਮੋਹਿ ਐਸੇ ਡਹਕਾਇ ਹੈਂ॥ ਮਨ ਮੇ ਬਿਚਾਰੈ ਗਟੀ ਲੈ ਚਢੈ ਉਤਾਰੇ ਸੀਅ, ਤੋਰਕੈ ਧਨੁੱਖ ਯਾਕੀ ਬੇਟੀ ਬਯਾਹਿ ਲ਼ਯਾਇ ਹੈਂ॥੧੦੯॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਇਤ ਲਛਮਨ ਸੰਗ ਰਾਮ, ਪਰਸ ਰਾਮ ਬਲ ਪਰਹਰਯੋ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਬਿਸ੍ਰਾਮ, ਅਮਰ ਭਯ ਮੁਨਿ ਦੇਹ ਧਰਿ॥੧੧੦॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਯਹਿ ਦੀਪਕ ਕਿਹ ਕਾਮ, ਸੋਖ ਸਨੇਹ ਜਰਾਇ ਗੁਣ॥ ਰਘੁ ਕੁਲ ਦੀਪਕ ਰਾਮ, ਸਦਾ ਬਢਤ ਦੋਊ ਰਹੇ॥੧੧੧॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਛਾਡਯੋ ਸਮਰ ਸੁਭਾਉ, ਪਰਸਰਾਮ ਮਲ ਤਪ ਧਰਯੋ॥
ਰਾਮ ਉਤਾਰਯੋ ਚਾਵੁ ਭਜਯੋ ਨ ਦੀਸਤ ਆਜ ਲੌਂ॥੧੧੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੈਸੇ ਅਹਿ ਮੋਰ ਤੇ ਨਸਾਨੋ ਚੋਰ ਭੋਰ ਤੇ ਕੁਰੰਗ ਸਿੰਘ ਸ਼ੋਰ ਤੇ ਤੁਖਾਰ ਜੈਸੇ ਘਾਮ ਤੇ॥ ਅੰਧਕਾਰ ਦੀਪਕ ਤੇ ਬਯੋਗੀ ਤੀ ਸਮੀਪ ਤੇ ਜਯੋਂ ਕਾਤਿਕ ਤੇ ਮੇਘ ਨਭ ਜਤ ਸੂਰ ਘਾਮ ਤ॥ ਦਾਰਦ ਜਯੌਂ ਪਾਰਸ ਤੇ ਕਾਲ ਜਯੌਂ ਸੁਧਾ ਰਸ ਤੇ ਪਾਪਨ ਕੋ ਜਾਲ ਜੈਸੇ ਏਕ

ਹਰਿ ਨਾਮ ਤੇ॥ ਜੇਸੇ ਏਕ ਲੋਭ ਤੇਅਨੇਕ ਗੁਨ ਭਾਜੈਂ ਰਾਮ ਤੈਸੇ ਭਾਜ ਚਲਯੋ ਹੈ ਪਰਸ ਰਾਮ ਰਾਮ ਤੇ॥੧੧੩॥

ਅਥ ਅਜੁਧਯਾ ਨਗਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸਬ ਸੰਗ ਚਲੇ ਪਿਤ ਕੇ ਮੁਨਿ ਜੀਤ ਪਢੈ ਦਿਜ ਬੇਦ ਉਸਾਸ ਲਯੋਂ॥ ਮਨ ਤੇ ਹਰਖਯੋ ਅਜਨੰਦਨ ਜੂ ਕਹਿ ਆਜਿ ਹਮੇ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਦਯੋ॥ ਧੁਨਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ਧਸੇ ਪੁਰ ਦੇਖਤ ਹਾਟ ਬਜਾਰ ਛਯੋ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਰਣਮੱਤ ਗੁੰਜਾਰਤ ਭ੍ਰਿੰਗ ਕਪੋਲਨ ਤੁੰਗ ਧੁਜਾ ਫਹਿਰਾਹੀਂ॥ ਚਾਰਨ ਬੰਸ ਉਚਾਰਨ ਕੋ ਨਿਜ ਬਾਂਹ ਉਠਾਇ ਕਬਿੱਤ ਪਢਾਹੀਂ॥ ਚਾਮਰ ਛੱਤ੍ਰ ਲਏ ਸੰਗ ਬੀਰ ਬਨੇ ਰਘੁਬੀਰ ਸਨੇ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ਦੇਖ ਸਰੂਪ ਪੀਐਂ ਜਲਵਾਰ ਸਬੈ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਕਹੈ ਬਲ ਜਾਹੀਂ॥੧੧੫॥੧॥

ਅਥ ਦੂਸਰਾ ਅੰਕ

ਦੋਹਰਾ॥ ਬੈਠ ਅਜੁੱਧਯਾ ਸੁਖ ਕੀਉ ਅਤਿ ਸੁਠ ਦਸਰਥ ਸੂਤ॥ ਆਰਿ ਜੀਤੇ ਜਸ ਤਿਲਕ ਸੋਂ ਘਰ ਮੈਂ ਘਰ ਮੈਂ ਰਾਮ ਸਪੂਤ॥੧॥

ਦਸਰਥੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਔਧ ਰਜਧਾਨੀ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਤੀਨ ਰਾਨੀ ਕੌਸਲਯਾ ਸੁਮ੍ਰਿਤ੍ਰਾ ਲਛਮਨ ਭਰਤ ਸੋਂ ਸਤ੍ਰਘਨ ਪ੍ਰੀਤ ਹੈ॥ ਦੈ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਉਪਹਾਰ ਰਿਖਿ ਪਾਇ ਪਰ ਬਿਦਾ ਸਬ ਕੀਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਜੈਸੇ ਰਾਜਨੀਤ ਹੈ॥ ਬਾਢਯੋ ਸੁਖ ਸਿੰਧ ਅਰਿ ਜੀਤੇ ਸੁਪਨੇ ਨ ਦੁਖ ਕਾਲ ਦੇਖੋ ਆਗੈ ਔਰੇ ਭਾਂਤ ਬੀਤ ਹੈ॥੨॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੰਤ ਮਨ ਦੈ ਸਬੈ ਈਹਾਂ ਲੌ ਸੁਖ ਸਾਂਤ॥
ਅਬਹਿ ਕਥਾ ਰਘੁਨਾਥ ਕੀ ਚਲੀ ਔਰ ਹੀ ਭਾਂਤ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਰਹਯੋ ਪੁਰ ਮੈਂ ਸੀਅ ਰਾਮ ਮਿਲੋ ਮਨ ਆਨੰਦ ਭਾਰੀ॥ ਸਾਰੁਸੁਤੀ ਨ ਸਕੈ ਕਹਿ ਅੰਕ ਸਿੰਗਾਰ ਕਹੈ ਮਤਿ ਕੌਨ ਹਮਾਰੀ॥ ਕਾਲ ਬਤੀਤ ਭਯੋ ਇਹ ਰੀਤ ਬਿਭੂਤ ਬਢੀ ਸਬ ਅੰਗਨਿ ਸਾਰੀ॥ ਰਾਜ ਦੈ ਰਾਮਹਿ ਹੌਂ ਬਨ ਜਾਊਂ ਬਸਿਸ਼੍ਹ ਕਹੀ ਭਲੀ ਬਾਤ ਵਿਚਾਰੀ॥੪॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਕਹਾਂ ਰੰਕ ਕਹਾਂ ਭੂਪ ਦੁਖ ਸੰਗ ਸਦਾ ਰਹੈਂ॥ ਘਰ ਉਜਾਰ ਜਯੋਂ ਕੂਪ ਲਗੈ ਦੁਹੁੰ ਘਟ ਜੇਵਰੀ॥੫॥

ਦਸਰਥੋ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਜਾ ਸਬਸੋਂ ਯੌਂ ਕਹੈ ਰਾਮ ਸੀਸ ਦੈ ਰਾਜ॥ ਹੌਂ ਬਨਬਸ ਤਪ ਕੋ ਕਰੋਂ ਯਾਤੇ ਭਲੇ ਨ ਕਾਜ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਅਕਲਾਹਿ ਛੱਤ੍ਰ ਚਮਰ ਸਿਰ ਰਾਮ ਕੇ॥ ਬਨਨੈਨਾ ਤਬਹਿ ਸਿਰਾਹਿ ਜਬ ਦੇਖੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਤ॥੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੋਰ ਕੁਲ ਪੂਜ ਪੂਜ ਪਾਇ ਸੀਸ ਨਾਇ ਅਭਿਖੇਕ ਕੋ ਕਰਾਇ ਤਬ ਕਰੋਂ ਦੂਜੇ ਕਾਮ ਕੋ॥ ਲੋਚਨ ਸਿਰਾਹਿ ਛੱਤ੍ਰ ਚਮਰ ਬਿੰਜਨ ਤਾਂਕੇ ਮਾਥੇ ਫਹਿਰਾਇ ਐਸੇ ਦੇਖੋ ਘਨ ਸਯਾਮ ਕੋ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਪਟਰਾਨੀ ਸੌਪੋਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸਬ ਕਾਨ ਸੁਨੋਂ ਆਪਨੇ ਹੋਂ ਰਾਜ ਆਜ ਰਾਮ ਕੋ॥ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਯਾ ਮਨੋਰਥ ਲੌ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਤਾਤ ਕਹੀ ਬਾਤ ਪ੍ਰਾਤ ਦੇਹੁੰ ਰਾਜ ਰਾਮ ਕੋ॥੮॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਰਾਜ ਕਾਜ ਜੋਰ ਕੈ ਸਮਾਜ ਬੈਠੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਰਿਖ ਆਦਿ ਰਿਖਿ ਮੰਡਲ ਬਨਾਇ ਕੈ॥ਰਾਜ ਭਾਗ ਆਜ ਰਘੁਬੀਰ ਭੁਜ ਥਾਪ ਬਨ ਜਾਉਂ ਤਪ ਕਾਜ ਮਨ ਬਹੁ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ॥ ਫੂਲੇ ਸੁਨ ਬਾਤ

ਸੁਖ ਆਨੰਦ ਮਾਤ ਉਰ ਜਯੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਪਾਤ ਦੁਖ ਯੋ ਚਲਯੋਂ ਉਡਾਇ ਕੈ॥ ਏਕ ਉਠੇ ਗਾਇ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਏਕ ਉਠੇ ਗਾਇ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਏਕ ਧਾਇ ਧਾਇ ਪਾਇ ਛੁਵੈਂ ਰਾਮਚੰਦ ਰਾਇ ਕੈ॥੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਚਾਰਨ ਕਿੱਨਰ ਮਾਂਗਧ ਸੂਤ ਸਬੈ ਗੁਨ ਆਨੰਦ ਸੌਂ ਮਿਲ ਗਾਵੈਂ॥ ਪਡਿੰਤ ਪੁੰਜ ਬਨਾਇ ਕਬਿੱਤਨ ਆਇ ਪਢੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤ ਰਿਝਾਵੈਂ॥ ਕੌਤਕ ਕੋਟ ਕਰੇਂ ਗਨਕਾ ਕੁਲ ਨਿਰਤਤ ਅੰਗ ਸੁਗੰਧ ਦਿਖਾਵੈਂ॥ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਤੇ ਆਨ ਜੁਰੈਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਮ ਕੇ ਰਾਜ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ॥੧੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਨ ਬਨਾਸਪਤੀ ਬਨ ਤੇ ਸਬ ਤੀਰਥ ਕੇ ਜਲ ਕੁੰਭ ਭਰੇ ਹੈਂ॥ ਅੰਬ ਕੋ ਮੋਰ ਧਰਯੋਂ ਤਿਹ ਊਪਰ ਕੇਸਰ ਸੋਂ ਲਿਖ ਪੀਤ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਤੇ ਕੁਲ ਇਸ਼ਟ ਬਸਿਸ਼ਥ ਸਬੈ ਪਢਿ ਬੇਦ ਸੁਮੰਤ੍ਰਨ ਪੂਤ ਖਰੇ ਹੈਂ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਅਭਿਖੇਕ ਕੇ ਰਾਜ ਸੁ ਜੱਗ ਕੇ ਮੰਡਲ ਆਨ ਧਰੇ ਹੈਂ॥੧੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਪੀਤ ਦੁਕੂਲ ਧਰੇ ਰਘੁਨੰਦਨ ਰਾਜ ਕੇ ਕਾਜ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ਤੇਲ ਸੁਗੰਧ ਮਲੇ ਹਲਦੀ ਬਟਨੋ ਨਿਜ ਮਾਤ ਲਗਾਵਤ ਬਾਂਹੀ ਜਾਨਕੀ ਫੂਲਸੀ ਫੂਲਤ ਡੋਲਤ ਰਾਮ ਸੋ ਨੈਨ ਮਿਲੈ ਮੁਸਕਾਹੀਂ॥

ਬਾਹਰ ਭੀਤਰ ਭੋਨ ਭੰਡਾਰ ਸੋ ਯਾ ਸੁਖ ਕੀ ਪਰਮਾਵਧ ਨਾਹੀਂ॥੧੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਇ ਬਡੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇ ਸਿਵ ਸੇ ਮਘਵਾ ਸੁਰਲੋਕ ਬਤਾਵੈਂ॥
ਕੰਚਨ ਕੇ ਮਨਿ ਕੇ ਚਢ ਬਾਯੁ, ਬਿਵਾਨਨ ਲੋਕਨ ਲੋਕ ਫਿਰਾਵੈਂ॥
ਸ੍ਰੀ ਅਜ ਨੰਦਨ ਕੇ ਸੁਖ ਕੋ ਕਿਨਕਾ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਵੈਂ॥
ਕਾਹੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸੇ ਪੂਤ ਸਪੂਤ ਬਢਯੋ ਜਬ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈਂ॥੧੩॥

ਸਵੈਯਾ॥॥ ਆਨੰਦ ਏਕ ਬਢਯੋ ਪੁਰ ਮੈ ਘਰ ਹੀ ਘਰ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਭਾਰੀ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਦਿਵਾਵਤ ਦਤਿ ਚਲੀ ਸਭ ਆਵਤ ਨਾਗਰ ਨਾਰੀ॥ ਜਾਨਕੀ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ਦੇਤ ਅਸੀਸ ਸਬੈ ਫਲੀਓ ਰਘੁਬੀਰ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਰਾਜ ਰਹੈ ਤਬ ਲੋ ਜਬ ਲੋ ਜਗ ਗੰਗ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾਰੀ॥੧੪॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਫੂਲੇ ਅੰਗ ਨ ਮਾਤ ਇਹ ਬਿਧ ਪੁਰ ਬਾਸੀ ਸਬੈ॥
ਲੋਚਨ ਸਕਲ ਸਿਰਾਤ ਦੇਖ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕੋ॥੧੫॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸੁਨੀ ਕੇਕਈ ਬਾਤ ਰਾਮਿਹ ਰਾਜ ਬਿਦੇਸ ਸੁਤ॥ ਨੈਕ ਨ ਨੈਨ ਸਿਰਾਤ ਰਹੋਂ ਰੂਠ ਦੈਫ ਬਚਨ ਸੋਂ॥੧੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮਿਹ ਰਾਜ ਬਿਦੇਸ ਬਸੈ ਸੁਤ ਸੋਚ ਕੀਓ ਯਹ ਬਾਤ ਨ ਚੰਗੀ॥ ਏਕ ਉਪਾਇ ਕਰੋਂ ਜੋ ਫਿਰੈ ਮਤ ਦੈਫ ਬਰ ਵੈ ਲੇਉ ਮਾਂਗ ਸੁਰੰਗੀ॥ ਭੂਖਨ ਡਾਰ ਨ ਅੰਚਰ ਲੇਤ ਹੈ ਜਾਤ ਸੁਸਾਤ ਸੁ ਪਾਇਨ ਨੰਗੀ॥ ਦੋਰ ਚਲੀ ਪੀਅ ਪੈ ਬਰ ਮਾਂਗਨ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਕਰਾਲ ਭੁਜੰਗੀ॥੧੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਇ ਜੁਹਾਰ ਕੀਓ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌਂ ਤਿਨ ਦੈਫਬਰ ਵੈ ਤੁਮ ਤੇ ਅਬ ਪਾਊਂ॥ ਕੋਨ ਸਮੈ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਨੈਨ ਸਿਰਾਊਂ॥ ਰੂਠ ਰਹੀ ਮਨ ਮੈਂ ਕਹਿਓ ਭੂਪਤ ਆਨੰਦ ਆਜ ਨ ਯਾਹਿ ਰੁਠਾਊਂ॥ ਮਾਂਗ ਕਹਯੋ ਬਨਬਾਸ ਦੈ ਰਾਮਹਿ ਮੈਂ ਅਪਨੋ ਸੂਤ ਰਾਜ ਰਮਾਊਂ॥੧੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰੂਠ ਰਹੀ ਪਤਿ ਸੋਂ ਤਬ ਲੋ ਜਬ ਕੇ ਕਈ ਮਾਂਗ ਦੋਊ ਬਰ ਲੀਨੇ॥ ਦੈਨ ਕਹੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਅਜ ਨੰਦਨ ਪ੍ਰਾਨਨਿ ਸੰਗ ਤੇਈ ਅਬ ਦੀਨੇ॥ ਏਕ ਬਾਂਬੀ ਮੁਖ ਤੇ ਜੁਗ ਸਾਂਪ ਨਿਕਾਰ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੁਖ ਛੀਨੇ॥ ਬੋਲ ਕੈ ਬੋਲ ਕੁਬੋਲ ਕੁਨਾਰਿ ਪਿਯੂਖ ਕੇ ਕੁੰਭ ਹਲਾਹਲ ਕੀਨੇ॥੧੯॥

ਦਸਰਥਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹੇ ਸੁਨ ਕੇਕਈ ਹੇ ਸੁਨ ਪਾਪਨਿ ਹੇ ਸੁਨਿ ਚੰਡਿ ਡਸਯੋ ਸੁਖ ਭਾਰੋ॥ ਬੋਲਤ ਬੋਲ ਨ ਬੋਲ ਥਕਿਓ ਮੁਖ, ਫਾਟ ਹੀਓ ਨਾਹਿ ਜਾਤ ਤਿਹਾਰੋ॥ ਖਾਇ ਤਵਾਰ ਪਰਯੋ ਧਰ ਭੂਪਿਤ ਹਾ ਰਵਿ ਹਾ ਸਸਿ ਹਾ ਮੁਖਚਾਰੋ॥ ਫੇਰ ਸੋ ਕਾਹੇ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਰਤ ਸੂਧੇ ਹੀ ਜੀ ਕਿਉਂ ਨ ਲੇਤ ਹਮਾਰੋ॥੨੦॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਯੋਂ ਤਰਫੈ ਰਣ ਮੈਂ ਭਟਿ ਘਾਇਲ ਜਯੌਂ ਕਰ ਸਾਇਲ ਸਿੰਘ ਚਬਾਯੋ॥ ਜਯੋਂ ਬਿਨ ਨੀਰਹਿ ਮੀਨ ਦਸ਼ਾ ਮਾਨੋ ਕਾਲ ਕਰਾਲ ਭੁਜੰਗਨਿ ਖਾਯੋ॥ਜਯੌਂ ਸਸਿ ਰਾਹੁ ਗ੍ਰਸਯੌ ਨ ਤਜਯੌ ਪੁਨਿ ਜਯੌਂ ਅਧਫਾਂਸ ਗਰੇ ਦੁਖ ਪਾਯੌ ਪੌਨ ਚਲੇ ਰਵਿ ਜਯੌਂ ਜਲ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇਕਈ ਕੇ ਬਰ ਯੋਂ ਤਰਫਾਯੋਂ॥੨੧॥

ਦਸਰਥਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਲੀਜੀਏ ਸਮਾਜ ਸਬ ਦੇਸਨ ਕੋ ਰਾਜ ਆਜ ਹੌਂ ਭਿਖਾਰੀ ਭਯੋ ਅਬ ਰਾਮ ਭੀਖ ਹੌਂ ਲਹੌਂ॥ ਜੌ ਕਹੌ ਤਿਹਾਰੇ ਗਾਂਉ ਭੀਖ ਮਾਂਗ ਖਾਉਂ ਜੌ ਪੈ ਰਾਮ ਸੰਗ ਰਹੇ ਤੌ ਅਨੇਕ ਦੁਖ ਹੌਂ ਸਹੌਂ॥ ਜੌ ਨ ਹੌਂ ਸੁਹਾਉਂ ਸੰਗ ਰਾਮ ਲੈ ਬਿਦੇਸ ਜਾਉਂ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਤ ਨਾਰਿ ਸੁਨਿ

ਬਾਤ ਏਕ ਹੌਂ ਕਹੌਂ॥ਰਾਜ ਤੇਰੇ ਪੂਤ ਕੋ ਨ ਕੀਜੀਏ ਕਸੂਤ ਪੂਤ ਰਾਮ ਕੋ ਕਹਾ ਸਰਾਪ ਰਾਮ ਘਰ ਹੀ ਰਹੌਂ॥੨੨॥

ਕੇਕਈਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਯੌਂ ਦੁਖ ਪਾਵਤ ਹੋ ਬਰ ਦੇਤ ਸੁ ਮੋਹਿ ਕਹੇ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇ ਅਬ ਦੇਈ॥ ਰਾਜਨ ਜੇ ਜੀਅ ਮਾਹਿ ਰੁਚੈ ਬਾਰ ਮਾਂਗ ਲਏ ਤੁਮ ਤੇ ਅਬ ਤੇਈ॥ ਜੋ ਨਰ ਬੋਲ ਨਿਹਾਬਤ ਹੈਂ ਸਿਰ ਆਨ ਪਰੈ ਘਰੀ ਸੋ ਵਹ ਖੇਈ॥ ਕੈ ਅਬ ਫੇਰ ਕਹੋ ਮੁਖ ਕੇਕਈ ਮੈਂ ਬਰ ਤੋਹਿ ਨ ਦੇਨ ਕਹੇਈ॥੨੩॥

ਦਸਰਥੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਜੀਅ ਮੈ ਸੁਨਿ ਕੇਕਈ ਭੂਖਨ ਭੌਨ ਪਟੰਬਰ ਲੈਹੈਂ॥ ਜਾਂ ਮੁਖ ਕੈ ਬਰ ਮਾਂਗਤ ਹੈਂ ਸੁਨ ਤਾਂ ਮੁਖ ਲੋਚਨ ਤੂੰ ਨ ਸਿਰੂ ਹੈਂ॥ ਜਾਂ ਦਿਨ ਰਾਮ ਬਸੇ ਤਾਂ ਛਿਨ, ਮੋਹਿ ਕਹੂੰ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਪੈ ਹੈਂ॥ਤੇਰੋ ਈ ਪੂਤ ਸੁਨੈ ਯਹ ਬਾਤ ਪਿਸਾਚਨੀ ਗਾਉਂ ਮੈ ਪਾਉਂ ਨ ਦੈਹੈਂ॥੨੪॥

ਕੇਕਈਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਨ ਕੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਹੁ ਤੌ ਨ ਰਤੀ ਸੁਖ ਛੀਜੈ॥ ਔਰ ਦਧੀਚ ਸੁਰਾਂਕ ਬਲੀ ਬਲ ਬਾਵਲ ਪਾਵਨ ਜਯੋਂ ਜਸੁ

ਲੀਜੈ॥ ਰਾਜਨ ਪੂਤ ਸਮਾਨ ਦੋਊ ਪਬਨਿ ਏਕੁ ਸੁਨੇਹੁ ਨ ਏਕ ਸੋਂ ਕੀਜੈ॥ ਕੌਨ ਸੀ ਹਾਨ ਭਈ ਤੁਮ ਕੋ ਛਿਤ ਏਕਹਿ ਦੈ ਬਨ ਏਕਹਿ ਦੀਜੈ॥ ੨੫॥

ਦਸਰਥਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਚਾਹੈਂ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਨਿਦਾਨ ਜਿਨ ਕਰੋ ਅਬ ਦੇਨ ਕਹੇ ਸਾਚ ਪੈ ਦੂੰ ਬੋਰਤ ਸਮਾਜ ਕੋ॥ ਦੇਖ ਰਿਖ ਰਾਜ ਕੁਲ ਪੂਜ ਬਾਲਮੀਕ ਆਜ ਬੋਲਨ ਗਏ ਹੈਂ ਰਾਮਚੰਦ ਜੂ ਕੋ॥ ਭਲੋ ਪਗ ਧਾਰੈ ਪਾਇ ਆਇਸ ਸਿਧਾਰੈ ਬਨ ਭਰਤ ਬੁਲਾਓ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਕਾਜ ਸਾਜ ਕੋ॥ ਰੋਯੋ ਬਿਕਰਾਲ ਕਾਲ ਬਯਾਲ ਖਾਯੋ ਲੋਟੇ ਧਰ ਦੋਖੋ ਕਵਿ ਜਾਮ ਹੌਂ ਬਹਾਊਂ ਐਸੀ ਲਾਜ ਕੋ॥੨੬॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਵਹਿ ਸਾਂਪਨਿ ਯਹਿ ਸਾਧ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰਯੋ ਅਟਪਟੋ ਕਾਮ॥ ਵਹਿ ਕਾਟੈ ਯਹਿ ਮਰ ਜੀਐ ਸੁਧਾ ਰਾਮ ਲੈ ਨਾਮ॥੨੭॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਇਕ ਤੀਅ ਉਹ ਅਨੁਹਾਰ ਸਬ ਹੀ ਜੁਹ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹਿ॥ ਪਤਿ ਹਤਿ ਪੂਤ ਨਿਕਾਰ, ਆਨੰਦ ਕਰ ਜੀਅ ਪੀਐ॥੨੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋਚ ਰਹਯੋ ਮਨ ਮੈਂ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੇਕਈ ਏ ਬਰ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮਾਗੇ॥ ਕੌਨ ਸਮੈ ਜੁਗ ਬਜ ਪਰੈ ਯਹਿ ਹੈ ਨ ਭਲੀ ਸੁ ਬਿਚਾਰਨ

ਲਾਗੈ॥ ਆਇ ਗਈ ਫਿਰ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਰਿਖਿ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਸੋਈ ਆਵਤ ਆਗੈ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਰਾਮ ਬਿਯੋਗ ਛੁਟੈ ਤਨੁ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਘਰ ਤੇ ਸੁਖ ਭਾਗੇ॥੨੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੌ ਲਗ ਸੰਗ ਲਏ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਆਪ ਬਸਿਸ਼ਟ ਧਰੇ ਕਰ ਬਾਹੀ॥ ਬੇਦ ਸੁਪੁੰਜ ਪਢੈ ਦਿਜ ਮੰਡਲ ਰਾਮਹਿ ਫੂਲ ਭਈ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ਚੰਦਰ ਮੁਖੀ ਬਨਤਾ ਚਢ ਕੋਠਨਿ ਦੇਖ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਬਲਿ ਜਾਹੀਂ॥ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਢੀ ਧੁਨਿ ਭੀਤਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੀ ਸੁਧ ਨਾਹੀਂ॥੩੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੁਆਰ ਕੁਲਾਹਲ ਭੌਨ ਸੁਨਯੋ ਤਬ ਕੇਕਈ ਰਾਜਹਿ ਯੌ ਸਮਝਾਵੈ॥ ਆਯੋ ਹੈ ਰਾਜ ਕੇ ਕਾਜ ਬਡੋ ਸੁਤ ਜਾਇ ਬਸੈ ਬਨ ਆਇਸ ਪਾਵੈ॥ ਦੈ ਦੋਊ ਹਾਥ ਕਪਾਲਹਿ ਮਾਰਤ ਭੌਹਨ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਜੋ ਤੁਹਿ ਭਾਵੈ॥ ਜੈ ਮੁਖ ਰਾਮਹਿ ਰਾਜ ਕਹਯੋ ਸੁਨ ਤਾਂ ਮੁਖ ਕਯੋਂ ਜੋ ਤੁਹਿ ਭਾਵੈ॥ ਜੇ ਮੁਖ ਰਾਮਹਿ ਰਾਜ ਕਹਯੋ ਜੋ ਤੁਹਿ ਭਾਵੈ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਮੌਨ ਭਜੀ ਅਜਨੰਦਨ ਕੇਕਈ ਰਾਜ ਰਮੂਜ ਸੀ ਪਾਈ॥ ਹੈ ਤਤਕਾਲ ਤਜਯੋ ਪਤਿ ਲੋਟਤ ਆਨੰਦ ਆਜ ਹੀਏ ਨ ਸਮਾਈ॥ਦੌਰ ਕੈ ਪੌਰ ਮੈ ਬੋਲਿ ਬਸਿਸ਼ਟਹ ਰਾਮ ਚਿਤੈ ਯਹਿ

ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ॥ ਮੋਹਿ ਦਏ ਬਰ ਦੈਫ ਇਨ ਕੋ ਬਨ ਮੋ ਸੁਤ ਕੋ ਅਪਨੀ ਠਕੁਰਾਈ॥੩੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਕੁਲ ਪੂਜ ਰਹਯੋ ਚਕਿ ਸਾਫਸ ਭਰਯੋ ਮੁਖ ਰਾਮ ਨਿਹਾਰੀ॥ ਆਇਸ ਹੋਇ ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਚਲਿ ਔਰ ਹੁਤੀ ਅਬ ਔਰ ਬਿਚਾਰੀ॥ ਬੋਲ ਉਠੀ ਰਿਖਿ ਸੋਂ ਤਬ ਕੇਕਈ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਮੋਹਿ ਸੌਂਹਿ ਤਿਹਾਰੀ॥ ਭੂਪ ਕਹੀ ਜਿਨ ਮੋਹਿ ਮਿਲੈ ਬਨ ਜਾਇ ਬਸੈ ਕਹੋ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ॥੩੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਗਈ ਭੀਤਰ ਭੌਨ ਸੁ ਤੇ ਬਨ ਭਪੂਤ ਸੌਂ ਨ ਮਿਲਾਏ॥ ਬੈਠ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕੀਓ ਤਿਹ ਠੌਰ ਤੇ ਤਾਤ ਕੇ ਬੋਲ ਲੈ ਮਾਥ ਚਢਾਏ॥ਸੋਕ ਭਰੇ ਰਿਖਿ ਲੋਗਨ ਸੋਂ ਕਹੈਂ ਰਾਜ ਰਹਯੋ ਬਨ ਬਾਸ ਪਠਾਏ॥ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਦੀਓ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਯੌਂ ਰਘੁਬੀਰ ਫਿਰੈ ਘਰ ਆਏ॥੩੪॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਇ ਕੈ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ਸਬੈ ਦਿਨ ਦੀਓ ਜੁ ਹੁਤੋ ਘਰ ਮਾਹੀਂ॥ਸੀਅ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਬ ਰਾਮ ਸੁਨੇ ਦੁਖ ਸੋਂ ਦੋਊ ਨੈਨ ਬਹਾਹੀਂ॥ਕਾਹੇ ਕੋ ਰੋਵਤ ਹੋ ਸੁਨਿ ਮਾਨਨਿ ਜੇ ਕਿਛ ਅੰਕ ਲਿਖੇ

ਨ ਮਿਟਾਹੀ॥ਸਾਸ ਕੀ ਸੇਵ ਭਲੇ ਕਰੀਓ ਅਬ ਹੌਂ ਹੂੰ ਚਲ੍ਯੋ ਹੌਂ ਬਿਦਾ ਕੋ ਤਹਾਂ ਹੀ॥੩੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਔਰ ਕਹੈ ਨ ਰਹੈ ਮਨ ਤੋਹਿ ਤੌ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਘਰ ਆਜ ਪਠਾਊਂ॥ਜਯੋਂ ਸੁਖ ਤੋਹਿ ਕਟੇ ਸੁਨ ਸੁੰਦਰਿ ਸੋ ਸੁਖ ਆਇਸੁ ਦੇਹੁ ਬਨਾਓਫਂ॥ਹੌਂ ਬਸ ਕੈ ਬਨ ਭੂਪਤਿ ਕੌ ਸੁਨ ਕੇਕਈ ਕੋ ਰਿਣ ਤੇ ਛੁਟਕਾਊਂ॥ਕਾਲ ਹੀ ਰਾਜ ਕਰੋਂ ਮਿਲਤੋ ਸੰਗ ਤਾਤ ਕੋ ਬੋਲ ਕੀਏ ਫਿਰ ਆਊਂ॥੩੬॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬਿਦਾ ਭਏ ਬਨ ਕੋ ਜੁਗਲ ਪੂਤ ਕੇਕਈ ਹੇਤ॥
ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਭੁਜ ਠੋਕ ਕੈ ਬਿਦਾ ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਦੇਤ॥੩੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਸੀਅ ਕੋ ਅਰ ਬਾਲੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਹੀ ਕੇ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਦਸ ਸੀਸਨ ਕੋ ਅਰ ਈਸ ਕੋ ਬੋਲਹਿ ਬੋਲ ਕੈ ਨੀਕੋ॥ਮੀਚ ਮਰੀਚ ਮਨੀਸਰ ਕੋ ਜਸੁ ਬੋਲ ਬਿਭੀਖਨ ਲੰਕ ਪਤੀ ਕੋ॥ਤਾਤ ਬਿਦਾ ਦਈ ਰਾਮਹਿ ਜੀ ਸੰਗ ਰਾਮ ਦਈ ਤਬਹੀਂ ਸਬ ਹੀ ਕੋ॥੩੮॥

ਲਛਮਨਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਕਟਿ ਨਿਖੰਗ ਕਸ ਧਨੁਖ ਕਰ ਲਛਮਨ ਅਤਿ ਰਕਨਧੀਰ॥

ਔਰ ਹੁਤੀ ਔਰੈ ਭਈ ਅਬ ਚਲੀਏ ਰਘੁਬੀਰ॥੩੯॥

ਰਾਮ ਚੰਦਰਉ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਕਹੀ ਬੀਰ ਸੋਂ ਬਾਤ ਨਿਕਟ ਬੋਲ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ॥
ਤੁਮਹਿ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਤਾਤ ਰਾਜ ਕਰੋ ਘਰ ਰਹੋ॥੪੦॥

ਲਛਮਨਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦਾਸ ਕਰੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਨਾਥ ਹੋਂ ਸਾਥ ਤਜੋਂ ਨਹਿ ਪਾਇ ਗਹੌਂ॥ ਤੁਮ ਰਾਜ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੁ ਸਹੀ ਅਬ ਫੇਰ ਕਹੋ ਤਬ ਦੇਹ ਨ ਹੌਂ॥ ਅਬ ਮਹਿ ਬਡੋ ਦੁਖ ਹੈ ਸਬ ਆਂਗਨ ਜੀਵਤ ਲੌ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੌਂ॥ ਬਨ ਕੇ ਚਲਤੇ ਬਨਡੀਲ ਕੀ ਛਾਹਿ ਰਹੌਂ ਤੌ ਰਹੌ ਘਰ ਹੋਂ ਨ ਰਹੌਂ॥੪੧॥

ਲਖਮਨੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸਾਚ ਸਬੈ ਤਉ ਏ ਬਨ ਕੇ ਦੁਖ ਬੀਰ ਸਹੋ ਰਘੁਬੀਰ ਕੀ ਦੇਹੀ॥ ਪਾਇਨ ਕੋ ਚਲਬੋ ਛਿਤ ਕਾਂਕਰ ਧਾਮ ਰਹੋ ਪਿਤ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲੇਹੀ॥ ਤਾਲ ਤਮਾਲ ਪਖਾਨ ਨਦੀ ਅਹਿ ਸਿੰਘ ਧਰਾਧਰ ਹੋਇ ਸਨੇਹੀ॥ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਸਬੈ ਅੰਗ ਕੋਮਲ ਦੇਖ ਸੁ ਮੋਹਿ ਬਡੋ ਦੁਖ ਏਹੀ॥੪੨॥

ਲਖਮਨੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਸਬ ਕੇ ਜੀਅ ਕੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗ ਤਜੇ ਮੁਹਿ ਕਯੋ ਬਨ ਐਹੇ॥ ਜੋ ਹਠਿ ਕੈ ਤਜਹੈ ਮੁਹਿ ਰਾਘਵ ਸੋ ਹਠਿ ਕੈ ਸੰਗ ਪ੍ਰਾਨ ਪਠੈ ਹੈ॥ ਜੇ ਦੁਖ ਨਾਥ ਕਹੇ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਤੇ ਸੁਖ ਸੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਸਬੈ ਹੈਂ॥ ਰਾਮਹਿ ਛਾਡ ਕਹੋ ਕਬਹੂੰ ਅਬ ਲੌ ਅਰ ਆਗੇ ਹੰਫ ਕੋ ਸੁਖ ਪੈ ਹੈਂ॥੪੩॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੁਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਕੈ ਪ੍ਰੀਤ ਭਲੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੀ ਸੁਨ ਬੀਰ ਕਰੀ ਕਠਨਾਈ॥ ਤੋ ਸੰਗ ਮੋਹਿ ਨ ਹੈ ਬਨ ਕੋ ਦੁਖ ਹੈ ਹੀਅ ਮੈ ਸੀਅ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ॥ ਰੋਵਤਿ ਨੈਨਨ ਤੇ ਜਲ ਡਾਰ ਅਜੌ ਘਰਹੈਂ ਨ ਚਲੇ ਬਲ ਥਾਈ॥ ਸੌਂਪ ਚਲੌਂ ਨਿਜ ਮਾਤ ਕੇ ਹਾਥ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ॥੪੪॥

ਸੀਤਾਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਨ ਸੀਤਾ ਬਿਲਖੀ ਬਦਨ ਸੰਗ ਛੁਡਾਵਤਿ ਮੋਹਿ॥ ਸ਼ੇਖ ਅਸ਼ੇਖ ਧਰਾ ਧਰੀ ਕਯੋਜ ਭਾਵਤ ਹੈ ਤੋਹਿ॥੪੫॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਰਵਿ ਪਾਵਕ ਸੀਅ ਰਾਹਿ ਤਪੈ ਤਪਨ ਜਯੋਂ ਚੰਦ੍ਰਮਾ॥ ਸਿੰਧੁ ਸੁਕਾਹਿ ਸੁ ਥਾਹਿ ਤੋ ਨ ਸੰਗ ਤਜਿ ਸੀਅ ਰਹੈ॥੪੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਜੀਊਂ ਬਿਨ ਦੇਖੇ ਨੈਨਾ ਸੀਊਂ ਦੋਊ ਪਾਨੀਓਂ ਨ ਪੀਊਂ ਤਾਤ ਮਾਤ ਧਾਮ ਕੋ ਚਹੈ॥ ਐਸੀ ਬਿਪਰੀਤ ਬਾਤ ਔਰ ਹੂੰ ਸੋਂ ਕਹੌ ਨਾਥ ਸੰਗ ਜੇ ਨ ਗਹੌ ਪ੍ਰਾਨ ਆਨ ਜਮ ਮੋ ਗਹੈ॥ ਕੌਨ ਕਾਜ ਆਜ ਪੁਰਹੂਤ ਕੋ ਸਮਾਜ ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਘਰ ਨਾਹੀਂ ਸੋਈ ਰਾਜ ਨਾਗ ਜਯੋਂ ਦਹੈ॥ ਜੋਗ ਕੀ ਜੁਗਤਿ ਮੈਂ ਤੋ ਆਜ ਹੂੰ ਤੇ ਜਾਨੀ ਰਾਨੀ ਕੌਸਲਯਾ ਕੇ ਪਾਸ ਪਟਰਾਨੀ ਪੋਇ ਸੋ ਰਹੈ॥੪੭॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਭੂਖ ਸਹੈ ਨਿਸ ਰੂਖ ਬਸੈ ਨ ਮਯੂਖ ਲਗੈ ਰਵਿ ਕੀ ਦੁਖ ਪਾਵੈ॥ ਪਾਇ ਚਲੈ ਸਰਤਾ ਗਿਰ ਕਾਨਨ ਮੇਹੁ ਤੁਖਾਰ ਪਰੈ ਨ ਜਨਾਵੈ॥ ਸਾਸ ਕੇ ਥਾਮ ਲੌ ਜਾਤ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ਹਾਰ ਪਰੈਂ ਤੋਹਿ ਕੌਨ ਉਠਾਵੈ॥ ਹੈ ਬਨ ਕੋ ਬਸਬੌ ਦੁਖ ਕੋ ਸੁਨ ਤੋਹਿ ਚਲੌ ਕਹੁ ਕਯੋਂ ਬਨ ਆਵੈ॥੪੮॥

ਸੀਤਾਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਾਤ ਫਲ ਖਾਊਂ ਸਿੰਘ ਸਾਂਪ ਤੇ ਡਰਊਂ ਨਾਹੀਂ ਪਾਛੇ ਨਿਜਕਾਊਂ ਕਠਨਾਈ ਸਬ ਜੀ ਸਹੌਂ॥ ਥਾਕੇ ਚਾਪੋਂ ਪਾਉ ਧੂਪ ਲਾਗੈ ਹਾਂਕੋ ਬਾਉ ਨਾਥ ਸੰਗ ਪਰੈ ਆਪਦਾ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤ ਹੌਂ ਸਹੌਂ॥ ਜੋਨ ਮੈ ਸੁਹਾਉਂ ਮੁਖ ਦੇਖੇ ਦੂਰ ਚਲੀ ਜਾਉਬਂ ਬਸੋਂ ਜਾਉਂ ਬਸੋਂ ਏਕ

ਗਾਂਉਂ ਚਲੇ ਚਲੋਂ ਰਹੇ ਹੌਂ ਰਹੋਂ॥ ਜੂਠਨ ਚਬਾਉਂ ਜੌ ਨ ਦੇਹੁ ਮਰਜਾਊਂ ਰਾਮ ਸਾਥ ਹੌਂ ਨ ਤਜੌਂ ਰਘੁਨਾਥ ਬਾਤ ਹੌਂ ਕਹੌਂ॥੪੯॥

ਲਛਮਨੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤਾਤ ਕਹਯੋ ਬਨਬਾਸ ਤੁਮੈ ਤੁਮ ਮੋਹਿ ਕਹੋਂ ਬਨ ਹੌਂ ਫਿਰ ਆਉਂ॥ ਕੇਸਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮੇਰੇ ਨਾਥ ਹੌਂ ਭੌਹਨ ਕੋ ਨੈਕ ਆਇਸ ਪਾਊਂ॥ ਸੀਅ ਸੋ ਰਾਜ ਕਰੋ ਜੁਗ ਲੌ ਪਥ ਤੇ ਭਰਤੈ ਮਿਲ ਹੌਂ ਉਬਲਟਾਊਂ॥ ਜੂਝ ਮਹੌਂ ਕਿ ਕਰੌਂ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਰਜ ਤੌ ਅਪਨੋ ਮੁਖ ਆਨ ਦਿਖਾਊਂ॥੫੦॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਏਕ ਪਰੈ ਦੁਖ ਸੋ ਸਿਰ ਲੈ ਸਹੀਏ ਦੁਖ ਜਾਨਤ ਆਇ ਛਠੀ ਹੈ॥ ਜਾਇਕੈ ਬਯਾਹ ਜੰਜਾਲ ਕੀਓ ਭਾਈ ਭਾਲ ਕੇ ਅੰਕ ਨ ਥਾਹ ਲਠੀ ਹੈ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੈ ਦੁਖ ਕੀ ਉਰ ਮੈ ਚਹੁੰ ਓਰਨਿ ਤੇਜ ਭਠੀ ਹੈ॥ ਤਾਤਕੀ ਸੋ ਗਤਿ ਯੌ ਮਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲਯੋ ਅਬ ਨਾਹ ਹਠੀ ਹੈ॥੫੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬੀਰਹਿ ਜੋ ਕਹੋਂ ਤੰਙ ਘਰ ਹੀ ਰਹੁ ਸੋ ਮੁਹਿ ਯੌ ਕਹਿਕੈ ਸਮਝਾਵੈ॥ ਹੌਂ ਬਨ ਜਾਊਂ ਰਹੋ ਤੁਮਹੀ ਘਰ ਆਪ ਰਹੈ ਸੰਗ

ਪ੍ਰਾਨ ਪਠਾਵੈ॥ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਸੂਤ ਸਬੈ ਪੁਨਿ ਤਾਂ ਪਰ ਰਾਪ ਸਪੂਤ ਕਹਾਵੈ॥੫੨॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਲਛਮਨ ਸੀਅ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ ਸੁਨ ਰਾਘਵ ਰਨਧੀਰ॥
ਦੁਖ ਅੰਧੇਰ ਕਯੋਂ ਛੈਫ ਸਕੇ ਕਰ ਦੀਪਕ ਰਘੁਬੀਰ॥੫੩॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਦੇਖੀ ਫਟਿਕ ਪਿਛੋਰਿ ਸੰਗ ਨ ਛਾਡਤ ਬੀਰ ਤੀਅ॥
ਦੇਵਨ ਸੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਸੁ ਰਘੁਪਤਿ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ॥੫੪॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਵਿਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੀਤਲਤਾ ਭਜ ਰਾਹ ਸਖੇ ਲਘੁਤਾ ਕਛੁ ਪਾਊਂ॥ ਬੀਰ ਸਮੀਰ ਹਰੋ ਤਨ ਪੀਰ ਅਧੀਰਨ ਹੌਂ ਨ ਕਹੌਂ ਨ ਕਹਾਊਂ॥ ਹੇ ਬਨ ਤੂੰ ਨਿਜਕਾਇ ਕਛੂ ਗਿਰ ਰੇ ਤਜ ਮਾਰਗ ਜਾਹਿ ਅਗਾਊਂ॥ ਜਾਨਕੀ ਸੰਗ ਕਹੈ ਚਲਿਬੋ ਅਬ ਕੋਮਲ ਹੋਹੁ ਘਰਾ ਤੁਰਤਾਊਂ॥੫੫॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਜਹਿ ਨੈਕ ਭਈ ਸੁਧਿ ਤੌ ਲਗ ਬੋਲ ਉਠਯੋ ਜਲ ਬੂਡ ਮਰੌਂ॥ ਅਬ ਕੈ ਤਨ ਛਾਡ ਚਲੌਂ ਦਿਵ ਕੋ ਦੁਖ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਕਹ ਭਾਂਤ ਭਰੌਂ॥ ਸਬ ਜੇ ਘਰ ਮੈ ਹਯ ਹੈਂ ਰਥ ਸਿੰਧੁਰ ਲੈ ਬਨ ਮੈ ਬਸ

ਰਾਜ ਕਰੌਂ॥ ਭਾਈ ਕੈ ਥੋਊ ਆਨ ਕਹੈ ਰਹੋ ਰਾਘਵ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਫੇਰ ਧਰੌਂ॥੫੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤਾਤ ਦਯੋ ਰਥ ਤਾਂ ਚਢ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁ ਮਾਤ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਆਏ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਲਘੁਬੀਰ ਸੀਆ, ਨ ਰਹੇ ਘਰ ਤੇ ਬਹੁਤੇ ਸਮਝਾਏ॥ ਧਾਇ ਕੇ ਪਾਂਇ ਗਹੇ ਕਹੀ ਬਾਤ, ਸੁਨੀ ਤਿਨ ਰੋਇ ਕੈ ਕੰਠ ਲਗਾਏ॥ ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ ਭੁਜੰਗ ਡਸਯੋ ਜਗ ਮਾਨਸ ਕੌ ਜਗਦੀਸ ਰੁਵਾਏ॥੫੭॥

ਕੌਸਲਯਾਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਪੂਤ ਰਹੋ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਪੀਓ ਜਲ ਬਾਤ ਸਬੈ ਸਮਝਾਇ ਕਹੋ॥ ਸੁਨ ਮਾਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਰਾਜ ਕੋ ਕਹਯੋ ਬਹੁਰੋ ਬਨਬਾਸ ਗਹੋ॥ ਧਰ ਸੀਸ ਲਈ ਸੁ ਕਰੀ ਅਬ ਹੀ ਤੁਮ ਦੇਹ ਬਿਦਾ ਨ ਬਿਲੰਬ ਚਹੋਂ॥ ਸੁਭ ਚੰਦਨ ਅੱਛਤ ਭਾਲ ਲਗਾਇਕੈ ਦੁਹੁ ਅਸੀਸ ਖਵਾਇ ਦਹੋਂ॥੫੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੈਠੋ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਮਾਤ ਲੋਚਨ ਸਿਰਾਹੁ ਗਾਤ ਲਛਮਨ ਸੀਤਾ ਸੰਗ ਰਾਘਵ ਸਚਾਏ ਹੋ॥ ਰੂਖੇ ਸੇ ਬਦਨ ਤੁਮ ਤੀਨੋ ਕੁਮਲਾਨੇ ਫੂਲ ਕਹੋ ਕਾਟ ਡਾਰੀ ਤੁਮ ਕੌਨ ਬਿਲ ਖਾਏ ਹੋ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਬਚਨ ਬਨਬਾਸ ਆਜ ਤਯਾਗ ਰਾਜ ਬੋਲ ਸੁਨ ਬੂਢਨ ਕੇ ਭਲੇ

ਉਠ ਧਾਏ ਹੋ॥ ਖੇਲ ਰਸ ਮਾਤੇ ਤਬ ਬੋਲੇ ਹੂੰ ਨ ਆਵਤ ਹੋ ਵਾਰ
ਫੇਰ ਡਾਰੀ ਆਜ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਆਏ ਹੋ॥੫੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤਬ ਤੌ ਨ ਦੇਖੇ ਜਬ ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਸੰਗਰਾਮ ਲਛਮਨ ਹੂੰ ਕੋ ਲੈ
ਸਿਧਾਰੇ ਅਰਿ ਨਾਸ ਕੌ॥ ਬਹੁਰੋ ਪਰਸਰਾਮ ਸੰਗ ਬਕਬਾਦ ਭਯੋ
ਤਰਸਤ ਰਹੇ ਨੈਨਾ ਬਿਧਿ ਤ੍ਰਾਸ ਕੋ॥ ਰੋਵਤ ਪੁਕਾਰ ਰਾਮ ਕੰਠ
ਲਪਟਾਇ ਮਾਥੋ ਚੂੰਮ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਲੇਤ ਊਰਧ ਉਸਾਸ ਕੋ॥
ਸੁੰਦਰ ਸਪੂਤ ਮੇਰੇ ਬਨੇ ਸੂਤ ਮੈਂ ਨ ਦੇਖੇ ਭਰਿ ਭਰਿ ਨੈਨਾ ਜਾਤ
ਚਲੇ ਬਨਬਾਸ ਕੋ॥੬੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੇਕਈ ਕੇ ਬਸ ਹ੍ਵੈ ਸਿਖ ਕੋ ਘਟਿ ਪੀ ਨਿਬਰਯੋ ਕਿਧੋਂ ਪੀਵਤ
ਹੈ॥ ਕਿਧੋਂ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬੋਲ ਲਗਯੋ ਞੂਰ ਨਾਗ ਸੋ ਕਾਟ ਗਯੋ ਅਬ
ਖੀਵਤ ਹੈ॥ ਜੀਅ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਕਛੂ ਐਸੀ ਭਈ ਗਤਿ ਜਯੋਂ ਤਿਨ
ਤੇਲਹਿ ਦੀਵਤ ਹੈ॥ ਸਖੀ ਕੈਸੇ ਕੈ ਰਾਮਹਿ ਜਾਨ ਕਹਯੋ ਬਨ
ਦੇਹ ਛੁਟੀ ਕਿਧੋਂ ਜੀਵਤ ਹੈ॥੬੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਭਸਮ ਲਗਾਊਂ ਗਾਤ ਚੰਦਨ ਉਤਾਰੋ ਤਾਤ ਕੁੰਡਲ ਉਤਾਰੋ ਕਾਨ
ਮੁੰਦਰਾਂ ਪਹਰਿਾਇ ਦਯੌਂ॥ ਜਟਾਊ ਸਵਾਰੋ ਕੇਸ ਗੋਰਖ ਕੋ ਕਰੋ
ਪੇਸ ਜਾਨਕੀ ਲਖਨ ਕੋ ਹੌਂ ਖਿੰਥਾ ਹੂੰ ਸਿਵਾਇ ਦਯੌਂ॥ ਖੱਪਰ ਲੈ
ਹਾਥ ਹੋ ਹੀਂ ਭੀਖ ਮਾਂਗ ਆਨ ਦੇਊਜ ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਜੀਊਂ ਨਾਹੀਂ

ਪ੍ਰਾਨਨ ਬਹਾਇ ਦਯੋਂ॥ ਏਤੀ ਸਬ ਕਰੋ ਪੈ ਨ ਨੈਨਨ ਤੇ ਟਰੋ
ਰਾਮ ਰਹੋ ਤਾਹੀ ਬਾਗ ਮੈ ਜੁ ਦਫਾਰੇ ਈ ਬਨਾਇ ਦਯੋਂ॥੬੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਕੀ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗ ਜਾਨਤ ਨੇ ਏਕੈ ਦੁਖ ਯਾਕੇ ਸਬ ਲਾਡ
ਬੇਟਾ ਬਨਹੂੰ ਮੈ ਸਹੀਓ॥ ਪਾਇਨ ਕੋ ਚਲਬੋ ਜਹਾ ਲੌ ਯਾ ਪੈ
ਚਲਿਓ ਜਾਇ ਆਗੇ ਜਿਨ ਜੱਯੋ ਯਾਕੋ ਸੰਗ ਨਿਰਬਹਓ॥
ਲਛਮਨ ਜੂ ਕੋ ਮੁਖ ਭੂਖੋ ਨ ਰਹਨ ਦੀਜੋ ਆਵੈ ਕੋਊ ਇਤ ਤੋ
ਸੰਦੇਸਨ ਕੋ ਕਹੀਓ॥ ਉਤਰਤ ਜੱਯੋ ਕਾਹੂ ਗਾਉਂ ਕੇ ਨਿਕਟਿ
ਮੇਰੇ ਪੂਤ ਬਨਬਾਸੀ ਮੇਰੀ ਸੁਧ ਲੇਤੇ ਰਹੀਓ॥੬੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੈਸੇ ਦੁਖ ਸਹਿਓ ਜਾਇ ਕੌਨ ਸੋਂ ਪੁਕਾਰ ਕਹੌਂ ਕੈਸੀ ਉਰ ਲਾਗੀ
ਆਗ ਸੁਨਤ ਅਚਾਨਕੀ॥ ਯਾਹੀ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਭਲੇ ਰਾਜ ਲੈ
ਬਠਾਇ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਕਰੋ ਰਾਜਨੀਤ ਬੂਡੀ ਕੁਲ ਭਾਨ ਕੀ॥
ਰਾਨੀ ਪਛੁਤਾਇ ਮੁਰਝਾਇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਦੇਖੋ ਕੇਕਈ ਕੋ ਦੇਤ
ਬਰ ਨੈਕ ਭੂਪ ਹਾਨ ਕੀ॥ ਕੈਸੇ ਰਹੀ ਦੇਹ ਜਰਿ ਖੇਹਿ ਨ
ਉਡਾਨੀ ਰਾਮ ਬਿਦਾ ਹੋਤ ਰਾਮਚੰਦ ਲਖਮਨ ਜਾਨਕੀ॥੬੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਰਾਮ ਕਰੋ ਮੇਰੇ ਦੁਖ ਕੋ ਜੋ ਹਰੋ ਰਾਮ ਤਾਤ ਮਾਤ ਆਇਸ
ਮੈਂ ਭੇਦਹੂੰ ਨ ਕਹਿਓ ਹੈ॥ ਤਾਤੇ ਸੀਅ ਸੰਗ ਬੀਰ ਲਛਮਨ ਲੈਕੇ
ਪੂਤ ਮੇਰੇ ਘਾਮ ਰਹੌ ਯਾ ਮੈ ਮੀਤ ਧਨ ਰਹਓਿ ਹੈ॥ ਹੌਂ ਹੂੰ ਸੁਖ

ਪਾਊਂ ਤੁਮੈ ਕਾਹੂ ਨ ਦਿਖਾਊਂ ਦਸਰਥ ਜੂਕੇ ਜਾਨੋ ਤੁਮ ਬਡੋ ਬਨ ਗਹਯੋ ਹੈ॥ ਭੂਪੈ ਨ ਸੁਨਾਊਂ ਨ ਬੁਲਾਊਂ ਹੌਂ ਭਰਤ ਜੂ ਕੋ ਦੇਖ ਮੁਖ ਲੋਚਨ ਸਿਰਾਨੇ ਮਗ ਲਹਯੌ ਹੈ॥੬੫॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਮੈਂ ਧਰ ਕੇ ਸਬ ਸੀਸ ਲਈ ਬਤੀਆਂ ਤੁਮਰੀ ਸੁਨਕੇ ਮਨ ਮੈਂ॥ ਅਬ ਦੇਹੁ ਬਿਦਾ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਜਿ ਮੋਹਿ ਧਰੋਂ ਪਗ ਸੀਸ ਚਲੋਂ ਛਿਨ ਮੈਂ॥ ਘਰ ਬੈਠੇ ਰਹੋਂ ਸਬ ਲੋਕ ਕਹੈਂ ਅਜਹੂੰ ਮਨ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਮੇਂ॥ ਸੁਨ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਤਬੁਮ ਸੋ ਜਨਨੀ ਤਨ ਤੋ ਢਿਗ ਹੈ ਮਨ ਹੈ ਬਨ ਮੈਂ॥੬੬॥

ਕੌਸਲਯਾਵ੍ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਜ ਰਹੋ ਮੇਰੇ ਨੈਨ ਸਿਰਾਹੁ ਕਹੋ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਮਝਾਂਊਂ॥ ਕੇਕਈ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਦਏ ਬਰ ਰਾਮ ਰਹੇ ਘਰ ਹੌਂ ਬਰ ਪਾਊਂ॥ ਮੋਹਿ ਗਏ ਬਨ ਹੀ ਬਨ ਹੈ ਤੁਮ ਖੇਦ ਤਜੋ ਇਕ ਬਾਤ ਸੁਨਾਊਂ॥ ਜੌ ਘਟ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੇ ਸੁਨ ਮਾਤ ਤੌ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਛੁਹਾਊਂ॥੬੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਹੇ ਸੁ ਚਲੇ ਸੰਗ ਲਛਮਨ ਚਲੀ ਸੀਤਾ ਚਲੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਬੈਠਿ ਰਹੇ ਨ ਪਰਾਤ ਹੈ॥ ਸਘਨ ਅੰਧੇਰੋ ਬਨ ਕੈਸੇ ਕੇ ਬਿਹੇਰੋ

ਰਾਮ ਤੁਮ ਤੋ ਨਗਰ ਹੂੰ ਕੀ ਬੀਥਨਿ ਭੁਲਾਤ ਹੋ॥ ਕਬ ਹੂੰ ਨ ਮਾਰਗ ਚਲੇ ਹੋ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਦੋਊ ਨੈਕ ਹੂੰ ਕੇ ਸ੍ਰਮ ਪਾਏ ਗਾਤ ਕੁਮਲਾਤ ਹੋ॥ ਖਾਇ ਕੈ ਤਵਾਰ ਰਾਣੀ ਬੂਡੀ ਦੁਖ ਸਿੰਧ ਘਾਰ ਪਾਰ ਕੋ ਲਗਾਵੈ ਪੂਤ ਐਸੀ ਕੀਏ ਜਾਤ ਹੋ॥੬੮॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਬਹੁਤ ਰਹੀ ਸਮਝਾਇ ਰੇ ਨ ਮਾਤਾ ਬਚਨ ਕਹਿ॥
ਬਨ ਕੋ ਚਾਲੇ ਧਾਇ ਲਛਮਨ ਸੀਤਾ ਸੰਗ ਲੈ॥੬੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੂਰ ਜਯੌਂ ਸੁਮੇਰ ਕੋ ਨਿਛੱਤ੍ਰ ਧ੍ਰੂਅ ਫੇਰ ਕੋ ਜਯੋਂ ਪਾਰਦ ਪਰੇਰ ਕੌ ਜਿਊਂ ਸਾਗ ਰ ਮਯੰਕ ਕੋ॥ ਜੈਸੇ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਸ ਕੋ ਕ੍ਰੂਵਰ ਕੰਜ ਬਾਸ ਕੋ ਬਿਯੋਗੀ ਤੀਅ ਪਾਸ ਕੋ ਜਯੋਂ ਬਲੀ ਦੌਰੈ ਰੰਕ ਕੋ॥ ਚਾਂਪ ਸਰ ਲੱਛ ਕੋ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪੱਛ ਕੋ ਜਯੋਂ ਬੀਰ ਭਦ੍ਰ ਦਛ ਕੋ ਉਨੀਂਦੋ ਪਰਯੰਕ ਕੋ॥ ਕੋਟ ਸਮਝਾਏ ਮਾਨੋਂ ਛੁਟੇ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ਤੈਸੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਪਠਾਏ ਬਨ ਧਾਏ ਤਜ ਸੰਕ ਕੋ॥੭੦॥

ਸੀਤੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਛੁਏ ਪਾਂਇ ਤੇਹੀ ਘਰੀ ਚਲੀ ਸੀਅ ਰੋਵੈ ਖਰੀ ਦਾਸੀ ਜਾਨ ਮੋਹਿ ਚਿਤ ਅਭਿਲਾਖੀਓ॥ ਪਾਵਤੀ ਜੇ ਗੁਡੀਆ ਲੈ ਚਲੀ ਹੁਤੀ ਕਾਂਖ ਚਾਂਪ ਤੇਊ ਸੌਂਪ ਕਹਯੋ ਇਨੈ ਕਰ ਰਾਖੀਓ॥ ਤਾਂਕੇ ਪਾਛੇ ਸਾਰ

ਕਾਨ ਬੂਝ ਸੁਕ ਹੰਸ ਬੂਝੇ ਮੋਰ ਰੇ ਚਕੋਰ ਮੋਹਿ ਤੋਰ ਜਿਨ ਨਾਖੀਓ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਹਮਾਰੇ ਅਬ ਹੌਂ ਚਲੀ ਤਿਹਾਰੇ ਧਾਮ ਮੇਰੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਪਾਛੇ ਰਾਮ ਰਾਮ ਭਾਖੀਓ॥੭੧॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬੀਰ ਚਲਯੋ ਸੰਗ ਹੈ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਸੁ ਸੋਕ ਭਰਯੋ ਘਰ ਮਾਂਹਿ ਪਿਤਾ ਹੈ॥ ਮਾਤ ਇਤੈ ਬਿਲਲਾਤ ਖਰੀ ਨ ਸੁਹਾਤ ਕਛੂ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਨ ਬਸਾ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਔਰ ਚਲੀ ਸੰਗ ਨਾਰਿ ਸੁ ਕੋ ਬਰਨੈ ਕਵਿ ਯਾ ਦੁਖ ਦਾ ਹੈ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਸਿਵ ਸਕ੍ਰ ਬਿਨਾ ਯਹਿ ਸਾਥ ਭਲੇ ਰਘੁਨਾਥ ਨਿਬਾ ਹੈ॥੭੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰੋਵੈ ਤਾਤ ਤਾਂਹੀ ਠੌਰ ਰੋਵੈ ਮਾਤ ਠਾਢੀ ਪੌਰ ਰੋਵਤ ਚਲੇ ਹੈਂ ਦੋਊ ਰਾਜ ਤੇ ਗਿਲਾਨ ਕੀ॥ ਆਏ ਅਬ ਮਿਲਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਜੂਕੋ ਰਾਮਚੰਦ ਸਊ ਰੋਇ ਉਠੀ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਅਚਾਨਕੀ॥ ਪਾਂਇ ਪਰ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਖੇਦ ਜਿਨ ਕਰੋ ਮਾਤਾ ਤਾਤ ਕੌ ਨ ਦੋਸ ਬਾਤ ਬਿਧਿ ਕੇ ਬਿਧਾਨ ਕੀ॥ ਤਾਹੀ ਛਿਨ ਸੀਸ ਨਾਇ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਲਛਮਨ ਰੋਇਕੈ ਸੁਧਾਇ ਪਾਇ ਗਹੇ ਆਇ ਜਾਨਕੀ॥੭੩॥

ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰ ਲਛਮਨ ਕੇ ਮਾਤਾ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲਿਓ ਲਛਮਨ ਹੌਂ ਹੂੰ ਜਾਤ ਮਾਤ ਜਾਹ ਪੂਤ, ਨੀਕੇ ਕਰਿ ਸੇਵਾ ਕੀਜੋ ਰਘੁ ਕੁਲ ਭਾਨ ਕੀ॥ ਇਨੈ ਨ ਖਿਝੱਯੋ ਦਲ ਸੇਜ ਕੋ ਬਿਛੱਯੋ, ਪਾਛੇ ਜੂਠਨ ਕੋ ਖੱਯੋ ਬਾਤ ਇਹੈ ਹੈ ਸਿਆਨ ਕੀ॥ ਯਾਕੇ ਅਪਰਾਧ ਸੀਅ ਛਮਾ ਹੂੰ ਕਰੱਯੋ ਰਘੁਬੀਰ ਹੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਜਨ ਹੇਤ ਕਹਯੋ ਜਾਨਕੀ॥ ਵੇਈ ਬਨ ਕੋਟ ਖੈਰੇ ਪਿਤਾ ਸੰਗ ਰਾਮ ਤੇਰੇ ਰਾਖ ਹੈਂ ਨ ਦੁਖੀ ਤੋਹਿ ਮਾਤ ਤੇਰੀ ਜਾਨਕੀ॥੭੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਫੂਟ ਜਾਹੁ ਨੈਨਾਂ ਬਿਨ ਦੇਖੇ ਰਘੁਬੀਰ ਮੁਖ ਜਾਨਕੀ ਨ ਦੇਖੋਂ ਹੋਂ ਨਾ ਛੌਲਾ ਲਛਮਨ ਕੋ॥ ਰਾਜਾ ਕੁ ਕੁਬਚਨ ਬਹਾਊਂ ਨ ਦਿਖਾਊਂ ਮੁਖ ਚਲੇ ਸੰਗ ਚਲੌਂ ਭੀਖ ਮਾਂਗੋਂ ਕਨ ਕਨ ਕੋ॥ ਰਾਜ ਜਾਰੌਂ ਤਨ ਕੇ ਪਟੰਬਰਨਿ ਫਾਰ ਮੇਲੌਂ ਕੰਥਾ ਹੋਊਂ ਜੋਗਨਿ ਬਿਯੋਗੀ ਕਰੋਂ ਮਨ ਕੋ॥ ਕਹਿਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੂਤ ਦੋਊ ਤਾ ਮੈ ਕੈਸੇ ਜਾਨ ਕਹੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਮ ਤੁਮੈ ਬਨ ਕੋ॥੭੫॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਗਰੁੜ ਅਵਧ ਪੱਛ ਤੈਸੇਈ ਸੁਹਾਗ ਲੱਛ ਸਤ ਕੀ ਅਵਧ ਹਰੀਚੰਦ ਉਰ ਆਨੀਏ॥ ਧਰਮ ਅਵਧ ਰਾਜਾ ਪੰਡ ਸੁਤ ਸੁਨਯੋ ਕਾਨ ਜਲ ਕੀ ਅਵਧ ਸਾਤੋ ਸਮੁੰਦ ਬਖਾਨੀਏ॥ ਪਾਨ ਕੀ ਪਿਯੂਖ ਪਾਨ ਤੇਜ ਕੀ ਅਵਧ ਭਾਨ ਦੇਵ ਮਹਾਦੇਵ ਠਕੁਰਾਈ ਹਰਿ

ਠਾਨੀਏ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਬਿਛੋਹੇ ਤਾਤ ਮਾਤ ਦੁਖ ਪੋਹੇ ਜੈਸੇ ਤਾਂ ਦੁਖ ਕੀ ਅਵਧ ਨ ਅਜ ਕਛੂ ਜਾਨੀਏ॥੭੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਜ ਹੀ ਤੈ ਸੁਖ ਰੂਖ ਕੋ ਕਾਟਿ ਮਹਾਦੂਖ ਬੇਲ ਧਰਾ ਪਰਬੋਈ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਦੋਸ ਨਹੀਂ ਕਵਿ ਰਾਮ ਲਿਖੇ ਬਿਧਿ ਅੰਕ ਬਚੈ ਅਬ ਸੋਈ॥ ਸੂਰ ਫਿਰੈ ਸਿਵ ਖਾਇ ਹਲਾਹਲ ਜੌ ਬਿਧਿਨਾ ਬਲਵਾਨ ਨ ਹੋਈ॥ ਤੌ ਕਹਾਂ ਕੇਕਈ ਕੇ ਬਸ ਹ੍ਵੈ ਕਵਿ ਰਾਮ ਸੇ ਪੂਤ ਨਿਕਾਰਤ ਕੋਈ॥੭੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਏ ਬਨਬਾਸ ਚਲੇ ਦੋਊ ਸੁੰਦਰ ਕੌਤਕ ਕੋ ਸੀਅ ਸੰਗ ਜੁਟੀ ਹੈ॥ ਪਾਇਨ ਪਾਇ ਨ ਕੋਸ ਚਲੀ ਅਜਹੂੰ ਨਹਿ ਗਾਂਉਂ ਕੀ ਸੀਵ ਛੁਟੀ ਹੈ॥ ਹਾਥ ਧਰੇ ਕਟਿ ਬੂਝਤ ਰਾਮਹਿ ਨਾਥ ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਕੁੰਜ ਕੁਟੀ ਹੈ॥ ਰੋਵਤ ਰਾਘਵ ਜੋਵਤ ਸੀ ਮੁਖ ਮਾਨਹੁ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲ ਟੁਟੀ ਹੈ॥੭੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਗਾਉਂ ਤਜਯੋ ਸੁ ਚਲੇ ਰਥ ਬੈਠ ਸੁ ਏ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਸੰਗ ਸਬੈ ਹੈਂ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਬਿਪਰੀਤ ਬਡੀ ਦੋਉ ਬੀਰ ਕਹੈਂ ਘਰ ਆਜ ਨ ਐ ਹੈਂ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਤਹਾਂ ਹਮ ਫੇਰੇਊ ਤੇ ਫਿਰ ਧਾਮ ਨ ਜੈ ਹੈਂ॥ ਗਾਤ ਸਹੈਂ ਦੁਖ ਬਾਤ ਯਹੈ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤਨ ਕੇ ਸੰਗ ਪਾਤ ਚਬੈ ਹੈਂ॥੭੯॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕਹਯੋ ਫਿਰ ਜਾਹੁ ਸਬੈ ਮਿਲ ਰਾਜਹਿ ਦੇਹੁ ਸੰਦੇਸ ਹਮਾਰੋ॥ ਧੀਰ ਧਰੋ ਨ ਭਰੋ ਜਲ ਨੈਨਨ ਹੈ ਸਬ ਸਾਚ ਸਨੇਹੁ ਤਿਹਾਰੋ ਕੌਨ ਸੁਨੈ ਯਹ ਬਾਤ ਚੁਚਾਤਿ ਚਲੇ ਅਸੂਆਂ ਮਨ ਮੋਹ ਤਵਾਰੋ॥ ਗਾਉਂ ਉਜ,ਰ ਭਯੋ ਹਟਤਾਰ ਚਲੇ ਰਵਿ ਰਾਮ ਭਯੋ ਅੰਧਿਆਰੋ॥੮੦॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰੈਨ ਬਸੈ ਤਹਿ ਠਾਂ ਜੀਅ ਜਾਨ ਕੇ ਆਵਤ ਜਾਤ ਸਭੈ ਪੁਰ ਲੋਈ॥ ਆਧਿਕ ਰਾਤ ਉਠੇ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬ ਸੋਈ॥ ਸਾਰਥੀ ਕੋ ਸਮਝਾਇ ਕਹਯੌ ਰਥ ਲੈ ਘਰ ਜਾਹੁ ਜੁ ਸ਼ੋਰ ਨ ਹੋਈ॥ ਯੌਂ ਕਹਿਕੈ ਸੀਅ ਸੰਗ ਲਈ ਦੋਊ ਬੀਰ ਚਲੇ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਕੋਈ॥੮੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਭੋਰ ਭਏ ਸਬ ਲੋਗ ਕਹੈਂ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹਾਂ ਮੁਖ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੈਂ॥ ਦੇਖ ਫਿਰੇ ਚਹੁ ਓਰਨ ਦੌਰਿ ਗਿਰੇ ਧਰਨੀ ਮਲ ਰੋਇ ਬਿਚਾਰੈਂ॥ ਗੈਲ ਗਹੀ ਰਥ ਕੀ ਸੁ ਚਲੇ ਸਬ ਲੀਕ ਫਿਰੀ ਘਰ ਜਾਇ ਸੰਭਾਰੈਂ॥ ਦੇਖਹਿ ਜੌ ਫਿਰ ਗਾਊਂ ਮੈਂ ਆਇ ਤੌ ਹਯਾ ਸਬ ਰੋਵਤ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰੈਂ॥੮੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਉਤਾਰ ਸਬੈ ਰਘੁਰਾਜ ਕਹੀ ਅਬ ਹੈ ਸਬ ਫੀਕੋ॥ ਲੈ ਬਟ ਦੂਧ ਬਨਾਇ ਜਟਾ ਸਿਰ ਬਹਰਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਬਨਾਵਤ ਨੀਕੋ॥ ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ ਬਲੀ ਕਵਿ ਰਾਮ ਛੁਡਾਇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸੌਂ ਪਤੀ ਕੋ॥ ਮਾਨਸ ਕਿਉਂ ਮਲ ਮੈ ਪਛੁਤਾਇ ਜੁ ਰਾਮਹਿ ਭੇਖ ਕੀਓ ਤਪਸੀ ਕੋ॥੮੩॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰੋਵਤ ਪੁਰਖ ਨਾਰੀ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਰੋਵੈ ਗਿਰ ਰੁਖ ਅਰ ਜੋ ਹਟੋਵਾ ਹਾਟ ਕੇ॥ ਰੋਵੈਂ ਖਗ ਰੋਵੈਂ ਮ੍ਰਿਗ ਰੋਵਤ ਮਰਾਲ ਭ੍ਰਿੰਗ ਰੋਇ ਗੁਣ ਪਢਿਤ ਕਬਿੱਤ ਬੇਟਾ ਭਾਟ ਕੇ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਬਿਛੋਹੇ ਦੁਖ ਐਸੀ ਭਾਂਤ ਪੋਹੇ ਸੋ ਤੋ ਟਾਰੇ ਨਾ ਟਰਤ ਪਰੇ ਪੇਚ ਸੋਕ ਪਾਟ ਕੇ॥ ਬੀਰ ਤੀਆ ਸੰਗ ਲੈ ਵਿਯੋਗੀ ਜੋਗੀ ਭਏ ਯਹਿ ਬਾਤ ਸੁਨ ਰੋਵਤ ਬਟੋਆ ਸਬ ਬਾਟ ਕੇ॥੮੪॥

ਕੌਸ਼ਲਯਾਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਭੋਰ ਹੂੰ ਕੇ ਭੂਖੇ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਚਲਤ ਪਗ ਦੂਖੇ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਪਿਆਸ ਮੁਖ ਸੂਕ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਚਲਤ ਮਗ ਰਾਤ ਕੇ॥ ਸੂਰ ਕੇ ਰਿਕਨ ਲਾਗੇ ਲਾਲ ਕੁਮਲਾਨੇ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਕੰਟਾ ਲਿਪਟਾਨੇ ਝਗਾ ਫਾਟੇ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਗਾਤ ਕੇ॥ ਆਲੀ ਅਬ ਭਈ ਸਾਂਝ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਕਾਹੂੰ ਬਨ ਮਾਂਝ ਹੌ ਹੂੰ ਕਿਉਂ ਨ

ਭਈ ਬਾਂਝ ਹੀਏ ਕਿਉਂ ਨ ਫਾਟੇ ਤਾਤ ਕੇ॥ ਤਜ ਕੇ ਘਰੋਨਾ ਕਹੂੰ ਰੂਖਨ ਕੀ ਤਾਯਾ ਤਰੇ ਸੋਏ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਛੌਨਾ ਪੈ ਬਿਛੌਨਾ ਕਰ ਪਾਤ ਕੇ॥੮੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰੋਵੈਂ ਸਬ ਗਾਉਂ ਬਾਸੀ ਰਾਨੀ ਰਨਵਾਸ ਦਾਸੀ ਦੇਹ ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਮਾਨੌ ਕਾਰੋ ਲਾਗ ਛਵੈ ਗਯੋ॥ ਛੂਟੇ ਕੇਸ ਬਿਕਰਾਲ ਆਪ ਆਪ ਕੌ ਬਿਹਾਲ ਕਾਹਿ ਕੌ ਪ੍ਰਬੋਧੈ ਸਬਹੂੰ ਕੌ ਰਸ ਚੈਫ ਗਯੌ॥ ਸਬ ਹੀ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਿ ਤਾਪਸੀ ਕੌ ਭੇਖ ਕਰਿ ਜਾਨਕੀ ਸਮੇਤ ਰਾਮ ਜੌ ਲੌ ਕੋਸ ਦੈਫ ਗਯ॥ ਤੌ ਲੌ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਜੌ ਕੇ ਨੀਕੇ ਪਾਛੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੇਤ ਰਾਮ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਗਯੌ॥੮੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਖਾਇ ਤਵਾਰ ਪਰਿਓ ਧਰ ਭੂਪਤਿ ਬੋਲ ਧਕਿਓ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਪੁਕਾਰੇ॥ ਔਰਨ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਲਯੋ ਤਬ ਬਾਰ ਦੁਤੀਨਕ ਨੈਨ ਉਘਾਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਛੁਟੇ ਹੂੰ ਨ ਰਾਮ ਛੁਟਯ ਅਰ ਸੀ ਨ ਸਕਿਓ ਘਟਿ ਤੇ ਕਰਿ ਨਿਆਰੇ॥ ਜਿਉਂ ਨਭ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਟੂਟਿ ਪਰੈ ਛਿਤ ਜੋਤ ਕਛੂ ਕਰਹੈ ਭੁਨ ਸਾਰੇ॥੮੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੈ ਮੁਹਿ ਪੀਠ ਚਲੇ ਰਘੁਨਾਥ ਉਸਾਸ ਭਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇਹੀ ਛਿਨਾ॥ ਬਿਧਿ ਕਿਉਂ ਅਜ ਨੰਦਨ ਆਜ ਜੀਐ ਪਲ ਬੀਤਤ ਹੈ ਰਘੁਨਾਥ ਬਿਨਾ॥ ਤਬ ਰਾਮ ਹੀ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰ ਏ ਰਾਮ ਏ ਰਾਮ

ਤੂ ਆਵਸਨਾ॥ ਜਿਨਕੇ ਸੁਤ ਰਾਮ ਸੇ ਜੋਗ ਘਰੈ ਭਾਈ ਨਿਆਇ ਹੀ ਤੇ ਮਰ ਜਾਇ ਕਿਨਾ॥੮੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਯੁ ਬਢੀ ਤੁ ਕਹਾ ਬਿਨ ਰਾਮਹਿ ਲੋਮਸ ਤੇ ਬਰਨੋ ਅਧਿਕਾਇ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਰਾਜ ਤਪਯੋ ਤਪ ਤੀਛਨ ਆਪਨੇ ਕਾਜ ਨ ਛਾਨ ਛਵਾਈ॥ ਤਾਤ ਸੋਈ ਪੁਨਿ ਮਾਤ ਸੋਈ ਸੋਈ ਪੂਤ ਸਹੀ ਸੁਨਿ ਹੈ ਸੋਈ ਭਾਈ॥ ਰਾਮ ਬਿਯੋਗ ਬਿਸੂਰਿ ਬਿਸੂਰਿ ਭਿਦੈ ਛਤੀਆਂ ਜਿਨ ਦੇਹੁ ਗਵਾਈ॥੮੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਗੀਤੇ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਬਿਯੋਗ ਦੁਤਿਯ ਅੰਕ॥੨॥

ਅਥ ਤੀਸਰਾ ਅੰਕ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭੂਪਤਿ ਦੇਹ ਤਜ ਸੁਰਪਤਿ ਭਵਨ ਪਯਾਨ॥ ਨੇਹੁ ਨਿਬਾਹਨ ਕੋ ਪੁਰਖ ਦਸਰਥ ਤੇ ਨਹਿ ਆਨ॥੧॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਮੰਤਰੀ ਸਭ ਬਿਲਖਾਹਿ ਛੂਟਿਓ ਰਾਜ ਰਘੁਬੰਸ ਤੇ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਘਰ ਨਾਹਿ ਭਰਤ ਬਿਦੇਸੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨ੍ਰਿਪ॥੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬੈਠ ਬਿਚਾਰ ਬਸਿਯ ਕੀਓ ਉਤ ਨੈਨ ਵਹੈ ਇਤ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੈ॥ ਲਿਖ ਜੋ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਸੁ ਨ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਾਹਿ ਧਰੈ ਅਬ ਜੌ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕੀ ਬਾਤ ਸਬੈ ਭਰਤੈ ਲਿਖਹੈਂ ਸੋਈ

ਬੀਚ ਮਰੈ॥ ਕਹੌ ਕੌਨ ਉਪਾਉ ਕਰੌਂ ਜਿਹ ਤੈ ਘਰ ਰਾਜ ਰਹੈ ਦੁਖ ਰਾਮ ਹਰੈ॥੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਇ ਗਈ ਸਭ ਕੇ ਮਲ ਮੈ ਭਰਤੈ ਲਿਖਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਪਠਾਵੌਂ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਭੁਜਾ ਧਰ ਰਾਜ ਬਿਚਾਰਤ ਭੂਪਤਿ ਨੈਨ ਸਿਰਾਵੌਂ॥ ਤਾਂਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਬਿਸਾਰ ਸਬੈ ਸੁਖ ਆਵਹੁ ਪੂਤ ਬਿਲੰਬ ਨ ਲਾਵੌਂ॥ ਤੋਹਿ ਕੋ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੌਂਪਿ ਬਸੋਂ ਬਨ ਮੈ ਤੁਮਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਵੌਂ॥੪॥

ਬਸਿਸ਼ਠ ਵਾਚ ਦੂਤ ਸੌਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਜਾ ਬਿਨ ਭਏ ਸੁਨੋ ਦੂਤ ਚਾਰ ਬਾਕ ਇਹਾਂ ਕੋ ਕਸੂਤ ਵਾਂਕੋ ਨੈਕ ਨ ਸੁਨਾਇਬੋ॥ ਜੋ ਤੌ ਤੋਹਿ ਆਪਨ ਤੇ ਬੂਝੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਨੀਕੇ ਸਬਹੀ ਕੋ ਕੁਸਲ ਸਮਾਜ ਰਾਜ ਗਾਇਬੋ॥ ਔਰ ਕੋਊ ਕਬਹੂੰ ਕਦਾਂਚ ਢਿਗ ਬੋਲ ਉਠੈ ਨਾਂਹੀ ਦੁਖ ਪਾਛੇ ਨੈਨ ਸੈਨ ਸਮਝਾਇਬੋ॥ ਬੂਡਤ ਹੈ ਰਾਜ ਕੋ ਕੁਸਾਜ ਹਵੈ ਗਯੋ ਹੈ ਆਜ ਲਾਖ ਫੇਰ ਘੇਰ ਸੋਂ ਭਰਤ ਘਰ ਲਯਾਇਬੋ॥੫॥

ਭਰਤ ਪ੍ਰਤਿ ਪਤ੍ਰਕਾ॥

ਛਪੈ॥ ਸਫਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੰਸ ਮੌਲ ਮੁਕਟਾ ਮਣਿ ਉਦਿਭਟ॥ ਅਰਿ ਗੰਜਨਿ ਸ੍ਰੀ ਭਰਤ ਦਾਨਿ ਭਿੱਛਕਨਿ ਕਲਪ ਬਟ॥ ਪੇਜ

ਪੁੰਜ ਰਣ ਧੀਰ ਬਿਪਤਿ ਖੰਡਣ ਸੁਤ ਬਲ ਭਟ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਮੈ ਸਰਸ ਭਯੋ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਪ ਨਿਕਟ॥ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਦਸਰਥ ਬਚਨ ਲਿਖ ਬਸਿਸ਼ ਤੁਮ ਸੋ ਕਰਹੁ॥ ਸੁਨ ਨਥਾਹ ਖਾਤ ਸੋਵਤ ਉਠਤ ਲੈ ਪਾਤੀ ਮਗ ਪਗ ਧਰਹੁ॥੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਔਰ ਬਨਾਇ ਲਿਖੀ ਪਤੀਆ ਬਤੀਆਂ ਰਿਖਿਜੇ ਸਬ ਪਾਛੈ ਈ ਭਾਖੀ॥ ਹਾਥ ਦਈ ਸੁ ਚਲੇ ਧਰਿ ਸੀਸ ਗਣੇਸ਼ ਮਨਾਇ ਭਯੋ ਅਭਿਲਾਖੀ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਨਹੀ ਦਾਹ ਦੀਓ ਬਿਨ ਪੂਤ ਕਿਯੋ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ॥ ਰਾਮ ਸਨੇਹ ਛੁਟੀ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਹ ਸੁ ਪਾਛੇਉ ਮੇਲ ਸਨੇਹ ਮੈ ਰਾਖੀ॥੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਲੀ ਜਬ ਪਾਤੀ ਕਾਂਪੀ ਦੁਹਨ ਕੀ ਛਾਤੀ ਆਗੇ ਆਗਮ ਜਾਨਯੋ ਰਾਮ ਭਰਤ ਕੁਮਾਰ ਕੋ॥ ਕਹਿਨ ਲਾਗਯੋ ਭਰਤ ਬੋਲਿ ਨੇਬ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਪਠਯੋ ਲੈ ਆਵੈ ਕੋਊ ਤਾਤ ਸਮਾਚਾਰ ਕੋ॥ ਪਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਘਨਘੋਰ ਉਠੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਜੰਬੁਕ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ਆਜ ਭੁਨ ਸਾਰ ਕੋ॥ ਜੋਤਸੀ ਕਹਤ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਨੀਕੇ ਹੂਜੇ ਨੀਕੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਸੁਖ ਹੂਜੇ ਪਰਵਾਰ ਕੋ॥੮॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਲਗ ਆਯੋ ਦੂਤ ਲੈ ਪਾਤੀ ਪਹੁਚਯੋ ਤਹਾਂ॥ ਦੇਖਯੋ ਭਰਤ ਸਪੂਤ ਪੂਛੈ ਬਾਤੇਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਲਗ ਆਯੋ ਦੂਤ ਲੈ ਪਾਤੀ ਪਹੁਚਯੋ ਤਹਾਂ॥ ਦੇਖਯੋ ਭਰਤ ਸਪੂਤ ਪੂਛੈ ਬਾਤੇਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ॥੯॥

ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤ੍ਰ ਭਰਤ ਅਤੇ ਦੂਤ ਦੇ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕਹੋ ਸੁਖ ਸੌਜ ਘਰ ਹੈਂ, ਸੋਈ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਭੂਤਲ ਮੈਂ॥ ਸਬ ਦੇਸ ਬਸੈ ਬਰਖਾ ਵਰਸੈ, ਅਰ ਭੂਪਤਿ ਹੈਂ ਅਪਨੇ ਬਲ ਮੈ॥ ਤਬ ਦੂਤ ਬਨਾਇ ਕਹੀ ਬਤੀਆਂ, ਮਲ ਘੀਰਜ ਟੂਟ ਗਯੋ ਪਲ ਮੈ॥ ਛਬਿ ਛੀਨ ਭਈ ਛਿਨ ਮੈ ਮੁਖ ਕੀ, ਜਨ ਤੋਰਿ ਸਰੋਜ ਧਰਿਓ ਜਲ ਮੈ॥੧੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਧਾਇ ਚਲਿਓ ਉਤਸਾਹੁ ਬਢਿਓ ਮਨ ਰਾਮ ਕੋ ਰਾਜ ਸੁਨਿਓ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ਜਾਇ ਸੁਨੋਂ ਸਬ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਚਢਿ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਛੱਤ੍ਰ ਤਨਾਯੋ॥ ਆਇਕੈ ਗਾਊਂ ਮੈ ਪਾਉਂ ਦਯੋ ਮਨ ਸੋਕ ਬਢਯੋ ਸੁਭ ਸੌਨ ਪਾਯੋ॥ ਕੈ ਰਘੁਬੀਰ ਨਹੀਂ ਘਰ ਮੈ, ਕੈ ਪਿਤਾ ਮਰ ਕੈ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ॥੧੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਲੋਕ ਬੈਠੇ ਮਾਨੋ ਮੁਨਿ ਕਹੂੰ ਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਧੁਨ ਦੇਖੀਏ ਨ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਧਾਮ ਨ ਧੁਜਾ ਲਸੈ॥ ਹਾਥੀ ਹਥਿਆਤ ਨਾਹੀਂ ਬਾਜੀ ਹਿਨਨਾਤ ਨਾਹੀਂ ਨਾਚਤ ਨ ਗਾਵਤ ਸੁ ਮਾਨੋ ਬਿਨ ਜੀ ਬਸੈ॥ ਦੂਤ ਕਹੀ ਝੂਠੀ ਬਾਤ ਇਹਾਂ ਉਤ ਪਾਤ ਕਛੁ ਬੀਰ ਬਿਨ ਮੇਰੇ ਕੰਠ ਕਹੋ

ਜਲ ਕਯੋਂ ਧਸੈ॥ ਪੀਐ ਨ ਬਛੇਰੂ ਦੂਧ ਗੇਰੂ ਡੋਲੈਂ ਸਬ ਰਾਮ ਰਾਜ ਹੋਇ ਤੌਂ ਪੰਖੇਰੂ ਬਨ ਕੇ ਹਸੈ॥੧੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੇਖਕੈ ਭਰਤ ਸਬ ਨਾਇ ਰਹੇ ਸੀਸ ਕਹੂੰ ਪਾਇ ਹੂੰ ਨ ਛੁਵੇ ਕੋਈ ਦੇਤ ਨ ਅਸੀਸ ਕੋ॥ ਹਾਟ ਹਟਤਾਰ ਕਰੀ ਸੂਨੀ ਚਟਸਾਰ ਪਰੀ ਦਫਾਰ ਦੈ ਕਿਵਾਰ ਸਬ ਜਪੈਂ ਜਗਦੀਸ ਕੋ॥ ਏਕ ਮਨ ਕਰੇ ਘਰ ਪਾਊਂ ਨਹੀਂ ਪਾਊਂ ਭਾਈ ਬੂਝਤ ਲਜਾਊਂ ਕਹਾ ਭਯੋ ਦੇਸ਼ ਈਸ ਕੋ॥ ਆਏ ਭੌਨ ਮਾਤ ਬੂਝੈ ਸਮਾਚਾਰ ਤਾਤ ਕੇ ਕਹੌ ਨ ਬੇਗ ਪਾਪਨਿ ਹੌਂ ਜਾ ਨਿਵਾਊਂ ਸੀਸ ਕੋ॥੧੩॥

ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰ ਭਰਤ ਕੇ ਮਾਤਾ ਸੋ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮਾਤ ਤਾਤ ਹੈ ਸੁ ਕਹਾਂ ਪੂਤ ਹੈ ਸੁਰੇਸ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਕੌਨ ਕਾਜ ਗਯੋ ਦੇਹ ਛੁਟੀ ਪੂਤ ਪੀਰ ਤੇ॥ ਕੌਨ ਸੋ ਸਪੂਤ ਤੁਮ ਸਬ ਹੀ ਤੇ ਬਡੋ ਭਾਈ ਰਾਮ ਹੈਂ ਸੁ ਕਹਾਂ ਬਨ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਤੇ॥ ਭੂਪਤਿ ਪਠਾਯੋ ਨਹੀਂ ਮਾਂਗੇ ਬਰ ਪਾਯੋ ਮੈਂ ਤੇ ਰਾਜ ਤੁਮੈ ਰਾਖਿਓ ਛੀਨ ਲੀਨੋ ਰਘੁਬੀਰ ਤੇ॥ ਕਹਾਂ ਹੋਇ ਮੋ ਤੇ ਅਬ ਹੌਂ ਹੂੰ ਗਯੋ ਤੋ ਤੇ ਤੂੰ ਜੋ ਪੇਟ ਆਸ ਦੌਰੀ ਪਾਲਯੋ ਪੂਤ ਡਾਰਿਓ ਚੀਰ ਤੇ॥੧੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੀ ਰਿਸ ਆਵਤ ਹੈ ਮਾਰ ਛਾਰ ਕਰੋਂ ਤੋਹਿ ਮਾਤ ਜਾਨ ਛਾਡੋਂ ਸੁਨ ਰਾਜਨੀਤਿ ਅੰਕ ਤੇ॥ ਕੌਨ ਕਾਜ ਰਾਜ ਸੁਨ ਪਾਪਨੀ

ਅਕਾਜ ਕੀਨੋ ਲਾਜ ਬਿਨ ਜੀਵਤ ਨ ਧਰਮ ਨ ਸੰਕ ਤੇ॥ ਐਸੋ ਕਾਮ ਕੀਨੋ ਤੈਂ ਤੋ ਰਾਮਹਿ ਬਨਬਾਸ ਦੀਨਸ ਮਾਰਯੋ ਪਤਿ ਪਲ ਮੈ ਨ ਡਰਤ ਕਲੰਕ ਤੇ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਬਤਾਊਂ ਬੂਝੋਂ ਬਾਟ ਕੇ ਬਟਾਊਂ ਪਟਫਾਰ ਹੋਊਂ ਜੋਗੀ ਭੀਖ ਮਾਂਗੋਂ ਰਾਇ ਰੰਕ ਤੇ॥੧੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਰਾਜ ਸੁਨਯੋਂ ਸਹਸਫਨਿ ਭੂਮ ਕੋ ਭਾਰ ਬਿਸਾਰ ਦਯੋ ਹੈ॥ ਜਾਨਿ ਸਪੂਤ ਭਯੋ ਕੁਲ ਮੈ ਰਵਿ ਕੋ ਜਸ ਦੇਵਨ ਮਾਂਹਿ ਛਯੋ ਹੈ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਦੁਖ ਤੇ ਅਮਰਾਪਤਿ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ਨ ਚੀਤ ਭਯੋ ਹੈ॥ ਪਾਪਨਿ ਕੇ ਛਲ ਤੇ ਖਿਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਸੋਊ ਤੇ ਰਘੁਬੀਰ ਗਯੋ ਹੈ॥੧੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੌ ਲਗ ਆਇ ਬਸਿਸ਼ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਤਾਤ ਕੋ ਦਾਹ ਕਰੋ ਸੁਤ ਮੇਰੇ॥ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਪੁਨ ਰੋਇ ਕਹਯੋ ਕਹੂੰ ਰਾਮ ਨ ਲੇਰੇ ਲੈ ਰਥ ਬਾਰਣ ਬਾਜਿ ਪਦਾਂਤ ਚਲਯੋ ਤਜ ਦੇਸ ਫਿਰਯੋ ਨਹਿ ਫੇਰੇ॥ ਪ੍ਰਾਣ ਤਜੋਂ ਕਿ ਭਜੋਂ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਨੀਰ ਪੀਊਂ ਨ ਬਿਨਾ ਮੁਖ ਹੇਰੇ॥੧੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੌ ਲਗ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਪਖਾਨ ਸਿਲਾ ਕਹੁ ਤਾਰ ਧਸੇ ਬਨ ਮਾਹੀਂ॥ ਆਨਿ ਬਸੇ ਗੁਰਕੇ ਦਿਨ ਦੈਫ ਪਿਤ ਕੀ ਗਤਿ ਕੌਨ ਭਈ ਬਿਲਖਾਹੀਂ॥ ਰਾਮ ਕਹੀ ਸੁਧਿ ਲੇਹੁ ਸਬੈ ਯਹਿ ਕੇਕਈ

ਨੰਦਨ ਹੋਇ ਕੇ ਨਾਹੀਂ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਸੰਗ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਸੁ ਪਾਇਨ ਆਵਤ ਪਾਗ ਬਿਨਾਹੀਂ॥੧੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਆਇਸ ਜਬ ਰਘੁਪਤਿ ਦਈ ਦੌਰੇ ਸਬ ਸਿਰ ਨਾਇ॥ ਭਟਨ ਬੂਝ ਧਸ ਕਟਕ ਮੈ ਭਰਤ ਨਿਹਾਰਯੋ ਜਾਇ॥੧੯॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਅਤਿ ਦੁਰਬਲ ਸਬ ਗਾਤ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਤ ਰਾਮ ਕਵਿ॥ ਲੋਚਨ ਸਲਲ ਚੁਚਾਤ ਬੀਰ ਬਿਰਹਿ ਪੁਨ ਤਾਤ ਦੁਖ॥੨੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੂਤ ਕਹੈ ਫਿਰ ਲੈ ਬਤੀਆਂ ਸਬ ਲੋਗਨ ਰਾਮ ਜੂ ਯੌਂ ਸਮਝਾਵੈਂ॥
ਰਾਜ ਕੀ ਬਾਤ ਖਰੀ ਵਿਪਰੀਤ ਭਲੇ ਮਨ ਕੇਕਈ ਨੰਦਨ ਆਵੈ॥
ਆਵਨ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਬਹੁਰੋ ਜਿਨਿ ਸੋ ਜਸ ਰਾਮ ਕਹੋ ਕਬ ਪਾਵੈ॥
ਮਾਤ ਕੇ ਬੋਲਨ ਅੰਕ ਤਜੇ ਨਿਜ ਬੀਰ ਲਰੈ ਸੁਰ ਲੋਗ ਬਸਾਵੈ ॥ ੨੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਿਹ ਠੌਰ ਤੇ ਡੀਠ ਪਰੇ ਰਘੁਬੀਰ ਪਰਯੋ ਘਰ ਤਾਹਿ ਰਹੀ ਸੁਧ ਨਾਹੀਂ॥ ਜਯੋ ਸਿਕਤਾ ਜਰਤੇ ਪਰੈ ਮੀਨ ਜਰੈ ਨ ਪਰੈ ਪਲ ਪ੍ਰਾਨ ਉਡਾਹੀਂ॥ ਚੇਤ ਉਠੈ ਸਮੁਹੈ ਭਝ ਜਯੋਂ ਮੁਖ ਰਾਮ ਕਹੈ ਦੋਊ ਮੁਖ ਰਾਮ ਕਹੈ ਦਊ ਨੈਨ ਚੁਚਾਹੀਂ॥ ਬੇਗ ਹੀ ਬੇਗ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈ ਇਹ ਪਾਤ ਗਹੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੀ ਛਾਹੀ॥੨੨॥

ਭਰਤ ਮਿਲਾਪ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਖਿ ਕੈ ਰੂਪ ਕਹਯੋ ਨ ਪਰੈ ਅਬ ਫਾਟਤ ਹੈ ਦੁਖ ਸੋ ਛਤੀਆਂ॥ ਤਬ ਦੌਰ ਕੈ ਰਾਮ ਉਠਾਇ ਭੁਜਾ ਭਰ ਲੈ ਉਰ ਲਾਇ ਕਹੀ ਬਤੀਆਂ॥ ਸੁਤ ਕਾਹਿ ਦੋ ਭੇਖ ਕੀਓ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁ ਜੀਵਤ ਹੀਂ ਰਘੁ ਕੇ ਨਤੀਆ॥ ਪਿਤ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਹਮ ਹੂੰ ਤਜਹੈਂ ਨਹੀਂ ਘਾਮ ਚਲੋ ਸੰਗ ਬੀਰ ਤੀਆ॥੨੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋਕ ਕੀਓ ਸੁਨ ਭੁਪਤਿ ਕੀ ਗਤਿ ਸੀਅ ਸਮੇਤ ਸਬੈ ਬਿਲਖਾਹੀਂ॥ ਕੌਨ ਬਡੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਏ ਹਮ ਜਾਂ ਦੁਖ ਤੇਂ ਸੁਪਨੇ ਸੁਖ ਨਾਹੀਂ॥ ਤਾਤ ਕੋ ਕਾਲ ਭਯੋ ਹਮਰੇ ਦੁਖ ਸੋ ਹਮ ਹੂੰ ਬਨ ਮੈ ਬਿਲਲਾਹੀਂ॥ ਆਨ ਕੁਟੰਬ ਗਹੈ ਬਿਪਤਾ ਅਬ ਜਾਇ ਕਹੋਂ ਕਹਿਕੀ ਪਰਛਾਹੀਂ॥੨੪॥

ਭਰਤਓ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰੋਇ ਚਲੇ ਪਿਤ ਕੋਜਲ ਦੇਨ, ਦੀਓ ਬਿਧ ਸੋਂ ਪੁਨਿ ਸੋਚ ਕਰੈਂ॥ ਦੁਹ ਬੀਰਨ ਜਾਇ ਕੈ ਪਾਂਇ ਗਹੇ, ਰਘੁਬੀਰ ਜੀਐ ਮਨ ਸੋਕ ਹਰੈਂ॥ ਚਲੀਏ ਘਰ ਲੈ ਸੀਅ ਸੰਗ ਅਬੈ ਹਮ ਕੋਟਿਕ ਬਾਰਨ ਪਾਇ ਪਰੈਂ॥ ਬਨ ਭੂਪ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕੀਓ ਤੁਮ ਹੂੰ ਪ੍ਰਭੁ ਧਾਮ ਚਲੈ ਬਿਨ ਦਾਸ ਮਰੈਂ॥੨੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਅਰ ਜੌ ਮਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈਂ ਤੋਊ ਛੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਸਿਰ ਚੌਰ ਢੁਰੈ॥ਰਥ ਬੈਠ ਸਬੈ ਭਟ ਸੰਗ ਫਿਰੈਂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਰੁਚਿ ਜੋ ਸੋਈ ਦਾਸ ਕਰੈ॥ ਪਗ ਕੀ ਰਜ ਕੇ ਹਮ ਹੈਂ ਸਬ ਸੇਵਕ ਰਾਜ ਤੁਮੇ ਮੁਹਿ ਦੇਹਿ ਮਰੈ॥ਤਿਨ ਪਾਂਇਨ ਕਾਂਟ ਕਰੋਂ ਸਤ ਖੰਡ ਜੁ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਜਾਇ ਧਰੈ॥੨੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਲੀਨੋ ਲਛਮਨ ਸੰਗ ਹੌਹੂੰ ਹੈ ਬਿਮੁਖ ਕੀਨੋ, ਕਿਧੋ ਹੌ ਨ ਦਾਸ ਸੁਨ ਨਾਥ ਮੇਰੀ ਗਤਿ ਕੋ॥ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਹੌਂ ਦਿਨ ਚਾਰਕ ਬਿਦੇਸ ਗਯੋ ਮੋਹਿ ਛਾਡ ਦੀਨੋ ਤੁਮ ਜਾਨਯੋ ਹੀਨ ਮਤਿ ਕੋ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਤੋ ਔਰ ਉਤਪਾਤ ਕੀ ਹੈ ਬਾਤ ਮਾਤ ਰਾਜ ਮੁਹਿ ਰਾਖਯੋ ਪਤਿ ਕੀਨੋ ਨਭ ਗਤਿ ਕੋ॥ ਤੌ ਹੀ ਭਲੇ ਜੀਊਂ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ਪਾਨੀ ਪੀਊਂ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ਭੀਖ ਸੰਗ ਹੌਂ ਭਿਖਾਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਕੋ॥੨੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਹਤਿ ਕੇਕਈ ਰਾਜ ਲੀਓ ਸੁਤ ਕੋ ਯਹ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਸਬਹੀਂ॥ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਦੇਹ ਤਜੀ ਛਿਨ ਮੈ ਰਘੁਬੀਰ ਗਏ ਬਨ ਕੋ ਜਬਹੀਂ॥ਅਬ ਜੋ ਸੁਰਰਾਜ ਕੌ ਰਾਜ ਮਿਲੈ ਸੋਈ ਕਾਮ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਤਬਹੀਂ॥ਮਨ ਲਾਜ ਮਰੋਂ ਰਘੁਰਾਜ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਰਾਜ ਜਰੋ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਨਹੀਂ॥੨੮॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਭਰਤ ਰਹਯੋ ਰਹਯੋ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ॥ ਛਿਮਾ ਕਰੌ ਘਰ ਫਿਰ ਚਲੋ ਸੀਅ ਲਛਮਨ ਰਘੁਰਾਇ॥੨੯॥

ਭਰਤਉ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਜੌ ਨ ਚਲਹੁ ਘਰ ਆਜ ਸੁਨੋ ਬਾਤ ਪ੍ਰਭ ਕਾਨ ਦੈ॥
ਜਾਤ ਬੰਸ ਤੇ ਰਾਜ ਤੁਮ ਬਨ ਮੈ ਹਮ ਪਿਤਾ ਢਿਗ॥੩੦॥

ਰਾਮ ਚੰਦਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲੋ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਨ ਬੀਰ ਮਨ ਧੀਰ ਧਰ ਪੀਰ ਸਹੀ ਕਰ ਆਗੈ ਕੇ ਉਪਾਇ ਕੋ॥ ਜੀਵਤ ਹੀ ਤਾਤ ਰਾਜ ਕਾਜ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਪਾਛੇ ਕਹਿਓ ਜਾਇ ਬਸੋ ਬਨ ਸੁਨਿਓ ਬੋਲ ਮਾਇ ਕੋ॥ ਰਾਜ ਕੋ ਸਮਾਜ ਤੇਰੇ ਦੀਨੋ ਹੈ ਭਰਤ ਜੂਕੇ, ਸੁਨ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਬੋਲ ਕਹਿਓ ਸਤ ਭਾਇ ਕੋ॥ ਜੈਸੀ ਕਹਿ ਗਏ ਤਾਤ ਤੈਸੀ ਕੀਨੋ ਬਨੇ ਆਇਸ ਕੋ ਮੇਟੇ ਸੁਤੋ ਆਗੈ ਧਰੈ ਪਾਇ ਕੋ॥੩੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤ ਜਾਨੀ ਤੈਂ ਨ ਪੀਓ ਘਰ ਪਾਨੀ ਅਰ ਮੋ ਬਿਨਾ ਬਿਹੀਨੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੀ॥ ਮਾਤ ਕੇ ਨ ਪਾਇ ਲਾਗਿਓ ਤਾਤ ਕਾਜ ਕੀਏ ਭਾਗਿਓ ਛਾਡ ਦੀਨੀ ਬਾਤ ਸੁਖ ਲਾਲਚ ਕੇ ਲੇਸ ਕੀ॥ ਦੇਖੋ ਲਛਮਨ ਯਾ ਭਰਤ ਜੂ ਕੋ ਨੇਹੁ ਆਜ ਰਾਜ ਕੌਨ

ਛਾਡੇ ਬਿਨ ਸੰਤਤ ਦਿਨੇਸ ਕੀ॥ ਸੁਨੋਂ ਰਘੁਰਾਈ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਨ ਸਹਾਈ ਤਹਾਂ ਕੌਨੋ ਨ ਜਰਾਈ ਠਕੁਰਾਈ ਅਮਰੇਸ ਕੀ॥੩੨॥

ਭਰਤਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਇ ਲਛਮਨ ਜੂ ਕੈ ਪਾਇ ਗਹੇ ਤੇਹੀ ਛਿਨ ਬੀਰ ਸਮਝਾਇ ਲੈ ਲਵਾਇ ਚਲੁ ਧਾਮ ਕੋ॥ ਤਾਤ ਬੋਲ ਕੀਨੋ ਤੁਮ ਬਡੋ ਜਸ ਲੀਨੋ ਬਨ ਆਏ ਫਲ ਖਾਏ ਦੁਖ ਦੀਨੋ ਸੀਅ ਬਾਮ ਕੋ॥ ਜੌ ਕਹੇ ਤੋ ਜਾਇ ਘਰ ਕੇਕਈ ਨਿਕਾਰੋਂ ਕਹੌ ਆਜ ਕਰੋਂ ਮੈ ਪਰਸਰਾਮ ਕਾਮ ਕੋ॥ ਮੋਹਿ ਬਨ ਛਾਡੋ ਭਾਵੈ ਸੰਗ ਲੈ ਸਿਧਾਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਪਲ ਮੈ ਨਿਕਾਰੋਂ ਜੌ ਨ ਸੁਨੋ ਰਾਂਜ ਰਾਮ ਕੋ॥੩੩॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਮਾਨ ਭਲੀ ਯਾਹਿ ਮਾਹਿ ਜਾਨ ਬੀਰ ਰਾਜ ਤੌ ਮੇਰੋ ਬਨ ਆਇਬੋ॥ ਮਾਨੋ ਰਾਖ ਥਾਤੀ ਰਾਜਾ ਅਜ ਜੂ ਕੇ ਨਾਤੀ ਕਛੁ ਐਸਈ ਕੁਪੇਚ ਜਾਂ ਤੇ ਮੋਹਿ ਬਨ ਜਾਇਬੋ॥ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਪਾਇ ਛੁਵੌਂ ਤੇਰੋ ਮੋ ਤੇ ਰਾਜ ਕਾਜ ਰਾਮ ਬਿਨ ਕਠਨ ਚਲਾਇਬੋ॥ ਤਾਤ ਦੁਖ ਮਾਤ ਦੁਖ ਬਡੋ ਰਘੁਨਾਥ ਦੁਖ ਏਕਲੋ ਭਰਤ ਘਰ ਘੇਰ ਘੇਰ ਖਾਇਬੋ॥੩੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤ ਸਹੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸੋ ਬੀਰ ਕੌ ਲੈ ਮੁਖ ਨੀਰ ਪਖਾਰੋ॥ਪਾਗ ਬੰਧਾਇ ਸਮੋਧ ਕੀਓ ਏਈ ਪਾਵਰੀ ਲੈ ਕਰ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ॥ਕੇਕਈ ਨੰਦਨ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸਮਾਨ ਕਰੋਂ ਅਬ ਨਿਆਰੋ॥ਥੋਰੇਈ ਦਯੋਸਨ ਆਨ ਮਿਲੋਂ ਸਬ ਸੌਂ ਜਸ ਸੌਂ ਰਹੀਓ ਉਜਿਆਰੋ॥੩੫॥

ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਕਾ ਸੰਦੇਸ ਮਾਤਨ ਪ੍ਰਤਿ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਬ ਹੀ ਕੋ ਕਹੀਓ ਸਬ ਮਾਇਨ ਕੇ ਪਾਇ ਲਾਗ ਰਹੀਓ ਸੰਦੇਸ ਸਭ ਨੀਕੋ ਰਘੁਨਾਥ ਹੈ॥ ਛਾਇ ਮੇਂ ਚਲਤ ਢਿਗ ਗਾਉਂ ਕੇ ਰਹਤ ਜਾਤ ਵੈਸੇ ਹੀ ਹੈਂ ਗਾਤ ਘਰ ਪੋਖੇ ਜੈਸੇ ਮਾਤ ਹੈ॥ਕਹੀਓ ਸੁਓਮਿੱਤ੍ਰਾ ਜੀ ਕੋ ਲਛਮਨ ਨੀਕੋ ਰਹੈ ਸਮਾਚਾਰ ਸੀਕੇ ਪਰਛਾਂਹੀਂ ਕਰੀ ਸਾਥ ਹੈ॥ ਜੋ ਕਦਾਂਚ ਬੂਝੈ ਕੈਸੀ ਹੌਂਸ ਸੌ ਰਹਤ ਬੀਰ ਸੁਨੇ ਦੁਖ ਪੈ ਹੈ ਜਟਾ ਕਹੌ ਜਿਨ ਮਾਥ ਹੈ॥੩੬॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਨੋਂ ਭਰਤ ਸਿਖਯਾਨ ਤੁਮ ਕਹੌਂ ਤੋਹਿ ਸਮਝਾਇ॥
ਜਾਂਤੇ ਸੁਖ ਸੰਪਤ ਬਢੈ ਸੋ ਹੌ ਦੇਉਂ ਬਤਾਇ॥੩੭॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਭਰਤ ਸੋਂ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਜੋ ਸੁਖ ਚਾਹੇ ਰਾਜ ਲੋਕ ਸੁਖੀ ਪਰਲੋਕ ਗਤ॥
ਤੌ ਬਾਤੈਂ ਕਰ ਆਜ ਸੁਨਹੁ ਭਰਤ ਰਘੁਨਾਥ ਕੀ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਸੇਵ ਬਡੇ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਭਗਤਿ ਪਰਭਾਤ ਉਠ ਕੀਜੀਓ ਭਰੋਸੋ ਹਰਿਨਾਮ ਕੋ॥ ਬਾਮਨ ਕੋ ਦਾਨ ਸਬ ਹੀ ਕੋ ਸਨਮਾਨ ਸੁਨ ਬੇਦ ਕੋ ਪੁਰਾਨ ਨਯਾਉ ਕੀਜੋ ਨਰ ਬਾਮ ਕੋ॥ ਰਾਜ ਅੰਸ ਲੀਜੋ ਦੁਖੀ ਜਾਨ ਕਛੂ ਔਰ ਦੀਜੋ ਸੁਖੀ ਦੇਖ ਡਾਨੋ ਜਿਨ ਕਰੋ ਏਕ ਦਾਮ ਕੋ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤ ਜੀਜੋ ਸਬ ਹੀ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੋ ਬੀਰ ਮੇਰੇ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਬੋਲ ਬਾਂਧ ਗਾਠ ਰਾਮ ਕੋ॥੩੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੈਸੇ ਜਤੀ ਸੰਗ ਤੇ ਸੁਮਤ ਜਯੋਂ ਅਨੰਗ ਤੇ ਜਯੋਂ ਪਾਪ ਨੀਰ ਗੰਗ ਧਨ ਬਾਢਯੋ ਜੂਪ ਹਾਰ ਤੇ॥ ਜਯੋਂ ਕੁਲ ਕੁਪਫਤ ਤੇ ਜਯੋਂ ਦਾਰਦ ਸਪਫਤ ਤੇ ਜਯੋਂ ਬਾਮਨ ਕੋ ਪੂਤ ਬਿਨ ਪਢੇ ਚਟਸਾਰ ਤੇ॥ ਦੇਖੇ ਬਿਨ ਖੇਤੀ ਜੈਸੇ ਸਾਵਨ ਮੈ ਰੇਤੀ ਔਰ ਬਾਤ ਕਹੌਂ ਕੇਤੀ ਜੈਸੇ ਤਾਰ ਲੋਭ ਧਾਰ ਤੇ॥ ਸਾਵਧਾਨ ਹੂਜੋ ਤਾਂਹਿ ਦੇਸ ਤੇ ਨਿਕਾਰ ਦੀਜੋ ਬੂਡ ਜੈਹੈ ਰਾਜ ਤੈਸੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਦੁਰਾਚਾਰ ਤੇ॥੪੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਪਾਇ ਛੁਏ ਸੁਨ ਸੀਖ ਸਭੋ ਪ੍ਰਭੁ ਏ ਨ ਬਿਸਾਰ ਚਲੋਂ ਕਬਹੀਂ॥ ਧਰ ਪਾਵਰੀ ਮੂੰਡ ਸੋ ਸਾਵਰੀ ਮੂਰਤਿ ਦੇਖ ਕਹਯੋਂ ਬਿਛਰੋਂ ਅਬਹੀਂ॥ ਅਬ ਜਾਹੁ ਧਰਯੋ ਸਿਰ ਹਾਥ ਤਸੌ ਧਰ ਆਇਸ ਸੀਸ ਚਲਯੋ ਜਬਹੀਂ॥ ਲਏ ਬੀਰ ਤੀਆ ਸੰਗ ਬੀਰ ਬਿਦਾ ਕਰ ਰਾਮ ਧਸੇ ਬਨ ਮੈਂ ਤਬਹੀਂ॥੪੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬੀਰਹਿ ਛਾਡ ਚਲਯੋ ਘਰ ਕੋ ਧਰ ਆਇਸ ਸੀਸ ਨ ਜਾਇ ਮਿਟਾਯੋ॥ ਗਾਂਉ ਮੈ ਜਾਇ ਨ ਪਾਉਂ ਧਰਯੋ ਢਿਗਹੂੰ ਨੰਦ ਗਾਉਂ ਸੁ ਜਾਇ ਬਸਾਯੋ॥ ਮੂੰਡ ਜਟਾਧਰ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨ ਔ ਸੁਖ ਝੁੰਡ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਹਾਯੋ॥ ਰਾਮ ਸਨੇਹ ਧਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਤਨਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਨ ਸਨੇਹ ਲਗਾਯੋ॥੪੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਵਹੀ ਜੋ ਸਿੰਘਾਸਨ ਹੈ ਅਪਦਾ ਬਿਨਾਸਨ ਕੋ ਤਾਹੀ ਪਰ ਪਾਵਰੀ ਲੈ ਰਾਖੀ ਸਿਰ ਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਰਾਜ ਭਯੋ ਅਟਲ ਸੋ ਕਾਹੇ ਤੇ ਹੋ ਰਾਮ ਕਵਿ ਰਾਮ ਸਿਖ ਦੀਨੀ ਸੋਈ ਕੀਨੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬਯੋਗ ਭੋਗ ਛਾਡਯੋ ਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ਨੈਕ ਜੈਸੇ ਡਾਰ ਕਾਂਚੁਰੀ ਨ ਭੋਗੀ ਫਿਰ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਜੋਗੀ ਹਵੈ ਨ ਹਸਯੋ ਸੁਰ ਲੋਕ ਜਸ ਬਸਯੋ ਘਰ ਆਪਨੇ ਨ ਧਸਿਓ ਦੇਸ ਸੌ ਗੁਨੋ ਬਸਾਯੋ ਹੈ॥੪੪॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਭਗਤਿ ਭਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੀ ਰਘੁਪਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਕਾਰ॥ ਤਰਕ ਤਕਾਰ ਸੁਖਨਿ ਦਈ ਯਾਤੇ ਭਰਤ ਕੁਮਾਰ॥੪੫॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਭਰਤ ਸਦਾ ਰਹੈ ਜਿਓ ਤੀਸਰੋ ਕਾਮ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਭਾਰੈ ਰਾਜ ਕੋ ਰਾਤ ਸੰਭਾਰੈ ਰਾਮ॥੪੬॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਭਰਤ ਸਦਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨੋ ਦਸ਼ਾ ਰਘੁਬੀਰ ਕੀ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਨ ਮੈ ਜਾਤ ਸੋਈ ਬਤਾਵਤ ਰਾਮ ਕਵਿ॥੪੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਊਚੇ ਬਟ ਤਾਲ ਜਹਾਂ ਲਟੇਲ ਤਮਾਲ ਸਾਲ ਸਰਲ ਬਿਸਾਲ ਗਤਿ ਹੈਨ ਕਾਲ ਮੰਦ ਕੀ॥ ਕਹੂੰ ਲਾਲ ਲਾਲ ਕਹੂੰ ਘੁੰਗਚੀ ਪ੍ਰਵਾਲ ਕਚਨਾਲ ਨਿੰਬ ਚੰਦਨ ਸੋ ਮਾਨੋ ਬਾਸ ਬੰਦਨੀਕ॥ ਚੰਪਕ ਰਸਾਲ ਲਾਲ ਕੇਲ ਸੋਂ ਕਨੇਲ ਹੀ ਸੁ ਭਾਰੀ ਤਮ ਕੌਨ ਗਨੈ ਜਾਂਤੇ ਮੂਲ ਕੰਦ ਕੀ॥ ਮਾਲੋ ਅਹਿ ਦੇਸ ਕਿਧੌ ਕੂਹ ਕਾਰੇ ਭੇਸ ਡੋਲੈ ਸੂਰ ਕੀ ਨ ਜੋਤ ਤਹਾਂ ਚਾਂਦਨੀ ਨ ਚੰਦ ਕੀ॥੪੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੇ ਬਨ ਕਰੈ ਗੌਨ ਰਾਮਚੰਦ ਬਿਨਾ ਕੌਨ ਚਲੈ ਜਬ ਪੌਨ ਊਚੇ ਪਾਤ ਖਰਕਤ ਹੈਂ॥ ਸੇਮਰ ਖਜੂਰ ਜਾਇ ਪੂਰ ਰਹੀ ਸੂਰਮਗ, ਤਾਹੀਕੈ ਤੁਰੰਗ ਤਹਾਂ ਦੇਖੇ ਰਬਕਤ ਹੈਂ॥ ਫੂਲ ਫਲ ਰਾਤੇ ਮਾਨੋ ਰਾਤੀ ਜੋਤਵਾਰੇ ਕੋਊ ਤੋਰੇ ਕੋਊ ਛੁਵੈ ਤਾਂਤੇ ਐਸੋ ਝਲਕਤ ਹੈਂ॥ ਤੂਲ ਹੈ ਨ ਜਾਨੋ ਕਵਿਰਾਮ ਰਵਿ ਘੋਰੇ ਮਾਨੋ ਡਾਰਤ ਹੈਂ ਲਾਰਕੀ ਫੁਹਾਰ ਚਿਲਕਤ ਹੈਂ॥੪੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਊਬਟ ਨ ਗੈਲ ਸਦਾ ਸਿੰਘਨ ਕੀ ਸੈਲ ਬਨ ਜਾਰੇ ਕੈਸੇ ਬੋਲ ਮਾਨੋ ਬੋਲੈਂ ਡਕਰਾਤ ਸੇ॥ ਔਰ ਸੋਂ ਕੁਰੰਗ ਕਰੀ ਆਧੇ ਅੰਗ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਹੈ ਸੁਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕਹੂੰ ਦੇਖੇ ਬਿਲਲਾਤ ਸੇ॥ ਮੋਰਨ ਕੋ ਸੋਰ ਸੁਨਿ

ਫਨਿ ਮਨਿ ਡਾਰ ਮੂੰਡ ਦੀਆ ਸੋ ਬੁਝਾਇ ਬਕੇ ਹ੍ਵੈ ਅੰਧੇਰੀ ਰਾਮ ਸੇ॥ ਗੀਧਨ ਕੀ ਮਾਲ ਕਹੂੰ ਜੰਬਕ ਕਰਾਲ ਕਹੂੰ ਨਾਚਤ ਬਤਾਲ ਲੈ ਕਪਾਲ ਜਲ ਜਾਤ ਸੇ॥੫੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹੂੰ ਬਨ ਕੋਲ ਕਹੂੰ ਰੋਝਨ ਕੇ ਟੋਲ ਕਹੂੰ ਭੀਲਨ ਕੇ ਬੋਲ ਤਹਾਂ ਬਾਤ ਨ ਅਨੰਦ ਕੀ॥ ਮਾਨਸ ਕੇ ਨਾਤੇ ਬਨ ਮਾਨਸ ਹਜੂਰ ਕਹੂੰ ਬਾਂਦਰ ਲੰਗੂਰਨ ਉਚਾਈ ਗਿਰ ਮੰਦ ਕੀ॥ ਕਹੂੰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਾਕ ਕਹੂੰ ਭੂਤਨ ਕੀ ਹਾਕ ਕਹੂੰ ਕਾਹੇ ਕਾਕ ਮਾਨੋ ਸੂਰ ਕਹੂ ਪੂਤ ਬੰਦ ਕੀ॥ ਜਾਨਕੀ ਡਰਾਤ ਬੀਚ ਬੀਚ ਚਲੀ ਜਾਤ ਦੋਊ ਨੈਨਾ ਮੂੰਦ ਲੀਨੇ ਕਟ ਗਹੀ ਰਾਮਚੰਦ ਕੀ॥੫੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤ ਚਲੇ ਜਾਤ ਕੋ ਹੈ ਜਾਸੋਂ ਕਰੈਂ ਬਾਤ ਗਾਤ ਕੁਮਲਾਨੇ ਜੇਵੈ ਪੋਖੈ ਘਰ ਮਾਤ ਕੇ॥ ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰ ਭਰ ਸ੍ਵਾਸ ਮਲ ਕ੍ਰੋਧ ਮਾਰ ਕੈਸੀ ਕੁਸਰਾਤ ਹਮੈ ਲਾਗੇ ਦੁਖ ਤਾਤ ਕੇ॥ ਤੀਨੋਂ ਬੈਠ ਜਾਤ ਜਹਾ ਗੋਖਰੂ ਗਡਾਤ ਮੁਸਕਾਤ ਨ ਜਲਾਤ ਸਮਾਚਾਰ ਸੁਨੌਂ ਪ੍ਰਾਤ ਕੇ॥ ਸੀਰੇ ਜਲ ਨਥਾਤ ਟੂਟੇ ਫੂਲ ਫਲ ਖਾਤ ਰਾਮ ਰਾਤ ਪਰੇ ਸੋਵਤ ਵਿਛੌਨਾ ਕਰ ਪਾਤ ਕੇ॥੫੨॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਐਸੇ ਬਨ ਫਿਰਤ ਦੇਖੇ ਨਗਰਬ ਨ ਠੌਰ॥ ਆਸ਼੍ਰਮ ਸੁਨਿਓਂ ਅਗਸਤ ਕੋ ਚਲੇ ਹੁਲਾਸਨ ਦੌਰ॥੫੩॥

ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ ਸੀਤਾ ਸੋ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸੀਅ ਕਹੈ ਸਮਝਾਇ ਲੋਪਾ ਮੁੱਦ੍ਰਾ ਤਾਸੁ ਤੀਠ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੀਸ ਧਰ ਪਾਇ ਆਇਸ ਲੈ ਢਿਗ ਬੈਠੀਓ॥੫੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਮਿਲੈ ਮੁਨਿ ਸੋ ਪਰ ਪਾਇਨ ਲਾਇ ਰਹੇ ਛਤੀਆਂ ਦੁਖ ਖੋਯੋ॥ ਹੇ ਸਬਤ ਕਿਉਂ ਯਹਿ ਭੇਖ ਕੀਓ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਵਤ ਹੈ ਕਿ ਬਡੇ ਮਗ ਸੋਯੋ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਮਝਾਇ ਸਬੈ ਰਘੁਬੀਰ ਮਨੋ ਤਨ ਤੀਰ ਗਡੋਯੋ॥ ਪੂਤ ਰਹੋ ਇਹ ਠੌਰ ਸਬੈ ਮਿਲ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਮਨ ਤੇ ਠਤਿ ਰੋਯੋ॥੫੫॥

ਰਾਮਚੰਦਰ ਮਿਲਾਪ ਅਗਸਰਤ ਸੋ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਏਕ ਟੀ ਨ ਘਟੀ ਸੀਅ ਕੇ ਦੁਖ ਰਾਮ ਰਹੇ ਮੁਨਿਕੇ ਨਿਕਝੀ॥ ਘਟਿ ਕੇ ਸੁਤ ਸੋਂ ਤਿਨ ਲਾਰ ਜੁਟੀ ਮਾਨਸ ਧੂਰ ਜਤੀ ਨਹਿ ਕਾਮ ਛਟੀ॥ ਦੁਪਟੀ ਫਟ ਜਾਤ ਜਹਾ ਤਮ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟੀ ਘਟਿ ਮੈ ਗੁਰ ਗਯਾਨ ਗਟੀ॥ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਮੁਕਤਿ ਹਟੀ ਬਰਟੀ ਤਹਾਂ ਪੁਰਨ ਕੁਟੀ ਰਘੁਨਾਥ ਠਟੀ॥੫੬॥

ਪੰਚਬਟੀਕੋ ਵਰਨਨ ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਹਾਂ ਸਿੰਘ ਕੁਰੰਗਨ ਬੈਰ ਗਟੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੰਤਤ ਸਿੰਘਨ ਦੂਧ ਜਟੀ॥ ਸੋਈ ਨੈਕੁ ਨ ਦੇਖਤ ਜਾਤ ਲਟੀ ਅਹਿ ਪੌਢਤ ਮੋਰਨ ਪੁੰਛ ਤਟੀ॥

ਚਢ ਕੇਹਰ ਕੰਧ ਅਜਾ ਲਪਟੀ ਨਹ ਭੁਖ ਲਗੈ ਕਬਹੂੰ ਝਪਟੀ॥ ਜਿਨਕੀ ਦੁਖ ਫਾਸ ਕਹੂੰ ਨ ਕਟੀ ਤਿਨਕੇ ਸਿਰ ਹੈ ਸੁਖ ਸਾਂਤਿ ਸਟੀ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਿਨਕੀ ਧੁਨ ਨੈਨਨਿ ਜੋਤ ਘਟੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਮੁਕਤਿ ਫਿਰੈ ਲਪਟੀ॥ ਜਿਨਕੈ ਰਿਦ ਗ੍ਰੰਥ ਮਹਾ ਚਿਕਟੀ ਕਰਿ ਸਫਛ ਚਲੇ ਮਾਨੋ ਦੂਧ ਘਟੀ॥ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਜਹਾਂ ਜਹਿ ਬੇਦ ਪਟੀ ਸੁਕ ਸਾਰਸ ਹੰਸ ਚਕੋਰ ਚਟੀ॥ ਨਿਸ ਬਾਸਰ ਕਾਮ ਕਮਾਨ ਟੁਟੀ ਸੀਅ ਤੇ ਰਤ ਸੀ ਲਟਜਾਤ ਲਟੀ॥੫੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸਬ ਕੇ ਮੁਖ ਨ੍ਰਿਤਤ ਬਾਕ ਨਟੀ ਸੁ ਅਗਸਤ ਬਢਾਵਤ ਹਾਥ ਛਟੀ॥ ਤਪਤੇ ਜਨ ਤੇ ਰਵਿ ਜੋਤਿ ਹਟੀ ਕਪਟੀ ਨ ਰਹੈ ਤਹਾ ਏਕ ਘਟੀ॥ ਹਰਿ ਪੂਜਨ ਕੀ ਜਹਾਂ ਆਰ ਭਟੀ ਭਰਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ਰਮਾ ਲਪਟੀ॥ ਜਹਾਂ ਈਂਧਨ ਚੰਦਨ ਕੀ ਖਪਟੀ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਸੋਈ ਪੰਚ ਬਟੀ॥੫੯॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਲ ਬਲੀ ਕਵਿ ਰਾਮ ਸੁਨੋ ਦੁਖ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੀ ਬਾਤਨ ਕੇ॥ ਜਬ ਤਾਤ ਕਹਯੋ ਚਲਹੀਂ ਨਿਕਸੇ ਨ ਰਹੇ ਬਿਲਾਲਤ ਸੁ ਮਾਤਨ ਕੇ॥ ਅਬ ਔਰ ਕੀ ਕੋਨ ਕਹੈ ਸੁਰ ਭੂਪਤਿ ਹੈ ਤਕੀਆ ਜੁਮਲਾ

ਤਨ ਕੇ॥ਮਨ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਤਜੈ ਬਨ ਮੈਂ ਜਬ ਰਾਮ ਕੀਏ ਘਰ ਪਾਤਨ ਕੇ॥੬੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤ ਰਹੇ ਦੇਸ ਰਹਯੋ ਦੂਰ ਕਹੈਂ ਦੁਖ ਸੁਖ ਨਿਰਬਹਯੋ ਸਹਯੋ ਮੇਹੁ ਛਾਹ ਘਾਮ ਕੋ॥ ਦੁਖੀ ਜਾਨ ਕਾਮਧੇਨੁ ਛੀਰ ਨਿਧ ਸੈਨ ਜਾਂਕੋ ਹੰਸ ਗੋਨ ਸਕ੍ਰ ਸਿਵ ਸੇਵੇ ਜਾਕੇ ਨਾਮ ਕੋ॥ ਲਛਮਨ ਗਹੇ ਪਾਇ ਸੁਨੋ ਰਘੁਰਾਇ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨਤ ਹੋ ਜਾਤੇ ਬਨ ਆਏ ਜਾਹੀ ਕਾਮ ਕੋ॥ ਸੋਈ ਕਯੋਂ ਨ ਕਰੋ ਦੁਖ ਦੇਵਨ ਕੋ ਹਰੋ ਰਾਮ ਬੀਛਰਯੋ ਕੁਬੋਲ ਸੋਈ ਸੋਂਪੇ ਦੇਵ ਬਾਮ ਕੋ॥੬੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਬ ਲੋ ਰੁਚਿ ਹੀ ਤਬ ਲੌ ਰਘੁਬੀਰ ਰਹੇ ਰਿਖਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਬਨ ਆਨਿ ਚਲੌਂ ਮੁਨਿ ਪਾਇ ਛੁਵੇ ਅਤਿ ਮੋਹ ਜਨਾਯੋ॥ ਜਾਨਕੀ ਜਾਇਕੇ ਪਾਇ ਛੁਏ ਸੀਅ ਕੇ ਬਿਛਰੇ ਰਿਖਿ ਤੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ॥ ਅੰਗ ਸੁ ਬਾਸ ਦਈ ਕਕਈ ਪਟ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰੁ ਗਰੇ ਪਹਿਰਾਯੋ॥੬੨॥

ਅਗਸਤਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮਿਹ ਏਕ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਦੀਓ ਜਾਂ ਰਿਪੁ ਕੋ ਸਿਰ ਭੁਇ ਨ ਪਰੈਗੋ ਕਾਟੇ ਹੂੰਤੇ ਉਪਜੈ ਪਲ ਮੈ ਕਹੁ ਸੋ ਤੁਮਤੇ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਡਰੈਗੋ॥

ਤਾਂ ਰਿਪੁ ਕੋ ਯਹ ਬਾਨ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਭੁਜੂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਰੈਗੋ॥ ਜਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗ ਝੁਡੰਨ ਸੋਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਭੁੰਜਗਨ ਸੋਂ ਖਗਰਾਜ ਲਰੈਗੋ॥੬੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਅਬ ਤਾ ਬਨ ਮੋਂ ਮਾਨੋਂ ਸਾਵਨ ਮੇਘਨ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰੀ ਹਾਥ ਬਨਾਇ ਕੁਟੀ ਸੀਅ ਸੋਂ ਮਿਲ ਬੀਰਹਿ ਔਰ ਸਵਾਰੀ॥ ਲੰਕ ਨਿਸਾਚਰ ਰਾਵਨ ਕੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਹੁਤੇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਰਖਵਾਰੀ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਰਾਮਿਹ ਜਾਇ ਕਹਿਓ ਸੁਨ ਸੂਪਨਖਾ ਇਕ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ੬੪॥

ਨਿਸਾਚਰੋਵਾਚ ਸੂਪਨਖਾ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾ ਬਨ ਕੇ ਹਮ ਹੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਤਾਂ ਬਨ ਮੈ ਤਪਸੀ ਫਿਰ ਆਏ॥ ਰਾਜ ਤਜਿਓ ਅਬ ਜੋਗ ਲੀਓ ਲੁਘ ਮੂੰਡ ਜਟਾਂ ਨਖ ਹੈਨ ਬਢਾਏ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪਮ ਹੈਂ ਦੁਊ ਬੀਰ ਨ ਨੈਕੁ ਡਰੈਂ ਬਹੁਤੇ ਡਰਪਾਏ॥ ਜੇ ਪਹਿਲੇ ਡਰ ਰਾਵਨ ਕੇ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਦੂਰ ਬਸਾਏ ॥ ੬੫॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਜਰੀ ਸੰਗ ਚਲੀ ਖੀਝ ਲਰੀ ਆਖੈਂ ਰਾਤੀ ਲੋਹੂ ਭਰੀ ਰੋਖ ਚਢਿਓ ਨਖਸੂਪ ਕੋ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਬਨੀ ਮਾਨੋ ਲਿਖੀ ਚਿੱਤ੍ਰਧਨੀ ਗਟੀ ਮਨਹੀ ਮੈਂ ਗਨੀ ਆਜ ਬਰੌਂ ਕਾਮ ਭੂਪ ਕੋ॥

ਬੈਰੀ ਰੁੱਦ੍ਰ ਜਾਗਿਓ ਤਾਕੇ ਐਸੇ ਪਾਛੇ ਲਾਗਿਓ ਜੈਸੇ ਪਾਰੋ ਜਾਇ ਭਾਗਿਓ ਦੇਖ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਕੋ॥ ਲਾਂਬੀ ਡਾਂਗ ਭਰੀ ਠੋਰ ਠੋਰ ਗਿਰ ਪਰੀ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ਸਹਿ ਘਰੀ ਦੇਖ ਰਹੀ ਰੂਪ ਕੋ॥੬੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਰੀ ਕਾਮ ਬਸ ਤਾਕੀ ਸੁਸਾ ਜਾਕੇ ਮੂੰਡ ਦਸ ਕੀਨੇ ਹਾਉ ਭਾਉ ਚਿਤ ਚਾਉ ਏਕ ਬੰਦ ਸੋਂ॥ ਦੀਪ ਸੁਤ ਨੈਨਨ ਮੈਂ ਸੈਨਨ ਚਲਾਇ ਰਹੀ ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰ ਮਨ ਰਹੀ ਨ ਅੰਨਦ ਸੋਂ॥ ਮਾਨੋ ਦੇਵ ਬਧੂ ਐਸੀ ਦੇਖੀ ਨਾਹਿ ਕਿਧੂ ਪ੍ਰਭੁ ਧਿਆਨ ਤੇ ਜਗਾਇ ਗਹਿ ਪਾਏ ਬੈਨ ਮੋਦ ਸੋਂ॥ ਪਾਨ ਖਾਇ ਮੁਸਕਾਇ ਮੁਸਕਾਇ ਪਾਏ ਪਰ ਕੈ ਨਿਸਾਚਰੀ ਸੁ ਬੋਲੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਸੋਂ॥੬੭॥

ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤ੍ਰ ਸੂਪਨਖਾ ਕੇ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਸੋ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੌਨੇ ਦੇਸ ਰਾਜ ਤਜ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਭੇਖ ਸਜ ਰੂਪਵੰਤ ਤੁਮਸੇ ਨ ਦੇਖੇ ਜੁਗ ਚਾਰ ਮੈਂ॥ ਹੈ ਜੁ ਨਾਰਿ ਸੋਊ ਰਾਜਾ ਕੀ ਕੁਮਾਰ ਕਹੁ ਘਰ ਹੀ ਤੇ ਲਿਆਏ ਹੋ ਕਿ ਪਾਈ ਹੈ ਉਜਾਰ ਮੈਂ॥ ਤੋਹਿ ਕਹਾਂ ਪਰੀ ਅਬ ਜਾਹੁ ਭਲੀ ਕਰੀ ਹਮ ਰਾਜਾ ਹੈਂ ਕਿ ਰੰਕ ਹੈਂ ਕਹੂੰ ਤੇ ਪਾਈ ਨਾਰਿ ਮੈਂ॥ ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਜਾਊਂ ਮੋਹਿ ਹੈ ਨ ਕਹੂੰ ਜਾਊਂ ਮੋਹਿ ਹੈ ਨ ਕੰਹੂ ਠਾਉ ਨਾਥ ਤੁਮੈ ਆਜ ਬਰੋਂ ਆਈ ਘਰ ਤੇ ਬਿਚਾਰ ਮੈਂ॥੬੮॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ ਸੁਪਨਖਾ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲੇ ਤਾਰਿ ਕਾਰਿ ਰੱਛ ਜੱਛ ਮੱਛ ਕੇਤ ਨਾਰਿ ਕਿਧੋਂ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਲੋਕ ਛਾਡ ਛਿਤ ਪਾਈ ਹੈ॥ ਕਿਧੋ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀ ਮੈਨਕਾ ਸੁਕੇਸੀ ਕੋਊ ਤਿਨ ਮੋ ਕਿ ਮਘਵਾ ਪਠਾਈ ਮੋ ਪੈ ਆਈ ਹੈ॥ ਡੋਲਿਤ ਅਕੇਲੀ ਕੋਊ ਸੰਗ ਨ ਸਹੇਲੀ ਸਮਝਾਇ ਕਹੁ ਕੋਨ ਤੇਰੋ ਤਾਤ ਮਾਤ ਭਾਈ ਹੈ॥ ਸੀਤਾ ਤਬ ਬੋਲੀ ਤੁਮ ਗਯਾਨ ਪੋਥੀ ਖੋਲੀ ਯਹ ਕੋਊ ਖੇਲੀ ਯਹ ਕੋਊ ਬਨ ਆਪਦਾ ਭਲੀ ਲੈ ਮੂੰਹ ਲਾਈ ਹੈ॥੬੯॥

ਸਰੁਪਨਖਾ ਵਾਚ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਨਭ ਤੇ ਨ ਆਈ ਹੌਂ ਸਰੇਸ ਨ ਪਠਾਈ ਪ੍ਰਭੁ ਰੂਪ ਦੇਖ ਕਾਮ ਕੀ ਚਲਾਈ ਜਾਨ ਲੀਜੀਏ॥ ਰਾਜਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਨਾਉ ਰਾਵਨ ਸੁ ਭਾਈ ਮੇਰੋ ਤੁਮੈ ਨ ਸਨਾਯੋ ਕਾਹੂ ਜਾਕੇ ਜਯਾਏ ਜੀਜੀਏ॥ ਸਿਵ ਕੀ ਬਡਾਈ ਤੇ ਦੁਹਾਈ ਜਾਂ ਕੀ ਤੀਨ ਲੋਕ ਸੁਈ ਬਸੇ ਜਾਹਿ ਫੇਰ ਦੇਸ ਬਸੇ ਜਾਹਿ ਫੇਰ ਦੇਸ ਥਾਪ ਦੀਜੀਏ॥ ਗਹੋ ਬਾਂਹ ਨਾਰ ਸੋਵੋ ਚਾਂਪ ਪਗ ਛਾਰਿ ਜੈਸੇ ਪਗ ਛਾਰਿ ਜੈਸੇ ਸੀਤਾ ਘਰ ਮਾਹਿ ਤੈਸੇ ਦੂਜੀ ਮੋਹਿ ਕੀਜੀਏ॥੭੦॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਵਾਚ ਸੁਪਨਖਾ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਮਾਚਾਰ ਜਾਨ ਮੁਸਕਾਨੇ ਕਹਯੋ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਤੈਂ ਨ ਪਹਿਚਾਨੇ ਹਮ ਬੈਠੇ ਜੋਗ ਭੇਸ ਮੈਂ॥ ਤੈਂ ਨ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਰਘੁਬੰਸ ਮੈਂ ਜੁ ਹੋਤ ਜਾਤ ਆਨ ਤੀਆ ਸੋਂ ਨ ਬੋਲੈਂ ਘਰ ਨ ਬਿਦੇਸ ਮੈਂ॥ ਤਾਂ ਮੈ ਏਕ ਰਾਮ ਮੇਰੋ ਨਾਮ ਹੌਂ ਲਜਾਊਂ ਭਾਰੀ ਤਾ ਮੈ ਸੀਅ ਸੰਗ ਜਾਹੁ ਛਾਡ ਆਜ ਕੇ ਸਮੈ॥ ਭਲੀ ਸੁਧ ਆਇ ਲਛਮਨ ਮੇਰੌ ਭਾਈ ਦੌਰ ਤਾਹਿ ਬਰੋ ਜਾਈ ਵਹੁ ਪਰੈ ਜੋ ਕਲੇਸ ਮੈ॥੭੧

ਸੂਪਨਖਾਉ ਵਾਚ ਲਛਮਨ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਲੀ ਤਬ ਧਾਇ ਲਛਮਨ ਪਾਇ ਛੁਏ ਜਾਇ ਬੋਲੀ ਮੁਸਕਾਇ ਏਕ ਬਾਤ ਕਹੂੰ ਭਾਵਤੀ॥ ਬਰਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਰਾਮ ਤੁਮ ਪੈ ਪਠਾਈ ਹੌਂ ਗਜਾਨਨ ਮਨਾਇ ਆਈ ਤਾਂਤੇ ਉਤਲਾਵਤੀ॥ ਕਹਯੋ ਸੋਈ ਕੀਜੌ ਨ ਪਤਿਆਹੁ ਬੂਝ ਲੀਜੋ ਰੂਪ ਬਸ ਨਾਹੀ ਤੁਮੈਂ ਨ ਸੰਤਾਵਤੀ॥ ਰਾਵਨ ਹੈ ਭਾਈ ਲੰਕ ਹੇਮ ਕੀ ਬਨਾਈ ਜਿਨ ਬਨ ਹੀ ਮੈ ਆਈ ਨਿਧਿ ਫੇਰੋ ਜਿਨ ਆਵਤੀ॥੭੨॥

ਲਖਮਨਉ ਵਾਚ ਸੂਪਖਨਾ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੋਹਿ ਕਹੌਂ ਸੁਨ ਬਾਤ ਨਿਸਾਚਰਿ ਤੂੰ ਜਨਨੀ ਮੇਰੀ ਹੈਂ ਤਬ ਹੀ ਤੇ॥ ਕਾਮ ਕੋ ਭਾਉ ਧਰੇ ਮਨ ਮੋਂ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਗਈ ਜਬ ਹੀ ਤੇ॥ ਕੈ ਅਬ ਜਾਹੁ ਤਹੀਂ ਪ੍ਰਭੁ ਪੈ ਚਲ ਆਸ ਤਜੋ ਹਮਰੀ

ਅਬ ਹੀ ਤੇ॥ ਜੌ ਚਲੈ ਪੂਰਬ ਕੋ ਤਟਨੀ ਨਟਨੀ ਉਲਟੀ ਨ ਬਹੀ ਕਬ ਹੀ ਤੇ॥੨੩॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਬਹੁਰੋ ਨ ਚਲੈ ਬਸ ਦੇਖ ਹਸੇ ਸੀਅ ਸੋਂ ਰਘੁਰਾਈ॥ ਆਇ ਕਹਯੋ ਨ ਬਰੈ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਸੁ ਆਗੇ ਹੂੰ ਕੀ ਤਿਨ ਆਸ ਚੁਕਾਈ॥ ਜਾਇ ਤਹੀਂ ਅਬ ਕੇ ਬਰਹੈ ਤੁਹਿ ਦੇਉਂ ਪਤੋ ਕਹੀਓ ਸਮਝਾਈ॥ ਸੰਗ ਰਿਖੀਸਫਰ ਕੋ ਬਨ ਮੋਂ ਤੁਮ ਤਾਰਕਾ ਮਾਰਿ ਪਤਾਰ ਪਠਾਈ॥੨੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਇ ਕਹੀ ਸੋਈ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਨ ਬਰੈ ਤਿਨ ਔਰ ਬਤਾਈ॥ ਜਾਇ ਕਹਯੌ ਸੰਗ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲੈ ਰਘੁਨਾਥ ਕਛੂ ਮੋਹਿ ਔਰ ਜਨਾਈ॥ ਬਾਰ ਛਿ ਸਾਤ ਫਿਰੀ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਰਾਮ ਭਲੀ ਉਪਮਾਂ ਜੀਅ ਆਈ॥ ਮਾਨਹੁ ਬੀਰਨ ਕੂਲ ਦੋਊ ਭਰਿ ਰੋਖ ਬਡੇ ਨਦਿ ਨਾਉ ਚਲਾਈ॥੨੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤਿਨਹੂੰ ਬਿਚਾਰੀ ਏ ਨ ਦੋਊ ਬਿਭਚਾਰੀ ਪਤ ਰਹੀ ਲ ਹਮਾਰੀ ਤਬ ਆਪ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗਈ॥ ਪਾਇ ਤੌਂ ਪਤਾਲ ਕਰ ਸੀਸ ਕੌ ਅਕਾਸ ਕਰ ਏਕ ਏਕ ਬਾਂਹ ਕੋਸ ਡੇਢ ਡੇਢ ਲੌ ਗਈ॥ ਬਾਵਰੀ ਦਿਵਾਨੀ ਕਛੂ ਐਸੀ ਬੋਲੈ ਬਾਨੀ ਜਾਤੇ ਜਾਨਕੀ ਡਰਾਨੀ ਕਾਂਪੈ

ਮਾਨੋ ਜੂੜੀ ਹਵੈ ਗਈ॥ ਰਾਮੈ ਲਪਟਾਨੀ ਜੈਸੇ ਸੰਕਰਾ ਭਵਾਨੀ ਕਹਯੋ ਨਾਥ ਯਾਕੇ ਹਾਥ ਤੇ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਖੈਫ ਗਈ॥੨੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹਾਥਨ ਸੋਂ ਨਰ ਮੂੰਡਨ ਫੇਰਿ ਸੁ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਡਰਪਾਵਨ ਲਾਗੀ॥ ਮੋਹਿ ਕੀਓ ਚਕੋਡਰ ਤਬੈ ਅਜਹੂੰ ਦੁਖ ਸੋਂ ਛਿਨ ਏਕ ਨ ਦਾਗੀ॥ ਰਾਮ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਰੁਏ ਸੀਅ ਯਾਹਿ ਬਰੋ ਅਜਹੂੰ ਅਨੁਰਾਗੀ॥ ਸੌਂਤ ਸਹੌਂ ਸਿਰ ਪਾਇ ਗਹੌਂ ਅਰੀ ਤੂੰ ਯਹ ਰੂਪ ਤਜੈਂ ਨ ਅਭਾਗੀ॥੨੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਹਸੇ ਸੀਅ ਕੋ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਹਸੈ ਨ ਕਛੂ ਯਹ ਬਾਤ ਨਈਂ ਹੈ॥ ਤੂੰ ਨ ਹੁਤੀ ਰਿਖਿ ਕੇ ਸੰਗ ਮੋਂ ਬਨ ਮੈ ਇਕ ਐਸੀ ਹੀ ਮਾਰ ਲਈ ਹੈ॥ ਯਾਹਿ ਬਧੋ ਜਿਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁ ਜੌ ਨ ਬਨੈ ਕੋਊਂ ਯੌ ਨ ਗਈ ਹੈ॥ ਨਾਕ ਛਿਨਾਇ ਕਲੰਕ ਚਢਾਇ ਸੁ ਲੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲਾਇ ਦਈ ਹੈ॥੨੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਇਓ ਹੈ ਕਾਨ ਸੋਂ ਨਾਕ ਬਨਾਇ ਸਹੀ ਰਘੁਰਾਇ ਵੈ ਬਾਤ ਰੁਸਾ ਕੀ॥ ਲੋਹੂ ਚੁਚਾਤ ਗਈ ਢਿਗ ਰਾਵਨ ਜਾਇ ਪਰੀ ਜੈਸੇ ਭੀਤ ਭੁਸਾ ਕੀ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਤਨ ਆਗ ਉਠੀ ਢਿਗ ਨਾਰਿ ਕਹੈ ਤਜ ਬਾਤ ਗੁਸਾ ਕੀ॥ ਰਾਮ ਸੋਂ ਕੋਪ ਕੀਏ ਬਕਹਾਂ ਤੁਮ ਜੋਰਤ ਕਿਉਂ ਨਹਿ ਨਾਕ ਸੁਸਾ ਕੀ॥੨੯॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਏਕ ਨਿਸਾਚਰ ਹਸ ਪਰੇ ਭਲੀ ਕਰੀ ਰਘੁਰਾਇ॥ ਨਾਕ ਕਾਢ ਦੌਰੀ ਹੁਤੀ ਆਈ ਨਾਕ ਕਟਾਇ॥੮੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਤੁਮ ਹਸੋ ਜਿਨ ਕਹੌਂ ਬਾਤ ਸਮਝਾਇ॥ ਬੁਢੀਆ ਮੁਏ ਨ ਰੋਈਏ ਪੈ ਜਮ ਗੀਧੌ ਜਾਇ॥੮੧॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਨੈਕ ਨ ਨੈਨ ਸਿਰਾਹਿ ਯੋਂ ਤਲਫੈ ਲੰਕਾ ਪਤੀ॥ ਜਿਉਂ ਥੋਰੇ ਜਲ ਮਾਂਹਿ ਜੇਠ ਮੀਨ ਦਾਦਰ ਬਸੈ॥੮੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਊਂ ਕਹਾਂ ਕਰੌਂ ਆਗ ਜੋ ਜਰਾਵੈ ਜਰੋਂ ਸਿੰਧ ਸਬ ਥਾਹਿ ਕੈਸੇ ਬੂਡ ਮਰੋਂ ਜਾਇ ਕੈ॥ ਬੂਡੀ ਅਬ ਬਾਤ ਕੁਸਰਾਤ ਹੌ ਨ ਦੇਖੌਂ ਜਹਾਂ ਮਾਨਸ ਜਨਾਵੈਂ ਜੋਰ ਜੋਗੀ ਬਨ ਆਇ ਕੈ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਛਾਰੌਂ ਸੇਸਨਾਗ ਹੂੰ ਕੋ ਮਾਰੌਂ ਛਿਤ ਲੈ ਪਤਾਲ ਡਾਰੌਂ ਕਿ ਮੈਂ ਮਰੋਂ ਬਿਖ ਖਾਇ ਕੈ॥ ਕੈਸੇ ਰਹੋਂ ਆਜ ਮੋਹਿ ਭਾਵੈ ਨਾਹੀ ਰਾਜ ਜੌ ਲੌ ਤਾਪਸੀ ਬਿਛੋਰ ਸੀਅ ਲਿਆਊਜ ਨ ਚੁਰਾਇ ਕੈ॥੮੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੋ ਸੋਚ ਕਰੈ ਕੁੜੇ ਮਨ ਹੀ ਮੇਂ ਮਰੈ ਤਬ ਮੇਘਨਾਥ ਆਦਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ਉਪਾਇ ਕੀ॥ ਬੋਲੇ ਖਰ ਦੂਖਨ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਸੁਗ ਦੀਨੇ ਝੁੰਡ ਕਹਿਓ ਜਾਇ ਮਾਰੋ ਸੋਈ ਬਾਤ ਤਿਨੋ ਜਾਇ ਕੀ॥ ਪਾਛੇ ਨਾਕ ਜੋਰਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਪਚਹਾਰੇ ਸਬ ਕੈਸੇ ਜੁਰੈ ਰਾਮ ਬਾਤ ਕਹੌਂ

ਸਤ ਭਾਇ ਕੀ॥ ਆਵੈ ਜੋ ਪਿਨਾਕੀ ਤੋਊ ਜੁਰਹੈ ਨ ਤਾਂਕੀ ਦਸ ਮੂੰਡ ਤੋ ਨ ਹੋਹਿ ਯਹ ਕਾਟੀ ਰਘੁਰਾਇ ਕੀ॥੮੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਆਨ ਢਿਗ ਗਾਜੇ ਕਈ ਭਾਂਤਿਨ ਬਜਾਇ ਬਾਜੇ ਖਰ ਦੂਖਨਿ ਰਾਮਚੰਦ ਦੇਖ ਕੈ ਹਸੈ॥ ਇਨ ਹੀ ਸੋਂ ਲਰਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਹਮ ਆਏ ਭਲੇ ਭਸੇ॥ ਬਾਜੀ ਰਥ ਬਾਰਨ ਪਦਾਂਤ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ ਏਊ ਬੈਠੇ ਜੋਗ ਭੇਸ ਮੁਸਕਾਇ ਬਨ ਮੋ ਧਸੇ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਕਸੇ ਹਰ ਲੋਕ ਏਕ ਬਸੇ ਬੇਗ ਜੋ ਨਿੰਸਕ ਨਸੇ ਲੰਕ ਬਸੇ ਬੇਗ ਜੋ ਨਿੰਸਕ ਨਸੇ ਲੰਕ ਬਸੇ ਤੇਈ ਘਰ ਬਸੇ॥੮੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਸਬ ਬੋਲ ਬਡੇ ਭਟ ਔਰ ਉਪਾਇ ਕਹੋ ਸੋ ਕਰੋਂ॥ ਉਨ ਲਾਖਿਨ ਮੋਂ ਨਹਿ ਏਕ ਫਿਰਿਓ ਦੁਖ ਹੈ ਛਤੀਆਂ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਭਰੋਂ॥ ਜੁਗੀਆ ਇਕ ਲੰਕ ਮਰੀਚ ਬਸੈ ਸੋਈ ਹ੍ਵੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਬਨ ਜਾਇ ਚਰੋਂ॥ ਕਰਿ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨ ਕੋ ਕਨ ਮਾਂਗਿ ਸੁ ਹੌਂ ਸੀਅ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਰੌਂ ॥ ੮੬॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਕਹਿ ਕਹਿ ਉਠੇ ਮਨ ਮੈਂ ਸਭ ਪਛੁਤਾਹਿ॥
ਰਾਚ ਰਾਖਿ ਜੋਗੀ ਬਨੈ ਤਾਂ ਘਰ ਰੂਪਕ ਨਾਹਿ॥੮੭॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਲਟੀ ਧਰਮ ਕੀ ਬਾਤ ਜਹਾਂ ਤਪੋ ਧਨ ਪਸੁ ਕੀਓ॥
ਕਾਹੇ ਕੀ ਕੁਸਰਾਤਿ ਮਨ ਪਾਪੀ ਤਨ ਤਾਪਸੀ॥੮੮॥

ਮੰਦੋਦਰੀਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਨਿ ਬਿਚਾਰ ਮੰਦੋਦਰੀ ਬੋਲੀ ਬਚਨ ਰਿਸਾਤ॥
ਖਰ ਦੂਖਨ ਪਲ ਮੈਂ ਹਤੇ ਤਹਾਂ ਨਾਤ ਜਾਤ॥੮੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਏਕ ਪਟੀ ਦਸਕੰਧ ਗਟੀ ਟ ਘਟੀ ਘਟਿ ਕੀ ਸਠ ਆਵ ਘਟੀ॥ ਹਠਿ ਧੂਰ ਜਟੀ ਖਪਟੀ ਸਮ ਤੋਰ ਰਠੀ ਜਨ ਬਾਚ ਕਟੀ॥ ਨ ਠਟੀ ਰਤਿ ਨਾਥ ਛਟੀ ਤਿਨਕੋ ਨਿਤ ਨਾਚਤਿ ਮੁਕਤਿ ਨਟੀ ਸੁ ਹਟੀ॥ ਸੁਨਿ ਕੰਤ ਕਰੀ ਭਗਨੀ ਨਕਟੀ ਸੋਈ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਪੰਚ ਬਟੀ॥੯੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹਾਥਨ ਜੋਰ ਨਿਵਾਇ ਸਿਰੋ ਧਰ ਨਾਥ ਸੁਨੋ ਤੋ ਕਹੂੰ ਇਕ ਬਾਤੋ ਰਾਜਨ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਭੁਜਾ ਬਲ ਚੋਦਹਿ ਲੋਕ ਡਰੈ ਦਿਨ ਰਾਤੋ॥ ਬਾਤ ਪੁਰਾਤਨ ਯੌ ਸੁਨੀਏ ਘਟ ਕੇਹਰ ਸੋਂ ਨ ਲਰੈ ਗਜ ਮਾਤੋ॥੯੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਦਸੋ ਸਿਰ ਸੋਂ ਸਖੀ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਦਿਨ ਆਵ ਘਟੇ ਹੈਂ॥ ਲੋਚਨ ਬੀਸਨ ਸੂਝਤ ਨਾਹਿਨ ਹਾਥਨ ਬੀਸ ਹਥਯਾਰ ਜੁਟੇ ਹੈਂ॥ ਪੂਤ ਸਪੂਤ ਭਯੋ ਮਘਵਾਜਿਤ ਸੰਭੂ ਸੋ ਕੋਨ ਸੇ ਦਾਨ ਬਟੇ ਹੈਂ॥ ਸੁੰਦਰ ਦਫੈ ਭੁਜ ਨੈਕ ਸੁਸੋਧਨ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਾਨਤ ਰਾਮ ਲਟੇ ਹੈਂ॥੯੨॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰੂਪ ਅਪਵਾਨ ਰਾਵਨ ਨੀਚ ਮਰੀਚ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਮਝਾਈ॥
ਹੈਂ ਦੋਉ ਬੀਰ ਸਰੋਵਰ ਤੀਰ ਕੁਟੀ ਰਵਿ ਤੇਜ ਤਹਾਂ ਨ ਸਮਾਈ॥
ਨਾਰ ਅਨੂਪਮ ਹੈ ਤਹਿੰ ਸੰਗ ਚੁਰਾਵਹੁ ਆਇਸ ਸੀਸ ਚਢਾਈ॥
ਛਾਡ ਸਿਆਨ ਪਿਆਨ ਕਰੋ ਜਿਨ ਪਾਨ ਤਜੈ ਤਜ ਪ੍ਰਾਨ
ਪੁਸਾਈ॥੯੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨ ਕੈ ਬਾਤ ਮਰੀਚ ਮਹਾਂ ਮੁਨ ਦੇਹ ਤੈ ਬਾਤ ਛੁਟਯੋ ਅਬ ਜੀ
ਕੋ॥ ਰਾਮ ਸੋਂ ਬੈਰ ਕੀਏ ਸੁਖ ਹੈ ਨ ਲਏ ਦਸ ਕੰਧ ਕਲੰਕ ਕੋ
ਟੀਕੋ॥ ਉਤਰ ਦੇਤ ਉਤਾਰਤ ਹੈ ਸਿਰ ਯੋ ਤਲਫੈ ਜੈਸੇ ਮੀਨ
ਥਲੀ ਕੋ॥ ਸੋਨੇ ਕੀ ਦੇਹ ਭਈ ਤੋ ਕਹਾਂ ਸੁ ਤਊ ਮ੍ਰਿਗ ਮੋਦਕ
ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਕੋ॥੯੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਤ ਬਨੈ ਨ ਰਿਸਾਤ ਬਨੈ ਠਹਿਰਾਤ ਬਨੈ ਨਹਿ ਹੈ ਦੁਚਿਤਾਈ॥
ਹੈ ਉਤਪਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਸਹੀ ਜੌ ਪੈ ਰਾਵਨ ਰਾਮ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ
ਉਡਾਈ॥ ਤੌ ਮਨ ਕਯੌਂ ਪਛੁਤਾਤ ਅਬੈ ਤਜਿ ਲੰਕ ਪਤੀ ਗਹੁ
ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਈ॥ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸ੍ਵਾਂਗ ਲੀਓ ਤਿਨ ਦੂਕਤ
ਫਾਂਦਤ ਚਾਲ ਦਿਖਾਈ॥੯੫॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਫਿਰ ਬੋਲੀ ਮੰਦੋਦਰੀ ਕੁਮਲਾਨੀ ਸਬ ਗਾਤ॥ ਜਯੌਂ ਰੋਵੈ ਤਮ ਰਾਤ ਕੋ ਜਾਨਤ ਰਵਿ ਕੀ ਬਾਤ॥੯੬॥

ਮੰਦੋਦਰੀਉ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਕੁੰਭ ਕਰਨ ਬਸਿ ਸੈਨ ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਬਸਿ ਮੋਹ ਕੇ॥ ਦੇਵਰ ਕਛੁ ਨ ਕਹੈ ਨ ਲੰਕ ਪੰਕ ਗਹਿਰੇ ਗਡੀ॥੯੭॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਅਜਹੂ ਚੇਤ ਸੰਭਾਰਿ ਪੀਅ ਤੀਅ ਬੈਨਨ ਮਨ ਧਰੋ॥ ਪਾਪ ਬੀਜ ਜਿਨ ਡਾਰ ਛਾਂਹਿ ਦੁਹੇਲੀ ਬੈਸ ਸੀ॥੯੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬੋਲ ਗਯੋ ਸਿਵ ਕੋ ਸੁਨ ਰੇ ਪਤਿ, ਤਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁਹਾਗ ਹਮਾਰੋ॥ ਭੂਤਲ ਬਾਸ ਰਹਿਓ ਕੁਲ ਕੋ ਅਬ, ਤੌ ਭ੍ਰਮ ਕੋ ਜਰ ਮੂਲ ਉਖਾਰੋ॥ ਛੀਨ ਭਯੋ ਤਪ ਤੋਹਿ ਨ ਸੂਝਤ, ਜਿਉਂ ਤਰ ਊਪਰ ਤੇ ਅੰਧਿਆਰੋ॥ ਰੇ ਸਠ ਕੰਤ ਰਹੇ ਹਟਕੈ, ਨ ਭਲੋ ਘਟਿ ਤੇ ਪਟ ਰਾਮ ਬਿਸਾਰੋ॥੯੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਸੋਂ ਨ ਬੈਰ ਕਰ ਪਾਪ ਜੀਅ ਮੈ ਨ ਧਰ ਮੁਨਿ ਸੋਂ ਨ ਠੜ ਬਾਤ ਕੀਜੈ ਨ ਨਿਦਾਨ ਕੀ॥ ਅਜ ਹੂੰ ਲੌ ਕੁਸਰਾਤ ਭਗਨੀ ਕੀ ਥੋਰੀ ਬਾਤ ਨਾਕ ਕਾਟੀ ਕਾਟੀ ਏਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਅਚਾਨਕੀ॥ ਕੇਤੇ ਬਲੀ ਮਾਰੇ ਖਰ ਦੂਖਨ ਪਛਾਰੇ ਅਬ ਤੂ ਹੌ ਚਲਿਓ ਯੋਗੀ ਯਹ

ਬਾਤ ਨ ਸਯਾਨ ਕੀ॥ ਜਾਹਿ ਜੌਂ ਨ ਮਾਨੈ ਕੰਤ ਕਾਹੂ ਕੀ ਬਲਾਇ ਜਾਨੈ ਔਰ ਸਬ ਕੀਜੌਂ ਏਕ ਹਰੋ ਜਿਨ ਜਾਨਕੀ॥੧੦੦॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਨਾਰਿ ਕੀ ਨ ਮਾਨੀ ਬਾਤ ਦਿਨ ਹੀ ਕੋ ਕਹੈ ਰਾਤ ਉਤਪਾਤ ਧਾਇ ਕੈ॥ ਆਪ ਬਨਿਓ ਜੋਗੀ ਕੀਨੋ ਹੈ ਮਰੀਚ ਮੁਨਿ ਦੇਖੈ ਕਵਿਰਾਮ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋਨੇ ਕੋ ਬਨਾਇ ਕੈ॥ ਕਹੂੰ ਪਾਤ ਖਾਤ ਕਹੂੰ ਊਂਚੈ ਡਕਰਾਤ ਲੰਗਰਾਤ ਕਹੂ ਆਗੈ ਨੀਕੈ ਸੋਹੇ ਆਇ ਕੈ॥ ਕਹੂ ਚਲੈ ਦੌਰ ਬੈਠ ਪਾਤਨ ਕੀ ਓਟ ਕਹੂ ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰ ਰੂਪ ਰਹੀ ਹੈ ਲਭਾਇ ਕੈ॥੧੦੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈਂ ਕਹੈ ਕਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗ ਪਕਰਿਓ ਜਾਇ॥
ਕਠਿਨ ਕਠਿਨਾਈ ਕਿਉਂ ਟਰੈ ਬਿਨ ਰਘੁਬੀਰ ਸਹਾਇ॥੧੦੨॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਕੰਚਨ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਹੇਤ ਹੌਂ ਜਾਚੌਂ ਰਘੁਨਾਥ ਕੋ॥
ਜੇ ਬਨ ਬਸ ਸੁਖ ਦੇਤ ਅਰ ਜਾਨਤ ਪਰ ਪੀਰ ਕੋ॥੧੦੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੀਨੋ ਸੋਈ ਕਾਮ ਆਗੇ ਆਪ ਪਾਛੈ ਰਾਮ ਬਲ ਜਾਇ ਕਵਿ ਰਾਮ ਐਸੋ ਰੂਪ ਦੇਖ ਜੀਜੀਏ॥ ਲੀਨੀ ਗਹਿ ਬਾਂਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਮੁਸਕਾਹਿ ਸੀਤਾ ਕਹਾਂ ਚਲੇ ਜਾਂਹਿ ਨਾਥ ਨੈਕ ਕਹਯੌ ਕੀਜੀਏ॥ ਕੁੰਜਨ ਕੀ ਓਟ ਪਾਤ ਹਾਥਨ ਸੁ ਟਾਰ ਕਹੀ ਬਾਤ

ਮ੍ਰਿਗ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨੀਕੇ ਦੇਖ ਲੀਜੀਏ॥ ਹੀਨ ਬਲ ਹੌਂਨਾ ਤੁਮੈ ਕੇਹਬ ਕੋ ਭੌਨਾ ਯਹ ਸਾਰੰਗ ਕੋ ਛੰਨਾ ਸੁਖਿਲੌਨਾ ਕਰ ਦੀਜੀਏ॥੧੦੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਭਯੋ ਚਿਤ ਭੰਗ ਅੰਗ ਸਬ ਕਾਂਪਿਓ ਰਾਮ ਜੈਸੇ ਸਿਵ ਸੰਗ ਮਾਨੋ ਦੂਸਰੋ ਅਨੰਗ ਹੈ॥ ਮਾਂਗੇ ਬਿਨ ਆਨਿ ਦੀਨੋ ਧਨਖ ਨਿਖੰਗ ਤਾਕੋ ਰੰਗ ਨ ਪਛਾਨੈ ਜਾਨੈ ਹਠ ਹੀ ਮੈਂ ਰੰਗ ਹੈ॥ ਕਹੈ ਰਘੁਬੀਰ ਤੂ ਸੁਰੰਗ ਦੇਖ ਭੂਲੋ ਜਿਨ ਭਜੈ ਆਜ ਲੈ ਤਰੰਗ ਪੀਠ ਤੰਗ ਹੈ॥ ਕੀਨੋ ਦੁਖ ਪੰਗ ਸੁਨ ਜਾਨਕੀ ਕੁਰੰਗ ਨੈਨੀ ਹੋਇ ਨ ਕੁਰੰਗ ਨੈਨੀ ਹੋਇ ਨ ਕੁਰੰਗ ਯਹ ਬਡੋ ਈ ਕੁਰੰਗ ਹੈ॥੧੦੫

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋਚ ਬਢਿਓ ਜੀਅ ਮੈਂ ਤਬ ਯੌਂ ਮ੍ਰਿਗ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨ ਰਚਿਓ ਜਗ ਸਾਂਈ॥ ਜੌ ਨ ਬਧੌਂ ਸੀਅ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਅਰ ਮੈਂ ਅਬ ਲੌ ਕਬਹੂੰ ਨ ਰੁਸਾਈ॥ ਬੀਰਹਿ ਬੋਲ ਕਹਿਓ ਸੁਖ ਸੋਂ ਦਿਨ ਕਾਟਿਤ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਅਬ ਤਾਈਂ॥ ਜਾਨਕੀ ਆਨਕੀ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਤਉ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਤੁਮਰੀ ਸਰਨਾਈ॥੧੦੬॥

ਲਖਮਨਉ ਵਾਚ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਇਸ ਨੈਕ ਸੁਨੋਂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਸਜਿ ਕੇ ਰਥ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਇ ਉਖਾਰੋਂ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਨਾਥ ਕਰੋ ਤੁਮ ਯਾਇ ਕਹੋ ਛਿਨ ਹੀ ਮਹਿ

ਮਾਰੋਂ॥ ਜੌ ਛਲ ਮੋਹਿ ਛਲਾਇ ਚਲੈ ਬਿਨ ਵਾਹਿ ਹਨੇ ਨਹਿ ਹੌਂ ਪਗ ਧਾਰੌਂ॥ਬੀਰ ਸਹੀ ਸੀਅ ਮੋਹਿ ਕਹੀ ਅਬਹੌਂ ਤੁਮਕੌ ਕਿਹ ਭਾਂਤ ਪਚਾਰੌਂ॥੧੦੭॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਅਬ ਲੌ ਨ ਬਿਰੰਚ ਰਚਿਓ ਦੁਖ ਕੋ ਫਲ ਹੈ॥ ਕਿ ਕਲੰਕ ਬਢਿਓ ਰਘੁ ਕੇ ਕੁਲ ਸੋ ਕਿ ਨਿਸਾਚਰ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਛਲ ਹੈ॥ ਕਿਧੋਂ ਰਾਵਨ ਤੇਜ ਬਢਿਓ ਸਮ ਪਾਵਕ ਤਾਹਿ ਸਮਾਪਤ ਕੋ ਜਲ ਹੈ॥ ਕਹਿ ਰਾਮ ਚਲੇ ਸੀਅ ਛਾਡਿ ਕੁਟੀ ਪੀਅ ਕੋ ਨ ਕਛੂ ਤੀਅ ਕੋ ਬਲ ਹੈ॥੧੦੮॥

ਇਤ ਰਾਮ ਗੀਤੇ ਤ੍ਰਿਤਿਯੋ ਅੰਕ॥੩॥

ਅਥ ਚੌਥਾ ਅੰਕ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਤੀਰ ਸਰਾਸਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਚਲੇ ਸੀਅ ਬੋਲ ਅਰੇ ਹੈਂ॥ ਫਾਂਧਤ ਖੇਤਨ ਲੈ ਨਿਕਸਿਓ ਤਿਨਹਫ ਮੁਨਿ ਏਕ ਬਿਨੋਦ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਪੌਨ ਮਿਲੈ ਤਬ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਗਿਰਾਇ ਲੀਓ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਹੈਂ॥ ਜਾਨਕੀ ਤਾ ਮ੍ਰਿਗ ਹੇਤ ਹਰੇ ਤ੍ਰਿਨ ਤੋਰਿ ਪਖਾਰ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਹੈਂ॥੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਗਿਰਿਓ ਕਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਛਮਨ ਕੋ ਪੁਕਾਰ ਲੀਨੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਨਾਮ ਸੁਨਿਓ ਹੈ ਅਚਾਨਕੀ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਮਨ ਨੈਨ ਕਾਨ ਏਕ ਤਾਨ ਸਾਵਧਾਨ ਠਾਢੀ ਉਤ ਦੈਕੈ ਧਯਾਨ ਜਾਨਕੀ॥ ਬਡੋ ਉਤਪਾਤ ਰਾਮ ਗਾਤ ਕੀ ਨ ਕੁਸਰਾਤ ਤਾਕੋ ਫਲ ਲਾਗਿਓ ਬਾਤ ਕਰੀ ਨ ਸਿਆਨ ਕੀ॥ ਲੋਟੈ ਧਰ ਮੀਜੈ ਕਰ ਤਾਤ ਬਿਧਿ ਪੀਰ ਹਰ ਪ੍ਾਨ ਕਯੋਂ ਨ ਲੇਤ ਦੇਹ ਲਾਗਤ ਗਿਲਾਨ ਕੀ॥੨॥

ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤ੍ਰ ਸੀਤਾ ਕੇ ਲਛਮਨ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲ ਲਛਮਨ ਜੂ ਸੋਂ ਕਹੀ ਸਬ ਬਾਤ ਸੀਅ ਜਾਹੁ ਅਬ ਬੀਰ ਸੁਧ ਲੋਹੁ ਬੀਰ ਪੀਰ ਕੀ॥ ਸੋਕ ਤਜ ਮਾਤ ਐਸੋ ਕੌਨ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਮਾਂਹਿ ਟੇਢੀ ਕਰ ਭੌਂਹਿ ਓਰ ਦੇਖੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕੀ॥ ਸੱਕ੍ਰ ਸਿਵ ਸੇਖ ਸਿੰਧੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਬਿਰੰਚ ਜਮ ਨਰਪਤਿ ਸੇਵੈ ਰਜ ਜਾਕੇ ਪਗ ਤੀਰ ਕੀ॥ ਮਾਰ ਮ੍ਰਿਗ ਕੰਚਨ ਕੋ ਐਹੈਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਰਾਮ ਕਾਹੇ ਕੋ ਹੈਂ ਹੋਤ ਸਫਰੀ ਬਿਨਾਹੀ ਨੀਰ ਕੀ॥੩॥

ਸੀਤਾਓ ਵਾਚ ਲਛਮਨ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਘਾਤ ਕਰੋਂ ਰਘੁਨਾਥ ਬਿਨਾਂ ਤਨ ਤੂ ਮੋਹਿ ਬਾਤਨ ਹੀ ਸਮਝਾਵੈ॥ਵੈ ਪਦ ਕੰਜ ਬਿਨਾ ਨਿਰਖੇ ਘਰੀ ਚਾਰ ਭਈ ਕਹੁ ਕਯੋਂ ਕਲਿ ਆਵੈ॥ਹੈ ਦ੍ਰਿੜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਤਾਹਿ ਤੇ

ਜਾਨਕੀ ਤੋਹਿ ਪਠਾਵੈ॥ਲੈ ਕਰ ਬਾਨ ਨਿਖੰਗ ਕਸਯੋ ਕਟਿ ਦੂਰ ਹੀ ਤੇ ਪਗ ਕੋ ਸਿਰ ਨਾਵੈ॥੪॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ਮਨ ਮੈ ਸੀਆ ਕੇ ਹਠ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪੈ ਅਬ ਧਾਊਂ॥ ਹੈ ਬਨ ਮਾਹਿ ਨਿਸਾਚਰ ਕੋ ਛਲ ਮਾਤ ਕੈ ਬੋਲਨ ਕਯੋਂ ਉਲਟਾਊਂ॥ ਰੇਖਿ ਕਰੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਕਹਯੌ ਸੁਨ ਯਾ ਤਜ ਪਾਉਂ ਨ ਦੇਹੁ ਅਗਾਊਂ॥ ਜੌ ਬਿਧਿ ਲੌ ਇਹ ਬੀਚ ਪਰੈ ਜਰ ਛਾਰ ਉਡੈ ਤਨ ਕੀ ਤੁਰਤਾਊਂ॥੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਸੋਈ ਜਾਤ ਭਯੋ ਬਨ ਢੂੰਢਤ ਰਾਮ ਘਰੀ ਕੁ ਨ ਪਾਯੋ॥ ਤੌ ਲਗਿ ਰਾਵਨ ਹ੍ਵੈ ਜੁਗੀਆ ਸੀਅ ਕੇ ਢਿਗ ਗੋਰਖਨਾਥ ਜਗਾਯੋ॥ ਜਾਨ ਅਤੀਤ ਭਰੇ ਕਰ ਤੰਦੁਲ ਰੇਖ ਤੇ ਬਾਰਿ ਪਾਉਜ ਨ ਪਾਯੋ॥ ਸੋ ਨ ਗਹੇ ਬਿਨ ਭੀਖ ਚਲਯੋ ਕਹਿ ਦਾਨ ਬੰਧਯੋ ਅਬ ਲੌ ਨਹਿ ਖਾਯੋ॥੬॥

ਰਾਵਨਉ ਵਾਚ ਸੀਤਾ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਤੁਮ ਭੂਖ ਲਗੇ ਹਮ ਖੱਪਰ ਔਰ ਕੇ ਆਗੇ ਧਰੈਂਗੇ॥ ਭਾਮਨਿ ਭੀਖ ਬੰਧੀ ਕਿਹ ਕਾਮ ਸੁ ਤੋਹਿ ਤਜੇ ਹਮਹੂੰ ਨ ਮਰੈਂਗੈ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਜੀਅ ਮੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤੋਂ ਸੰਗ ਰਾਮ ਨ ਆਇ

ਲਰੈਂਗੇ॥ ਜੌ ਸੁਨਿ ਹੈਂ ਕੋਊ ਭੀਖ ਬਿਨਾ ਗਯੋ ਤਾਂ ਦਿਨ ਭੋਜਨ ਹੂੰ ਨ ਕਰੇਂਗੇ॥੭॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਯੌ ਡਰਪਾਇ ਪਿਸਾਚ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਜਾਨਤ ਮੂੰਡ ਕਲੰਕ ਦੀਓ॥ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਜਾਚ ਚਲੇ ਤਜਿ ਤੰਦੁਲ ਤਾ ਦਿਨ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਮ ਜੀਓ॥ ਅਬ ਯੌਂ ਚਲ ਹੈ ਜਗ ਮੈਂ ਯਹ ਬਾਤ ਨ ਹੈ ਘਰ ਰਾਮ ਨ ਬੀਰ ਬੀਓ॥ ਤਬ ਪੀਅ ਬਿਨਾ ਸੀਅ ਏਕ ਅਤੀ ਤਹਿ ਭੀਖ ਦਈ ਨ ਸਮੋਧ ਕੀਓ॥੮॥

ਜਾਨਕੀਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰੇਖ ਛਾਡਿ ਜਾਊਂ ਤੋ ਡਰਾਊਂ ਲਖਮਨ ਜੀਤੇ ਭੀਖ ਬਿਨ ਦੀਨੇ ਭੀਖ ਮੀਚ ਹੌਂ ਨ ਪਾਵਤੀ॥ ਕੋਊ ਮੰਦ ਭਾਗੀ ਯਹ ਰਾਮ ਕੇ ਨ ਆਗੇ ਆਯੋ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤੇ ਹੌਂ ਦੇਤ ਨ ਸੰਕਾਵਤੀ॥ ਡੀਡ ਮੇਟ ਦੇਊਂ ਫਿਰ ਡੀਡ ਹੀ ਮਿਲਾਇ ਲੇਊਂ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਬਾਤ ਸੋਈ ਭਗਵੰਤ ਜੂਕੇ ਭਾਵਤੀ॥ ਦੇਖੋ ਕਵਿਰਾਮ ਕੌਨ ਜਾਨਕੀ ਸੌਂ ਕਹੈ ਯਹ ਡੀਡ ਹੀ ਮੈ ਬੋਲ ਕੈ ਜੰਜਾਰ ਨ ਚੁਕਾਵਤੀ॥੯॥

ਰਾਵਨਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੌ ਹੀ ਲੌ ਆਇ ਸੁ ਬੋਲ ਉਠਿਓ ਤੁਮ ਆਇਸ ਦੇਹ ਕਛੂ ਨ ਹਮਾਰੇ॥ ਹੌਂ ਉਠਿ ਜਾਉਂ ਕਹਾਂ ਬਸ ਹੈ ਉਪਜੀ ਨ ਦਯਾ ਜੀਅ ਮਾਂਹਿ ਤੁਮਾਰੇ॥ ਡੀਡ ਮਿਟਾਵਤ ਹੀ ਸੁਨ ਸੁੰਦਰ ਸਫਰ ਸਸੀ ਗਿਰ ਹੈਂ ਨਭ ਤਾਰੇ॥ ਯੌ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਸੋ ਸਠ ਰਾਵਨ ਮਾਂਗਤ ਭੀਖ ਕਿ ਮੀਚ ਪੁਕਾਰੇ॥੧੦॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਲਈ ਕਰ ਭੀਖ ਦਈ ਤਜਿ ਫੂਲਨ ਕੀ ਨਵਲਾਸੀ॥ ਬੋਲਿ ਕਹਿਓ ਅਬ ਬੀਰ ਤਪੋ ਧਨ ਲੈ ਜਬ ਲੌ ਨਹਿ ਰਾਮ ਬਿਲਾਸੀ॥ ਆਇ ਗਿਓ ਢਿਗ ਹੀ ਕਪਟੀ ਜੀਅ ਮਾਨਹੁ ਫੁਲ ਕਨੇਰ ਪਲਾਸੀ॥ ਡੀਡ ਮਿਟੀ ਪਗ ਸੌਂ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਰਾਹੁ ਗ੍ਰਸੀ ਮਾਨੋ ਚੰਦ੍ਰ ਕਲਾਸੀ॥੧੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਡੀਡ ਕਟੀ ਕਿਧੋਂ ਆਯੁ ਦਸਾਨਨ ਕੈ ਸ਼ਿਵ ਖੋਲ ਜੰਜੀਰ ਛੁਟੀ॥ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਿਧੋ ਕਹਿ ਰਾਘਵ ਕੇ ਸੁਖ ਕੇ ਸਰ ਕੀ ਜਨੁ ਪਾਲ ਫੁਟੀ॥ ਕਿਧੋਂ ਦੇਵਨ ਕੀ ਦੁਖ ਫਾਂਸ ਹੁਤੀ ਸੀਅ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗ ਤਰਾਕ ਟੁਟੀ॥ ਮਾਨੋ ਰਾਵਨ ਰਾਹੁ ਮਯੰਕ ਕਲਾ ਕਟਿ ਪੂਰਲ ਮੋਂ ਪਰਵਾੜ ਪਟੀ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੇ ਚਤੁਰਥ ਅੰਕ॥੪॥

ਅਥ ਪੰਚਮੋਂ ਅੰਕ॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਾਥ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ਨਾਜ ਭੀਖਕੋ ਸੁ ਡਾਰ ਦੀਨੋ ਐਸੇ ਕਾਮ ਕੀਨੋ ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਨ ਕਰਤ ਹੈ॥ ਹਾਇ ਰਘਬੀਰ ਰਨ ਧੀਰ ਪਰ ਪੀਰ ਹਰਿ ਆਜ ਤੋ ਬਿਰਹਿ ਸੇ ਮੂੰਡ ਭੂਮ ਮੈ ਪਰਤ ਹੈ॥ ਹਾਇ ਲਛਮਨ ਮੇਰੇ ਢਿਗ ਤੇ ਕਯੋਂ ਜਾਇ ਹਾਇ ਕਰ ਜਾਨਕੀ ਪੁਕਾਰ ਜਯੋਂ ਜਰਤ ਹੈ॥ ਡੀਡ ਤੇ ਬਿਛੋਰੀ ਰਾਮ ਛਾਡੋ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਤ ਥੋਰੀ ਜੋਗੀਆ ਅਘੋਰੀ ਮੋਹਿ ਝੋਰੀ ਮੇਂ ਧਰਤ ਹੈ॥੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਾ ਬਿਰੰਚ ਹਾ ਸੁਰੇਸ ਛੈ ਮੁਖ ਸਸੀ ਗਨੇਸ ਜਾਨਤ ਦਿਨੇਸ ਹੂੰ ਕੋ ਬਰਯੋ ਕਛੂ ਪੋਤ ਹੈ॥ ਸਾਚ ਕਹਯੋ ਜਾਨਕੀ ਸੁ ਕਾਹੇ ਕੋ ਛੁਡਾਵੈਂ ਦੇਵ ਰਾਮ ਕਵਿ ਕਾਮ ਆਜ ਉਨਹੀ ਕੋ ਹੋਤ ਹੈ॥ ਲੈ ਓਡਯੋ ਲੰਕੇਸ ਤਜਿ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਭੇਸ ਭੁਜ ਬੀਸ ਦਸ ਸੀਸ ਕਰ ਬੋਰਯੋ ਕੁਲ ਗੋਤ ਹੈ॥ ਬਿਦਾ ਭਯੋ ਭਾਗ ਔ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸੁਹਾਗ ਕਹਯੋ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਜ ਅਬ ਤੇਰੋ ਨ ਉਦੋਤ ਹੈ॥੨॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੀਅ ਰਾਵਨ ਹਰੀ ਰਾਮ ਹਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਪ੍ਰਾਨ॥
ਬਹੁਤ ਸੁਖੀ ਅਤਿ ਇਕ ਦੁਖੀ ਕਥਾ ਆਨ ਕੀ ਆਨ॥੩॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਯੌਂ ਜਾਨਤ ਸਭ ਕੋਇ ਯਹ ਮਗ ਤਜ ਸੁਰ ਮਗ ਗਯੋ॥
ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਨਹਿ ਹੋਇ ਮਨੋ ਮੀਚ ਲੈ ਨਭ ਉਡੀ॥੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਉਤ ਮਾਰਿ ਕੁਰੰਗਹਿ ਰਾਮ ਫਿਰੈ ਬਨ ਤੇ ਘਰ ਕੋ ਸੰਗ ਬੀਰ ਲਏ॥ ਇਤ ਰਾਵਨ ਆਨ ਕੁਰੰਗ ਕੀਓ ਘਰੀ ਚਾਰ ਭਈ ਸੀਅ ਚੋਰੀ ਗਏ॥ ਸੋਈ ਦੂਰ ਹੀ ਤੇ ਨਹਿ ਡੀਠ ਪਰੀ ਜਹ ਜੋਵਤ ਹੀ ਮਨ ਨੈਨ ਦਏ॥ ਤਹ ਆਇ ਰਹੇ ਪਛਤਾਇ ਦੋਊ ਜਹਾਂ ਰੇਖ ਕਟੀ ਪਗ ਸੋਂ ਹਰਏ॥੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਕੀ ਨ ਪਾਈ ਰੋਇ ਉਠੇ ਰਘੁਰਾਈ ਕਹੇ ਬੀਰਹਿ ਸੁਨਾਈ ਆਈ ਬਾਤ ਪ੍ਰਾਨ ਅੰਤ ਕੀ॥ ਖਾਇ ਕੈ ਤਵਾਰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਕਹੈ ਬਾਰ ਬਾਰ ਫੂਲੀ ਬੇਲ ਕੋਊ ਗਜ ਲੈ ਗਯੋ ਬਸੰਤ ਕੀ॥ ਦੇਖ ਬਨ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਕੋਸਕ ਪੁਕਾਰ ਫਿਰੈ ਮਾਨੋ ਗਈ ਫਨ ਬਾਬਕ ਅਨੰਤ ਕੀ॥ ਦੇਖਯੋ ਤੀਨ ਓਰ ਧਾਮ ਪਾਛੇ ਬੋਲ ਉਠੇ ਰਾਮ ਚੌਥੀ ਓਰ ਦੇਖੀ ਭਾਵੈ ਦੇਹ ਸੀਅ ਕੰਤ ਕੀ॥੬॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਓ ਵਾਚ ਲਛਮਨ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੇਨੀ ਸੇਸਨਾਗ ਮੁਖ ਰੋਹਨੀ ਸੁਹਾਗ ਦੋਊ ਕੁਰੰਗ ਭੌਂਹਿ ਭ੍ਰਿੰਗ ਦੁਖ ਦੈ ਗਏ॥ ਕੋਕਲਾ ਸੁ ਬੈਨ ਅਰ ਚਾਲ ਗਜਰਾਜ, ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕਟਿ ਆਜ ਕਰ ਕੰਜਨ ਮੈ ਰੈ ਗਏ॥ ਕਦਲੀ ਸੁ ਜੰਘ ਅੰਗ ਜੋਤ ਕੋ

ਅਨੰਗ ਹੰਸ ਪਾਇਨ ਕੋ ਪਾਇ ਮੇਰੇ ਪਾਛੇ ਕਰ ਜੈ ਗਏ॥ ਕਹੇ ਰਘੁਬੀਰ ਛਬ ਜਾਨਕੀ ਚੁਰਾਈ, ਸੋਈ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਮਾਰ ਭਾਈ ਤੇਈ ਬਾਟ ਲੈ ਗਏ॥੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਵੈ ਗਏ ਨਿਰਾਸ ਗਈ ਆਸ ਸਿੰਧੁ ਪਾਰ, ਤਜਿ ਪਾਤ ਕੇ ਅਵਾਸ ਦੁਖ ਸੁਨੋ ਦੋਊ ਬੀਰ ਕੇ॥ ਚਕਵਾ ਚਕੋਰਨਿ ਕੁੰਰਗ ਸਿੰਘ ਮੋਰਿਨ ਕੋ ਬੂਝੈਂ ਸੀਅ ਸੋਧ ਬੂਝੈਂ ਰੂਖ ਪੰਖ ਤੀਰ ਕੇ॥ ਛਵੇ ਜਲ ਜਾਤ ਜਲ ਜਾਤ ਨਥਾਤ ਲਾਗੇ ਬਾਤ ਜੈਸੇ ਤਾਤੇ ਰੇਤ ਕਣ ਨੀਰ ਕੇ॥ ਲੋਚਨ ਚੁਚਾਤਿ ਨਾਹੀ ਸੁਧਾ ਅਧਰਨ ਮਾਹੀਂ ਅੰਗਨਾ ਬਿਹੀਨ ਐਸੇ ਅੰਗ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ॥੮॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ ਲਛਮਨ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਘਸ ਲਾਇ ਲਗਾਇ ਨ ਚੰਦਨ ਕੋ ਤੁਰ ਤੇ ਨ ਛੁਡਾਇ ਫਨੀ ਮਨਿ ਕੋ॥ ਅਰ ਬੀਰ ਉਸੀਰਹਿ ਦੂਰ ਕਰੋ ਨ ਬੁਝੈ ਦੁਖ ਪਾਵਕ ਕੋ ਕਨਕੋ॥ ਨਲਨੀ ਦਲ ਪਾਤ ਸੋ ਬਾਤ ਕੀਏ ਉਤਪਾਤ ਬਢੋ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਮਾਨੋ ਕੋ॥ ਸੁਨ ਆਜ ਬਢੀ ਉਪਜੀ ਨ ਬੁਝੈ ਤ੍ਰਿਣ ਫੂਗ ਸਮਰੀਨ ਕੋ॥੯॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਅਧੀਰ ਤੀਆ ਬਿਨ ਨੀਰ ਭਰੇ ਅਜੁੰਰੀ ਅਸ ਰੋਵੈ॥ ਬੀਰ ਦਈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਧੀਰ ਨ ਪੀਰ ਘਟੈ ਪ੍ਰਹਮੀ ਤਨ ਜੋਵੈ॥ਕੈ ਪਹਿਲੇ ਡਰ ਜਾਨ ਬਿਓਗ ਸੁ ਦਫੈ ਕੁਚ ਬੀਚ ਨ ਹਾਰ ਸਮੋਵੈ॥ ਕਯੋਂ ਅਬ ਪਾਰ ਸੀਆ ਸੀਪਤ ਵਾਰ ਸੀਆ ਪਤ ਸੀਬਿਨ ਸੋਵੈ॥੧੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਅਬਿਬੇਕ ਸੁ ਰਾਮ ਕੀਓ ਨ ਬਿਬੇਕ ਬਿਦਾ ਰਘੁਨਾਥਹਿ ਤਾਤ ਦੀਆ॥ ਤਜਿ ਸੰਪਤਿ ਦੰਪਤਿ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਅਵਾਸ ਤਜੇ ਬਨਸਾਸ ਲੀਆ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਨਿਸਬਾਸਰ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਹਿਤ ਰਾਖਯੋ ਹੁਤੇ ਬਿਨ ਹਾਰ ਹੀਆ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਿਓਗ ਦੀਓ ਬਿਧਿ ਆਪ ਸੁਵਾਰ ਸੀਆ ਪਤਿ ਪਾਰ ਸੀਆ॥੧੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਯਾਕੁਲ ਡੋਲਤ ਹੈਂ ਬਨ ਬੀਥਨ ਬੂਝਤ ਲੋਗਨ ਰਾਮ ਸੰਦੇਸੋ॥
ਚੰਪਕ ਚੰਦਨ ਤਾਲ ਤਮਾਲਨਿ ਬਯਾਲਨ ਸੌਂ ਗਿਰ ਬੂਝਤ ਜੈਸੇ॥
ਕੁੰਜਰ ਕੰਜ ਕੁੰਦਬ ਕੁਰੰਗਨਿ ਭ੍ਰਿੰਗਨਿ ਕੋਕਲ ਕੁੰਡ ਭਰੈਸੋ॥
ਜਾਨਕੀ ਹਾਥ ਨ ਲਾਗਤਿ ਰਾਮ ਕੋ ਹਾਥ ਸੋਂ ਹਾਥ ਮਰੋਰਤ ਕੈਸੋ॥੧੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੇਖ ਮ੍ਰਿਗ ਕਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨੀ ਸੀਅ ਕਹਾਂ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਚੰਦ ਦੇਖ ਕਹੋਂ ਮਾਨੈ ਮਤਿ ਬਾਉਰੀ॥ ਗਾਢੇ ਬਨ ਗੌਨ ਕਰ ਧੂਪ ਛਾਹਿ ਪੌਨ

ਪੂਛ ਧਾਇ ਧਾਇ ਪੂਛੇਂ ਗਿਰ ਕੂਪ ਸਰ ਬਾਉਰੀ॥ ਸਦਾ ਸੀਲਵੰਤ ਹੈਂ ਅਨੰਤ ਭਗੰਵਤ ਮਾਨੋ ਕੀਨੋ ਹੈ ਕੁਰੰਗ ਦੁਖ ਕੇਹਰ ਕੀ ਬਾਉਰੀ॥ ਕੈਤੋ ਵਹਿ ਰਾਜ ਕੇ ਸਮਾਜ ਰਘੁਰਾਜ ਤਬ ਐਸੀ ਬਾਉ ਹੁਤੀ ਅਬ ਐਸੀ ਬਹੀ ਬਾਉਰੀ॥੧੩॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਹੋ ਲਛਮਨ ਤੋਹਿ ਬੂਝਤ ਹੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਦੇਚ ਸੀਅ ਗਈ ਕੈਸਹ ਬਾਤ ਭਈ ਜਾਨ ਕੀ॥ ਆਹੁਟ ਨ ਪਾਯੋ ਪਗ ਖੋਜ ਨ ਚਲਾਯੋ ਹਮ ਭਾਗੋ ਭੂਲ ਗਏ ਅਬ ਕੋ ਮਿਲਾਵੈ ਜਾਨਕੀ॥ ਕੌਨੈ ਹਰ ਲੀਨੀ ਮਾਰ ਡਾਰੀ ਕਹਾ ਕੀਨੀ ਕਾਹੂ ਬਾਤ ਐਸੀ ਕੀਨੀ ਹੈ ਅਜਾਨਕੀ ਕਿ ਜਾਨਕੀ ਕਾਸੋਂ ਦੁਖ ਕਹੋਂ ਗਹੋਂ ਕੋਨ ਕੀ ਸ਼ਰਨ ਆਜ ਭਲੋ ਹੈ ਮਰਨ ਬਾਤ ਜੀਅ ਤੇ ਨ ਜਾਨ ਕੀ॥੧੪॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਿਰਹੀ ਬਿਹਾਲ ਮਨ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਕੇ ਦੁਖ ਤਨ ਕੋ ਨ ਨੀਂਦ ਪਰੈ ਜਾਗੈ ਆਠੋ ਜਾਮ ਕੇ॥ ਭੋਜਨ ਬਿਸਾਰ ਜੀਅ ਜਪਯੋ ਕਰੈ ਨਾਮ ਸੀਅ ਡਾਰਿ ਰਹੇ ਦੇਹ ਮਾਨੋ ਦੁਖੀ ਬਡੇ ਘਾਮ ਕੇ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਜਾਕਤ ਸੋਊ ਰੂਖ ਪਾਤ ਜਾਤ ਜਰਿ ਬਾਤ ਕਹੈ ਕੌਨ ਐਸੇ ਹਾਥ

ਲਾਗੇ ਕਾਮ ਕੇ॥ ਦੇਖਤ ਬਟਾਊ ਆਪ ਰੋਵਤ ਰੁਵਾਊ ਤਹਾਂ ਜਰੈ ਘਾਸੜਾਊ ਜਹਾਂ ਪਰੈਂ ਪਾਇ ਰਾਮ ਕੇ॥੧੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਹਰਿ ਕਾਨਿਨ ਟਰੇ ਗਏ ਸਰ ਤੀਰ ਤ੍ਰਿਖਾ ਜਲ ਕੀ॥ ਕਹਿ ਕੰਜਨ ਨੈਕ ਭਏ ਦ੍ਰਿਗ ਸੀਤਲ ਸੰਪਤਿ ਦੇਖ ਰਤੋ ਪਲ ਕੀ॥ ਅਲਿ ਕੇਸ ਗਏ ਅਬ ਏ ਦਿਨ ਨਾਥ ਨਈ ਛਬਿ ਤੌ ਨਲਨੀ ਦਲ ਕੀ॥ ਮਾਨੋਸਾਈ ਬਿਓਗ ਪਰੇ ਮੁਰਝਾਇ ਡਲੀ ਮੁਖ ਮੇਲ ਹਲਾਹਲ ਕੀ॥੧੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੀਪ ਬਿਹੀਨ ਪਰੋ ਦੁਖ ਸੇਜ ਕਹੂ ਕਨਸੀਤ ਘਟਾ ਘਨ ਕਾਰੋ॥ ਦੇਹ ਛੁਟੈ ਨਹ ਨੀਂਦ ਜੁਟੈ ਨ ਫੁਟੈ ਨਿਸਈ ਅਸਿ ਗਾਢੋ ਅੰਧਯਾਰੋ॥ ਨਾਰਿ ਬਿਓਗ ਤਹਾਂ ਤਮ ਰੂਪ ਸੁ ਐਸੇ ਮੈ ਡਾਰਤ ਕਾਮ ਤਵਾਰੋ॥ ਮੂੰਦੇਈ ਲੋਚਨ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਮੁਖ ਦੀਸਤ ਹੋਹਿ ਮੰਯਕ ਉਜਾਰੋ॥੧੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰੋਵਤ ਨੈਨਨ ਨੀਰ ਗਯੋ ਘਟ ਔਰ ਸਮੀਰ ਉਸਾਸਨ ਲੇਤੇ॥
ਮਾਸਕੁ ਮਾਸ ਨ ਮਾਸਕ ਤੇ ਸਬ ਤੇਜ ਗਯੋ ਸੀਅ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ ਤੇ॥
ਜਾਨਕੀ ਨਾਮ ਪੁਕਾਰਤ ਆਰਤ ਬੋਲ ਥਕੇ ਸੁਨਾਇ ਨ ਕਹੇ ਤੇ॥
ਸੋ ਰਘੁਬੀਰ ਹੀਓ ਸੁਨ ਬਡੋ ਭੂਮ ਕੈ ਭਯੋ ਬੱਜ੍ਰ ਹੀਏ ਤੇ॥੧੮॥

ਰਾਮ ਚੰਦਰੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਬੇਤ ਪੁਰਾਨਿ ਲਿਖਯੋ ਨ ਕਹੂੰ ਨ ਬਿਰੰਖ ਸਵਾਰਯੋ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲਯੋ ਤਜਿ ਨਾਰਿ ਸੁ ਮੈਂ ਮਤਿ ਹੀਨ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕੇਕਈ ਮਾਹਿ ਕਰੀ ਸਬ ਨੀਤ ਸੁ ਹੌਂ ਘਰ ਤੇ ਬਨ ਟਾਰਯੋ॥ ਰਾਜ ਕੀ ਲਾਇਕ ਹੈ ਨ ਮਹਾਂ ਜੜ ਯੌਂ ਕਹਿਕੈ ਰਘੁਨਾਥ ਪੁਕਾਰਯੋ॥੧੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਿ ਲਿਖਯੋ ਨ ਬਿਰੰਚ ਸਵਾਰਯੋ॥ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲਯੋ ਤਜਿ ਨਾਰਿ ਸੁ ਮੈਂ ਮਤਿ ਹੀਨ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕੇਕਈ ਮਾਇ ਕਰੀ ਸਬ ਨੀਤ ਸੁ ਹੌਂ ਘਰ ਤੇ ਬਨ ਟਾਰਯੋ॥ ਰਾਜ ਕੀ ਲਾਇਕ ਹੈ ਨ ਮਹਾਂ ਜੜ ਯੌਂ ਕਹਿਕੈ ਰਘੁਨਾਥ ਪੁਕਾਰਯੋ॥੧੯॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਮੋਹਨ ਤਾਪਨ ਬਸਿਕਰਨ ਉਦਮਾਦਨ ਉਚਾੱਟ॥ ਪਾਂਚ ਬਾਨ ਮਨ ਮਥਨ ਕੇ ਬਿਰਹਨਿ ਤਨ ਗਏ ਕਾਟਤ॥੨੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਮ ਚਲਾਇ ਦਏ ਸਰ ਪਾਂਚ ਸੁ ਪੰਖਨ ਲੌ ਤਨ ਮਾਂਹਿ ਗਡੇਰੇ॥ ਤਾ ਸੀਅ ਕੇ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਮੈਂ ਜਰੇ ਮੇ ਮਨ ਸੌ ਸਬ ਆਯੁਧ ਤੇਰੇ॥ਹੈ ਬਿਪਰੀਤ ਭਈ ਭਈ ਬਾਨਨ ਰੇ ਬਿਰਹਾ ਅਬ ਜਾਹੁ ਨ ਘੇਰੇ॥ਔਰ ਸੁਖੀ ਜਗ ਹੋਇ ਬਡੋ ਜਸ ਮੂਢ ਮਨੋਜ ਦੁਖੀ ਇਕ ਮੇਰੇ॥੨੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਕੀ ਬ੍ਰਿਹੋਂ ਕੀ ਆਗ ਚਹੂੰ ਓਰ ਉਠੀ ਜਾਗ ਕਹਾਂ ਜਾਊਂ ਭਾਗ ਜੀਅ ਬਡੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ਹੈ॥ਤਾ ਪਰ ਤੁਰਤਿ ਔਰ ਫੂਕ ਨਿਰਵਾਰੈ ਕੌਨ ਪਾਊਂ ਨ ਸੰਦੇਸ ਜਲ ਯਹੈ ਕਠਿਨਾਈ ਹੈ॥ ਦੇਹ ਜਰੀ ਜਾਤ ਅਬ ਜੀਵਤ ਹੌਂ ਕੋਊ ਘਰੀ ਏਤੇ ਪਰ ਬਾਨ ਸੇ ਕਮਾਨ ਤੈਂ ਚਢਾਈ ਹੈ॥ ਕਹਯੋ ਰਘੁਰਾਈ ਦੁਖਦਾਈ ਰਤਿਰਾਈ ਕੂਰ ਮਾਰੇ ਪਰ ਮਾਰਬੋ ਨ ਸੂਰ ਕੀ ਬਡਾਈ ਹੈ॥੨੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਂ ਦਿਨ ਸਿੰਧੁ ਮਥਯੋ ਨਿਕਸਯੋ ਸਠਿ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਕੁਘਰੀ ਕਹਿ ਕੋਹੀ॥ਗਹਿ ਗਿਲਾਓ ਉਗਲਯੋ ਫਿਰ ਬਾਦ ਕਲੰਕ ਸੰਭਾਰ ਜਗਵਤ ਮੋਹੀ॥ਆਜੁ ਕੁਵੰਡ ਚਡਾਇ ਕਰੋਂ ਸਤਿ ਖੰਡ ਸਸੀ ਛਿਨ ਮੈ ਅਬ ਤੋਹੀ॥ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਬਸ ਰਾਮ ਕਹਯੋ ਜੌਤੂੰ ਜਾਨਕੀ ਕੀ ਮੁਖ ਛਾਹਿ ਨ ਹੋਹੀ॥੨੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦਾਹ ਕਰੈਂ ਨਭ ਮੋਂ ਪ੍ਰਜਰੈ ਨ ਟਰੈਂ ਜਮ ਸੋ ਚਕਈ ਮੁਖ ਦੇਖੈ॥ਔਰ ਚਕੋਰ ਅੰਗਾਰ ਚੁਗੈ ਜੀਅ ਸੀਤਲ ਜਾਨਿ ਸੁ ਕੌਨ ਸੇ ਲੇਖੇ॥ਮਾਨਹੁ ਭੌਰ ਪੀਓ ਬਿਖ ਕੰਜਨ ਬੂਡਤ ਹੈ ਜਲ ਮਾਂਹਿ ਪਰੇਖੇ॥ਨਾਉ ਸੁਧਾਕਰਿ ਲੋਗ ਕਹੈਂ ਕਵਿਰਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮ ਕੌਨ ਕੋ ਪੇਖੈ॥੨੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਚੰਦਨ ਸੋ ਲਪਟਾਇ ਰਹੀ ਅਹਿ ਮਾਲਕੀ ਜਾਫਲ ਨਿਸੰਕ ਦਹਯੋ
ਹੈ॥ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਫਨੀ ਉਰ ਤੇ ਜਬ ਹ੍ਵੈ ਨਿਕਸਯੋ ਤਬ ਗੈਲ
ਗਹਯੋ ਹੈ॥ ਬੀਰ ਪਟੀਰ ਸਮੀਰ ਉਸੀਰਹਿ ਨੀਰਹਿ ਸੀਤਲ ਕੌਨ
ਕਹਯੋ ਹੈ॥੨੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸਿੰਧ ਮਥਯੋ ਜੜ ਤੂੰ ਨਿਕਸਯੋ ਬੜਵਾਨਲ ਦਾਹ ਕੋ ਦਾਨ
ਪਠਾਯੋ॥ਕੈ ਸ਼ਿਵ ਕੰਠ ਹਲਾਹਲ ਹੈ ਤਿਨ ਖੈਂਚਿ ਸੁਧਾ ਸਮ ਆਪ
ਬਨਾਯੋ॥ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿ ਕਰ ਹੈ ਬਿਖ ਕੋ ਘਰ
ਨਯਾਇ ਬਿਰੰਚ ਕਲੰਕ ਲਗਾਯੋ॥੨੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਏ ਬਿਲਲਾਤ ਫਿਰੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਹਾਤ ਨਹੀਂ ਕਛੂ ਖਾਨ ਨ
ਪਾਨੀ॥ਰਾਵਨ ਕੈ ਸੰਗ ਜਾਤ ਉਤੇ ਅਤਿ ਜਾਨਕੀ ਰਾਮ ਕਹੈ
ਬਿਲਖਾਨੀ॥ਸੋ ਵਹੁ ਨਾਮ ਸੁਨਯੋ ਖਗਰਾਜ ਜਟਾਉ ਉਠਯੋ ਜੀਅ
ਮੈ ਯਹ ਆਨੀ॥ਮਾਰ ਫਿਰੌਂ ਕਿ ਕਰੌਂ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਰਜ ਕੈ ਜਸ ਲੈ
ਦੇਉਂ ਦੇਹ ਪੁਰਾਨੀ॥੨੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੂਰ ਹੀ ਤੇ ਦਸਕੰਧ ਕਹਯੋ ਯਹ ਕੌਨ ਬਡੋ ਹਠ ਠਾਨਤ ਹੈ॥
ਹਰਿ ਬਾਹਨ ਹੈ ਸ਼ਿਵ ਕੋ ਸੁਤ ਹੈ ਸੁ ਨ ਹੋਇ ਸੁ ਮੋਹਿ ਪਛਾਨਤ
ਹੈ॥ਗਿਰਜਾ ਜਨ ਹੈ ਕਨਕਾਚਲ ਹੈ ਬਿਧਿ ਲੌ ਬਲ ਕੋ ਜਗ

ਜਾਨਤ ਹੈ॥ਅਬ ਮੋਹਿ ਕਛੂ ਸਮਝੈ ਨ ਪਰੈ ਭਾਈ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਾਲ ਪਲਾਨਤ ਹੈ॥੨੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੌਹੀ ਲੌ ਆਇ ਸੁਨਾਇ ਕਹਯੋ ਧ੍ਰਿਗ ਤੋ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਕੋ ਪਗੀਆ ਕੋ॥ਤਾ ਪਰ ਮੋਹਿ ਜਰਾਵਤ ਹੈ ਆਹ ਆਂਖ ਦਿਖਾਇ ਜਰਾਇ ਦੀਆ ਕੋ॥ਹੌਂ ਗਰੁੜਾਸਨ ਰਾਮ ਕੋ ਸੇਵਕ ਰੇ ਛਲ ਕੈ ਕੋਊ ਲੇਤ ਤੀਆ ਕੋ॥ਕੈ ਤਜ ਦੇਹੁ ਕਿ ਰਾਖ ਸਨੇਹੁ ਕਿ ਤੂੰ ਰਨ ਮਾਂਡ ਕਿ ਛਾਡ ਸੀਆ ਕੋ॥੨੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੌ ਲਗ ਰਾਵਨ ਬਾਤ ਕਹੈ ਫਿਰ ਤੌ ਲਗ ਕ੍ਰੋਧ ਹੀਏ ਨ ਸਮਾਨੋ॥ਤੋਰਿ ਧੁਜਾ ਰਥ ਕੀ ਪਥ ਮੈ ਮੁਖ ਚੌਂਚ ਸੋਂ ਚੌਥ ਭੁਜਾ ਲਪਟਾਨੋ॥ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਦਸ ਸੀਸ ਕਹੀ ਯਹ ਚਾਹਤ ਮੀਚ ਜਟਾਯੂ ਪੁਰਾਨੋ॥ਹੈ ਨ ਭਲੀ ਅਤਿ ਜਾਹਿ ਰਹੀ ਪਤ ਸਿੰਘ ਅਜਾ ਕਹਿ ਯਹ ਚਾਹਤ ਮੀਚ ਜਟਾਯੂ ਪੁਰਾਨੋ॥੩੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਚੌਂਚ ਚਪੇਟਨਿ ਰਾਵਨ ਕੇ ਅੰਗ ਪਾਇਨ ਕੇ ਨਖ ਘਾਇਨ ਭਾਂਡੇ॥ਔਰ ਕਹੀ ਮੁਖ ਕੀ ਬਹੁਤੇ ਸੁਨਿ ਆਂਜਲ ਦੇ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ ਟਾਂਡੇ॥ਹਾਰ ਪਰੇ ਰਹਿ ਡਾਰ ਦੀਓ ਸੁਤੋ ਆਪ ਗਿਰਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਲਗ ਖਾਂਡੇ॥ਘਾਏ ਲਗੇ ਰਘੁਰਾਇ ਕੇ ਕਾਜ ਜਟਾਊ ਕੀ ਆਊ ਘਟੀ ਰਨ ਮਾਂਡੇ॥੩੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੀਅ ਹਰੇ ਦਸਕੰਧ ਚਲਯੋ ਮਗ ਗੀਧ ਮਿਲਯੋ ਸੋਈ ਸਨਮੁਖ ਜੂਟਯੋ॥ ਲੰਕਪਤੀ ਗਹਿ ਬਾਨ ਬਿਖੰਧਰ ਐਂਚ ਕੁਵੰਡ ਅਰੀ ਪਰ ਟੂਟਯੋ॥ ਜੁਧ ਮਹਾਂ ਜੁਗ ਜਾਮ ਕਰਯੋ ਤਬ ਹਾਰ ਪਰਯੋ ਕਹਿ ਰਾਮ ਸੁ ਹੂਟਸੋ॥ ਲਛੱਕ ਘਾਉ ਲਗੇ ਪਰਤਛੱਕ ਪੱਛ ਗਏ ਪਰ ਪੱਛ ਨ ਛੂਟਯੋ॥੩੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਖ ਲਈ ਨ ਦਸਾਨਨ ਤੇ ਸੀਅ ਮੈਂ ਜੀਅ ਤੇ ਸਬ ਪੌਰਖ ਕੀਨੋ॥ ਔਰ ਨ ਸੰਗ ਗਯੋ ਘਰ ਲੌ ਫਿਰ ਸੋਧ ਕਹਯੋ ਨ ਬਡੋ ਜਸ ਲੀਨੋ॥ ਔਰ ਰਹੀ ਸਬ ਰਾਮ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਨ ਨੈਨਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਨੋ॥ ਭਾਗ ਬਿਹੀਨ ਜਟਾਊ ਕੀ ਦੇਹ ਛੁਟੀ ਨ ਛੁਟੈ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ ਤੀਨੋ॥੩੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਅਧੀਰ ਕੀ ਪੀਰ ਬਿਚਾਰਤ ਹੀ ਬਨ ਸੋਧਤ ਆਏ॥ ਨੀਰ ਭਰੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਦੁਖ ਔਰ ਬਿਹੰਗ ਨਿਹਾਰ ਬਿਹਾਏ॥ ਬੂਝ ਰਹੇ ਨ ਕਹੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੁ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨਨ ਹੀ ਸਮਝਾਏ॥ ਮੂੰਡ ਧੁਨੇ ਨਭ ਓਰ ਚਿਤੈ ਨਿਜ ਦੇਹ ਕੇ ਘਾਉ ਜਟਾਊ ਦਿਖਾਏ॥੩੪॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਰਘੁਪਤਿ ਖਗਪਤੀ ਸੋ ਬੋਲੇ ਮਨ ਧਰ ਸੋਕ॥
ਸ੍ਵਾਮਿ ਧਰਮ ਜਸ ਲੈ ਚਲੈ ਰਣ ਜੂਝੇ ਪਰਲੋਕ॥੩੫॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਅਬ ਦੀਜੈ ਇਕ ਬਾਤ ਮਾਂਗਤ ਤੁਮ ਪੈ ਜੋਰ ਕਰ॥ ਸੁਰਪਤਿ ਪੁਰ ਹੈ ਤਾਤ ਤਿਨਹਿ ਹਰਨ ਸੀਅ ਜਿਨ ਕਹੋ॥੩੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਗੀਧ ਚਲੈ ਜਸ ਲੋਕ ਸਵਾਰ ਅਬੈ ਪਰਲੋਕ ਧਰਯੋ ਹੀ ਰਹੈਗੋ॥
ਹ੍ਵੈ ਰਹੀਓਓ ਚੁਪਕੈ ਤਬ ਲੌ ਪਿਤ ਬਾਤ ਸੁਨੈ ਦੁਖ ਦਹੈਗੋ॥
ਸੀਅ ਕੋ ਲਿਆਵਨ ਜੀ ਬਿਨ ਰਾਵਨ ਤਾਤ ਸੋ ਬਾਤ ਲਜਾਤ ਕਹੈਗੋ॥੩੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦਾਹ ਜਟਾਉ ਕੋ ਦੈ ਦੋਉ ਬੀਰ ਧਸੇ ਬਨ ਮੋਂ ਮਨ ਸ਼ੋਕ ਭਰੇ॥
ਸੀਅ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ ਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਜੇ ਸਬ ਸਫਕ ਗਏ ਦੁਖ ਹੋਤ ਹਰੇ॥ ਜਹ ਰੀਛ ਲੰੂਗਰ ਬਡੇ ਕਪਿ ਹੈਂ ਗਿਰ ਕੰਦਰ ਅੰਦਰ ਜਾਇ ਪਰੇ॥ ਤਹ ਫੂਲ ਕੇ ਬਾਗ ਮੈ ਭਾਗ ਭਰੇ ਅਨੁਰਾਗ ਰੰਗੇ ਹਨੂਮਾਨ ਖਰੇ॥੩੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੇਹ ਧਰੇ ਮਾਨੋ ਰਤਿ ਕੰਤ ਸੰਗ ਲੈ ਬਸੰਤ ਡੋਲਤ ਅਕੇਲੇ ਬਲ ਜੱਯੇ ਐਸੀ ਚਾਲ ਕੇ॥ ਕਿਧੋਂ ਏਈ ਪੂਰਨ ਅਨੰਤ ਕਵਿਰਾਮ ਕਹਿ ਕਿਧੋਂ ਰਾਜ ਹੰਸ ਛੂਟੇ ਮਾਨਸਰ ਤਾਲ ਕੇ॥ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਭੇਸ ਕੀਏ ਰਾਮ ਰੂਪਵੰਤ ਕਿ ਮੁਕਰਫਲ ਦੋਊ ਟੂਟੇ ਪੁੰਨ ਤਰ ਡਾਲ ਕੇ॥ ਦੂਰ ਹੀ ਤੇ ਦੇਖ ਕਹਿਓ ਅੰਜਨੀ ਕੇ ਪੂਤ ਕਿ ਸਪੂਤ ਕਹੂੰ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕਿ ਕਾਲ ਬਲੀ ਬਾਲ ਕੇ॥੩੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਲਛਮਨ ਸੰਗ ਬੂਝੇ ਕਮਲ ਕਦੰਬ ਕਹੂੰ ਦੇਖੀ ਸੀਲ ਕਾਨਨ ਤਰਕੁਲੀ ਕਨਕ ਕੀ॥ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਪਿਕ ਬੈਨੀ ਸੁੰਦਰ ਕੁਰੰਗ ਨੈਨੀ ਕਦਲੀ ਸੁ ਜੰਘ ਕਟ ਕਰੇਹ ਤਨਕ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਫਲ ਉਰਜੋ ਹੈ ਮਨੋਜ ਤੀਆ ਵਾਰੋਂ ਛਬਿ ਦੇਹ ਅਹਿ ਕੇਸ ਭੌਂਹ ਉਪਮਾ ਧਨਖ ਕੀ॥ ਕੇਤਕੀ ਚੰਬੇਲੀ ਰਾਇ ਬੇਲ ਹੈ ਇਕੇਲੀ ਕੋਊ ਸੰਗ ਨ ਸਹੇਲੀ ਦੇਖ ਜਾਨਕੀ ਜਨਕ ਕੀ॥੪੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਨ ਕੇ ਕੁਰੰਗ ਤੇ ਮਹਾਂ ਕੁਰੰਗ ਕੀਨੋ ਅਬ ਕਹਾਂ ਸੁਖ ਦੈਨੀ ਸੀਆ ਕਹੂੰ ਸੋਧ ਆਇ ਦੈ॥ ਕਾਰੇ ਪਿਕਬੈਨ ਕਹੂੰ ਪਿਕ ਬੈਨੀ ਹੂੰ ਕੀ ਸੁਧ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਖਜੰਰੀਟ ਨੈਨ ਕੋ ਬਤਾਇ ਦੈ॥ ਅਹੋ ਰਾਜ ਹੰਸ ਹੰਸ ਗਵਨੀ ਗਵਨ ਕੀਨੋ ਪੌਨ ਅੰਗ ਬਾਸ ਨੈਕ ਇਤਹੂੰ ਪਠਾਇ ਦੈ॥ ਚੰਪਕ ਬਰਨ ਕਹੂੰ ਦੇਖੀ ਸੁਨੀ ਚੰਪਕ ਕਦੰਬ ਬਨ ਆਜ ਅਬ ਜਾਨਕੀ ਬਤਾਇ ਦੈ॥੪੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਦੇਖਤ ਬਨ ਇਹ ਬਿਧ ਦੁਖੀ ਮਤਿ ਗਤ ਤਜ ਮਨ ਗਯਾਨ॥
ਬਿਕਲ ਬਚਨ ਸੁਨ ਰਾਮ ਕੇ ਬੋਲੇ ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਾਨ॥੪੨॥

ਹਨੂਮਾਨੋ ਵਾਚ॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭੇਸ ਕੌਨ ਬੰਸ ਪ੍ਰਗਟੇ ਦੋਉ॥
ਕੈ ਤੁਮ ਬਰਨ ਸੁਰੇਸ ਨਾਰਿ ਬਿਯੋਗੀ ਬਨ ਫਿਰੋ॥੪੩॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉਵਾਚ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੂਰਜ ਤੇ ਰਘੁਬੰਸ ਕਹੇ ਜਗ ਤਾਂ ਕੁਲ ਮੋਂ ਪੁਰ ਔਧ ਰਹਾਹੀ॥ ਰਾਮ ਹੈ ਨਾਮ ਪਿਤਾ ਪਠਏ ਬਨ ਰਾਜ ਧਰਯੋ ਲਘੁਬੀਰ ਕੀ ਬਾਹੀ॥ ਕਾਨਨ ਮੇਂ ਤੀਆ ਸੰਗ ਹੁਤੀ ਸੁ ਹਰੀ ਕਿਨਹੂੰ ਹਮ ਯੌ ਬਿਲਖਾਂਹੀ॥ ਬਾਤ ਹੁਤੀ ਸੁ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਅਰ ਮੋਹਿ ਕਛੂਕ ਰਹੀ ਸੁਧ ਨਾਹੀ॥੪੪॥

ਲਛਮਨੋ ਵਾਚ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਾਛੇ ਲਛਮਨ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸਮਝਾਇ ਸਬ ਏਈ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵ ਸਨਕਾਦਿ ਮਿਲ ਗਾਏ ਹੈਂ॥ ਏਈ ਰਘੁਨਾਥ ਤੀਨੋ ਲੋਕਨ ਕੇ ਨਾਥ ਕਪਿ ਛੀਰ ਨਿਧਿ ਜਾਚੇ ਬਿਧਿ ਤਾ ਤੇ ਖਿਤ ਆਏ ਹੈਂ॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੂਰ ਏਊ ਪੂਰਨ ਹੈਂ ਰਾਮਚੰਦ ਮਾਰੇ ਅੰਧਕਾਰ ਅਰਿ ਕੰਦਰਾ ਪਠਾਏ ਹੈਂ॥ ਤਾਰਕਾਨਿਪਾਤੀ ਖਰ ਦੂਖਨ ਕੇ ਘਾਤੀ ਅਬ ਰਾਵਣ ਕੀ ਛਾਤੀ ਕੋ ਚਰਣ ਚਪਲਾਏ ਹੈਂ॥੪੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹਮ ਤੋ ਆਪਣੀ ਸਭ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਹਮ ਸੋ ਨ ਕਹੋ॥ ਕਪਿ ਕਯੋਂ ਸਕੁਚਾਤ ਡਰਾਤ ਸੇ ਹੋ ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਰਹੋ॥ ਮੇਰੋ ਨਾਉ ਹ ੱ ਕਪਿਰਾਜ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕੋ ਆਨ ਮਿਲਾਊਂ

ਜੋ ਬਾਹ ਗਹੋ॥ ਨਿਜ ਬੀਰ ਛਿਨਾਇ ਲਈ ਤੀਅ ਰਾਜ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਹੌਂ ਲਾਜ ਬਹੋ॥੪੬॥

ਕਵੀਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਖਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੋ ਰੂਪ ਬਨੀ ਕਛੂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਨੂ ਜੀਅ ਐਸੀ॥ ਪੰਕਜ ਭੋਰਨ ਜਯੋਂ ਘਨ ਮੋਰਨ ਹੰਸ ਚਕੋਰਨ ਹੂੰ ਨਹਿ ਵੈਸੀ॥ ਕਾਮ ਬਸੰਹਤ ਭੂਮਿ ਅਨੰਤਹ ਕੰਤਹਿ ਨਾਰ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਤੈਸੀ॥ ਪਾਇ ਗਹੇ ਰਘੁਰਾਇ ਕੇ ਧਾਇ ਉਠਾਇ ਕੈ ਅੰਕ ਭਰੇ ਬਿਧਿ ਜੈਸੀ ॥੪੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਪ ਮਿਲੈ ਭਲਿ ਭਾਂਤ ਹ ੱ ਪੁਨ ਰਾਮਹਿ ਆਨ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਮਿਲਾਏ॥ ਨਾਰ ਬਿਯੋਗ ਬਡੋ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਕਹੈਂ ਸੁਨਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਪਛਤਾਏ॥ ਬਾਲੀ ਕੀ ਮੀਚ ਕਹੀ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਛੇਦਨ ਕੋ ਤਰ ਸਾਤ ਬਤਾਏ॥ ਭੂਲ ਗਯੋ ਅਪਨੋ ਦੁਖ ਤਾ ਛਿਨ ਬਾਨਰ ਕੇ ਦੁਖ ਨੈਨ ਬਹਾਏ॥੪੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਸਬਸੋਂ ਹਮ ਸੀਅ ਕੋ ਸੋਧ ਕਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ॥ ਢੂੰਢ ਫਿਰੇ ਗਿਰ ਕਾਨਨ ਬਹੇੜ ਤਾ ਦੁਖ ਭੋਜਨ ਹੂੰ ਬਿਸਰਾਯੋ॥

ਗੀਧ ਜਟਾਉ ਕਹੀ ਬਨੈਨ ਸੈਨਨ ਸੋ ਨਭ ਓਰ ਬਤਾਯੋ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਕੈ ਹਨੁਮਾਨ ਉਠਯੋ ਕਰ ਜੋਰ ਦੋਉ ਸਿਰਨਾਇ ਸੁਨਾਯੋ॥੪੯॥

ਹੱਮਾਨੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਏਕ ਨਈ ਨਿਧ ਬਾਰਿ ਕੇਵਾਰ ਬਡੀ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਉਸਾਸ ਦੁਖਾਰੀ॥ ਸੰਗ ਨਿਸਾਚਰ ਕੇ ਅੰਗ ਯੌਂ ਮੁਖ ਰਾਹ ਮਨੋ ਸਸਿ ਕੀ ਉਜਆਰੀ॥ ਭੂਖਨ ਡਾਰਤ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਤ ਆਰਤ ਮਾਂਗ ਬਿਦਾਰਤ ਭਾਰੀ॥ ਏ ਬਤੀਆਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕਪਿ ਕੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕਹੀ ਵਹ ਨਾਰਿ ਹਮਾਰੀ॥੫੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਨਨ ਕੁੰਡਲ ਟੀਕ ਸੁਬੇਸਰ ਕੰਠਸਿਰੀ ਮਨ ਕੰਚਨ ਭੀਨੇ॥ ਸਯੋ ਦੁਲਰੀ ਸਿਰ ਫੂਲ ਬਰਾ ਕਟਿ ਕਿੰਕਨ ਨੂਪਰ ਝਾਂਝ ਨਵੀਨੇ॥ ਪਾਇਲ ਡਾਰ ਓਤਾਇਲ ਸੋ ਕਛੂ ਜੇ ਹਨੁਮਾਨ ਸਕਯੋ ਤਬ ਬੀਨੇ॥ ਭੂਲਤ ਡਾਰ ਚਲੀ ਸੀਅ ਜੇ ਮਹਿ ਭੂਖਨ ਕੋ ਤੇਈ ਭਫਖਨ ਦੀਨੇ॥੫੧॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਖ ਬਿਖਾਦ ਕੀਓ ਰਘੁਬੀਰ ਲ਼ਗਾਇ ਲ਼ੀਏ ਛਤੀਆ ਪਛਤਾਹੀਂ॥ ਬਾਰ ਭਰੇ ਦ੍ਰਿਗ ਯੌਂ ਛਬਿਹੈ ਮਨੋ ਮੀਨ ਸਰੋਵਰ ਮੈ

ਝਲਕਾਹੀਂ॥ ਜਾਨਕੀ ਅੰਗਨ ਤੇ ਬਿਸਰੇ ਮਾਨੋ ਮੂਕ ਭਏ ਕਹਿ ਯੌਂ ਬਿਲਖਾਹੀਂ॥ ਬੀਰ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਤੁਮਹੂੰ ਸੀਅ ਕੇ ਏਈ ਭਫਖਨ ਹੋਹਿ ਕਿ ਨਾਹੀਂ॥੫੨॥

ਲਛਮਨੋ ਵਾਚ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਮੁਖ ਨ ਬਿਲੋਕਯੋ ਤਾਂਤੇ ਕੁੰਡਲ ਨ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਬੀਰ ਛੁਹੋਂ ਪਾਇ ਰਘੁਰਾਇ ਕੇ॥ ਹਾਥ ਜੋ ਨਿਹਾਰੇ ਨੈਨਾ ਫੂਟਿਯੋ ਹਮਾਰੇ ਤਾਤੇ ਕੰਕਨ ਨ ਦੇਖੇ ਬੋਲ ਕਹੋਂ ਸਤ ਭਾਇ ਕੇ॥ ਪਾਇਨ ਕੈ ਪਰਬੇ ਕੋ ਜਾਤੋ ਦਾਸ ਲਛਮਨ ਯਾਤੇ ਪਹਿਚਾਨਤ ਹੌਂ ਭੂਖਨ ਜੇ ਪਾਇ ਕੇ॥ ਬਿਛੂਆ ਹੈ ਏਈ ਔਰ ਝਾਂਜਰ ਹੈ ਵੇਈ ਜੁਗ ਨੂਪਰ ਹੈ ਤੇਈ ਰਾਮ ਜਾਨਤ ਜਰਾਇ ਕੇ॥੫੩॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਨਾਰ ਬਿਰਹ ਦੋਊ ਦੁਖੀ ਇਤ ਕਪਿ ਉਤ ਰਘੁਬੀਰ॥
ਬਿਨ ਉਪਾਇ ਦੁਖ ਕਿਉਂ ਟਰੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਰਨਧੀਰ॥੫੪॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਭੂਤਲ ਬਾਲਿ ਪਛਾਰ ਸਪਤ ਤਾਲ ਭੇਦਨ ਕਹਯੋ॥
ਕਪਿ ਪਤਿ ਮਿਲਹੈ ਨਾਰ ਹਨੂਮਾਨ ਸਾਚੀ ਕਹੈ॥੫੫॥

ਹਨੂਮਾਨ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੀਨੇ ਦੁਖ ਭਾਰੇ ਇਹ ਬਾਲਿ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਸਬ ਅਤ ਹੀ ਸੰਘਾਰੇ ਹਾਥ ਲਾਗੇ ਰਿਖ ਸ੍ਰਾਪ ਕੇ॥ ਰਾਜ ਛੀਨ ਲੀਨੋ ਬਿਨ ਨਾਰਿ ਕਪਿਰਾਜ ਕੀਨੋ ਚਾਮ ਕੇ ਚਲਾਏ ਦਾਮ ਬਿਨਾ ਤੋਲ ਮਾਪ ਕੇ॥ ਸੋਈ ਕਾਮ ਕੀਜੈ ਤਾਹਿ ਮਾਰ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ਜਸ ਬਲ ਜੱਯੈ ਅਬ ਚਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੇ॥ ਆਵਤ ਭਰੋਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹਾ ਪਯੈ ਤੋਸੋ ਹਨੂਮਾਨ ਕਹੈ ਜਾਨਤ ਹੂੰ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਪਾਪ ਕੇ॥੫੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਾਛੇ ਸੀਆ ਸੋਧ ਕੋ ਪਠਯੋ ਹਨੁਵੰਤ ਨਲ ਨੀਲ ਜਾਮਵੰਤ ਬੋਲ ਕੀਨੋ ਨ ਛਦਮ ਕੋ॥ ਯਹਿ ਜੁ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਢਿਗ ਪਾਇਨ ਕੇ ਠਾਢੋ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਬਾਨਰ ਅਠਾਰਹ ਪਦਮ ਕੋ॥ ਏਕ ਬਿਨ ਬਾਲੀ ਯਾਹਿ ਜੀਤੇ ਨ ਕਪਾਲੀ ਯਹਿ ਅੰਸੁ ਅੰਸਮਾਲੀ ਕੋ ਦਲੱਯਾ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਕੋ॥ ਸੋਈ ਮਾਰ ਲੀਜੈ ਯਾਕੈ ਰਾਜ ਯਾਂਹਿ ਦੀਜੈ ਰਾਵਰੇ ਭਰੋਸੇ ਤਾਸੋ ਕਰੈ ਏਕ ਘਮ ਕੋ॥੫੭॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਵੈ ਗਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸੁਨੇ ਰਸਾਲ ਚਲੇ ਸਾਤ ਤਾਲ ਭੇਦਨ ਸੁਗ੍ਰੀਵਹ ਲਵਾਇ ਕੈ॥ ਕਪਿ ਹੂੰ ਬਿਚਾਰੀ ਕਪਿ ਮਾਰ ਲਯਾਵ ਨਾਰੀ ਕਿਧੋ ਜੂਝ ਮਰੋਂ ਰਾਮ ਆਗੇ ਘਨੇ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ॥ ਕਹੈ ਰਘੁਬੀਰ ਤੁਮ ਦੋਊ ਕਪਿ ਏਕ ਰੂਪ ਕੈਸੇ ਪਹਿਚਾਨੋ ਤਾਕੋ ਕੈਸੇ ਮਾਰੋਂ

ਧਾਇ ਕੈ॥ ਟੀਕੋ ਕੀਨੋ ਭਾਲ ਗਰੇ ਲਾਲ ਫੂਲਮਾਲ ਕਹਯੋ ਜੀਤਿ ਅਰਿ ਪੌਢ ਪਾਛੇ ਪਲਕਹ ਬਿਛਾਇ ਕੈ॥੫੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹੀ ਲਛਮਨ ਬਾਤ ਸਾਤਨ ਕੀ ਸੁਨ ਬੀਰ ਧੋਖੋ ਕਛੂ ਨਾਹੀ ਰਘੁਬੀਰ ਜੀ ਕੇ ਬਲ ਮੈਂ॥ ਏਕ ਹੀ ਜੁਬਾਨ ਏਕੈ ਬਾਰ ਸਾਤ ਤਾਲ ਬੇਧੈ ਨੈਕ ਚੂਕ ਗਏ ਤੇਈ ਮਾਰੈ ਤਾਹਿ ਪਲ ਮੈਂ॥ ਰਾਮ ਮੁਸਕਾਨੇ ਸਮਾਚਾਰ ਮੈ ਨ ਜਾਨੇ ਅਬ ਬਚਨ ਬਿਕਾਨੇ ਜਗ ਜੀ ਬੋਈ ਸਹਲ ਮੈਂ ਤੀਰ ਕਾਢ ਤਬ ਹੀ ਧਨਖ ਮੁਖ ਦੀਨੋ ਤਹ ਜਾਇ ਨਿਜਕਾਨੇ ਚਾਲ ਪਰੀ ਬਾਲ ਦਲ ਮੈਂ॥੫੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੌ ਰਿਖ ਰਾਜ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੋ ਮਨ ਪੰਕਜ ਭੌਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ਬਸਾਯੋ॥ ਸੀਅ ਬਿਨਾ ਸੁਪਨੇ ਪਰ ਨਾਰਿਹ ਜੋ ਅਪਨੋ ਮੁਖ ਹੌਂ ਨ ਦਿਖਾਯੋ॥ ਔਰ ਸਹੀ ਭ੍ਰਿਗ ਨੰਦਨ ਕੀ ਫਿਰ ਜੌ ਨਹਿ ਰੋਖ ਕੋ ਬੋਲ ਸੁਨਾਯੋ॥ ਤੌ ਯਹਿ ਬਾਨ ਪਤਾਲ ਧਸੋ ਇਨ ਤਾਲਨ ਭੇਦ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਲਾਯੋ॥੫੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਾਤੋ ਸਿੰਧੁ ਸਾਤੋ ਲੋਕ ਸਾਤੋ ਰਿਖ ਹੈਂ ਸਸੋਕ ਸਾਤੋ ਰਵਿ ਘੋਰੇ ਥੋਰੇ ਦੇਖੈ ਨ ਡਰਾਤ ਮੈਂ॥ ਸਾਤ ਦੀਪ ਸਾਤੋ ਈਤ ਕਾਪਯੋਈ ਕਰਤ ਔਰ ਸਤੋ ਮਤ ਰਾਤ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈ ਨ ਗਾਤ ਮੈਂ॥ ਸਾਤੋ ਚਿਰੰਜੀਵ ਬਰਰਾਇ ਉਠੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸਾਤੋ ਸੁਰ ਹਾਇ ਹਾਇ

ਹੋਤ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮੈਂ॥ ਸਾਤ ਹੂੰ ਪਤਾਲ ਕਾਲ ਸਬਦ ਕਰਾਲ ਰਾਮ ਭੇਦੇ ਸਾਤ ਤਾਲ ਚਾਲ ਪਰੀ ਸਾਤ ਸਾਤ ਮੈਂ॥੬੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਫੂਲੇ ਕਪਿ ਰਾਇ ਉਰ ਆਨੰਦ ਨ ਮਾਇ ਰਘੁਰਾਇ ਪਾਇ ਛੁਹੇ ਕਰ ਜੋਰ ਸਿਰ ਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਬੋਲਯੋ ਹਨੁਮਾਨ ਏਈ ਬਾਲੀ ਕੇ ਨਿਦਾਨ ਕਾਲ ਜਾਨਤ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਰਾਜ ਆਜ ਹੀ ਤੇ ਪਾਯੋ ਹੈ॥ ਚਕਯੋ ਉਤ ਬਾਲ ਅੰਸੁਮਾਲੀ ਕਿ ਕਪਾਲੀ ਕੋਊ ਲੋਕ ਪਾਲੀ ਭੂਮਿ ਰਣ ਦੇਖਬੇ ਕੋ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਦੂਤ ਕਹੀ ਬਾਤ ਜਟਾ ਮੂੰਡ ਛਾਰ ਗਾਤ ਐਸੇ ਬੀਰ ਜੁਗ ਸੰਗ ਜੋਰ ਬੀਰਹਿ ਜਨਾਯੋ ਹੈ॥੬੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤਾਲ ਭਿਤੇ ਮਨ ਚਾਲ ਪਰੀ ਅਬ ਜਾਨਤ ਕਾਲ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜੀ ਕੀ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਹੈਂ ਸਬਏ ਸਬ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬ ਦੇਖਤ ਫੀਕੀ॥ ਭੇਟ ਚਲਯੋ ਸੁਤ ਭੌਨ ਭੰਡਾਰਹਿ ਦੇਖਤ ਹੀਂ ਭੁਜ ਸੀਅ ਪਤੀ ਕੀ॥ ਬਾਲੀ ਕਹੇ ਅਬ ਕੇ ਰਣ ਮੈਂ ਅਪਨੀ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਦੇਖਤ ਨੀਕੀ॥੬੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਨ ਗਹਯੋ ਨਿਜ ਬੀਰ ਬਲੀ ਰਿਸ ਜਾਹ ਕਹਾਂ ਅਬ ਤੋਹਿ ਪਛਾਰੋਂ॥ ਤੂੰ ਇਨਕੇ ਬਲ ਕੂਦਤ ਹੈਂ ਏਈ ਆਇ ਲਰੈਂ ਇਨ ਤੇ ਨਹਿ ਹਾਰੋਂ॥ ਬੀਰ ਜੁਰੇ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਅਬ ਮਾਰ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਹੌਂ

ਤੋਹਿ ਪਚਾਰੋਂ॥ ਹੀਨ ਭਯੋ ਬਲ ਬੋਲ ਉਠਿਓ ਅਬ ਹੌਂ ਦੁਹੂ ਭਾਂਤਨ ਰਾਮ ਸੰਭਾਰੋ॥੬੩॥

ਸੁਗ੍ਰੀਵਤੀਓ ਵਾਚ ਸਖੀ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੂਰ ਹੂੰ ਤੇ ਦੋਊ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਨ ਦੇਖਤ ਬੀਰ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕੀ ਦਾਰਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕੋ ਸਾਥ ਨਿਹਾਰਕੈ ਵਾਰਤ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਹਾਰਾ॥ ਆਜ ਹੀ ਤੇ ਪਤਿ ਸੋਰਭਿ ਦੈ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਫੂਲਤ ਡੋਲਤ ਤਾਰਾ॥ ਜੌ ਸਖੀ ਬਾਲੀ ਕੀ ਜੀਤ ਸੁਨੋ ਨਿਜ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੋਂ ਤਬ ਆਗ ਕੋ ਪਾਰਾ॥੬੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੀਰਹ ਨਿਕਾਰ ਦੀਨੋ ਮੋਹਿ ਛੀਨ ਲੀਨੋ ਇਨ ਨੀਤ ਰੀਤ ਛਾਡ ਸਬ ਕਰੀ ਜੋ ਅਨੀਤ ਹੈ॥ ਮੂੰਡ ਤੇ ਬਿਸਾਰ ਰਾਮ ਤਪੈ ਜੈਸੇ ਜੇਠ ਘਾਮ ਕੀਨੋ ਅਭਿਮਾਨ ਬੋਦ ਬੂਡੇ ਐਸੀ ਰੀਤ ਹੈ॥ ਤੌ ਰਹੀ ਧਰਮ ਬਾਤ ਬਡੇ ਉਤਪਾਤ ਆਜ ਪਾਪੀ ਬਾਲੀ ਜੀ ਤੇ ਸਖੀ ਬਡੀ ਵਿਪਰੀਤ ਹੈ॥ ਦੇਖੋ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਘੁਰਾਇ ਸੇ ਸਹਾਇ ਪਤਿ ਆਜ ਜੌ ਨ ਜੀਤ ਹੈ ਤੌ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜੀਤ ਹੈ॥੬੫॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੌ ਲਗ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕੋ ਪੱਛ ਕਰਯੋ ਪ੍ਰਤਿਪਛ ਸੰਘਾਰਯੋ॥ ਜਯੋਂ ਛਤੀਆਂ ਚਢ ਕੂਦਤ ਹੋ ਸੋਈ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ

ਧਰਾ ਪਰ ਡਾਰਯੋ॥ ਪੌਨ ਚਲੇ ਜਯੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਡੋ ਕਦਲੀ ਤਰ ਮੂਲ ਸਮੂਲ ਉਖਰਾਯੋ॥ ਜੀਤ ਉਤਾਇਲ ਸੋ ਇਕ ਬਾਨਰ ਏਕ ਪਰਯੋ ਰਨ ਘਾਇਲ ਹਾਰਯੋ॥੬੬॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੀਤ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ॥
ਕਟੀ ਪਰਮ ਦੁਖ ਸੀਵ ਰਾਮ ਰਾਜ ਸਬ ਸੁਖ ਲਹਯੋ॥੬੭॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਕਪਿ ਪਤਿ ਕਾਮ ਸਵਾਰ ਬਾਲੀ ਅਧ ਸਸਕਤ ਪਰਯੋ॥
ਤਬ ਤਾਹੀ ਕੀ ਨਾਰਿ ਰਘੁਪਤਿ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ॥੬੮॥

ਤਾਰਾਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਲਿ ਬਡੋ ਬਲਵੰਡ ਬਲਾਇ ਲਯੋਂ ਮਾਰ ਕਰੀ ਮੁਕਤਾਹਲ ਲੇਹੀ॥ ਮਾਂਸ ਕੇ ਕਾਜ ਮਵਾਸ ਮ੍ਰਿਗਾਵਲ ਘੇਰ ਹਨੀ ਮਿਲ ਮਾਰਤ ਜੇਹੀ॥ ਕੇਹਰ ਕੋ ਹਤ ਤੋਲ ਭੁਜਾ ਬਲ ਰਾਜ ਅਨੀਤ ਬਡੀ ਅਬ ਏਹੀ॥ ਬਾਨਰ ਬ੍ਰਿਧ ਤਿਹੀ ਗਿਨਤੀ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ ਬਾਲੀ ਕੀ ਬਾਲ ਸਨੇਹੀ॥੬੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੋ ਯਹ ਕਾਮ ਹੁਤੋ ਸੁਨ ਰਾਘਵ ਚਾਹਤ ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਵਨ ਮਾਰਯੋ॥ ਆਗੇ ਹੀ ਕਯੋਂ ਨ ਕਹੀ ਸਮਝਾਇ ਤੈਂ ਬਾਲੀ ਸੋ ਬਾਨਰ ਬਾਦ ਸੰਘਾਰਯੋ॥ ਦੇਖ ਲਯੋ ਨ ਭੁਜਾ ਬਲ ਨਾਹਿ ਕੋ ਨੈਕ ਬਲੀ ਤੁਮ ਹੂ

ਨ ਪਚਾਰਯੋ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਜੀਤਬੇ ਕੋ ਹਨੂ ਬਾਲਕ ਔਰ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸੋ ਬੀਰੁ ਬਿਚਾਰਯੋ॥੨੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਲਯਾਇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਨ ਮਿਲਾਇ ਲੰਕ ਰਾਇ ਸੋ ਤਿਹਾਰੋ ਹੇਤ ਨੈਕ ਹੂੰ ਨ ਤੋਰਤੋ॥ ਆਪਨ ਨ ਜਾਤੋ ਸਿੰਘ ਸਿਆਰ ਸੌ ਨ ਨਾਤੋ ਜੈਸੇ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਤੁਮੇ ਭੇਟ ਭੇਟ ਦੈ ਨਿਹੋਰਤੋ॥ ਔਰ ਜੋ ਤਿਹਾਰੇ ਜੀਆ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਹੁਤੀ ਰਿਸ ਏਕ ਹਾਥ ਦੇਸ ਜਲ ਨਿਧਿ ਮਾਹਿ ਬੋਰਤੋ॥ ਬੰਸ ਅੰਸੁਮਾਲੀ ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਿਉਂ ਨ ਪਾਲੀ ਨਾਹ ਬਾਲੀ ਤਾਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਸੈਨਾਹੂੰ ਨ ਜੋਰਤੋ॥੨੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦਾਰਿਦ ਉਡਾਇਬੇ ਕੋ ਪਾਰਸ ਪ੍ਰਗਟ ਜੈਸੇ ਪਾਰਦ ਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਸਿੰਧ ਬੜੀ ਬਾਹੁਕੇ॥ ਜੈਸੇ ਅਹਿ ਰਾਜਨ ਕੋ ਆਜ ਖਗ ਰਾਜ ਗਜ ਰਾਜ ਕੋ ਕੁਰੰਗ ਰਾਜ ਬੈਰ ਰਵਿ ਛਾਹ ਕੇ॥ ਸਿੰਧ ਕੋ ਕਸੂਤ ਜੈਸੇ ਘਟ ਪੂਤ ਤੈਸੋ ਹੁਤੋ ਕੈਸੇ ਸਮਝਾਊਂ ਲੇਤ ਰੋਮ ਹਾਹੁਕੇ॥ ਕਰੋ ਨ ਬਡਾਈ ਰਾਮ ਰਾਵਰੀ ਦੁਹਾਈ ਤੈਸੇ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਹਾਥ ਹੁਤੇ ਨਾਹਕੇ॥੨੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਨਾਰਿ ਕੋ ਛਿਨਾਇ ਨਰ ਨੈਕ ਨ ਨਿਵਾਈ ਨਾਥ ਇਨਕੀ ਖਿਸੀ ਕੋ ਦੇਸ ਦੇਸ ਰੋਈਅਤ ਹੈ॥ ਭਾਜ ਭਾਜ ਗਯੋ ਰਣ ਸਾਮੁਹੇ ਨ

ਭਯੋ ਮਾਨੋ ਲਾਜ ਬੇਚ ਖਾਈ ਅਰ ਜੀਬੋ ਜੋਈਅਤ ਹੈ॥ ਤੁਮ ਜਬ ਪਾਏ ਤਬਹੀਂ ਭਲੀ ਨ ਤੁਮੋਂ ਕੀ ਬਾਤ ਏਕ ਕਹੋਂ ਸੌ ਕੀ ਬੁਰੀ ਭੈਯਾ ਹੂੰ ਸੋ ਯੋ ਕੀ ਤਾਂਕੀ ਚੌਕੀ ਸੋਈਅਤ ਹੈ॥੨੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਛਾਡ ਦਯੋ ਤਬ ਰਾਵਨ ਰੇ ਪਤਿ ਕਯੋਂ ਤਬਹੀਂ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ॥ ਨਥਾਤ ਫਿਰਿਓ ਲੀਏ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਭੂਲ ਗਯੋ ਘਰ ਆਇ ਸੰਭਾਰਯੋ॥ ਅੰਗਦ ਕੇ ਪਲਨਾ ਝੂਆ ਕਰ ਬਾਂਧ ਕਈ ਦਿਨ ਲਾਤਨ ਮਾਰਯੋ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਭਲੇ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਅਪਰਾਧਹਿ ਬਾਲ ਸੰਘਾਰਯੋ॥੨੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੀਵਤ ਹੋ ਜਗ ਮੇਂ ਜਸ ਸੋ ਬਲ ਸੋਂ ਪਤਿ ਪੌਰਖ ਪੂਰ ਰਹਯੋ ਹੋ॥ ਹਾਰ ਭਈ ਨ ਕਹੂੰ ਰਨ ਮੇਂ ਭਜ ਕੈ ਨਹਿ ਔਰ ਕੋ ਸੰਗ ਗਹਯੋ ਹੋ॥ ਨਾਰ ਨ ਬੰਦ ਕਰੀ ਕਬਹੂੰ ਗਿਰ ਕਾਨਨ ਰਾਜ ਸਦਾ ਨਿਬਹਯੋ ਹੋ॥ ਜੋ ਬਿਧਿ ਯੇ ਸੁਖ ਤੋਹ ਦਏ ਤੈਸੇ ਰਾਮ ਕੇ ਹਾਥ ਤੇ ਕਾਲ ਕਹਯੋ ਹੋ॥੨੫॥

ਪ੍ਰਾਨਉ ਵਾਚ ਬਾਲੀ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੀਵਤ ਹੋਂ ਇਹ ਲੋਕ ਸੁਖੀ ਰਨ ਜੂਝ ਸੁਰ ਲੋਕ ਗਏ॥ ਪਤਿ ਦੇਹ ਛੁਟੀ ਨ ਰਹੇ ਬਿਧਿ ਲੌ ਪੁਨ ਲਾਭ ਬਡੋ ਤੁਮ ਰਾਮ ਹਏ॥ ਬਿਪਰੀਤ ਬਡੀ ਹਮ ਕੋ ਸੁਨ ਨਾਥ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੰਗ ਨ ਪ੍ਰਾਨ

ਦਏ॥ ਅਬ ਅੰਗਦ ਪੂਤ ਸਮੇਤ ਸੁ ਨਾਹ ਕੀ ਛਾਰਿ ਬਿਨਾ ਪਰਧੀਨ ਭਏ॥੭੬॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਅਬ ਹੌਂ ਚਲਯੋ ਅਕਾਸ ਪ੍ਰਾਨ ਕਹਯੋ ਕਪਿਰਾਜ ਸੋਂ॥
ਛਾਡਯੋ ਜਸ ਤੁਮ ਪਾਸ ਤਾਸੋਂ ਖਿਝ ਕਪਿ ਕਹਿਤ॥੭੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਨਾਰਿ ਛਿਨਾਇ ਦਯੋ ਦੁਖ ਮੋਹਿ ਤੂੰ ਬਾਨਰ ਕਯੋਂ ਤਬਹੀ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ॥ ਬਾਲੀ ਸੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਯੋ ਕਹਿ ਬਾਤ ਮਿਲਯੋ ਨਹਿ ਰਾਮਹਿ ਹੌਂ ਨ ਉਭਾਰਯੋ॥ ਜਾਹਿ ਨਹੀਂ ਮੋਹਿ ਔਰ ਬਡੋ ਦੁਖ ਦੇਖਹੁ ਰਾਘਵ ਨਯਾਉ ਸੰਭਾਰਯੋ॥ ਬੀਰ ਹੂੰ ਤੇ ਹਨੂਮਾਨ ਹੂੰਤੇ ਨਲ ਨੀਲ ਹੂੰਤੇ ਘਟ ਮੋਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ॥੭੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਲ ਸੰਘਾਰ ਬਲੀ ਅਸੁਰਾਇ ਛਡਾਇ ਲੈ ਨਾਰ ਦਈ ਕਪਿ ਰਾਜੈ॥ ਆਨ ਸਭੈ ਭਟ ਪਾਇ ਪਰੇ ਤਿਨ ਮਧ ਸਿੰਘਾਸਨ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜੈ॥ ਅੰਗਦ ਕੈ ਫਿਰ ਥਾਪ ਤਹੀਂ ਬਨ ਰਾਜ ਦੀਓ (ਦਯੋ) ਭਰ ਨੈਨ ਨ ਲਾਜੈ॥ ਬੈਰ ਛਡਾਇ ਮਿਲਾਇ ਸੁਗ੍ਰੀਵਹਿ ਬੋਲ ਓ॥ਠੇ ਰਘੁਬੀਰ ਸਦਾਜੈ॥੭੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਔਧ ਕਹਾਂ ਨਿਜ ਦੇਸ ਨਰੇਸ਼ ਕਹਾਂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਬਨਵਾਸ ਪਠਾਵੈ॥ਕਯੋਂ ਦਸ ਸੀਸ ਰਹੈ ਸੀਅ ਕੋ ਕਹਾਂ ਕੰਚਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਹ੍ਵੈ ਮੁਨਿ ਧਾਵੈ॥ਕਯੋਂ ਸੁਤ ਪੌਨ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤ ਬਨੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਪਾਇ

ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਮਿਲਾਵੈ॥ਬਾਲੀ ਮਰੈ ਕਪਿ ਰਾਜ ਕਰੈ ਐਸੀ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਕੌਨ ਬਨਾਵੈ॥੯੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਇਤ ਰਾਮ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸਮੀਰ ਕੇ ਪੂਤਹਿ ਮੋਦ ਬਢਯੋ ਨਿਤ ਨੇਹੁ ਨਯੋ॥ ਉਤ ਲੈ ਪਹੁੰਚਯੋ ਸੀਅ ਕੋ ਦਸਕੰਧ ਧਸਯੋ ਗਢਲੰਕ ਨਿਸੰਕ ਭਯੋ॥ਰਿਖੀ ਗੋਤਮ ਕੋਪ ਕਰਯੋ ਪਹਿਲੇ ਤਿਨ ਰਾਵਨ ਕੋ ਇਹ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ॥ਬਲ ਸੋਂ ਪਰਨਾਰਿ ਭਜੈਂ ਜਬ ਹੀ ਤਨ ਛਾਰ ਉਡੈ ਕਹਿਕੇ ਸੁ ਗਯੋ॥੯੧॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋਈ ਤਾਂ ਡਰ ਤੇ ਡਰਪੈ ਜੀਅ ਮੈ ਨ ਸਕੈ ਛੁਹਿ ਸੋ ਬਲ ਸੋਂ ਕਬਹੀ॥ਜਬ ਕਾਮ ਕੋ ਭਾਉ ਧਰੈ ਮਨ ਮੈ ਸਬ ਅੰਗ ਜਰੈਂ ਤ੍ਰਿਨ ਜਯੋਂ ਤਬਹੀ॥ਸੀਅ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਸਿਵ ਸੂਕ ਨ ਪੂਜਤਿ ਸੋ ਜਗ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਬਹੀ॥ਜੈਸੇ ਗੰਗ ਚਲੀ ਧਸ ਪੂਰਬ ਕੋ ਫਿਰ ਪਛਮ ਕੋ ਨ ਬਹੀ ਕਬਹੀ॥੯੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਦਿਖਾਇ ਸਬੈ ਸੀਅ ਰਾਵਨ ਤੋਂ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਨਿਹੋਰੀ॥ਭੂਖਨ ਭੌਨ ਭੰਡਾਰਨ ਲੌ ਪਰ ਪਾਇ ਰਹਯੋ ਤਿਨ ਡੀਠ ਨ ਜੋਰੀ॥ਜੋ ਅਪਨੇ ਪੀਅ ਰੂਪ ਰਚੀ ਕੀ ਛਬਿ ਥੋਰੀ॥ਛਾਡ ਸਸੀ ਕਬਹੂੰ ਨ ਹਸੀ ਕੁਮਦੀ ਸਰਸੀ ਪਰਸੀ ਨ ਚਕੋਰੀ॥੯੩॥

ਰਾਵਨਉ ਵਾਚ ਜਾਨਕੀ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੂਰ ਹੂੰ ਨ ਹੇਰੀ ਐਸੀ ਰਾਨੀ ਸਬ ਮੇਰੀ ਸੁਨਿ ਤੇਤੋ ਤੇਰੀ ਚੇਰੀ ਸਬ ਆਜ ਹੀ ਕਰਤ ਹੋਂ॥ਦੇਵਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਪਟ ਰੂਪ ਹੂੰ ਲਪੇਟੀ ਰਤਿ ਲੇਟੀ ਜਿਨੈ ਦੇਖ ਮਾਥੇ ਤਿਨ ਕੈ ਧਰਤ ਹੋਂ॥ ਜਾਨਕੀ ਸਿਆਨੀ ਤੈਂ ਤੋ ਮਹਿਮਾਂ ਹੂ ਨ ਜਾਨੀ ਕਛੁ ਆਪਨੀ ਬਿਰਾਨੀ ਤਾਂਤੇ ਅਧਿਕ ਜਰਤ ਹੋਂ॥ਈਸ ਸੀਸ ਚਢੇ ਪੁਨ ਲੈ ਅਸੀਸ ਬਢੇ ਦੇਖ ਤੇਈ ਦਸ ਸੀਸਨ ਸੋਂ ਪਾਇਤੋ ਪਰਤ ਹੋਂ॥੮੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਧ ਰੂਪ ਬਿਨ ਗਾਂਠ ਧਨ ਜੂਪ ਕੀ ਜਯੋਂ ਹੀਨ ਗੁਨ ਹੈ ਨ ਆਸ ਕੂਪ ਜਲ ਪਾਨ ਕੀ॥ ਮੂਕ ਜੈਸੇ ਗਾਨ ਬਿਨ ਹਾਥ ਚਾਪ ਬਾਨ ਬਿਨ ਕਾਨ ਬਹਿਰੇ ਹੂੰ ਕੋ ਆਸ ਹੈ ਨ ਗਗ ਤਾਨ ਕੀ॥ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਜਿਉਂ ਕਾਤਕ ਕੇ ਮੇਘ ਤੇ ਨਿਰਾਸ ਹੋਤ ਜਾਚਕ ਤਜਤ ਆਸ ਕ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਦਾਨ ਕੀ॥ਕੌਲੌ ਸਮਝਾਊਂ ਤੋਹਿ ਕਹਾਂ ਲੌ ਬਤਾਊਂ ਐਸੀ ਛਾਡੋ ਰਾਮ ਆਸ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਕੀ ਜਾਨਕੀ॥੮੫॥॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੂੰ ਗਢ ਲੰਕ ਬਸੀ ਸੁਨ ਜਾਨਕੀ ਜਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਹ੍ਵੈ ਦਿਵ ਨ ਦੇਖੈ॥ ਮੋਂ ਡਰ ਤੇ ਡਰਪੈ ਸੁਰਰਾਜ ਨ ਸੋਵਤ ਨੈਨ ਲਗਾਇ ਨਿਮੇਖੈ॥ਸੂਰ ਸਸੀ ਜਮ ਔਰ ਸਮੀਰ ਨ ਪੀਵਤ ਨੀਰ ਬਿਨਾ

ਪਗ ਦੇਖੇ॥ਸੇਵਤ ਪੌਰ ਸਬੈ ਜਬ ਏ ਤਬ ਰਾਮ ਕਹੋ ਤਪਸੀ ਕਿਹ ਲੇਖੈ॥੮੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਗਹੈ ਸੁ ਗਹੈ ਅਰ ਪਛਮ ਗੰਗ ਵਹੀ ਜੀਅ ਆਵੈ॥ਸੀਤਲ ਆਗਿ ਕਹੈ ਕੋਊ ਸਾਚ ਗਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕਹੈ ਕੋਊ ਸਾਚ ਗਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਗੋਦ ਲੈ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਵੈ॥ ਮੇਰੁ ਚਲੈ ਧ੍ਰੂਅ ਸੋਂ ਸੁਨ ਸੁੰਦਰ ਔਰ ਸਬੰਤ ਸਮੀਰ ਜਰਾਵੈ॥ ਹੋਇ ਬਡੀ ਬਿਪਰੀਤਿ ਸਬੈ ਪਰ ਜਾਨਕੀ ਰਾਮ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਵੈ॥੮੭॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋ ਫਿਰ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਨ ਨੈਕ ਦਸਾਨਨ ਕੋ ਅਤਿ ਸੋਚ ਭਯੋ॥ ਮਨ ਮੈਂ ਕਹੈ ਭੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹੀਂ ਬਨ ਮੈ ਕਹ ਆਇਸੁ ਕੋਪ ਦਯੋ॥ ਤਰ ਰਾਕਸ ਲਾਰਿਅਪਾਵਨ ਤਾ ਡਰਪਾਵਨ ਕੋ ਤਹਿ ਸੰਗ ਗਯੋ॥ ਸੁ ਅਸੋਕ ਬਨੀ ਮਹਿ ਲੰਕ ਧਨੀ ਸੀਅ ਮਾਨਹੁ ਸੋਕ ਕੇ ਕੀਓ ਏਕਮ ਤੋਰੀ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦਾਂਤਨ ਕਾਢ ਬੁਰੀ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਡਰਾਵਨ ਕੋ ਕੀਓ ਏਕਮ ਤੋਰੀ॥ ਯਾਹਿ ਚਬਾਹੁ ਬਿਲੰਬ ਕਹਾਇ ਨ ਲੰਕ ਪਤੀ ਸੰਗ ਡੀਠ ਨ ਜੋਰੀ॥ ਏ ਬਤੀਆਂ ਸੁਨਕੈ ਦਰਕੈ ਛਤੀਆਂ ਪਛਤਾਇ ਕਹੈ ਦ੍ਰਿਗ

ਢੋਰੀ॥ ਰੈਨ ਦਿਨਾ ਪੀਅ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਜੀਅ ਸਾਚ ਕਹੋ ਸੀਅ ਕੋ ਸਭ ਥੋਰੀ॥੮੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੀਤ ਸੁਰੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ ਕੋ ਪੂਤ ਗਨੇਸ਼ ਕੋ ਦੰਤ ਉਪਾਰ ਲੀਓ॥ ਜਮ ਕੋ ਬਸ ਕੈ ਪੁਨ ਬਾਹਨ ਕੋ ਜਿਨ ਤੋਰ ਵਿਖਾਨ ਕੁਵੰਡ ਪੀਓ॥ਦਸ ਮੁੰਡਨ ਲੈ ਜਿਨ ਦਾਨ ਦੀਯੋ ਸ਼ਿਵ ਕੋ ਛਿਨ ਮਾਹ ਰਿਝਾਇ ਲੀਓ॥ ਸੋਈ ਰਾਵਨ ਪਾਇ ਰਹਿਓ ਗਹਿ ਤੈਂ ਨ ਉਠਾਇ ਦੁਹੂੰ ਕਰ ਮਾਨ ਦੀਓ॥੯੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋ ਡਰਪਾਇ ਰਹੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਔਰ ਵਿਭੂਤ ਦਿਖਾਇ ਰਹੀ॥ ਜੀਅ ਮੈਂ ਸਭ ਜਾਨਤ ਯੌਂ ਠਕੁਰਾਇਤ ਦੀਪ ਸਸੀ ਜੈਸੇ ਹੋਤ ਗਹੀ॥ ਯਹ ਪੂਰਬ ਪਛਮ ਬਿਨਾਂ ਕਹੂੰ ਏਕ ਛਿਨਾ ਨਲਨੀ ਸੀਅ ਫੂਲਤ ਹੈ ਕਬ ਹੀ॥੯੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਨਾਹ ਬਿਨਾ ਸੀਅ ਜੀਅ ਦੁਖ ਪਾਵਤ ਸੋ ਪੁਨ ਸੀਅ ਬਿਨਾ ਦੁਖ ਪਾਵੈ॥ ਹੇਤ ਬਡੋ ਦੁਹ ਓਰਨ ਯੌਂ ਸੋਈ ਨੇਹਬ ਤੁਮੈ ਕਵਿ ਰਾਮ ਸੁਨਾਵੈ॥ ਜਯੋਂ ਛਬਿ ਛੀਨ ਸਸੀ ਬਿਨ ਰੈਨ ਬਿਭਾਵਰੀ ਸਾਵਰੀ ਦੇਹ ਬਨਾਵੈ॥ ਕਾਲ ਬਤੀਤ ਭਯੋ ਇਹ ਰੀਤ ਸੋ ਕੋਪ ਸੁਗ੍ਰੀਵਹਿ ਰਾਮ ਬੁਲਾਵੈ॥੯੨॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸੰਤ ਸੁਨਹੁ ਮਨ ਲਾਇ ਕਥਾ ਜੁ ਕਛੁ ਆਗੇ ਭਈ॥ ਪਰਮਸ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਹਨੂਮਾਨ ਲੰਕਾ ਗਯੋ॥੯੩॥

ਇਤੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਗੀਤੇ ਬਾਲੀ ਬਧਿ ਪੰਚਮ ਅੰਕ॥੫॥

ਅਥ ਛੇਵਾਂ ਅੰਕ॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੂਤ ਦੌਰ ਜਾਇ ਸਮਝਾਇ ਲੈ ਲਵਾਇ ਆਇ ਕਾਲ ਇਤ ਬੀਤਯੋ ਅਬ ਆਗੈ ਕੋ ਉਪਾਇ ਕੋ॥ ਰਾਜ ਤੁਮ ਪਾਯੋ ਬਾਲੀ ਸਵਰਗ ਪਠਾਯੋ ਤੁਮੈ ਬਾਤ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧ ਸੀਤਾ ਕੀ ਕੋ ਜਾਇ ਕੋ॥ ਆਪ ਨਹੀਂ ਆਯੋ ਕੋਊ ਉਤਰ ਪਠਾਯੋ ਨਹੀਂ ਲਾਯੋ ਹੈ ਬਿਲੰਬ ਬੋਲ ਕੀਜੈ ਸਤ ਭਾਇ ਕੋ॥ ਸੋਏ ਸੁਖ ਜਾਮਨੀ ਮਿਲੇ ਜਯੋਂ ਘਨ ਦਾਮਨੀ ਹੋ ਕਾਮਨੀ ਕੋ ਪਾਇ ਕਾਮ ਭੂਲਯੋ ਰਘੁਰਾਇ ਕੋ॥੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਕਪਿਰਾਇ ਰਹਯੋ ਚਕਰਾਜ ਸਮਾਜ ਲਏ ਸੰਗ ਆਯੋ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਦਯੋ ਪ੍ਰਭੁ ਦੌਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਨਲ ਨੀਲ ਹਨੂ ਕਪ ਕੋਟਨ ਕੋਟਨ ਝੁੰਡ ਮਿਲਾਯੋ॥ ਛਾਡਿ ਬਿਲੰਬ ਕਹਯੋ ਅਬ ਹੀ ਸੀਅ ਸੋਧ ਜਟਾਉ ਕਹਾਂ ਹੈ ਬਤਾਯੋ॥੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਭੁਜ ਦੰਡ ਉਠਾਇ ਅਖੰਡਲ ਜਯੋਂ ਬਲ ਸੈ॥
ਤੁਮ ਮੋ ਬਲਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਹਾਂ ਕਪਿ ਕੋ ਜੁ ਨਿਸੰਕ ਹ੍ਵੈ ਲੰਕ ਧਸੈ॥
ਰਨਮੰਡ ਘਮੰਡ ਨ ਪੰਚ ਕਰੈ ਮੁਖ ਪੈ ਜਬ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਲਸੈ॥
ਕਪਿਰਾਜ ਕਰੀ ਸੋਇ ਏਕ ਹਨੂ ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਯਾ ਤਨ ਰਾਮ ਹਸੈ॥੩॥

ਸੁਗ੍ਰੀਵਉਿ ਵਾਚ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਨੂ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਕਨ ਨੌਤਨੀ ਹੈ ਨਾਥ ਯਹ ਅੰਜਨੀ ਕੋ ਪੂਤ ਹੈ ਸਪੂਤ ਮਨ ਪੂਤਕੀ॥ ਚਢੇ ਰਨ ਰੋਖ ਪਕੇ ਤੂਤ ਸੇ ਗਿਰਾਵੈ ਅਰਿ ਏਕ ਬਾਰ ਬਾਗ ਜਾਇ ਗਹੈ ਪੁਰਹੂਤ ਕੀ॥ ਪਰੇ ਦੁਖ ਪਾਰ ਕਰੇ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਾਮ ਰਘੁਰਾਇ ਕੇ ਸਹਾਇ ਕਰਬੇ ਕੋ ਬਡੋ ਕੂਤ ਕੀ॥ ਸੀਤਾ ਸੋਧ ਲਯਾਇਬੇ ਕੋ ਸਿੰਧੁ ਫਾਂਧ ਜਾਇਬੇ ਕੋ ਪਾਇਕ ਸੋ ਰਾਮ ਯਹ ਲਾਇਕ ਹੈ ਦੂਤ ਕੀ॥੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਔਰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਕੋ ਪਠਾਊਂ ਕਪਿ ਜੂਥ ਸੀਅ ਸੋਧ ਕੋ ਮੰਗਾਊਂ ਤਬ ਕੰਠ ਪਾਨੀ ਧਸ ਹੈ॥ ਕੌਨ ਮੰਦ ਭਾਗੀ ਸੁਨ ਰਾਮ ਕਾਮ ਬੈਠ ਰਹੈ ਆਪਨੇ ਹੀ ਹਾਥ ਕਟਿ ਆਪਨੀ ਨ ਕਸ ਹੈ॥ ਲੰਕ ਗਢ ਜੈਬੇ ਕੋ ਨਿਸੰਕ ਲੰਕ ਬਾਂਧਿ ਅਕਲੰਕ ਬਲ ਜਾਕੋ ਹਨੂਮਾਨ ਏਕ

ਬਸ ਹੈ॥ ਕਹਯੋ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਨ ਬੀਰ ਹਨੂਮਾਨ ਆਜ ਤੇਰੇ ਈ ਭਰੋਸੇ ਮੀਚ ਰਾਵਨ ਕੋ ਗ੍ਰਸ ਹੈ॥੫॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਕਪਿ ਪੂਰਬ ਪਛਾਂਹ ਏਕ ਸਿੰਧ ਮਾਹਿ ਉਤਰ ਕੀ ਛਾਂਹ ਏਕ ਪਠਏ ਬਿਚਾਰ ਕੈ॥ ਤਉ ਤੋ ਨਿਵਾਇ ਸੀਸ ਚਲੇ ਜਗਦੀਸ ਜੂਕੋ ਬੀਸਨ ਕੇ ਝੁੰਡ ਏਕ ਏਕਲੇ ਪਚਾਰ ਕੈ॥ ਦੱਛਨ ਭੁਜਾ ਕੋ ਠੋਕ ਦੱਛਨ ਸਮੀਰ ਸੁਤ ਦੱਛਨ ਕੇ ਜੈਬੇ ਕੋ ਜਗਾਯੋ ਕਿਲਕਾਰ ਕੈ॥ ਲੰਕ ਕੋ ਸਪੂਤ ਅਕਲੰਕ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਸੋਧ ਲੰਕ ਧਸ ਆਇ ਦੈ ਨਿਸੰਕ ਅਰਿ ਮਾਰ ਕੈ॥੬॥

ਸੁਗ੍ਰੀਓਵਾਚ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਖ ਹਨੂ ਗਢ ਲੰਕ ਬਿਨਾ ਤੁਹਿ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਗਢ ਔਰ ਜੋ ਹੋਈ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਔਰ ਅਨੇਕ ਖਰੇ ਕਪਿ ਜਾਹਿ ਕਹਯੋ ਕਰੈ ਕਾਰਜ ਸੋਈ॥ ਰਾਘਵ ਰਾਵਨ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਸੀਅ ਸੋਧ ਕੋ ਤੂੰ ਸੁ ਰਚੇ ਬਿਧਿ ਦੋਈ॥ ਕੂਰ ਕਹੋਂ ਨਹਿ ਰਾਮ ਹਜੂਰ ਹੌਂ ਤੋ ਸਮ ਸੂਰ ਨ ਦੇਖਤ ਕੋਈ॥੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮਹਿ ਰਾਜ ਦੀਓ ਹਮ ਕੋ ਅਰ ਬਾਲੀ ਕੀ ਬੰਦ ਤੇ ਨਾਰਿ ਛੁਡਾਵੈ॥ ਐਸੀ ਏ ਪੀਰ ਸਹੈ ਰਘੁਬੀਰ ਪੈ ਧੀਰ ਬਡੋ ਮੁਖ ਤੇ ਨ

ਜਨਾਵੈ॥ ਬਾਦਜਨੇ ਜਨਨੀ ਜਗ ਤੇ ਦੁਖ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭ ਮੀਤ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਆਵੈ॥ ਔਰ ਰਹਿਓ ਉਪਚਾਰ ਧਰਿਓ ਸੁਨ ਰਾਮ ਕੇ ਕਾਮ ਕੋ ਕੌਨ ਨ ਧਾਵੈ॥੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਂ ਛਿਨ ਸਾਹਿਬ ਕਾਮ ਕੋ ਸੇਵਕ ਜਾਵਤ ਤਾ ਛਿਨ ਕੀ ਬਲ ਜੱਯੈ॥ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰ ਕਹੈ ਹਸ ਕੈ ਬਿਨ ਦਾਮਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਹਹਾਥ ਬਿਕੱਯੈ॥ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕੀ ਬਾਤ ਚਹੂੰ ਜੁਗ ਤਾ ਪਰ ਰਾਮ ਸੇ ਠਾਕੁਰ ਪੱਯੈ॥ ਨਿਆਇ ਹਨੂ ਸਬ ਕਾਮ ਕਰੈ ਭਟ ਲਾਖਨ ਮੈ ਜਬ ਏਕ ਬੁਲੱਯੈ॥੯॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰੋਮ ਰੋਮ ਫੂਲ ਗਯੋ ਠੋਕ ਭੁਜਾ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਰਾਮ ਮੁਸਕਾਨੇ ਦੇਖ ਰੂਪ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋ॥ ਸੀਤਾ ਜੂਕੋ ਸੋਧ ਹਮ ਆਜ ਹੀ ਤੇ ਪਾਯੋ ਮਾਨੋ ਦੇਖਤ ਹੌਂ ਡੀਲ ਯਾਕੋ ਸਿੰਧੁ ਫਾਂਧ ਜਾਨ ਕੋ॥ ਜੌ ਲੌ ਰਘੁਬੀਰ ਮਿਲ ਬੀਰ ਸੋਂ ਬਿਚਾਰੈਂ ਤੌ ਲੈ ਭਯੋ ਕਪਿ ਛੱਯਾ ਸੋ ਛਵੱਯਾ ਅਸਮਾਨ ਕੋ॥ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਹੈ ਲੰਕ ਬਾਰਧ ਕੈ ਪਾਰ ਅਬ ਕੀਜੈ ਨ ਅਵਾਰ ਦੀਜੈ ਆਇਸ ਨਿਦਾਨ ਕੋ॥੧੦॥

ਹਨੂਮਾਨਉ ਵਾਚ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌ ਕਹੌਤੌ ਰੀਤੋ ਸਿੰਧ ਕਰੋਂ ਜੈਸੇ ਪੀਓ ਮੁਨਿ ਅਰ ਜੋ ਕਹੌ ਤੋ ਬੀਚ ਪਾਨੀ ਰਾਖੋਂ ਨਾਮ ਕੋ॥ ਕਹੌ ਜਾਇ ਲੰਕ ਮਾਰੋਂ ਭੀਤਨ ਸੋ ਭੀਤ ਕਹੋ ਰਾਵਨ ਸਮੇਤ ਪਰਸਾਊਂ ਪਗ ਬਾਮ ਕੋ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਅਨੀਤਾ ਮੇਰੇ ਮਰਤ ਨਾਹੀ ਪੀਤਾ ਜੋਈ ਕਹੋ ਸੋਈ ਕਰੋਂ ਨਾਥ ਨੈਕ ਭਰੋ ਹਾਮ ਕੋ॥ ਸੁਨੋ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ਸੁਖ ਸੋਈਏ ਨ ਚੀਤਾ ਕਹੋ ਸੀਤਾ ਸੋਧ ਲਿਆਊਂ ਕਹੌ ਸੀ ਮਿਲਾਊਂ ਰਾਮ ਕੋ॥੧੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਖੇਦ ਮਾਰੋ ਖੇਦ ਬਿਨ ਖੇਦ ਜਿਨ ਕਰੋ ਨਾਥ ਸੀਤਾ ਲੈਕੇ ਸਾਤਏ ਪਤਾਲ ਹੂੰ ਜੌ ਜਾਇਗੋ॥ ਛ੍ਵਤ ਤਿਹਾਰੇ ਪਾਹਿ ਕਹਾਂ ਲੌ ਪਰਾਇ ਮੋਤੇ ਤੌ ਕਹਾ ਬਸਾਇ ਆਇ ਸੀਸ ਪਗ ਨਾਇਗੋ॥ ਕੂਪ ਸੁਰ ਲੋਕ ਸਿੰਧ ਅਚਲ ਸੁਮੇਰ ਬਿੰਦ ਰਾਵਨ ਪਰੇਵਾ ਹਨੂ ਬਾਜ ਜਯੋਂ ਉਬੁਡਾਇਗੋ॥ ਨਾਇ ਮਾਥ ਕਹੌਂ ਨਾਥ ਗਹਿਓ ਤਾ ਕੈ ਪਾਛੇ ਰਘੁਨਾਥ ਮੇਰੋ ਹਾਥ ਕੀ ਸੁ ਭਲੀ ਮਾਰ ਖਾਇਗੋ॥੧੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹਿਓ ਹਨੂਮਾਨ ਤਾ ਕੋ ਕਹੌ ਪਰਮਾਨ ਪ੍ਰਭ ਸੁਨੀਐ ਸ੍ਰਵਨ ਦੈਕੈ ਤੁਮ ਕੋ ਬਤਾਇ ਦਯੋਂ॥ ਜਰ ਤੇ ਕਮਠਿ ਭਾਲ ਸਾਤੋ ਸਿੰਧੁ ਆਲ ਬਾਲ ਦੇਸ ਔ ਬਿਦੇਸ ਡਾਲ ਚਖ ਕੈ ਨਿਵਾਇ ਦਯੋਂ॥ ਪਾਤ ਮੇਘ ਸੇਤ ਕਾਰੇ ਫੂਲਜੇ ਅਕਾਸ ਤਾਰੇ ਭਾਰੇ ਫਲ ਸੂਰ ਸਸਿ ਤੇਊ ਮੈਂ ਝੁਕਾਇ ਦਯੋਂ॥ ਹੌਂ ਤੋ ਸਾਖਾਮ੍ਰਿਗ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਰਘੁਰਾਜ ਐਸ

ਬਿਓਮ ਤਰੁ ਤੇ ਤਿਹਾਰੀ ਸੀਅ ਕੋ ਮੈ ਲਿਆਇ ਦਯੋਂਤਾਰੇ ਭਾਰੇ ਫਲ ਸੂਰ ਸਸਿ ਤੇਊ ਮੈਂ ਝੁਕਾਇ ਦਯੋਂ॥ ਹੌਂ ਤੋ ਸਾਖਾਮ੍ਰਿਗ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਰਘੁਰਾਜ ਐਸ ਬਿਓਮ ਤਰੁ ਤੇ ਤਿਹਾਰੀ ਸੀਅ ਕੋ ਮੈ ਲਿਆਇ ਦਯੋਂ॥੧੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹੋ ਸੀਅ ਲਿਆਊਂ ਕਹੋ ਤਾਹੀ ਕੋ ਸੰਦੇਸ ਕਹੋ ਰਾਵਨ ਸਮੇਤ ਲਿਆਊਂ ਬੇਗ ਸਿਖ ਦੀਜੀਏ॥ ਕਹੋ ਤਾਹੀ ਛਦ੍ਰ ਕੋ ਕੁਟੰਬ ਲੌ ਸਮੁੱਦ੍ਰ ਬੋਰੋਂ ਲੈ ਆਊਂ ਮਦੋਦਰੀ ਕੋ ਜਾਨੀਏ ਸੁ ਕੀਜੀਏ॥ ਕਹੋ ਦਸ ਸੀਸ ਭੁਜ ਬੀਸਨ ਬਖੇਰੋਂ ਆਗੇ ਕਹੋ ਜਾਇ ਘੇਰੋਂ ਗਢ ਬਿਨਤੀ ਪਤੀਜੀਏ॥ ਰੰਕ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋ ਨਿਸੰਕ ਪਾਨ ਦੀਜੈ ਰਾਮ ਕਹੋ ਤੋ ਉਠਾਇ ਗਢ ਲਿਆਊਂ ਢੂੰਡ ਲੀਜੀਏ॥੧੪॥

ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਖ ਹਨੂ ਕਪਿਰੂਪ ਸੀਆ ਰਘੁਬੀਰ ਹੀ ਜੀਅ ਮੈ ਡਰਪੈ ਹੈ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹਾਂ ਟੋਟ ਪਰੀ ਜਬ ਦੂਤ ਕੀਏ ਕਪਿ ਰੀਛ ਲਜੈ ਹੈ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਮਨ ਹੈ ਨ ਜਹਾਂਗਢ ਲੰਕ ਸੁ ਏ ਕਹਿ ਕੈਸੁ ਬੁਝੈ ਹੈ॥ ਹੈ ਪਰਬੀਨ ਤਊ ਸੀਅ ਕੋ ਬਿਨਚੀਨ ਦੀਏ ਪਰਤੀਤ ਨ ਐਹੈ॥੧੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਭੂਖ ਲਗੇ ਬਨਕੇ ਫਲ ਤੋਰਤ ਯਾਹਿ ਭਲੇ ਮੁਖ ਮੈ ਧਰ ਲੀਜੋ॥ ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕੀਏ ਬਿਨ ਹੇ ਕਪਿ ਸੀਅ ਬਿਨਾ ਪਰਤੀਤ ਨ ਕੀਜੋ॥ ਏ ਮਨਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗੁੰਥ ਤਜੇ ਪਹਿਚਾਨਤ ਜਾਨਕੀ ਔਰ ਨ ਬੀਜੋ॥ ਕੈ ਬਨਿ ਮੈ ਕੈ ਗਿਰਾਨ ਦੁਰੀ ਜਹਿ ਹੈ ਮੁੰਦਰੀ ਮੁੰਦਰੀ ਤਹਿ ਦੀਜੋ॥੧੬॥

ਹਨੂਮਾਨੋ ਵਾਚ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਏਕ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਨਕੈ ਰਘੁਨਾਥ ਬੁਰੋ ਜਿਨ ਮਾਨੋ॥ ਏਕ ਫਲੰਗ ਕਰੋਂ ਤਜ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਸੁ ਲੰਕ ਧਸਯੋ ਮੋਹਿ ਜਾਨੋ॥ ਹੌ ਹਨੁਮਾਨ ਅਜਾਨ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਭ ਦੇਖਨ ਕੋ ਸਬ ਠੌਰ ਸਯਾਨੋ॥ ਮੰਜਲ ਵੈ ਪਦ ਕੰਜ ਕਹੋ ਕਿਨ ਹੌਂ ਸੀਅ ਕੋ ਕਿਹ ਭਾਂਤ ਪਛਾਨੋ॥੧੭॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸਾਚ ਕਹੀ ਇਨ ਬਾਤ ਤਊ ਸੀਅ ਕੀ ਦੁਤਿ ਹੌਂ ਕਿਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨਾਊਂ॥ ਜੇ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਦੇਤ ਸਬੈ ਤੇਈ ਫੇਰ ਕਹੌਂ ਸਬ ਅੰਗ ਲਜਾਊਂ॥ ਹੌਂ ਕਪਿ ਢੂੰਡ ਰਹਯੋ ਜਗ ਮੈ ਛਬਿ ਅੰਗਨ ਕੀ ਸਮ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਊਂ॥ ਮੋ ਦੁਖ ਤੇ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਸੀਆ ਸੋਈ ਚੀਨ ਹਨੂ ਸਬ ਤੋਹਿ ਬਤਾਊਂ॥੧੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਹਾਂ ਨ ਹੁਲਾਸ ਤਾਤੇ ਸ੍ਵਾਸਨ ਅਵਾਸ ਤਹਾਂ ਨੀਕੇ ਬੀਰ ਬਾਤ ਸੁਨ ਲੀਜੀਏ ਨਿਦਾਨ ਕੀ॥ ਜਾਕੇ ਦਫਾਰੇ ਕਾਜਰ ਸੋਂ ਮਿਲੀ ਪੰਕ ਲੰਕ ਮਾਂਹਿ ਤਹਾਂ ਕਹੂੰ ਦੇਖੀਓ ਨਿਸ਼ੰਕ ਬਧੂ ਧਾਮ ਮੁਖ ਦੀਪ ਮੁਖ ਮੂਕ ਰਾਮ ਰਾਮ ਹੀ ਕੀ ਕੂਕ ਜਹਾਂ ਸੋਵੈ ਛਾਂਹਿ ਧੂਪ ਤਹਾਂ ਹੈ ਅਚੂਕ ਜਾਨਕੀ॥੧੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਕੇ ਬਾਂਧੇ ਕੇਸ ਤਨ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਭੇਸ ਸੁਨ ਬਾਨਰ ਨਰੇਸ ਦ੍ਰਿਗ ਨੀਰ ਉਰ ਧੋਵਤੀ॥ ਭੂਖਨ ਮਲੀਨ ਪੀਆ ਹੀਨ ਮੁਖ ਛੀਨ ਜਾਕੀ ਹਫੈ ਹੈ ਦਸਾ ਦੀਨ ਨਿਸ ਨੀਂਦ ਹੂੰ ਨ ਸੋਵਤੀ॥ ਅੰਗਨ ਰੁਖਾਈ ਫਲ ਸੇਜ ਨ ਡਸਾਈ ਜਾ ਕੀ ਤਾ ਕੋ ਜਾਨ ਲੀਜੋ ਨਾਰਿ ਨੀਚੇ ਮੁਖ ਜੋਵਤੀ॥ ਹਨੂ ਸੁਨ ਮੀਤ ਸੀਅ ਪਾਇਬੇ ਕੀ ਰੀਤ ਲੰਕ ਜਾ ਕੀ ਭੀਤ ਭੀਤ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਰੋਵਤੀ॥੨੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਵਨ ਪਾਪ ਕੋ ਜਾਲ ਰਚਯੋ ਬਿਧਿ ਤਾ ਮਹਿ ਪਾਉਂ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਦੀਜੋ॥ ਬਾਤ ਬਿਨਾ ਮਰਜਾਦ ਕਹੋ ਜਿਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰੈ ਤੋ ਕਰੈ ਸਹ ਲੀਜੋ॥ ਦੇਖ ਫਲਯੋ ਬਨ ਦੇਖਿ ਰਹੋ ਜਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਿਉਂ ਜਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੋ॥ ਕਾਢ ਲੈ ਸੁਲ ਨਿਹਾਲ ਕਰੋ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਹਨੂ ਅਤਿ ਕਾਲ ਨ ਕੀਜੋ॥੨੧॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਪਾਨ ਲਏ ਦੋਊ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਸਿਰ ਪਾਇ ਛੁਏ ਰਘੁਨੰਦਨ ਜੂਕੇ॥ ਔਰ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਦੇਹ ਬਡੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇ ਕਨੂਕੇ॥ ਆਪਨੋ ਜਾਨ ਧਰੇ ਰਹੀਓ ਜੀਅ ਹੋ ਕਪਿ ਸੱਤ ਕਹੋਂ ਤੋਹਿ ਕੂਕੇ॥ ਨਿੱਤ ਕਰੋ ਸੁਧ ਚਿੱਤ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਚਿੱਤ ਚਲਯੋ ਸੰਗ ਮਿੱਤ ਹਨੂਕੇ॥੨੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਛਾਡ ਚਲਯੋ ਸੁ ਮਹੇਸ਼ ਕੋ ਅੰਸ ਗਨੇਸ਼ ਮਨਾਇ ਚਲਯੋ ਦ੍ਰਿੜਥ ਹ੍ਵੈ॥ ਭੁਜ ਪੀਠ ਸੁ ਠੋਕ ਨਿਹਾਰ ਹਨੂ ਮੁਖ ਲੋਚਨਦਾਰ ਚਲਯੋ ਜਲ ਚੈਫ॥ਮੁਦੰਰੀ ਕਰ ਸੌਂਪ ਕਹੇ ਮੁਖ ਬੈਨ ਸੁ ਦੇਹ ਬਿਨਾ ਕਪਿ ਪ੍ਰਾਨ ਨ ਦੈਫ॥੨੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਂਧਿ ਮੁਠੀ ਦੋਊ ਪਾਇ ਲਗਾਇ ਸੁ ਬੀਰ ਬਡੋ ਰਘੁਬੀਰ ਕੀ ਘਾ ਕੋ॥ ਪੂਛ ਉਠਾਇ ਨਿਵਾਇ ਦਈ ਕਟਿ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦ ਨ ਨੀਰਹਿ ਤਾ ਕੋ॥ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਲੀਓ ਮੁਖ ਤੇ ਜੀਅ ਮੈ ਧਰ ਪਰਯੈ ਲੰਘ ਬਾਰਿਧ ਬਾਂਕੇ॥੨੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਕਾਜ ਕਰੋਂ ਜੀਅ ਤੇ ਇਹ ਤੇ ਸੁਭ ਕੌਨ ਸੀ ਔਰ ਘਰੀ॥ ਛਬਿ ਬਾਰਧਿ ਬਾਰਧ ਏਕ ਹੀ ਸੋਂ ਕਵਿਰਾਮ ਜਹਾਂ ਤੁਬਰੀ ਨ ਤਰੀ॥ ਨਿਧ ਨੀਰ ਕੇ ਪਾਰ ਕੇ ਪਰਯੋ ਪਲ ਮੈ ਪਗ

ਕੀ ਅੰਗੁਰੀ ਜਲ ਮੈ ਨ ਪਰੀ॥ਕਪਿ ਨਾਉ ਹਨੂ ਜਿਨ ਕੋ ਤਿਨ ਤੋ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਨਾਉਂਕੀ ਨਾਉ ਕਰੀ॥੨੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਫਾਂਧਬੇ ਕੋ ਸੁਰਪਤਿ ਫਨੀਪੱਤਿ ਹੂੰ ਨ ਰਤੀ ਮਨ ਕੀਨੋ॥ ਲੈ ਰਤਿਨਾਵਲ ਪੌਢ ਰਹੇ ਕਵਿਰਾਮ ਗੋਬਿੰਦਹਿ ਅੰਤ ਨ ਲੀਨੋ॥ਸੋ ਹਨੁਮਾਨ ਕਛੂ ਨ ਗਨਯੋ ਬਲ ਨਾਓ ਕਰਿਓ ਜੁ ਸੁਨਯੋ ਪੁਰ ਤੀਨੋ॥ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਸੁ ਦਈ ਮੁੰਦਰੀ ਪਢ ਰਾਮ ਕਛੂ ਜਨ ਟਾਮਨ ਕੀਨੋ॥੨੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨਿਜ ਪੋਰਖ ਸੰਭਾਰੇ ਕਿਲਕਾਰ ਐਸੇ ਉਠਯੋ ਨਭ ਮੰਡਲ ਡਰਾਯੋ ਹੈ॥ ਕਮਠ ਕੇ ਭਾਲ ਪਰ ਫਨਿ ਫਨਿਮਾਲ ਧਰ ਫਨਿ ਫਨਿਮਾਲ ਧਰ ਦੇਸ ਚਾਲ ਭੂਮਿ ਸੋਂ ਜਨਾਉ ਹੈ॥ ਮਹਿਮਾਂ ਅਪਾਰ ਜਾਕੇ ਬਲ ਕੋ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਰਾਕਸ਼ੀ ਕੋ ਮਾਰ ਪੁਰ ਰਾਕਸ਼ ਕੇ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਕੀਨੀ ਮਨ ਸੰਕ ਨਹਿ ਕੰਚਨ ਕੀ ਲੰਕ ਯਹ ਹਵੈ ਨਿੰਸਕ ਧਸਯੋ ਰੂਪ ਧਾਮ ਕੋ ਬਨਾਯੋ ਹੈ॥੨੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਗਢ ਲੰਕ ਭਲੋ ਪਰ ਰਾਮ ਸੋਂ ਬੈਰ ਕਲੰਕ ਯਹੈ ਹੈ॥ ਦੇਖ ਫਿਰਯੋ ਸਬ ਕੇ ਘਰ ਭੀਤਰ ਸੀਤਹਿ ਸੋਧ ਕਹੂੰ ਨ ਲਹੈ ਹੈ॥ ਜੇ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੇ ਮੁਹਿ ਚੀਨ ਸੁ ਏਕ ਨਹੀਂ ਹਨੂਮਾਨ ਕਹੈ ਹੈ॥

ਝਾਰਿਨ ਮੈ ਕਿ ਪਹਾਰਨ ਮੈਂ ਕਿਧੋਂ ਰਾਵਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਰਹੈ ਹੈ॥੨੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਜੀਹ ਪਾਇ ਪੁਨ ਸਾਰਦਾ ਸਹਾਇ ਨਾਹੀਂ ਰਾਵਨ ਕੇ ਨਗਰ ਕੀ ਕੈਸੇ ਛਬ ਗਾਈਏ॥ ਫੂਲੀ ਫੂਲ ਡਾਰ ਤਰੁ ਬੈਠ ਫੂਲ ਮਾਲ ਅਲਿ ਸੁੰਦਰ ਕਿਲਾਲ ਤਾਲ ਪਾਲ ਸੋ ਰਿਝਾਈਏ॥ ਬਾਪੀ ਕੂਪ ਕੁੰਡਨ ਪੈ ਗੁਨਨ ਕੇ ਰਥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਧਾਮ ਪਰ ਕੌਨ ਸੀ ਬਿਭੂਤ ਛਾਡਿ ਕੌਨ ਸੀ ਬਤਾਈਏ॥੨੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਹੀ ਪੌਰ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਕੌਤਕ ਲੋਭਾਇ ਤਾਲ ਆਵਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬੀਨ ਬਾਜਤੇ ਸੁਹਾਵਨੇ॥ ਸੂਰ ਸਸਿ ਬਰਨ ਬਿਰੰਚ ਸੁਰਰਾਜ ਆਜ ਕੌਨ ਇਹ ਲਾਇਕ ਜੁ ਪਾਗੈ ਈਹਾਂ ਆਵਨੇ॥ ਔਰੈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਕਰਿ ਅੰਜਨੀ ਕੋ ਪੂਤ ਜਾਇ ਪਹੁਚਯੋ ਤਹਾਂ ਲੌ ਖਾਸਗੀ ਵਿਛਾਉਨੇ॥ ਦੇਵਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਦੇਖਿ ਸੰਗ ਪੀਆ ਲੇਟੀ ਤਹਾਂ ਸੀਤਾ ਕੇ ਭਰਮ ਹਨੂੰ ਲਾਗਯੋ ਪਛਤਾਵਨੇ॥੩੦॥

ਸਵੇਯਾ॥ ਰਾਮ ਤਜੈ ਕਹ ਪਾਪ ਭਜੈ ਗਤਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਭਈ ਦੁਚਿਤਾਈ॥ ਕੈ ਤਨ ਛਾਡਿ ਗਈ ਨਭ ਕੋ ਕਿ ਇਹੈ ਸੀਅ ਹੈ ਕਪਿ ਯੌਂ ਠਹਿਰਾਈ॥ ਦੇਖਿ ਮੰਦੋਦਰਿ ਕੀ ਛਬਿ ਕੋ ਮੁਰਝਾਇ ਰਹਯੋ ਮਨ

ਮੈ ਫਿਰ ਆਈ॥ ਲੰਕਪਾਤੀ ਪਰਜੰਕ ਪਰਯੋ ਸੋਊ, ਏਕਹਿ ਅੰਕ ਕਰੈ ਨ ਢਿਠਾਈ॥ ੩੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਹੂ ਕਹੀ ਸੀਅ ਕੀ ਤਹਾਂ ਬਾਤ ਕਿ ਆਨ ਅਸੋਕ ਬਨੀ ਮਹਿ ਰਾਖੀ॥ ਦੈ ਤਬ ਪੀਠ ਕਹਿਓ ਧ੍ਰਿਗਰਾਜ ਬਿਭੂਤਿ ਸਬੈ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ॥ ਹੈ ਜਸ ਰਾਮ ਕੋ ਦੂਧ ਮਨੋ ਜਮ ਕਾਢ ਪਰੇ ਯਹ ਰਾਵਨ ਮਾਖੀ॥ ਫੂਲ ਗਯੋ ਸੁਨਕੈ ਹਨੂਮਾਨ ਭਯੋ ਪਗ ਦੇਖਨ ਕੋ ਅਭਿਲਾਖੀ॥੩੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਗਯੋ ਕਪਿਰਾਇ ਜਹਾਂ ਸੁਧ ਪਾਈ॥ ਚੰਪਕ ਮੌਲਸਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਲ ਸੁਹਾਈ॥ ਕੰਜ ਕਦੰਬ ਜੂਹੀ ਕਦਲੀ ਸੁਠ ਦਾਰਮ ਬੇਲ ਇਲਾ ਅੰਬਰਾਈ॥ ਕੇਤਕੀ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਗੁਲਾਲ ਸਰੋਵਰ ਕੂਪ ਮਹਾਂ ਸੁਖਦਾਈ॥੩੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਕਪੋਤ ਕਹੂੰ ਸੁਕ ਸਾਰਸ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਹੰਸ ਲੁਭਾਨੇ॥
ਖੰਜਨ ਚੱਕ੍ਰ ਝਿਲੀ ਬਕ ਬਾਨਰ ਨੀਰ ਕਪਿੰਜਲ ਔਰ ਬਖਾਨੇ॥
ਅੰਗ ਕੁਰੰਗ ਸਦਾ ਧੁਨ ਸੋਂ ਸਭ ਸੇਵਤਿ ਤਾਂ ਬਨ ਕੋ ਲਪਟਾਨੇ॥
ਏ ਸੁਖ ਜਾਨਕੀ ਰਾਮ ਬਾਨ ਕਵਿ ਰਾਮ ਨ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਜਾਨੇ॥
ਝਿਲੀ ਬਕ ਬਾਨਰ ਨੀਰ ਕਪਿੰਜਲ ਔਰ ਬਖਾਨੇ॥ ਅੰਗ ਕੁਰੰਗ

ਸਦਾ ਧੁਨ ਸੋਂ ਸਭ ਸੇਵਤਿ ਤਾਂ ਬਨ ਕੋ ਲਪਟਾਨੇ॥ ਏ ਸੁਖ ਜਾਨਕੀ ਰਾਮ ਬਾਨ ਕਵਿ ਰਾਮ ਨ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਜਾਨੇ॥੩੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਖ ਹਨੂ ਚਿਤ ਚੌਕ ਰਹਯੋ ਯਹ ਦੇਵਨ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਬਨਿ ਹੈ॥ ਕਿਧੋਂ ਉਜੱਲ ਨੀਲ ਸਿਲਾ ਗਿਰ ਹੈ ਕਿਧੋਂ ਸਾਵਨ ਕੋ ਉਮਡਯੋ ਘਨ ਹੈ॥ ਅਹੋ ਕੈ ਨਿਜ ਪਾਵਸ ਕੋ ਯਹ ਰੂਪ ਕਿ ਰਾਮ ਅਮਵਾਸ ਕੋ ਮਨ ਹੈ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਕਛੂ ਸਮਝੋ ਨ ਪਰੈ ਕਿ ਯਹੀ ਕਮਲਾ ਪਤਿ ਕੋ ਤਨ ਹੈ॥੩੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤਾਂ ਬਨ ਮੈ ਕਪਿ ਪੈਠ ਗਯੋ ਬਿਗਸਯੋ ਜਬ ਜਾਨਕੀ ਢੂੰਡਤ ਪਾਈ॥ ਰੂਖ ਅਸੋਕ ਤਰੈ ਮਨ ਸੋਕ ਮਨੋ ਇਹਤੇ ਉਪਜੀ ਦੁਚਿਤਾਈ॥ ਨਾਰਿ ਨਿਵਾਇ ਰਹੀ ਜੁਗ ਜੰਗ ਖਨੇ ਨਖਸੋਂ ਪੁਹਮੀ ਜੀਅ ਆਈ॥ ਰਾਮ ਬਿਓਗ ਕਹੈ ਜਨੁ ਸੁੰਦਰ ਬੈਠ ਧਰਾ ਜਨਨੀ ਦੁਖਦਾਈ॥੩੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤਾਹਿ ਮਹੀਰੁਹ ਊਪਰ ਬੈਠ ਸੁ ਕਾਢ ਲਈ ਮੁੰਦਰੀ ਮੁਖ ਤੇ॥ ਸੋਈ ਡਾਰ ਦਈ ਹਰਏ ਕਹਿ ਬਾਤ ਸੀਆ ਬਚ ਮਾਤ ਮਹਾਂ ਦੁਖ ਤੇ ਤਬਿ ਦੇਖ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ਚਿਤ ਚੌਕ ਜੀਅਓ ਤਜੀਏ ਅਬ ਯਾ ਸੁਖ ਤੇ॥ ਸਖੀ ਰਾਮ ਮਿਲਾਪ ਕੀ ਆਸ ਭਈ ਯਹ ਆਨ ਪਰੀ ਕਤ ਤੇ ਰੁਖ ਤੇ॥੩੭॥

ਸੀਤਾਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੇ ਕਾਢਬੇ ਕੋ ਕਰ ਕਿਧੋ ਕਰ ਕੀ ਹੈ ਵੈਸੇਈ ਲਗੇ ਹੈਂ ਨਗ ਵੈਸੋਈ ਹੈ ਸੁੰਦਰੀ॥ ਬਨ ਕੇ ਨ ਪਥ ਬਨਪਥ ਮਹਾਂ ਬਨ ਪਥ ਮਹਾਂ ਬਨ ਪਥ ਛਾਡਿਕੈ ਘਿਨਾਨੀ ਬਨ ਪਾਤਨ ਕੀ ਗੁੰਦਰੀ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਹੈਂ ਸੁ ਮੁੰਦਰੀ ਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪ ਕੌਨ ਧੋ ਪਹਾਰਨ ਮੈਂ ਛਾਡ ਆਈ ਤੁੰਦਰੀ॥ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵ੍ਰਤਰੀ ਤੂੰ ਕੈਸੇ ਕਰ ਉਤਰੀ ਹੈਂ ਮੁੰਦਰੀ ਤੂੰ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਉਤਰੀ ਸਮੁੰਦਰੀ॥੩੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਿਨਾ ਕਹੇ ਪੌਨ ਕੋ ਨ ਗੌਨ ਯਾ ਨਗਰ ਬੀਚ ਕੌਨ ਆਇ ਸਕੈ ਈਹਾਂ ਰਾਹ ਪਾਥ ਨਾਥ ਕੀ॥ ਜੀਅ ਮੈ ਨ ਰਹੀ ਭਈ ਨਰ ਹੀਨ ਕਹਾਂ ਕਰੈ ਬਿਧਿ ਬਿਰਹੀਨ ਕੈ ਕੈ ਬਿਧਿ ਕੈ ਅਕਾਥ ਕੀ॥ ਮਕਰੰਦ ਇਹੈ ਜੀਅ ਜਾਨੀ ਮਨਿ ਸਾਥ ਕੀ ਹੈ ਯਾਤੇ ਕਪਿ ਨਾਥੈ ਬੂਝਬੇ ਕੀ ਮਨ ਸਾਥ ਕੀ॥ ਦੇਖੀ ਨੈਨ ਹਾਥ ਕੀ ਨ ਸੁਧ ਪਾਇ ਹਾਥ ਕੀ ਸੁ ਰਘੁਨਾਥ ਹਾਥ ਕੀ ਨਿਸਾਨੀ ਜਬ ਹਾਥ ਕੀ॥੩੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਖ ਰਹੀ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤਾਹਿ ਸੁ ਕੋਊ ਨ ਮਾਨਸ ਦੇਤ ਦਿਖਾਈ॥ ਸੋਚ ਬਿਚਾਰ ਕੀਏ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨਿ ਰੀ ਮੁੰਦਰੀ ਨਭ ਤੇ ਉਡ ਆਈ॥ ਤੌਹੀ ਲੌ ਬੋਲ ਉਠਯੋ ਕਪਿ ਯੌ ਮੁਹਿ ਰਾਮ ਦਈ ਸੁ

ਤੁਮੈ ਪਹੁੰਚਾਈ॥ ਦੂਤ ਹਨੂ ਮੇਰੋ ਨਾਉਂ ਹੈ ਮਾਤ ਪਰੋਂ ਪਗ ਜੀ ਨ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾਈ॥੪੦॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਜੀਅ ਮੈਂ ਸੀਅ ਸੁਖ ਕੀਓ ਰਾਮ ਦੂਤ ਯਹ ਆਹਿ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਟੋਟ ਹੀ ਮਿਲਨ ਕਹਯੋ ਹੈ ਤਾਹਿ॥੪੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਜੀਅ ਮੈਂ ਸੀਅ ਸੁਖ ਕੀਓ ਰਾਮ ਦੂਤ ਯਹ ਆਹਿ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਟੋਟ ਹੀ ਮਿਲਨ ਕਹਯੋ ਹੈ ਤਾਹਿ॥੪੧॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਬਹੁਰੋ ਕੀਓ ਬਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ ਅਤਿ ਚਤੁਰ ਹੈਂ॥ ਕੀਨੋ ਕਪਿ ਪ੍ਰਤਿਹਾਰ ਮਾਨਸ ਕੋ ਰਾਕਸ ਭਖੈ॥੪੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੂਜੀ ਭਲੀ ਕਰੀ ਮੇਰੇ ਜੀ ਕੀ ਸੂਲ ਹਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਨਸ ਜੋ ਹੋਤੋ ਤਾਸੋਂ ਕੈਸੇ ਮੁਖ ਜੋਰਤੀ॥ ਰਾਮ ਦੂਤ ਸੁਨੈ ਤੇਹੀ ਘਰੀ ਮਾਰ ਡਾਰਿਓ ਹੁਤੋ ਤਾਹੀ ਕੇ ਜਯਾਇਬੇ ਕੋ ਕੌਨ ਨਿਹੋਰਤੀ॥ ਐਸੇ ਕਹਿ ਪਾਛੇ ਮੁੰਦਰੀ ਕੋ ਛਾਤੀ ਲਾਇ ਰਹੀ ਮਾਨੋ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ ਨੈਕ ਨ ਬਿਛੋਰਤੀ॥ ਕਬਹੂੰ ਉਘਾਰੇ ਢਾਪੈ ਨਿਰਧਨ ਕੋ ਧਨ ਜੈਸੇ ਨੈਨਨ ਕੇ ਨੀਰ ਉਰ ਅੰਚਰ ਨਿਚੋਰਤੀ॥੪੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੂਝਤ ਹੈ ਤਾਹੀ ਕੋ ਸੰਦੇਸੋ ਸੀਆ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਸੁਖ ਸੋਂ ਰਹਤ ਹੈਂ॥ ਲਛਮਨ ਨੀਕੇ ਕਹਾਂ ਛਾਡੇ ਕਹਾਂ ਕਹਿਓ ਤੋਸੋ ਮੇਰੀ ਸੁਧ ਲੈਬੇ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਉਮਹਤ ਹੈਂ॥ ਕਿਧੋ ਮੇਰੇ

ਔਗਨ ਬਿਚਾਰੇ ਹੈਂ ਬਿਸਾਰ ਦੀਨੀ ਕਿਧੋਂ ਮੋਰੋ ਨਾਮ ਲੈ ਉਸਾਸਨ ਭਰਤ ਹੈਂ॥ ਬੋਲੇ ਹਨੂਮਾਨ ਇਸੇ ਮੁੰਦਰੀ ਨ ਕਹੈ ਮਾਤ ਤੇਰੇ ਪਾਛੇ ਰਾਮ ਯਾਕੋ ਕੰਕਨ ਕਹਤ ਹੈਂ॥੪੪॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਭਜਾ ਭਈ ਅਤਿ ਦੂਬਰੀ ਕੰਕਨ ਕੀਨੀ ਛਾਪ॥
ਹਨੂਮਾਨ ਸਾਚੀ ਕਹੈ ਕੌਨ ਹਮਾਰੇ ਪਾਪ॥੪੫॥

ਹਨੂਮਾਨ ਵਾਚ ਸੀਤਾ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੇਰੇ ਪਾਛੇ ਤੇਰੋ ਦੁਖ ਤੇਰੋ ਜਪੈਂ ਨਾਮ ਮੁਖ ਦੂਜ ਕੀ ਸੀ ਕਲਾ ਕੇਹੂੰ ਦੇਹਿ ਨਿਬਹਤ ਹੈ॥ ਸੁਨੀਏ ਨ ਤੋਰੀ ਬਾਤ ਤਾਹੀ ਕੋ ਅਟਪਟਾਤ ਤਲਫਤ ਗਾਤ ਬੀਜਰੀ ਸੀ ਚਮਕਤ ਹੈ॥ ਕੰਕਨ ਕਰੀ ਹੈ ਛਾਪ ਸੋਊ ਹੈ ਢਿਲ ਢਿਲਾਤ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਹੂੰ ਕੋ ਚਿੰਤਾ ਗਹੇਈ ਰਹਤ ਹੈ॥ ਛੀਨ ਰਘੁਰਾਈ ਸੁਨ ਸੀਅ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ਜੈਸੇ ਪੜਵਾ ਪੜੈਯਾ ਐਸੇ ਬਿਧ ਉਲਹਤ ਹੈ॥੪੬॥

ਤ੍ਰਿਜਟੀਉ ਵਾਚ ਸੀਤਾ ਸੋਂ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਬੋਲੀ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਸੁਮਤਿ ਸੁਨ ਜਾਨਕੀ ਅਚੇਤ॥
ਤੂੰ ਜੁ ਰਾਮ ਸੰਗ ਊਠ ਚਲੀ ਘਰ ਤਜ ਬਨ ਕਿਹ ਹੇਤ॥੪੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੂੰ ਨ ਸੰਗ ਹੁਤੀ ਤਬ ਇਤੀਓ ਨ ਹੁਤੀ ਕਹਾਂ ਤੋ ਬਿਨ ਅਕੇਲੇ ਰਾਮਚੰਦ ਕਛੂ ਡਰਤੇ॥ ਤਾਪਰ ਮਨਾਇ ਰਹੇ ਰਾਖਬੇ ਕੋ ਪਾਇ

ਗਹੇ ਪਾਛੇ ਸਬ ਮੰਦਰ ਕੇ ਲੋਗ ਤੋਸੋ ਲਰਤੇ॥ ਕਹੂੰ ਬਨ ਜਾਇ ਕਹੂੰ ਕੰਦ ਮੂਲ ਖਾਇ ਸੰਗ ਲਛਮਨ ਲੈਕੇ ਸੁਖੀ ਦਿਨ ਭਰਤੇ॥ ਕਾਹੇ ਕੀ ਭਲਾਈ ਜਬ ਨਾਰਿ ਮੁਖਲਾਈ ਆਜ ਤੇਰੇ ਦੁਖ ਕਾਹੇ ਕੋ ਹਨੂੰ ਸੇ ਮੋ ਸੇ ਮਰਤੇ॥੪੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੁਨ ਹੇ ਨਿਡਰ ਆਜ ਰਹਿਤੀ ਜੇ ਘਰ ਨਾਰ ਭੀਤਰ ਤੇ ਪਕਾਰ ਨਿਸਾਚਰ ਲਿਆਵਤੇ॥ ਬਿਛਰੇ ਤੇ ਪੀਆ ਕਹੋ ਕੌਨ ਸੀ ਮਰੀ ਹੈ ਤੀਆ ਤੁਮ ਸੁਖੀ ਹੋਤੇ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਖ ਪਾਵਤੇ॥ ਜਾਨਕੀ ਤੌ ਤਬ ਢਿਗ ਮੋਸੀ ਜੌ ਨ ਹੋਤੀ ਤੇਰੇ ਔਰ ਹਨੂਮਾਨ ਬਿਨ ਲੰਕ ਕੌਨ ਆਵਤੇ॥ ਤੇਰੀਓ ਉਪਾਧ ਜੋ ਤੂੰ ਸੰਗ ਹੀ ਨ ਹੋਤੀ ਤਬ ਰਾਵਨ ਹਫਫਫੈ ਜੋਗੀ ਰਾਮਚੰਦ ਕੋ ਚੁਰਾਵਤੇ॥੪੯॥

ਸੀਤੋਉ ਵਾਚ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਸੋਂ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਨ ਤ੍ਰਿਸਟੀ ਸੀਤਾ ਕਹੈ ਮਰਮ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ॥ ਪੀਆ ਦੁਖੀ ਬਨ ਮੈ ਰਹੈ ਤੀਆ ਸੁਖੀ ਘਰ ਹੋਇ॥੫੦॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਔਰ ਕਹੌਂ ਇਕ ਬਾਤ ਜਾਂਹਿ ਸਮਝ ਹੌਂ ਸੰਗ ਚਲੀ॥
ਸੁਨਹੁ ਧਰਮ ਕੀ ਭ੍ਰਾਤ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਸਭ ਤੇ ਸੋ ਕਹੌਂ॥੫੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮੰਫਡ ਤੇ ਪਿਤਾ ਬਚਨ ਭਾਰ ਹੈ ਉਠਾਯੋ ਰਾਮ ਦੂਸਰੋ ਜਟਾ ਕੋ ਰਾਖ ਯਾਤੇ ਉਕਲਾਇ ਗੋ॥ ਕੰਠ ਖਗ ਭਾਰ ਕਰ ਧਨੁਖ ਖਰੋਈ

ਭਾਰ ਕਟਿ ਸੋ ਨਿਖੰਗ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮੁਰਝਾਇ ਗੋ॥ ਮੇਰੇ ਘਰ ਰਹੇ ਤੇ ਨਿਪਟ ਛਾਤੀ ਭਾਰ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਇਹੈ ਮੈ ਬਿਚਾਰੀ ਇਨ ਪੈ ਨ ਸਹਯੋ ਜਾਇ ਗੋ॥ਭਫਖ ਹੈ ਕਿ ਰੂਖ ਹੈ ਕਿ ਨਯਾਇ ਮੁਰਝਾਇ ਹੈ ਸੁ ਯਾਂਤੇ ਸੰਗ ਚਲੀ ਯਹ ਭਾਰ ਤੌ ਨਸਾਇ ਗੋ॥੫੨॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਪਾਇਨ ਪਰੀ ਚਤੁਰ ਜਾਨਕੀ ਆਹਿ॥
ਜੋ ਲਯਾਯੋ ਕਪਿ ਰਾਮ ਤੇ ਪੁਨ ਸੀਅ ਬੂਝਤਿ ਤਾਹਿ॥੫੩॥

ਸੀਤਾਉ ਵਾਚ ਮੁੰਦਰੀ ਸੋਂ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਜਿਨ ਸੋ ਬਹੁਤ ਸਨੇਹ ਰਾਮ ਚੰਦ ਮਨ ਤੇ ਕਰਹਿ॥
ਤਿਨਹੂੰ ਕੀ ਗਤਿ ਏਹ ਸੁ ਕਵਿ ਰਾਮ ਸੰਗ ਤਜ ਰਹੀ॥੫੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਜ ਬਿਭੂਤਿ ਏਕ ਤੱਤ ਛਿਨ ਰਾਮਹਿ ਪੀਠ ਦਈ॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਕੋ ਪਹੁਚਾਵਨ ਕੇ ਮਿਸ ਪੌਰਹੂੰ ਲੌ ਨਹਿ ਸੰਗ ਭਈ॥ ਪੁਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਤੁਮ ਮਾਰਗ ਮੈ ਸੁਨ ਹੋ ਮੁੰਦਰੀ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਨਈ॥ ਹਮ ਤੀਨਹੁਤੇ ਸੁ ਪਤਿਬ੍ਰੱਤ ਕੀ ਤਿਹੂੰ ਲੋਗਨ ਮੈ ਪਰਤੀਤ ਗਈ॥੫੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਹਿਲੇ ਤੋ ਤੁਮੈ ਸੁਨ ਮੁੰਦਰੀ ਪ੍ਰਬੀਨ ਰਘੁਬੀਰ ਜੂ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਹੌਂ ਨੀਕੇ ਕੈ ਨਿਹਾਰਤੀ॥ ਪਾਛੇ ਤੇ ਤੋ ਦੇਖਤੀ ਹੌਂ ਆਪਨੋ ਸਰੂਪ

ਸਬ ਸਹਆ ਮੇਰ॥ ਧਿਆਨ ਹੁੰਤੇ ਪੀਆ ਮੋਸੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਹੈਂ ਰਾਮ ਆਂਸਨ ਕੋ ਡਾਰਤੀ॥ ਦੈ ਕਪੋਲ ਹਾਥ ਰਹੀ ਨਾਥ ਕਹਿ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਮਾਥੇ ਲਿਖੇ ਅੰਕਨ ਬਿਧਾਤਾ ਨ ਨਿਵਾਰਤੀ॥੫੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲਯੋ ਹਨੂਮਾਨ ਮਾਤਾ ਜਾਨਕੀ ਨਿਵਾਰ ਸ਼ੋਕ ਜਾਹੀ ਦਿਨ ਜਾਇ ਤੇਰੋ ਸੋਧਹ ਸੁਨਾਇ ਹੌਂ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਓਮਡ ਰਹਯੋ ਹੈ ਮਨ ਤਾਹੀ ਦਿਨ ਸਬਨ ਚਢਾਇ ਲਯਾਏ ਆਇ ਹੌਂ॥ ਔਰ ਜੋ ਕਦਾਂਚਿ ਮੋਸੋ ਬਹੁਰੋ ਕਹੇਂਗੇ ਰਾਮ ਸੀਤਾ ਕੌ ਲੈ ਆਇ ਤਬ ਛਿਨ ਮੈਂ ਲੈ ਜਾਇ ਹੌਂ॥ ਰਾਮਹਿ ਲੈ ਆਇ ਹੌਂ ਕਿ ਤੋਹਿ ਪਹੁੰਚਾਇ ਹੌਂ ਤੂੰ ਮਾਨ ਮੇਰੀ ਬਾਤ ਹਨੂ ਤਾਂ ਦਿਨ ਕਹਾਇ ਹੌਂ॥੫੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਔਰ ਜੋ ਤੂੰ ਕਹੇਂ ਮੋਹਿ ਅਬ ਲੈ ਜਾਂਉ ਤੋਹਿ ਲੰਕ ਹੀ ਕੇ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕੌਤਕ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ਰਾਵਨਹਿ ਮਾਰੋਂ ਪੁਰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਜਾਰੋਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡਨ ਬਿਥਾਰੋਂ ਆਜ ਰਾਮ ਬਲ ਪਾਇ ਕੈ॥ ਔਰ ਜੋ ਤੂੰ ਕਹੈਂ ਗਢ ਕੰਚਨ ਕੋ ਮੂਲ ਹੂੰ ਤੇ ਲੈ ਉਖਾਰ ਚਲੋਂ ਨਭ ਮੰਡਲ ਉਡਾਇ ਕੈ॥ ਤਾਂਪਰ ਜੋ ਮੋਸੋਂ ਰਘੁਬੀਰ ਜੂ ਖਿਝੈਂਗੇ ਤਬ ਬੀਚ ਪਰ ਮਾਤ ਮੋਹਿ ਲੀਜੋ ਬਖਸਾਇ ਕੈ॥੫੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਤੇ ਕਪਟੀ ਲੈ ਆਯੋ ਤੁਮੈ ਮੂੜਥ ਮਤਿ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਜਾਨੀ ਲੰਕਾ ਨਗਰੀ ਉਦਾਸ ਹੈ॥ ਹੈ ਜੋ ਕੋਊ ਦਿਨ ਚਟਕੀਲੋ

ਪ੍ਰਤਾਪ ਯਾਂਹਿ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸਾਂਝ ਸਮੈ ਦਿਨ ਕੋ ਹੁਲਾਸ ਹੈ॥ ਧਆਂ ਕੇ ਸੇ ਧੌਲਹਰ ਮਿਟੇਈ ਸੇ ਦੇਖੀਅਤ ਰਾਤ ਘਰੀ ਦਵੈਕ ਪਾਛੇ ਰਵਿ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ॥ ਜਮ ਕੀ ਬਨੈਗੀ ਸਿਵ ਜੂ ਕੀ ਬਿਗਰੇਗੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੋਪ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਵਨ ਗ੍ਰਾਸ ਹੈ॥੫੯॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਚ ਪਾਯੋ ਜੀਅ ਜਾਨਕੀ ਭਲੋ ਦੂਤ ਯਹਿ ਕੀਨ॥
ਸੂਕੇ ਸਰ ਜਨ ਮੇਘ ਕਪਿ ਬਰਖ ਜਿਆਏ ਮੀਨ॥੬੦॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸੁਨਹੁ ਬੀਰ ਹਨੁਵੰਤ ਤੇਰੋ ਬਲ ਸਾਚੋ ਸਬੈ॥
ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਲਵੰਤ ਕਹਯੋ ਤੁਮੈ ਸੋਈ ਕੀਜੀਓ॥੬੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੂਰ ਸਸਿ ਮੇਘ ਪੌਨ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਸਿੰਧ ਕੌਨ ਆਇਸ ਕੋ ਮੇਟੇ ਤੀਨ ਐਸੇ ਕੋ ਰਚੈ॥ ਜੋ ਕਦਾਚ ਮੇਟੈ ਕੋਊ ਤਾ ਕੀ ਆਉ ਮੇਟੈ ਬਿਧਿ ਲੋਕ ਕਹੈ ਪਾਪੀ ਪਰਲੋਕ ਦੁਖ ਮੈ ਪਚੈ॥ ਤਾਤੇ ਬੇਗ ਜਾਹੁ ਲੰਕ ਲੋਗਨ ਪਤਿਯਾਹਿ ਜਿਨ ਪਾਪ ਛਾਲ ਕਪਟ ਨ ਏਕ ਇਨ ਤੇ ਬਚੈ॥ ਇਨਕੇ ਮਿਲੇ ਤੇ ਹੋ ਹੂੰ ਹਵੈ ਗਈ ਕਠੋਰ ਜਾਤੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੇ ਸੁਨ ਰਾਮ ਦੁਖ ਨਾ ਤਚੈ॥੬੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਨਾਥ ਪਰ ਪੀਰ ਕਹੋ ਕਬ ਤੇ ਬਿਸਾਰੀ ਕਪਿ ਬੀਰ ਰਘੁਬੀਰ ਪਦ ਕੌ ਲੌ ਲੰਕ ਆਇ ਹੈਂ॥ ਕਛੂ ਆਸ ਲਾਗੇ ਕਛੂ ਆਰਜ ਕੋ ਪਥ ਜਾਗੇ ਪਾਛੇ ਤੋ ਪਤਿਆਨੇ ਪ੍ਰਾਨ ਆਗੇ ਨ ਪਤਿਆਇ ਹੈਂ॥ ਬਾਸੀ

ਹੈਂ ਨਿਕਨ ਕੇ ਉਦਾਸੀ ਸੇ ਤੋ ਨਾਹਿ ਮੋਸੋ ਦਾਸੀ ਸੀਅ ਕਸ ਸੰਦੇਸੇ ਬਹੁਰੋ ਨ ਪਾਇ ਹੈਂ॥ ਬਾਤ ਕਹੌਂ ਗੌਂ ਕਿਧੌਂ ਕਰੀ ਹੌਂ ਇਨੌਂ ਕੀ ਮੋ ਪੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਚੌਕੀ ਨਾਥ ਕਬ ਲੌ ਦਿਵਾਇ ਹੈਂ॥੬੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਿਰਹ ਕੀ ਜਫਾਲ ਮੈਂ ਨ ਜਾਤ ਜਰ ਮੇਰੋ ਤਨ ਨੈਨਨ ਕੈ ਨੀਰ ਕੈ ਨੀਰ ਹੂੰ ਮੈਂ ਬੂਡ ਨ ਮਰਤ ਹੌਂ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸਨ ਉਸਾਸਨ ਨ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਤ ਦੇਹ ਛਾਡ ਛਾਡ ਜੀ ਸੋਂ ਨਿਤ ਹੀ ਲਰਤ ਹੌਂ॥ ਛਤੀਆਂ ਕੀ ਬਤੀਆਂ ਕਹਾਂ ਲੋ ਕਹੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਰਾਮ ਬਿਨ ਨੈਕ ਹੂੰ ਨ ਕਹੂੰ ਬਿਦਰਤ ਹੌਂ॥ ਏਹੋ ਮੈਲੇ ਭੇਸ ਮੇਰੋ ਕਹੀਓ ਸੰਦੇਸ ਕਪਿ ਆਸ ਬਸ ਪਰੀ ਤਾਂਤੇ ਜੀਬੋਈ ਕਰਤ ਹੌਂ॥੬੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਕਾਜ ਹਨੂ ਮਹਾਰਾਜਹਿ ਜੌ ਤਬ ਹੌਂ ਨ ਪਚਾਰੋਂ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਹੋਤ ਇਤੀ ਵਿਪਰੀਤ ਜੋ ਰੇਖ ਮਿਟਾਇਕੈ ਪਾਉਂ ਨ ਧਾਰੋਂ॥ ਏ ਦੋਊ ਮੈਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇ ਛਮੀਓ ਰਘੁਬੀਰ ਨ ਫੇਰ ਵੰਗਾਰੋਂ॥ ਸੋ ਅਬ ਲੌ ਦੁਖ ਪਾਵਤ ਹੌਂ ਜਬ ਪਾਇ ਨ ਦੇਖੋਂ ਤੋ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਰੋ॥੬੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚੰਦ ਦੇਖ ਚਕਵੀ ਮਿਲਾਨ ਸਰ ਫੂਲੇ ਐਸੋ ਬਿਪਰੀਤ ਕਾਲ ਹੈ ਸੁ ਦੇਖ ਕਹੀਅਤ ਹੈ॥ ਬਾਤੀ ਸੰਝ ਬਾਤੀ ਘਨਸਾਰ ਨੀਰ ਚੰਦਨ ਸੌਂ

ਬਾਰ ਲੀਜੀਅਤ ਨ ਅਨਲ ਚਹੀਅਤ ਹੈ॥ ਸੰਗ ਕੇ ਦੁਕੂਲ ਦੇਖ ਕੰਚਨ ਕੇ ਫੂਲ ਦੇਖ ਰੂਖਨ ਕੇ ਮੂਲ ਦੇਖ ਸੂਲ ਸਹੀਅਤ ਹੈ॥ ਹਮੈ ਪਲਭਾਰੀ ਰਾਮ ਪਲੌ ਨ ਸੰਭਾਰੀ ਕਪਿ ਐਸੇ ਗਢ ਲੰਕ ਐਸੀ ਭਾਂਤ ਰਹੀਅਤ ਹੈ॥੬੬॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਦੁਖ ਪਾਇ ਅਤਿ ਲੋਚਨ ਜਲ ਨ ਰਹਾਇ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਿਨ ਸੀਲ ਦੁਖੀ ਸੀਅ ਬਿਨ ਉਤ ਰਘੁਬੀਰ॥੬੭॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਤੁਮਹਿ ਭਈ ਪਰਤੀਤ ਜਬ ਮੁੰਦਰੀ ਤੋਕੋ ਦਈ॥ ਦੂਤਹਿ ਦ੍ਵੈ ਵਿਪਰੀਤ ਇਕ ਪਾਤੀ ਅਰ ਪਤੇ ਬਿਨ॥੬੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਕੀ ਜੀਅ ਮੈ ਆਇਓ ਭਲੋ ਹੋ ਸਯਾਨੋ ਕਪਿ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਠਾਯੋ ਰਾਮ ਜਾਨੈ ਜਾਕੀ ਮਤਿ ਕੋ॥ ਚੋਟੀ ਮੈਂ ਪਲੇਟੀ ਏਕ ਮਨ ਹੀ ਸੋ ਕਾਢ ਦੀਨੀ ਦੀਜੋ ਰਾਮ ਹਾਥ ਜੋ ਬਢੈਯਾ ਤੇਰੀ ਰਤਿ ਕੋ॥ ਦੂਸਰੇ ਸੰਦੇਸੇ ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਤੁਮ ਮੇਰੇ ਹਿਤ ਕੀਓ ਕਾਕ ਸੀਕ ਬਾਨ ਲੈ ਸੁ ਗਤਿ ਕੋ॥ ਤਿਲਕ ਬਨਾਯੋ ਨਿਜ ਹਾਥ ਮੇਰੇ ਮਾਥੇ ਕਪਿ ਤੀਨੋ ਪਤੇ ਦੀਜੋ ਤਿਨ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਪਤਿ ਕੋ॥੬੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਹੁ ਹਨੂ ਅਬ ਛਾਡ ਬਿਲੰਬ ਚਲਯੋ ਤਿਨ ਦੂਰਹੂੰ ਤੇ ਸਿਰ ਨਾਯੋ ਆਇ ਗਈ ਫਿਰ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਹਯਾਂ ਅਪਨੋ ਬਲ ਮੈ ਨ ਜਨਾਯੋ॥ ਕਿਆ ਚਲ ਹੈ ਜਗ ਮੈਂ ਯਹਿ ਕਿ ਰਾਮ ਕੋ ਦੂਤ ਕੋਊ

ਕਪਿ ਆਯੋ॥ ਰਾਵਨ ਜੋ ਜਬ ਜਾਇ ਮਿਲੇ ਤਬ ਕਯੋਂ ਮਿਟਹੈ ਮਨਕੋ ਪਛਤਾਯੋ॥੨੦॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਚੰਚਲ ਜਾਤ ਸੁਭਾਉ ਹਨੂਮਾਨ ਚਿਲ ਯੌਂ ਧਰਯੋ॥ ਸੂਰਨ ਕੋ ਸਤ ਭਾਉ ਕਾਇਰ ਬਕ ਮੁਖ ਹੀ ਰਹੈ॥੨੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜੋ ਖਿੰਝ ਹੈਂ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ ਹਿਯਾਂ ਤੇ ਜਸ ਲੇ ਜਾਉਂ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੈ ਕੈ ਜਸ ਰਹੈ, ਦੋ ਮਹਿ ਏਕ ਕਮਾਉਂ॥੨੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਗ ਤੋਰ ਖਾਇ ਬਲ ਆਪਨੋ ਜਨਾਇ ਤਾਂਕੋ ਏਕ ਪੂਤ ਘਾਇ ਤਬ ਸਿੰਧੁ ਪਾਰ ਜਾਇ ਹੋਂ॥ ਲੰਕਹਿ ਜਰਾਇ ਕੈ ਕਲੰਕਹਿ ਚਢਾਇ ਬਡੋ ਊਧਮ ਮਚਾਇ ਦੂਤ ਰਾਮ ਕੋ ਕਹਾਇ ਹੋਂ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਸਾਵਨ ਕੇ ਮੇਘ ਜਯੋਂ ਰੁਵਾਇ ਰਾਮ ਚੰਦਹਿ ਸੁਨਾਇ ਬਡੋ ਬਾਂਦਰ ਕਹਾਇ ਹੋਂ॥ ਔਰ ਜੋ ਕਹੇਂਗੇ ਬਿਨਾ ਕਹੇ ਕਯੋਂ ਕਰੀ ਰੇ ਤਬ ਮੇਰੋ ਕਹਾਂ ਜੈਹੈ ਨਾਮ ਸੀਤਾ ਕੋ ਬਤਾਇ ਹੋਂ॥੨੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌਹੌਂ ਜੀਅ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਜਾਨਕੀ ਸੋਂ ਕਹੌਂ ਅਬ ਡਰ ਹੀ ਮਰੈਗੀ ਯਹਿ ਜਾਨਤ ਨ ਬਲ ਕੋ॥ ਆਇਸ ਬਿਨਾ ਜੋ ਕਰੋਂ ਦੇਖਨ ਤੇ ਡਰੋਂ ਤਬ ਕਹੈ ਹਨੂਮਾਨ ਹੌਂ ਕਰੋਂ ਤੋ ਏਕ ਛਲ ਕੋ॥ ਢੀਲੇ ਢੀਲੇ ਪਾਇਨ ਸੋ ਸੀਤਾ ਜੂ ਸੋ ਕਹਯੋ ਜਾਇ ਭੂਖ ਲਾਗੀ ਬਿਨਾ ਕਹੇ

ਬਾਗ ਮੈਂ ਕਯੋਂ ਢਲ ਕੋ॥ ਬੋਲੀ ਸੀਅ ਜੈਸੇ ਤੇਰੇ ਜੀਅ ਕੌ ਨ ਧੋਖੋ ਹੋਇ ਤੈਸੋ ਤੋਰ ਖਾਹਿ ਕੋਊ ਏਕ ਆਧ ਫਲ ਕੋ॥੭੪॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਸੀਅ ਸੂਧੀ ਬਡਭਾਗ ਕਪਿ ਪਤਿ ਛਲ ਸਮਝੈ ਨਹੀਂ॥ ਚਕਮਕ ਕੀ ਸੀ ਆਗ ਹਨੂਮਾਨ ਆਗਯਾ ਲਈ॥੭੫॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਕ ਚੰਚਲ ਕਪਿ ਜਾਤ ਅਤਿ ਆਇਸ ਕੀਓ ਸਹਾਇ॥ ਪਟਕ ਪੂੰਛ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਰਾਮ ਤੇਜ ਸੁਲਗਾਇ॥੭੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪੈਠੋ ਬਨ ਤੇਹੀ ਖਿਨ ਮਨ ਕੀ ਨ ਹੌਂਸ ਰਾਖਪ ਮਾਰੇ ਰਖਵਾਰੇ ਸਬ ਊਚੀ ਕਿਲਕਾਰ ਕੀ॥ ਭਾਗ ਏਕ ਡਾਟੇ ਰੂਖ ਮੂਲ ਤੇ ਉਪਾਟੇ ਫਲ ਤੋਰੇ ਮੀਠੇ ਖਾਟੇ ਹਰੀ ਠੌਰ ਹੀ ਸੁ ਛਾਰ ਕੀ॥ ਆਨ ਪੁਰਹੂਤ ਨਿਜ ਹਾਥਨ ਸਵਾਰੀ ਐਸੀ ਰਾਵਨ ਕੀ ਬਾਰੀ ਪਾਤ ਪਾਤ ਡਾਰ ਡਾਰ ਕੀ॥ ਦੂਤ ਕਹੀ ਬਾਤ ਮਹਾਰਾਜ ਉਤਪਾਤ ਭਯੋ ਆਯੋ ਕਪਿ ਏਕ ਤਿਨ ਮਾਰੇ ਹਮ ਹਾਰ ਕੀ॥੭੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਰੇ ਹਰੇ ਆਯੋ ਪੇਡ ਹਰਾਯੋ ਏਕ ਤਾਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਹਮ ਬਡੀ ਹਾਲ ਹੂਲ ਕੀ॥ ਪਾਛੇ ਉਨ ਪੂੰਛ ਸੋ ਫਿਰਾਇ ਸਬ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਭਾਗੇ ਹਮ ਆਏ ਬਾਤ ਭਈ ਐਸੇ ਸੂਲ ਕੀ॥ ਜਾਂਕੀ ਛਬ ਦੇਖੈ ਬਨ ਨੰਦਨ ਸੇ ਮੀਚੈਂ ਆਂਖ ਸੀਚੈਂ ਮੇਘ ਮਾਲੀ ਐਸੀ ਬਾਰੀ

ਨਿਰਮੂਲ ਕੀ॥ ਹਮਤੋ ਕਹੀ ਹੈ ਬਾਤ ਬਾਗ ਮੈ ਨ ਰਹਯੋ ਪਾਤ
ਆਸਾ ਜਿਨ ਕਰੋ ਮਹਾਰਾਜ ਫਲ ਫੂਲ ਕੀ॥੭੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੋਰਾਵਰ ਧਰੇ ਪੇਡ ਖਰੇਈ ਸਬਰ ਗਾਢੇ ਬਿਟਪ ਅਬਰ ਬਰ
ਅੰਬਰ ਛੁਹਤ ਹੈ॥ ਕੌਰੀ ਮੈਂ ਨ ਆਵੈ ਜਿਨੈ ਬਾਉ ਨ ਹਿਲਾਵੈ
ਬਲਵਾਨ ਨ ਝੁਲਾਵੈ ਏਤੇ ਮਾਨ ਦਿਢੀਅਤ ਹੈ॥ ਸਿਰੋਮਨ ਬਾਗਨ
ਬਗੀਚਨ ਬਨਨ ਬੀਚਹੁ ਤੇ ਰਖਵਾਰੇ ਤਹਾਂ ਪੰਛੀ ਕੀ ਨ ਗਤ ਹੈ॥
ਚਢਤ ਦੁਖਾਰੇ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਉਖਾਰੇ ਐਸੇ ਰੂਖ ਉਖਰਤ ਹੈ॥੭੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੌਨ ਕਪਿ ਆਯੋ ਜਿਨ ਊਧਮ ਮਚਾਯੋ ਐਸੇ ਜਾਇ ਮੇਘਨਾਦ
ਜਿਨ ਮਾਰੋ ਬਾਂਧ ਲਯਾਈਓ॥ ਕਾਂਕੇ ਕਹੇ ਕੀਨੋ ਉਤਪਾਤ ਵਾਂਹਿ
ਬੂਝੋ ਬਾਤ ਤਾਂਤੇ ਏਕ ਬਾਰ ਵਾਹਿ ਮੋਹਿ ਦਿਖਰਾਈਓ॥ ਔਰ ਜੋ
ਕਦਾਚ ਕਾਹੂੰ ਦੇਵਤਾ ਕੋ ਹੋਇ ਛਲ ਤੌਂ ਤੇ ਤਾਹਿ ਨੀਕੇ ਬ੍ਰਹਮ
ਫਾਂਸ ਸੋ ਫਸਾਈਓ॥ ਮਾਰਯੋ ਜਿਨ ਅੱਛ ਮਤ ਵਹੈ ਬਲੀ ਹੋਇ
ਤਾਸੋ ਸਾਵਧਾਨ ਹਵੈ ਕੈ ਬੇਟਾ ਜੀਤ ਘਰ ਆਈਓ॥੮੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਲਿਓ ਤਬ ਧਾਇ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ਸੂਰ ਸਾਜੇ ਸਬ ਜਾਇ ਢਿਗ
ਦੇਖਯੋ ਕਛੂ ਮੇਰ ਸੋ ਬਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਘਰੀ ਦਫੈਕ ਲਰੇ ਏਈ ਮਾਰੇ
ਉਤ ਕੌਨ ਮਰੇ ਹਾਰ ਪਰੇ ਬ੍ਰਹਮ ਮੰਤ੍ਰ ਪਢ ਕੈ ਚਲਾਯੋ ਹੈ॥ ਮਾਨੀ
ਬ੍ਰਹਮ ਆਨ ਬੋਲੇ ਕਹਾਂ ਪਾਵੈ ਜਾਨ ਕਪਿ ਯੌ ਨ ਜਾਨੈ ਮੂੜਬ ਬਪੁ

ਆਪ ਤੇ ਬੰਧਾਯੋ ਹੈ॥ ਯਾਕੋ ਫਲ ਆਗੇ ਘਰ ਲਾਗੇ ਜਾਨ ਜੈ ਹੈਂ ਸਭ ਬਾਂਧ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋ ਸੁ ਮੇਘਨਾਤ ਲਿਆਯੋ ਹੈ॥੮੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਪੁਰਜਨ ਸੁਰਗਨ ਮਨ ਹਰਖ ਦੇਖ ਹਨੂ ਮੁਸਕਾਇ॥ਇਹ ਬਿਧ ਬਾਂਧੇ ਕਪਿ ਸਹਿਤ ਰਾਵਨ ਕੇ ਢਿਗ ਜਾਹਿ॥੮੨॥

ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰ ਰਾਵਨ ਕੇ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਂ॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਗਢ ਲੰਕਾ ਸਿਰ ਮੌਰ ਦੇਖ ਹਨੂ ਤਨ ਯੌਂ ਕਹੈ॥ ਯਹ ਚਿੰਤਾ ਕੀ ਠੋਰ ਮਨ ਜਾਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਸੈ॥੮੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੌਨ ਹੈ ਰੇ ਕਪਿ ਹੌਂ ਰੇ ਕੌਨ ਕਪਿ ਹਨੂਮਾਨ ਕਾਕੋ ਸੁਤ ਨੀਕੇ ਬੂਝ ਅੰਜਨੀ ਕੋ ਪੂਤ ਹੌਂ॥ ਕੌਨ ਕਾਜ ਬਾਗ ਤੋਰ ਡਾਰਯੋ ਸੁਤ ਮਾਰਯੋ ਮੇਰੋ ਭੂਖ ਲਾਗੇ ਤੋਰਯੋ ਅਰ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਭੂਤ ਹੌਂ॥ ਮੇਰੇ ਆਗੇ ਸੂਰ ਹੈਂ ਕਹਾਵਤ, ਕਹਾਊਂ ਕਯੋਂ ਨ ਤੋ ਸੇ ਗਿਰ ਤੋਰਬੇ ਕੋ ਬਜ੍ਰ ਪੁਰਹੂਤ ਹੌਂ॥ ਕਯੋਂ ਹੈਂ ਲੰਕ ਆਯੋ ਰਘੁਬੀਰ ਹੌਂ ਪਠਾਯੋ ਕਛੁ ਲਾਗਤ ਹੈਂ ਸੇਵਕ ਹੌਂ ਦੂਤਨ ਸੋ ਦੂਤ ਹੌਂ॥੮੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਕੀ ਲੈ ਜਾਤੋ ਤੋ ਤੇ ਨੈਕ ਨ ਸੰਕਾਤੋ ਮੂਢ ਆਪਨੋ ਹੋ ਤਨ ਆਪ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੰਧਾਵਤੋ॥ ਕੈਸੇ ਮੇਘਨਾਦ ਆਦਿ ਜੀ ਸੋ ਛਾਡ ਦੇਤੋ ਅਰ ਲਰਬੇ ਕੋ ਤੋਸੋ ਸੂਰ ਆਜ ਕਹਾਂ ਪਾਵਤੋ॥ ਤੇਰੀ ਬੀਸ ਬਾਹਨ ਕੀ ਹੌਂਸ ਨ ਰਹਿਨ ਦੇਤੋ ਨੈਕ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਕੋ ਆਇਸ

ਜੋ ਪਾਵਤੋ॥ ਕਾਂਸੋ ਕਹੌਂ ਜਾਇ ਜੈਸੀ ਮਨ ਕੀ ਸਮਾਇ ਮਨ ਹਾਇ ਨੀਕੋ ਰਣ ਕੌਤਕ ਦਿਖਾਵਤੋ॥੮੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਡੋ ਬਾਕ ਚਾਲ ਯਾਹਿ ਸੂਝਤ ਨ ਕਾਲ ਨਿਜ ਕਹੋ ਤੋ ਬਿਚਾਰ ਕਪਿ ਕੌਨ ਭਾਂਤ ਮਾਰੀਏ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਬੰਦ ਕੀਜੈ ਏਕ ਕਹੈ ਦੀਜੈ ਬਿਖ ਜੀਜੈ ਤਬ ਕੋਊ ਦਿਨ ਐਸੀ ਭਾਂਤ ਟਾਰੀਏ॥ ਬੋਲਯੋ ਹਨੂਮਾਨ ਹੌਂ ਤੋ ਐਸੇ ਨ ਮਰੋਂ ਰੇ ਜੈਸੇ ਤੁਮ ਹੋ ਕਹਤ ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰੀਏ॥ ਪਤਿ ਹੀ ਸੁ ਗਈ ਅਬ ਹੌਂਹੂੰ ਮਰਯੋ ਚਾਹਤ ਹੌਂ ਤੂਲ ਤੇਲ ਸੌਂ ਲਪੇਟ ਦੇਹ ਮੇਰੀ ਜਾਰੀਏ॥੮੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਔਰ ਭਾਂਤ ਕੇਹੂੰ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਨਾ ਮਰਤ ਤਬ ਤੈਸੇਈ ਬਿਚਾਰਯੋ ਜੈਸੇ ਹਨੂਮਾਨ ਕਹਯੋ ਹੈ॥ ਤੂਲ ਸਨ ਤੇਲ ਸੋ ਤੋ ਲਯਾਏ ਮੇਲ ਘ੍ਰਿਤ ਬਾਕੀ ਖਾਸਗੀ ਫੁਲੇਲ ਪਟ ਆਨਯੋ ਯਹੈ ਰਹਯੋ ਹੈ॥ ਦੇਖੋ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਛੁ ਭਾਵੀ ਸੋ ਚਲਤ ਨਾਂਹਿ ਜਾਤੇ ਘਰ ਜਰੈ ਇਨੈਥ ਸੋਈ ਬਯੋਂਤ ਗਹਯੋ ਹੈ॥ ਪੌਨ ਪੂਤ ਤੂ ਜੋ ਕਹੈ ਰਾਮ ਪੁਰਹੂਤ ਮੇਰੋ ਦੂਤ ਸੋਈ ਕਪਿ ਤਿਨ ਜਾਇ ਲੰਕ ਦਹਯੋ ਹੈ॥੮੭

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੰਹਮ ਫਾਸ ਛੋਰ ਦੀਨੀ ਆਗੇ ਕਪਿ ਗਯੋ ਭਾਗ ਆਪ ਫੂਕ ਲੀਨੀ ਕਹਯੋ ਰਾਵਨ ਗਵਾਰ ਕੋ॥ ਜੈਸੇ ਇੰਦ੍ਰ ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਜਮ ਜੀਤਯੋ ਤੈਸੇ ਮੋਹੂ ਜੀਤਯੋ ਚਾਹਤ ਹੈ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕੋ॥ ਬਾਗ

ਤੋਰਯੋ ਤੇਰੋ ਪੂਤ ਮਾਰਯੋ ਬੁਧਿ ਦੇਖੀ ਤੇਰੀ ਰਾਮੈ ਕੈਸੇ ਜੀਤ ਹੈ ਨ ਜੀਤਯੋ ਪ੍ਰਤਹਾਰ ਕੋ॥ ਦੇਖੋ ਅਬ ਰੰਕ ਲੰਕ ਜਾਰਤ ਨਿੰਸਕ ਤੇਰੀ ਤਉ ਨ ਬੁਝੇਗੀ ਜੌ ਲੌ ਆਇ ਹੈਂ ਕੁਪਾਰ ਕੋ॥੮੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੀ ਰਿਸ ਆਵਤ ਹੈ ਦੋਹਿ ਕੋ ਜਰਾਇ੍ਹ ਜਾਊਂ ਜਾਨਕੀ ਲੈ ਜਾਊਂ ਅਬ ਯਹੈ ਹੌਸ ਰਹੀ ਹੈ॥ ਕਹਾ ਕਰੋਂ ਰਾਮ ਚੰਦ ਅੰਗਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਜਾਂਮਵੰਤ ਨਲ ਨੀਲ ਜੁਰ ਏਕ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ॥ ਸੀਤਾ ਸੋਧ ਲਯਾਇ ਜਾਇ ਰਾਵਨ ਪਚਾਰ ਮਾਰੇ (ਹੌਹੂੰ) ਬਜ੍ਰ ਭੁਜ ਦੰਡ ਸੋ ਪਕਰ ਮਾਰੋਂ ਮਹੀ ਹੈ॥ ਐਸੀ ਜੋ ਨ ਹੋਤੀ ਤੇਰੋ ਛਾਡਤੋ ਨ ਗੋਤੀ ਕੋਊ, ਹੈ ਨ ਬਸ ਵਾਸੋ ਰਾਮ ਰਾਜ ਗਾਹ ਗਹੀ ਹੈ॥੮੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਬਲ ਪ੍ਰਥਮ ਗਨੇਸ਼ ਕੋ ਮਨਾਇ ਚਲਯੋ, ਜਾਤ ਹੀ ਤੋ ਕਲਸ ਜਰਾਏ ਅਰਿ ਧਾਮ ਕੇ॥ ਸਿੰਘ ਪੌਰ ਜਾਰੀ ਊਚੇ ਚੌਪਟਾ ਅਟਾਰੀ ਭਲੀ ਕਰੀ ਰਾਮ ਦੂਤ ਇਨਹੂੰ ਚਲਾਏ ਚਾਮ ਕੇ॥ ਰਾਵਨ ਨਿਹਾਰ ਰਹਯੋ ਸਭਾ ਮੇਂ ਪੁਕਾਰ ਕਹਯੋ ਬਡੇ ਦਿਨ ਮੇਲੇ ਇਨ ਏਕ ਦੂਤ ਰਾਮ ਕੇ॥ ਪਾਇਨ ਹਜੂਰ ਤਿਨ ਸੂਰਨ ਕੋ ਕੌਨ ਗਨੈ ਜਾਂਕੇ ਪ੍ਰਤਿਹਾਰ ਕਪਿ ਏਤੇ ਬਡੇ ਕਾਮ ਕੇ॥੯੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਾਛੇ ਕਹਯੋ ਲੰਕ ਪਤਿ ਸੁਨੋ ਹਨੂਮਾਨ ਕਪਿ ਰਾਮਚੰਦ ਹੀ ਕੋ ਏਕ ਤੈਹੀ ਖਾਯੋ ਲੌਨ ਹੈ॥ ਸਾਚੀ ਕਹਿ ਜੋ ਤੂੰ ਅਵਤਾਰ ਹੈਂ

ਉਮਾਪਤਿ ਕੋ ਤੌਤੇ ਹੌਂ ਭਗਤ ਤੋਸੋ ਨਾਤੋ ਪਾਨੀ ਪੌਨ ਹੈ॥ ਜੀਅ ਮੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਜਾਹਿ ਅਬ ਕੇ ਹੂੰ ਟਰ ਨਗਰ ਜਰਾਵੈਂ ਜਿਨ ਸਾਧਯੋ ਹਮ ਮੌਨ ਹੈ॥ ਬੋਲਯੋ ਤਬ ਜੌ ਹੌਂ ਸ਼ਿਵ ਭਯੋ ਤੌ ਕਹਾਂ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਰਾਮ ਕੋਪ ਆਗੇ ਰੁਦ੍ਰ ਮਹਾਂ ਛੁਦ੍ਰ ਕੌਨ ਹੈ॥੯੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨੀ ਜਬ ਬਾਤ ਤਬ ਰਾਜਾ ਬਿਲਾਲਤ ਡੋਲੈ ਮੋਂ ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਭਯੋ ਤਾਕੋ ਫਲ ਦੇਖੀਏ॥ ਸ਼ੰਕਰ ਇਕਾਦਸ ਮੈ ਦਸੋ ਸੀਸ ਕਾਟ ਕਾਟ ਪੂਜੈ ਦਸ ਰਹਯੋ ਏਕ ਕਾਂਸੋ ਅਭਿਖੇਕੀਏ॥ ਤਾਤੇ ਲੰਕ ਜਾਰੀ ਸੇਵਾ ਮਾਨੀ ਨ ਹਮਾਰੀ ਅਬ ਆਗੇਈ ਕੁਸਲ ਜਬ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤਬ ਲੇਖੀਏ॥ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਮੇਰੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਸਮਝਾਵਤ ਹੈਂ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੇ ਝੁੰਡਨ ਮੈਂ ਭੇਦ ਕੋ ਨ ਦੇਖੀਏ॥ ਦਸ ਰਹਯੋ ਏਕ ਕਾਂਸੋ ਅਭਿਖੇਕੀਏ॥ ਤਾਤੇ ਲੰਕ ਜਾਰੀ ਸੇਵਾ ਮਾਨੀ ਨ ਹਮਾਰੀ ਅਬ ਆਗੇਈ ਕੁਸਲ ਜਬ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤਬ ਲੇਖੀਏ॥ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਮੇਰੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਸਮਝਾਵਤ ਹੈਂ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੇ ਝੁੰਡਨ ਮੈਂ ਭੇਦ ਕੋ ਨ ਦੇਖੀਏ॥੯੨॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਰਾਵਨ ਲੰਕ ਪਤਿ ਮਨਿਹ ਰਹਯੋ ਮੁਰਝਾਇ॥ ਜਹ ਜਹ ਕਪਿ ਜਾਰਤ ਫਿਰੈ ਤਹੀ ਨਿਰਖ ਮਰ ਜਾਇ॥੯੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪੂੰਛ ਪਰਜਾਰੇ ਤੇ ਬਿਰਾਜ ਮਾਨ ਹਨੂਮਾਨ ਮਾਨੋ ਬੜਵਾ ਅਨਲ ਸਿੰਧ ਅਕੁਲਾਤ ਹੈ॥ ਕਿਧੋ ਮੇਘ ਸੰਗ ਕੋਟ ਬੀਜਰੀ ਕੇ ਪੁੰਜ ਕਿਧੋ ਤੀਜੋ ਨੈਨ ਸੋ ਤ੍ਰਿਨੈਨ ਮੈਨ ਉਤਪਾਤ ਹੈ॥ ਕਿਧੋ ਹੇਮ ਗਿਰਿ ਨਭ ਮੰਡਲ ਸੋ ਡੋਲੇ ਕਿਧੋ ਸੂਰਜ ਸੋ ਮਿਲਿਅਓ ਇੰਦ੍ਰ ਧਨੁਖ ਸੁਹਾਤ ਹੈ॥ ਔਰੈ ਛਬਿ ਰਾਮ ਕਵਿ ਮਾਨੋ ਰਾਮ ਚੰਦ ਡਰ ਰਾਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਾਜਿਓ ਜਾਤ ਹੈ॥੯੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਛਾਡ ਛਾਡ ਛੋਹਰਨ ਭੋਹਰਨ ਸੌਜ ਡਾਰ ਛਪਿ ਜਲ ਜੋਹਰਨ ਹੁਤਾਸਨ ਕੈ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ॥ ਜਾਤ ਨ ਬੁਝਾਈ ਛਿਨ ਛਿਨ ਹਵੈ ਸਵਾਈ ਲਾਈ ਹਨੂਮਾਨ ਕੀ ਨ ਬੁਝੈ ਪੂਸ ਪਾਸ ਤੇ॥ ਸੋਨੇ ਕੀ ਅਟਾਰੀ ਚਿਤ੍ਰਸਾਰੀ ਪਰਜਾਰੀ ਜੈਸੇ ਘਾਸ ਕੀ ਪਟਾਰੀ ਜਰ ਗਈ ਲੇਤ ਸਾਸ ਤੇ॥ ਦਾਂਤਨ ਚਬਾਇ ਹਾਇ ਪਕਰਿਓ ਨ ਜਾਇ ਕਪਿ ਭਾਜ ਗਈ ਰਾਨੀ ਸਬ ਰਾਵਨ ਕੇ ਪਾਸ ਤੇ॥੯੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਲਾਗੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਆਗ ਸੁਤੇ ਸਬ ਉਠੇ ਜਾਗ ਕਾਹੂ ਕੇ ਨ ਪਾਗ ਏਕ ਚਲੇ ਜਾਤ ਹੈਂ॥ ਭੂਤੇ ਹਵੈ ਰਹੇਂ ਤੇ ਅਛੂਤੇ ਨ ਰਹਨ ਪਾਏ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀ ਤੇ ਗਹਿਓ ਦਾਂਤਨ ਸੋ ਪਾਤ ਹੈਂ॥ ਕੀਨੋ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਨਿਪੂਤੋ ਜਮਹੂੰ ਤੇ ਜਮ ਕੂਤੇ ਖੇਤ ਮੰਡ ਅਜਹੂੰ ਤੇ ਨ

ਸਿਰਾਤ ਹੈ॥ ਪਰੀ ਦਿਨ ਹੂੰ ਤੇ ਰੌਰ ਹਫੈ ਗਏ ਕਪੂਤ ਸਬ
ਰਾਮਚੰਦ ਦੂਤ ਇੰਦ੍ਰ ਹੂੰ ਤੇ ਨ ਡਰਾਤ ਹੈ॥੯੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਂ ਛਿਨ ਰਾਮ ਸੋਂ ਬੈਰ ਕੀਯੋ ਸ਼ਠ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਮਤ ਹੈ ਗਈ
ਕਾਚੇ॥ ਲੰਕ ਪਤੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੈਂ ਸੀਅ ਆਨ ਸੁ ਦੈਕਰ ਤਾਲਭਲੀ
ਬਿਧਿ ਨਾਚੇ॥ ਪੂਛ ਸੋ ਲਾਇ ਜਰਾਇ ਦਏ ਹਨੂਮਾਨ ਸੁਨਾਰ ਕੇ
ਢਾਰਤ ਸਾਂਚੇ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਪਰਪੰਚਨ ਤੇ ਜਰੇ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿ
ਰੰਚ ਨ ਬਾਚੇ॥੯੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਫੂਲ ਗਯੋ ਅਮੇਰਸ਼ ਦਿਨੇਸ਼ ਗਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ ਸ਼ਸ਼ੀ ਸਬ ਹੀ
ਤੇ॥ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਸਿਰੋਮਨਿ ਹੈ ਸੁਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਭਏ ਜਬ ਹੀ
ਤੇ॥ ਜਯੋਂ ਮਣਿ ਕੋ ਫਨਿ ਰਾਜ ਨਿਹਾਰ ਡਰੇ ਨ ਰਤੀ ਤਮ ਰੂਪ
ਮਹੀ ਤੇ॥ ਜਾਰ ਕੈ ਲੰਕ ਨਿਸੰਕ ਭਯੋ ਕਪਿ ਰਾਵਨ ਰੰਕ ਭਯੋ
ਤਬ ਹੀ ਤੇ॥੯੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਖਾਸੀ ਚਿਤ੍ਰ ਸਾਰੀ ਚਿਤ੍ਰ ਹੀਰਨ ਸਵਾਰੀ ਧਾਇ ਤੇਈ ਤੋ
ਜਰਾਈ ਜਰ ਗਈ ਲੇਤ ਸਾਸ ਤੇ॥ ਲੋਗ ਭਾਗੇ ਜਾਤ ਪਾਛੇ ਓਢਨ
ਜਰਤ ਜਾਤ ਕੈਸੇ ਸੁਖ ਪੱਯੇ ਬਿਨ ਲੰਕ ਪਤਿ ਨਾਸ ਤੇ॥ ਚੌਹਟਾ
ਬਜ਼ਾਰ ਜਰੇ ਬੀਥੀ ਚਾਟਸਾਰ ਜਰੇ ਘੋੜਾ ਹਥਿਯਾਰ ਜਰੇ ਕਪਿ ਕੇ

ਬਿਲਾਸ ਤੇ॥ ਜਾਰੀ ਹਨੂਮਾਨ ਪਰ ਜਾਰੀ ਸੀਤਾ ਜੂਕੇ ਸਤ ਛਾਰ ਹ੍ਵੈ ਨ ਗਈ ਸੁ ਵਿਭੀਛਨ ਕੇ ਵਾਸਤੇ॥੯੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਾਵਨ ਪਵਨ ਪੂਤ ਦੂਤ ਰਘੁਬੀਰ ਜੂਕੋ ਤੀਰ ਦਸਕੰਧ ਕੇ ਨ ਨੈਕ ਸਕੁਚਾਤ ਹੈ॥ ਰਾਮ ਬਲ ਡੀਠ ਨੈਕ ਨੀਚੇ ਨ ਕਰਤ ਡੀਠ ਬੋਲੇ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਨ ਪਟਕਾਤ ਪਾਤ ਹੈ॥ ਸਬੈ ਸਹ ਰਹੇ ਫੇਰ ਉਤਰ ਨ ਕਹੇ ਯੌਹੂੰ ਕਹੇਂ ਜਾਇ ਬੋਲੇ ਦੌਰ ਫਾਰ ਖਾਤ ਹੈ॥ ਮਨ ਮੋ ਨ ਸੰਕਾ ਜਾਕੋ ਐਸੋ ਗਢ ਬੰਕਾ ਐਸੀ ਲੰਕਾ ਜਾਰੇ ਬੀਰ ਜਸ ਡੰਕਾ ਦੀਏ ਜਾਤ ਹੈ॥੧੦੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਜਾਰੀ ਲੰਮ ਸਮੁੰਦ ਪਖਾਰੀ ਪੋਂਛ ਸਪਾਧਾਨ ਹੋਤ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਸਿਰ ਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਬਾਗ ਮੈਂ ਉਖਾਰਿਓ ਵਾਕੋ ਬੇਟਾ ਮਾਰਿਓ ਮਾਤਾ ਗਾਂਉ ਪਰ ਜਾਰਯੋ ਐਸੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਰਾਮ ਕਾਮ ਕੀਨੋ ਔਰ ਮੈਹੁੰ ਜਸ ਲੀਨੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕੋ ਰਤਨ ਦੀਨੋ ਸੋਤੋ ਹੌਂ ਬਚਾਯੋ ਹੈ॥ ਰਾਮ ਕਾਮ ਕੀਨੋ ਔਰ ਮੈਹੂੰ ਜਸ ਲੀਨੋ ਰਘੁਬੀਰ ਕੋ ਰਤਨ ਦੀਨੋ ਸੋਤੋ ਹੌਂ ਬਚਾਯੋ ਹੈ॥ ਮੁਖ ਮੌ ਦਿਖਾਇ ਏਕ ਦੰਤ ਕੋ ਮਨਾਇ ਤਬ ਹਨੂਮਾਨ ਫਾਂਧ ਸਿੰਧ ਰਾਮ ਢਿਗ ਆਯੋ ਹੈ॥੧੦੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੂਰ ਹੀ ਤੇ ਦੇਖ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਕਹਯੋ ਦੇਖੋ ਹਨੂਮਾਨ ਆਯੋ ਲਾਗਤ ਸੁਹਾਵਨੋ॥ ਖੇਤਨ ਉਪਾਰਤ ਹੈ ਬੋਨੈ ਤਾਂਹਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਜਾਨਤ ਹੌ ਸੀਤਾ ਸੋਧ ਆਜ ਹਮੈ ਪਾਵਨੋ॥ ਮਾਥੋ ਚਰਨਾਂਰਬਿੰਦ ਊਪਰ ਲੁਠਾਇ ਰਘੁਰਾਇ ਸੁ ਉਠਾਇ ਕੀਓ ਛਾਤੀ ਸੋ ਲਗਰਵਨੋ॥ ਬੋਲੈ ਤਾਂਹਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਜਾਨਤ ਹੌ ਸੀਤਾ ਸੋਧ ਆਜ ਹਮੈ ਪਾਵਨੋ॥ ਮਾਥੋ ਚਰਨਾਰੁਬਿੰਦ ਊਪਰ ਲੁਠਾਇ ਰਘੁਰਾਇ ਸੁ ਉਠਾਇ ਕੀਓ ਛਾਤੀ ਸੋ ਲਗਾਵਨੋ॥ ਬੋਲਯੋ ਪੌਨ ਪੂਤ ਮੈਂ ਸਪੂਤੀ ਕੌਨ ਕਰੀ ਨਾਥ ਪਾਇਨ ਤੇ ਘਰੀ ਦੈਫਕ ਮੋਹੂ ਨਾ ਉਠਾਵਨੋ॥੧੦੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪੀਓ ਨ ਸਮੁਦ੍ਰ ਬਾਰਿ ਲੰਕ ਨ ਕਰੀ ਉਜਾਰ ਜਾਨਕੀ ਨ ਲਯਾਯੋ ਕੌਨ ਕਾਜ ਕੀਓ ਜਾਇ ਕੈ॥ ਤਾਂਤੇ ਮੇਰੇ ਅੰਗ ਕੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਗ ਸੌਂ ਮਿਲੈਂ ਰਾਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸੀਸ ਦੇਖ ਆਯੋ ਮਾਰਯੋ ਅੱਛ ਲੰਕ ਗੜ ਦੀਓ ਹੈ ਜਰਾਇ ਕੈ॥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਰਤਨ ਦੀਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਪਤਨ ਰਾਖਯੋ ਬੂਝਤ ਸੰਦੇਸੋ ਰਘੁਨਾਥ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ॥੧੦੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਐਹੋ ਹਨੂੰ ਕਰਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਛੂ ਸੁਥ ਹੈ ਸੀਅ ਛਿਤ ਮਾਹੀਂ॥ ਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਲੰਕ ਕਲੰਕ ਬਿਨ ਸੁ ਬਸੈ ਤਹ ਰਾਵਨ ਬਾਗ ਕੀ ਛਾਹੀਂ॥ ਜੀਵਤ ਹੈ ਕਹਬੇ ਈ ਕੋ ਨਾਥ ਸੋ ਕਿਉਂ ਨ ਮਰੀ

ਹਮ ਤੇ ਬਿਛੁਰਾਹੀਂ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਸੈ ਪਦ ਪੰਕਜ ਮੈਂ ਜਮ ਆਵਤ ਹੈ ਪਰ ਪਾਵਤ ਨਾਹੀਂ॥੧੦੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਫਾਂਥ ਗਯੋ ਸਤ ਜੋਜਨ ਸਿੰਧੁ ਪਰਯੋ ਲੰਘ ਬਾਰਿ ਹਨੂ ਤਨ ਹੇਰੋ॥ ਫਾਂਸ ਪਰੇ ਦੁਖ ਆਂਚ ਲਗੀ ਨਹਿ ਫੂਕਦੈ ਲੰਕ ਨਿਸ਼ੰਕ ਨਿਬੇਰੋ॥ ਖਾਈ ਯੌ ਕੰਠ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਜਯੋਂ ਹੇਰੀ ਜਯੋਂ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਛੁਵੋ ਤਨ ਤੇਰੋ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਆਨ ਸੁਜਾਨ ਮਹਾਂ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਨੋ ਹਨੂਮਾਨ ਸੁਨਾਵੈ॥ ਤੌ ਲਗ ਤਾਲ ਤਮਾਲ ਬਿਸਾਲ ਪਖਾਨਨ ਸੋ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਪਟਾਵੈ॥ ਜੌ ਲਗ ਜਾਨਕੀ ਨੈਨ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਮ ਆਂਸਨ ਹੋਨ ਨ ਪਾਵੈ॥ ਡਾਟ ਕਹੈ ਕਪਿ ਜੂਥਨ ਸੋ ਬਹੁਰੋ ਬਿਧਿ ਬੰਧ ਕਿ ਆਪ ਬੰਧਾਵੈ॥੧੦੬॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜੁਗਲ ਸਿੰਧ ਕੀ ਕਹਿ ਕਥਾ ਪੰਡਿਤ ਜਯੋਂ ਸੁਖਦਾਇ॥ ਅਬ ਸੀਤਾ ਕੇ ਅੰਗ ਕੀ ਕਹਤ ਹਨੂੰ ਸਿਰ ਨਾਇ॥੧੦੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੂਬਰੀ ਤੇ ਐਸੀ ਦੇਖੀ ਸੁਨੋ ਰਘੁਰਾਇ ਜਾਂਕੇ ਆਗੇ ਦੂਜ ਸਸਿ ਕੀ ਰੰਗ ਆਂਸੁਨ ਕੈ ਆਗੇ ਮੇਂਹ ਸਾਵਨ ਕੋ ਹੀਨ ਹੈ॥ ਬਿਰਹ ਕੇ ਸਾਸਨ ਕੇ ਆਗੇ ਆਗ ਐਸੇ ਜੈਸੇ ਮਹਾਂ ਹਿਮ ਬੋਲ ਮੁਖ ਸ੍ਵਾਸਨ

ਅਧੀਨ ਹੈ॥ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਕੇ ਏਕ ਪਤਿ ਬ੍ਰਤ ਸੀਲ ਸੁਣ ਦੇਖ ਦੇਖ ਮੈਂ ਤੋ ਵਾਰੇ ਪੁਰ ਤੀਨ ਹੈ॥੧੦੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਸ ਬੋਲੇ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ ਪਵਨ ਪੂਤ ਪਰਬੀਨ॥ ਬੂਝਤ ਤੇ ਕਹ ਲੱਛਮਨ ਕਥਾ ਕਹੋ ਅਬ ਤੀਨ॥੧੦੯॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਰਾਵਨ ਨਗਰ ਸਮੇਤ ਅਰ ਜੱਲਨਿਧ ਕਯੋਂ ਤਰ ਗਯੋ॥ ਅਗਨਿ ਲੰਕ ਕੋ ਦੇਤ ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਚੁਪ ਕਯੋਂ ਕਰੀ॥੧੧੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਹਮ ਤੋ ਕਪਿ ਹੈਂ ਚਢਿ ਰੂਵਨ ਕੇ ਫਲ ਕੇ ਅਨੁਰਾਗੀ॥
ਔਰ ਬਡੋ ਯਹਿ ਪੌਰਖ ਹੈ ਇਹ ਡਾਰ ਤੇ ਡਾਰ ਪਰੈ ਤਰੁ ਲਾਗੀ॥
ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਨਾਮਹਿ ਲੈ ਭਵ ਪਾਰ ਪਰੇ ਜਗ ਮੈਂ ਬਡਭਾਗੀ॥
ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਧਯਾਨ ਕੀਓ ਮਨ ਮੈਂ ਮੁਹਿ ਬਾਰਿਧ ਲਾਂਘਤ ਬਾਰਨ ਲਾਗੀ॥੧੧੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਕਹਤ ਬਡਾਈ ਆਪਨੀ ਹਨੂਮਾਨ ਸਕੁਚਾਤ॥ ਸਿੰਧ ਕਥਾ ਕਹਿ ਲੰਕ ਕੀ ਕਹਤ ਰਾਮ ਸੋ ਬਾਤ॥੧੧੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੋਪ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ਪਾਵਕ ਕੌ ਪ੍ਰਭੁ ਕੰਚਨ ਕੋ ਗਢ ਐਸੇ ਜਰਾਯੋ॥
ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਯੋਗ ਭਰੇ ਪੁਨ ਜਾਨਕੀ ਸ੍ਵਾਸਨ ਪੌਨ ਪੁਜਾਯੋ॥
ਤੇਲ ਸੋਂ ਤੂਨ ਭਿਜੈ ਘ੍ਰਿਤ ਸੋਂ ਪਟ ਤਾਹੀ ਕੇ ਊਪਰ ਹੌਂ ਧਰ

ਆਯੋ॥ ਦੇਖਹੁ ਨਾਥ ਬਡੋ ਯਾਹਿ ਕੌਤਕ ਲੋਗ ਕਹੇਂ ਹਨੂਮਾਨ ਜਰਾਯੋ॥੧੧੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਅਬ ਰਾਵਨ ਕੇ ਨਗਰ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹਤ ਹਨੂਮਾਨ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਮ ਚਿਤ ਚੌਪ ਸੋ ਸੰਤ ਸੁਨਹੁ ਦੈ ਕਾਨ॥੧੧੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਥਾ ਹੈ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਨ ਰੁਦ੍ਰ ਸਨਮਾਨ ਕੀ ਨ ਬਾਨਨ ਕਮਾਨ ਕੀ ਨ ਕਥਾ ਰਾਗ ਤਾਨ ਕੀ॥ ਰਹੀ ਨ ਗੁਮਾਨ ਕੀ ਨ ਕਹੂੰ ਚਢ ਜਾਨਕੀ ਨ ਪੌਰਖ ਕੀ ਨ ਕਥਾ ਖਾਨ ਪਾਨ ਕੀ॥ ਬੇਦਨ ਪੁਰਾਨ ਕੀ ਨ ਸੁਨੀਏ ਸਯਾਨ ਕੀ ਹੌਂ ਝੂਠ ਜੋ ਕਹੋਂ ਤੇ ਸੌਂਹ ਰਘੁਕੁਲ ਭਾਨ ਕੀ॥ ਰਾਮ ਡਰ ਰਾਵਨ ਕੇ ਨਗਰ ਡਗਰ ਘਰ ਬਗਰ ਬਜਾਰ ਆਜ ਕਥਾ ਭਾਜ ਨਾਨਕੀ॥੧੧੫॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਬ ਸੁਖ ਸੋ ਬਚਨ ਸੁਣੇ ਰਾਮ ਪਰਬੀਨ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਂ ਯੌਂ ਕਹਿਓ ਜਯੋਂ ਹੈਂ ਦੈਫ ਤਿਉਂ ਤੀਨ॥੧੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਗੀਤੇ ਖਸ਼ਟਮੋ ਅੰਕ॥੬॥

ਅਥ ਸਪਤਮੋਂ ਅੰਕ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਚਕੋਰ ਜੈਸੇ ਗੁਡੀ ਬਸ ਡੋਰ ਘਨ ਘੋਰਨ ਸੋ ਮੋਰ ਦੇਵਤਾ ਪਯੂਖ ਪਾਨ ਸੋ॥ ਜੈਸੇ ਉਖ ਪੂਖ ਪਾਨ ਫੂਲ ਜਲ ਰੁਖ ਭੂਪ ਦੇਸ ਕਵਿ ਜਸ ਸੁਨੇ ਬਾਮਨ ਕੋ ਦਾਨ ਸੋ॥ ਜੈਸੇ ਬੇਦ ਗਿਆਨ ਨਿਰਪੇਖ ਸਨਮਾਨ ਜੈਸੇ ਕਾਨਨ ਕੋ ਤਾਨ ਜਿਉਂ ਸਰੋਜ ਭੌਰ ਭਾਨ ਸੋ॥ ਜੈਸੇ ਬੀਰ ਬੀਰ ਸੋਂ ਜਯੋਂ ਬਾਰਿਧ ਕੋ ਤੀਰ ਸੋਂ ਤਿਉਂ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤ ਲਾਗੀ ਰਘੁਬੀਰ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਂ॥੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੈ ਕਪਿ ਕਟਕ ਕੀ ਅਟਕ ਚੁਕੀ ਕਵਿ ਰਾਮ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਕਹਿਓ ਅਬ ਬਿਲੰਬ ਕਿਹ ਕਾਮ॥੨॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸਭੈ ਚਲੇ ਕਪਿਨਾਥ ਸੁਭ ਦਿਨ ਘਰੀ ਨਿਖਤ੍ਰ ਪਲ॥ ਰਾਮ ਲਖਨ ਪੁਨ ਸਾਕ ਦਸਮੀ ਬਿਜੈ ਪ੍ਰਸਿਧ ਦਿਨ॥੩॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਨਿਰਖ ਕਟਕ ਭਟਭੀਰ ਪਟਕ ਪੂੰਛ ਚਿਤ ਹਰਖ ਸੋ॥ ਚਲ ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ ਤੀਰ ਹਨੂਮਾਨ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ॥੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਨਾਥ ਚਲੇ ਉਮਡੇ ਕਪਿਰਾਇ ਸੁ ਲਾਇਕ ਹੈਂ ਸਬ ਜੁੱਧ ਅਨੀ ਕੀ॥ ਹਾਲਤ ਨਾਉ ਚਢੇ ਗਜ ਕੇ ਤੈਸੇ ਦੇਖਤ ਹੋ ਗਤਿ ਯਾ ਧਰਨੀ ਕੀ॥ ਭੂਤਲ ਬਿਓਮ ਪਰੀ ਜਨ ਰਾਤ ਗਈ ਦਬ ਧੂਪ

ਪ੍ਰਭਾਤ ਮਨੀ ਕੀ॥ ਭਾਰ ਤੇ ਕੱਛਪ ਕੇ ਸਿਰ ਊਪਰ ਫੈਲ ਰਹੀ ਫਨਿ ਮਾਲ ਫਨੀ ਕੀ॥੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹਿਓ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਨ ਬੀਰ ਹਨੂਮਾਨ ਕਪਿ ਜੂਥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਲਾਗਤ ਸੁਹਾਵਨੋ॥ ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਦੀਬੇ ਕੋ ਕਿ ਸੂਰ ਢਾਂਪ ਲੀਬੇ ਕੋ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੀਚ ਕੀਬੇ ਕੋ ਕਿ ਪਾਨ ਕੈ ਸੁਕਾਵਨੋ॥ ਕੂਰਮ ਕਲੇਸ ਕੋ ਕਿ ਸ਼ੋਰ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੋ ਕਿ ਹਾਲ ਹੂਲ ਆਗੇ ਕਰ ਊਧਮ ਮਚਾਵਨੋ॥ ਤੇਰੇ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੇ ਭਰੋਸੇ ਮੋਹਿ ਰਾਵਨ ਸੋ ਮਾਰ ਜਸ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਵਨੋ॥੬॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ਦਾਸ ਕੀ ਆਪਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ॥ ਬਨ ਪੁਰ ਪੱਟਣ ਨਗਰ ਤਜ ਨਿਜਕਾਨੇ ਨਿਧ ਨੀਰ॥੭॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਦੇਖ ਗਾਉਂ ਕੀ ਨਾਰਿ ਨਿਜ ਮਾਨਸ ਸੋਂ ਯੌਂ ਕਹੈਂ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਬਿਸਾਰ ਚਲੇ ਲਰਨ ਦੈਫ ਤਾਪਸੀ॥੮॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤੇ ਕਪਿ ਕਹੈਂ ਬਿਬੇਕ ਤੁਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਨਤ ਨਹੀਂ॥ ਜੌ ਰਘੁਪਤਿ ਹੈਂ ਏਕ ਅਰ ਕੁਲ ਬਨਦਾਵਾ ਅਨਲ॥੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੌ ਨ ਸੰਗ ਬਾਰਨ ਤੁਰੰਗ ਰਥ ਚਾਮਰ ਧਜਾ ਨ ਛਤ੍ਰ ਚਾਮੀਕਰ ਪਾਲਕੀ॥ ਹਾਥ ਨ ਕਮਾਨ ਕਟਿ ਬਾਨ ਰਨ ਸੂਲ ਨਹੀਂ ਕਾਹੂ ਕੇ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਹੈ ਨ ਦੇਖੀ ਛਬ ਢਾਲਕੀ॥ ਰੀਛ ਕਪਿ

ਸੰਗ ਝੁੰਡ ਰਾਜਾ ਕੇ ਜਟਾ ਹੈਂ ਮੁੰਡ ਰਾਵਨ ਸੋ ਬੈਰ ਸਿੰਧ ਬਾਂਧਿਓ ਬਡੇ ਸਾਲ ਕੀ॥ ਤਊ ਏਕ ਰਾਮ ਹੂੰਤੇ ਪੂਰਨ ਹ੍ਵੈ ਕਾਮ ਸਬ ਕਰੈਗੀ ਰਸੋਈ ਅਰਿ ਸੈਨਾਂ ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਕੀ॥੧੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੰਗ ਕਪਿ ਰਾਜਾ ਜਾਮਵੰਤ ਨਲ ਨੀਲ ਬਾਲੀ ਪੂਤ ਪੌਨ ਪੂਤ ਸੋ ਸੁਹਾਯੋ ਹੈ॥ ਏਕਨ ਕੋ ਹਾਥ ਗਹਿ ਏਕਨ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹਿ ਹੇਕਨ ਕੇ ਆਗੇ ਅੰਗ ਏਕਨ ਨਚਾਯੋ ਹੈ॥ ਜੀਅ ਮੈਂ ਤੋ ਜਾਨੇ ਪੀਰ ਧੀਰਨ ਮੈਂ ਬਡੋ ਧੀਰ ਬੀਰ ਲਘੁਬੀਰ ਤੀਰ ਬਾਰਿਧ ਕੇ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਕਹੈ ਲਛਮਨ ਯਾਂਕੀ ਦੇਖੀਓ ਢਿਠਾਈ ਆਜ ਰਾਮ ਚੰਦ ਆਗੇ ਸਿੰਧ ਗਰਬ ਜਨਾਯੋ ਹੈ॥੧੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਆਗੇ ਨ ਮਿਲਨ ਆਯੋ ਭੇਟ ਮਣਿ ਹੂੰ ਨ ਲਿਆਯੋ ਸੀਸ ਆਨ ਚਰਨ ਕਮਲ ਨ ਛੁਵਾਯੋ ਹੈ॥ ਕਹੋ ਤੋ ਗੁਸਾਂਈ ਯਾਹਿ ਬਾਂਏ ਦੀਏ ਕੈਸੇ ਬਨੇ ਜੌ ਲੌ ਐਸੋ ਮੂਰਖ ਨ ਨੀਕੇ ਸਮਝਾਯੋ ਹੈ॥ ਆਇਸ ਜੋ ਪਾਊਂ ਯਾਮੈ ਛਾਰਹੀਂ ਉਡਾਊਂ ਰਾਮ ਤੌਂ ਲੌ ਆਗ ਬਾਲ ਲੈ ਕਮਾਨ ਸੋ ਚਢਾਯੋ ਹੈ॥ ਬਾਮਨ ਕੋ ਰੂਪ ਕਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੂਕੇ ਡਰ ਕਾਂਪਤ ਅਸੀਸ ਦੇਕੈ ਬਚਨ ਸੁਣਾਯੋ ਹੈ॥੧੨॥

ਸਮੁੰਦਰੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਡੇ ਰਨ ਧੀਰ ਤੁਮ ਭੀਰ ਮੈ ਸਹਾਇ ਹੋਤੇ ਮੋ ਤੇ ਕਹਾਂ ਚੂਕ ਪਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਸੁਨਾਈਏ॥ ਸੀਆ ਦਸਕੰਧ ਹਰੀ ਕੌਨ ਜਾਨੈ ਕਹਾਂ ਧਰੀ ਛਪੀ ਹੋਇ ਮੋਮੈਂ ਤਬ ਤੁਮ ਕੋ ਬਤਾਈਏ॥ ਕਹੋ ਸੂਕ ਜਾਊਂ ਸੈਨਾ ਉਤਰੈ ਬਿਨਾਹੀ ਨਾਉ ਕਹੋ ਲੰਕ ਬੋਰੋਂ ਨੈਕ ਆਇਸ ਜੌ ਪਾਈਏ॥ ਕਾਰਨ ਕਰਨ ਹੋਂ ਤੋ ਸਾਗਰ ਸਰਨ ਆਯੋ ਲਾਗਤ ਚਰਣ ਮੋਹਿ ਕਾਹੇ ਕੋ ਜਰਾਈਏ॥੧੩॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੇਰੋਈ ਤੋ ਊਪਰ ਹ੍ਵੈ ਲੈ ਗਯੋ ਸੀਆ ਕੋ ਪਾਪੀ ਤਾਂਸੋ ਜਾਇ ਆਗੇ ਲਰ ਝਗਰ ਛੁਡਾਵਤੋ॥ ਔਰ ਤੋਮੈ ਨੱਕ੍ਰ ਬੱਕ੍ਰ ਕਛਪ ਕਠੋਰ ਹੁਤੇ ਮੱਛ ਬੜਵਾਗਨਿ ਹੋ ਤਾਹਿ ਕੋ ਪਠਾਵਤੋ॥ ਪਰਬਤ ਸਪਛ ਹੋ ਭੁਜੰਗਨ ਕੇ ਲੱਛ ਹੋ, ਮਿਲਾਇ ਏਕ ਠੌਰ ਸਭ ਸਾਮੁਹੇਂ ਉਡਾਵਤੋ॥ ਔਰ ਸਬ ਰਹੀ ਤੇਰੀ ਮਾਨਤੇ ਤੇ ਸਹੀ ਸਿੰਧ ਸੀਤਾ ਜੂਕੇ ਕਾਜ ਜਾਇ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਜਗਾਵਤੋ॥੧੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌ ਹੌਂ ਊਚੇ ਜਾਂਊ ਤਬ ਤੁਮਤੇ ਡਰਾਂਊ ਨਾਥ ਏਕ ਹਾਥ ਚਢੇ ਮੇਰੋ ਪ੍ਰਲੈ ਉਤਪਾਤ ਹੈ॥ ਔਰ ਇਨ ਮੱਛ ਕੱਛ ਉਰਗ ਹੁਤਾਸਨ ਤੇ ਸੁਨੋ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਲੰਕਾਪਤਿ ਜੀਤਯੋ ਜਾਤ ਹੈ॥ ਏਕ ਗਿਰ ਸਹੀ ਹੈ ਸਪੱਛ ਤਾਕੇ ਪੱਛਨ ਕੇ ਕਾਟਬੇ ਕੋ ਇੰਦ੍ਰ ਬਜ੍ਰ ਲੀਏ ਅਕੁਲਾਤ

ਹੈ॥ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਬਤਾਵਤ ਹੋ ਮੋਹਿ ਬਿਹਾਕਵਤ ਹੋ ਮੋ ਮੇ ਨਹੀਂ ਸੋ ਤੋ ਅਬ ਰਾਵਰੋਈ ਗਾਤ ਹੈ॥੧੫॥

ਦਹੋਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਉਦਧ ਰਹਯੋ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ॥ ਕਹੁ ਲਛਮਨ ਕਹ ਕੀਜੀਏ ਪ੍ਰਭੁ ਲੀਜੀਏ ਉਠਾਇ॥੧੬॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਮੁਸਕਾਨੇ ਰਘੁਬਿਰ ਬਡੋ ਚਤੁਰ ਸਰਤਾ ਪਤੀ॥ ਥਾਹ ਹੋਹੁ ਨਿਧ ਨੀਰ ਜੋ ਮਾਨੈ ਪਤਿ ਜੋਖ ਸਬ॥੧੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਆਜ ਯੇ ਤਿਹਾਰੇ ਕੂਲ ਬਸੇ ਯਹਿ ਰੂਖ ਮੂਲ ਸੋਈ ਸੂਲ ਕੀਬੋ ਪੈਂਡੋ ਰਾਤ ਹੀ ਬਨਾਇਬੋ॥ ਬਾਤ ਹੈ ਨ ਆਰਸ ਕੀ ਰੀਤ ਨ ਸਪਾਰਸ ਕੀ ਲਾਖ ਫੇਰ ਏਕ ਬਾਰ ਪਾਰ ਤੇਰੇ ਜਾਇਬੋ॥ ਕਹਯੋ ਲਛਮਨ ਤੋਸੋਂ ਰਾਮ ਹੈਂ ਕਹਤ ਸਿੰਧੁ ਆਜ ਜਸ ਲੇਹੁ ਐਸੋ ਸਮੋ ਕਬ ਪਾਇਬੋ॥ ਨਾ ਤੋ ਰਾਜਾ ਸਗਰ ਕੀ ਸੰਤਤ ਕੋ ਜਾਨ ਹੋ ਬਿਨਾ ਸ਼੍ਰਮ ਖੋਦੇ ਵੈਸੇ ਤੁਰਤ ਪਟਾਇਬੋ॥੧੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮਾਨੀ ਬਾਤ ਸੀਸ ਧਰ ਚਲਯੋ ਹੋ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰ ਸੁਨੀ ਹਨੂਮਾਨ ਰਾਮ ਐਸੇ ਠਹਿਰਾਈ ਹੈ॥ ਕਹੀ ਬੁਰੀ ਭਈ ਬਾਤ ਪੌਰਖ ਕੀ ਗਈ ਸਬ ਜਾਇ ਜਾਮਵੰਤ ਨਲ ਨੀਲ ਸੋ ਜਨਾਈ ਹੈ॥ ਜਗ ਮੈਂ ਚਲੇਗੀ ਬਾਤ ਸੈਨਾ ਕਪਿ ਰਾਜਨ ਕੀ ਰਾਮ ਬੂਝ ਸਿੰਧ ਥਾਹੁ ਹ੍ਵੈ

ਕੈ ਪਹੁਚਾਈ ਹੈ॥ ਹੌਤੋ ਏਕ ਬਾਲਕ ਨ ਮੋਹਿ ਕਛੁ ਤਾਲਕ ਪੈ ਦੇਖੋ ਤਾਤ ਤੁਮ ਹੂੰ ਕੋ ਕੈਸੀ ਲਘੁਤਾਈ ਹੈ॥੧੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਬੈ ਏਕ ਜਾਤ ਮੁਖ ਰਾਤੇ ਮਾਨੋ ਹੈ ਰਿਸਾਤ ਤਾ ਪਰ ਸੁਨਾਈ ਬਾਤ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋਪ ਕੀ॥ ਅੰਗਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਏਊ ਦੋਨੋ ਗਏ ਰਾਮ ਢਿਗ ਸੁਨੋ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਧੁ ਕਰੀ ਬਾਤ ਧੋਪ ਕੀ॥ ਨਾਥ ਹਮ ਸਾਗਰ ਕੀ ਗੈਲ ਕੈਸੇ ਚਲੇਂ ਅਰ ਤੁਮ ਹੀ ਬਿਚਾਰੋ ਯਾ ਮੈ ਕੌਨ ਬਾਤ ਓਪ ਕੀ॥ ਕਿਧੋਂ ਯਾਂ ਕੇ ਬਾਂਧਬੇ ਕੋ ਹੈਂ ਨ ਬਲਵੰਤ ਹਮ ਕਿਧੋਂ ਹਨੂਮਾਨ ਹੂਕ ਆਗੇ ਪਤਿ ਲੋਪ ਕੀ॥੨੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੇਖੈ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸਬ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬੋਲੇ ਤਬ ਮੈਹੂੰ ਤੋ ਕਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਉਰ ਆਨ ਹੈ॥ ਮੋਹਿ ਤੋ ਤਿਹਾਰੇ ਸੁਖ ਸੁਖ ਹੈ ਸਦਾਈ ਸੂਧੇ ਸਾਗਰ ਬੰਧਾਵੋ ਕਾਲ ਯਾਕੀ ਕਹਾਂ ਕਾਨ ਹੈ॥ ਮੇਰੇ ਜੀਆ ਹੁਤੀ ਯਾਹਿ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੰਧਾਊਂ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਨ ਯਾਕੋ ਦਯਾ ਕੀਸੀ ਮੇਰੀ ਬਾਨ ਹੈ॥ ਯਾਂਕੀ ਤੋ ਸਹਲ ਆਗੇ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਕਹਯੋ ਲਛਮਨ ਨਾਥ ਦਯਾ ਕੌਨ ਮਾਨ ਹੈ॥੨੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੀਤਾ ਬਿਛਰਨ ਦੁਖ ਉਦਧਿ ਪੈਰਤ ਗਏ ਨ ਪ੍ਰਾਨ॥ ਦ੍ਰੂਮਨ ਪਖਾਨਨ ਛਾਇ ਬਾਂਧਹੁ ਸੇਤ ਬਿਲੰਬ ਤਜ॥੨੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਲੇ ਕਪਿ ਜੂਥ ਮਿਲ ਆਨਦ ਸੋਂ ਗੂਥ ਅਤਿ ਸਿੰਧ ਬਾਤ ਮਾਨੀ ਅਬ ਕਹੀਏ ਉਪਾਇ ਕੋ॥ ਐਸੇ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਮਾਹਿ ਰਾਮ ਕਵਿ ਦੇਖਯੋ ਸੁਨਯ ਦੇਵ ਨਰ ਚਲੈ ਆਜ ਆਇਸ ਮਿਟਾਇ ਕੋ॥ ਸਿੰਧੁ ਦੁਖ ਸਹਯੋ ਬੋਲ ਇਨਹੀ ਕੋ ਰਹਯੋ ਭਾਈ ਭਯੋ ਨਿਰਾਧਾਰ ਯਹਿ ਬੋਲ ਰਘੁਰਾਇ ਕੋ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਜਾਨ ਜੀਅ ਬਾਤ ਪਰਮਾਨ ਯਹਿ ਬਾਰਧ ਪਟਾਹਿ ਬਿਨਾਂ ਆਜ ਪਾਰ ਜਾਇ ਕੋ॥੨੪॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਬਿਦਾ ਭਏ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਭੋਰ ਜਗਾਵਤ ਰਾਮ ਕਹਿ॥ ਸੁਖ ਸੋਏ ਰਘੁਬੀਰ ਕਪਿ ਭਟ ਅਤਿ ਫੂਲਤ ਚਲੇ॥੨੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਿਰੀ ਚੁਹੁਚੁਹਾਨੀ ਦਿਸ ਪ੍ਰਾਚੀ ਪਿਅਰਾਨੀ ਅਤਿ ਆਧ ਬਾਟ ਚਕਵਾ ਔ ਚਕਵੀ ਮਿਲਾਤ ਹੈਂ॥ ਅਤਮ ਅਕਾਸ਼ ਭਯੋ ਕਮਲ ਫੁਲਨ ਲਾਗੇ ਜੁਮਲ ਭਵਰ ਰਸ ਮਾਤੇ ਅਕੁਲਾਤ ਹੈ॥ ਤਮੀ ਪਤਿ ਜੋਤ ਕੁਮਲਾਨੀ ਤਮ ਚਰ ਬੋਲੇ ਚੋਰ ਬਾਟ ਭਾਗੇ ਸੰਖ ਸ਼ਬਦ ਸੁਹਾਤ ਹੈਂ॥ ਜਾਗੇ ਰਾਮ ਕਾਮ ਕੀ ਕਮਾਨ ਟੂਟੀ ਛੁਟਯੋ ਬਲ ਲਟੀ ਸੀ ਤਰੈਯਾ ਬੀਚ ਤੇਊ ਛਪ ਜਾਤ ਹੈਂ॥੨੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੌਤਕ ਕੇ ਕਾਜ ਰਘੁਨਾਥ ਬੈਠੇ ਸਿੰਧਕੂਲ ਜਹਾਂ ਨਲ ਨੀਲ ਲੈ ਲੈ ਆਵਤ ਪਹਾਰ ਕੋ॥ ਏਕ ਦ੍ਰੁਮ ਡਾਰੈਜ ਰੂਖ ਮੂਲ ਤੇ ਉਪਾਰੈਂ ਏਕ ਵਾਰ ਏਕ ਪਾਰ ਏਕ ਪਾਟੇ ਮਾਂਝਧਾਰ ਕੋ॥ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਸਕੁਚਾਹਿ

ਅਪਰਾਧ ਨਾਹਿ ਸਾਗਰ ਕੋ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਾਨ ਰਾਮ ਯੌਂ ਕਰੈਂ ਬਿਚਾਰ ਕੋ॥ ਤੌ ਲੌ ਜੁਰ ਆਇ ਕਪਿ ਰਾਇ ਕਰ ਸੀਸ ਨਾਇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਇ ਐਸੇ ਰਾਘਵ ਕੁਮਾਰ ਕੋ॥੨੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਂਧਤ ਸੇਤ ਜਹਾਂ ਰਘੁਨਾਥ ਲਜੌਹੇ ਸੇ ਨੈਨ ਕੀਏ ਪਛੁਤਾਹੀਂ॥ ਬਾਤ ਸੁਨਹੀ ਬਰ ਬਾਨਰ ਬੀਰਨ ਧੀਰ ਤਜੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪੈ ਚਲ ਜਾਹੀਂ॥ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕਰੁਨਾ ਰਘੁ ਬੰਸ ਸਿਰੋਮਣਿ ਜੋ ਨਹਿ ਦੂਰ ਕਰਾਹੀਂ॥ ਤੌ ਕਰਨਾ ਕੇ ਕੀਏ ਕਰਨਾ ਨਿਧਿ ਪਾਥਰ ਪਾਂਤਨ ਪੰਥ ਮਿਲਾਹੀਂ॥੨੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਨਰ ਅਪਾਰ ਲੈ ਲੈ ਆਵਤ ਪਹਾਰ ਕਿਲਕਾਰ ਰਘੁਬੀਰ ਸੋ ਸੁਨਾਹਿ ਕਹੇਂ ਬਤੀਆਂ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬੁਲਾਹਿ ਰਘੁਰਾਇ ਪੀਠ ਠੋਕ ਕਹੈਂ ਜਾਹੁ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਹਸ ਕਾਢ ਕਾਢ ਦਤੀਆਂ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਹਮ ਡਾਰਤ ਹੈਂ ਸਿੰਧ ਧਾਰ ਦੇਖਿਓ ਗੁਸਾਂਈ ਏਈ ਰਾਵਣ ਕੀ ਛਤੀਆਂ॥ ਸਮੁੰਦ ਕਸੂਤਨ ਕੀ ਸਾਖਾ ਮ੍ਰਿਗ ਪੂਤਨ ਕੀ ਲੰਕਾਪਤਿ ਦੂਤਨ ਪਠਾਈ ਲਿਖ ਪਤੀਆਂ॥੨੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਕਪਿ ਵਾਰ ਏਕ ਪਾਰ ਏਕ ਸਿੰਧੁ ਧਾਰ ਹਾਰ ਬਾਰ ਕੀਏ ਮਿਲ ਪਾਟੇ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਕੋ॥ ਏਕ ਦ੍ਰੂਮ ਡਾਰ ਏਕ ਡਾਰਤ ਪਹਾਰ ਏਕ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਪਾਵੇਂ ਨ ਜੌਨਾਵੇਂ ਨਿਜ ਪੀਰ ਕੋ॥ ਏਕ

ਜੋ ਉਦਾਰ ਭਰ ਛਾਰ ਦੋਊ ਹਾਥ ਯਹ ਰਾਵਨ ਲਿਲਾਰ ਯੌ ਸੁਨਾਵੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕੋ॥ ਏਕ ਕਿਲਕਾਰ ਕਿਲਕਾਰ ਉਠੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸ੍ਰਮ ਦੇਹ ਕੋ ਸੁਨਾਵੇਂ ਭਟ ਭੀਰ ਕੋ॥੩੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮਾਨੋ ਛੀਰ ਨਿਰਿ ਮੈ ਰਿਸਾਨੋ ਰਮਾ ਜੀ ਸੌ ਪਤਿ ਤਾਂਤੇ ਬੀਚ ਭੀਤ ਕਰ ਆਧੋ ਬਾਂਟ ਲੀਜੀਏ॥ ਕਿਧੋ ਸੰਗ ਚਲਬੇ ਕੋ ਫੇਟਾ ਕਟ ਬਾਂਧਤ ਹੈ ਕਿਧੌ ਜੁਰ ਮੇਘਨ ਕੇ ਝੁੰਡਨ ਸੋ ਪੀਜੀਏ॥ ਕਿਧੋ ਨਭ ਫੂਟਿਓ ਕਿਧੋ ਛੂਟਿਓ ਬ੍ਰਿੰਦ ਦਿਗਜ ਕੋ ਕਹੈ ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ॥ ਸਮੋ ਹੈ ਤੋ ਸੈਨ ਕੀਜੀਏ॥ ਕਿਧੋ ਟੂਟ ਗਯੋ ਪਹਿਰਾਵਤ ਜਨੇਊ ਯਾਹਿ ਬਾਂਧੇ ਹੂੰ ਤੇ ਸਾਤ ਛਬਿ ਕਹੋ ਕੌਨ ਦੀਜੀਏ॥੩੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੌਰ ਦੌਰ ਆਇ ਰਘੁਰਾਇ ਜੀ ਸੌਂ ਕਹੈਂ ਏਕ ਕੀ ਕਹਾਂ ਹੈ ਕਹੈ ਸਾਤੋ ਬਾਂਧੇ ਛਿਨ ਮੈਂ॥ ਚਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਜ ਤੇਊ ਤੋ ਪਹਾਰ ਲਿਆਵੈਂ ਬੂਢੇ ਖੰਜ ਦੂਬਰੇ ਜੇ ਰੋਗੀ ਹੁਤੇ ਬਨ ਮੈਂ॥ ਚਲੀਏ ਗੁਸਾਈਂ ਅਬ ਲੋਕ ਗਢ ਤੋਰ ਡਾਰੈਂ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਿਲੇ ਰਹਿ ਜੈ ਹੈ ਹੌਂਸ ਮਨ ਮੈਂ॥ ਬੈਲੋ ਰਘੁਬੀਰ ਬੀਰ ਸੇਤ ਕੋ ਬਢਾਇ ਜਾਹੁ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਕ੍ਰਿਪਨ ਬਢਾਇ ਧਨ ਧਨ ਮੈਂ॥੩੨॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੇਤ ਸਕਲ ਪੂਰਨ ਭਯੌ ਚਲੇ ਰਾਮ ਬਲਵੰਡ॥ ਇਕ ਪੁਲ ਪਰ ਪੁਲਕਤ ਚਲੇ ਇਕ ਨਭ ਮਗ ਪਰਚੰਡ॥੩੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਿੰਧ ਪਾਰ ਪਰੇ ਸਬ ਆਨੰਦ ਸੋ ਭਰੇ ਕਪਿ ਗਾਜੇ ਓਸੰਖ ਬਾਜੇ ਅਬ ਲੰਕਾ ਪਰ ਧਾਵਨੀ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਸੂਰ ਜੇ ਲੰਗੂਰ ਤੇ ਹਜੂਰ ਆਵੈਂ ਏਕ ਕਹੈਂ ਰਾਵਨ ਕੀ ਬਨੇ ਮਤ ਆਵਨੀ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਨਗਰ ਜਾਇ ਬੋਲੈ ਤਾਂਹੀ ਫਾਰ ਖਾਇ ਖਾਸਗੀ ਰਸੋਈ ਏਕ ਬਾਰ ਤੋ ਲੁਟਾਵਨੀ॥ ਬੋਲੇ ਹਸ ਰਾਮ ਤੁਮ ਭੁਖੇ ਹੋ ਰਹਿਤ ਨਾਥ ਫਸਲ ਕੋ ਲੂਟ ਘਰ ਜੂਠ ਆਨ ਪਾਵਨੀ॥੩੫॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਤਿ ਕਪਿ ਭਟ ਉਤਰੇ ਉਦਧਿ ਕੁਸਲ ਛੇਮ ਸਬ ਗਾਤ॥ ਉਤ ਰਾਵਨ ਸੋ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਿਤ ਵਿਭੀਖਨ ਬਾਤ॥੩੬॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਜੋ ਨ ਕਰਹੁ ਰਿਸ ਨਾਥ ਤੌਂ ਸੇਵਕ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ॥ ਧਰੋਂ ਚਰਨ ਪਰ ਮਾਥ ਰਾਮ ਬੈਰ ਕੁਲ ਛੈ ਕਰਨ॥੩੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੀਤਾ ਈ ਕੀ ਬਾਤ ਤਾਕੌ ਏਤੌ ਉਤਪਾਤ ਕੀਜੈ ਮੇਰੇ ਪਾਛੈ ਨਾਥ ਮੇਰੇ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰੀਓ॥ ਨਗਰ ਕੇ ਬਾਸਨ ਕੋ ਸੌਂਹ ਦੈ ਦੈ ਬੂਝੋ ਤੁਮ ਕੋਊ ਯੋਂ ਕਹਤ ਹੈ ਜੁ ਰਾਮਚੰਦ ਹਾਰੀਓ॥ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਸੰਪਤ ਸਮਾਜ ਰਾਜ ਤੇਰੇ ਘਰ ਸੇਈ ਯੌਂ ਕਹਿਤ ਹੈਂ ਹੂੰ ਜਾਊਂ ਸੀਅ ਲੈਕੈ ਰਾਮਛਾਊਂ ਜੋ ਪੈ ਮਿਲੈ ਮਾਰ ਡਾਰ ਹੈ ਤੌ ਮੋਹਿ ਮਾਰ ਡਾਰੀਓ॥੩੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌ ਲੌ ਨਲ ਨੀਲ ਜਾਮਵੰਤ ਹਨਵੰਤ ਭੌਂਹ ਅੰਗਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਗ੍ਰੀਵ ਫੇਰਕੈ ਨ ਬੰਕ ਕੀ॥ ਜੌ ਲੌ ਰਘੁਪਤ ਜੂਕੇ ਕੋਪ ਨ ਘਟਾਈ ਓਪ ਮੇਰ ਸੀ ਬਡਾਈ ਜੌ ਪੈ ਭਈ ਹੈ ਨ ਟੰਕ ਕੀ॥ ਜੌ ਲੌ ਰਨ ਜੋਗਨੀ ਨ ਗੀਧਨੀ ਅਘਾਈ ਜੌ ਲੌ ਫਿਰੀ ਨ ਦੁਹਰੀ ਠਕੁਰਾਈ, ਕਾਲ ਰੰਕ ਕੀ॥ ਤੌ ਲੌ ਹੈ ਉਪਾਇ ਜਾਇ ਗਹੈ ਸ਼ਰਨਾਈ, ਜੌ ਲੌ ਰੀਛ ਕਪਿ ਭਾਰੀ ਨ ਬਿਦਾਰੀ ਛਬਿ ਲੰਕ ਕੀ॥੩੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌ ਲੌ ਰਘੁਨਾਥ ਜੀ ਕੇ ਹਾਥ ਤੇ ਨ ਛੂਟੇ ਬਾਨ, ਆਨ ਦਸ ਸੀਸਨ ਕੀ ਰਾਵਨ ਨ ਹਾਨਕੀ॥ ਸੁਨ ਲੈ ਨਿਫੋਟ ਓਟ ਬਜ੍ਰ ਕੀ ਨ ਬਚੈ ਕੋਓਫ ਲਾਗੈ ਭੇਦ ਚੋਟ ਸਵਾਧਾਨ ਨ ਅਚਾਨਕੀ॥ ਜਾਇ ਗਹਿ ਪਾਇ ਸਿਰ ਨਾਇ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਹਿ ਚੂਕ ਪਰੀ ਪਰੀ ਅਬ ਲੀਜੈ ਨਾਥ ਜਾਨਕੀ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਮਾਨ ਕਰ ਹਾਨ ਹੀ ਕੀ ਹਾਨ ਜਾਹ ਲੀਨੇ ਸੀਅ ਸੰਗ ਹੈ ਨ ਹਾਜਤ ਜਮਾਨ ਕੀ॥੪੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਓਟ ਕਹਾਂ ਭਟ ਯੌਂ ਕਰਹੈ ਰਨ ਚੋਟ ਪਰੈ ਢਿਗ ਬੈਠ ਹਹੈਂਗੇ॥ ਵੈ ਜਬ ਬਾਨ ਸਮੀਰ ਸਮਾਨ ਚਲੈਂ ਘਨ ਜਯੋਂ ਚਲ ਦੇਸ ਗਹੈਂਗੇ॥ ਏ ਪਰਧਾਨ ਮਹਾਂ ਮਪਟੀ ਕਪਟੀ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹਿ ਬਾਤ ਦੁਖਾਇ ਕਹੈਂਗੇ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬੋਲਯੋ ਤਬ ਰਾਵਨ ਕੁਮਤਿ ਨਿਰਖ ਭੁਜਾ ਪਰਚੰਡ॥ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਹੋ ਤੋ ਨਹੀਂ ਤੌ ਕਰਤੋ ਸਤ ਖੰਡ॥੪੨॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸੁਨ ਮੂਰਖ ਮਮ ਭ੍ਰਾਤ ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਤੋਸੋਂ ਕਹੈ॥ ਕਹੋਂ ਪੁਰਾਤਨ ਬਾਤ ਪ੍ਰਨ ਕਰ ਰਨ ਛਾਡੋਂ ਨਹੀਂ॥੪੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੈਂ ਤੋ ਨਾ ਨਿਹਾਰਯੋ ਤੇਰੋ ਜਟੀ ਹਰ ਰੂਪ ਧਾਰਯੋ ਤਾਂਹੀ ਕੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਮੇਂ ਸਾਵਧਾਨ ਗਾਤ ਹੈ॥ ਚਾਰੋਂ ਭੁਜ ਤੀਅ ਸੰਗ ਸੋਚ ਦੇਖ ਧਾਰੀ ਗੰਗੁ ਤਿਲਕ ਬਨਮਾਲ ਚੰਦ ਆਕ ਫੂਲ ਪਾਤ ਹੈ॥ ਚੱਕਰ ਸੇ ਚੱਕਰੀ ਸੁਗਦਾ ਜੈ ਸੋ ਦੰਡ ਨਾਦ ਸੰਖ ਸੇ ਕਪਾਲ ਤੀਨੋ ਨੈਨ ਜਲ ਜਾਤ ਹੈ॥ ਤੀਨ ਪਾਪ ਖਾਪ ਨੀਲ ਕੰਠ ਜਾਕੋ ਕਰੇ ਜਾਪ ਆਪ ਨ ਲਜਾਵੇ ਤਾਂਪੈ ਕਾਪ ਲੇ ਚੜਾਤ ਹੈ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸਿੰਧ ਗਹੇ ਬੜਵਾਨਲ ਕੋ ਜਰ ਛਾਰ ਭਯੋ ਨਹਿ ਛਾਡ ਦਯੋ ਹੈ॥ ਸੇਖ ਅਸੇਸ ਧਰੀ ਬਸੁਧਾ ਫਿਰ ਯੋ ਨ ਕਹਯੋ ਮੁਖਿ ਭਾਰ ਭਯੋ ਹੈ॥ ਕੰਠ ਹਲਾਹਲ ਹੈ ਸ਼ਿਵ ਕੇ ਅਜਹੂੰ ਸਸਿ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਅੰਕ ਛਯੋ ਹੈ॥ ਏਜਬ ਯੌ ਪ੍ਰਨ ਕੋ ਨਿਬਹੈਜ ਤਬ ਰਾਵਨ ਕੋ ਬਲ ਟੂਟ ਗਯੋ ਹੈ॥੪੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਤ ਜਾਨਕੀ ਹੈ ਜਨਨੀ ਜਗ ਆਜ ਤਜੈ ਮਨ ਕੋ ਨਹਿ ਭਾਵੈ॥ ਸੇਸ ਕੋ ਈਸ ਸੁਰੇਸ ਕੋ ਠਾਕੁਰ ਹੈ ਰਘੁਬੀਰ ਇਹੈ ਜੀਅ ਆਵੈ॥

ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਹਾਥ ਮਰੇ ਦਸਕੰਧਰ ਰੇ ਅੰਧ ਤੂ ਮੋਹਿ ਕਹਾਂ ਸਮਝਾਵੈ॥ ਐਸੀ ਕਛ ਜੀਅ ਮਾਹਿ ਪਰੀ ਜਕ ਤਾਂ ਸੰਗ ਰਾਵਣ ਪ੍ਰਾਣ ਪਠਾਵੈ॥੪੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਤ ਕਹਿਓ ਕਛ ਚਾਹਤ ਹੋ ਸੋਈ ਸਾਧ ਵਿਭੀਖਨ ਲਾਤਨ ਮਾਰਿਓ॥ ਸੋ ਫਿਰਕੈ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਹੌ ਸਹਿਤੋ ਸਬ ਰੋਖ ਤਿਹਾਰਿਓ॥ ਹੈ ਉਰ ਮੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕੀ ਠੌਰ ਹਨੀ ਸੋਈ ਤੌ ਕੁਲ ਤੇ ਸੁਖ ਟਾਰਿਓ॥ ਯੌ ਕਹ ਕੈ ਉਠ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਤਬ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਕੋ ਪਗ ਧਾਰਿਓ॥੪੬॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ਪੌਰਖ ਨਹੀਂ ਲੋਚਨ ਜਲ ਨ ਰਹਾਇ॥ ਘਰ ਛਾਡਿਯੋ ਬਨ ਚਲਯੋ ਅਬ ਰਘੁਬੀਰ ਸਹਾਇ॥੪੭॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਜਾਕੇ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ਤਾਤ ਮਾਤ ਸੁਤ ਸਜਨ ਜਨ॥ ਤਾਕੋ ਘਰ ਬਨ ਮਾਹਿ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲ॥ ੪੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੂਰ ਤੇ ਦੇਖ ਕਹਿਓ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਹੈ ਰਿਖਿ ਨਾਰਦ ਕੈ ਰਵਿ ਜੋਤੀ॥੪੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੂਰ ਤੇ ਦੇਖ ਕਹਿਓ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਹੈ ਰਿਖਿ ਨਾਰਦ ਕੈ ਰਵਿ ਜੋਤੀ॥ ਕੈ ਧਰ ਦੇਹ ਹੁਤਾਸਨ ਆਵਤ ਸਕ੍ਰ ਕਿਧੋ ਛਬਿ ਹੈ ਸੰਗ ਓਤੀ॥ ਜੌ ਸੀਅ ਦੂਤ ਕਹੋ ਤੋ ਸਹੀ ਪਰ ਤਾਂਹਿ ਕੀ ਮਾਨਸ ਦੇਹ

ਨ ਹੋਤੀ॥ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਂਇਨ ਲਾਗਿਓ ਈ ਚਾਹਤ ਰਾਵਨ ਹੈ ਕਿਧੋਂ ਰਾਵਨ ਗੋਤੀ॥੪੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਡਰ ਛਾਡ ਚਲਿਓ ਗਢ ਮੋਹਤ ਜਿਓ ਜਨ ਜਾਤ ਜਤੀ ਸੋ॥ ਜਾਇ ਵਿਭੀਖਨ ਪਾਇ ਗਹੇ ਸਿਰ ਨਾਇ ਰਤੀ ਬਿਨ ਹੌ ਨ ਰਤੀ ਸੋ॥ ਥਾਪ ਕੀਓ ਰਘੁਬੰਸ ਸਿਰੋਮਨਿ ਨੈਨ ਕੀ ਸਨੈਨ ਲੰਕ ਪਤੀ ਸੋ॥੫੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਦਸ ਸੀਸ ਉਤਾਰ ਬਡੇ ਸ਼੍ਰਮ ਤੇ ਸਿਵ ਤੇ ਪਦ ਲੀਨੋ॥ ਜੀਤ ਲੀਓ ਸੁਰਰਾਜ ਕੋ ਰਾਜ ਸੁ ਦਾਵਨ ਕੋ ਨ ਰਤੀ ਡਰ ਕੀਨੋ॥ ਬਾਸਰ ਰੈਨ ਡਰੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇਵਤ ਪੌਰ ਮਿਲੇ ਪੁਰ ਤੀਨੋ॥ ਪਾਇ ਗਹੇ ਜਬ ਹੀ ਰਘੁਰਾਇ ਲਜਾਇ ਵਿਭੀਖਨ ਕੋ ਸੋਈ ਦੀਨੋ॥੫੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਯਹਿ ਸੁਨਕੈ ਮੰਦੋਦਰੀ ਤਲਫੈ ਬਿਨ ਜਲ ਮੀਨ॥ ਰਾਮ ਬਚਨ ਝੂਠੋ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਪੁਰ ਤੀਨ॥੫੨॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਨਿਪਟੈ ਕੰਤ ਅਜਾਣ ਸ਼ਿਵ ਕੇ ਬਲ ਕੂਦਤ ਫਿਰੈ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸਹਸ ਕਰ ਭਾਨ ਦੀਪਕ ਰਾਵਨ ਸੋ ਕਹੈ॥੫੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਗਹੀ ਸਰਨਾਈ ਜਾਇ ਰਾਖੀ ਨ ਬਡਾਈ ਨੈਕ ਬੀਰ ਦੁਖਦਾਈ ਤਿਨ ਨੈਕ ਹੂੰ ਨ ਸੰਕ ਕੀ॥ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਭਤਾਈ ਖਾਰੇ ਸੁਮੁਦ

ਬਹਾਈ ਕੁਲ ਲਾਜ ਬੇਚ ਖਾਈ ਡਾਰ ਨਾਰਿ ਪਰਜੰਕ ਕੀ॥ ਤਾਸੌਂ ਰਘੁਰਾਈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਹੁਤੇ ਜਨਾਈ ਰਹੇ ਛਾਤੀ ਸੋ ਲਗਾਈ ਯੌ ਬਡਾਈ ਪਤਿ ਰੰਕ ਕੀ॥ ਯੌਂ ਕਹੈ ਲੁਗਾਈ ਤੇ ਸੌ ਕਾਹੂੰ ਨ ਸੁਨਾਈ ਕੰਤ ਸੁਨੀ ਠਕੁਰਾਈ ਤੇਰੇ ਭਾਈ ਪਾਈ ਲੰਕ ਕੀ॥੫੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਤਬੈ ਕਪਿ ਰਾਜ ਕਹੈ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੌਂ॥ ਤੁਮ ਲੰਕ ਵਿਭੀਖਨ ਕੋ ਬਖਸੀ ਅਬਹੀ ਮਿਲਤੇ ਕਹੋ ਹੌਂ ਨ ਰਹੌਂ॥ ਜੋ ਪੈ ਰਾਵਨ ਆਨ ਮਿਲੇ ਸੰਗ ਜਾਨਕੀ ਦੇਹੁ ਕਹਾ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇ ਗਹੋਂ॥ ਤਬ ਮੈਂ ਹੂੰ ਬਿਚਾਰ ਧਰੀ ਜੀਅ ਮੈਂ ਵਹੁ ਔਧ ਬਸੇ ਸੀਅ ਸੋ ਬਨ ਹੌਂ॥੫੫॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਹਿਓ ਵਿਭੀਖਨ ਪਾਂਇ ਗਹਿ ਲੈ ਮਿਲਿਓ ਕਪਿ ਰਾਜ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਲੰਕਾ ਦਈ ਭਰਿ ਭਰਿ ਨੈਨਨ ਲਾਜ॥੫੬॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਘੁਰਾਇ ਕਿਤਕ ਲੰਕ ਗਢ ਬਾਪਰੋ॥ ਆਗੇ ਅੰਗਦ ਜਾਇ ਦਸ ਮੁਖ ਕੋ ਸਮਝਾਇ ਹੈ॥੫੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਬਾਂਧ ਪਾਰ ਜਾਇਬੋ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਅੰਕ ਸਮਾਪਤੰ॥੯॥

ਅੰਕ ਆਠਵਾਂ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਲਛਮਨ ਸਹਿਤ ਕਪਿ ਪਤਿ ਲੀਓ ਬੁਲਾਇ॥ ਕੈ ਟੂਟੈ ਲੰਕਾ ਪਤੀ ਕੈ ਰੂਠੇ ਸਤ ਭਾਇ॥੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸਬ ਕਪਿ ਕਟਕ ਉਦਧਿ ਉਤਰ ਕੋ ਕਰ ਸਕੈ ਬਖਾਨ॥ ਕਪਿ ਪਤਿ ਅੰਗਦ ਨੀਲ ਨਲ ਜਾਮਵੰਤ ਹਨੂਮਾਨ॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਅੰਗਦ ਲੀਓ ਬੁਲਾਇ ਕਹੀ ਬਾਤ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ॥ ਜਾਇ ਅਜਹੁ ਸਮਝਾਇ ਆਇ ਮਿਲੈ ਲੰਕਾ ਪਤੀ॥ਕਪਿ ਪਤਿ ਅੰਗਦ ਨੀਲ ਨਲ ਜਾਮਵੰਤ ਹਨੂਮਾਨ॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਅੰਗਦ ਲੀਓ ਬੁਲਾਇ ਕਹੀ ਬਾਤ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ॥ ਜਾਇ ਅਜਹੁ ਸਮਝਾਇ ਆਇ ਮਿਲੈ ਲੰਕਾ ਪਤੀ॥੨॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਭਈ ਸੁ ਗਈ ਬਿਹਾਇ ਅੰਗਦ ਤੂੰ ਸਮਝਾਇ ਕਹਿ॥ ਅਬ ਹੀ ਕਹਿ ਰਘੁਰਾਇ ਦੂਤ ਪਠਾਯੋ ਬਾਲ ਸੁਤ॥੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮੇਰੇ ਪਾਛੇ ਹਰੀ ਕਿ ਤੈ ਬਿਨਾ ਜਾਨੇ ਕਰੀ ਐਸੇ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਭਰੋਸੇ ਕਿ ਤੈ ਰਾਜ ਅਭਿਮਾਨ ਤੇ॥ ਕਿਧੋ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਮੇਘਨਾਦ ਆਦਿ ਦੀਨੋ ਮੰਤ ਕਿਧੋ ਸਿਵ ਜੋਰ ਰਾਜਾ ਕਿਧੋ ਮਦ ਪਾਨ ਤੇ॥ ਤੋਕੋ ਛਿਮਾ ਕੀਨੀ ਸਬ ਜਾਨਕੀ ਲੈ ਮਿਲੋ ਅਬ ਜਾਇ ਕਹੋ ਬੀਰ

ਕਹਾ ਲੇਹੁਗੇ ਸਿਯਾਨ ਤੇ॥ ਨਾਤੇ ਸੁਨ ਭਾਈ ਲਛਮਨ ਕੀ ਚਢਾਈ ਹੋਤ ਲੰਕਹਿ ਲਪੇਟ ਲੈ ਹੈ ਉਪਜਯੋ ਜੁ ਭਾਨ ਤੇ॥੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਲਯੋ ਸਤ ਭਾਇ ਰਘੁਰਾਇ ਪਾਇ ਛੁਏ ਕਹਯੋ ਨਾਥ ਯਾਹਿ ਬਾਤ ਕੋ ਹੌ ਉਤਰ ਤੋ ਆਇ ਦਯੋਂ॥ ਜੋ ਕਦਾਚ ਮੋਸੋ ਬੁਰੋ ਬੋਲੈ ਦਸ ਕੰਧ ਤਾਂਕੇ ਦਸ ਮੁੰਡ ਜੋ ਕਹੋਤੋ ਤੁਮ ਪੈ ਚਲਾਇ ਦਯੋਂ॥ ਜੌ ਕਹੋ ਤੋ ਸੀਸੋ ਗਹਿ ਲਯਾਊਂ ਦਿਖਰਜਊਂ ਪਾਇ ਤਾਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਮਾਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਹਾਇ ਦਯੋਂ॥ ਜੌ ਕਹੋ ਤੌ ਜਾਨਕੀ ਸਮੇਤ ਬਨ ਲਯਾਊਂ ਤੁਮ ਜੋ ਕਹੌ ਤੋ ਰਾਵਨ ਸਮੇਤ ਲੰਕ ਲਯਾਇ ਦਯੋਂ॥੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੀਰ ਸੁਨ ਬਾਤ ਜਿਨ ਕਰੋ ਕਾਹੂ ਘਾਤ ਤਬ ਬੀਸ ਬਾਤੇ ਕਹੇ ਹਮੈਂ ਉਨਹੀ ਸੋ ਕਾਜ ਹੈ॥ ਕਹਯੋ ਤੇਰੋ ਮਾਨੈ ਸੀਅ ਆਨੈ ਹਮ ਜਾਹਿੰ ਫਿਰ ਅਜਹੂੰ ਲੌ ਤੂੰ ਕਿ ਤੇਰੇ ਬੀਰ ਹੂੰ ਕੋ ਰਾਜ ਹੈ॥ ਔਰ ਕਛੂ ਸਮਾਚਾਰ ਬੂਝੈ ਜੋ ਹਮਾਰੀ ਤੋਹਿ ਨੀਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ਤੂ ਪਰੇਵਾ ਕੋ ਸੋ ਬਾਜ ਹੈ॥ ਦੀਜੀਓ ਬਡਾਈ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਰਘੁਰਾਈ ਕਛੂ ਮਿਲਬੇ ਕੋ ਸਾਜ ਕਿ ਲਰਾਈ ਕੋ ਸਮਾਜ ਹੈ॥੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਨਾਇ ਚਲਯ ਸਿਰ ਅੰਗਦ ਬੀਰ ਮਨਾਇ ਗਣੇਸਹ ਬਾਲਿ ਢਟੌਨਾਂ॥ ਕੂਦਤ ਫਾਂਦਤ ਲੰਕ ਨਿਹਾਰ ਨਿਸੰਕ ਭਯੋ ਨਨ ਰੰਚਕ ਭੌ ਨਾਂ॥ ਆਇ ਗਈ ਸੁਧ ਤਾਂ ਦਿਨ ਕੀ ਜਬ ਬਾਪ ਕੇ ਜੀਵਤ

ਹੋਤ ਹੋ ਛੌਨਾਂ॥ ਤਾਹੀ ਪੈ ਆਜ ਚਲਿਯੋ ਬਿਧਿ ਯੋਂ ਪਲਨਾ ਪਰ
ਬਾਂਧ ਕੀਓ ਜੁ ਖਿਲੌਨਾਂ॥੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੰਗਦ ਨਿਹਾਰ ਲੰਕ ਪਰੀ ਹੈ ਪੁਕਾਰਿ ਏਕੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਗਯੋ
ਅਬ ਆਵਤ ਸਰੋਖ ਸੋ॥ ਛਾਡ ਗਢ ਚਲੇ ਏਕ ਕਹੈ ਭਾਗ ਭਲੇ
ਨਾਹੀ ਦੇਸ ਨਾਸ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਭਾਈ ਰਾਵਨ ਕੇ ਦੋਖ ਸੋ॥ ਏਕ ਜੋ
ਸਯਾਲੇ ਭਰ ਮਾਟੀ ਜਲ ਆਨੇ ਲੈ ਚਢਾਏ ਧਾਮ ਧਾਮ ਫੇਟਾ ਬਾਧ
ਠਾਢੇ ਚੋਖ ਸੋ॥ ਕਾਂਪਿਯੋ ਰਨਵਾਸ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਤ੍ਰਾਸ ਭਯੋ ਜੀਅ
ਆਯੋ ਕਪਿ ਵਹੈ ਭਯੋ ਅੰਜਨੀ ਕੀ ਕੋਖ ਸੋ॥੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਉਜਾਰ ਕਿਲਕਾਰ ਲੰਕ ਪੈਠੋ ਜਬ ਦੈ ਰਹੇ ਕਿਵਾਰ ਸਬ
ਕਹੈਂ ਬਾਤ ਡੋਬੀਆ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਧਾਮ ਕਿਹ ਕਾਮ ਜਹਾਂ ਏ
ਉਪਾਧਿ ਰਾਮ ਰਾਜ ਭਲੋ ਜਹਾਂ ਸੋਵੈ ਖਾਇ ਲੋਬੀਆ॥ ਭਾਵੈ ਗਢ
ਤੋਰੈ ਭਾਵੈ ਨਾਉ ਸੀ ਲੈ ਬੋਰੈ ਕਪਿ ਉਤਰ ਜੋ ਦੇਹ ਯਾਹਿ ਕਹੋ
ਆਜ ਕੋ ਬੀਆ॥ ਲਾਟ ਪਾਟ ਕੀਏ ਤਬ ਰਹੀ ਪਤ ਜੈਹੈ ਅਬ
ਹਾਟ ਹਟਤਾਰ ਪਰੀ ਘਾਟ ਹੈ ਨ ਧੋਬੀਆ॥੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਹੋ ਜੁ ਆਯੋ ਤਿਨ ਪੌਂਛ ਸੋ ਜਰਾਯੋ ਗਾਉਂ ਲੈ ਕਟਕ ਧਾਯੋ
ਜਿਨ ਸਿੰਧ ਨੀਰ ਪੰਕ ਕੀ॥ ਕਹਿਬੇ ਕੋ ਬੀਸ ਪੈ ਨ ਸੂਝਤ ਹੈ
ਏਕ ਆਂਖ ਦੇਖਤ ਹੈ ਬਾਤ ਕੋਊ ਕੁਲ ਕੇ ਕਲੰਕ ਕੀ॥ ਦੀਨੀ

ਬਿਧਿ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਜਾਨਕੀ ਮੈ ਕਹਾ ਸਿਧਿ ਰਾਵਨ ਸੋ ਕਹੋ ਐਸੀ ਬਾਤ ਕਯੋ ਨਸੰਕ ਕੀ॥ ਸੇਵਕ ਕੇ ਆਏ ਸਭ ਕਾਂਪਯੋ ਕਰੈ ਰੈਨ ਦਿਨ ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਆਏ ਠਕੁਰਾਈ ਜੈ ਹੈ ਲੰਕ ਕੀ॥੧੦॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪੁਰ ਬਾਸੀ ਸਬੈ ਰਹ ਪੈਠ ਘਰ ਮਾਹਿ॥ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਹਨੁਮੰਤ ਕੀ ਜਹ ਜਹ ਅੰਗਦ ਜਾਹਿ॥੧੧॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਕਛੂ ਚਾਲ ਕਛੂ ਦੌਰ ਪੌਰ ਜਾਇ ਠਾਢੋ ਭਯੋ॥ ਮਾਥੇ ਚੰਦਨ ਖੌਰ ਰਾਮ ਤੇਜ ਮਾਨੋ ਦਿਪੈ॥੧੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਓਰ ਦੇਵਤਾ ਬਿਛੌਨਾ ਠਾਢੇ ਕਰੈ ਸੇਵ ਏਕ ਓਰ ਕਿੰਨਰ ਸੁਆਸਨ ਭਰਤ ਹੈਂ॥ ਏਕ ਓਰ ਚਾਰਨ ਪਢਤ ਏਕ ਓਰ ਮੱਤ ਬਾਰਨ ਕੋ ਜੂਥ ਸਿਰ ਧੁਨਯੋਈ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ ਏਕ ਓਰ ਪੰਡਿਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਵਿ ਬਾਜੀੀ ਰਥ ਬ੍ਰਿਖਭ ਮਹਿਖ ਮੱਲ ਸਾਰੰਗ ਲਰਤ ਹੈਂ॥ ਐਸੋ ਈ ਸਮਾਜ ਕੌਨ ਕਾਜ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਬਿਨ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਵਨ ਸੋ ਸੋਗਈ ਮਰਤ ਹੈਂ॥੧੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਡਰਪਯੋ ਨਿਵਾਇ ਨਾਰ ਹਾਥ ਜੋਰ ਛਰੀਦਾਰ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਸਤਭਾਇ ਸੋ॥ ਬਾਂਦਰ ਕੇ ਰੂਪ ਏਕ ਦਫਾਰੋ ਠਾਢੋ ਨਾਥ ਤੁਮ ਜੋ ਕਹੋ ਤੇ ਜਾਇ ਕਹੋਂ ਆਇ ਲਾਗੇ ਪਾਇ ਸੋ॥ ਸੀਤਾ ਪਤਿ ਹੂੰ ਕੋ ਦੂਤ ਜਾਨੀਅਤ ਮਹਾਰਾਜ ਸਭਾ ਕੇ ਨਿਹਾਰਬੇ

ਕੋ ਭਰਯੋ ਚਿਤ ਚਾਇ ਸੋ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਤੇ ਚਊਨੋ ਜੈਸੇ ਸਸਿ ਚੌਥਪੂਨੋ ਦੌਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਦਰਵਾਨ ਲੰਕ ਰਾਇ ਸੋ॥੧੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਵਨ ਬਿਚਾਰੀ ਹਮ ਬਾਤ ਹੀ ਬਿਸਾਰੀ ਰਾਮ ਵਹੈ ਕਪਿ ਲੰਕ ਗਢ ਬਹੁਰੋ ਪਠਾਯੋ ਹੈ॥ ਕਿਧੋ ਮੇਰੇ ਲੋਕ ਯਾਹਿ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰੋਕਤ ਹੈਂ ਤਾਤੇ ਦੁਖ ਪਾਇ ਪਰਵਾਨਗੀ ਕੋ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਦੇਖੋ ਇਨ ਢੀਠ ਡੀਠ ਬੰਦ ਸੋ ਦਿਖਾਯੋ ਤਬ ਆਪ ਤੋ ਨ ਜਰਯੋ ਮੇਰੋ ਨਗਰ ਜਰਾਯੋ ਹੈ॥ ਕਹਯੋ ਬੋਲ ਲੇਹੁ ਆਇ ਗਯੋ ਕਹਯੋ ਕਿਉਂ ਰੇ ਸਠ ਦੂਸਰੋ ਉਪਾਇ ਮਰਬੇ ਕੋ ਗਢ ਲਿਆਯੋ ਹੈ॥੧੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੰਗਦ ਪਠਾਯੋ ਰਾਮ ਜਾਤੇ ਡਰਯੋ ਲੰਕ ਗ੍ਰਾਮ ਜਾਕੋ ਨਾਮ ਸੂਰਨ ਮੈ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸੁਨੀਜੀਏ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਪੀਰ ਹਰ ਰਿਪ ਚੀਰ ਰਨ ਧੀਰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਜਾਂਕੇ ਮਰੀਏ ਜਿਆਏ ਜਾਕੈ ਜੀਜੀਏ॥ ਹਨੂ ਜਾਕੇ ਰੋਮ ਸਾਨੀ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ਗਯਾਨੀ ਕਹਾਂ ਲੌ ਕਹਾਨੀ ਯਾਂਕੇ ਬਲ ਕੀ ਕਹੀਜੀਏ॥ ਰਾਵਨ ਸੰਕਾਨਯੋ ਆਯੋ ਵਹੈ ਕਪਿ ਜਾਨਯੋ ਜੈਸੇ ਦੂਧ ਕੇ ਜਰੇ ਤੇ ਛਾਛ ਫੂਕ ਫੂਕ ਪੀਜੀਏ॥੧੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੀਤਾ ਜਬ ਹਰੀ ਬੁਰੋ ਕੀਚ ਤਾਹੀ ਘਰੀ ਐਸੀ ਕਬਹੂੰ ਨ ਕਾਹੂ ਕਰੀ ਜੈਸੀ ਕਰ ਸੋਇਗੋ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਨ ਕੁਸਰਾਤ ਔਰ ਸੁਨੋ ਉਤਪਾਤ ਹਨੂਮਾਨ ਆਯੋ ਵਹਿ ਸਮਝਾਇ ਰੋਇਗੋ॥ ਹੌ ਕਹੌ

ਉਪਾਇ ਵਹ ਕੋ ਹੈ ਲੰਕ ਰਾਇ॥ ਤਾਂਹਿ ਦੇਹੁ ਦਿਖਰਾਇ ਦੁਖ ਕਾਲ ਜਾਹਿ ਪੋਇਗੋ॥ ਦੇਖੋ ਹਾਇ ਹਾਇ ਤਾਂਕੀ ਕੈਸੀ ਪਤਿ ਜਾਇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਦੀਪਕ ਪਤੰਗ ਪਰਯੋ ਹੋਇਗੋ॥੧੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਗਰ ਫਾਸਿ ਪਰੀ ਕਪਿ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਮੁਖ ਆਜ ਦਿਖਾਯੋ॥ ਜਾਹਿ ਹਨੂ ਪਤਿ ਰਾਖਤ ਹੌਂ ਅਬ ਲੌ ਹੀਅ ਰੋਖ ਨਹੀ ਉਪਜਾਯੋ॥ ਰਾਮਹਿ ਸੋਧ ਕਹੋ ਸੀਅ ਕੋ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ਜੋ ਜਾਇ ਬਢਾਯੋ॥ ਜੌ ਬਲ ਤੋ ਨ ਬਿਲੰਬ ਕਰੈ ਸੁਨ ਦੰਭ ਬਿਨਾ ਰਨ ਖੰਭ ਗਡਾਯੋ॥੧੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੰਗਦ ਬਿਹਸ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਮੀਚ ਆਪਨੀ ਬਤਾਈ ਉਨ ਤੈਸੌ ਫਲ ਪਾਯੋ ਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਫਾਸ ਪਰੀ ਮਾਰ ਖਾਈ ਪੋਛ ਜਰੀ ਯਹ ਬਾਤ ਸੁਨ ਬਾਂਦਰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਲਗਾਯੋ ਹੈ॥ ਤਾਂਕੋ ਪਰ ਰੰਚਕ ਤੋ ਹਸੇ ਰਾਮ ਲਾਜ ਗਾਤ ਪਰੀ ਫਿਰ ਸਭਾ ਮੈਂ ਨ ਭਾਯੋ ਹੈ॥ ਲੰਕ ਸੰਕ ਮੱਛ ਅੱਛ ਬਾਗ ਸਾਗ ਤੋਰਿਓ ਜਿਨ ਹਨੂ ਵਹ ਔਰ ਯਹ ਔਰ ਕਪਿ ਆਯੋ ਹੈ॥੧੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਦੂਤ ਆਯੋ ਕਹੇ ਸਨੇਹੋ ਪਠਾਯੋ ਰਾਮ ਲੰਕ ਜਾਰ ਗਯੋ ਤਾਤੈ ਕਪਿਨ ਖਿਸਾਯੋ ਹੈ॥ ਛਲ ਤਾਂਸੋ ਕੀਜੈ ਭੁਜ ਬਲ ਨ ਬਸਾਇ ਰੰਕ ਕਹਾਂ ਲੰਕ ਪਤਿ ਜਾਸੋ ਪਾਖੰਡ ਚਲਾਯੋ ਹੈ॥ ਵਾਕੀ ਐਸੀ ਗਤਿ

ਜਾਕੇ ਡਰ ਤੁਮੈ ਹੈ ਨ ਮਤਿ ਹਨੂਮਾਨ ਲੈ ਲੈ ਨਾਮ ਮੋਹੂ ਕੋ ਬੁਲਾਯੋ ਹੈ॥ ਜੀਅ ਮੈ ਬਿਚਾਰ ਮੋਹਿ ਨੀਕੇ ਕੈ ਨਿਹਾਰ ਬੂਝ ਅੰਗਦ ਤੂ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕਾਹਹੇ ਕੋ ਪਠਾਯੋ ਹੈ॥੨੦॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਵਨ ਜੀਅ ਸਕੜੀ ਤਬਹਿ ਸਬ ਚੰਚਲ ਕਪਿ ਜਾਤ॥ ਪੈ ਯਾਕੀ ਕਛੁ ਬਾਤ ਤੇ ਛਤੀਆ ਅਧਿਕ ਸਿਰਾਤ॥ ੨੧॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਛਾਡਿਯੋ ਕੋਪ ਸੁਭਾਉ ਬੈਠਾਯੋ ਤਬ ਸਭਾ ਮੈਂ॥ ਕਹਿ ਮੋ ਸੋ ਸਤ ਭਾਉ ਰਾਮ ਚੰਦ ਲਛਮਨ ਕਹਾਂ॥੨੨॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸੁਨਤ ਹੀ ਕੀਓ ਪ੍ਰਣਾਮ ਰਾਜਾ ਤੇ ਮੁਖ ਧੰਨ ਹੈ॥ ਜਹ ਤੇ ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਨਿਸਤ ਚੌਦਹ ਲੋਕਪਤਿ॥੨੩॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਗਯਾਨ ਕਥਾ ਬਿਸਤਾਰ ਜਲ ਥਲ ਘਟ ਘਟ ਰਾਮ ਹੈ॥ ਉਤਰੇ ਜਲ ਨਿਧਿ ਵਾਰ ਅਰ ਤੁਮ ਸੋ ਹਸਿ ਯੌ ਕਹੀ॥ ੨੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੰਗਦ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੁਧਿ ਪੌਰਖ ਨ ਹੀਨ ਤਬ ਮੇਰੇ ਪਾਛੇ ਹਰੀ ਵਹੈ ਕਬਿੱਤ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਪਾਛੇ ਕਹੀ ਬਾਤ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਉਤਪਾਤ ਕੀਨੋ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੂ ਸੋ ਬੈਰ ਮਨ ਤੇ ਬਢਾਯੋ ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਮੈ ਸਮਝ ਤੈ ਤੋ ਰੇਖ ਨਾ ਮਿਟਾਇ ਸਕੀਤਾਂਕੋ ਏਕ ਦੂਤ ਫਾਂਧ ਨੀਰ ਨਿਧਿ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਔਰ ਜੋ ਕਦਾਂਚ ਰੁਦ੍ਰ ਹੂੰਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਹੈ ਤੌ ਰੁਦ੍ਰ ਹੂੰ ਕੋ ਬੂਝ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੌਨ ਕੋ ਬਨਾਯੋ ਹੈ॥੨੫॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਲੰਕਾਪਤਿ ਜੀਅ ਮੈ ਕਹੇ ਰਿਸ ਕੀਨੇ ਉਤਪਾਤ॥ ਬਿਨ ਬੋਲੇ ਛਤੀਆ ਜਰੇ ਉਰਗ ਚਛੂੰਧਰ ਬਾਤ॥੨੬॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਬੋਲਯੋ ਲੰਕੇਸ਼ ਜੌ ਰਘੁਬੀਰ ਮਹਾਂ ਬਲੀ॥ ਅਸਤਿ ਕਹੋ ਕਪਿ ਭੇਸ ਬਿਨਾ ਜੁਧ ਸੀਤਾ ਨਹੀਂ॥੨੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਾਤਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਬਾਨਰ ਪਠਾਵਤ ਹੈ ਮੇਰੀ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਏਈ ਅਬ ਤੌ ਲੈ ਜਾਇਗੋ॥ ਜਾਲਤ ਹੋਂ ਸਬਨ ਕੋ ਕਾਲ ਨਿਜ ਕਾਨਿਯੋਂ ਇਹ ਤਬ ਹੀ ਰਹੇਗੋ ਜਬ ਭਲੀ ਮਾਰ ਖਾਇਗੋ॥ ਮਾਤੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਕੁੰਭਨ ਬਿਦਾਰ ਜੋਵੈ ਲੋਹੂ ਸੋ ਮਿਲਾਇ ਮੋਤੀ ਕੇਹਰ ਚਬਾਇਗੋ॥ ਤਿਨ ਹੀ ਕੀ ਦਾਢਨ ਕੋ ਮਾਸ ਲੀਓ ਚਾਹੈ ਕਪਿ ਐਸੋ ਰਾਮ ਚੰਦ ਆਇ ਲੰਕ ਪਛੁਤਾਇਗੋ॥੨੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੌਨੈ ਸਿਖ ਦੀਨੀ ਤੇਰੀ ਦੇਖੀ ਮਤਿ ਹੀਨੀ ਜਾਤੇ ਐਸੀ ਬਾਤ ਕੀਨੀ ਭਾਰੀ ਸੁਖ ਕੀ ਤੌ ਹਾਨ ਕੀ॥ ਸੂਰ ਸਸਿ ਸੇਵੈ ਪੌਰ ਆਵਤ ਬਿਰੰਚ ਦੌਰ ਔਰ ਪੁਰਹੂਤ ਕੋ ਨ ਰਹੀ ਬਾਤ ਮਾਨ ਕੀ॥ ਦੇਖਤ ਸਮਾਜ ਐਸੋ ਆਜ ਹੂੰ ਨ ਕਾਲ ਮੂਢ ਅਜੌ ਚੇਤ ਚਲ ਬਾਤ ਯਹੈ ਹੈ ਸਯਾਨ ਕੀ॥ ਜਾਨਕੀ ਨ ਬਾਤ ਤੈਸੀ ਸੀਆ ਹਾਥ ਹੂੰ ਨ ਲਾਗੀ ਜਾਨ ਕੀ ਲੈ ਆਯੋ ਸੋਈ ਜਾਨੀ ਬਾਤ ਜਾਨਕੀ॥੨੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੰਗਦ ਤੂੰ ਕਾਦੋ ਸੁਤ ਨੀਕੋ ਸਮਝਾਇ ਮੋਹਿ ਬਾਲੀ ਬਲਵੰਤ ਜੀ ਕੋ ਏਕ ਲੌ ਤੌ ਤਾਤ ਹੈ॥ ਕੌਨ ਬਾਲੀ ਕਹੋ ਕਿਉਂ ਨ ਔਰ ਸੋ ਤੋ ਕਹੌਂ ਪਰ ਤੋਸੋ ਕਹੇ ਤਾਕੋ ਗੁਨ ਉਲਟੋ ਲਜਾਤ ਹੈ॥ ਸਾਚ ਕੈ ਲਜਾਨਯੋ ਕਹਿਓ ਜਾਨ ਵਹ ਜੀਵਤ ਹੈ ਕੈਸੇ ਜੀਏ ਰਾਮ ਕੋਪ ਕੌਨ ਕੋ ਨ ਪਾਤ ਏ॥ ਤੂੰ ਨ ਬੈਰ ਲੀਓ ਆਨ ਮਿਲੇਈ ਤੇ ਜੀਓ ਆਗੇ ਤੇਰੋ ਬੈਰ ਮੇਘੈਨਾਦ ਲੀਏ ਨ ਪਰਾਤ ਹੈ॥੩੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਲੀ ਕੀ ਦੇਹ ਬੁਢਾਨੀ ਹੁਤੀ ਅਰ ਤਾਂ ਪਰ ਰਾਮ ਕੀਓ ਛਲ ਮਾਰਿਓ॥ ਹੋ ਬਲਵੰਤ ਬਡੋ ਜਗ ਮੈਂ ਵਿਪਰੀਤ ਬਡੀ ਵਹ ਕਾਹੇ ਤੇ ਹਾਰਿਓ॥ ਕੇ ਵਹ ਝੂਠ ਕੈ ਮੇਰੇ ਈ ਲੋਗਨ ਮੋ ਸੋ ਪੁਰਾਤਨ ਬੈਰ ਚਿਤਾਰਿਓ॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਕਛੂ ਸ਼ਿਵ ਕੀ ਗਤਿ ਕੰਟਕ ਹੋ ਸੁਖ ਸੋ ਬਿਧਿ ਟਾਰਿਓ॥੩੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਹੀ ਕੇ ਕੋਪ ਹਰਨਾਕਸ਼ ਕੀ ਘਟੀ ਓਪ ਔਰ ਹਰਨਾਕਸ਼ ਕੀ ਦਯੋ ਜਰ ਤੇਲ ਹੈ॥ ਰਾਮ ਹੀ ਕੇ ਕੋਪ ਮਧ ਕੇਟਭ ਸੰਘਾਰੇ ਅਰ ਤਾਂਹੀ ਤੇ ਵਿਰੁਚੈ ਬਲ ਰਾਮ ਸੋ ਨ ਮੇਲ ਹੈ॥ ਰਾਮ ਹੀ ਕੇ ਕੋਪ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਿਓ ਨਾਕ ਕਾਟੀ ਅਰ ਖਰ ਦੂਖਰਾਦਿ ਕੋ ਲਗਾਯੋ ਛਾਤੀ ਸੇਲ ਹੈ॥ ਤਾਂਹੀ ਗਿਨਤੀ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਸਾਖਾ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਿਓ ਰਾਮ ਕੋਪ ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਤੋ ਕੋ ਹਾਸੀ ਖੇਨ ਹੈ॥੩੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਿਓ ਹਮ ਨਿਰਾਧਾਰ ਅੰਗਦ ਤੂਹੀ ਵਿਚਾਰ ਬਾਪ ਜਿ ਮਾਰਿਓ ਤਾਕੀ ਯੌ ਬਡਾਈ ਕੀਜੀਏ॥ ਅੰਸ ਪੁਰਹੂਤ ਹੂੰ ਕੋ ਕੀਨੋ ਹੈ ਕਸੂਤ ਜਿਨ ਸੁਨ ਰੇ ਕਪੂਤ ਤਾਂਕੇ ਦੂਤ ਹਫੈਕੈ ਜੀਜੀਏ॥ ਸਓਤ ਕੋ ਨ ਛਾਡ ਅਜਹੂੰ ਲੌ ਰਨ ਮਾਂਡ ਤਾਸੋ ਮੇਰੀ ਓਰ ਹਫੈ ਕੈ ਸੰਗ ਸੈਨਾਂ ਬਲ ਲੀਜੀਏ॥ ਬਨੀ ਹੈ ਤੇ ਰੇ ਬਾਤ ਨੈਕ ਬਾਤ ਹੂੰਕੋ ਮਾਨੇ ਨਿਜ ਤਾਤ ਬੈਰ ਲੈਕੈ ਜਸ ਸੁਧਾ ਕਯੋਂ ਨ ਪੀਜੀਏ॥੩੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਔਰ ਜੋ ਗਨਾਏ ਜੇਤੇ ਐਸੇ ਕੀਟਿ ਭਏ ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਮਿਲੇ ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਕਬਹੂੰ ਨਹਾਰ ਹੈ॥ ਬੈਰੀ ਤ੍ਰਿਨ ਦਲ ਤਾਂਕੋ ਰਾਵਨ ਅਨਲ ਅਰ ਤੋ ਸਮੀਰ ਪਾਏ ਤੇ ਘਨੇ ਈ ਘਰ ਜਾਰਿ ਹੈ॥ ਭਟ ਹੈਂ ਕਿ ਭਾਟ ਹੈਂ ਬਢਾਵਤ ਹੈਂ ਰਾਮ ਜਸੁ ਸੋਊ ਹਮ ਮਾਨੀ ਕਹਾ ਮੋਹੁ ਆਨ ਮਾਰ ਹੈ॥ ਜਿਓਂ ਬਯਾਰ ਬੇਗ ਸੇ ਨਿਬਾਹ ਤੇ ਚਲੈਗੀ ਤਬ ਰੂਖਨ ਗਿਰਾਇ ਹੈ ਨ ਗਿਰਿ ਕੋ ਉਪਾਰ ਹੈ॥੩੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਸਿਓ ਮੁਸਕਾਨਿਓ ਤੇਰੋ ਪੌਰਖ ਤੇ ਜਾਨਿਓ ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਸੁਨ ਬੋਲੇ ਬਿਨ ਹੀਅਰੋ ਜਰਤ ਹੈਂ॥ ਬਾਪ ਤੇ ਨ ਬਲੀ ਹੌਂ ਨ ਸਿੰਧ ਤੇ ਅਚਲ ਰਾਮ ਤੇਊ ਮਾਰੇ ਬਾਂਧੇ ਤੈ ਤੋ ਸੁਨੇ ਨ ਡਰਤ ਹੈਂ॥ ਹੌਂ ਤੋ ਸਮਝਾਇ ਬੇਕੇ ਕਾਜ ਤੋ ਪੈ ਆਯੋ ਅੰਧ ਤੂੰ ਤੋ ਮੋਹਿ ਪੰਚਨ ਤੇ

ਨਯਾਰੋ ਈ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ ਮਾਨਤ ਨ ਬਾਤ ਤੋਹਿ ਭਯੋ ਸੰਨਪਾਤ ਸਠ ਆਪ ਤੌ ਬਚਤ ਨਾਹੀਂ ਮੋ ਹੂੰ ਲੈ ਮਰਤ ਹੈਂ॥੩੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮੋਹਿ ਦਲ ਦੇਤ ਹੈਂ ਸੋ ਤੇਰੋ ਕਹਾਂ ਹੇਤ ਹੈ ਤੂੰ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਲੈਕੇ ਸੰਗ ਕਿਉਂ ਨ ਸਮੁਹਾਤ ਹੈ॥ ਘਰ ਮੈਂ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈਂ ਬਾਦਰ ਜਿਉਂ ਗਾਜਤ ਹੈਂ ਤੌ ਲੌ ਜੌ ਲੌ ਲਛਮਨ ਬਾਨ ਕੋ ਨ ਪਾਤ ਹੈ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਹੂੰ ਕੇ ਆਏ ਸਾਤੇ ਭੂਲੀ ਹੁਤੀ ਅਬ ਸੌਕ ਭੂਲ ਜੇਹੈ ਕੋਓਫ ਐਸੇ ਇਤ ਰਾਤ ਹੈ॥ ਛਾਡ ਬਕਬਾਦ ਯਾਹਿ ਮਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੂੰ ਤੋ ਨਿਆਇ ਦੇਸ ਦੇਸ ਠੋਰ ਠੋਰ ਬਾਂਧਯੋ ਜਾਤ ਹੈ॥੩੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੰਟਕ ਅਲਾਪੀ ਕਪਿ ਬਾਲੀ ਬੰਸ ਘਾਤੀ ਤੀਨੌ ਲੋਕ ਮਾਂਹਿ ਐਸੋ ਕੌਨ ਮੋਹਿ ਗਹਿ ਬਾਂਧ ਹੈ॥ ਜਾਕੇ ਬਲ ਕੂਦਤ ਹੋ ਸੋਈ ਰਾਮ ਚੰਦ ਰਨ ਆਇ ਮੋਹਿ ਦੇਖ ਕੈ ਸੁ ਕੈਸੇ ਬਾਨ ਸਾਧ ਹੈ॥ ਏਕ ਹੀ ਪ੍ਰਹਾਰ ਸਿੰਧ ਧਾਰ ਮੈ ਲੈ ਬੋਰੋਂ ਕਪਿ ਕੀਓ ਪੈਹੈ ਆਪਨੋ ਸੁ ਮੋਸੋ ਬੈਰ ਸਾਧ ਹੈ॥ ਦਾਨੋ ਔਰ ਦੇਵ ਸਬ ਕਰੈ ਜਾਕੀ ਸੇਵ ਸੋਈ ਰਾਵਨ ਤਿਹਾਰੋ ਜੈਬੋ ਕੌਨਨ ਮੈ ਰਾਧ ਹੈ॥੩੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜਬ ਰਾਵਨ ਐਸੇ ਕਹਯੋਮਸਹਿ ਨ ਬਾਧੇ ਕੋਹਿ॥
ਤਬ ਅੰਗਦ ਹਸ ਹਸ ਪਰੈ ਰਾਮ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ॥੩੮॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਵਹੈ ਸੁਨਾਢਉਂ ਆਜ ਜੇ ਜੇ ਰਾਵਨ ਮੈ ਸੁਨੇ॥

ਰਾਮ ਚੰਦ ਕੈ ਕਾਜ ਫਿਰ ਬੋਲੋ ਪੂਰੋ ਕਰੈ॥੩੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਕੋ ਸਹੁੂ ਬਾਹੁ ਲੈ ਗਯੋ ਅਵਾਸ ਐਸੋ ਤ੍ਰਾਸ ਦੀਨੋ ਤੋਹਿ ਕੈਸੇ ਕੈ ਸੁਨਾਈਏ॥ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਰਾਜਾ ਬਲ ਬਾਂਧ ਲੈ ਗਯੋ ਪਤਾਲ ਦਾਸਨ ਕੇ ਆਗੇ ਨਾਚੇ ਜੋਤ ਤਬ ਪਾਈਏ॥ ਤੀਸਰੇ ਕੋ ਮੇਰੋ ਪਿਤਾ ਬਾਲੀ ਮੇਰੇ ਕਾਜ ਲਯਾਯੋ ਛੌਨਾ ਲੈ ਖਿਲੌਨਾ ਬਾਂਧ ਪਾਲਨੇ ਝੁਲਾਈਏ॥ ਰਾਵਨ ਸੁਨੇ ਅਨੇਕਤਿਨ ਮੈਂ ਤੂੰ ਕੌਨ ਏਕ ਗਰਬ ਕੀ ਟੇਕ ਮੇਰੇ ਆਗੇ ਨ ਜਨਾਈਏ॥੪੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅਅਭਾਈ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਸਨਮਾਨ ਜਾਕੌ ਕਰੇ ਬਿਧਿ ਬਲ ਕੋ ਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾਕੋ ਕੈਸੇ ਉਰ ਆੜੀਏ॥ ਪੂਤ ਮੇਘਨਾਦ ਜਿਨ ਇੰਦ੍ਰ ਆਦਿ ਜੀਤੇ ਸਬ ਔਰਨ ਕੋ ਬੂਝ ਦੇਖ ਕੈਸੇ ਕੈ ਬਖਾਨੀਏ॥ ਧਾਰ ਬਲਵਜਨ ਕੀ ਨ ਬਜ੍ਰ ਪੈ ਸਹਾਰੀ ਜਾਇ ਐਸੋ ਚੰਦ੍ਰ ਹਾਸ ਜਾ ਕੋ ਤੇਜ ਨਭ ਮਾਨੀਏ॥ ਐਸੇ ਰਾਜਾ ਰਾਵਨ ਕੋ ਤੂੰ ਨ ਪਹਿਚਾਨਤ ਹੈਂ ਆਜ ਜਾ ਕੋ ਪੌਰਖ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਮਾਂਹਿ ਜਾਨੀਏ॥੪੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਮੇਰੋ ਮਾਲੀ ਅੰਸੁਪਾਲੀ ਦਰਬਾਰ ਪਾਲੀ ਤਾਰਾ ਪਤਿ ਛੱਤ੍ਰ ਹਾਥ ਲੀਏਈ ਰਹਿਤ ਹੈ॥ ਬਰਨ ਸਮੀਰ ਮੇਰੋ ਮੰਦਰ ਬੁਹਾਰਤ ਹੈਂ ਨੀਰ ਅਚਵਤ ਪਾਛੈ ਜਗ ਮੈਂ ਬਹਤ ਹੈ॥ ਪਾਕ ਕਰੇ ਪਾਵਕ

ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਲੀਨੇ ਰਿਖਿ ਨਾਰਦ ਔ ਬਾਕ ਪਤਿ ਸਭਾ ਹੈ ਰਹਤ ਹੈ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਮਦੂਤ ਘਰ ਏਤੀ ਹੈ ਵਿਭੂਤ ਮੇਰੇ ਰਾਵਨ ਸਪੂਤ ਬਿਧਿ ਅਜਪਨ ਕਹਤ ਹੈ॥੪੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੇਤੀ ਤੈਂ ਵਿਭੂਤ ਕਹੀ ਸਬੈ ਅੰਗ ਸਬੈ ਸਹੀ ਔਰ ਕੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੀ ਚਲਾਇ ਸਕੈ ਬਾਤ ਕੋ॥ ਦਾਨ ਸਨਮਾਨ ਭੁਜ ਪੌਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੂਰ ਔਰ ਬਲ ਕੌਨ ਗਨੈ ਤੇਰੇ ਬਡੇ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ॥ ਰਾਕਸ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਸਭੈ ਸੂਰ ਨਾਇਕ ਹੋ ਦੇਵ ਨ ਬਿਗਾਰੈ ਤੋਸੌ ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਕੋ॥ ਰਾਵਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਰ ਏਕ ਮਤਿ ਹੀਨ ਤੋਰੇ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਿਨ ਜੈਸੋ ਚੰਦ ਪ੍ਰਾਤ ਕੋ॥੪੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਪਤਿ ਤਾਹੂੰ ਕੌ ਹੌਂ ਪਤਿ ਬੈਰੀ ਅਧੇਰਨ ਕੋ ਦਿਨ ਸੋਂ॥ ਕਪਿ ਤੂੰ ਜੁ ਕੀਏ ਮੁਹਿ ਡਾਰਤ ਹੈਂ ਲਘੁ ਮਾਨਤ ਹੈਂ ਜੀਅ ਭੈ ਤਿਨ ਸੋਂ॥ ਅਬ ਜੌ ਲਗ ਤੋਹਿ ਨ ਮਾਰਤ ਹੌਂ ਤਬ ਲੌ ਛਤੀਆ ਪਰ ਹੈ ਰਿਨ ਸੋਂ॥ਸਠ ਰਾਮ ਕੇ ਦੂਤ ਨ ਯੌਂ ਰਿਸ ਆਵਤ ਮਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਲੈ ਕਰੌਂ ਜੀ ਬਿਨ ਸੋਂ ॥੪੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਕੀ ਲੈ ਚਲ ਹੈਂ ਤੌ ਸਦਾ ਫੂਲ ਫਲ ਹੈਂ ਤੌ ਹਾਥ ਤੇਰੋ ਗਹਿ ਰਘੁਨਾਥ ਸੋ ਮਿਲਾਇ ਹੌਂ॥ ਪਾਇਨ ਲਗਾਹਿ ਅਪਰਾਧ ਹੂੰ ਛਿਮਾਇ ਔਰ ਸੀਤਾ ਪੈ ਕਹਾਇ ਗਢ ਲੰਕ ਹੂੰ ਦਿਵਾਇ ਹੌਂ॥ ਜੌ

ਪੈ ਰਨ ਬਾਤ ਤੋ ਨ ਦੇਖੋ ਕਸੁਰਾਤ ਤੇਰੋ ਏਕ ਰਾਮ ਬਿਨ ਮਾਸ ਗੀਧਨ ਖਵਾਇ ਹੋਂ॥ ਸੁਨੋ ਬੀਸ ਡੀਠ ਤੋਹਿ ਦੂਹੂ ਭਾਂਤਿ ਢੀਠ ਹੌਹੀਂ ਅੰਗਦ ਬਸੀਠ ਭੂੰਮਿ ਪੀਠਹਿ ਲੁਠਾਇ ਹੋਂ॥੪੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੀਸ ਗਏ ਕਪਿ ਸੀ ਨ ਕਰੋਂ ਠਰ ਲੰਕ ਗਏ ਉ ਕਲੰਕ ਸਹੋਂ ਰੇ॥ ਗਾਉਂ ਜਰੋ ਅਬ ਹੀਉ ਜਰੋ ਅਰ ਰਾਮ ਬਿਭੂਤਹਿ ਆਨ ਗਹੋ ਰੇ॥ ਅੰਗਦ ਤੇ ਅਬ ਜਾਨਕੀ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਚੂਕ ਪਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਕਹੋ ਰੇ॥੪੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਦੇਖਤ ਜੌ ਸੀਅ ਕੀ ਪਰਛਾਂਹੀ ਕੌ ਲੈ ਚਲੈ ਤੌ ਬਲ ਤੌਰੇ॥ ਜੌ ਛਲ ਕੈ ਨਹਿ ਰੇਖ ਮਿਟਾਵਤ ਤੌ ਹਮ ਜਾਨਤ ਤੋਹਿ ਨ ਬੌਰੇ॥ ਚੇਤ ਅਜੌ ਚਿਤ ਮੈ ਸਠ ਰਾਵਨ ਪਾਵਨ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਅਜੌਂ ਰੇ॥ ਦੋ ਮਹਿ ਏਕ ਕਰੋ ਨਿਰਧਾਰ ਤੌ ਕੈ ਸੀਅ ਦੇਹ ਕੈ ਸੀਸ ਬਸੌ ਰੇ॥੪੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਹਨ ਸਮੇਤ ਬੀਸ ਬਾਹਨ ਸਮੇਤ ਬੀਸ ਏਤੋ ਬੀਸ ਬਾਹਨ ਦੁਬਾਹਨ ਸਮਾਨ ਕੀ॥ ਵਾਕੇ ਸੰਗ ਬਾਨਰ ਹੈਂ ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਬਾਨ ਰਹੈਂ ਬਾਨਰ ਕੀ ਚਮੂੰ ਸਬ ਕਰੌਂ ਏਕ ਬਾਨ ਕੀ॥ ਵਾਕੇ ਸੰਗ ਲਛਮਨ ਮੇਰੇ ਕੋਟ ਲਛਮਨ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਕਾਨਕੀ ਨ ਕਾਨ ਕਰੋਂ

ਆਨ ਕੀ॥ ਦੇਹ ਦੇਉਂ ਜਾਨਕੀ ਔ ਗੇਹ ਦੇਉਂ ਜਾਨਕੀ ਸੁ ਮੇਰੀ ਮਤਿ ਜਾਨਕੀ ਨ ਜਾਨ ਦੇਂਉ ਜਾਨਕੀ॥੪੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਆਯੋ ਤਿਨ ਐਸੋ ਨ ਖਿਝਾਯੋ ਮੋਹਿ ਬਾਂਦਰ ਕੇ ਮਾਰੇ ਮੇਰੋ ਪੌਰਖ ਪਰਾਤ ਹੈ॥ ਲੰਕਾ ਉਨ ਜਾਰੀ ਯਹਿ ਛਾਤੀ ਕੋ ਜਰਾਵਤ ਹੈ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਏ ਕ੍ਰੋਧ ਸੀਰੋ ਭਏ ਸੀਅਰਾਤ ਹੈ॥ ਸੀਤਾ ਤੁਮ ਭੀਖ ਸੀ ਜੁ ਮਾਂਗਤ ਹੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮੈਹੂੰ ਭੀਖ ਪਾਈ ਰੰਕ ਰੰਕ ਕੇ ਨ ਜਾਤ ਹੈ॥ ਬਲ ਹੈ ਤੋ ਆਜ ਕਰੈ ਸੂਧੋ ਰਨ ਆਇ ਲਰੈ ਕਾਇਰ ਜਯੋਂ ਰਾਮ ਤੇਰੇਕਾਹੇ ਬਿਲਲਾਤ ਹੈ॥੪੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅਰੇ ਲੰਕਪਤਿ ਮੂਢਮਤਿ ਬਿਨਾ ਰਤੀ ਅਬ ਸਤੀ ਕੋ ਸੋ ਡਾਢਸ ਤੂੰ ਕਾਹੈ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ॥ ਘਰ ਬੈਠੇ ਆਯੋ ਰਾਮ ਸੀਅ ਦੈ ਸਵਾਰ ਕਾਮ ਬਿਨਾ ਆਈ ਲੈ ਬੁਰਾਈ ਕਾਹੇ ਕੋ ਮਰਤ ਹੈ॥ ਪਾਪ ਕਰ ਭਾਰੇ ਪਾਛੇ ਸਮਝੈ ਸੰਭਾਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇ ਤੌ ਸਬ ਤਾਰੇ ਕਹਯੋ ਕਾਨ ਨ ਧਰਤ ਹੈ॥ ਕੌਤਕ ਦਿਖਾਊਂ ਚਲ ਪਾਥਰ ਪਯ ਨਿਧਿ ਮੈ ਪਾਥਰ ਤਰਤ ਆਜ ਤੂੰ ਕਯੋਂ ਨ ਤਰਤ ਹੈ॥੫੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਰੇ ਰਨ ਗਾਢੇ ਰੁਦ੍ਰ ਹੋਇਗੋ ਨ ਆਢੇ ਜੋ ਤੂੰ ਠਾਡੋ (ਢੋ) ਹ੍ਵੈ ਬਜਾਇ ਢੋਲ ਲਾਖਕ ਪੁਕਾਰ ਹੈ॥ ਬਿਨਾ ਜਾਨੇ ਤੈ ਤੋ ਰਾਮਚੰਦ ਸੋ ਬਿਗਾਰੀ ਅਬ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਰਾਮਚੰਦ ਤੋਸੋ ਨ ਬਿਗਾਰ ਹੈ॥

ਬਾਲੀ ਕੇ ਸੰਘਾਰੇ ਹੌਂ ਚਰਨ ਜਾਇ ਲਾਗੋ ਦੀਨੋ ਰਾਜ ਮੋਹਿ ਕਹਯੋ ਰਾਮ ਮਿਲੇਈ ਤੋ ਹਾਰ ਹੈ॥ ਹਨੂ ਬਿਨ ਮੋ ਬਿਨ ਜੋ ਐਹੈ ਕੋਊ ਔਰ ਕਪਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਬਿਨਾ ਈ ਕਹੇ ਤੋਹਿ ਮਾਰ ਡਾਰ ਹੈ॥੫੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌ ਲੌ ਰਘੁਨਾਥ ਜੂ ਕੋ ਨੀਕੇ ਨ ਬਿਲੋਕਿਓ ਮੁਖ ਤੌਹੀ ਲੌ ਨ ਪਾਇਨ ਸੇ ਪ੍ਰੀਤ ਜੋਰੀਅਤ ਹੈ॥ ਕੋਟਿ ਸਸਿ ਕੋਟਿ ਰਵਿ ਕੋਟ ਮੇਘ ਰਾਮ ਕਵਿ ਕੋਟ ਕਾਮ ਛਬਿ ਚੁਟਕੀ ਮੈ ਜੁਰੀਅਤ ਹੈ॥ ਸਦਾਈ ਹਸੌ ਹੈ ਨੈਨ ਨਿਪਟ ਲਜੌਹੈ ਮੈਨ ਮੋਹੈ ਭੌਹੈ ਭ੍ਰਿੰਗ ਪਾਤ ਮਾਨੋ ਭੋਰੀਅਤਿ ਹੈ॥ ਦੇਖ ਰੂਪ ਆਪਨੇ ਤੂੰ ਮਨ ਕੋ ਕਹੈਗੋ ਧ੍ਰਿਗ ਵੈਸੀ ਸੀਅ ਐਸੇ ਪੀਅ ਯੌਂ ਵਿਛੋਰੀਅਤ ਹੈ॥੫੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੋ ਤੇਰੋ ਰਾਮ ਹੈ ਤੋ ਆਇ ਗਢ ਲੰਕ ਬਸੈ ਹਸੈ ਖੇਲੈ ਬੈਰ ਤਜ ਹੌਹੂੰ ਨ ਲਰਤ ਹੋਂ॥ ਮੋਤੈ ਜਿਨ ਡਰੈ ਏਕ ਦੀਪ ਦੇਹੁੰ ਰਾਜ ਕਰੈ ਸੀਤਾ ਬਿਨ ਤਾਂਕੇ ਬਯਾਹ ਬੀਸਕ ਕਰਤ ਹੌਂ॥ ਮੋ ਪਰ ਪਲਾਨਤ ਹੈ ਬਲ ਕੋ ਨ ਜਾਨਤ ਹੈ ਅੰਗਦ ਬਿਨਾ ਹੀ ਆਗ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਰਤ ਹੋਂ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਪਰਵਾਰ ਸੋ ਪਹਾਰ ਕੋ ਉਚਾਇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਭੂਮਿ ਤੇ ਉਠਾਹਿ ਫਿਰ ਭੂਮਿ ਹੀ ਧਰਤ ਹੋਂ॥੫੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਵਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਰਹੇ ਘਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਸੀਅ ਦੀਏ ਤੇ॥ ਔਰ ਬਡੋ ਜਸ ਹੈ ਅਬ ਲੌ ਵਿਪਰੀਤ ਬਡੀ ਸਿਰ ਬੈਯਰ ਲੀਏ ਤੇ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਜੁ ਬਸੈ ਢਿਗ ਹੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਬਸਯੋ ਪਿਤ ਬੈਰ ਕੀਏ ਤੇ॥ ਜੋ ਜਗ ਮੇ ਅਪਕੀਰਤ ਹ੍ਵੈ ਸਠ ਮੀਚ ਭਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੀਏ ਤੇ॥੫੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੇਰੋ ਪ੍ਰਭ ਲੰਕ ਜੁ ਨਿਸੰਕ ਚਲਿਯੋ ਆਵਤ ਹੈ ਕੌਨ ਕਾਜ ਆਯ ਕਿਧੋਂ ਕਾਹੂੰ ਕਛੁ ਹਰਿਓ ਹੈ॥ ਸਿੰਧ ਕੋ ਪਟਾਵਤ ਹੈ ਬਾਨਰ ਪਠਾਵਤ ਹੈ ਸੋ ਤੋ ਕਪਿ ਬਾਲਕਨ ਖੇਲਬੇ ਕੋ ਕਰਿਯੋ ਹੈ॥ ਮੇਰੋ ਨਾਮ ਜਾਨਤ ਕਿ ਨਾਹੀਂ ਕਪਿ ਕਹਯੋ ਕਯੋਂ ਨ ਜਾਨਤ ਕਿ ਨਾਹੀਂ ਕਛੂ ਨਯੋ ਨਾਮ ਪਰਿਯੋ ਹੈ॥ ਲੰਕਪਤਿ ਰਾਵਨ ਕਹਤ ਹੈ ਯਹਿ ਝੂਠ ਕਿਉਂ ਅਬ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਮੈਂ ਵਿਭੀਖਨ ਕੌ ਧਰਿਯੋ ਹੈ॥੫੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਲੈ ਚਲ ਜਾਨਕੀ ਹੌ ਹੂੰ ਚਲੋਂ ਸੰਗ ਰਾਵਨ ਆਜ ਲੌ ਰੰਗ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥ ਨਾਤਰ ਮੂੰਡ ਗਿਰੇਈ ਸੋ ਦੇਖਤ ਮੂੰਡਨ ਸੋ ਕਹਾਂ ਬੈਰ ਪਰਿਯੋ ਹੈ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਦੂਤ ਪੈ ਤੋਹੂ ਕੋ ਚਾਹਤ ਸੋਈ ਮੈ ਮੂੰਡ ਕਲੰਕ ਸਹਿਯੋ ਹੈ॥ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਤੂੰ ਹੈਂ ਜਸ ਜੀਵਤ ਤਾਂਤੇ ਮੈਂ ਤੋਹਿ ਪੁਕਾਰ ਕਹਿਯੋ ਹੈ॥੫੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮੇਰੇ ਬਲ ਮਾਹਿ ਕਛੂ ਤੋਹਿ ਕੋ ਹੈ ਭ੍ਰਮ ਸੁਨ ਬਾਨਰ ਅਧਮ ਸਭ ਮੇਰੇਈ ਅਧੀਨ ਹੈ॥ ਕਾਲ ਜਗ ਬਿਆਲ ਬੰਦਸਾਲ ਨ ਬਯਾਲ ਖਾਤ, ਸੂਰਜ ਤਪਤ ਮੰਦ ਮੰਦ ਬਲ ਛੀਨ ਹੈ॥ ਆਠੋ ਲੋਕ ਪਾਲਨ ਕੀ ਸਦਾਈ ਮੁਕਟ ਮਾਲ, ਸੇਵਤ ਚਰਲ ਧੂਰ ਤ੍ਰਾਸ ਪੁਰ ਤੀਨ ਹੈ॥ ਲਾਜ ਬੇਚ ਖਾਈ ਦੇਤ ਬਾਨਰ ਪਠਾਈ, ਵਾਕੀ ਬੜੀ ਜੜਤਾਈ ਕਪਿ ਲੇਖੇ ਪਰਬੀਨ ਹੈ॥੫੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਕਰਤ ਬਡਾਈ ਆਪਨੀ ਤੋਹਿ ਨ ਹੋਤ ਗਿਲਾਨ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਹੀ ਕਹੈ, ਰਾਵਨ ਉਲਟੀ ਜਾਨ॥੫੮॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਅੰਗਦ ਜੀਅ ਰਿਸ ਮਾਰ, ਬਹੁਤ ਕਹੀ ਲੰਕਾਪਤੀ॥ ਬਹੁਰੋ ਰਾਮ ਸੰਭਾਰ, ਕੋਪ ਨੈਨ ਹਸ ਯੌਂ ਕਹੈਂ॥੫੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਤੋ ਰਹਯੋ ਬਲ ਲਛਮਨ ਹੂੰ ਸੋ ਦਲ ਏਕ ਪ੍ਰਭੂ ਬਾਨ ਕੋ ਸੁਭਾਉ ਐਸੋ ਪਰਯੋ ਹੈ॥ ਤਾਰਕਾ ਨਿਪਾਤੀ ਤਾਂਕੇ ਸ੍ਰੋਣਤ ਮੇਂ ਨਥਾਇ ਲੀਨੋ ਮਾਰ ਮ੍ਰਿਗ ਕੰਚਲ ਕੋ ਮਾਨੋ ਜਪ ਕਰਯੋ ਹੈ॥ ਸੂਪਨਖਾ ਨਾਕ ਕਾਟ ਕੀਨੋ ਅਪਮਾਨ ਜਿਨ ਮਾਰ ਖਰ ਦੂਖਨ ਅਘਾਹਿ ਪੇਟ ਭਰਯੋ ਹੈ॥ ਆਚਮਾਨ ਸਿੰਧੁ ਸੇਤ ਪੀਬੇ ਕੋ ਨ ਨੀਰ ਲੇਤ ਕਹਤ ਮੰਦੋਦਰੀ ਕੇ ਨੈਨਨ ਮੈ ਧਰਯੋ ਹੈ॥੬੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਵਨ ਕਹਤ ਸੁਨ ਕੰਟਕ ਅਲਾਪੀ ਤੋਹਿ ਦੂਤ ਜਾਨ ਛਾਡਤ ਹੌਂ ਮਾਰਬੋ ਨ ਕਹਿਓ ਹੈ॥ ਨਾਤੋ ਭੁਜ ਦੰਡ ਬਲ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੀਨੋ ਹੁਤੋ ਜਾਹੁ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈਕੇ ਅਜਹੂੰ ਲੌ ਰੰਗ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥ ਅੰਗਦ ਝੁਠਾਯੋ ਮੇਰੇ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਗਿਆਨ ਕਾਢਯੋ ਸੀਤਾ ਕੇ ਹਰਤ ਨੈਕ ਗਿਆਨ ਕੋ ਨ ਗਹਿਓ ਹੈ॥ ਬੈਠੋ ਘਰ ਗਾਜਤ ਹੈ ਬੋਲਤ ਨ ਲਾਜਤ ਹੈ ਰਾਮ ਕੋਪ ਆਗੇ ਕੋ ਨ ਕਾਲ ਧਾਰ ਬਹਿਓ ਹੈ॥੬੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਲ ਮੇਂ ਸਮਰ ਰਚ ਮਹਾ ਘਮਸਾਲ ਕੀਨੋ ਮਾਰ ਮਧ ਕੈਟਭ ਸੇ ਖੇਹ ਮੈ ਮਿਲਾਏ ਹੈਂ॥ ਬਹੁਰੋ ਕਿਲਾਲ ਪੈਠ ਮਾਰਯੋ ਜਿਨ ਸੰਖਾਸ਼ੁਰ ਤਾਂਤੇ ਬੇਦ ਆਨ ਕੈ ਬਿਧਾਤਾ ਕੋ ਦਿਵਾਏ ਹੈਂ॥ ਜਾਇ ਕੇ ਪਯਾਲ ਜਿਨ ਮੁਰ ਸੇ ਮਰੋਰ ਮਾਰੇ, ਯਾਂਹੀ ਤੈ ਮੁਰਾਰੀ ਨਾਮ ਜਗ ਮੈਂ ਕਹਾਏ ਹੈਂ॥ ਨਖਨ ਸੌਂ ਫਾਰੇ ਹਰਨਾਖਸ ਸੇ ਤੈ ਨ ਸੁਨੇ ਐਸੇ ਬਲੀ ਮਾਰ ਕਾਲ ਧਾਰ ਮੈਂ ਬਹਾਏ ਹੈਂ॥੬੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੇਰੋ ਬਨਬਾਸੀ ਰਾਮ ਕਹਾਂ ਹੈ ਕਰਤ ਕਾਮ ਬੈਰਨ ਕੋ ਮਾਰਤ ਹੈ ਸਦਾ ਯਹ ਬਾਨ ਹੈ॥ ਕੌਨ ਮਾਰੇ ਤੈਂ ਨ ਸੁਨੇ ਸਾਖਾ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਬਾਲੀ, ਕੌਨ ਜਾਨੈ ਕਪਿਨ ਸੋ ਕਾਂਕੀ ਪਹਿਚਾਨ ਹੈ॥ ਅੰਗਦ ਕਹਿਤ ਰਾਜਾ ਬਾਲ ਬਲੀ ਐਸੋ ਜਬ ਕੀਨੋ ਹੋ ਖਿਲੌਨਾ ਜਿਨ ਬਿਸਰਾਯੋ ਤੋਹਿ ਨੈਕ ਨ ਗਿਲਾਨ ਹੈ॥੬੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੰਗਦ ਸੁਨਾਇ ਮੋਹਿ ਪਿਤਾ ਈ ਕੀ ਸੌਂਹ ਤੋਹਿ, ਰਾਮ ਚੰਦ ਕੇਤੇ ਕਪਿ ਕੀਨੇ ਠੌਰ ਹੈਂ॥ ਤਾਮੈ ਕੇਤੇ ਬੂਢਢੇ ਕੇਤੇ ਬਾਲਕ ਤਰਣ ਕੇਤੇ, ਤਾਂਮੈ ਸੂਰ ਕੇਤੇ ਤਾਂਮੈ ਕੇਤੇ ਸਰਿਮੌਰ ਹੈਂ॥ ਤਾਂਮੈ ਕੇਤੇ ਸਿੰਧ ਕੇ ਫਉਂਦੈਯਾ ਕੇਤੇ ਹੈਂ ਤਰੈਯਾ, ਤਾਮੈ ਕੇਤੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਦੇਖ ਜੁਧ ਦੌਰ ਹੈਂ॥ ਕਹੋ ਅਨੁਮਾਨ ਈਹਾਂ ਆਯੋ ਹਨੂਮਾਨ ਸੁ ਤੌ ਵੈਸੋ ਵਹੈ ਅਹੈ ਕਿਧੋ ਪਾਂਚ ਸਾਤ ਔਰ ਹੈਂ॥੬੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੇਈ ਹਨੂਮਾਨ ਬਨ ਤੋਰਿ ਤਰਵਾ ਸੋ ਕੀਂਓ, ਮਾਰ ਝਕ ਝੋਰ ਲੰਕ ਰੰਕ ਕੀ ਸੀ ਨਗਰੀ॥ਜੇਈ ਹਨੂਮਾਨ ਅਛ ਮਾਰ ਸਭ ਕੇ ਸਪੱਛ ਲੱਛ ਲੱਛ ਰਛਨ ਕੇ ਭਰੇ ਗਿਰ ਦਗਰੀ॥ਸੋਈ ਹਨੂਮਾਨ ਸੁਤ ਭਾਨ ਕੇ ਕਟਕ ਮਾਂਹਿ, ਭਟ ਨ ਗਿਨਤ ਕੋਊ ਕਪਿ ਸੈਨ ਸਗਰੀ॥ਰਾਮ ਕੀ ਰਜਾਇਸ ਤੇ ਪਾਇਸ ਪਰਮ ਪਦ, ਭਯੋ ਪ੍ਰਤਿਹਾਰ ਜਸ ਚਢਿਓ ਲੰਕ ਨਗਰੀ॥੬੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਕੇਹੂੰ ਤੇਰੇ ਰਾਮ ਹੂੰ ਕੋ ਪਾਊਂ ਕਪਿ,ਨੀਕੇ ਸਮਝਾਊਂ ਬਾਤ ਬੈਰ ਕੀ ਨ ਦੁਰੀ ਹੈ॥ਸਮੁੰਦ ਪਟਾਵਤ ਹੈ, ਸ਼ੋਰ ਹੀ ਮਚਾਵਤ ਹੈ ਕੌਨ ਬਾਤ ਫੁਰੀ ਹੈ॥ਅੰਗਦ ਹਮਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਨਸ ਸੋ ਐਸੇ, ਜੈਸੀ ਕਾਕਰੀ ਕੋ ਸਾਣ ਬਿਨ ਪੈਨੀ ਧਾਰ ਛੁਰੀ

ਹੈ॥ਤਾਂਤੇ ਮੇਰੇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਇ ਡਰ ਪਾਇ ਕਹੋ, ਸੀਤਾ ਕੀ ਸਹਿਲ ਧੁਨ ਰਾਵਨ ਕੀ ਬੁਰੀ ਹੈ॥੬੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਸੋ ਜੈਸੋ, ਮਾਨਸ ਕਹਿਤ ਤੈਸੋ ਗੰਗਾ ਕੋ ਕਹੈ ਗੋ ਨਦੀ ਰੰਭਾ ਤੀਅ ਜਾਨ ਹੈ॥ਐਸੇ ਐਰਾਵਤ ਹੂੰ ਕੋ ਬਾਨਰ ਕਹੈਂ ਗੋ ਅਰ, ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਮਧ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਮੈ ਮਾਨ ਹੈ॥ਕਾਲ ਹੀਂ ਕਹੈਂ ਗੋ ਤੂੰ ਸੁਮੇਰ ਹੂੰ ਕੋ ਭੂਧਰ ਹੈ, ਬਾਸਕ ਭੁਜੰਗ ਧ੍ਰਅ ਤਾਰਾ ਕਰ ਠਾਨ ਹੈ॥ਬੈਦ ਬਿਨ ਬੂਝੈ ਹੂੰ ਧਨੰਤਰ ਕਹੈਗੋ ਜੈਸੇ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਲੋਕ ਸਾਤ ਲੋਕ ਮੇਂ ਬਖਾਨ ਹੈ॥੬੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੇ ਨਿਜ ਬੂਡਤ ਹੈਂ ਸਬ ਦੇਸਨ, ਔਰ ਛੁਏ ਤਿਨ ਸੰਗ ਬੁਡਾਹੀਂ॥ਤੇਹੀ ਤੋ ਪਾਥਰ ਸਿੰਧੁ ਤਰੇਂ ਤਿਨ ਊਪਰ ਕੋਟਨ ਕੋਟ ਤਰਾਹੀਂ॥ਮੂੰਡ ਪਖਾਨ ਸਿਲਾ ਸਰਤਾ ਪਤਿ ਬਾਨਰ ਹਾਥਨ ਕੋ ਗੁਨ ਨਾਹੀਂ॥ਰੇ ਦਸ ਕੰਧ ਨ ਸੂਝਤ ਤੋਹਿ ਯਹੈ ਰਘੁਨਾਥ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੀ ਛਾਹੀਂ॥੬੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੀਤਾ ਕੇ ਬਿਛੋਹੇ ਰਤੀ ਰਾਮ ਮੇ ਨ ਰਹਯੋ ਬਲ, ਦੂਜੈ ਲਖਮਨ ਮੇਘਨਾਦ ਤੇ ਕਯੋਂ ਜੀਤ ਹੈ॥ਕਪਿਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਏਕ ਸੁਨਯੋ ਹੈ(ਮੈ)ਸੁਗ੍ਰੀਵਸੁਤੋ, ਬਾਲੀ ਐਸੇ ਮਾਰਿੰਓ ਜੁਰ ਗਏ ਤੇ ਅਨੀਤ ਹੈ॥ਗਯੋ ਜੁ ਵਿਭੀਖਨ ਸੁ ਕੌਨ ਗਿਨਤੀ ਮੈ ਨਲ, ਨੀਲ ਰਨ

ਪੌਰਖ ਕੀ ਕੌਨ ਪਰਤੀਤ ਹੈ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਬਾਂਧਯੋ ਮਾਰਯੋ ਅੰਗਦ ਨਿਹਾਰਯੋ ਨੀਕੈ, ਮੋਹੂ ਕੌਨ ਮਾਰ ਹੈ ਸੁ ਬਡੀ ਬਿਪਰੀਤ ਹੈ॥੬੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅਜਹੂੰ ਲੌ ਕ੍ਰੋਧ ਤਜ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਚਰਨ ਭਜ, ਯਾਹੀ ਮੈਂ ਸਮਝ ਤੇਰੀ ਬੰਸ ਬੇਲ ਫਲੀ ਹੈ॥ਰਾਵਨ ਵਿਭੂਤ ਕੇ ਭਰੋਸੇ ਜਿਨ ਭੂਲੋ ਆਜ, ਯਹੈ ਛਲ ਜਾਤ ਹੈ ਨ ਕਾਹੂੰ ਯਹ ਛਲੀ ਹੈ॥ਤੂੰ ਜੋ ਹੈਂ ਬਕਤ ਐਸੋ ਮੋਹਿ ਕੌਨ ਤੋ ਤੇ ਹਾਰੇ ਰਾਮ ਕੀ ਬਲਾਇ ਮਾਰੇ, ਤੇਰੇ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਤੇਰੋ ਪਾਪ ਮਹਾਬਲੀ ਹੈ॥੭੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਵਨ ਕਹਤ ਮੈਂ ਤੋ ਰਾਮ ਬਲ ਜਾਨਯੋ, ਏਕ ਜਾਜਰੋ ਪੁਰਾਨੋ ਸ਼ਿਵ ਧਨੁਖ ਚਢਾਯੋ ਹੈ॥ ਦੂਸਰੇ ਸਪਤ ਤਾਲ ਛੇਦੇ ਹੈਂ ਕਰਮ ਕਾਲ, ਕਯੋ ਹੂੰ ਬਨ ਗਈ ਬੂਢੋ ਸਾਖਾ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਯੋ ਹੈ॥ਲਾਖਕ ਨਿਹੋਰੇ ਕਰ ਤੇਰੇ ਬਿਕਲ ਵਾਂਕੇ ਏਈ ਚਾਰੋ ਬਲ ਤਾਕੋ ਆਇ ਲੰਕ ਚੌਗੁਨੋ ਚੁਵਾਉ ਤੈਂ ਚਲਾਯੋ ਹੈ॥੭੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਔਰ ਏਕ ਪੈਂਡੇ ਚਲੀ ਜਾਤੀ ਤਾਰਕਾ ਨਿਪਾਤੀ ਤਾਕੋ ਮਾਰੇ ਸੂਰਨ ਕੋ ਬਡੋ ਉਪਹਾਸ ਹੈ॥ਕੰਚਨ ਕੇ ਲੋਭ ਮ੍ਰਿਗ ਕੰਚਨ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ਮੁਨਿ ਯਹੇ ਕਛੁ ਔਰ ਕਪਿ ਪੌਰਖ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੈ॥ਮੇਰੇ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੌ ਨ ਜਾਨੇ ਰਾਮ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਮਾਨੇ

ਤ੍ਰਾਸ ਹੈ॥ਤਾਂ ਪਰ ਤੋ ਲੰਕ ਕੋ ਨਿਸੰਕ ਚਲਯੋ ਆਵਤ ਹੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ
ਉਦਾਸ ਹੋ ਕਿ ਸੀਤਾ ਤੇ ਉਦਾਸ ਹੈ॥੭੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੌਨ ਬਕ ਬਾਦ ਕਰੇ ਰਾਵਨ ਮਾਰਯੋ ਈ ਮਰੇ ਤਾਂਤੇ ਕਹੇ ਅੰਗਦ
ਤੂਉਂ ਸਾਵਧਾਨ ਹੂਜੀਓ॥ਰਾਮ ਕੇ ਬਚਨ ਤੈਂਤੋ ਨੈਕ ਨ ਬਿਚਾਰੇ
ਮਨ ਕੌ ਲੌ ਸਮਝਾਊਂ ਹੌ ਨ ਐਹੋਂ ਬਾਰ ਦੂਜੀਓ॥ਜਾਤ ਹੌਂ ਪੁਕਾਰੇ
ਤੈਤੋਂ ਦਸੋ ਸੀਸ ਹਾਰੇ ਅਬ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਜੋਰ ਭਟ ਕੋਟ ਸ਼ਿਵ
ਪੂਜੀਓ॥ਆਨੰਦ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਛਾਯੋ ਤੋਕੋ ਪਰਲੋਕ ਭਾਯੋ ਇਹਾਂ
ਪਰਲੋਕ ਬਿਨ ਔਰ ਨ ਕਛੂਜੀਂਓ॥੭੩॥

ਦੋਹਰਾਂ॥ ਤਬ ਅੰਗਦ ਮਨ ਮੈ ਕਹੇ ਕਰੋਂ ਏਕ ਬਲ ਆਜ॥
ਇਤ ਦਾਵਨ ਦਲ ਪਚ ਰਹੇ ਉਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਘੁਰਾਜ॥੭੪॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਕਪਿ ਰੋਪਯੋ ਪਾਉਂ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਮੈਂ ਯੋਂ ਕਹੈ॥
ਸੁਨ ਲੰਕਾ ਕੇ ਰਾਉ, ਹੈ ਜੁ ਉਠਾਵੇ ਸੂਰਮਾ॥੭੫॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਕਹੇ ਨਿਸਾਚਰ ਕੋਪ ਪਕਰ ਉਪਾਰੋ ਚਰਨ ਕੋ॥
ਆਜ ਘਟਾਵੋ ਓਪ ਜਾਇ ਕਹੈ ਰਘੁਨਾਥ ਕੋ॥੭੬॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਲਾਗੇ ਦਸ ਬੀਸ ਕਨਕ ਖੰਭ ਚੀਟੀ ਮਨੋ॥
ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਧੁਨ ਸੀਸ ਕਹੈ ਬਹੁਤ ਲਾਗੋ ਸੁਭਟ॥੭੭॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਘਰ ਮੇ ਇਤਰਾਤ ਅਬ ਸਭ ਬਲ ਫੀਕੋ ਪਰਯੋ॥

ਮਨਹੁ ਬੇਲ ਸੋ ਪਾਤ ਯੌਂ ਕਾਂਪੇ ਨਿਸਚਰ ਸਬੈ॥੭੮॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਜੀਤੇ ਸੁਭਟ ਬਿਸਾਲ ਬਚਯੋ ਨ ਕੋਉ ਲੰਕ ਮੈਂ॥

ਜਯੋਂ ਸੁਮੇਰ ਉਡਮਾਲ ਫਿਰਤ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਅਚਲ ਸੋ॥੭੯॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਜੇ ਆਵਤ ਐਂਡਾਤ ਭੁਜਾ ਠੋਕ ਸਭ ਸੂਰਮਾ॥

ਤੇਰੋ ਮਨ ਦਬ ਜਾਤ ਜਯੋਂ ਪੰਖੀ ਗਿਰਿ ਪਰ ਬਸੈ॥੮੦॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਲਗੇ ਚਰਨ ਸਬ ਸੂਰ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ॥

ਰਾਵਨ ਮਰੇ ਬਿਸੂਰ ਹਨੂਮਾਨ ਪਾਸਕ ਨਹੀਂ॥੮੧॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਤਬ ਬੋਲਯੋ ਸੁਤ ਬਾਲ ਬਲ ਦੇਖਯੋ ਕਛੁ ਦੂਤ ਕੋ॥

ਅਜ ਹੂੰ ਮੂਢ ਸੰਭਾਲ ਚਰਹੁ ਸਰਨ ਤ੍ਰਿਨ ਦੰਤ ਧਰ॥੮੨॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਗਰੇ ਕੁਰਾਹੀ ਬਾਂਧ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਆਗੇ ਕਰਹੁ॥ ਬੈਰ ਰਾਮ ਸੋ ਨਾਧ ਜਬ ਸੇਵਕ ਤੋ ਜੀਤੀਓ॥੮੩॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਕਾਗਦ ਚਰਨ ਸਮਾਨ ਅਛਰ ਸਬ ਦਾਨੋ ਲਗੇ॥ ਕਹੋ ਉਡੋਂ ਅਸਮਾਨ ਕਹੋ ਪਖਾਰੌਂ ਸਿੰਧ ਮੈਂ॥੮੪॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਤਿਨ ਸੋ ਕੈਸੀ ਰੀਸ ਜੇ ਪਤਿ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਕੇ॥ ਤੇ ਰਘੁਪਤਿ ਜਗਦੀਸ਼ ਤੂੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਨੈ ਨਹੀਂ॥੮੫॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਰਹਿਓ ਲੋਕ ਤੇ ਬਾਸ ਜੀਅ ਰਾਵਨ ਗਹੇ ਸ਼ਿਵ ਲੋਕ ਕੋ॥੮੬॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਅਬਹੁ ਓਠਾਵਤ ਪਾਉਂ ਸੁਭਟ ਸਭੈ ਤਰਹਰ ਕੀਏ॥ਦੂਰ ਕਰਹੁ ਚਿਤ ਚਾਉ ਚਿਤਾ ਚਾਉ ਮਨ ਮੈਂ ਧਰਹੁ॥੮੭॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਯੁਵਰਾਜ ਯੁਵਰਾਜ ਚਮਕ ਚਲਿਓ ਰਘੁਨਾਥ ਪੈ॥ਡਰਪ ਲੰਕ ਕੋ ਰਾਇ ਸਭਾ ਉਠੀ ਮੰਦਰ ਧਸਯੋ॥੮੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਲਿ ਕੋ ਪੂਤ ਸਪੂਤ ਸਡੌ ਤਜ ਲੰਕ ਪਤੀ ਰਘੁਬੀਰ ਪੈ ਆਯੋ॥ ਪਾਇ ਛੁਏ ਪੁਲਕੇ ਸੁ ਗਾਤ ਕਹੀ ਬਤੀਆਂ ਉਤਸਾਹ ਬਢਾਯੋ॥ ਨਾਥ ਗਿਰਿਓ ਨਿਜ ਧਾਮ ਤੇ ਰਾਵਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰਾਪ ਬਡੌ ਦੁਖ ਪਾਯੋ॥ ਡਾਰ ਦਯੋ ਤੁਕਹੀ ਤਬ ਰਾਵਨ ਆਪਨ ਆਨ ਭਲੇ ਪਹੁਚਾਯੋ॥੯੦॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਅੰਗਦ ਰਣ ਧੀਰ ਹਾਥ ਜੋਰ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ॥ ਸੋ ਕਰਅਹੁ ਰਘੁਬੀਰ ਜੋ ਰਾਵਨ ਜੋਰ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ॥੯੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਯਹਿ ਬਿਨਤੀ ਰਾਵਨ ਕਰੀ ਸੋ ਮੈਂ ਕਹੌਂ ਸੁਨਾਇ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਮ ਲੋਚਨ ਭਰੇ ਅੰਗਦ ਕੰਠ ਲਗਾਇ॥੯੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੀਸ ਨ ਨਿਵਾਇ ਹੌਂ ਨ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਸਰਾਇ ਹੌਂ ਨ ਬੈਰੀ ਬਲ ਗਾਇ॥ ਘਨੇ ਈ ਸੂਰ ਘਾਇ ਹੌਂ॥ ਆਇ ਹੌਂ ਨ ਤੁਮ ਪੈ ਨ ਜਾਨਕੀ ਪਠਾਇਹੌਂ ਹੌਂ ਬਾਜੀ ਰਨਮਾਂਡ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਾਂਦਰ ਨਚਾਇ ਹੌਂ॥ ਤੁਮਹਿ ਬੁਲਾਇ ਏਕ ਏਕ ਬਿਚਲਾਇ ਜੋਊ ਮੀਚ ਇਹ

ਭਾਂਤ ਹੈ ਨ ਤਉ ਮਰ ਜਾਇ ਹੌਂ॥ਜੇਤੇ ਚਢ ਆਇ ਘਰ ਏਕੈ ਨ ਪਠਾਇਹੌਂ ਸੁ ਤਾਂਹੀ ਦਿਨ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਵਨ ਕਹਾਇ ਹੌਂ॥੯੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੀਸ ਦਸ ਜਾਤ ਹੈਂ ਤੁ ਜਾਹਿ ਏਈ ਕਾਲ ਬਸ ਅੰਗਦ ਯੌਂ ਜਾਇ ਕਹਿ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਘਟਾਇ ਹੌਂ॥ ਆਜ ਹੀ ਵਿਭੀਖਨ ਕੋ ਤੇਹ ਜੀਤ ਲੰਕ ਸੋ ਜੁ ਆਇ ਬਸੈ ਐਸੇਉ ਕਲੰਕ ਨ ਲਜਾਇ ਹੌਂ॥ ਸ਼ਿਵ ਜੇ ਸਹਾਇ ਕਰੇਂ ਭਲੋ ਨਾਹੀਂ ਖਰੋ ਭਲੋ ਲੇਹੁੰ ਬੋਲ ਆਪਨੋ ਨ ਦੇਤ ਦੁਖ ਪਾਇ ਹੌਂ॥ ਰਾਮ ਚੜ ਆਏ ਤਬ ਡਰਿਓ ਸੀਅ ਦੀਨੀ ਕਪਿ ਤਾਹੀ ਕੀ ਸਭਾ ਮੈਂ ਐਸੇ ਨਾਉਂ ਨ ਧਰਾਇ ਹੌਂ॥੯੪॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤੀਅ ਕਰ ਹੈ ਪਰਬੋਧ ਅਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਿਖ ਦੇਂਹਗੇ॥ ਸਬ ਕੇ ਬਚਨ ਨਿਰੋਧ ਰਾਵਨ ਕਛੁ ਮਾਨੈ ਨਹੀਂ॥੯੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੇ ਅੰਗਦ ਸੰਬੋਧ

ਅਸ਼ਟਮੋ ਅੰਕ ਸਮਾਪਤਹ॥੮॥

ਨਾਵਾਂ ਅੰਕ ਆਰੰਭ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਤਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕਪਿ ਕਟਕ ਲੈ ਲੰਕਾ ਕੋ ਸਮੁਹਾਤ॥ ਉਤ ਰਾਓਨ ਰਿਸ ਉਮਡ ਕਨ ਕੰਪਤ ਥਰ ਥਰ ਗਾਤ॥੧॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ ਪ੍ਰਮਾਨ ਅਸੁਰ ਦੇਵ ਸੇਵਤ ਚਰਨ॥ ਅਬ ਅੰਗਦ ਹਨੂਮਾਨ ਮੋਹ ਡਰਾਵਓਤ ਰਾਮ ਤੇ॥੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਦੌਰ ਕਰੋਂ ਰੌਰ ਮੇਲੋਂ ਭਰ ਕੌਰਿ ਕਪਿ ਏਕ ਬਾਜ ਸਿੰਧੁ ਧਾਰ ਸਬਹੀ ਬਹਾਇ ਦਿਓਂ॥ ਔਰ ਜਿਤੀ ਭੂਮਿ ਪੇਡ ਪਰਿਓ ਦਲ ਏਕ ਕੋਟ ਹੌਂ ਤੋ ਏਕ ਬਾਨ ਤਿਤੀ ਭੂਮਹਿ ਉਡਾਇ ਦਿਓਂ॥ ਔਰ ਜੀਅ ਆਵਤ ਹੈ ਲੋਗਨ ਸਮੇਤ ਗਢ ਲੰਕ ਕੋ ਉਪਾਰ ਤਿਨ ਊਪਰ ਚਲਾਇ ਦਿਓਂ॥ ਛੋਰ ਬੰਕਸਾਲ ਤੇ ਨਿਹਾਲ ਕਰ ਤਾਤ ਕਾਲ ਆਵੈ ਮਨ ਐਸੀ ਹਾਲ ਕਾਲਹਿ ਪਠਾਇ ਦਿਓਂ॥੩॥ਤ

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਿਸ ਮੈ ਜਰਿਓਈ ਜਾਤ ਓਠਨ ਚਬ ਚਬਾਤ ਚਲਿਓ ਰਨ ਵਾਸ ਕੋ ਜੁਹਾਰ ਸਭਾ ਚਲੀ ਹੈ॥ ਦੇਵ ਗਏ ਤੇਵਲੋਕ ਦਾਨਵ ਭਏ ਸਸ਼ੋਕ, ਆਜ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਨ ਦੇਖੀ ਧੁਨ ਭਲੀ ਹੈ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਹਮ ਤੋ ਪੁਕਾਰ ਸਿਰ ਮਾਰ ਹਹੇ, ਕਾਹੇ ਕੀ ਭਲਾਈ ਲੰਕ ਕੰਚਨ ਕੀ ਜਲੀ ਹੈ॥ਸੁਨਿਓ ਹਮ ਅੰਗਦ ਪੁਕਾਰ ਕਹਿਓ ਰਾਵਨ ਸੋ ਤੋਹਿ ਛਲ ਜੈਹੈ ਸੀਆ ਮੂੜ ਤੈਂ ਨ ਛਲੀ ਹੈ॥੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਹਾਥ ਧੋਪ ਦੈਫ ਸੋ ਕੋਪਹਿ ਜਨਾਵਤਿ ਹੈ ਏਕ ਤੀਆ ਹਾਥ ਪਰ ਠੋਕਿਓ ਏਕ ਭਲ ਸੋਂ॥ ਦੈਫ ਸੋਂ ਸ਼ਿਵ ਬੰਦ ਦੈਫ ਮਾਰੋ ਅੰਗਰ ਬੰਦਫੈ ਜੁਗ ਏਕ ਕੋ ਉਠਾਇ ਕਹਯੋ ਮਾਰੋ ਰਿਸ (ਰਿਪ) ਕਾਲ ਸੋਂ॥ ਦਫੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਤੀਨ ਸੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕਨ ਡਾਟਿ ਏਕ ਮੂਛਨ ਕੋ ਤਾਉ ਦੇਤ ਲਗਿਓ ਏਕ ਢਾਲ ਸੋਂ॥ ਠੌਰ ਠੌਰ ਮੂਕ

ਛਬਿ ਐਸੀ ਭਾਂਤ ਕਛੂ ਨਿਜ ਮੰਦਰ ਕੋ ਚਲਿਓ ਬਾਕੀ ਏਕ ਅੱਛ
ਮਾਲ ਸੋਂ॥੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੰਗਦ ਖਿਝਾਯੋ ਬਕਬਾਦ ਕੌਨ ਕਹਿ ਸਕੈ ਦੇਵ ਬਧੂ ਰਹੀ ਚਕ ਚਾਮਰ ਸਹਿਤ ਹੈ॥ ਏਕ ਫੂਲ ਮਾਲ ਹਾਥ ਏਕ ਕੇ ਗੁਲਾਲ ਕਹੂੰ ਦੇਤ ਨ ਜਬਾਬ ਮਾਨੋ ਬਾਰਹਿ ਅਦਿਤ ਹੈ॥ਜੱਛ ਰੱਛ ਕਿੰਨਰ ਭੁਜੰਗਨ ਕੀ ਸੇਟੀ ਰਾਨੀ ਨੀਕੇ ਕੈ ਨਿਹਾਰ ਚਲੇ ਬਾਂਦਰ ਚਲੇ ਬਾਂਦਰ ਹੈਂ ਆਵਤ ਕੇ ਬਾਦਰ ਅਮਿਤ ਹੈ॥੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੇਤ ਕਿਲਕਾਰੀ ਸਬ ਹੀ ਤੇ ਡੀਲ ਭਾਰੀ, ਯਹਿ ਹਾਥ ਕੋ ਓਠਾਵੈ ਤੌ ਨ ਦੁਰਿਓ ਸਸਿ ਭਾਨ ਹੈ॥ ਰਾਤੋ ਬਿਕਰਾਲ ਨੈਨ ਕੋਪ ਮਾਨੋ ਐਨ ਬੈਨ ਅੰਗ ਕੀ ਕਠੋਰਤਾ ਤੇ ਕੋਮਲ ਪਖਾਨ ਹੈ॥ ਯਾਹੀਂ ਕੋ ਤੋ ਅੰਗਦ ਕਹਤ ਹੋ ਨ ਰਾਮ ਢਿਗ, ਪ੍ਰਗਟੈ ਕਹਾਂ ਤੈ ਰਨ ਜੁਧ ਕੋ ਨਿਦਾਨ ਹੈ॥ ਯਾਕੋ ਪਹਿਚਾਨਤ ਹੋ ਲੰਕਾ ਜਾਰੀ ਜਾਨਤ ਹੌ, ਅੰਜਨੀ ਕੋ ਪੂਤ ਬਡੀ ਬਿਆਧ ਹਨੂਮਾਨ ਹੈ॥੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੇਖ ਰਾਨੀ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਆਵਤ ਜੋ ਗਾਤ ਆਛੇ ਕਾਪੈ ਕਹਿਓ ਜਾਇ ਯਾਕੇ ਬਲ ਕੋ ਨ ਪਾਰ ਹੈ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਮੇਰੇ ਹਾਥ ਲਾਗਿਓ ਹੈ ਮੈ ਛਾਡ ਦਯੋ ਤਾਕੋ ਕਪਿ ਜਾਨੋ ਜਿਨ ਇੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਹੈ॥ ਭਾਈ ਦੂਰ ਕੀਨੋ ਜਿਨ ਦੇਸ ਰਾਜ ਲੀਨੋ ਸਬ ਨੈਕ ਬੈਰ ਕੀਨੇ

ਯਾਕੇ ਬੈਰ ਨ ਉਧਾਰ ਹੈ॥ ਨਾਉ ਕਪਿ ਬਾਲੀ ਜੋ ਨ ਕਾਲ ਬਸ ਭਯੋ ਜੋ ਤੌ ਭਯੋ ਤੌ ਤਾਂ ਕੋ ਪੂਤ ਅੰਗਦ ਕੁਮਾਰ ਹੈ॥੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਬੈ ਅੰਗ ਬਡੇ ਕੇਸ ਦੇਖੀਅਤ ਰੀਛ ਭੇਸ ਯਾਸੋ ਲਰਬੇ ਕੋ ਨ ਦਿਨੇਸ ਨ ਅਨੰਤ ਹੈ॥ ਯਾਕੋ ਕੋਪ ਰਾਨੀ ਰਨਭੂਮ ਕੀ ਬਢਾਵੈ ਓਪ ਐਸੇ ਅਰਿ ਮਾਰੈ ਮਾਨੋ ਖੇਲਤ ਬਸੰਤ ਹੈ॥ ਸੂਰਨ ਕੀ ਭੀਰ ਪਰੈ ਉਧਮ ਮਚਾਵਤ ਹੈ ਦੇਖਨ ਕੋ ਐਸੋ ਮਾਨੋ ਬਡੋ ਸੰਤ ਹੈ॥ ਬਾਂਕੋ ਬਲਵੰਤ ਜਾਂਕੋ ਹੈ ਦੇਖਨ ਕੋ ਐਸੋ ਮਾਨੋ ਕੋਊ ਬਡੋ ਸੰਤ ਹੈ॥ ਬਾਂਕੋ ਬਲਵੰਤ ਜਾਂਕੋ ਪਾਈਏ ਨ ਅੰਤ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੋ ਅੰਸ ਜਸਵੰਤ ਜਾਮਵੰਤ ਹੈ॥੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਔਰ ਕਪਿ ਯੂਥਨ ਮੈਂ ਦਫੈ ਜੁ ਚਲੇ ਆਵਤ ਹੈਂ ਬੈਰੀ ਬਨ ਦਾਹਨ ਕੋ ਬਡੇ ਡੀਲ ਨਿਆਈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਕੋ ਅਚਲ ਹੈਂ॥ ਤੇਖੋ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇਂ ਔਰ ਜੇਤੇ ਆਵੈਂ ਕਪਿ ਮਾਨੋਂ ਕਵਿ ਰਾਮ ਭਾਦੋਂ ਬਾਤਲ ਕੇ ਕਲ ਹੈਂ॥ ਹੌ ਨ ਪਹਿਚਾਨਤ ਹੋਂ ਐਸੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਹੋਂ ਅੰਗਦ ਕਹੇ ਹੈਂ ਮੋਸੌਂ ਏਈ ਨੀਲ ਨਲ ਹੈਂ॥੧੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਡੋ ਸਨਮਾਨ ਸਬ ਕਰੈਂ ਯਾਕੀ ਕਾਨ ਅਰ ਸਬੈ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਕੋ ਦੇਖੀਅਤ ਜੀਉ ਹੈ॥ ਯਾਕੀ ਦੁਤਿ ਆਗੇ ਛਬਿ ਔਰਨ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੇ ਦੇਖੋ ਕਵਿ ਰਾਮ ਪੌਰਖ ਕੀ ਸੀਉ ਹੈ॥ ਯਹੀ ਕੇ ਨਿਹੋਰੇ

ਝੂਠੇ ਸਾਚੇ ਰਾਮ ਮਾਰੇ ਬਾਲੀ ਲੋਗ ਯੌਂ ਕਹਤ ਤੀਆ ਲੈ ਦਈ ਸੁ ਕੀਉ ਹੈ॥ ਸੁਨੋ ਯਾਕੋ ਨਾਉਂ ਮੇਰੇ ਦੇਸ ਦੇਸ ਗਾਂਉ ਸਬ ਸਾਖਾ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਉ ਰਵਿ ਮੂਰਤ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਹੈ॥੧੧॥

ਛਪੈ॥ ਸਰਦ ਕਮਲ ਲੋਚਨ ਬਿਸਾਲ ਅਲਿ ਮਾਲ ਅਲਿਮ ਜਨ॥ ਸਜਲ ਸਘਨ ਘਨ ਦੁਤ ਸਰੀਰ ਬਨ ਮਾਲ ਇੰਦ੍ਰ ਧਨ॥ ਕੋਟਿ ਮਦਨ ਛਬਿ ਰਵਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਲਾਵੰਨ ਸੁਭਗ ਤਨ॥ ਭਫਅ ਮੰਡਨ ਅਵਤੰਸ ਚਰਨ ਸ.ੇਵਤ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਜਨ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਸਾਰੰਗ ਧਰ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨ ਵਿਪਤ ਹਰ॥ਕਵਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰਗਟ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ ਏ ਸੀਤਾ ਪਤਿ ਰਾਮ ਬਰ॥੧੨॥

ਛਪੈ॥ ਤਰਨਿ ਬੰਸ ਭੁਜ ਦੰਡ ਪ੍ਰਗਟ ਪੌਰਖ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਤਿ॥ ਛਿਤਿ ਮੰਡਲ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਚਕਿਤ ਨਵ ਖੰਡ ਸਚੀ ਪਤਿ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਅਨਲ ਪ੍ਰਜੰਫਲਿਤ ਪ੍ਰਬਲ ਜਮ ਦਗਨ ਸੁਭਟ ਸੁਅ॥ ਮਰ ਕੁਵੰਡ ਸਤਖੰਡ ਉਂਮਡ ਘਨ ਬਰਖ ਸੁਮਤਿ ਭੁਅ॥ਅਤਿ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਕਾਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿਭ ਸੁੰਡ ਕਰਵਰ ਹਰਨ॥ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਾਮ ਪੂਰਨ ਸਕਲ ਸੋਈ ਸੋਈ ਰਘੁਕੁਲ ਭਰਨ॥੧੩॥

ਛਪੈ॥ ਕਨਕ ਬਰਨ ਛਬਿ ਮੈਨ ਨੈਨ ਬਿਸੀਅਰ ਜਨ ਸਾਇਕ॥ ਕਮਲ ਬਕਨ ਸੁਖ ਸਦਨ ਰਦਨ ਦੁਤਿ ਕੁੰਦ ਪਲਾਇਕ॥ ਭ੍ਰਿਕੁਟ ਭ੍ਰਮਰ

ਚੰਚਲ ਕਪੋਲ ਮ੍ਰਿਦ ਬੋਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮ॥ ਸੁਘਟ ਗ੍ਰੀਵ ਰਸ ਸੀਵ ਕੰਠ ਮੁਕਤਾ ਬਿਘਟਤ ਤਮ॥ ਜਗਯੋ ਪਵੀਤ ਕਟ ਪਟ ਕਲਿਤ ਰਘੁਪਤਿ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਨਿਪੁਨ॥ ਸੋਈ ਜਾਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਸੁਤ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁ ਕਵਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰਭਫ ਲਛਮਨ॥੧੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਤੇ ਤੋ ਕਹੇ ਬਿਚਾਰ ਆਏ ਕਪਿ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰਿ ਪੌਰਖ ਅਪਾਰ ਕਹਾਂ ਲੌ ਗਿਨਾਊਂ ਔਰ ਕੇ॥ ਦੂਨੇ ਕਯੋਂ ਨ ਆਵੈਂ ਸੋਰ ਸੌ ਗੁਨੋ ਮਚਾਵੈਂ ਸੁ ਤੋ ਸ਼ਿਵ ਕੀ ਦੁਹਾਈ ਸਬ ਮੇਰੀ ਏਕ ਦੌਰ ਕੇ॥ ਭੀਰ ਕੇ ਪਰੇ ਤੇ ਕੁੰਭ ਕਾਨਹ ਜਗੈ ਹੌਂ ਜਾਇ ਜਾਕੋ ਭੱਛ ਬਾਨਰ ਪਿਟੌਰਾ ਕੌਰ ਕੌਰ ਕੋ॥ਪਾਹੂੰ ਪਰ ਮੇਰੇ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚੋਟ ਲਾਗੈ ਫੂਟ ਜੈਹੈ ਜੈਸੇ ਬਾਸਨ ਬਿਲੌਰ ਕੇ॥੧੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੌਨੋ ਕਪਿਰਾਜ ਨਾਰ ਗਈ ਤੇ ਨ ਰਹੀ ਲਾਜ ਤਾਕੋ ਸ੍ਵਾਸ ਤ੍ਰਾਸ ਕੇ ਉਸਾਸਨ ਉਡਾਇ ਹੌਂ॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਨੀਲ ਨਲ ਮਾਰਤ ਨ ਲਾਗੈ ਪਲ ਹਨੂਮਾਨ ਬਾਂਧਿਓ ਤੈਸੇ ਬਹੁਰੋ ਬੰਧਾਇ ਹੌਂ॥ ਏਕਨ ਕੋ ਸਿੰਧ ਬੋਰ ਏਕਨ ਕੀ ਨਾਰ ਕੋਰ ਏਕਨ ਮਰੋਰ ਮੰਫਡ ਕੋਟ ਲੈ ਉਡਾਇ ਹੌਂ॥ ਡਰੌਂ ਜਿਨ ਏਕ ਦਾਮ ਕੌਨ ਗਿਨਤੀ ਮੇਂ ਰਾਮ ਤਾਕੋ ਭਾਈ ਭਾਈ ਸੋਂ ਮਿਲਾਇ ਖਾਇ ਜਾਇ ਹੌਂ॥੧੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਹੰਫ ਓਰ ਛੇਕ ਛੇਕ ਮਾਰੋਂ ਗਿਨ ਏਕ ਏਕ ਬਚ ਹੈ ਨ ਕੋਉ ਤਬ ਕੌਨ ਕਾਂਕੌ ਰੋਇ ਹੈਂ॥ ਸ੍ਰੌਨਤ ਮੈਂ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੈਰਵ ਨਥਵਾਊਂ ਜਫਥ ਜੋਗਨੀ ਅਘਾਇ ਕੇ ਪਸਾਰ ਪਾਇ ਸੋਇ ਹੈਂ॥ਮੇਰੇ ਬਲ ਆਗੈ ਕੌਨ ਕੌਨ ਕੀ ਨ ਗਈ ਪਤਿ ਔਰ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕੌਨ ਕੌਨ ਨ ਖੋਇ ਹੈ॥ ਏਤੇ ਪਰ ਰਾਮ ਕਰ ਹੈ ਸੋ ਹਫੈ ਹੈ ਨਾਹੀਂ ਸਿਵਜੀ ਕਰੈਗੋ ਸੋਈ ਹੋਇ ਹੈ॥੧੮॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਯਹਿ ਹੰਕਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅੰਤਰ ਮੈਲੇ ਰਾਮ ਸੋ॥ ਕੌਨ ਕਰੇ ਤਪ ਜਾਪ ਨਾਮ ਲੇਤ ਲੱਜਾ ਮਰੇ॥੧੯॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜੋ ਕੋਓਫ ਤੁਮਸੋ ਯੋ ਕਹੈ ਬਿਨ ਬੂਝੈ ਯਹਿ ਬਾਤ॥ ਰਾਵਨ ਸਬ ਕੋ ਬਲ ਕਹਯੋ ਕੌਨ ਹੇਤ ਸਕੁਚਾਤ॥੨੦॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬੈਰੀ ਕੋ ਬਲ ਕਹੇ ਤੇ ਸਬੈ ਸੂਰਤਾ ਜਾਦ॥ ਅਬ ਰਾਖੰਨ ਲੰਕਾ ਪਤੀ ਕਾਇਰ ਜਿਉਂ ਬਿਲਲਾਤ॥੨੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਫਿਰ ਪਾਛੈ ਨਿੰਦੇ ਸਬੈ ਬਹੁਰ ਕਹਾ ਯਹਿ ਹੇਤ॥ ਕੈ ਡਰਪੈ ਕੈ ਲਰਤ ਹੈ ਕਿਧੌ ਜਾਨਕੀ ਦੇਤ॥੨੨॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਾਂ ਕਹ ਫਿਰਿ ਸਮਝਾਈਅਹੁ ਸੁਨਹੁ ਸੰਤ ਮਨ ਲਾਇ॥ਭਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤੁਮਹੂੰ ਕਰੀ ਉਤਰ ਸੁਨੋ ਅਘਾਇ॥੨੩॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਕੀਨੋ ਸ੍ਰਾਪ ਬਿਨਾਸ ਅਸੁਰ ਜੋਨ ਰਾਵਨ ਪਰਿਓ॥

ਹੁਤੋ ਪੁਰਾਤਨ ਦਾਸ ਭਗਤ ਭਾਉ ਮਨ ਮੈ ਧਰੈ॥੨੪॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਜੋ ਅਪਨੋ ਨਹਿ ਹੋਇ ਤਾਂ ਢਿਗ ਪ੍ਰਭ ਆਵੈ ਨਹੀਂ॥
ਜਯੋਂ ਖੇਲਤ ਮਹਿ ਗੋਇ ਬਹਕ ਗਏ ਖੈਂਚਤ ਫਿਰੈ॥੨੫॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਭ ਚਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਰਸਨ ਹੀਂ ਮਨ ਫਿਰ ਗਯੋ॥ ਸੁਕੋ ਸਭਾਰੇ ਆਪ ਜਲ ਤਰੰਗ ਜਲ ਬਿੰਬ ਰਵਿ॥੨੬॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸਿਸਰ ਹੋਤ ਪਤ ਝਾਰ ਆਂਬ ਕਟਾਹਲ ਏਕਸੇ॥ਰਾਮ ਬਸੰਤ ਨਿਹਾਰ ਜਗ ਜਾਨੈ ਮੌਰਤ ਪ੍ਰਗਟ॥੨੭॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਲ਼ਗੀ ਸਯਾਮਤਾ ਰੇਖ ਬਿਨ ਜਾਨੇ ਮੁਖ ਬਿਸਦ ਕੋ॥
ਬਹੁਤ ਆਰਸੀ ਦੇਖ ਦੂਰ ਕਰੈ ਕੈ ਬਿਸਤਰੈ॥੨੮॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਔਰ ਜੁਗਤ ਸੁਨ ਲ਼ੇਹੁ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਵਤ ਰਾਮ ਕਵਿ॥ਕੈ ਫਿਰ ਉਤਰ ਦੇਹੁ ਕੈ ਸਮਝੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ॥੨੯॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਰਾਮਹਿ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰ ਹਨੂਮਾਨ ਅੰਗਦ ਕਹੈ॥ਤਬ ਰਾਵਨ ਰਿਸ ਮਾਰ ਰਾਮਚੰਦ ਮਨ ਮੈਂ ਧਹੈ॥੩੦॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੀ ਵਿਪਰੀਤ ਮਨ ਮੈਂ ਹੌਂ ਰਾਵਨ ਰਹੋਂ॥ਕਹਾਂ ਜੁਧ ਕੀ ਰੀਤਿ ਜਬ ਲ਼ਗ ਹੌਂ ਜੀਅ ਮੈਂ ਬਸੋਂ॥੩੧॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਰਘੁਰਾਇ ਸਸਿ ਦੇਖੈ ਜਯੋਂ ਮਨ ਦ੍ਰਵੈ॥ਸਬਹਨ ਕੇ ਗੁਨ ਰਾਇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਾਮਹਿ ਮਿਲ਼ਯੋ॥੩੨॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਜਯੋਂ ਕੋਕਿਲਾ ਸੁਜਾਨ ਕਾਕ ਬੰਸ ਵਾਸੋ ਕੀਓ॥ਬੋਲਤ ਕੁਲ ਪਹਿਚਾਨ ਰਾਮ ਨਾਮ ਐਸੇ ਗਯੋ॥੩੩॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਲਗ ਚਮਕਤ ਰੇਤ ਦਿਨਕਰ ਕਿਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ॥ਜਬ ਅਪਨੋ ਬਲ ਲੇਤ ਬਹੁਤ ਧੂਰ ਕੀ ਧੂਰ ਹੀ॥੩੪॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਦਸਕੰਧ ਰਿਸ ਬਾਢੀ ਭੁਜ ਬਲ ਕਹਯੋ॥ ਭਯੋ ਅੰਧ ਕੋ ਅੰਧ ਤਾਹੀਂ ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਕਰੈ॥੩੫॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਬੋਲੀ ਮੰਦੋਦਰੀ ਚਰਨ ਲਗਾਯੋ ਮਾਥ॥ ਬਚਨ ਜਥਾਰਥ ਮੈਂ ਕਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਲੰਕ ਕੇ ਨਾਥ॥੩੬॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਬਿਨਾ ਜਤਨ ਸੋਈ ਹੋਇ ਜੁ ਕਛ ਭਾਗ ਬਿਧਿਨਾ ਲਿਖਯੋ॥ ਐਸੋ ਰਾਜ ਨ ਖੋਇ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਬੰਦਤ ਚਰਨ॥੩੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੰਚਨ ਕੌ ਗਾਉਂ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕਨ ਮੈ ਨਾਉਂ ਸਦਾ ਸੁਖ ਹੂੰ ਕੀ ਛਾਉਂ ਹੈ ਨ ਬੋਲ ਪਰਪੰਚ ਕੇ॥ ਰੁੱਦ੍ਰ ਸੋ ਤੋਂ ਐਸੀ ਰਤਿ ਜਾਂਤੇ ਸੁਰਲੋਕ ਪਤਿ ਖੀਜੈ ਡਰ ਜਾਤ ਬੈਠ ਆਨੰਦ ਭ੍ਰਮੰਚ ਕੇ॥ ਮੇਘ ਨਾਦ ਆਦਿ ਦੈ ਸਹਾਇਕ ਹੈਂ ਸਬੈ ਸੂਰ ਪੂਰਨ ਭੰਡਾਰ ਮਨਿ ਗਿਰਿ ਕੰਚ ਕੇ॥ ਆਜ ਤੋ ਵਿਭਤਿ ਘਰ ਮਾਹਿ ਤੇਰੇ ਐਸੀ ਜੈਸੀ ਇੰਦ੍ਰ ਨ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਨ ਬਰਨ ਬਿਰੰਚ ਕੇ॥੩੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਦੀਨ ਔਰ ਦੂਰਿ ਕੀਨ ਨਾਰਿ ਕੋ ਨਿਵਾਇ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ਹੌਂ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮੋਹਿ ਮਾਂਗੀ ਦੀਜੈ ਨ ਬਿਲੰਬ ਕੀਜੈ ਕੋਊ ਦਿਨ ਜੀਜੈ ਜਾ ਤੇ ਤਾਹੀ ਕੋ ਅਰਤ ਹੌਂ॥ ਐਸੀ ਕੌਨ ਬਾਤ ਤਾਕੋ ਬੇਗ ਕਯੋ ਨ ਮਾਂਗੋ ਰਾਨੀ ਮਾਂਗੇ ਜੌ ਨ ਦੇਹੁ ਤਾਂ ਤੇ ਮਾਂਗਤ ਡਰਤ ਹੌਂ॥ ਰਾਜ ਕਯੋਂ ਨ ਕਰੌ ਕਰੀਏ ਹੈ ਅਨੁਸਰੈ ਸਿਰ ਜਾਨਕੀ ਨ ਦੈਹੌਂ ਦੇਹੁ ਪਾਇਨ ਪਰਤ ਹੌਂ॥੩੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋ ਸੀਅ ਹੈ ਸਿਰ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁੰਦਰਿ ਰਾਵਨ ਔ ਰਘੁਨਾਥ ਜਤੀ ਕੇ॥ ਦੇਖ ਸੰਘਾਰ ਜੁ ਡਾਰਤ ਹੌਂ ਕਪਿ ਜੂਥ ਰਤੀ ਬਿਨ ਏਕ ਰਤੀ ਕੇ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਜੀਤਤ ਯੌ ਭਜ ਹੈਂ ਜੈਸੇ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨਹਾਰ ਸਤੀ ਕੇ॥ ਆਪ ੳਮਾਪਤਿ ਬਾਂਧ ਦਯੋ ਸਭ ਪੌਰਖ ਦੇਖਹੁ ਲੰਕਪਤੀ ਕੇ॥੪੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਨਾਥ ਯਹੈ ਸਭ ਬਾਤ ਸਹੀ ਪਰ ਸਾਚ ਕਹੌਂ ਜਿਹ ਤੇ ਦੁਚਿਤਾਈ॥ ਜਾਕਹੁ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਹੇਂ ਸੋਈ ਜੋ ਯਹਿ ਰਾਮ ਤੋ ਹੈਨ ਭਲਾਈ॥ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਸੁਨ ਨਾਰਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕਾਹੂੰ ਕੀ ਬਾਮਨ ਹੈ ਡਹਿਕਾਈ॥ ਏ ਸਭ ਦੰਤ ਕਥਾ ਦਈ ਜੋਰ ਕਹਯੋ ਯਹਿ ਬਯੋਤ ਸੋ ਖਾਹੁ ਕਮਾਈ॥੪੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਾਰੋਂ ਜੁਗ ਜਹੀਂ ਤਹੀਂ ਤੀਨ ਰਾਮ ਸੁਨੇ ਸਹੀ ਐਸੋ ਕੌਨ ਤੀਨ ਮੈਂ ਜੁ ਮੇਰੋ ਬਲ ਟੇਕ ਹੈ॥ ਏਕ ਤੋ ਪਰਸ ਰਾਮ ਦੂਜੇ ਬਲਰਾਮ ਏਕ ਔਰ ਸੁਨਯੋ ਕੋਊ ਆਯੋ ਘਨੇ ਘਾਉ ਸੇਕ ਹੈ॥ ਮੋਸੋ ਸੁਨ ਪ੍ਰਗਟ ਬਿਰੰਚ ਕਹਿਓ ਬੀਸ ਬਾਰ ਤੇਰੀ ਓਰ ਤੀਨ ਲੋਕ ਮਾਹਿ ਕੋ ਨ ਦੇਖ ਹੈ॥ ਏਕ ਰਾਮ ਬੀਤਿਓ ਏਕ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਏਕ ਛੇਕਤ ਹੋ ਰਾਖੇ ਪੁਨ ਬੋਲੇ ਸੁਤੋ ਰਾਵਨ ਹੀਂ ਛੇਕ ਹੈ॥੪੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋ ਡਰਪੀ ਜਬ ਸੁਨੀ ਬਿਧਿ ਆਨ ਬਨੀ ਬਿਧਿ ਤੂ ਡਹਕਾਯੋ॥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਪਰਪੰਚ ਬਡੇ ਜੁ ਛਲਯੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਕਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ॥ ਜੋ ਇਹ ਰਾਮਹਿ ਛੇਕਤ ਹੋ ਪ੍ਰਭ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹਾਥਨ ਕਯੋਂ ਨ ਛਿਕਾਯੋ॥ ਅੰਤਕ ਚੌਥੇ ਹੰਕਾਰ ਮੈ ਕੈ ਰਿਸ ਛੇਕ ਹੈ ਰਾਵਨ ਕੋ ਯਹਿ ਆਯੋ॥੪੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੋਈ ਯਹਿ ਰਾਮ ਤੇਰੇ ਕਾਮ ਛਾਡ ਆਯੋ ਧਾਮ ਜਾਕੇ ਬਲ ਲੋਕ ਪਾਲ ਨਿਰਭੈ ਰਹਤ ਹੈਂ॥ ਸੋਈ ਰਾਮ ਛੀਰਿ ਸਿੰਧੁ ਤੇ ਜਾਗਯੋ ਜਾਇ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਸੋਂ ਨ ਕਹੇ ਦੇਵ ਤੁਮ ਤੇ ਡਰਤ ਹੈਂ॥ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਮਾਰੇ ਮਧੁ ਕੈਟਲ ਸਿੰਘਾਰੇ ਅਜ ਹੂੰ ਲੌ ਤੀਅ ਨੈਨਨ ਤੇ ਝਰਨਾ ਝਰਤ ਹੈਂ॥ ਔਰ ਏਕ ਬਡੋ ਹੈ ਸੁਭਾਉ ਨੈਕ ਜਾਹਿ ਮਿਲੈ ਔਗਨ ਨ ਹੋਤ ਸੌ ਗੁਨੋ ਢਰਤ ਹੈਂ॥੪੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਦੂਤ ਤੌਂ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੁ ਸਹੀ ਅਬ ਆਗੇ ਤੇ ਮੌਨ ਗਹੋ॥ ਤੀਅ ਹੈ ਵਿਪਰੀਤ ਕੀ ਬਾਤ ਸਹੀ ਤਬ ਲੰਕ ਦਹੀ ਅਬ ਮੋਹਿ ਦਹੋ॥ ਗਢ ਆਨ ਵਿਭੀਖਨ ਰਾਜ ਕਰੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕੈ ਬਾਨਨ ਦੇਹ ਸਹੋ॥ ਤਿਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਨਹਿ ਸੀਅ ਦਈ ਇਕ ਰਾਵਨ ਕੋ ਯਹਿ ਬੋਲ ਰਹੋ॥੪੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਪਨੇ ਹਾਥਨ ਆਪਨੇ ਸੀਸ ਉਤਾਰ ਉਮਾਪਤਿ ਰੁਦ੍ਰ ਰਿਝਾਏ॥ ਤੇ ਪੁਨ ਆਪਨੋ ਹਾਥ ਸਵਾਰ ਸੁਧਾ ਰਸ ਸਾਨ ਕੁਬੰਧ ਬਨਾਏ॥ ਬਾਤ ਕਹੇ ਬਿਨ ਕਿਉਂ ਬਨਹੈ ਸੁਨ ਮੂੜ ਜੇ ਰਾਮ ਕੇ ਹਾਥ ਗਿਰਾਏ॥ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕਹਾਂ ਸੁਨ ਛੁੱਦ੍ਰ ਤੇ ਮੂਢ ਨ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੇ ਬਾਪ ਪੈ ਜਾਂਹਿ ਲਗਾਏ॥੪੬॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਕੈ ਮਿਲ ਕਰ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਕੈ ਕਰ ਮੇਰੋ ਘਾਤ॥ ਪਾਛੇ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰੀਅਹੁ ਕਹੌਂ ਨ ਫੋਟਕ ਬਾਤ॥੪੭॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਤਬਹੀਂ ਲੌ ਤੌ ਕਾਨ ਜਬ ਲਗ ਜੀਅ ਜੋਖੋਂ ਨਹੀਂ॥ ਫਿਰ ਕਾਸੋਂ ਪਹਿਚਾਨ ਆਨ ਬਨੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨ ਸੋਂ॥੪੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਭੈ ਬੋਲਤ ਬਚਨ ਰਸਾਲ॥ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਨਰ ਤੇ ਭਲੇ ਸੂਕਰ ਸ੍ਵਾਨ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ॥੪੯॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਔਰ ਕਹੋਂ ਇਕ ਬਾਤ ਰਾਜਾਏ ਸਬ ਹੋਹਿੰਗੀ॥ ਜਿਉਂ ਪੈ ਯੌ ਉਫਨਾਤ, ਰਾਮ ਤੇਜ ਤੀਛਨ ਲਗੈ॥੫੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੂ ਤੋ ਭਯੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੋ ਕੁਲ ਪੌਰਖ ਮੈ ਨ ਰਤੀ ਛਤਿ ਹੈ॥ ਸੀਆ ਦੇਹ ਸੁਖੀ ਕਰ ਬੰਸ ਸਬੈ ਜੋ ਸਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਪਦ ਸੋ ਰਤੀ ਹੈ॥ ਸੁਨ ਨਾਤਰ ਹੈ ਉਤਪਾਤ ਬਡੋ ਮੁਹਿ ਜਾਨਤ ਹੋ ਤੀਅ ਕੀ ਮਤਿ ਹੈ॥ ਸਠ ਸੋ ਧਰਨੀ ਸਰਨੀ ਸਰਨੀ ਗੜ ਕੀ ਧਰਨੀ ਸਬ ਕਾਂਪਤਿ ਹੈ॥੫੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਤ ਤੌ ਬਨੀ ਹੈ ਭਲੀ ਆਜ ਲੌ ਗਈ ਹੈ ਚਲੀ ਰਾਮ ਸੋ ਜੋ ਬੈਰ ਯਹੈ ਜਾਨੀ ਬਾਤ ਹਾਨ ਕੀ॥ ਸੂਕੀ ਬੈਲ ਕਾਲ ਕੀ ਲੈ ਫੂਲੀ ਲਾਗੀ ਕਲੀ ਸੁਤੋ ਜਾ ਦਿਨ ਤੇ ਲੰਕ ਜਲੀ ਬਾਤ ਸੋ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੀ॥ ਤੋਕੋ ਨਿਜ ਲੋਕ ਦੈਕੈ ਆਪਨੋ ਕੁਬੋਲ ਲੈਕੇ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਬਾਤ ਕਛੂ ਸਿਵ ਕੇ ਸਯਾਨ ਕੀ॥ ਗੰਗ ਕੇ ਤਰੰਗ ਸੋ ਅਨੰਗ ਰਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇਰੋ ਸੋਈ ਹੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੈਹੈ ਜਾਨਕੀ॥੫੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਨਰ ਕੇ ਪੂਤ ਮਿਲ ਬਡੇ ਅਵਧੂਤ ਦੇਖ ਛਿਨ ਮੈਂ ਕਸੂਤ ਕਰ ਡਾਰਯੋ ਹੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੋ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਆਯੋ ਤਿਨ ਠੋਕ ਕੈ ਜਰਾਯੋ ਪੁਰ ਵਾਕੋ ਕਹੈ ਅੰਗਦ ਕੀਆ ਹੈ ਕਾਮ ਛੁਦ੍ਰ ਕੋ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਜੂ ਸੇ ਸਬਹੀਂ ਕੋ ਬਲ ਫੀਕੋ ਜੈਸੇ ਬਾਮਨ ਕੇ ਆਗੇ ਬੇਦ ਕੋ ਨ ਸੁਨੈ

ਸੂਦ੍ਰ ਕੋ॥ ਤੇਰੇ ਜੀਅ ਮੈ ਨ ਰਹੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹੈ ਜੈਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇਰੋ ਰੁੱਦ੍ਰ ਤੈਸੇ ਰਾਮ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋ॥੫੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੈਸੇ ਭ੍ਰਮ ਟਾਰਕੈ ਮਿਲੀ ਬਿਬੇਕ ਬਾਨੀ ਤਮ ਲੋਕ ਮਾਂਹਿ ਚੰਦ ਚਾਂਦਨੀ ਨ ਆਨਕੀ॥ ਅਰ ਕੁਮਲਾਨੀ ਕੁਮਦਨੀ ਛਬਿ ਪਾਇ ਸਸਿ ਸ਼ੋਕ ਕੋ ਨਿਵਾਰ ਫੂਲ ਜਾਤ ਹੈ ਅਚਾਨਕੀ॥ ਜੈਸੇ ਬਡੇ ਪਾਪ ਕੋ ਪਛਾਰ ਦੌਰ ਬੇਦ ਬਿਧਿ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਜੋਗ ਜੱਗ ਦਾਨ ਕੀ॥ ਤੈਸੇ ਤੋਕੋ ਕੁੰਟਬ ਸਮੇਤ ਪੀਸ ਡਾਰੈ ਕੰਤ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੂਸੋ ਮਿਲ ਜੈਹੈ ਯਹਿ ਜਾਨਕੀ॥੫੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੈਸੇ ਪੌਨ ਪਾਨੀ ਮਿਲ ਜਾਤ ਦਾਨ ਦਾਨੀ ਐਸੀ ਬਾਨੀ ਕੋ ਤੌ ਸਦਾ ਨਿਤ ਕੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ਤੇ ਕਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਘਟ ਪੂਰਨ ਮੈ ਪਰਯੋ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਰਵਿ ਫੂਟੇ ਘਟ ਮਾਹਿ ਸਠ ਸੂਰ ਨ ਅਨੇਕ ਹੈਂ॥ ਜੈਸੇ ਰਾਗ ਤਾਨ ਮਿਲੈ ਬੇਦ ਕੋ ਪੁਰਾਨ ਪਢੋ ਸਕ੍ਰਤ ਸੁ ਦਾਨ ਤਯੋਂ ਤਰੰਗ ਜਲ ਟੇਕ ਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਪੀਅ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਨਾਥ ਰਘੁਨਾਥ ਤੇਰੇ ਚੰਦ੍ਰ ਮੌਲ ਪਾਰਬਤੀ ਨਾਥ ਨਾਥ ਏਕ ਹੈਂ॥੫੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੌ ਲੌ ਸਮਝਾਵੈ ਕੋਊ ਖੋਇ ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਦੋਊ, ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਗਯੋ ਗਯੋ ਸ਼ਿਵ ਹੈ ਕਹੂੰ॥ ਮੈ ਹੂੰ ਸੁਨੀ ਗੋਰੀ ਵਹੈ ਹਫੈ ਰਹੀ ਚਕੋਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਿਨ ਤੇਰੀ ਓਰ ਦੇਖਤ ਨ ਨੈਕ ਹੂੰ॥ ਆਇ

ਰਘੁਬੀਰ ਮੋਹਿ ਯਹੈ ਬਡੀ ਪੀਰ, ਰਣ ਤਾਸੋ ਕੈਸੇ ਜੀਤ ਹੋ ਨ ਜੀਤੀ ਸੀਅ ਤੈ ਕਹੂੰ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਿਓ ਮਾਨ ਬਾਤ ਯਹੈ ਸਾਚੀ ਜਾਨ ਮੂਢ ਜੌ ਨ ਮਾਨ ਹੈ ਤੌ ਦੁਖ ਪਾਇ ਹੈਂ ਅਨੇਕ ਹੂੰ॥੫੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਲੈ ਆਯੋ ਚੁਰਾਇ ਸੀਅ ਧਰਯੋ ਡਰ ਹੈ ਨ ਜੀਅ, ਰਾਮਚੰਦ ਜੁ ਸੋ ਐਸੇ ਦੁਖ ਦੀਜੀਅਤ ਹੈ॥ ਤਾਪਰ ਨਿਸ਼ੰਕ ਪਰਜੰਕ ਪੌਢੇ ਲੰਕ ਪਤਿ ਲੈ ਕਲੰਕ ਮੂੰਡ ਏਕੋ ਦਿਨ ਜੀਜੀਅਤ ਹੈ॥ ਅਜ ਹੂੰ ਹਮਾਰੀ ਮਤਿ ਜਾਨਕੀ ਦੈ ਰਾਖ ਪਤਿ, ਨਾਰ ਹੂੰ ਕੋ ਕਹਯੋ ਕਹੂੰ ਮਾਨ ਲੀਜੀਅਤ ਹੈ॥ ਖਾਮੀ ਦੇਖ ਹਾਮੀ ਸ਼ੰਕਰ ਨ ਭਰੇ, ਬੌਰੈ ਬਾਮੀ ਕਾਮੀ ਐਸੋ ਕਾਮ ਕੀਜੀਅਤ ਹੈ॥੫੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਨਕੀ ਟਕੇਰ ਲਾਗੋ ਦੁੰਦਭੀ ਮੈਂ ਮਾਰੂ ਬਾਜੇ ਜੀਅ ਐਸੀ ਰੁੱਦ੍ਰ ਮੇਰੀ ਓਰ ਲਰੈਗੋ॥ ਜੈਸੇ ਤੁਮ ਦਾਨਵ ਭਏ ਹੋ ਏਕ ਓਰ ਸਭ, ਤੈਸੇ ਦੇਵ ਏਕ ਹੋਤ ਬੀਚ ਕੌਨ ਪਰੈਗੋ॥ ਬੋਲ ਨ ਗਏ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਕਹੈਗੋ ਤੂੰ ਬਡੋ ਪਾਪੀ, ਰਾਮ ਤੇ ਨ ਡਰਯੋ ਤੋ ਤੂੰ ਮੋ ਤੇ ਕਹਾਂ ਡਰੈਗੋ॥ ਦੂਰ ਨਾਰ ਨਾਗੀ ਬੋਲ ਕੀ ਤੋ ਪੀਠ ਲਾਗੀ, ਬੇਟਾ ਸੁਰਰਾਗੀ ਐਸੋ ਭਾਖ ਫੇਰ ਕਰੈਗੋ॥੫੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੂਠੇ ਦੇਤ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਰੂਠੇਈ ਮੁਕਤਿ ਬਿਧਿ ਐਸੋ ਕਰੁਨਾ ਕੀ ਨਿਧਿ ਕੋਹੈ ਕਹਾਂ ਪਾਈਏ॥ਝੂਠੋ ਸਬ ਤੇਰੋ ਹਠ ਦੇਵ ਬਿਨਾ ਜੈਹੈ

ਸਠ ਸੋਈ ਰਘੁਬੀਰ ਨੀਲ ਕੰਠ ਕੰਠ ਗਾਈਏ॥ ਸਿਮਰੈ ਜੋ ਏਕ ਬਾਰ ਤਾਕੋ ਰਾਮ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਿਸਰੈ ਨਾਹੀ ਸੁ ਕਯੋਂ ਬਿਸਰਾਈਏ॥ ਰਘੁਕੁਲ ਤਿਲਕ ਮਿਲਕ ਬਲ ਜਾਕੀ ਤਾਂਕੀ, ਕਿਲਕ ਕਿਲਕ ਕੈ ਸ਼ਰਨ ਕਯੋਜ ਨ ਜਾਈਏ॥੫੯॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਬੋਲੀ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸੁਨ ਲੈ ਬਾਤ ਨਿਫੋਟ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਜਸ ਸੋ ਕਹੈ ਜਾਕੀ ਰਸਨਾ ਕੋਟ॥੬੦॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਮੋ ਮੁਖ ਰਸਨਾ ਏਕ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਸੁਮਤੇ ਥਕੇ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ ਅਨੇਕ ਤਾਂਕੋ ਸਾਖ ਭੁੰਜਗ ਪਤਿ॥੬੧॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਜਯੋ ਖਗ ਗਗਨ ਉਡਾਨ ਬਿਨਾ ਅੰਤ ਭੁਇ ਪਰਹਿ॥ ਤੈਸੇ ਮਤਿ ਅਨੁਮਾਨ ਰਘੁਪਤਿ ਜਸ ਬਰਨਤ ਸਬੈ॥੬੨॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਤੋਹਿ ਨ ਉਪਜਤ ਗਯਾਨ ਰਾਜਾ ਮੋਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ॥ਅਬ ਨਿਹਚੈ ਜੀਅ ਜਾਨ ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਸੁਖ ਤੇ ਰਹੈਂ॥੬੩॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾ ਅਪਾਰ ਜੇ ਘਟ ਮੰਦਰਿ ਭਰ ਰਹੈ॥ ਧਰੇ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰ ਸਿਵ ਅਜਹੂੰ ਹੈ ਧਯਾਨ ਮੈਂ॥੬੪॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਕਹਬੇ ਕੋ ਵਹ ਨੀਲ ਬਿਨਾ ਅੰਤ ਆਕਾਸ਼ ਜਯੋਂ॥ ਤਯੋਂ ਸੀਤਾ ਕੋ ਸੀਲ ਸਾਤ ਲੋਕ ਊਪਰ ਸਦਾ॥੬੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਸਤ ਤੇਂ ਧਰ ਸੇਸ ਰਹਯੋ ਛਿਤ ਕੋ ਸਿਰ ਭਾਰ ਨ ਲਾਗੇ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਸਤ ਤੇਂ ਸਸਿ ਸੂਰ ਫਿਰੈਂ ਕਨਕਾਚਲ ਸੋਂ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਸਤ ਤੇਂ ਸ਼ਿਵ ਸਾਧ ਸਮਾਧ ਰਹੇ ਅਜਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਗੇ॥ ਤਾਂ ਸਤ ਦੀਪ ਕੀ ਜੋਤ ਨਿਹਾਰਕੈ ਰਾਵਨ ਰੰਕ ਪਤੰਗ ਜਯੋਂ ਪਾਗੇ॥੬੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਮੇਰ ਚਲੇ ਧ੍ਰੂਅ ਸੋਂ ਛਿਤ ਮੰਡਲ ਨੀਰ ਬਯਾਰ ਯਹੈ ਪ੍ਰਜਰੈ ਰੇ॥ ਜੋ ਸੀਅ ਰੋਸ ਧਰੇ ਜੀਅ ਮੈਂ ਫਿਰ ਕੈ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਤਬ ਕਾਲ ਮਰੈ ਰੇ॥ ਜਾਨਕੀ ਸੀਲ ਪਤਿਬ੍ਰਿਤ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਸੱਕ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਲੌ ਪਾਇ ਪਰੈ ਰੇ॥ ਤੋਹਿ ਜੋ ਸ੍ਰਾਪ ਨ ਦੇਤ ਸੁ ਤੌ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਪਾਇਨ ਤੇ ਡਰਪੈ ਰੇ॥੬੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪ੍ਰਭ ਤੋ ਬਡੇ ਸੁਸੀਲ ਤਾਂਤੇ ਕਾਲ ਕੀਨ ਢੀਲ ਦੇਖਬੇ ਕੋ ਕੌਤਕ ਸੇ ਰਾਮ ਹੈਂ॥ ਲਛਮਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰੈ ਸੋਈ ਭੌਂਹ ਦੇਖ ਡਰੈ ਰੁਦ੍ਰ ਆਨ ਬੀਚ ਪਰੈ ਤਾਕੋ ਕੌਨ ਕਾਮ ਹੈ॥ ਤੇਰੋ ਅਪਰਾਧ ਸੀਅ ਮਾਨਹੂੰ ਨ ਲੀਨੋ ਜਾਤੇ ਭਸਮ ਨ ਕੀਨੋ ਅਰ ਥਾਂਭਿਓ ਕ੍ਰੋਧ ਧਾਮ ਹੈ॥ ਤਾਂਕੋ ਸ੍ਰਾਪ ਦੀਜਤ ਹੈ ਜਾਕੋ ਨਾਮ ਲੀਜਤ ਹੈ ਰਾਮ ਤਜ ਨੀਚ ਕੌਨ ਲੇਤ ਤੇਰੋ ਨਾਮ ਹੈ॥੬੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਕੈ ਇਹ ਬਚਨ ਪਤਿ ਕੈ ਬੂਝੋ ਪਰਧਾਨ॥ ਬਿਨ ਆਈ ਮਰ ਜਾਇਬੋ ਕਹਬੋ ਕੌਨ ਸਿਆਨ॥੬੯॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਸੁਨ ਦੇਵਨ ਕੀ ਰੀਤ ਭੀਰ ਪਰੈ ਸੇਵਤ ਚਰਨ॥ ਜਬ ਦੇਖਤ ਵਿਪਰੀਤ ਫਿਰ ਮਾਰਤ ਸਭ ਸਿਮਟ ਕੈ॥੭੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਐਸੀ ਬਾਤਨ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੇਧੈ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਦੇਵ ਦੁਖ ਪਾਵੈਂ ਕਹੈਂ ਕੈਸੇ ਸਮਝਾਈਏ॥ਯਾਕੀ ਬਾਤ ਮਾਨੈ ਸੀਅ ਲੈ ਕੈ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਯਹ ਔਗੁਨ ਬਿਸਾਰ ਯਾਕੋ ਸੌ ਗੁਨੋ ਬਢਾਈਏ॥ਲਾਖੋ ਏਚ ਪੇਚਨ ਸੌਂ ਜੋਗ ਹੈ ਬਨਾਯੋ ਬਿਧ ਹੋਤ ਹੈ ਸੋ ਹੋਨ ਦੇਹੁ ਨਾਹੀਂ ਉਰਝਾਈਏ॥ ਕੋਊ ਯਾਹਿ ਜਾਇ ਸਮਝਾਵੈ ਰਾਂਡ ਮੌਨ ਭਜ ਤੋਕੋ ਔਰ ਰਾਵਨ ਕੀਓ ਹੈ ਸੋ ਸੁਨਾਈਏ॥੭੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਮਤਿ ਮਾਨੈ ਯਾ ਨਾਰ ਕੀ ਦੇਵ ਮਨਾਵਤ ਦੇਵ॥ ਸੀਤਾ ਸਤ ਤੇ ਗਾਇਗੋ ਰਾਵਨ ਕੌ ਅਹੰਮੇਵ॥੭੨॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਨਿਕਸ ਮਹਲ ਤੇ ਆਇ ਸਭਾ ਮਾਹਿ ਬੈਠਤ ਭਯੋ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਚਾਰ ਬੁਲਾਇ ਕੌਨ ਕੌਨ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹਿ॥੭੩॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਤੀਅ ਸਮਝਾਯੋ ਰੋਇ ਸਮਝ ਗਿਰਯੋ ਰਾਵਨ ਬਿਮੁਖ॥ ਰਾਮ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ਕਹਾਂ ਰੰਕ ਕਹ ਛੱਤ੍ਰ ਪਤਿ॥੭੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਸੁਕ ਤਾਕੋ ਤੁਮ ਬਿਆਸ ਸੁਤ ਜਾਨੋ ਜਿਨ ਦੈ ਕੈ ਬਡੋ ਆਦਰ ਮਹੋਦਰ ਬੁਲਾਯੋ ਹੈ॥ ਔਰ ਬਿਰੂਪਾਛ ਜਾਕੀ ਸਾਖ ਦੀਜੈ ਦੇਵ ਗੁਰ ਤਾਂ ਕੀ ਭੁਜ ਗਹਿਕੈ ਬਰਾਬਰ ਬਿਠਾਯੋ ਹੈ॥ਚੌਥੇ ਏਕ ਸਾਰਨ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਹਯੋ ਸਬ ਕੋ ਸੁਨਾਇ ਯਹਿ ਕੌਟ ਕਾਲ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਰਾਮ ਭਜ ਕੋਊ ਕਹੈ ਸੀਆ ਤਜ ਤੁਮ ਹੂੰ ਕਹੋ ਤੇ ਕਹਾਂ ਕਹੋ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ॥੭੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਾਰੋ ਹਾਥ ਜੋਰ ਫਿਰ ਤਾਸੋਂ ਕਹੈਂ ਬਾਤ ਉਠ ਜੌ ਕਹੋ ਤੋ ਰਾਜਾ ਮਤਿ ਏਕ ਹੀ ਦਿਢਾਈਏ॥ ਔਰ ਜੋ ਤਿਹਾਰੇ ਮਨ ਰੁਚੈ ਨਯਾਰੇ ਨਯਾਰੇ ਹਵੈਕੈ ਜੋਈ ਭਲੋ ਹੋਇ ਮੰਤ੍ਰ ਸੋਈ ਪੈ ਪਕਾਈਏ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਤੋਸੋ ਹਮ ਸਬੈ ਕਹਿ ਲੇਤ ਪ੍ਰਭ ਬੈਰੀ ਛੋਟੇ ਜਾਨੇ ਤੇ ਨ ਜੀਤ ਘਰ ਆਈਏ॥ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਮਹਾਂ ਰੁੱਦ੍ਰ ਬੈਰੀ ਸਬ ਕੀਨੇ ਛੁੱਦ੍ਰ ਤਊ ਸਾਵਧਾਨ ਸਦਾ ਕਹੋ ਤੋ ਸੁਨਾਈਏ॥੭੬॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਰਾਵਨ ਫਿਰ ਯੌ ਕਹਿਓ ਕਹੌ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੀ ਬਾਤ॥ ਜਾ ਸੁਨ ਕੈ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਹਾਤ॥੭੭॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਚਾਰੋ ਕਹਤ ਬਿਚਾਰ ਅਰਿ ਨੀਕੇ ਕਰ ਜੀਕੀਓ॥ ਤਊ ਨ ਨੈਕ ਬਿਸਾਰ ਸ਼ਿਵ ਅਜਹੂੰ ਦੁਚਿਤੋ ਰਹੈ॥੭੮॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੋ ਹੇਤ ਬ੍ਰਹਮ ਰੁੱਦ੍ਰ ਮੈਂ ਭੇਦ ਨਹਿ॥ ਸੋ ਤਪ ਧਨਹ ਨਿਕੇਤ ਅਰ ਦਾਤਾ ਰੀਝਤ ਸਦਾ॥੭੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੇਸਨ ਕੇ ਰਾਜ ਨਾਹੀਂ ਰਾਜ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨਾਹੀਂ ਖਾਤਾ ਸੌਕ ਨਾਜ ਨਾਹੀਂ ਬਿਆਜ ਨਾਹੀਂ ਆਵਤੋ॥ ਕੋਊ ਬਡੋ ਬਾਤ ਨਾਹੀਂ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੋ ਜਾਪ ਨਾਹੀਂ ਹਾਥ ਬਾਨ ਚਾਪ ਨਾਹੀਂ ਖੇਪ ਨਾ ਚਲਾਵਤੋ॥ ਬਲ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੈ ਜੁ ਠੌਰ ਠੌਰ ਜੀਤ ਤਊ ਬੈਰੀ ਤੇ ਨਿਚੀਤ ਹ੍ਵੈ ਨ ਆਂਖਨ ਮਿਲਾਵਤੋ॥ ਤਿਨਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਮਹਾਰਾਜ ਸੁਨ ਤੋਸੋ ਕਹੈਂ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਬਿਓਤਨ ਕੋ ਰੁਦ੍ਰ ਹੈ ਬਨਾਵਤੋ॥੮੦॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਜੋ ਘਰ ਮਾਹਿ ਸਮਾਜ ਸੋ ਸਭ ਹਮ ਤੁਮ ਸੋ ਕਹੈ॥ ਅਰ ਜਾਨਤ ਮਹਾਰਾਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪਾਤ੍ਰ ਸੇਵਾ ਨਿਪੁਨ॥੮੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਖਹੀ ਕੋ ਢੇਰ ਦੇਤ ਔਰਨ ਕੋ ਲਾਖ ਤਾਕੀ ਸਾਖ ਕੋ ਪੁਰਾਨ ਬੇਦ ਆਜ ਦੀਜੀਅਤ ਹੈਂ॥ ਆਕ ਪਾਤ ਖਾਤ ਬਿਖ ਭਾਂਗ ਸੋ ਅਘਾਤ ਦੇਤ ਫਲ ਸਿੰਧ ਤਰ ਭਿੱਛਾ ਮਾਂਗ ਲੀਜੀਅਤ ਹੈਂ॥ਬਾਨਰ ਕੀ ਖਾਲ ਗਰੇ ਰੁੰਡਨ ਕੀ ਮਾਲ ਨੈਕ ਗਾਲਕੇ ਬਜਾਏ ਹਾਲ ਤਾਲ ਰੀਝੀਅਤ ਹੈਂ॥ਬੈਲ ਧਨ ਬੌਨਾ ਘਰ ਪਾਤਰ ਨ ਦੌਂਨਾ ਜਹਾਂ ਪੰਨਗ ਕੇ ਛੌਨਾ ਕੋ ਬਿਛੌਨਾ ਕੀਜੀਅਤ ਹੈਂ॥੮੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰੁੰਡਨ ਕੀ ਮਾਲ ਸਸਿ ਭਾਲ ਲੋਚਨ ਕਰਾਲ ਡੌਰੂ ਮ੍ਰਿਗਛਾਲ ਕਟ ਕੇਹਰ ਕੀ ਖਾਲ ਹੈ॥ ਨੈਕ ਹੀ ਬਜਾਏ ਗਾਲ ਰੀਝ ਜਾਤ ਤਾਤਕਾਲ ਬਿਸਫ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਪੁਨ ਕਾਲ ਹੀ ਕੋ ਕਾਲ ਹੈ॥ਰਾਵਨ ਅਭੰਜਨ ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੁਖ ਆਂਗੁਨ ਅਨੰਦ ਅੰਧ ਦੀਨ ਕੋ ਦਯਾਲ ਹੈ॥ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਨਾਥ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਸੁਰਸਰੀ ਮਾਥ ਪਾਰਬਤੀ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਸਭ ਕੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੈ॥੮੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਾਹ ਕੋ ਨ ਕਰੈ ਜਾਪ ਤਾਕੋ ਕੋਊ ਮਾਂ ਨ ਬਾਪ ਦਾਤਾ ਤੇ ਵਰ ਸ੍ਰਾਪ ਸਦਾ ਸੁਭ ਮਤ ਹੈ॥ ਨੈਕ ਹੂੰ ਕੇ ਰੀਝੇ ਰਾਮ ਨਵੋਂ ਨਿਧ ਡਾਰੇ ਦੇਤ ਮਨ ਕੇ ਬਿਚਾਰੇ ਤੇ ਪੁਕਾਰ ਪਹੁੰਚਤਿ ਹੈ॥ਭਸਮ ਚੜਾਏ ਬਾਏਂ ਹਾਥ ਸੋ ਡਰਾਏ ਬੈਲ ਮੂੰਡ ਦਰਸਨ ਪਾਏ ਤਾਂਕੋ ਰਾਤ ਹੀ ਕੀ ਗਤ ਹੈ॥ਧਰ ਗੰਗਾ ਧਾਰ ਮਾਥੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਤ੍ਰਿਨੈਨ ਧਰ ਕੰਠ ਬਿਖ ਧਰ ਐਸੋ ਪਾਰਬਤੀ ਪਤ ਹੈ॥੮੪॥

ਕਬਿਅੱਤ॥ ਪਾਛੈ ਨ ਨਿਵਾਯੋ ਮਾਥ ਤੁਮ ਕੋ ਤੇ ਭੋਲਾਨਾਥ ਭਯੋ ਨ ਮੁਕਤ ਤਾਂਤੇ ਜੀ ਸੋ ਖੀਜੀਅਤ ਹੈ॥ ਸੋ ਤੌ ਵਾਹੀ ਦੋਖਨ ਤੇ ਪਸੁ ਪੰਖੀ ਕੀਟ ਕ੍ਰਿਮ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੀਜੀਅਤ ਹੈ॥ਰਾਮ ਅਬ ਪਾਇਨ ਪਰਤ ਮਨ ਮੈ ਡਰਤ ਯਹੈ ਏਕ ਨਯੋ ਅਪਰਾਧ

ਕੀਜੀਠਅਤ ਹੈ॥ਜਨਮ ਨ ਲੈ ਹੈਂ ਪਗ ਸੀਸ ਨ ਛੁਵੈ ਹੈ ਆਗੇ ਦੋਉ ਪਾਪ ਛਮੋ ਤੁਮੇ ਕਹੈ ਲੀਜੀਅਤ ਹੈ॥੮੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੱਦਪ ਮਨੋਜ ਬੈਰੀ ਡਾਰਯੋ ਕਰ ਰਾਖ ਢੇਰੀ ਤਉ ਗਿਰ ਜਾਇ ਅਰਧੰਗ ਹੀ ਅਧੀਨ ਹੈ॥ਯਾਹੀ ਤੇ ਸੁਧਾਕਰ ਕੋ ਮਾਥੇ ਪਰ ਦੀਨੋ ਘਰ ਕਾਲ ਕੂਟ ਪਚੈ ਕਿ ਨ ਪਚੈ ਕੰਠ ਲੀਨ ਹੈ॥ਪ੍ਰਲਯ ਕਾਲ ਆਗ ਹੂੰ ਕੋ ਨੈਨ ਕੀਨੋ ਐਸੇ ਮਹਾਂ ਰੁੱਦ੍ਰ ਜਾਤੇ ਡਰੇ ਕਾਲ ਛੁੱਦ੍ਰ ਸੋਈ ਰਸ ਕੋ ਸਮੁਦ੍ਰ ਰਾਜ ਨੀਤ ਕੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੈ॥੮੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜੋ ਬੈਰਨ ਤੇ ਡਰਪ ਹੀ ਰੁਦ੍ਰਾਦਿਕ ਸਭ ਦੇਵ॥ ਤੁਮ ਸਬ ਬਿਧਿ ਹੂੰ ਹੋ ਬਲੀ ਤਉ ਤਜੋ ਅਹੰਮੇਵ॥੮੭॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਯਹ ਰੀਤ ਬਿਨ ਬੂਝੇ ਬੋਲੈਂ ਨਹੀਂ॥
ਸੁਰ ਗੁਰ ਬਾਂਧੀ ਨੀਤ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਡਲ ਤੇ ਹੋਤ ਹੈ॥੮੮॥

ਸੋਰਠਾ॥॥ ਰਘੁਪਤਿ ਮਾਂਡੀ ਗਰ ਕਪਿ ਦਲ ਲੈ ਗੜ ਲੰਕ ਪਰ॥ਤੁਮਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ਸਮਝ ਪਰੈ ਪਲਕਾਂ ਸੁਖੀ॥੮੯॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਜੇ ਪ੍ਰਿਯ ਬਾਦੀ ਲੋਕ ਭੀਰ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭ ਸੋਂ ਕਹੈਂ॥ਅਬ ਤੋ ਕਰ ਲੇ ਭੋਗ ਕਾਲ ਸੱਤ੍ਰ ਮਰ ਜਾਂਹਿੰਗੇ॥੯੦॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤਿਨਕੇ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਜੇ ਭੂਪਤਿ ਮਨ ਮੇਂ ਧਰਹਿ॥ਤਿਨ ਪਰ ਕਾਲ ਪਲਾਨ ਜਗ ਜੀਵਨ ਨਿਸ ਸੁਪਨ ਜਿਉਂ॥੯੧॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਕਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਵਿਪਰੀਤ ਮੁਖ ਮੀਠੇ ਜੀਅ ਮੈਂ ਡਰੈ॥ਪਿਤਾ ਬੰਧ ਗੁਰ ਮੀਤ ਸੁਰ ਗੁਰ ਕੇ ਮਤਿ ਮਾਰੀਏ॥੯੨॥

ਦੋਹਰਾਂ॥ ਰਾਵਨ ਤਿਨ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਬੋਲਿਓ ਤਬ ਮੁਸਕਾਇ॥ ਲਾਇਕ ਬੈਰੀ ਜਾਨੀਏ ਤਬ ਕੀਜੀਏ ਉਪਾਇ॥੯੩॥

ਕਬਿਅੱਤ॥ ਕਾਂ ਪਰ ਬਿਚਾਰੋਂ ਮੰਤ ਰਾਮ ਕੌਨ ਬਲਵੰਤ ਔਰ ਕਪਿ ਜੂਥ ਕੋਊ ਲਾਯਕ ਨ ਜਾਨਿਓ ਹੈ॥ ਜੋਗ ਰੂਪ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਰਾਜ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨਹੀਂ ਕੌਨ ਜਾਨੈ ਲੰਕ ਪਤਿ ਕਹਾ ਕਰ ਮਾਨਿਓ ਹੈ॥ਸੱਕ੍ਰ ਨ ਬਦਨ ਚਾਰੀ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸਕੁਚ ਭਾਰੀ ਕਾ ਸੋਂ ਜਾਇ ਲਰੋਂ ਮੈਤੋ ਐਸੇ ਜੀਅ ਜਾਨਿਓ ਹੈ॥ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਸਿਆਰ ਕੋ ਨ ਪੰਡਿਤ ਗਵਾਰ ਕੋ ਪਪੀਲਕਾ ਕੋ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰਾਜ ਨ ਪਲਾਨਿਓ ਹੈ॥੯੪॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤੁਮ ਹਮ ਸੋ ਦੋਊ ਕਹੋ ਰੁਚਿ ਅਨ ਰੁਚਿ ਕੀ ਧੀਰ॥ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਰੁਚੇਗੀ ਸੋ ਕਰਹੋਂ ਸੁਨ ਬੀਰ॥੯੫॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਸੁਕ ਮਨਹਿ ਬਿਚਾਰ ਅਬਹਿ ਜਥਾਰਥ ਕਹ ਤਹੋਂ॥ ਤੋ ਯਹਿ ਡਾਰੈ ਮਾਰ ਪਾਛੇ ਕੀ ਪਾਛੇ ਲਗੀ॥੯੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜਾ ਲੰਕਪਤਿ ਆਜ ਮੇਰੀ ਬਾਤ ਅਤਿ ਕੌਨ ਸੁਰਪਤਿ ਧਨਪਤਿ ਲੋਕ ਪਤਿ ਹੈ॥ ਬੀਸੋ ਭੁਜ ਬਲਵੰਤ ਦਸੋ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਕਰ

ਪੂਜਿਓ ਪਸੁਪਤਿ ਐਸੀ ਤਾਸੋ ਆਜ ਰਤਿ ਹੈ॥ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਚਰਨ ਕਮਲ ਤੇਰੇ ਸੇਵੇ ਅਰ ਮਾਨੁਖ ਕੀ ਪਾਂਤਿ ਚੇਰੀ ਬੋਲ ਕੀ ਬਸਤ ਹੈ॥ਭਲੀ ਕਰੀ ਹਰੀ ਸੀਅ ਰਾਮ ਕੋ ਬਿਸਾਰ ਜੀਅ ਬੋਲਿਓ ਤਬ ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਭਲੀ ਤੇਰੀ ਮਤਿ ਹੈ॥੯੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜਬ ਸੁਕ ਕੇ ਬਚਨਨ ਹਸਿਓ ਦਈ ਬਡਾਈ ਤਾਹਿ॥ ਤਬ ਸਾਰਨ ਮਨ ਮੇਂ ਕਹੈ ਹਯਾਂ ਤੌਂ ਐਸੀ ਆਹਿ॥੯੮॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਕਾਹੇ ਕੀ ਕੁਸਰਾਤ ਐਸੋ ਮੰਤ੍ਰ ਸਰਾਹੀਅਹਿ॥ ਪਰਾਧੀਨ ਕੀ ਬਾਤ ਅਰ ਪ੍ਰਭ ਤਜੈ ਅਨੀਤ ਹੈ॥੯੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੋ ਬਿਨਾ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਪਤਿ ਚਾਰੋ ਜੁਗ ਮੂੜ ਮਤਿ ਚੀਟੀ ਚਤੁਰਾਨਨ ਲੌ ਸਦਾ ਆਵਾ ਗੌਨ ਹੈ॥ ਸੂਰ ਸਸਿ ਸੇਵੈ ਪੌਰ ਬਾਧਿਓ ਸੁਰਰਾਜ ਦੌਰ ਤੇਰੇਈ ਅਧੀਨ ਕਾਲ ਨਰ ਪਤਿ ਪੌਨ ਹੈ॥ਕੁੰਭ ਸੇ ਕਰਨ ਆਜ ਆਪਦਾ ਹਰਨ ਬੀਰ ਮੇਘਨਾਦ ਸੇ ਸਪੂਤ ਤੋਹਿ ਡਰ ਕੌਨ ਹੈ॥ਹਸਿਓ ਤਬ ਸਾਰਨ ਕੌ ਬਾਰਨ ਦਿਵਾਏ ਦਸ ਨਯਾਇ ਤੇਰੇ ਆਗੇ ਬਾਕ ਪਤਿ ਕੀਨੋ ਮੌਨ ਹੈ॥੧੦੦॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਕਹੇ ਮਹੋਦਰ ਹਾਲ ਤੌ ਮਨ ਮੈਂ ਫੂਲਤ ਕੂਰ॥ ਜਬਹਿ ਜਥਾਰਥ ਕਹੋਂਗੇ ਤਬ ਕਰਹੈ ਚਕ ਚੂਰ॥੧੦੧॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਹਮ ਯਾਕੇ ਆਧੀਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਜਾਨਤ ਸਬੈ॥ ਜਯੋਂ ਲਕੁਟੀ ਤੇ ਦੀਨ ਕਪਿ ਨਾਚੈ ਬੈਠੇ ਉਠੇ॥੧੦੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਜਾ ਤੂੰ ਬਡੋ ਰਸੱਗ ਕੀਨੋ ਤੈਂ ਅਨੇਕ ਜੱਗ ਤਾਕੋ ਫਲ ਲਾਗਿਓ ਜੁ ਤੂੰ ਜਾਨਕੀ ਲੈ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਸੁਭਾਇ ਸਬ ਲੋਕਨ ਮੈ ਐਸੋ ਪਰਿਓ ਔਰ ਕਹੋ ਕਹੂੰ ਕਾਹੂੰ ਯਾਂਤੇ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ॥ ਔਰ ਜੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਰਚਿਓ ਚਾਹੈ ਤੌ ਤੂੰ ਰਚੈ ਅਰ ਤੋਹੀ ਲੌ ਨ ਰਚੈ ਜੌ ਲੌ ਜੀਅ ਮੈ ਨ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮਹੋਦਰ ਕਹੈ ਨ ਮੋਸੋ ਐਸੀ ਬਾਤ ਮ੍ਰੰਤੀ ਹੈ ਪੁਰਾਨੋ ਅਰ ਮੇਰੋ ਹੀ ਬਡਾਯੋ ਹੈ॥੧੦੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬੀਰ ਪਾਛ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਓ ਨਿਪਟ ਰਾਜ ਕੀ ਓਰ॥
ਠਕੁਰ ਸੁਹਾਤੀ ਬਿਨ ਕਹੇ ਮੇ ਪਰ ਪਰੈ ਨਚੋਰ॥੧੦੪॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਕੋਟਕ ਸਹੋਂ ਅਕਾਜ ਔਰ ਅਬਹਿ ਸਿਰ ਕੀਟੀਓ॥ ਤਾਂਕੀ ਜਨਨੀ ਲਾਜ ਰਘੁਪਤਿ ਤਜਿ ਔਰੈਂ ਭਜੈ॥੧੦੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੇ ਤੁਮ ਬਲੀ ਭਏ ਸਾਤੋ ਲੋਕ ਛੇਦ ਗਏ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰੇ ਤੇ ਅੰਤ ਭੂਮਹਿ ਅਧਾਰ ਹੈ॥ ਹਾਲ ਹਮ ਰਾਮ ਬਲ ਢਾਪੈ ਜੈਸੇ ਤੂਲ ਆਗ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਤੇ ਕਛੁ ਪਾਛੇ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਹੈ॥ ਬੋਲਯੋ ਤਾਸੋ ਕੋਪ ਕਰ ਕਯੋਂ ਰੇ ਬੀਰ ਪਾਛ ਆਜ ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਤੂੰ ਤੇ ਬੂਢੋ ਬਾਵਰੋ

ਗਵਾਰ ਹੈ॥ ਏਜੋ ਯੌਂ ਕਹਤ ਇਨੈ ਸੌਂਹ ਦੇਕੇ ਬੂਝੈ ਰਾਜਾ ਔਰ ਕਛ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਯਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਸਾਰ ਹੈ॥੧੦੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਬੋਲਯੋ ਸਬਸੋਂ ਉਲਟ ਔਰੇ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰ॥ ਬੀਰ ਪਾਛ ਯੌਂ ਕਹਿਤ ਹੈ ਅਬਹਿ ਕਰੋ ਨਿਰਧਾਰ॥੧੦੭॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਪੁਨ ਬੋਲੋ ਤਾਸੋ ਸਬੈ ਹਾਥ ਜੋਰ ਸਿਰਨਾਇ॥ ਮਹਾਂਰਾਜ ਜੋ ਕਹੀ ਹੀ ਦੋਊ ਕਹੇਂ ਸੁਨਾਇ॥੧੦੮॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤੁਮ ਸਭਕੇ ਸਿਰਮੋਰ ਏਕ ਪਛ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ॥ ਏਕ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਔਰ ਆਇਸ ਬਿਨ ਕਯੋਂ ਕਹ ਸਕੈਂ॥੧੦੯॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਬਾਂਧ ਕਾਲ ਕੀ ਪੋਟ ਜੀਅ ਮੈ ਗਿਰਿ ਰਾਵਨ ਕਹੈ॥ ਕੌਨ ਬਜ੍ਰ ਕੀ ਚੋਟ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਰਪਤਿ ਮਾਰ ਹੈਂ॥੧੧੦॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਜੋ ਕਹ ਹੈਂ ਸੀਅ ਦੇਹੁ ਤੋ ਹੌਂ ਕਹਿਓ ਨ ਮਾਨ ਹੈਂ॥ ਜੁੱਧ ਸਾਮੁਹੇ ਲੇਹੁ ਤੌਂ ਏ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨਹੈ॥੧੧੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਲੰਕਾਪਤੀ ਕਹੋ ਦੂਸਰੀ ਬਾਤ॥ ਤੁਮ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮੇਰੇ ਸਬੈ ਰਘੁਪਤਿ ਤੇ ਨ ਡਰਾਤ॥੧੧੨॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਯਹ ਹੇਤ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪ੍ਰਭਤਾ ਕਹੈ॥
ਯੌ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮ੍ਰਿਗ ਹੈ ਤਾਕੇ ਸਿੰਘ ਕੋ॥੧੧੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਸੁਕ ਕੋ ਬੋਲਤ ਭਏ ਸਭ ਕੇ ਆਗੇ ਧਾਇ॥

ਜਯ ਤਬ ਤੈਂ ਪ੍ਰਬਤਾ ਕਹੀ ਤਯੋਂ ਅਬ ਸਾਚ ਸੁਨਾਇ॥੧੧੪॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਸਾਰਨ ਸੌਂ ਸੁਕਕਹੀ ਸੁਨ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੇ ਰਾਇ॥
ਬਾਰਨ ਲੈ ਤੁਮ ਘਰ ਗਏ ਮੋਕੋ ਦੇਉ ਝੁਕਾਇ॥੧੧੫॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਪੁਨ ਸੁਕ ਮਨ ਸਮਝਯੋ ਤਬਹਿ ਜਹਾਂ ਦਿਵਸ ਤਹ ਰਾਤ॥ਧਰਮ ਕਰਤ ਜੋ ਮਾਰ ਹੈ ਯਾਤੈ ਭਲੀ ਨ ਬਾਤ॥੧੧੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਜਾ ਸੁਨ ਠਕੁਰ ਸੁਹਾਤੀ ਹਮ ਸਬੈ ਕਹੀ ਅਬ ਤੁਮੈ ਬਚਨ ਯਥਾਰਥ ਸੁਨਾਈਏ॥ ਰਾਮ ਕੋਪ ਚੀਟੀ ਔ ਬਿਰੰਚ ਲੌ ਨ ਬਚੈ ਕੋਊ ਔਰ ਇਨ ਬੀਚ ਪ੍ਰਾਨ ਕਹਾ ਲੌ ਬਚਾਈਏ॥ ਔਰ ਬਿਪਰੀਤ ਅਪਰਾਧ ਬਿਨ ਤਾਂਕੀ ਤੀਅ ਸੂਨੇ ਘਰ ਜਾਇ ਛਲ ਬਲ ਕੈ ਚੁਰਾਈਏ॥ ਭਾਂਵੈਂ ਮਾਰ ਡਾਰ ਮਹਾਰਾਜ ਗਜਰਾਜ ਸੁਨ ਮਦ ਕੇ ਭਏ ਤੇ ਕਹਾਂ ਕੇਹਰ ਜਗਾਈਏ॥੧੧੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲਯੋ ਤਬ ਲੰਕਪਤਿ ਕਯੋਂ ਰੇ ਕੀਟ ਮੂੜਮਤਿ ਰਾਮ ਬਲ ਕਹੈ ਅਬ ਛਤੀਯਾ ਦਹਤ ਹੈ॥ ਬੀਸਭੁਜ ਸੀਸ ਦਸ ਸੁਰਾ ਸੁਰ ਸਬੈ ਬਸ ਉਮਾਪਤਿ ਬਸ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤ ਕੋ ਬਹੁਤ ਹੈ॥ ਦੇਖ ਸਭਹੀ ਕੇ ਏਕ ਮੀਚ ਹੂੰਕੋ ਹੋਇ ਡਰ ਸੁ ਤੌ ਕਾਲ ਬਯਾਲ ਪੋਟ ਬਾਂਧਯੋ ਹੀ ਰਹਤ ਹੈ॥ ਸਾਚ ਕੇ ਕਹੇ ਤੇ ਰਾਜਾ ਐਸੇ ਦੁਖ ਲਾਗਤ ਹੈ ਸੁਕਤੋ ਕਹਯੋ ਹੈ ਅਬ ਸਾਰਨ ਕਹਤ ਹੈ॥੧੧੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਨੀਤਿ ਕੀ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਕਾਹੇ ਕੋ ਰਿਸਾਤ ਪ੍ਰਭੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਸੁਨੇ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਮੈ ਨ ਧਰੀਏ॥ ਔਰ ਸਬ ਬਾਤਨ ਕੇ ਪਾਇਨ ਅਧੀਨ ਰਹੇਂ ਮੰਤ੍ਰ ਜਬ ਬੂਝੋ ਤਬ ਹਮੈ ਅਨੁਸਰੀਏ॥ ਸੂਰ ਕੋ ਸੁਭਾਉ ਬਿਨਾਂ ਜੁਧ ਨ ਕਰੈ ਬਖਾਨ ਕਾਇਰ ਜਯੋਂ ਕਹਾਂ ਘਰ ਬੈਠੇ ਸੋਚ ਕਰੀਏ॥ ਜੌ ਲੌ ਸੀਆ ਘਰ ਮੈਂ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਮਹਾਰਾਜ ਤੌ ਲੌ ਲਾਖ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਸਹਾਇ ਹੂੰ ਤੇ ਮਰੀਏ॥੧੧੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਾਰਨ ਕੋ ਬਾਰਨ ਦਏ ਹੈਂ ਸੁਤੋ ਫੇਰ ਲੇਹੁ ਜਾਨਤ ਹੌ ਪਾਪੀ ਯਹ ਰਾਮ ਹੀਂ ਕੀ ਓਰ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਰੇ ਕੁਮਤਿ ਸਬ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਮੈ ਨੀਚ ਮਤਿ ਆਜ ਸੁਰਪਤਿ ਤੇ ਕਯਾ ਰਾਮਚੰਦ ਜੋਰ ਹੈ॥ ਐਸੀ ਐਸੀ ਬਾਤਨ ਤੇ ਹਸ ਕੈ ਬਿਖਾਦ ਕਰੈ ਏਤੋ ਕਹੈ ਬਜ੍ਰ ਹੀ ਤੇ ਸੁਮਨ ਕਠੋਰ ਹੈ॥ ਬੋਲਯੋ ਬੀਰ ਪਾਛ ਰਾਜਾ ਆਛੀ ਬਾਤ ਐਸੀ ਬੁਰੀ ਤਉ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ਆਜ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਨਿਚੋਰ ਹੈ॥੧੨੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੂਰ ਜਬ ਕਰੈ ਛਲ ਤਾਂਹੀ ਘਰੀ ਜਾਇ ਬਲ ਨ ਤੋ ਰਾਮ ਬੈਰ ਭਏ ਕੋਨ ਸੀ ਅਨੀਤ ਹੈ॥ ਰਾਜਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਰਨਮਾਂਡੈ ਅਰਿ ਮਾਰੈਂ ਮਰੈਂ ਹਰੇ ਪਰਲੋਕ ਜਾਹਿ ਜਸ ਜਗ ਜੀਤ ਹੈ॥ ਜਹਾਂ ਹੈ ਧਰਮ ਬਾ ਤਤਹਾਂ ਹੈ ਨ ਪੱਛ ਪਾਤ ਮੰਤ੍ਰ ਚੂਕ ਗਏ ਹਮੈ ਬਡੀ

ਵਿਪਰੀਤ ਹੈ॥ ਰਹੀਓ ਨਚੀਤ ਸਦਾ ਨੀਤ ਚਲੇ ਜੱਯੋ ਜਬ ਨੀਤਿ ਨੈਕ ਛਾਡੈ ਤਾਕੀ ਕੌਨ ਪਰਤੀਤ ਹੈ॥੧੨੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੁਨ ਰੇ ਗਵਾਰ ਏਕ ਬਾਰ ਹੌਂ ਨ ਗਯੋ ਲਟ ਕਹੋ ਤੋ ਉਪਾਰ ਮੇਰ ਸਿੰਧੁ ਪਾਰ ਡਾਰ ਦਯੋਂ॥ ਜੌ ਕਹੌ ਤੋ ਸੂਰ ਕੋ ਨਿਚੋਰ ਤੇਜ ਫੀਕੋ ਕਰੋਂ ਸਸਿ ਮੈ ਤੇ ਸੁਧਾ ਰਤੀ ਰਤੀਕੈ ਨਿਚੋਰ ਦਯੋਂ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਮਾਰ ਤਤਕਾਲ ਕਰੋਂ ਰੁੰਡ ਮਾਲ ਸ਼ਿਵਕੋ ਚਢਾਊਂ ਹਾਲ ਕਾਲਹੂੰ ਕੋ ਮਾਰ ਦਯੋਂ॥ ਮਨ ਮੈਂ ਮਹੋਦਰ ਕਹੀ ਸੁ ਦਿਨ ਬੀਤੇ ਅਬ ਚੂਕੈ ਕਰ ਬਾਤ ਕਹੋ ਕਹੋ ਤੋ ਬਿਸਾਰ ਦਯੋਂ॥੧੨੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਔਂ ਤਿਨ ਹੋਰੀ ਸੋ ਜਰਾਯੋ ਗਾਉਂ ਬਾਧਿਓ ਬੈਰ ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਕਹੇ ਤੇ ਛਾਡ ਦੀਜੀਏ॥ ਬਾਲੀ ਸੁਤ ਧਾਇਓ ਤਾਂਕੋ ਪਾਉ ਨ ਉਠਾਯੋ ਕਾਹੂੰ ਤਿਨ ਸੋ ਨ ਖੀਜੋਂ ਰਾਜਾ ਹਮ ਹੂੰ ਸੋ ਖੀਜੀਏ॥ ਬੂਝੇ ਤੇ ਨ ਸਾਚ ਕਹੈਂ ਤੌ ਸਦਾ ਨਰਕ ਰਹੈਂ ਕਹੈਂ ਸੋ ਜਥਾਰਥ ਤੌ ਐਸੀ ਮਾਨ ਲੀਜੀਏ॥ ਤੇਰੋ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸੌ ਨ ਰਾਮ ਕੋ ਹੈ ਖਾਯੋ ਲੋਂਨ ਦੋਊ ਹਮ ਕਹੀ ਜੋਊ ਜਾਨੀਏ ਸੋ ਕੀਜੀਏ॥੧੨੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਨ ਰਾਵਲ ਜੀਅ ਮੈ ਜਰੈ ਕੀਨੋ ਤਿਹ ਹੰਕਾਰ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਅਰ ਨਾਰ ਕੋ ਦੇਖਤ ਏਕ ਬਿਚਾਰ॥੧੨੫॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਿਹ ਕਾਮ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਹਿਤ ਸਮਝੈ ਨਹੀਂ॥ ਅਬ ਮਾਯਾ ਕੇ ਰਾਮ ਰਚ ਮਾਰੋਂ ਸੀਅ ਕੋ ਛਲੋਂ॥੧੨੫॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸਭਾ ਉਠੀ ਯਹਿ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਲੋਕ ਪਤਿ॥ ਭਲੀ ਭਈ ਕੁਸਰਾਤ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਮਾਨੈ ਸੀਸ ਦਸ॥੧੨੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੀਅ ਲੀਨੀ ਸਾਥ ਧਰਿਓ ਹਾਥ ਪਰ ਹਾਥ ਕਹਿਓ ਨਾਥ ਬਡੀ ਬਾਰ ਲੌ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕਛ ਕਰਿਓ ਹੈ॥ ਵੈ ਤੋ ਸਬ ਬੂਢੇ ਕਛੂ ਬਾਵਰੀ ਸੀ ਕਹੇਂ ਬਾਤ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਉਨਹੀਂ ਕੇ ਜੀ ਮੈਂ ਰਾਮ ਧਰਿਓ ਹੈ॥ ਰਾਨੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ਕਹੈ ਜੀ ਮੈਜ ਕਾਲ ਆਯੋ ਪਾਛੇ ਕਹੀ ਭਲੀ ਕੀਨੀ ਤੁਮ ਤੇਤੋ ਇੰਦ੍ਰ ਡਰਿਚ ਹੈ॥ ਥੋਰੇ ਰਹਿਓ ਸਾਥ ਕੌਨ ਕਾਜ ਕੋ ਬੁਰੋ ਮਨਾਊਂ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਾਊਂ ਰਾਂਡ ਭਈ ਪਤਿ ਮਰਿਓ ਹੈ॥੧੨੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਅਬ ਆਗੇ ਛਲ ਕਰੈ ਗੋ ਸੀਤਾ ਕੇ ਢਿਗ ਜਾਇ॥ ਕਥਾ ਸੁ ਆਗੇ ਹੋਇਗੀ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਮਨ ਲਾਇ॥੧੨੮॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਬਹੁਤ ਆਪਦਾ ਪਾਇ ਪ੍ਰਾਣ ਤਜਤ ਹੈ ਜਾਨਕੀ॥ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਕਰੈ ਸਹਾਇ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜੀਵਤ ਬਚੈ॥੧੨੯॥

ਇਤੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਓਪਦੇਸ ਨਵਮੋਂ ਅੰਕ ਸਮਾਪਤੰ॥੯॥

ਦਸਵਾਂ ਅੰਕ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਰਾਵਨ ਮਨ ਮੈਂ ਕਹੈ ਕਰੋਂ ਏਕ ਅਬ ਕਾਮ॥ ਮਾਯਾ ਕੋ ਪਰਪੰਚ ਕਰ ਰਚੋਂ ਸੁ ਲਛਮਣ ਰਾਮ॥੧॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਤੁਰਤ ਬਿਨਾਸ ਦਿਖਰਾਊਂ ਮਾਥੇ ਜੁਗਾਲ॥ ਸੀਅ ਕੀ ਤੋਰੋਂ ਆਸ ਤਬ ਭਜ ਹੈ ਦਸਕੰਧ ਕੋ॥੨॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਏ ਮਾਯਾ ਕੇ ਕਾਲ ਯੌਂ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤ ਮੂਢ ਮਤ॥ ਜਿਉਂ ਝੀਵਰ ਕੇ ਜਾਲ ਪਰੋ ਮੀਨ ਛਲ ਕੋ ਕਰੈ॥੩॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਉਤ ਰਵਿ ਉਦਿਓਤ ਰਜਨੀ ਚਰ ਤਮ ਹਰਨ ਕੋ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਦੀਪ ਜਯੋਂ ਜੋਤ ਇਤ ਰਾਵਨ ਐਸੋ ਲਗੈ॥੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੀਅ ਤੈ ਬਿਚਾਰੀ ਜੈਸੀ ਜਾਇ ਬਨ ਕਰੀ ਤੈਸੀ ਜਹਾਂ ਸੀਅ ਬੈਸੀ ਚਲਯੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ਕੋ ਧਾਇ ਕੈ॥ ਤੀਅ ਲੀਨੀ ਸੰਗ ਮਾਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਪੈ ਅਨੰਗ ਧਸਯੋ ਕਾਲ ਹਸਯੋ ਆਜਿ ਕਾਲ ਦੇਤ ਹੋਂ ਉਠਾਇ ਕੈ॥ ਚਹੂੰ ਚਕ ਸਬਦ ਕਰਾਲ ਭਯੋ ਰਾਮ ਕਵਿ ਹਾਲ ਚਾਲ ਮੇਲ ਭੇਰੀ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਕੈ॥ ਭਜਯੋ ਜਾਇ ਰਾਵਨ ਤਿਹਾਰੇ ਡਰ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੂ ਸੋ ਕਾਹੂ ਕਹੀ ਐਸੀ ਜਾਇ ਕੈ॥੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੀ ਸੁਨ ਬਾਮ ਸਬ ਫੂਲ ਗਏ ਗਾਤ ਕਪਿ ਰਾਮ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਭਾਰੀ ਅਬ ਕੈਸੀ ਕਰਹੋਂ॥ ਐਸੀ ਲਛਮਨ ਮੁਸਕਾਇ ਕਹਯੋ ਪਾਇ ਗਹਿ ਕੌਨ ਦੁਚਿਤਾਈ ਨਾਥ ਕਹੋ ਨਾਹੀ ਮਰਹੋਂ॥ ਲੋਗ ਯੌਂ ਕਹਿਤ ਲੰਕਾਪਤਿ ਭਾਗਯੋ ਮੇਰੇ ਡਰ ਮੋਕੋ ਡਰ ਦੈਫ ਭਏ ਸੁ ਕੈਸੀ ਭਾਂਤਿ ਭਰਹੋਂ॥ ਵਾਕੇ ਬਿਨ ਮਾਰੇ ਹੌਂ ਤੋ ਸੀਅ ਕੋ ਨ ਲੈ ਹੌਂ ਅਰ ਭਜਯੋ ਅਰਿ ਤਾਕੀ ਤੌ ਨ ਪੀਠ ਚਢ ਲਰਹੋਂ॥੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹੀ ਲਛਮਨ ਸੁਨ ਸੁਭਟ ਮੁਕਟ ਮਨਿ ਐਸੀ ਐਸੀ ਬਾਤਨ ਤੇ ਐਸੋ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਂ॥ ਆਜ ਜੋ ਤ੍ਰਿਡੀਠ ਯਾਕੋ ਪੀਠ ਸੋ ਲਗਾਇ ਰਾਖੈ ਤਾਂਹੀ ਤੇ ਘਸੀਟਤ ਨ ਏਕ ਅੰਤ ਡਰਹੋਂ॥ ਔਰ ਜੋ ਕਹੋ ਤੋ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰ ਰਾਖੋਂ ਪ੍ਰਭ ਜੌ ਲੌ ਤੁਮ ਆਵੋ ਤੌ ਲੌ ਠੌਰ ਤੇ ਨ ਟਰ ਹੋਂ॥ ਐਹੋ ਰਘੁਬੀਰ ਛੀਰ ਨੀਰ ਕੇ ਬਿਬੇਕ ਕਪਿ ਭੀਰ ਕੀ ਬਹੀਰ ਕੋ ਸਮਾਇ ਕੈ ਨ ਕਰ ਹੋਂ॥੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੈਂ ਤੋ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੇਰੋ ਪੌਰਖ ਤੋ ਸਹੀ ਤਊ ਸੂਰਨ ਕੇ ਲਰਬੇ ਕੀ ਔਰੇ ਭਾਂਤਿ ਬਾਤ ਹੈ॥ ਜੌ ਲੌ ਨਭ ਰਾਵਨ ਕੋ ਮਾਸ ਨ ਉਡਾਊਂ ਗੀਧ ਜੋਗਨੀ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਗੀਧਨ ਅਘਾਤ ਹੈ॥ ਜੌ ਲੌ ਦਸ ਮੁੰਡਨ ਕੇ ਝੁੰਡ ਨ ਬਖੇਰੋਂ ਧਰ ਬੀਸੋ ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਤੇ ਲੇਹੁ ਨ

ਚੁਚਾਤ ਹੈ॥ ਜੌ ਲੌ ਸੁਨ ਬੀਰ ਮੇਰੇ ਬਾਨ ਠਹਾਰਤ ਨਾਂਹੀ ਤੌ ਲੌ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਨ ਲੋਚਨ ਸਿਰਾਤ ਹੈ॥੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌ ਤੋ ਭਾਜ ਜਾਇ ਤੌ ਨ ਧਰੋਂ ਆਗੇ ਪਾਇ ਔਰ ਕਪਿ ਮਨੇ ਕਰ ਤਬ ਆਗੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਂ॥ ਦੇਖੀਓ ਬਿਨਾਂ ਬਿਚਾਰ ਲਯਾਵੇ ਸੀਅ ਮੇਰੇ ਢਿਗ ਤਾਂਹੀ ਘਰੀ ਤਾਂਕੋ ਮਾਰ ਤੇਹੀ ਘਰੀ ਮਰਹੋਂ॥ ਜੌ ਲੌ ਰਨ ਆਇ ਸਮੁਹਾਇ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਜੈਸੀ ਭਾਂਤਿ ਲਰੈ ਮੋਸੋ ਤੈਸੀ ਭਾਂਤਿ ਲਰਹੋਂ॥ ਤਾਕੋ ਨੀਕੇ ਮਾਰ ਪਾਛੈ ਰਾਜ ਦੈ ਵਿਭੀਖਨ ਕੋ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਜਾਨਕੀ ਕੀ ਮਨੋਹਾਰ ਕਰਹੋਂ॥੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲਯੋ ਲਛਮਲ ਯਹਿ ਕੌਨ ਰੰਕ ਮਾਰੋ ਰਨ ਬਾਤ ਕੇ ਕਹੇ ਤੇ ਨਾਥ ਕ੍ਰੋਧ ਮੈਂ ਉਮਾਹੁਗੇ॥ ਸਾਤੋ ਲੋਕ ਭਾਰ ਦੇਕੇ ਚਾਂਪਤ ਹੋਂ ਭੂੰਮ ਫਟ ਜਾਇਗੀ ਪਤਾਲ ਤਬ ਸੇਸ ਸੋਂ ਰਿਸਾਹੁਗੇ॥ ਐਸੋ ਕੋਊ ਚੌਦਹ ਭਵਨ ਮੈ ਨ ਰਚਯੋ ਤੁਮ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਚਢਾਇ ਰਣ ਜਾਸੋ ਸਮੁਹਾਹੁਗੇ॥ ਭਾਜੇ ਕੋ ਨ ਮਾਰਤ ਹੋ ਮੋਕੋ ਨ ਪਚਾਰਤ ਹੋ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਯਾਕੋ ਰਾਜ ਯਾਹੂ ਕੋ ਦੈ ਜਾਹੁਗੇ॥੧੦॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਏ ਯੌ ਬਿਚਾਰ ਇਤ ਉਪਜਤ ਜੁਧ ਤਰੰਗ॥ ਉਤ ਰਾਵਨ ਸੀਅ ਢਿਗ ਗਯੋ ਲੈ ਅਪਨੀ ਤੀਅ ਸੰਗ॥੧੧॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਪੀਅ ਜੀਅ ਅਜਹੂੰ ਬਿਚਾਰ ਮਮ ਸੀਅ ਅੰਗਨ ਭੇਦਨਹਿ॥ ਘਟ ਜੇਵਰੀ ਨਿਕਾਰ ਘਸੀ ਕੂਪ ਕੁਛ ਸੇਖ ਕਰ॥੧੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੈਸੇ ਕਨਕਾਚਲ ਸੋ ਲੋਹ ਜਯੋਂ ਬਿਬੇਕ ਮੋਹ ਜੈਸੇ ਦਿਨ ਦੀਮਕ ਕੇ ਆਗੇ ਤੂੰ ਤੇ ਲਾਗੇ ਐਸੀ ਕਾਰੇ ਬਾਦਰ ਕੀ ਕਾਮਨੀ॥ ਮ੍ਰਿਗਮਦ ਕੁੰਕਮ ਕਪੂਰ ਮਲ ਤੇਰੋ ਚੋਆ ਸੋ ਚੰਬੇਲੀ ਹੂੰ ਨ ਬਾਸ ਭਾਮਨੀ॥ ਜੈਸੀ ਸੀਅ ਓਰ ਤੇ ਝਕੋਰ ਆਵੇ ਮਾਰਤ ਕੀ ਸੋਈ ਤੀਨ ਲੋਕ ਛੂਟੇ ਸੌਰਭ ਕੀ ਗਾਮਨੀ॥੧੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੂੰ ਜੋ ਗਰਬਾਤ ਸੁਨ ਬਾਵਰੀ ਸਦਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਅੰਗ ਤੇ ਨ ਮੇਰੋ ਘਟ ਗਾਤ ਹੈਂ॥ ਜੌ ਲੌ ਸਸਿ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਤੌ ਲੌ ਨਯਾਇ ਤੁਮ ਸੀਤਰੈਯਾ ਇਤਰਾਤ ਹੈਂ॥ ਜੈਸੇ ਕੂਜਾ ਕੇਤਕੀ ਗੁਲਾਬ ਮਾਲ ਦੇਖੇ ਬਿਨ ਬਾਸ ਬਿਨ ਆਕ ਫੂਲ ਫੂਲੇ ਨ ਸਮਾਤ ਹੈਂ॥ ਤੇਰੋ ਜੀਅ ਰੂਪ ਕੋ ਅਡੰਬਰ ਹੋ ਪੈ ਸੁਕੰਬਰ ਪਟੰਬਰ ਬਰਾਬਰੀ ਬਿਕਾਤ ਹੈਂ॥ਤੁਮ ਸੀਤਰੈਯਾ ਇਤਰਾਤ ਹੈਂ॥ ਜੈਸੇ ਕੂਜਾ ਕੇਤਕੀ ਗੁਲਾਬ ਮਾਲ ਦੇਖੇ ਬਿਨ ਬਾਸ ਬਿਨ ਆਕ ਫੂਲ ਫੂਲੇ ਨ ਸਮਾਤ ਹੈਂ॥ ਤੇਰੋ ਜੀਅ ਰੂਪ ਕੋ ਅਡੰਬਰ ਹੋ ਪੈ ਸੁਕੰਬਰ ਪਟੰਬਰ ਬਰਾਬਰੀ ਬਿਕਾਤ ਹੈਂ॥੧੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੋ ਰੂਪ ਭਯੋ ਤੋ ਕਹਾਂ ਹਵੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਮਾਂਗੇ ਤੇ ਨ ਆਵੇ ਹਾਥ ਮੋਲ ਹੂੰ ਨ ਪਾਈਏ॥ ਜੈਸੇ ਚਿਤ੍ਰ ਪੂਤਰੀ ਬਨਾਇ ਕਾਹੂ ਦੀਨੀ ਹਾਥ ਤਾਕੋ ਦੇਖ ਮੂੜ ਜਿਉਂ ਨ ਚਿਤ ਕੋ ਡੁਲਾਈਏ॥ ਰੇਵਾ ਸੁਰਸਫਤੀ ਗੰਗਾ ਗੋਮਤੀ ਜੋ ਜਮਨਾ ਕੇ ਨਥਾਇ ਕੈ ਤਰੰਗਨ ਮੈਂ ਪਾਪ ਕੋ ਬਹਾਈਏ॥ ਕਿਧੋਂ ਆਪ ਬੂਢ ਜਯੈ ਤੋਂਹਿ ਕੌ ਲੌ ਸਮਝਯੈ ਪੀਅ ਕਾਹੂ ਕੋ ਤੋ ਢੋਡਾ ਲੈਕੈ ਰੂਖ ਚੜ ਜਾਈਏ॥੧੫॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਯਹਿ ਬਕਬਾਦਨ ਨਾਰਿ ਖੰਡਤ ਬਚਨ ਨਿਸ਼ੰਕ ਮਮ॥ ਜਨ ਬਿਧਿਨਾ ਉਨਹਾਰ ਅਹਿ ਮੁਖ ਰਸਨਾ ਦੁਇ ਕਹਤ॥੧੬॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਲ ਰਾਜਾ ਤੋਸੋਂ ਕਹੋਂ ਜੋ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮਾਂਹਿ॥ ਤਜੇ ਕਪਟ ਸੁਖ ਪਾਈਏ ਭਜੇ ਰਾਮ ਦੁਖ ਜਾਂਹਿ॥੧੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦਾਨ ਪੁਰਹੂਤ ਸੋਈ ਕੁਲ ਮੈਂ ਸਪੂਤ ਸੋਈ ਲਾਖ ਕਾਮ ਛਾਡ ਕੇ ਜੋ ਕਰੈ ਏਕ ਕਾਮ ਕੋ॥ ਪੰਡਿਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸੋਈ ਪ੍ਰੇਮ ਜਲ ਮੀਨ ਸੋਈ ਔਰ ਪੈ ਕਹਾਵੈ ਆਪ ਕਹੈ ਹਰਿਨਾਮ ਕੋ॥ ਲਾਜ ਕੋ ਜਹਾਜ ਸੋਈ ਆਜ ਕਵਿ ਰਾਜ ਸੋਈ ਲੋਕ ਸਿਰ ਤਾਜ ਸੋਈ ਕੋ ਜੁਭਰੈ ਹਾਮ ਕੋ॥ ਰਾਮ ਕਵਿ ਰਾਮ ਸੋਈ ਰਾਜ ਕੋ ਸਮਾਜ ਸੋਈ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਈ ਜੋਈ ਭਜੈ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕੋ॥੧੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੁਨੀਏ ਪੁਰਾਨ ਗੁਣੀਏ ਭਗਤਿ ਗਯਾਨ ਸੁ ਤੋ ਬਡੋਈ ਸਯਾਨ ਅਭਿਮਾਨ ਪਰਿ ਹਰੀਏ॥ ਸੋਈ ਹੈ ਸੁਜਾਨ ਜਿਹ ਜਾਨਯੋ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਭੁ ਛਾਡ ਕੇ ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਸਾਧ ਅੰਕ ਭਰੀਏ॥ ਐਸੀ ਜਬ ਹੋਇ ਤਬ ਜੀਤ ਹੂੰ ਲੈ ਜੱਯੇ ਗੋਇ ਔਰ ਜੋ ਨ ਹੋਇ ਤੌ ਤੋ ਏਕ ਕਾਮ ਕਰੀਏ॥ ਜੌ ਲੌ ਜਗ ਜੀਜੈ ਤੌ ਲੌ ਜਸ ਲੀਜੈ ਦਾਨ ਦੀਜੈ ਸਨਮਾਨ ਕੀਜੈ ਹਸ ਦੀਜੈ ਪਾਇ ਪਰੀਏ॥੧੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਕੀ ਦੈ ਅਪਨਾਇ ਰਾਮਹਿ ਯਾ ਮਹਿ ਤੋ ਨ ਰਤੀ ਸੁਖ ਛੀਜੈ॥ ਦੇਸ ਬਸੈ ਨਹਿ ਲੋਕ ਹਸੈ ਦੁਖ ਜੀ ਨ ਧਸੈ ਪੀਅ ਯੋਂ ਜਗ ਜੀਜੈ॥ਜੋਂ ਯਹਿ ਬਾਤ ਰੁਚੈ ਤੌ ਭਲੀ ਨ ਰੁਚੈ ਤੌ ਭਲੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ॥ ਬੰਚਕ ਜੋ ਮਨ ਨੇਹੁ ਨਹੀਂ ਤਬ ਰੰਚਕ ਹੂੰ ਪਰਪੰਚ ਨ ਕੀਜੈ॥੨੦॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬਹੁਕਾਈ ਸਰਵਰ ਕਰੈਂ ਤਬ ਬੋਲੈਂ ਸਰਬੈਨ॥ ਲਗਤ ਚਟਕ ਸੀ ਦੇਖੀਏ ਬਹੁਰ ਕਰੈਂ ਜਲ ਸੈਨ॥੨੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਊਚੇ ਕਹ ਟੇਰਿ ਟੇਰਿ ਪੰਚਨ ਸੌ ਘੋਰਿ ਘੇਰਿ ਹੂਜੋ ਸਾਵਧਾਨ ਏਕ ਛਲ ਕੌ ਕਰਤ ਹੌਂ॥ ਰਾਮ ਲਛਮਨ ਕੇ ਬਨਾਇ ਮਾਥੇ ਲਾਇ ਮਨ ਕਹਯੋ ਸ਼ਿਵ ਐਸੋ ਧਯਾਨ ਹੌ ਹੂੰ ਨ ਧਰਤ ਹੌਂ॥ ਕੰਡਲ ਮੁਕਟ ਕੀ ਚਟਕ ਦੀਨੀ ਗੰਡਨ ਮੈ ਨੈਕ ਹੂੰ ਨ ਕਹੈ ਰੀਝ ਪਾਇਨ ਪਰਤ

ਹੋਂ॥ ਲਛਮਨ ਤਉ ਕਾਹੇ ਨ ਲਗਾਈ ਹੈ॥ ਰਾਵਰੀ ਤੌ ਐਸੀ ਗਤ ਬਾਤ ਕਹੋ ਬਾਵਰੀ ਸੀ ਕਹੋ ਬਲ ਜਾਉਂ ਪਾਛੇ ਕੌਨ (ਕਹੇ) ਕੇ ਜਿਵਾਈ ਹੈ॥੩੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਨੀਲ ਨਲ ਅੰਗਦ ਤੇ ਆਏ ਈ ਅਨੰਦ ਘਨ ਕਾਹੂੰ ਨ ਨਿਵਾਰੇ ਤੁਮ ਕੌਨ ਭਾਂਤਿ ਲਰੇ ਹੋ॥ ਕਿਧੋ ਮੇਰੇ ਬਿਰਹ ਤੇ ਪੌਰਖ ਪੁਰਾਨੋ ਸਬ ਕਿਧੋਂ ਲੰਕਪਿਤ ਕੇ ਕੁਪੇਚ ਮਾਝ ਪਰੇ ਹੋ॥ ਕਿਧੋ ਹਨੂਮਾਨ ਜਾਇ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਲਟੇ ਅੰਗ ਤਿਨ ਸੋ ਅਲਿੰਗਨ ਕੋ ਦੇਤ ਪੀਅ ਡਰੇ ਹੋ॥ ਏਕੈ ਬਾਰ ਨਾਧ ਆਜ ਜਾਨਕੀ ਅਨਾਧ ਕਰੀ ਕਾਹੂੰ ਨਭ ਬਧੂ ਲੈਕੇ ਬੀਰ ਦੋਊ ਬਰੇ ਹੋ॥੩੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪੌਰਖ ਤਿਹਾਰੋ ਤਬ ਜਾਨਤੀ ਹੌਂ ਮਹਾਰਾਜ ਮੋਹਿ ਘਰ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਕੇਲੇ ਬਨ ਆਵਤੇ॥ ਦੂਜੇ ਸੂਪਨਖਾ ਬਨ ਅਅਇ ਕੇ ਰਿਝਾਇ ਰਹੀ ਸਹੀ ਬਲ ਜਾਨਤੀ ਹੌਂ ਵਾ ਤਨ ਲਗਾਵਤੇ॥ ਕਹਾ ਕਰੋਂ ਮੇਰੇ ਭਾਗ ਪਰੀ ਨਯਾਰੀ ਰਾਮਚੰਦ ਸੀਲ ਹੇ ਸੁ ਦੇਖਿਓ ਲੋਗ ਮਾਨੋ ਝੂਠ ਗਾਵਤੇ॥ ਰਨ ਹੂੰ ਮੈ ਸੰਗ ਜੋ ਹੌਂ ਹੋਤੀ ਕਹੋ ਮੇਰੀ ਸੌਂਹ ਮੋਹਿ ਛਾਡ ਕੈਸੇ ਸੁਰ ਲੋਕ ਜਾਨ ਪਾਵਤੇ॥੩੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੁਮੈ ਰਘੁਨਾਧ ਸੁਰਨਾਧ ਬੂਝੈ ਮੇਰੀ ਗਾਥ ਰਹੀ ਸੀਅ ਛਾਡ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕੋ ਨ ਭਾਖਬੋ॥ ਜੌ ਲੌ ਕਾਠ ਜੋਰ ਕੈ ਜਰਾਇ ਤਨ ਛਾਰ

ਕਰੌਂ ਤੌ ਲੌ ਪਤਿਬ੍ਰਤਿ ਮੇਰੋ ਜੈਸੇ ਤੈਸੇ ਰਾਖਬੋ॥ ਸੀਲ ਤੋ ਸਿਧਾਰਯੋ ਤਬ ਸੰਗ ਨ ਬਿਧਾਰੀ ਜਬ ਤਊ ਭਲੋ ਅਜਹੂੰ ਲੌ ਫੂਟੋ ਘਟ ਲਾਖਬੋ॥ ਜੈਸੀ ਆਦਿ ਹੁਤੀ ਤੈਸੀ ਅੰਤ ਨ ਨਿਬਾਹੀ ਰਿਾਮ ਤਊ ਪਰ ਰਾਵਨ ਕੀ ਆਪਦਾ ਮੈ ਨਾਥਬੋ॥੩੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅਰੇ ਹਨੂੰਮਾਨ ਧ੍ਰਿਗ ਪੌਰਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਤੋਰੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੈਕੇ ਤਬ ਗਾਉਂ ਤੈਂ ਜਰਾਯੋ ਹੈ॥ ਕਿਧੋ ਸਿੰਧ ਬੂਡਯੋ ਕਿਧੌਂ ਬੂਢੋ ਭਯੋ ਕਿਧੌਂ ਅੰਧ ਕਿਧੋ ਕਾਹੂ ਆਪਦਾ ਤੇ ਬੇਚ ਬਲ ਖਾਯੋ ਹੈ॥ ਤੇਖੋ ਮਿਲ ਬਾਨਰ ਅਨੰਤ ਏਕ ਮੰਤ ਕਰ ਮਾਰੂ ਕੋ ਬਜਾਇ ਰਾਮ ਰਣ ਮੈ ਪਠਾਯੋ ਹੈ॥ ਲਰੇ ਆਂਖ ਲਾਗੈ ਕੌਨ ਜਾਇ ਮਰੈ ਆਗੈ ਔਰ ਕਾਲ ਕੇ ਬਟਊਆ ਲੋਕ ਕਾ ਕਾਮ ਆਯੋ ਹੈ॥੩੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਮਾਰਕੇ ਨ ਲਯਾਏ ਰਾਮ ਮੇਰੇ ਢਿਗ ਲਖਮਨ ਚੌਰ ਲੈਕੇ ਲਾਗੇ ਨ ਸੁਹਾਵਨੇ॥ ਕੇਸਨ ਕੋ ਛੋਰ ਮੈਂ ਨ ਝਾਰ ਧੂਰ ਪਾਇਨ ਕੀ ਤਾਹੀ ਛਿਨ ਨੈਨ ਕੰਜ ਕੀਏ ਨ ਬਿਛਾਵਨੇ॥ ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਹੁਤੀ ਕੈਂ ਮੰਦੋਦਰੀ ਕੋ ਦੇਤ ਮਾਨ ਸੋ ਤੋ ਸਬ ਰਹੀ ਕੋਊ ਲਯਾਯੋ ਨ ਮਿਲਾਵਨੇ॥ ਦੇਖੋ ਮਾਝ ਧਾਰ ਮੈ ਮਨੋਰਥ ਕੀ ਨਾਉ ਬੂਡੀ ਰਾਮ ਕਵਿ ਐਸੋ ਸੀਅ ਲਾਗੀ ਦੁਖ ਪਾਵਨੇ॥੩੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਕਾਮ ਕਰੋਂ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਤੇ ਹੌ ਡਰੌ ਭਾਰੀ ਰਾਮ ਤਨ ਤੇਖਯੋ ਕੈਸੇ ਆਗ ਕੋ ਦਿਖਾਈਏ॥ ਕਰਮ ਅਧੀਨ ਤੇਹ ਪੈਠੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਰ ਔਸਰ ਕੌ ਚੂਕੈ ਪਾਛੇ ਕਯੋਂ ਧਰਮ ਪਾਈਏ॥ ਤਾਤੇ ਸਿਰ ਕਮਲ ਲੈ ਅੰਕ ਪਰਜੰਕ ਰਾਖ ਤਾਂਹੀ ਸੋ ਲਗਾਇ ਧਯਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਗਾਈਏ॥ ਬਿਰਹ ਬਿਯਾਰ ਸਾਧ ਦੇਹੁ ਨੇਹ ਡੋਰੀ ਬਾਂਧ ਗੁਡੀਆ ਬਨਾਇ ਜਾਇ ਰਾਮ ਸੋ ਮਿਲਾਈਏ॥੩੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਔਰ ਜੋ ਏ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋਹਿਗੇ ਬਡੇ ਸੁਜਾਨ ਛਬਵਤ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਫਡ ਦੇਵ ਲੋਕ ਜਾਈਏ॥ ਯਹੈ ਏਕ ਰਾਵਨ ਕੋ ਭਯੋ ਉਪਕਾਰ ਮੋਕੇ ਰਾਮ ਕਰੈ ਯਾਕੋ ਲੋਗ ਰਾਮ ਸੰਗ ਗਾਈਏ॥ ਜੌ ਤੋ ਕਛੂ ਛਲ ਹੈ ਤੌ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਮਸਕੰਧ ਦਿਨ ਥਰੇਈ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਤਫਲ ਪਾਈਏ॥ ਬਾਤ ਹੈ ਨਤਨ ਕੀ ਯੌਂ ਰੋਇ ਕਹੈ ਜਾਨਕੀ ਤੌ ਮੇਰੀ ਦੇਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਆਪਨ ਬਚਾਈਏ॥੩੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਯਹੈ ਜੀ ਬੀਚਾਰ ਕਹੈ ਜਾਨਕੀ ਪੁਕਾਰ ਮੇਰੇ ਹਾਥ ਬਡਭਾਗੀ ਆਜ ਰਾਮਹਿ ਲਪਟਾਂਹਗਿ॥ ਔਰ ਤੌ ਅਭਾਗੇ ਮੇਰੇ ਸਬੈ ਅੰਗ ਆਸ ਮਜ ਰਾਮ ਚੰਦ ਅੰਗ ਕੋ ਸਕਾ ਹੀ ਪਛਤਾਂਹਿਗੇ॥ ਤੇਵਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ਏਤੋ ਮਾਯਾ ਕੇ ਬਨਾਏ ਮੰਫ ਸੀਅ ਕੇ ਛਹੇ ਤੇ ਤੀਨ

ਲੋਕ ਜਰ ਜਾਂਹਿਗੇ॥ ਬੋਲੇ ਤਬ ਲੋਪ ਹ੍ਵੈਕੈ ਸੋਕ ਤਜ ਏਕੈ ਅੰਕ ਰਾਮ ਕੈਸੇ ਰਾਵਨ ਕੇ ਹਾਥਨ ਸਕਾਂਹਿਗੇ॥੩੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਹੀ ਹੌ ਤੌ ਸੰਗ ਪੈ ਅਨੰਗ ਕੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ਅਤਿ ਪੌਰਖ ਨ ਜਾਨਤੀ ਹੈਂ ਤੀਨ ਲੋਕੋ ਦਹੈਂ॥ ਲੰਕਪਤਿ ਰੰਚਕ ਪ੍ਰਪੰਚਨ ਤੇ ਡਰ ਤੇਰੀ ਦੇਹ ਛਫਟ ਜਾਤ ਤਬ ਰਾਮ ਕੋਪ ਕੋ ਸਹੈਂ॥ ਰਾਖ ਰਾਖ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਰ ਭਏ ਅੰਤ੍ਰ ਧਯਾਨ ਦੇਖ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਾਨ ਅਬ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸਿਰੋ ਗਹੈਂ॥ ਕੇਹਰ ਕੇ ਆਗੈ ਜਯੋਂ ਕੁਰੰਗ ਤੈਸੇ ਰਾਵਨ ਪੈ ਜੌ ਲੌ ਜੀਵੈ ਤੌ ਲੌ ਜੌ ਪੁਕਾਰ ਬਾਤ ਕੋ ਕਹੈਂ॥੩੯॥

ਸੋਰਠ॥ ਸੀਤਾ ਬਡੀ ਅਜਾਨ ਸਬੈ ਦੇਵ ਮਿਲ ਯੋਂ ਕਹੈਂ॥ ਅਬ ਲੌ ਜਾਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਜੌ ਹਮ ਬੀਚ ਨ ਆਵਤੇ॥੪੦॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਹਮ ਨਹਿ ਸਕੈਂ ਸੰਭਾਰ ਰਾਵਨ ਕੇ ਛਲ ਬਲ ਪ੍ਰਬਲ॥ ਸੀਤਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਜੀਵਤ ਬਚੈ॥੪੧॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸੁਨ ਸੀਅ ਬਵਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਮਝਾਵਤ ਸਬ ਤੇਵਤਾ॥ ਯਹਿ ਰਾਵਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਛਲ ਕੀਨੋ ਅਰ ਕਰੈਗੋ॥੪੨॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਪੌਰਖ ਰਾਮ ਅਭੰਗ ਕੌਨ ਪੀਟ ਰਾਵਨ ਕੁਮਤਿ॥ ਜੈਸੇ ਗਰੁੜ ਭੁਜੰਗ ਕੋਪ ਮਰਤ ਲੱਜਾ ਮਰੈ॥੪੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੀਤਾ ਕੌ ਬਚਨ ਸੇਵ ਗਏ ਲੋਕ ਲੋਕ ਦੇਵ ਆਇ ਕੇ ਅਸੋਕ ਬਨ ਸੋਕ ਕੋ ਨਿਵਾਰ ਕੈ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਆਪਦਾ ਕੇ ਪੁੰਜ ਐਸੇ ਭਾਗੇ ਜੈਸੇ ਗੰਗ ਕੋਊ ਨਥਾਇ ਤਾਂਕੋ ਪਾਪ ਜਾਇ ਡਾਰ ਕੈ॥ ਸੀਸ ਤੇ ਗਏ ਅਕਾਸ਼ ਰਾਵਨ ਨਰਾਸ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਚਪਯੋ ਰੂਖ ਸੋ ਮੂੰਡ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੈ॥ ਰਾਮ ਕਵਿ ਚਾਰੋ ਚਾਰੋ ਬਾਟਨ ਕੋ ਚਲੈ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਚਲੇ ਜਨਮ ਹਾਰ ਕੈ॥੪੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਆਯੋ ਗੜ ਲੰਕਾਪਤਿ ਪਾਇ ਦੁਖ ਪਾਪ ਮਤਿ ਆਪਨੋ ਸੋ ਕੀਨੋ ਅਤਿ ਬੈਠਿਓ ਮੁਰਝਾਇਕੈ॥ ਮਨੇ ਕੀਏ ਸਬੈ ਲੋਕ ਜੀਅ ਮੈਂ ਬਢਾਯੋ ਸੋਕ ਲਾਗਤ ਨ ਹਾਥ ਸੀਆ ਥਕਯੋ ਹੈ (ਹੌਂ) ਉਪਾਇ ਕੈ॥ ਕਾਲ ਪਰਯੋ ਬੰਦ ਸਾਲ ਸੇਵੇ ਆਗੇ ਲੋਕ ਪਾਲ ਦੇਖੇ ਰਾਮ ਮੋਸੋ ਬੈਰ ਕੀਓ ਹੈ ਬਜਾਇ ਕੈ॥ ਕੈਸੀ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਦਈ ਠਕੁਰਾਈ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਨਈ ਜਾਨਕੀ ਨ ਲਈ ਗਈ ਰਾਖੀ ਦੇਵਨ ਬਚਾਇ ਕੈ॥੪੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਾਰੋ ਮੁਖ ਚਾਰੋ ਪੜੇਥ ਜਿਨ ਏਕ ਆਂਕਿ ਦੂਰ ਦੂਰ ਝਾਕ ਜਾਇ ਆਯੋ ਕੌਨ ਕਾਮ ਕੋ॥ ਦੇਖਯੋ ਬਾਕ ਪਤਿ ਤਾਂਕੋ ਕਹਯੋ ਚੁਪ ਮੂੜ ਮਤਿ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜੀ ਮੈਂ ਸੁਰਪਤਿ ਕੇ ਸਮਾਜ ਕੌ॥ ਠਾਕੋ ਜਿਨ ਬੀਨ ਸੁਨ ਨਾਰਦ ਪ੍ਰਬੀਨ ਅਰ ਜੀ ਨ ਡਰ ਤੇਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਚਾਹਤ ਨ

ਲਾਜ ਕੋ॥ ਡਾਟ ਡਾਟ ਦੇਵਨ ਸੋਂ ਕਹੈ ਦਰਵਾਨ ਆਜ ਜਾਨਕੀ ਬਚਨ ਆਨ ਲਾਗਯੋ ਲੰਕ ਰਾਚ ਕੋ॥੪੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਵਨ ਕੀ ਐਸੀ ਗਤਿ ਸੀਤਾ ਆਪਨੀ ਵਿਪਤਿ ਕਹੀ ਸਬ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਔ ਸਰਮਾ ਬੁਲਾਇ ਕੈ॥ ਦੇਖੋ ਇਨ ਪਾਪੀ ਮੋਂ ਸੋ ਕੈਸੇ ਛਲ ਕੀਨੋ ਜੌ ਨ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਹੋਤੀ ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਤ ਹੋਂ ਉਡਾਇ ਕੈ॥ ਬੋਲੀ ਦੋਊ ਯਾਕੇ ਪਰਪੰਚ ਕੋ ਨ ਅੰਤ ਆਗੇਊਂ ਕਰੈਗੋ ਤੋਸੋ ਕਹਯੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ॥ ਸਾਵਧਾਨ ਹੂੰ ਜੋ ਯਾਕੀ ਬਾਤਨ ਪਤੀਜੋ ਜਿਨ ਰਾਮ ਆਜ ਕਾਲ ਯਾਹਿ ਡਾਰਤ ਪਚਾਇ ਕੈ॥੪੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਆਯੋ ਰਾਮ ਨਿਕਟ ਬਿਕਟ ਕਿਲਕਾਰ ਕਪਿ ਸਬੈ ਰੰਗ ਰੰਗ ਭਾਰੀ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਤ ਹੈਂ॥ ਸੰਖਨ ਕੀ ਘੋਰ ਸੁਨ ਮੋਰ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਹੈਂ ਮਾਨੋ ਮੇਘ ਸੋਰ ਹੂੰ ਤੇ ਲੋਚਨ ਸਿਰਾਤ ਹੈਂ॥ ਝਰਨਾ ਝਰੈ ਅਪਾਰ ਫੂਲੈ ਤ੍ਰੁਮ ਲਤਾ ਡਾਰ ਮਾਨੋਂ ਫੂਲ ਫੂਲ ਗਿਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਚੁਚਾਤ ਹੈਂ॥ ਬਾਜੀ ਹਿਨਨਾਤ ਮਾਤ ਹਾਥੀ ਝਿਨਨਾਤ ਸੀਅ ਰਾਵਨ ਸੇ ਪਾਪਨ ਕੇ ਐਸੇ ਮਰ ਜਾਤ ਹੈਂ॥੪੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਮਾਰ ਪਾਛੈ ਰਾਜ ਦੈ ਵਿਭੀਖਨ ਕੋ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਮ ਤਬ ਤੇਰ ਢਿਗ ਆਇ ਹੈਂ॥ ਦੂਰ ਹੂੰ ਤੇ ਤੇਰੀ ਓਰ ਦੇਖ ਮੁਸਕਾਇ ਤੇਰੋ ਬਿਰਹ ਬਿਯਾਰ ਧਾਇ ਹੀਏ ਸੋਂ ਲਗਾਇ ਹੈਂ॥

ਕਹੈ ਸਰਮਾ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਪਿਆਰੀ ਸੀਅ ਤਾਂਹੀ ਘਰੀ ਦਾਸੀ ਮਰ ਆਪਨੀ ਸੋ ਹਮੈ ਸੋ ਹਮੈ ਨ ਬਚਾਇ ਹੈਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਨੈਕ ਸੀਆ ਹਸੀ ਸਖੀ ਸੁਨੋ ਘਰ ਬਸੀ ਤੁਮੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਸਮਾਨ ਰਘੁਬੀਰ ਸੋ ਮਿਲਾਇ ਹੌਂ॥ ਔਰ ਤੁਮੈਂ ਪੌਨ ਪੂਤ ਨੀਕੇ ਪਹਿਚਾਨਤ ਹੈ ਸੌ ਗੁਨੀ ਤਿਹਾਰੀ ਸੇਵਾ ਤਾਹੂੰ ਪੈ ਕਰਾਇ ਹੌਂ॥ ਜਾਨਕੀ ਤੂੰ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਭਰੋਸੇ ਮਾਤੇ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਲੋਹੂ ਸੋ ਅਨਾਤੇ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਕਹਾਂ ਭਯੋ ਤਾਹੀ ਤੇਰੇ ਪਾਇਨ ਲੁਠਾਇ ਹੌਂ॥੫੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਂ ਦਿਨ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਪਿ ਕੋ ਦਲ ਜੀਤ ਫਿਰੈ ਕੋਊ ਆਨ ਸੁਨਾਵੈ॥ਰਾਵਨ ਕੇ ਸਿਰ ਦੈ ਸ਼ਿਵ ਕੋ ਕਵਿ ਰਾਮ ਨਿਸੰਕ ਹ੍ਵੈ ਲੰਕ ਧਸਾਵੈ॥ਜੀਵਤ ਜਾਇ ਸੁਨੋ ਜਬ ਸਾਸ ਸਪੂਤ ਬਧੂ ਕਰ ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਵੈ॥ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਪਾਇ ਰਹੋਂ ਗਹਿ ਸੋ ਦਿਨ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਕਬ ਆਵੈ॥੫੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਂ ਦਿਨ ਆਨ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸੁੰਦਰ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੈ॥ਮੁਕਤਾ ਖਿਸ ਮਾਂਗ ਤੇ ਟੂਟ ਪਰੈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਕੇ ਨੀਰ ਸੇਂ ਭੂਮਿ ਭਰੈ॥ਤਬ ਹੌਂ ਹੀ ਬੁਲਾਇ ਸਮੋਧ ਕਰੋਂ ਕੋਊ ਤੋਂ ਗਹੇ ਤਬ ਸੀਯ ਮਰੈ॥ਇਹ ਭਾਂਤ ਮਨੋਰਥ ਹੈ ਸਜਨੀ (ਤ੍ਰਿਜਟੀ) ਸੁ ਬਿਨਾ ਰਘੁਬੀਰ ਕੌਨ ਕਰੈ॥੫੨॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਦੁਖ ਸਾਗਰ ਕਯੋਂ ਤਰ ਸਕੈ ਸੀਅ ਧਰਮ ਕੀ ਸੀਵ॥ਦੇਵ ਨਾਗ ਨਵ ਬਧੂ ਲੈ ਪੁਨ ਆਯੋ ਦਸਗ੍ਰੀਵ॥੫੩॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤੂੰ ਸੀਅ ਨਿਪਟ ਕਠੋਰ ਮੈਂ ਛਲ ਬਹੁਤੇ ਹੈਂ ਕੀਏਂ॥ ਨੈਕ ਨਿਰਖ ਮਮ ਓਰ ਜਰਤ ਅੰਗ ਸੀਤਲ ਕਰੋ॥੫੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦਿਨ ਹੀਂ ਤੇ ਕਰੋਂ ਰਾਤ ਮੇਲੋਂ ਚਾਲ ਲੋਕ ਸਾਤ ਬਜ੍ਰ ਪਾਤ ਹੋਇ ਤੋ ਸਹਾਰਬੇ ਕੋ ਸਾਹਸੀ॥ ਮੇਰੋ ਕੋਪ ਬਿਨਾ ਰੁਦ੍ਰ ਸਬ ਕੀ ਘਟਾਈ ਉਪ ਤੋਸੋ ਪਚਹਾਰਯੋ ਪੈ ਤੂੰ ਜੋਰ ਨੈਨ ਨਾ ਹਸੀ॥ ਤੇਰੇ ਈ ਨਿਹੋਰੇ ਜੇ ਤੂੰ ਕਹੈਂ ਛਾਡੋਂ ਤੇਰੇ ਪਤਿ ਨਾਤੋ ਰਾਮ ਜੀਬੇ ਕੀ ਹੌਂ ਜਾਨ ਬਾਤ ਥਾਹਸੀ॥ ਬੋਲੀ ਸੀਅ ਯਾਸੋ ਕੋਊ ਕਹੈ ਦਸਕੰਧ ਅੰਧ ਆਜ ਹੀ ਪਰੀ ਹੈ ਮੂਢ ਮਰਬੇ ਕੀ ਹਾਰ ਸੀ॥੫੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌ ਕਹੋ ਤੋ ਮੂੰਡ ਕਾਟ ਰਾਖੋਂ ਤੇਰੇ ਪਾਇ ਤਰ ਸਭ ਪਰਵਾਰ ਮਾਰ ਖੇਹ ਮੈ ਉਡਾਇ ਦਿਓਂ॥ ਔਰ ਜੋ ਕਹੋ ਤੋ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸੇਵੋਂ ਗਾਢੋ ਬਨ ਜੌ ਕਹੋ ਤੋ ਚੇਰੋ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪਲਕਾਂ ਡਸਾਇ ਦਿਓਂ॥ ਜੌ ਕਹੋ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੇਤ ਕਰਿ ਬੀਰ ਰਘੁਬੀਰ ਤਜ ਕਹਿਓ ਸੀਅ ਜਾਹਿ ਜਾਹਿ ਜੌ ਕਹੈ ਤੌ ਅਬਹਿ ਜਰਾਇ ਦਿਓਂ॥੫੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੋ ਦੁਖ ਦੇਤ ਹੈ ਉਪਾਧਿਹੀਂ ਕੌ ਹੇਤ ਹੈ ਪੈ ਤਊ ਸੀਅ ਦੈ ਸਰਾਪ ਪਾਪੀ ਨ ਜਰਾਯੋ ਹੈ॥ ਸਾਜ ਦਲ ਆਏ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ

ਯਾਹੀ ਪਰ ਤਾਂਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਖੇਲ ਮੋ ਪੈ ਜਾਤ ਨ ਮਿਟਾਯੋ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਤੀਅ ਕੌਨ ਕਾਮ ਰਾਮ ਕੇ ਉਦੋਤ ਆਗੇ ਦੇਖਕੇ ਖਦਿਓਤ ਤਨ ਅੰਧ ਦਸਕੰਧ ਮਨ ਕੌਨ ਸੋ ਭੁਲਾਯੋ ਹੈ॥੫੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਾਪ ਕੇ ਮਨੋਰਥ ਰੇ ਪਾਪੀ ਮਨ ਹੀ ਮੈਂ ਭਲੇ ਊਪਰ ਕਹੇ ਤੇ ਲੋਕ ਬਾਵਰੋ ਕਹਤ ਹੈਂ॥ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਤ੍ਰਿਦੋਖ ਜਾਂਹ ਬਿਆਪਿਓ ਤਾਕੋ ਦੋਖ ਨਹੀਂ ਯਾਂਤੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨੈਕ ਰੋਖ ਨ ਗਹਤ ਹੈਂ॥ ਰਾਮ ਭੁਜ ਦੰਡ ਪਰ ਐਸੇ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕਰ ਕੋਟਕ ਬਹਾਊਂ ਪ੍ਰਾਨ ਕਾਹੇ ਕੋ ਦਹਤ ਹੈਂ॥ ਜਾਹਿ ਦਸਕੰਧ ਬੀਸ ਲੋਚਨ ਸੋਂ ਅੰਧ ਪਾਰੋ ਪੁੰਜ ਬੀਜਰੀ ਕੋ ਹਾਥ ਮੋਂ ਰਹਤ ਹੈਂ॥੫੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੀ ਸੁਨ ਗਯੋ ਲੰਕ ਨੈਕ ਨ ਭਯੋ ਨਿਸੰਕ, ਜੈਸੇ ਰੰਕ ਮੀਨ ਬਿਨ ਨੀਰ ਅਕੁਲਾਤ ਹੈਂ॥ ਰਾਮ ਇਤ ਆਯੋ ਦਬ ਸੀਤਾ ਕੀ ਨ ਲੂਟੀ ਛਬਿ, ਮੋਸੋ ਪਛਤਾਇ ਏਕ ਯਹੈ ਉਤਪਾਤ ਹੈ॥ ਕਰੋਂ ਏਕ ਬਡੋ ਛਲ ਦੇਖੋਂ ਤੋ ਸੀਆ ਕੋ ਬਲ ਕੈਸੇ ਨ ਮਿਲੇਗੀ ਮੋਸੋ ਐਸੇ ਇਤਰਾਦ ਹੈ॥ ਕੰਚ ਧਨ ਦੈਕੇ ਮਨਿ ਚਾਹਤ ਹ੍ਵੈ ਬੰਚਕ ਜਿਉਂ ਐਸੇ ਪਰਪੰਚਨ ਤੇ ਰੰਚ ਨ ਲਜਾਤ ਹੈ॥੫੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮਨ ਮੈਂ ਕੀਓ ਕਲਾਪ ਰਾਮਚੰਦ ਬਨਿਓ ਆਪ ਲੀਨੋ ਹਾਥ ਚਾਪ ਮਾਥੇ ਮੁਕਟ ਬਨਾਇ ਕੈ॥ ਪੀਰੋ ਪਟ ਕਟ ਸੋ ਲਪੇਟ ਕੈ ਨਿਖੰਗ

ਕਸ, ਅੰਗ ਅੰਗ ਸੁੰਦਰ ਅਨੰਗ ਕੋ ਲਜਾਇ ਕੈ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਾਥੇ ਕਾਟ ਬਾਟ ਆਧੋ ਆਧੋ ਕਰ ਪਾਂਚ ਪਾਂਚ ਲੀਨੇ ਕਰ ਲੋਹੂ ਸੋਂ ਭਿਜਾਇ ਕੈ॥ ਚਲਾਓ ਸੀਅ ਤੀਰ ਰਘੁਬੀਰ ਬਨ ਮਾਯਾ ਬਲ ਦੇਖਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਾਪ ਪਰਸਿਓ ਨ ਆਇ ਕੈ॥ ੬੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਧਾਇਓ ਚਢ ਬਾਰਨ ਬਿਦਾਰਨ ਸੀਅ ਕੋ ਸਤ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ਰੂਪ ਤਨ ਧਾਰ ਕੈ॥ ਸੇਵਕ ਸਿਖਾਏ ਰਣ ਰਾਮਚੰਦ ਆਏ ਜੀਤ ਮੂੰਡ ਲਟਕਾਏ ਹਾਥ ਬੈਰੀ ਨਿਜ ਮਾਰ ਕੈ॥ ਭੇਰੀ ਢੋਲ ਪਟਹ ਨਸ਼ਾਨ ਸੋਂ ਸੁਹਾਇ ਬੀਰ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਲੋਕ ਰੀਝਤ ਨਿਹਾਰ ਕੈ॥ ਰਾਵਨ ਕਹਤ ਬਾਮੀ ਹੈ ਨ ਮਨ ਕਾਮੀ ਅਬ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਜਾਨਕੀ ਲਖੇ ਤੇ ਛਾਡੇ ਜਾਰ ਕੈ॥੬੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੇਊਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸਰੂਪ ਭਏ ਰੂਪ ਲੀਨ ਮਾਨੋ ਮਨ ਹਾਰੋ ਪੂਜ ਐਸੇ ਰਹੋਂ ਹੇਰ ਕੈ॥ ਏਕ ਕਰ ਧਯਾਨ ਭਏ ਮੋਛਕੇ ਪਯਾਨ ਜੋਗ ਏਕ ਲੋਗ ਕਹੈਂ ਹਮ ਦੇਖੈਂ ਕਹੂੰ ਫੇਰ ਕੈ॥ ਏਕ ਕਹੇਂ ਭਲੀ ਕੀਨੀ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਮ ਚੰਦ ਰਾਵਨ ਸੋ ਪਾਪੀ ਤੁਮ ਮਾਰਯੋ ਘੇਰ ਘੇਰ ਕੈ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਰਾਜ ਕਰੋ ਲੰਕਾ ਕੋ ਨਿੰਸਕ ਆਜ ਬਗਰ ਸਭ ਕਹੇਂ ਟੇਰ ਟੇਰ ਕੈ॥੬੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੈਸੇ ਜਾਕੋ ਲਾਗੌਂ ਮਨ ਤੈਸੋ ਤਾਕੋ ਪੂਰਯੋ ਪ੍ਰਨ ਪੂਰਨ ਅਨੰਤ ਰਾਮ
ਬੇਖ ਸਿਰਜਾਤ ਤੇ॥ ਰਾਵਨ ਕਹਤ ਜੇ ਵੈ ਪਾਵਤ ਸਰੂਪ ਮੋਖ ਤੇ
ਤੌਂ ਬਡ ਭਾਗੀ ਬੈਰ ਕੀਨੋ ਬੇਹੀ ਕਾਜ ਤੇ॥ ਬਹੁਰੋ ਬਕਨ ਲਾਗਯੋ
ਸਤ ਤੇ ਛੁਡਾਊਂ ਸੀਅ ਜੈਸੇ ਖਗ ਰਾਜ ਸੁਧਾ ਛੀਨੀ ਸੁਰ ਰਾਜ
ਤੇ॥ ਪਹੁੰਚਯੋ ਅਸ਼ੋਕ ਬਨ ਢਾਪਯੋ ਸੀਲ ਤੇਹੀ ਛਿਨ ਐਸੀ ਮਨ
ਆਈ ਮਾਨੋ ਉਪਜਯੋ ਹੈ ਲਾਜ ਤੇ॥੬੩॥
ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਵਨ ਕਹਤ ਬਾਮੀ ਜੈਸੋ ਮੇਰੋ ਮਨ ਕਾਮੀ ਪਹਲੇ ਸੀਆ ਸੋ ਤੈਸੋ
ਕਯੋਂ ਨ ਉਮਹਤ ਹੈ॥ ਕਹਾ ਗਾਜ ਪਰੀ ਮਤਿ ਰਾਮੈ ਅਨੁਸਰੀ
ਜਾਤੇ ਘਰੀ ਘਰੀ ਲਾਜ ਸੀਲ ਡੀਲ ਕੋ ਗਹਤ ਹੈ॥ ਔਰ ਮੇਰੇ
ਜੀਅ ਤੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕ੍ਰੋਧ ਛੀਨ ਹੋਇ ਜਾਇ ਬ੍ਰਹੰਮਡਲ ਦਹਤ ਹੈ॥
ਯੌਂ ਨ ਜਾਨੇ ਪਾਪੀ ਦੇਹ ਰਚੀ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀ ਜਾਕੀ ਐਸੀ ਏਕ
ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਘਰ ਮੈਂ ਰਹਤ ਹੈ॥੬੪॥
ਕਬਿੱਤ॥ ਤਉ ਪੈ ਨ ਤਜੀ ਆਸ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੁ ਪਾਪ ਰਾਜ ਗਯੋ ਸੀਅ ਪਾਸ
ਹਾਥ ਮੂੰਡ ਲਟਕਾਇ ਕੈ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਾਥੇ ਨਯਾਰੇ ਨਯਾਰੇ ਮੈ
ਉਤਾਰੇ ਦੇਖ ਨੀਕੇ ਅਬ ਡਾਰ ਦੇਤ ਤੋ ਕੋ ਦਿਖਰਾਇ ਕੈ॥
ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਅੰਗ ਕਛੂ ਤਾਹੀਂ ਛਿਨ ਐਸੇ ਭਏ ਜਾਂ ਤੇ ਕਛੂ ਬੋਲੀ

ਨ ਮਿਲੀ ਹੈ ਦੌਰ ਆਇ ਕੈ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਤਵਾਰ ਤੈ ਤਛਾਰ ਖਾਇ ਪਰੀ ਕਹੂੰ ਹਾਰ ਬਾਰ ਕਹੂੰ ਭੂਖਨ ਗਿਰਾਇ ਕੈ॥੬੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਉਠੀ ਚੇਤ ਭਟ ਜਯੋਂ ਕਪਟ ਕੇ ਸੁਪਟ ਜਯੋਂ ਕਪਟ ਕੋ ਨ ਜਾਨਯੋ ਜੈਸੇ ਨਟ ਕੋ ਦਿਖਾਇਬੋ॥ ਦੂਜੇ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਕਹਯੋਂ ਜਾਨਕੀ ਅਯਾਨੀ ਭਈ ਯਹੈ ਏਕ ਲੰਕਪਤਿ ਰੂਪ ਕੋ ਬਨਾਬਿ॥ ਤੌ ਲੌ ਚਾਹੈ ਭੇਟਬੇ ਕੋ ਦਰਯੋ ਪੈ ਨ ਦੌਰੈ ਮਨ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਾਣ ਬਿਨ ਦੇਹ ਕੋ ਚਲਾਇਬੋ॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਚਲੈ ਧਾਇ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਠਗ ਕੇ ਸੇ ਪਰੈ ਪਾਇ ਤੌ ਲੌ ਆਇ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਕੋ ਬਨਯੋ ਹੈ ਸਿਖਾਇਬੋ॥੬੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤਾਂਹੀ ਛਿਨ ਭਯੋ ਲੋਪ ਲੰਕ ਪ੍ਰਗਟਿਓਸੁ ਸੋਕ ਉਪਬਨ ਕੋਪ ਤੇ ਖਿਸਾਇ ਭੂਮਿ ਪਾਰ ਕੈ॥ ਯਾਹੀਂ ਪਰਪੰਚ ਤੈ ਮੈਂ ਰੰਚਕ ਨ ਪਾਯੋ ਸੁਖ ਕੰਚਨ ਸੀ ਜਾਨਕੀ ਨ ਭੇਟੀ ਹੈ ਨਿਹਾਰ ਕੈ॥ ਜੌ ਲੌ ਜਾਇ ਸਾਚੇਊ ਨ ਜੀਤੋਂ ਰਣ ਰਾਮ ਚੰਦ ਤੌ ਲੌ ਮੋ ਕੋ ਦੁਖ ਕੀ ਸਦਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ॥ ਜੀਤਯੋ ਸੁਰਰਾਜ ਤੀਨ ਲੋਕ ਕੋ ਸਮਾਜ ਤਊ ਤੇਰੋ ਮਨ ਆਜ ਪਾਤ ਡਾਰ ਡਾਰ ਹੈ॥੬੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਵਨ ਇਤ ਲਟੈ ਮੀਚ ਨਿਪਟ ਨਿਜ ਕਾਤ॥ ਉਤ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਸਰਮਾ ਸਹਿਤ ਸੁਨੋ ਸੀਅ ਕੀ ਬਾਤ॥੬੮॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਕਰਮ ਲੇਖਨੀ ਸੀਸ ਫਿਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟ ਦੇਹੀ ਸਕਲ॥ ਰਾਮ ਸਕਲ ਸੁਰ ਈਸ ਤਾਂਕੀ ਤੀਅ ਐਸੀ ਦੁਖੀ॥੬੯॥

ਸੀਤੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੀਤਾ ਪਛੁਤਾਇ ਮੁਰਝਾਇ ਦੁਖ ਪਾਇ ਪਾਇ ਕਹੈ ਹਾਇ ਹਾਇ ਸੀਲ ਲਾਜ ਧਨ ਗਯੋ ਹੈ॥ ਕੰਟਕ ਬੇਖ ਰਾਮ ਹੀਂ ਕੋ ਆਯੋ ਪਾਪੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਧੂਆ ਕੋ ਸੋ ਧੌਲਹਰ ਛਯੋ ਹੈ॥ ਜੇ ਨ ਆਨ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਤੁਰਤ ਮੋ ਸੋ ਕਹੈ ਤੌ ਤੋ ਆਜ ਹੀ ਨਿੰਸਕ ਹ੍ਵੈ ਕਲੰਕ ਬੀਜ ਦਯੋ ਹੈ॥ ਦੇਖੋ ਦੇਖੋ ਯਾਹੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੀ ਢਿਠਾਈ ਮਾਈ ਬਡੇ ਪਾਪੀ ਸੋ ਤੋ ਪਾਪੀ ਮਿਲਬੇ ਕੋ ਭਯੋ ਹੈ॥੭੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਾ ਬਿਰੰਚ ਹਾ ਸੁਰੇਸ ਚੰਡਕਾ ਗਨੇਸ਼ ਸੇਸ਼ ਹਾ ਦਿਨੇਸ਼ ਦੇਹ ਅਬ ਲਾਗਤ ਗਿਲਾਨ ਕੀ॥ ਬਡੋ ਅਪਰਾਧ ਇਨ ਕੀਨੋ ਦੁਖ ਦੀਨੋ ਮੋਹਿ ਦੇਖ ਦੇਖ ਭੂਲੀ ਤਉ ਹੈ ਤੋ ਅੰਤ ਆਨ ਕੀ॥ ਮੀਚਿ ਮੌਲ ਪਾਊਂ ਤੌਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਦੈ ਮੰਗਾਊਂ ਆਜ ਜੋਗ ਸਾਧਯੋ ਹੁਤੋ ਤਊ ਮਰਤੀ ਅਚਾਨਕੀ॥ ਰਾਮ ਭੋਗ ਭੂਲ ਰਹੀ ਲੋਗਨ ਮੈਂ ਫੂਲੀ ਸਦਾ ਰਾਮ ਕਵਿ ਐਸੋ ਰੋਇ ਰੋਇ ਕਹੈ ਜਾਨਕੀ॥੭੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਹਿਲੇ ਤੋ ਰਾਮ ਹੀ ਤੇ ਕੋਟਕ ਕਪਟ ਜਾਤੇ ਅਬ ਮੋ ਕਪਟ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪ ਆਇ ਜਾਤ ਹੈਂ॥ ਜੱਦਪ ਨ ਮੇਰੋ ਅਪਰਾਧ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ

ਨਾਥ ਤਉ ਮੇਰੇ ਅੰਗਨ ਸੋਂ ਅੰਗ ਹੀਂ ਰਿਸਾਤ ਹੈਂ॥ ਦੇਹ ਕਹੈ ਪਾਇ ਚਲੇ ਪਾਇ ਕਹੈਂ ਨੈਨ ਦੌਰ ਮੇਰੇ ਮੋਹੂ ਆਇ ਲਪਟਾਤ ਹੈਂ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨ ਉਡਾਇ ਭੁਮਿ ਕਾਹੇ ਤੈ ਨ ਫਾਟ ਜਾਇ ਯਾਹੀਂ ਮੈ ਸਮਾਇ ਸੀਅ ਐਸੀ ਦੁਖ ਗਾਤ ਹੈ॥੭੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅਰੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਮੇਰੇ ਕਹੇ ਤੇ ਉਡਾਤ ਨਾਹੀਂ ਆਪਨੋ ਕੀਓ ਤੁਰਤ ਰਾਮ ਹੀਂ ਤੈ ਪਾਈਓ॥ ਸਦਾ ਕੇ ਸੰਗਾਤੀ ਮੋਹਿ ਹਾਤੀ ਕਰ ਤਾਤਕਾਲ ਰਾਮ ਜੂ ਪੇ ਜਾਹੁ ਮੇਰੋ ਦੁਖ ਅਤਿ ਗਾਈਓ॥ ਆਦਰ ਨ ਹੋਇ ਤਹਾਂ ਕੈਸੇ ਰਹਯੋ ਭਾਵਤ ਹੈ ਨਿਪਟ ਨਿਲਾਜ ਹੋ ਤੋ ਭੇਦ ਕੋ ਬਤਾਈਓ॥ ਕਿਧੋ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਹੈ ਯਾਂ ਕੇ ਖੀਜੇ ਭੂਖੇ ਪਯਾਸੇ ਦੇਹ ਛੋਡ ਜਿਨ ਜਾਈਓ॥੭੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਕਹੈਂ ਬਾਤ ਸੁਨ ਜਾਨਕੀ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹਮ ਤੌ ਮੈਂ ਰਘੁਬੀਰ ਜੂ ਮੈਂ ਨਯਾਰੇ ਨ ਰਹਤ ਹੈਂ॥ ਲੋਗ ਯੌਂ ਕਹਤ ਸੀਤਾ ਬਿਰਹ ਤੇ ਮਰੀ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਉਨਹੀਂ ਸੋ ਰਾਮ ਫਿਰ ਐਸੇ ਕੈ ਮਹਤ ਹੈਂ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਜੀਵਤ ਹੈ ਕਾਹੇ ਤੇ ਗੁਸਾਂਈ ਸੁਨੋ ਜਾਤੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੇਰੀ ਤੇਹ ਕੋ ਬਹਤ ਹੈਂ॥ ਤਾਂਤੇ ਜੌ ਲੌ ਤੋ ਕੋ ਰਘੁ ਨਾਇਕ ਨ ਭੇਟਤ ਹੈਂ ਤੌ ਲੌ ਤੇਰੀ ਬਾਤੈਂ ਹਮ ਲਜਖਕ ਬਹਤ ਹੈਂ॥੭੪॥

ਤ੍ਰਿਜਟੀਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੇ ਭਯੋ ਸਮਾਧਾਨ ਪ੍ਰਾਣਨ ਸਮੋਧਯੋ ਗਯਾਨ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਕਹਯੋ ਸਯਾਨ ਕਾਹੇ ਕੇ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ ਕਾਲ ਪਰੋ ਮਰੋ ਰਘੁਬੀਰ ਕੋ ਮਿਲੇਗੀ ਕੌਨ ਤੂੰਤੋ ਏਕ ਛਲ ਹੀ ਮੈਂ ਛਲ ਸੀ ਮਰਤ ਹੈਂ॥ ਤੇ ਕੋ ਚਹੂੰ ਘਾਤੈ ਡਰ ਲਾਗੋਈ ਰਹਤ ਪਯਾਰੀ ਮੋਤੇ ਯਾਤੇ ਰਾਵਨ ਤੇਰਾਮ ਤਤੇ ਡਰਤ ਹੈਂ॥ ਜੌਂ ਲੌ ਭੌਂਹ ਚਾਂਪ ਤਾਨ ਦੇਤ ਨ ਸਰਾਪ ਯਾਕੋ ਤੌ ਲੌ ਪਾਪ ਮੋਲ ਲੈ ਲੈ ਆਪਕੋ ਧਰਤ ਹੈਂ॥੭੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੇਰੀ ਪਦ ਰਜ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹਮ ਜਾਨਯੋ ਰਘੁਬੀਰ ਜੂ ਕੋ ਤੋਹਿ ਨ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੈ॥ ਤੀਰਥ ਕੇ ਬਾਸੀ ਜੈਸੇ ਜਾਤ੍ਰ ਸੇ ਕਹੈ ਤੁਮ ਜਾਨਤ ਹੋ ਯਾਂਕੋ ਭਯੋ ਹਮ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ॥ ਰਾਮਦੀਪ ਜੋਤ ਮੈਂ ਪਤੰਗ ਕੋਟ ਰਾਵਨ ਸੇ ਪਰੈ ਲਰੈ ਪੁਨ ਪਲ ਹੀ ਮੈਂ ਨਾਸ ਹੈ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਤਮਾਸੋ ਜੈਸੇ ਪਾਨੀ ਮੈਂ ਪਤਾਸੋ ਲੂਟਯੋ ਗੀਧਨ ਮਵਾਸੋ ਪਾਯੋ ਮਾਸੋ ਮਾਸੋ ਮਾਸ ਹੈ॥੭੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਿਮ ਰਿਤ ਕਾਟੀ ਆਛੇ ਸਿਸਰ ਬਸੰਤ ਪਾਛੇ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੇ ਲਾਗੇ ਕਹੋ ਕੌਨ ਨਯਾਇ ਜੂੜੀਏ॥ ਉਤਰੀ ਹੋ ਦੁਖ ਕੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੋ ਸੀ ਨਾਉ ਚਢ ਲਾਗਤ ਕਨਾਰੇ ਹੋਇ ਹਾਸੀ ਕੂਦ ਬੂਡੀਏ॥ ਨੈਕ ਡਰਪਾਏ ਹਰਖਾਏ ਜੀਓਂ ਮਰੋਂ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਬਾਉ ਚਲੇ ਅਨਚਲੇ

ਦਸ਼ਾ ਗੁਡੀਏ॥ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਹਮਾਰੇ ਦੇਸ ਐਸੇ ਉਤਪਾਤ ਨਾਹੀਂ ਰਾਮ ਰਾਜ ਸੁਨੇ ਤੇ ਲਗਾਇ ਪੰਖ ਉਡੀਏ॥੭੭॥

ਸੀਤਾਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਨਗਰ ਅਜੁੱਧਯਾ ਸਭ ਸੁਖੀ ਜਹਾਂ ਹਮਾਰੋ ਰਾਜ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਘਰ ਘਰ ਇੰਦ੍ਰ ਸਮਾਜ॥੭੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਜ ਨੀਤਿ ਤੇ ਸੌ ਕਹੌਂ ਸੁਨ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਦੈ ਕਾਨ॥ ਬਿਨ ਦਰਸਨ ਰਘੁਨਾਥ ਕੈ ਬਿਧਿ ਨ ਕਰੈ ਜਲ ਪਾਨ॥੭੯॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਬਿਨ ਸਬ ਏਕ ਸੋ ਛਤ੍ਰ ਚਮਰ ਸਿਰ ਨਾਹਿ ਭੂਖਨ ਭੌਨ ਭੰਡਾਰ ਤੇ ਹਯ ਗਯ ਸੁਖ ਘਰ ਮਾਹਿ॥੮੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਹੂੰ ਮੈਂ ਲਿਖੇ ਨ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰ ਤੀਆ ਪੀਅ ਤੈ ਬਿਛੋਰ ਕੈ ਨ ਲੰਕ ਕੋ ਸੋ ਹਾਲ ਹੈ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹਾਂ ਜਹਾਂ ਕੋਕਲਾ ਕਪੋਤ ਮੋਰ ਚਕਵਾ ਚਕੋਰ ਬਿਨ ਨਾਰ ਨ ਮਰਾਲ ਹੈ॥ ਸਦਾ ਮਤਿ ਗਯਾਨ ਮੈ ਕਿ ਬੇਦ ਕਿ ਪੁਰਾਨ ਮੈ ਕਿ ਯਧਾਨ ਦਾਨ ਮਾਨ ਮੈ ਸੁ ਐਸੇ ਏਕ ਢਾਲ ਹੈ॥ ਦਾਰਿਦ ਕੌ ਛਲ ਕੋ ਕਪਟ ਕੋ ਸਦਾਈ ਕਾਲ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਪੁਨਯ ਜੱਗ ਅੰਨ ਕੋ ਸੁਕਾਲ ਹੈ॥੮੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜਹ ਦ੍ਰਿੜ ਪੋਕੀ ਬਾਂਧੀਏ ਬਾਦ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਕਾਜ॥ ਸਫਪਨ ਬਿਦੇਸ ਜਾਈਏ ਹਮ ਬਿਨ ਹਮਰੇ ਰਾਜ॥੮੨॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜੋ ਅਬ ਕੈ ਰਘੁਪਤਿ ਮਿਲੈਵਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਵਹ ਸਾਜ॥ ਤੌ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਤੋਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਦਿਖਰਾਊਂ ਵਹ ਰਾਜ॥੮੩॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਔਰ ਕਹੋਂ ਇਕ ਰੀਤਿ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ॥ ਕੀਰਅਹੁ ਸੱਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਖੀ ਸਯਾਨੀ ਪ੍ਰਾਨ ਸਮ॥੮੪॥

ਛਪਯ ਛੰਦ॥ਕਟਕ ਨਿੰਬ ਕੰਟਕ ਬੰਬੂਲ ਉਧੱਤ ਖਜੂਰ ਤਰ॥ ਪਰ ਪੰਚਕ ਮੈ ਦੇਹ ਸਦਾ ਬੰਚਕ ਪੁਰਾਨ ਨਰ॥ ਕੁਟਲ ਤਰਨ ਭੁਅ ਭ੍ਰਿੰਗ ਜਟਲ ਬਟ ਭਸਮ ਮੁਕਰ ਮੁਖ॥ ਬਿਨ ਬਿੱਜਲ ਧੁਨ ਕਦਲ ਅਵਰ ਕੰਪਤ ਨ ਪਾਇ ਦੁਖ॥ ਅਕਲੰਕ ਰਾਮ ਸਬ ਬਿਨਾ ਸੀਸ ਅਰ ਦਾਰਦ ਬਿਨ ਪੂਜਾ ਪਸੁ॥ ਪੁਨ ਨੀਚ ਕੂਪ ਲੰਪਅ ਭ੍ਰਮਰ ਚਿੱਤ ਚੋਰ ਰਘੁਪਤ ਸੁ ਜਸ॥੮੫॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਸੀਅ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਮਿਲੀ ਤਜਿਓ ਸੋਕ ਅਗਿਆਨ॥ ਤਬ ਜਾਨਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੁਖ ਕਰਤ ਰਾਮ ਕੋ ਧਿਆਨ॥੮੬॥

ਛਪਯ॥ ਅਮਲ ਕਮਲ ਦਲ ਨੈਨ ਬੈਨ ਜਲਧਰ ਧੁਨ ਸੁੰਦਰ॥ ਰਤਨ ਜਟਤ ਸੁੰਦਰ ਕਪੋਲ ਝਲਕਨ ਅਲਕਨ ਬਰ॥ ਕਚ ਸਵਾਰ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਸਰੋਜ ਸਰਵਰ ਆਨਨ ਦੁਰ॥ ਪੀਤ ਬਸਨ ਦੁਤ ਦਸਨ ਗ੍ਰਸਨ ਅਰ ਬਸਨ ਔਧ ਪੁਰ॥ ਕਹਿ ਸੁ ਕਵਿ ਰਾਮ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ

ਮਦਨ ਦਹਤ ਸੇਵਤ ਚਰਨ॥ ਸੁਖ ਕਰਨ ਭਰਨ ਪੋਖਨ ਨਿਪੁਨ ਮਮਪਤਿ ਰਘੁਪਤਿ ਦੁਖ ਹਰਨ॥੮੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਕੀ ਬਾਤੈ ਸਬੈ ਜਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ॥ ਖੁਨਸਾਨੇ ਨਹਿ ਰਹਿ ਸਕੈ ਬੋਲੇ ਕਪ ਸਬ ਧੀਰ॥੮੮॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਅਬ ਤਜ ਸੁਕਚ ਬਿਚਾਰ ਘੇਰੋ ਲੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ॥ ਰਾਵਨ ਨਿਪਟ ਗਵਾਰ ਪੂਰਨ ਸੋ ਪੂਰੋ ਕਰੈ॥੮੯॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਫੂਲੇ ਅੰਗ ਨ ਸਮਾਤ ਹਨੂਮਾਨ ਅੰਗਦ ਸੁਭਟ॥ ਚਲੀ ਜੁੱਧ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਹੁ ਸੁਨਾਵੈ ਰਾਮ ਕਵਿ॥੯੦॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਮ ਸੁਨਿਓ ਬਿਰੰਚ ਪਪੀਲਕਾ॥ ਤਉ ਜਥਾ ਮਤ ਰਾਮ ਬਰਨਤ ਸੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ॥੯੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਨੈ ਸੁਨਾਵੈ ਮਨ ਧਰੈ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਤ ਅਨੰਤ॥ ਤਾਂਕੋ ਮੁਕਤ ਸਦਾ ਕਹੈ ਬਰੋ ਬਰੋ ਮੁਹਿ ਕੰਤ॥੯੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੇ ਰਾਵਣ ਛਲ ਬਰਨਨੰ

ਨਾਮ ਦਸਮੋ ਅੰਕ ੧੦॥

———————o———————

ਏਕਾਦਸ਼ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਰੰਭ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਮ ਕਥਾ ਕਵਿ ਜਥਾ ਮਤਿ ਵਰਨਤ ਜਗ ਅਨੁਸਾਰ॥ ਜਿਉਂ ਖਗ ਉਡ ਫਿਰ ਧਰ ਗਿਰਤ ਪਰਤ ਨ ਅੰਬਰ ਪਾਰ॥੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਮ ਭਗਤ ਬਿਨੁ ਅਤਿ ਕਠਨ ਨਿਗਮ ਬਤਾਵਤ ਨੇਤ ਛਲ ਬਲ ਤੇ ਰਾਵਣ ਛਲਿਓ ਮੀਚ ਉਗਾਹੀ ਦੇਤ॥੨॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਲਗ ਸਾਧਨ ਧੂਰ ਜਬ ਲਗ ਪਰਸਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੋ॥ ਕਿਉਂ ਤਮ ਭਾਜੈ ਦੂਰ ਬਿਨਾ ਦੀਪ ਬਾਤਨ ਕਰੈ॥੩॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਏਕ ਸਰਨ ਬ੍ਰਤ ਹੋਇ ਜਪ ਤਪ ਨੇਮ ਸਬੈ ਰਹੇ॥ ਪੁਰਖ ਨਾਰ ਨਹਿ ਦੋਇ ਕਿਉਂ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਸਰਾਹੀਏ॥੪॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਇਤਨੇ ਕਰੈ ਉਪਾਇ ਸਬ ਫੋਕਟ ਇਕ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨ॥ ਸੋਈ ਸੁਨਹੁ ਮਨ ਲਾਹਿ ਹਿਰਦੇ ਰਾਮ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ॥੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੀਰਥ ਕਰੈ ਅਨੇਕ ਸਦਾ ਮਿਲ ਮੀਨ ਭੇਕ ਕੱਛਪ ਅਨੇਕ ਅਰ ਚਾਰੋਂ ਜੁਗ ਗਾਏ ਹੈਂ॥ ਪੌਨ ਹੂੰ ਸੋਂ ਪੇਟ ਭਰ ਸੋਵਤ ਭੁੰਜਗ ਔ ਕੁਰੰਗ ਤ੍ਰਿਣ ਖਾਤ ਬਨ ਹੀਂ ਮੈ ਘਰ ਛਾਏ ਹੈਂ॥ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਬਿਨਾ ਹੀਂ ਸਾਥੀ ਧੂਰ ਮੂੰਡ ਮੇਲੈ ਹਾਥੀ ਧਯਾਨ ਹੀਂ ਬਿੜਾਲ ਬਕ ਜਨਮ ਗਵਾਏ ਹੈਂ॥ ਨਾਚ ਨਾਚ ਮੋਰ ਜਯੋਂ ਬਿਬਾਦ ਘਨਘੋਰ ਜਯੋਂ ਉਡਾਇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀਨ ਰਘੁਨਾਥ ਕਾਹੂ ਪਾਏ ਹੈਂ॥੬॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਰਾਵਨ ਅਤਿ ਮਤ ਹੀਨ ਸਮਝੈ ਪੈ ਚਰਨ ਨ ਭਜੈ॥ ਸੁਨ ਅਤਿ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕੁੰਭ ਕਰਨ ਬਧ ਕਾਨਦੈ॥੭॥

ਛਪੈ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਰਨਧੀਰ ਸੁਭਟ ਕਪਿ ਭੀਰ ਬਿਕਟ ਮਤਿ॥ ਕਿਲ ਕਿਲਾਇ ਉਛਲੰਤ ਪੂਛ ਪਟਕਟ ਚੰਚਲ ਅਤਿ॥ ਡੀਠ ਜੋਰਿ ਸਭ ਧਰਤ ਅਸੁਰ ਤਬ ਦੂਰ ਰਹਤ ਦਬਿ॥ ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਟਤ ਪਰਭਾਤ ਜਾਤ ਤਮ ਨਿਰਖ ਬਦਨ ਛਬਿ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹਿ ਨਿਰਖਤ ਪੀਠ ਭਜਾਇ ਅਰਿ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਰੰਕ ਕੌਨ ਲੰਕਾਧਿਪਤਿ ਜਹਿ ਸਿੰਘ ਬਿਦਾਰਨ ਕੁੰਭ ਕਰਿ॥੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੰਗ ਦੋ ਗਿਰੀਸ ਮਾਨ ਭੰਗ ਕੋ ਕਪੀਸ ਪੁੰਜ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੂਤ ਜਮ ਦੂਤਨ ਕੀ ਆਵਨੀ॥ ਜਾਨਕੀ ਕਲੇਸ ਕੁਲ ਲਾਜ ਸੀਲ ਢੀਲ ਛਾਡ ਆਠੌਂ ਲੋਕ ਪਾਲਨ ਕੀ ਡੀਠ ਕੀ ਲਗਾਵਨੀ॥ ਪੰਚ ਦੂਤ ਦੇਹਿ ਕੋ ਸੁ ਮੁੰਡ ਮਾਲ ਮੁੰਡਨ ਕੋ ਆਏ ਗਨ ਝੁੰਡ ਏਤੀ ਬਾਤ ਨ ਚਲਾਵਨੀ॥ ਲੰਕ ਈਸ ਊਪਰ ਨਿਸ਼ੰਕ ਦਾਂਤ ਪੀਸ ਦੇਖੋ ਬੀਸ ਕਰੀ ਏਕ ਬਾਰ ਐਸੀ ਧਾਵਨੀ॥੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੰਗਦ ਸੋਂ ਕਹੈ ਬਾਤ ਰਾਵਨ ਕੀ ਦੇਖੀ ਘਾਤ ਆਜ ਹੂੰ ਲੌ ਆਇ ਕੈ ਨ ਮੋਕੋ ਸਿਰ ਨਾਯੌ ਹੈ॥ ਹੋਨਹਾਰ ਜਾਕੋ ਜੈਸੀ ਤੈਸੀ ਮਤਿ ਹੀਏ ਬੈਸੀ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਕੋਪ ਡਹਕਾਯੋ ਹੈ॥ ਬੋਲਯੋ

ਹਨੂਮਾਨ ਯਹਿ ਪਾਪੀ ਅਬ ਲੌ ਤੋ ਨਾਥ ਰਾਵਰੋ ਕੇ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕਰੁਣਾ ਜਿਵਾਯੋ ਹੈ॥ ਨਾ ਤੋ ਯਕੋ ਮਾਰ ਸੀਆ ਲੈ ਕੈ ਦੇਸ ਗਏ ਹੁਤੇ ਰਾਮ ਕਾਹੂੰ ਹਾਥ ਪਾਉਂ ਨ ਚਲਾਯੋ ਹੈ॥੧੦॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੀਨੇ ਨਰ ਰੂਪ ਕਪਿ ਸੁੰਦਰ ਅਨੂਪ ਛਬ ਗਏ ਛਪ ਭੂਪ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਜੇਤੇ ਡੀਲ ਤੇਤੇ ਹਾਥੀ ਤੇਤੇਈ ਖਵਾਸ ਸਾਥੀ ਕੰਚਨ ਕੇ ਕੁੰਡਲ ਕਿਰੀਟ ਪੁੰਜ ਛਾਯੋ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਰਜਾਇ ਪਾਇ ਚਢੇ ਧਾਇ ਧਾਇ ਮਾਨੋ ਅਪਨੋ ਹੀ ਆਪਨ ਗਿਰ ਆਗੇ ਲੈਨ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਕੌਨ ਬਡੀ ਬਾਤ ਤ੍ਰਈ ਤਾਪ ਕੇ ਹਰਨਹਾਰ ਰਾਮ ਕੇ ਕਟਾਛ ਤੇ ਝਟਾਕ ਪਦ ਪਾਯੋ ਹੈ॥੧੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਜੂ ਕੇ ਕਾਜ ਸੇਵਾ ਕੀਨੀ ਸੁਰ ਰਾਜ ਰਾਜ ਕੋ ਸਮਾਜ ਕਵਿ ਰਾਮ ਦੈ ਪਠਾਯੋ ਹੈ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਮਾਨ ਛੱਤ੍ਰ ਚਾਮਰ ਤੁਰੰਗ ਪੁੰਜ ਏਈ ਰਾਖੇ ਬਾਹਨ ਨ ਆਪਨੋ ਬੁਲਾਯੋ ਹੈ॥ ਭਏ ਅਸਵਾਰ ਬਾਜੇ ਦੁੰਦਭੀ ਅਪਾਰ ਰਾਮ ਲੰਕ ਢਿਗ ਆਏ ਪੈ ਨ ਕੋਪ ਢਿਗ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਬੈਰੀ ਹੂੰ ਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਬਾਤ ਮੁਸਕਾਤ ਕਰੈਂ ਚੇਤੈ ਨੈਕ ਰਵਨ ਤੋ ਬਡੋ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯੋ ਹੈ॥੧੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਗਾਡਯੋ ਰਨ ਖੰਭ ਜਹਾਂ ਕਹੈਂ ਰਘੁਬੀਰ ਮੋਕੋ ਬਡੋ ਉਪਹਾਸ ਹੈ॥ ਉਮਾਪਤਿ ਤਾਰਕ ਉਪਾਸੈ ਉਪਦੇਸੈ ਯਾਕੋ ਸੋ ਨ ਉਪਦੇਸੈ ਜਾ ਤੇ ਹਮ ਸੋਂ ਉਦਾਸ ਹੈ॥ ਬੋਲਯੋ ਹਨੂਮਾਨ ਰਾਮ ਰੁਦ੍ਰ ਯਾਕੋ ਬਡੋ ਬੈਰੀ ਯਾਹੀ ਤੇ ਨ ਦੀਨੋ ਉਰ ਦੇਖਯੋ ਨ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੈ॥ ਸੰਪਤਿ ਬਿਲਾਸ ਸ਼ਿਵ ਦੀਨੋ ਪ੍ਰਭੁ ਭਲੋ ਕੀਨੋ ਸੋ ਤੋ ਵਾਹੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਕਟਾਛ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ॥੧੩॥

ਹਨੂਮਾਨ ਅੰਗਦੋ ਵਾਚ ਬਭੀਖਨ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੰਗਦ ਪਵਨ ਪੂਤ ਦੋਊ ਬਡੇ ਰਾਮ ਦੂਤ ਹਸ ਕੈ ਬਿਭੀਖਨ ਕੋ ਕਹਿਓ ਕਾਤੋ ਡਰੋਗੇ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਮਾਰ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੁਮ ਜਾਇ ਲੰਕ ਹ੍ਵੈ ਨਿਸੰਕ ਬਡੋ ਰਾਜ ਕਰੋਗੇ॥ ਤੋਕੋ ਰਾਜ ਦੇਤ ਹਮ ਬੀਚ ਨ ਬਿਗਾਰਯੋ ਕਾਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਹਮੈਂ ਛਾਡਿ ਭੋਗਨ ਮੇਂ ਪਰੋਗੇ॥ ਭਾਈ ਕੀ ਬਿਭੂਤਿ ਪਾਇ ਰਾਮਚੰਦ ਕੋ ਰਿਝਾਇ ਕਹੋ ਤੋ ਹਮਾਰੇ ਆਗੇ ਕਹਾ ਕਹਾ ਧਰੋਗੇ॥੧੪॥

ਬਭੀਖਨੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੂਧੇ ਦੁਖ ਦੇਤ ਹੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਨ ਕਾਢ ਲੇਤ ਹੋ ਜੁ ਜਾਨਤ ਹੋ ਰਾਜ ਪਾਇ ਰਾਜ ਕੋ ਕਮਾਇ ਹੋਂ॥ ਏਕ ਰਾਮ ਰੋਮ ਪਰ ਕੋਟ ਰਾਜ ਦਿਓਂ ਲੁਟਾਹਿ ਜਹਾਂ ਪਗ ਧੂਰ ਤਹਾਂ ਮਾਥੋਈ ਲੁਠਾਇ ਹੋਂ॥

ਆਪਨੇ ਹੀ ਲੋਚਨ ਕਮਲ ਕੇ ਬਿਛੌਨਾ ਕਰ ਦੋਊ ਪ੍ਰਭੁ ਤਾਂਹੀ ਗੈਲ ਧਾਮ ਪਧਰਾਇ ਹੋਂ॥ ਲੰਕ ਛਿਰਕਾਇ ਚਰਨੋਦਕ ਸੋ ਹਨੂਮਾਨ ਤਾਂ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੁਮੈ ਕੋਟ ਬਿੰਜਨ ਖਵਾਇ ਹੋਂ॥੧੫॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਏ ਇਤ ਸਬੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹਰਖਵੰਤ ਸਬ ਗਾਤ॥ ਸੰਖ ਸਬਦ ਸੁਨ ਰੰਕ ਜਿਨ ਸੁਨਹੁ ਲੰਕ ਕੀ ਬਾਤ॥੧੬॥

ਰਾਵਨੋ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸੁਨਹੁ ਮਹੋਦਰ ਬਾਤ ਤੂੰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰਾਵਨ ਕਹੈ॥ ਦੇਖ ਰਾਮ ਕੀ ਘਾਤ ਆਇ ਗਯੋ ਜਾਨਯੋਂ ਨਹੀਂ॥੧੭॥

ਮਹੋਦਰੋ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਯਹੈ ਬਡੀ ਬਿਪਰੀਤ ਤੁਮ ਰਾਮਹਿ ਜਾਨਤ ਨਹੀਂ॥ ਸਦਾ ਬਡਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਬਹੁਤ ਕਰੈਂ ਥੋਰੋ ਕਹੈਂ॥੧੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਚਢੇ ਜਬ ਧੀਰਜ ਨ ਰਹਯੋ ਤਬ ਭੂਮਿ ਡਗਮਗੀ ਗਤਿ ਭਈ ਭਾਰੀ ਨਾਉ ਕੀ॥ ਸੁਰ ਛਪਿਓ ਧੁਜਾ ਬੀਚ ਕੀਨੋ ਹੈ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੀਚ ਨੀਚ ਸੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਅਰਿ ਹੈ ਨ ਆਸ ਆਉ ਕੀ॥ ਸੰਖਨ ਕੇ ਬਾਜਤ ਬੇਹਰ ਭਈ ਛਾਤੀ ਟੂਕ ਭ੍ਰਮ ਹੀ ਤੇ ਦੇਹ ਮਾਨ ਲੀਨੀ

ਮਨੁ ਘਾਉ ਕੀ॥ ਏਤੇ ਪਰ ਬੂਝਤ ਹੋ ਬਾਰਬਾਰ ਮਹਾਰਾਜ ਜੱਯੈ ਬਲ ਰਾਵਰੇ ਕੇ ਬਾਵਰੇ ਸੁਭਾਉ ਕੀ॥੧੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਔਰ ਸੁਨੋ ਬਾਤ ਕੀਨੇ ਮਾਨੁਖ ਕੇ ਗਾਤ ਕਪਿ ਹੀਰ ਚੀਰ ਰਾਜ ਬੇਖ ਸਬਕੋ ਬਨਾਇ ਕੈ॥ ਸਬਹੀਂ ਕੋ ਦੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰ ਚਾਉ ਸੋ ਬਢਾਇ ਚਾਂਪ ਹਾਥਨ ਚਢਾਇ ਕੈ॥ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਬੈਰ ਪ੍ਰਗਟੈ ਜਨਾਇ ਰਾਮ ਲੰਕ ਕੇ ਨਿਸੰਕ ਢਿਗ ਮਾਂਡਯੋ ਦਲ ਆਇ ਕੈ॥ ਸੂਰਨ ਬੁਲਾਇ ਕੁੰਭ ਕਰਨੈ ਜਗਾਇ ਰਾਜਾ ਬਾਤ ਬੀਤ ਗਏ ਤੇ ਰਹੋਗੇ ਪਛਤਾਇ ਕੈ॥੨੦॥

ਰਾਵਨੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਂਧ ਬਾਂਧ ਗਾਤੀ ਪੱਛ ਪਾਤੀ ਜੇ ਸੰਗਾਤੀ ਮੇਰੇ ਤਾਤੀ ਬਾਨੀ ਬੋਲ ਬੋਲ ਕਹਯੋ ਹੈ ਸੁਨਾਇ ਕੈ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤੀ ਭੱਛ ਥਾਤੀ ਪਾਈ ਬੈਠੋ ਘਰ ਮਨ ਕੀ ਸੁਹਾਤੀ ਬਾਤੀ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਆਇ ਕੈ॥ ਸ਼ਿਵ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਕਰੋਂ ਜਮ ਕੇ ਜਮਾਤੀ ਸਭ ਜੋਗਨੀ ਬਿਲਾਤੀ ਅਬ ਪਠਵੋਂ ਅਘਾਇ ਕੈ॥ ਪਾਤੀ ਲਿਖੀ ਦੈਂਤਨ ਕੋ ਨਾਤੀ ਕਮਲਾਸਨ ਕੇ ਰਾਤੀ ਕਰ ਆਖੈਂ ਛਾਤੀ ਕ੍ਰੋਧ ਉਪਜਾਇ ਕੈ॥੨੧॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਰਾਜ ਮੰਚ ਪਰ ਬੈਠ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਸੋਂ ਬੂਝਤ ਪ੍ਰਗਟ॥
ਬੀਸੋਂ ਭੁਜਾ ਅਮੈਠ ਰਾਮ ਲਖਨ ਘਰ ਪਾਹੁਨੇ॥੨੨॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬੋਲ ਮਹੋਦਰ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਬਹੁਰ ਲੰਕ ਕੇ ਰਾਇ॥
ਰਾਮਚੰਦ ਕਹ ਕਰਤ ਹੈ ਕਹੋ ਮੋਹਿ ਸਤ ਭਾਇ॥੨੩॥

ਮੰਤ੍ਰੀਉ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਮਮ ਈਸ ਹਾਥ ਜੋਰ ਬਿਨਤੀ ਕਰੋਂ॥
ਰਘੁਨਾਇਕ ਜਗਦੀਸ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੁਖ॥੨੪॥

ਛਪਯ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਕੰਚਨ ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਲ ਮਾਲ ਕਪਿ ਮਧਿ ਨੀਲ ਮਣਿ॥ ਦਸ ਸਰ ਭਰਤੁ ਤੁਨੀਰ ਔਰ ਬੀਰਹਿ ਸੌਂ ਪਤ ਗਣਿ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਹਨੂਮਾਨ ਪਾਨਿ ਲਾਲਤ ਉਹ ਭਿੱਟਤ॥ ਕਹਿਤ ਬਾਤ ਤਵ ਅਨੁਜ ਸੁਨਤ ਮੁਸਕਤ ਦੁਖ ਮਿੱਟਤ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਰਚਨ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਪ੍ਰਤਿ ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਲੱਜਾ ਨਮਿਤ॥ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਲੰਕਾਧਿਪਤਿ ਜੋਈ ਜਾਤ ਸ਼ਰਨ ਬੈਰਹਿ ਛਿਮਤ॥੨੫॥

ਛਪਯ॥ ਕਪਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਝੁੰਡਨਿ ਉਮੰਡ ਰੁੰਡਨ ਅਰੁਣ ਦੁਤਿ॥ ਪ੍ਰਗਟਿ ਮੰਡ ਰਣ ਕਹੈਂ ਕਰੁਨ ਰਸ ਨੈਨਨ ਛੁਭਤ॥ ਪਵਨ ਪੁਤ੍ਰ ਕ੍ਰੁਧਤਿ ਨਿਵਾਇ ਅੰਗੁਲਿ ਭੂਅ ਲਿਖਤ॥ ਸੀਅ ਆਗੈ ਧਰ ਮਿਲੈ ਰਾਵ ਤਵ ਮਾਰਗੁ ਪਿੱਖਤ॥ਸਨਧਬੱਧ ਬਿਨੁ ਲਛਮਨ ਚਵਰ ਹਾਥ

ਊਪਰ ਕਰੈ॥ ਕਵਿ ਰਾਮ ਸੂਰਮਣਿ ਜੁੱਧ ਮਨਿ ਛੁਵਤਿ ਚਰਨ ਡਗਮਗ ਧਰੈ॥੨੬॥

ਰਾਵਨੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਕੀ ਤੇ ਜਾਨੀ ਬਾਤ ਬਿਨਾ ਜੁਧ ਕਯੋਂ ਪਲਾਤ ਮੇਰੇ ਸੂਰ ਜਾਤ ਹੈਂ ਘਰੀਕ ਮੈਂ ਉਡਾਇ ਹੈਂ॥ ਏਕਨ ਕੋ ਬਾਂਧ ਲਯਾਇ ਏਕਨ ਕੌ ਦੈਂ ਉਡਾਇ ਏਕਨ ਕੀ ਨਾਰਿ ਹੀਂ ਮਰੋਰ ਤੋਰ ਖਾਇ ਹੈਂ॥ ਤੌ ਲੌ ਏਕ ਰਾਖਸੀ ਪ੍ਰਭੰਜਨੀ ਬੁਲਾਇ ਕਹਯੋ ਆਧੀ ਰਾਤ ਭਏ ਤੇ ਸਬੈ ਈ ਸੋਇ ਜਾਇ ਹੈਂ॥ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਰਾਮ ਕੋ ਉਠਾਇ ਲਯਾਇ ਮੇਰੇ ਢਿਗ ਭੋਰ ਭਏ ਜੀਤ ਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨਹਿ ਬਜਾਇ ਹੈਂ॥੨੭॥

ਬਭੀਖਨੋ ਵਾਚ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੌਹੀ ਲੌ ਬਿਭੀਸ਼ਨ ਕਹੀ ਹੈ ਬਾਤ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਆਵਤ ਹੈ ਰਾਤ ਨਾਥ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਇਬੋ॥ ਬੋਲਯੋ ਬਾਲ ਪੂਤ ਰਘੁਬੀਰ ਪੁਰਹੂਤ ਸੁਨ ਮੇਰੀ ਚੌਕੀ ਪਾਇ ਕੈ ਪਸਾਰ ਪਾਇ ਸੋਇਬੋ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਆਵਤ ਲੌ ਤੁਮੈਂ ਨ ਜਗੈਹੌਂ ਦੈ ਹੋਂ ਏਕਲੋ ਜਬਾਬ ਤਾਕੋ ਪੌਰਖ ਬਿਗੋਇਬੋ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਰਣਬਾਤ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸਾਖਾ ਮ੍ਰਿਗ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਨੋ ਮਾਰ ਮਾਰ ਬੈਰਨ ਕੋ ਰਾਮ ਮੁਖ ਜੋਇਬੋ॥੨੮॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੂਰ ਛਪਿਓ ਪੱਛਮ ਪ੍ਰਕਾਸਿਓ ਸਸਿ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਚੱਕ੍ਰ ਵਾਕ ਬਿਛੁਰੇ ਚਕੋਰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ॥ ਕੁਮਦਨੀ ਫੂਲੀ ਕੰਜ ਮੂਦੇ ਕਾਲਕੂਟ ਖਾਯੋ ਹੈ॥ ਆਧੀ ਰਾਤਿ ਬੀਤੀ ਸਬ ਸੋਏ ਜੀਅ ਜਾਨ ਆਨ ਰਾਕਸ਼ੀ ਪ੍ਰਭੰਜਨੀ ਪ੍ਰਭਾਉ ਸੋ ਜਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਬੀਜੁਰੀ ਸੀ ਫੁਰੀ ਭਾਂਤ ਬੁਰੀ ਹਾਥ ਛੁਰੀ ਲੋਹੂ ਚੁਰੀ ਡੀਠ ਜੁਰੀ ਦੇਖ ਅੰਗਦ ਲਜਾਯੋ ਹੈ॥੨੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਲੌ ਨ ਜਾਨ ਦੀਨੀ ਬਾਟ ਹੀ ਮੈਂ ਖਰੀ ਕੀਨੀ ਬਾਟ ਪਾਰਬੇ ਕੋ ਬਲੀ ਅੰਗਦ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੈ॥ਦੌਰ ਜਾਇ ਹਾਥ ਗਰਯੋ ਮੋਸੋ ਸੂਧੈ ਬਾਤ ਕਹੋ ਲਰਿਓ ਚਾਹੈ ਲਰੋ ਐਸੋ ਕੌਨ ਤੋ ਤੇ ਹੀਨ ਹੈ॥ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਇ ਭਾਜ ਜੈਬੇ ਕੌ ਬਿਲਬਿਲਾਇ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਮੋਦ ਹਰਨੀ ਕੋ ਚੀਨ ਹੈ॥ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਸੋਰ ਸਬ ਜਾਗੇ ਮਾਨੋ ਭਯੋ ਭੋਰ ਕੋਰ ਕਾਰ ਭਈ ਸੁਨਯੋ ਰਾਵਨ ਮਲੀਨ ਹੈ॥੩੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਫੂਲੇ ਜਲ ਜਾਤ ਰਘੁਨਾਥ ਮੁਖ ਭਾਜਿਯੋ ਤਮ ਮਾਨੋ ਭੋਗ ਰਾਵਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੇ॥ਮਿਲੇ ਚੱਕ੍ਰ ਵਾਕ ਐਸੋ ਸੀਤਾਊ ਮਿਲਨ ਹਾਰ ਛੂਟੀ ਭ੍ਰਿੰਗ ਮਾਲ ਮਾਨੋ ਬਾਨ ਰਾਮ ਚਾਪ ਕੇ॥ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਯੋ ਪੁੰਜ ਕਿਰਨ ਕੇ ਧਾਇ ਛਾਇ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਆਇ ਸੁਖ

ਜਾਨਕੀ ਮਿਲਾਪ ਕੇ॥ਚੰਦ ਪਰਯੋ ਫੀਕੋ ਲੰਕਾਪਤਿ ਹੂੰ ਤੇ ਨੀਕੋ ਤਾਰੇ ਲਟੇ ਮਾਨੋ ਆਉ ਅੰਕ ਮੇਘਨਾਦ ਬਾਪ ਕੇ॥੩੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਜੂਕੇ ਦਲ ਕੀ ਪ੍ਰਬਲ ਦੇਖੀ ਚੌਂਪ ਬਡੋ ਦੁਖ ਜੀਆ ਪੈ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਜਨਾਈਏ॥ਤੀਨ ਕੋਟ ਰਾਖਸ ਖਪਾਏ ਜੋ ਪਠਾਏ ਹਮ ਜੈਸੇ ਮੇਲ ਪਾਰੋ ਤਬ ਆਗ ਮੈ ਉਡਾਈਏ॥ਬੋਲਯੋ ਮੇਘਨਾਦ ਚਹੂੰ ਓਰ ਜਾਇ ਛੇਕੋਂ ਦਲ ਮਾਰੋਂ ਏਕ ਏਕ ਗਨ ਆਇਸ ਜੋ ਪਾਈਏ॥ਕਿਧੋਂ ਕਹੋ ਚਲੋਂ ਜਾਉਂ ਕੁੰਭਕਾਨ ਕੋ ਜਗਾਇ ਕਹੋਂ ਆਯੋ ਘਰ ਭੱਛ ਤਾਂਕੋ ਭਲੋ ਈ ਮਨਾਈਏ॥੩੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮੇਘਨਾਥ ਜਾਇ ਢੋਲ ਲਾਖਕ ਬਜਾਇ ਰਹਯੋ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਕੁੰਭਕਾਨ ਜੂ ਬਡੋ ਈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ॥ ਹਾਥਨ ਕੇ ਪੁਜੰਨ ਕੋ ਗੋਡਪੈ ਚਲਾਇ ਰਹੇ ਮਾਨੋ ਪਾਉ ਚਾਪ ਭਾਂਤ ਸੋਂ ਸਵਾਯੋ ਹੈ॥ ਬੋਲੀ ਤਬ ਨਾਰਿ ਯਾਂਕੋ ਏਕ ਹੈ ਉਪਾਇ ਕਹੋਂ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਰੁੱਦ੍ਰ ਆਨ ਆਪਨ ਜਗਾਯੋ ਹੈ॥ ਕਾਨ ਮੈ ਗਣੇਸ਼ ਕੋ ਪਠਾਇ ਪਾਛੇ ਕੋਟ ਗਨ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦੇ ਈ ਰਹੇ ਉਤਰ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ॥ੋਚਨ ਮੂੰਦੇ ਈ ਰਹੇ ਉਤਰ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ॥੩੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੋਈ ਕਾਮ ਕੀਨੋ ਗਜ ਝੁੰਡਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਬਜਾਇ ਢੋਲ ਦੁੰਦਭੀ ਸੁ ਕਾਨ ਮੈ ਪਠਾਏ ਹੈਂ॥ ਔਰ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਹੈ ਪਵਰ

ਲਾਗੋ ਜਾਇ ਲਾਗੇ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਪੰਛੀ ਗਿਰ ਛਾਏ ਹੈਂ॥ ਘਰੀ ਚਾਰ ਪਾਂਚ ਲੌ ਤੋ ਸਮਝੋ ਨ ਪਰੀ ਕਹਾਂ ਭਏ ਗਤਿ ਗਏ ਕਿਧੋਂ ਪੇਟ ਮੈਂ ਪਚਾਏ ਹੈਂ॥ ਤਾਂਕੋ ਪਾਛੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਕੁੰਭਕਾਨ ਕਹਯੋ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਦੇਨ ਦੁਖ ਰਾਵਨ ਜੁ ਆਏ ਹੈਂ॥੩੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋਵਤ ਹੈ ਘਟਕਾਨ ਜਹਾਂ ਚਲ ਲੰਕ ਪਤੀ ਪਹੁੰਚਯੋ ਤਿਹ ਠੌਰੈ॥ ਕਯੋਂ ਹੋ ਜਗਾਵਤ ਮੈ ਹਰੀ ਜਾਨਕੀ ਸੋ ਜਗ ਕੈ ਸਮਝਾਵਤ ਬੌਰੈ॥ ਸੋ ਭੁਗਤੀ ਨਹਿ ਕਯੋਂ ਸੁਨ ਨਾਥ ਬਿਨਾ ਰਘੁਨਾਥ ਭਜੈ ਨਹਿ ਔਰੈ॥ ਰਾਮ ਹੀ ਕਯੋਂ ਨ ਬਨਯੋਂ ਕਪਟੀ ਜੌ ਬਨਯੋਂ ਤਊ ਡੀਲ ਸੁਸੀਲ ਕੋ ਦੌਰੈ॥੩੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਲਏ ਕਪਿ ਕੋ ਦਲ ਰਾਮ ਬਡੋ ਸੁਨ ਬੈਰ ਬਢਾਯੋ॥ ਦੌਰ ਬਿਭੀਖਨ ਭਾਈ ਮਿਲਯੋ ਇਕ ਬਾਨਰ ਆਇ ਕੈ ਗਾਉਂ ਜਰਾਯੋ॥ ਔਰ ਬਡੀ ਬਿਪਰੀਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮਤੇ ਨ ਡਰਯੋ ਤੁਮ ਕੋ ਡਰ ਪਾਯੋ॥ ਯਾਹੀਂ ਤੇ ਬੇਗ ਚਲੋ ਘਰ ਕੋ ਦੁਖ ਮੋਹਿ ਜੁ ਹੈ ਸਭ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਯੋ॥੩੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਔਰ ਸਭੈ ਤੁਮ ਜਾਨਤ ਹੋ ਖਰ ਦੂਖਨ ਵੈ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਪਛਾਰੇ॥ ਸੂਪਨਖਾ ਪਤਿ ਹੀਨ ਕਰੀ ਮੁਨਿ ਮਾਰ ਮਰੀਚ ਦਏ ਦੁਖ ਭਾਰੇ॥ ਅੱਛ ਕੁਮਾਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖਪੇ ਭਟ ਰਾਛਸ ਕੋਟਨ ਕੋਟ ਸੰਘਾਰੇ॥

ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ਲਵਾਇ ਲੈ ਬੀਰਹਿ ਲੰਕਪਤੀ ਗਢ ਲੰਕ ਸਿਧਾਰੇ॥੩੭॥

ਕੁੰਭਕਰਨਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੋਰ ਸਭਾ ਸਭ ਬੋਲ ਭਟ ਬੂਝਤ ਰਾਜ ਕੀ ਰੀਤਿ ਪੁਰਾਨੀ॥ ਜੌ ਬਲ ਹੈ ਤਉ ਕਯੋਂ ਚਲੀਏ ਜਿਹ ਮਾਰਗ ਹੋਇ ਅਨਾਜ ਨ ਪਾਨੀ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਸਬ ਬੋਲ ਉਠੇ ਧਨ ਹੋ ਘਟਕਾਨ ਬਡੋ ਸੁਰ ਗਿਆਨੀ॥ ਰਾਵਨ ਬੋਲ ਉਠਯੋ ਸਮਝੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤੁਮ ਦੇਹ ਬੁਢਾਨੀ॥੩੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲਯੋ ਕੁੰਭਕਾਨ ਅਬ ਲੰਕ ਕੇ ਅਵਾਸ ਏਤੋ ਲਾਗਤ ਉਦਾਸ ਮੋਹਿ ਵੈਸੇ ਨ ਸੁਹਾਵਨੇ॥ ਜੇਈ ਜੇਈ ਠੌਰਨ ਤੇ ਕਾਮ ਕੋ ਗਰਬ ਜਾਤੋ ਤੇਈ ਤੇਈ ਠੌਰ ਅਬ ਲਾਗੇ ਡਰ ਪਾਵਨੇ॥ ਚੌਪਖਾ ਅਟਾਰੀ ਚਿਤ੍ਰ ਸਾਰੀ ਚੌਕ ਭਾਰ ਭਾਰੀ ਮਾਨੇ ਕੋਊ ਬਸਯੋ ਨਾਹੀ ਅਬ ਏ ਬਸਾਵਨੇ॥ ਕੌਨ ਸੀਅ ਬਾਤ ਜਾਂਕੋ ਏਤੋ ਉਤਪਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਰਾਤ ਬਿਨ ਆਏ ਦੌਰ ਦੀਪਕ ਜਰਾਵਨੇ॥੩੯॥

ਰਾਵਨਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਾਤ ਸੁਨ ਜਰਯੋ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਿਸ ਭਰਯੋ ਮੋਹਿ ਬਡੋ ਹੋ ਭਰੋਸੋ ਤੂੰ ਤੋ ਆਗੇ ਬਿਲਲਾਤ ਹੈ॥ ਲੋਹ ਕੀ ਨ ਆਂਚ ਲਾਗੀ ਬਾਨਕੀ ਨ

ਬ੍ਰਿਸਟ ਪਾਗੀ ਨੀਂਦ ਅਬ ਜਾਗੀ ਕਿਧੋ ਤਾਂਤੇ ਭਭਰਾਤ ਹੈ॥ ਏਕ ਹਾਂਕ ਬਾਂਦਰ ਪਲਾਤ ਜੈਸੇ ਸੂਕੇ ਪਾਤ ਬਾਤ ਕੇ ਚਲੇਤੇ ਭ੍ਰਾਤ ਕੌਨ ਉਤਪਾਤ ਹੈ॥ ਬਾਦ ਹੀ ਉਠਾਯੋ ਹਮ ਤੈਸੋ ਫਲ ਪਾਯੋ ਅਬ ਕਹੇ ਯਾਂਕੋ ਸੋਇਬੇ ਕੋ ਧਾਮ ਕਯੋਂ ਨ ਜਾਤ ਹੈ॥੪੦

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਡੋ ਈ ਸਹਾਈ ਜਾਨ ਕਰਤੇ ਬਡਾਈ ਹਮ ਸੁਤੋ ਬਾਤ ਪਾਈ ਮਾਨੋ ਰਾਮ ਹੀ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ॥ ਆਇ ਕੈ ਲਰਾਈ ਰਘੁਰਾਈ ਹੈ ਮਚਾਈ ਜਬ ਤਬ ਯੌਂ ਸੁਨਾਈ ਸੀ ਚੁਰਾਈ ਸੋ ਅਨੀਤਿ ਕੀ॥ ਬਡੋ ਦੁਖਦਾਈ ਯਾਂਹਿ ਪੀਰੋ ਨ ਪਰਾਈ ਯਾਂਕੀ ਨੀਂਦ ਉਚਟਾਈ ਸੁ ਤੌਂ ਬਿਪਰੀਤਿ ਕੀ॥ ਸ਼ਿਵ ਕੀ ਦੁਹਾਈ ਮੈਂ ਨ ਕਹੀ ਹੈ ਬਨਾਈ ਜਹਾਂ ਐਸੇ ਜੁਰੇ ਭਾਈ ਤਹਾਂ ਬੂਡੀ ਬਾਤ ਜੀਤ ਕੀ॥੪੧॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੇ ਜਬ ਬੋਲਯੋ ਕੋਪ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋਂ ਬਢਾਈ ਓਪ ਸੋਈ ਗਯੋ ਨੱਸ ਕੈ ਬਿਬੇਕ ਨਿਰ ਮੋਕ ਤੇ॥ ਬਲਯੋ ਕੁੰਭਕਾਨ ਕੌਨ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਸੁਰੇਸ ਭਾਨ ਕੌਨ ਕਾਲ ਬਯਾਲ ਮਰ ਜਾਂਹਿ ਮੇਰੀ ਟੋਕ ਤੇ॥ ਐਸੀ ਸੁਨ ਸਬੈ ਲੋਕ ਪਾਲਨ ਕੇ ਬੂਡੇ ਦੁਖ ਤੇਹੀ ਛਿਨ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਰਿਣੀ

ਰਿਣ ਥੋਕ ਤੇ॥ ਰਾਮ ਸੋਂ ਜੋ ਲਰੈ ਤੌ ਤੋ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੀਵਾ ਬਰੈ ਨੈਕ ਰਾਮ ਭਜੈ ਦੇਵ ਭਾਜੈ ਲੋਕ ਲੋਕ ਤੇ॥੪੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਨੀਂਦ ਤੇ ਭਯੋ ਦੇਖੇ ਭਟ ਆਸ ਪਾਸ ਗਾਗਰ ਪਚਾਸ ਸੋਂ ਪਖਾਰ ਮੁਖ ਹਸਿਓ ਹੈ॥ ਮੰਗਾਯੋ ਜੇਤੋ ਪਾਯੋ ਗਢ ਲੰਕ ਮਾਹਿ ਤਊ ਨ ਅਘਾਯੋ ਮਧੁਪਾਨ ਰਸ ਮਸਿਓ ਹੈ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਪੈਨ ਮਾਂਗਿਓ ਬਰ ਮਾਸ ਕੋ ਪਹਾਰ ਘਰ ਕੂਪ ਭਰੇ ਆਸਵਨ ਤੀਸੈਂ ਜਗ ਬਸਿਓ॥ ਪਾਛੇ ਬੋਲਿਓ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਿਖਾਦ ਕਰੈਂ ਰਾਮ ਆਨ ਕੁੰਭਕਾਨ ਦਾਢਨ ਮੈਂ ਫਸਿਓ ਹੈ॥॥੪੩॥

ਕੁੰਭਕਾਨੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹੋ ਤੋ ਸੰਘਾਰੋਂ ਕਹੋ ਸਿੰਧ ਬੋਰ ਡਾਰੋਂ ਔਰ ਜੌ ਕਹੋ ਤੋ ਨਭ ਮੈ ਬਿਥਾਰੋਂ ਏਕ ਏਕ ਹੀਂ॥ ਰੀਛ ਕਪਿ ਝੁੰਡਨ ਕੇ ਮੁੰਡਨ ਉਤਾਰੋਂ ਕਹੋ ਕੋਟ ਲੈ ਉਸਾਰੋਂ ਪੈ ਨ ਹਾਰੋਂ ਰਹੋਂ ਟੇਕ ਹੀਂ॥ ਆਪਨੋ ਤੋ ਪੌਰਖ ਨ ਤੋਰ ਡਾਰੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾਲ ਕੋ ਪਛਾਰੋਂ ਸਭ ਕਰੌਂ ਸਾਚੀ ਜੋ ਕਹੀਂ॥ ਨੈਕ ਜੋ ਸੰਭਾਰੋਂ ਤਾਰੇ ਤੋਰ ਭੂਮਿ ਡਾਰੋਂ ਔਰ ਜਾਹਿ ਕੋ ਪਚਾਰੋਂ ਤਾਹਿ ਮਾਰੋਂ ਛੇਕ ਛੇਕ ਹੀਂ॥੪੫

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੁੰਭਕਾਨ ਗਾਜੇ ਰਨ ਮਾਰੂ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜੇ ਸਾਜੇ ਜਬ ਸੂਰ ਲਾਜੇ ਦੇਵ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕੇ॥ ਦਰਕੇ ਪਹਾਰ ਦਿਗਪਾਲ ਸਰਕੇ ਸੋਰਖ ਮਾਨੋ ਪੁੰਜ ਬੀਜਰੀ ਹੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੇ॥ ਹੀਏ ਕਪਿ ਤਰਕੇ ਫਰਕੇ ਨੈਨ ਦਾਹਨੇ ਉਗਾਹਨੇ ਚਢਿਓ ਹੈ ਜਮ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਦੰਡ ਕੇ॥ ਜੁਧ ਕੋ ਸਮੁਦ੍ਰ ਗਿਰ ਮੰਦਰ ਬਿਲੋਵੈ ਮਾਨੋ ਦੇਖਤ ਹੈਂ ਰਾਜਾ ਜੁਰ ਆਏ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੇ॥੪੬॥

ਕੁੰਭਕਾਨੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲਿਓ ਕੁੰਭਕਾਨ ਕਪਿ ਪੁੰਜ ਕਾਹੇ ਕਾਂਪਤ ਹੌ ਤੁਮ ਸੋਂ ਲਰੇ ਤੇ ਬਡੀ ਲਾਜ ਮਰ ਜਾਈਏ॥ ਅਰੇ ਕੁਲ ਪਾਪੀ ਤੂੰ ਬਿਭਖਿਨ ਡਰਾਇ ਜਿਨ ਭੀਰ ਪਰੇ ਛਾਡ ਸੰਗ ਪ੍ਰਾਨਨ ਬਚਾਈਏ॥ ਲਛਮਨ ਤੁਹੀ ਪਛ ਮਨੋ ਹੋਹੁ ਹਾਸੀ ਨਾਹੀ ਬਲ ਕੋ ਬਿਲਾਸ ਹੈ ਤੋ ਔਰ ਕੋ ਜਨਾਈਏ॥ ਸ਼ਿਵ ਕੀ ਦੁਹਾਈ ਕਿਉਂ ਮਰਤ ਹੋ ਬਿਨਾਹੀਂ ਆਈ ਕੋ ਹੈ ਰਘੁਰਾਈ ਭਾਈ ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਬਤਾਈਏ॥੪੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌ ਲੌ ਰਣ ਸੂਰਮਾ ਨ ਪੱਯੇ ਕੋਊ ਔਰ ਤੋ ਲੌ ਭਲੋ ਅਨ ਹੇਤ ਕੋ ਕਛੂਕ ਰਘੁਰਾਈ ਹੈ॥ ਮੋਕੋ ਦੇਵ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਜਾਨੋਂ ਕਿ ਨ ਜਾਨੋ ਮੂਢ ਤੁਮ ਸੋਂ ਲਰੇ ਤੇ ਮੇਰੀ ਕੌਨ ਸੀ ਬਡਾਈ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਬਡੋ ਮੇਘ ਬਿਨ ਬਾਰਧ ਕੋ ਪਾਇ ਜਲ ਪੀਛੇ ਗਾਗਰੀ ਪਯਾਸ ਨ ਬੁਝਾਈ

ਹੈ॥ ਔਰ ਜੈਸੋ ਕੇਹਰ ਪਛਾਰ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਕੋ ਪਾਛੇ ਲੱਛ ਮਛਰ ਕੋ ਭੌਂਹ ਨ ਚਢਾਈ ਹੈ॥੪੮॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਕਪਿ ਭਾਗੇ ਜਾਇ ਲਾਗੇ ਹਨੂਮਾਨ ਪੀਠ ਏਕ ਆਨ ਲਾਗੇ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਚਰਨ ਕੋ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਏਈ ਦਿਨ ਬੂਝੋ ਇਨ ਤੇਈ ਆਏ ਚਲੇ ਘਰ ਜਮ ਕੇ ਭਰਨ ਕੋ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਯਾਂਕੇ ਨੈਕ ਡਾਂਟੇ ਹੀਯੇ ਫਾਟੇ ਜਾਤ ਆਨ ਕੌਨ ਸੂਰ ਹੋਇ ਇਨ ਸੋ ਲਰਨ ਕੋ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਰਾਮ ਲਛਮਨ ਸੀਤਾ ਜੀਤ ਲੈਹੈਂ ਮਾਰੇ ਜਾਹੋ ਤੁਮਹੀ ਜੋ ਆਏ ਹੋ ਮਰਨ ਕੋ॥੪੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਮੁਸਕਾਨੇ ਦੇਖ ਕੇਉਕ ਪਿਰਾਨੇ ਕਪਿ ਲਛਮਨ ਬੋਲੇ ਬੋਲ ਆਪਨੇ ਸੁਭਾਇ ਸੋਂ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਹਨੂਮਾਨ ਆਇਕੈ ਨਿਵਾਇ ਮਾਥ ਨਾਥ ਜੌ ਕਹੋ ਤੋ ਮਾਰੋਂ ਏਕ ਹੀ ਉਪਾਇ ਸੋਂ॥ ਅੰਗਦ ਅਨੰਤ ਬਲ ਨੀਲ ਨਲ ਜਾਮਵੰਤ ਸਬੈ ਕੋਪ ਭਰੇ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਇ ਸੋਂ॥ ਤੌ ਲੌ ਨਿਜਕਾਇ ਆਇ ਗਦਾ ਕੋ ਉਠਾਇ ਉਚੋ ਕੁੰਭਕਾਨ ਬੋਲਯੋ ਗੁਰਰਾਇ ਰਘੁਰਾਇ ਸੋਂ॥੫੦॥

ਕੁੰਭਕਾਨ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤਾਰਕਾ ਨ ਤਾਲ ਰਿਖਿ ਬਾਮਨ ਪਰਸਰਾਮ ਸੇਤ ਨ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੋ ਨ ਛੁਦ੍ਰ ਬੰਸ ਹੀਨ ਮੈਂ॥ ਲੰਕ ਔ ਮਰੀਚ ਨਾਹੀ ਬਾਲੀ ਕਪਿ ਨੀਚ ਨਾਹੀਂ ਤ੍ਰਿਸਰਾ ਸੁਬਾਹੁ ਖਰ ਦੂਖਨ ਮਲੀਨ ਮੈਂ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਪਿਨਾਕ ਨਾਹੀਂ ਇੰਦ੍ਰ ਸੁਤ ਕਾਕ ਨਾਹੀਂ ਸੂਪਨਖਾ ਨਾਕ ਨਾਹੀਂ ਕੀਨੇ ਦੇਵ ਦੀਨ ਮੈਂ॥ ਕੁੰਭਕਾਨ ਨਾਮ ਕਹਾਂ ਪੱਯੋ ਮੋਤੇ ਜਾਨ ਰਾਮ ਏਜੁ ਤੁਮ ਮਾਰੇ ਹੈਂ ਨ ਤਰੇਹ ਮੈਂ ਨ ਤੀਨ ਮੈਂ॥੫੧॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜੋ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨਨ ਬਿਮੁਖ ਤੇ ਐਸੇ ਗਰਬਾਰ॥ ਨਿਜ ਅਪਰਾਧ ਨ ਸਮਝਈ ਪ੍ਰਭ ਸਿਉਂ ਮਾਂਡੈਂ ਰਾਰ॥੫੨॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਤਬ ਬੋਲਯੋ ਹਨੂਮਾਨ ਕਹ ਗਿਨਤੀ ਸਾਚੀ ਕਹੀਂ॥ ਇਨ ਤੇ ਕੀਯੋ ਸਯਾਨ ਹਮਹਿ ਸਗੁਨ ਹੈ ਸੌ ਗੁਨੋ॥੫੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਭਜਾਯੋ ਤਿਨ ਜੈਸੇ ਚਲੇ ਬਾਉ ਪੁੰਜ ਬਾਦਰ ਉਡਾਏ ਹੈਂ॥ ਏਕਹੀ ਚਪੇਟ ਜਮ ਦੂਤਨ ਕੇ ਭਰੇ ਪੇਟ ਜੀਵਤ ਲਪੇਟ ਸਬ ਜੇਲ ਕੈ ਚਲਾਏ ਹੈਂ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਸੂਰਨ ਕੋ ਬਡੇਈ ਲਗਾਏ ਹਾਥ ਦੇਖ ਰਘੁਨਾਥ ਬਲ ਰੀਝ ਮੁਸਕਾਏ ਹੈਂ ਬਡੇ ਬਡੇ ਸੂਰਨ ਕੋ ਬਡੇਈ ਲਗਾਏ॥ ਹਾਥ ਦੇਖ ਰਘੁਨਾਥ ਬਲ ਰੀਝ

ਮੁਸਕਾਏ ਹੈਂ॥ ਏਕ ਦਬ ਰਹੇ ਗਹੇ ਰਾਮ ਪਾਇ ਏਕਨ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਕੁੰਭਕਾਨ ਲੈ ਸਿਧਾਏ ਹੈਂ॥੫੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਹੁਰੋ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਲੈਕੇ ਧਾਯੋ ਹੈ ਲੰਗੂਰ ਹੇਰ ਯਾਕੀ ਦੇਖ ਸੂਰਤ ਪਿਨਾਕੀ ਰੀਝ ਗਾਯੋ ਹੈ॥ ਤਾਂਕੋ ਤੇਜ ਦੇਖੇ ਦੂਰੇ ਰਵਿ ਕੇ ਮਜੇਜ ਰਾਮ ਦੌਰ ਤਿਨ ਤਾਕ ਕਪਿ ਰਾਜ ਕੋ ਚਲਾਯੋ ਹੈ॥ ਤਾਂਹੀ ਛਿਨ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਮੁਖ ਤੱਛਕ ਕੋ ਗਰੜ ਪ੍ਰਤਛ ਕੈ ਪਠਾਯੋ ਹੈ॥ ਲਗਨ ਨ ਦੀਨੋ ਟੂਕ ਟੂਕ ਮਾਰ ਕੀਨੋ ਜੈਸੇ ਦੀਪ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਏਕ ਫੂਕ ਹੀ ਬੁਝਾਯੋ ਹੈ॥੫੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੀਸਰੋ ਉਠਾਇਕੈ ਫਿਰਾਇ ਮੁਗਧਰ ਧਾਯੋ ਆਯੋ ਨਲ ਨੀਲ ਢਿਗ ਬੋਲ ਡਰ ਪਾਏ ਹੈਂ॥ ਫੂਤਕਾਰ ਹੀਸੋਂ ਪਕੇ ਤੂਤ ਸੇ ਗਿਰਾਏ ਕਪਿ ਬੰਸ ਕੇ ਸਪੂਤ ਮਾਨੋ ਦਾਰਿਦ ਉਡਾਏ ਹੈਂ॥ ਰੌਦੇਂ ਏਕ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਮਾਰੇ ਚਿਤ ਚਾਇਨ ਸੋਂ ਕੀਨੇ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋਂ ਚਾਮ ਕੇ ਚਲਾਏ ਹੈਂ ਤੌ ਲੌ ਹਨੂਮਾਨ ਆਇ ਹਾਥ ਤੇ ਛੁਡਾਇ ਲੀਨੋ ਤਾਂਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਕਪਿ ਔਰ ਹੀਂ ਬੁਲਾਏ ਹੈਂ॥੫੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅੰਗਦ ਸੁਜਾਨ ਕਹਯੋ ਕਹਾਂ ਪਾਵੈ ਜਾਨ ਅਬ ਪੌਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਦੇਖੋ ਮਾਰ ਮਾਰ ਗਯੋ ਹੈ॥ ਨੀਲ ਨਲ ਲਾਗੇ ਭੁਜ ਜਾਮਵੰਤ ਤੋਰੀ ਧੁਜ ਬਾਲਿ ਸੁਤ ਬਹੁਰੋ ਗਿਰਾਇ ਭੂਮਿ ਦਯੋ ਹੈ॥ ਕੋਊ ਮਾਰੇ ਬਾਨ

ਕੁਉ ਚੋਥੇਂ ਨਾਕ ਕਾਨ ਤਾਂਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਕੌਨ ਕਾਢੈ ਕੋਊ ਰਾਮ ਬਿਨ ਭਯੋ ਹੈ॥ ਫੂਲੇ ਕਿਲਕਾਰੀ ਚਢ ਬੈਠੇ ਗਿਰ ਭਾਰੀ ਮਾਨੋ ਵਹੈ ਸੋਇ ਗਯੋ ਐਸੇ ਬਾਟ ਸੁਖ ਭਯੋ ਹੈ॥੫੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜਾਨੀ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਨ ਗਯਾਨੀ ਯਾਕੋ ਨੈਕ ਹੂੰ ਸੰਭਾਰੇ ਕਥਾ ਬਡੀ ਬਿਪਰੀਤ ਕੀ॥ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਸਮੋਂ ਹਮ ਪਾਯੋ ਹੈ ਗਿਰਾਯੋ ਰਿਪ ਅਬ ਜੌ ਨ ਮਾਰਹੋਂ ਤੋ ਹਮਹੂੰ ਅਨੀਤ ਕੀ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਤਾਨ ਕੈ ਲਗਾਯੋ ਹੀਏ ਤਾਤ ਕਾਲ ਭੇਦ ਕੈ ਪਤਾਲ ਜਾਇ ਕਹੀ ਬਾਤ ਜੀਤ ਕੀ॥ ਦੂਸਰੋ ਕਪਾਲ ਲੈ ਸਿਧਾਰਯੋ ਸੁਰ ਲੋਕ ਮਾਂਹਿ ਐਸੇ ਰਿਪੂ ਮਾਰਿ ਸੈਨਾ ਆਪਨੀ ਨਚੀਤ ਕੀ॥੫੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਾਹਾਕਾਰ ਭਯੋ ਭਾਗ ਰਾਵਨ ਕੋ ਗਯੋ ਸਭ ਪਾਛੇ ਹਨੂਮਾਨ ਲੈ ਪਹਾਰ ਸੋ ਉਪਾਯੋ ਹੈ॥ਹਾਲ ਚਾਲ ਪਰੀ ਨ ਸੰਭਾਲ ਰਹੀ ਕਾਹੂ ਤਨ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਲੈਕਾਲ ਕੋ ਬਘੂਲਾ ਬਡੋ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਏਕ ਸੰਗ ਚਲੇ ਏਕ ਆਪਸ ਮੈਂ ਦਲੇ ਕਪਿ ਏਕ ਗਿਰੇ ਪਾਤ ਸੇ ਸੰਭਾਰੇ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ॥ ਉਚੇ ਨਭ ਹੇਰ ਹੇਰ ਦੇਵਨ ਸੋਂ ਟੇਰ ਟੇਰ ਬੇਰਿ ਬੇਰਿ ਲਛਮਨ ਬੋਲ ਯੌਂ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ॥੫੯॥

ਲਖਮਣੋ ਵਾਚ॥

ਛਪਯ॥ ਤਜਹੁ ਸ਼ੋਕ ਸਭ ਅਮਰ ਲੋਕ ਰਹੀਅਹੁ ਦ੍ਰਿੜ ਆਸਨ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਦਿਨ ਮਣਿ ਮਗ ਤਜਹੁ ਨੈਕ ਟਰਹੁਰ ਕਮਲਾਸਨ॥ ਬਿਗਤਿ ਧਯਾਨ ਲੋਚਨ ਪਸਾਰ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਨਿਹਾਰਹੁ॥ ਉਡਗਨ ਬਰਨ ਸਮੀਰ ਧੀਰ ਜਿਨ ਤਜਹੁ ਸੰਭਾਰਹੁ॥ ਸੁਰ ਲੋਕ ਆਜ ਮੰਗਲ ਕਰਹੁ ਕੁੰਭਕਾਨ ਬਧ ਪਲ ਉਠਗ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭੁਜ ਦੰਡ ਲਗ ਪਰਸ ਖੰਡ ਧਰ ਪਰ ਲੁਠਗ॥੬੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਰਯੋ ਜਬ ਗਾਤ ਭਯੋ ਬਡੋਈ ਅਘਾਤ ਮਾਨੋ ਪਰਯੋ ਬੱਜ੍ਰ ਪਾਤ ਢਿਗ ਆਏ ਰਘੁਰਾਇ ਹੈਂ॥ ਕਹਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ਯਹ ਬਡੋਈ ਅਕਾਇ ਮਾਨੋ ਯਾਂਕੋ ਮਾਸ ਗੀਧ ਮਾਸ ਬੀਸ ਤੀਸ ਖਾਇ ਹੈਂ॥ ਬੋਲੇ ਹਨੂਮਾਨ ਰਾਮ ਜਾਨਯੋ ਹੀ ਨ ਜਾਇ ਕਹਾਂ ਹਾਥ ਕਹਾਂ ਹਾਥ ਕਹਾਂ ਪਾਇ ਯਾਂਕੋ ਕਹਾਂ ਲਾਗੇ ਘਾਇ ਹੈਂ॥ ਦਫਾਪਰ ਕੇ ਅੰਤ ਏਕ ਭੀਮ ਬਲੰਵਤ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੋ ਤੌ ਯਾਂਕੀ ਕਪੋਰੀ ਮੈਂ ਬੂਡ ਬੂਡ ਨਥਾਇ ਹੈਂ॥ ੬੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਡੀ ਜੀਤ ਭਈ ਰਨ ਹਰਖੇ ਸੁ ਦੇਵ ਗਨ ਬਰਖੇ ਸੁਮਨ ਸੂਰ ਪਰਖੇ ਲਰਨ ਕੇ॥ ਕਰਖੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਪਿ ਖਰਕਭਈ ਰਨ ਹਰਖੇ ਸੁ ਦੇਵ ਗਨ ਬਰਖੇ ਸੁਮਨ ਸੂਰ ਪਰਖੇ ਲਰਨ ਕੇ॥ ਕਰਖੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਪਿ ਖਰਕੇ ਨ ਲੰਕ ਭਟ ਸਰਕੇ ਨਿੰਸਕ ਜੋਰ ਰਾਮ ਕੇ ਚਰਨ

ਕੇ॥ ਕਹੀ ਕਪਿ ਰਾਜ ਆਪ ਆਪਨੇ ਸਮਾਜ ਰਘੁਰਾਜ ਕਾਜ ਕਰੋ ਦੁਖ ਮੇਟੋ ਸੀ ਹਰਨ ਕੇ॥ ਥਾਨੇ ਥਾਨੇ ਹਨੂਮਾਨ ਅੰਗਦ ਸਯਾਨੇ ਰਹੋ ਜਾਨੇ ਨਿਜਕਾਨੇ ਦਿਨ ਰਾਵਨ ਮਰਨ ਕੇ॥੬੨॥

ਰਾਵਨਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਵਨ ਨਿਹਾਰੇ ਕੁੰਭਕਾਨ ਤੋ ਪਛਾਰੇ ਰਨ ਹਾਰੇ ਕਪਿ ਹਾਰੇ ਕਪਿ ਜੂਥ ਤੇ ਸਿਧਾਰੇ ਦੇਵ ਲੋਕ ਕੋ॥ ਤਾਂਕੇ ਸੰਗ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਸੂਰ ਜੇ ਹਮਾਰੇ ਤੇਊ ਨੈਕ ਨ ਸੰਭਾਰੇ ਰਾਮਚੰਦ ਬਾਨ ਫੋਕ ਕੋ॥ ਦੇਈ ਕੇ ਸਵਾਰੇ ਹਨੂਮਾਨ ਤਬ ਜਾਰੇ ਘਰ ਆਪਨੇ ਤੋ ਆਂਚ ਨ ਲਗਾਈ ਨਖ ਨੋਕ ਕੋ॥ ਤਾਂਕੋ ਜਾਇ ਮਾਰੈ ਕੋਊ ਕਾਮ ਕੋ ਸਵਾਰੈ ਭਾਈ ਤਾਂਹੀਂ ਦਿਨ ਭਲੇ ਬਿਦਾ ਦੇਊਂ ਮਨ ਸੋਕ ਕੋ॥੬੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਹੀ ਗੜਥ ਲੰਕ ਕੋ ਨਿਸ਼ੰਕ ਹ੍ਵੈ ਨ ਦੇਖੈਂ ਦੇਵ ਆਇਸ ਕੋ ਮਾਨ ਮਾਥੇ ਭੁਮਿ ਸਿਰਨਾਵਤੇ॥ ਸਾਤੋਂ ਪੌਰ ਬਾਹਰ ਬਿਛੌਨਾ ਬਿਨ ਠਾਢੈ ਰਹੇਂ ਨਯਾਰੇ ਨਯਾਰੇ ਆਪਨੋ ਜੁਹਾਰ ਪਹੁਚਾਵਤੇ॥ ਜਾਹੀਂ ਕੋ ਬੁਲਾਵਤੋ ਸੁ ਆਵਤੋ ਸੁਸੰਕ ਮਨ ਮੇਰੇ ਬਿਨ ਕਹੇ ਢਿਗ ਬੈਠਨੇ ਨ ਪਾਵਤੇ॥ ਤਾਂਹੀ ਗਢ ਕੋ ਤੋ ਰੀਛ ਬਾਨਰ ਲਪੇਟਤ ਹੈਂ ਸਭ ਦਿਨ ਏਕਸੇ ਨ ਪਾਏ ਮਨ ਭਾਵਤ॥੬੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੈ ਤੋ ਸੁਰਲੋਕ ਕੇ ਮੈਂ ਰੋਕ ਰੋਕ ਰਾਖੇ ਦੇਵ ਰਾਜ ਕੋ ਸਮਾਜ ਔਰ ਕਹਾਂ ਲੌ ਬਖਾਨੀਏਂ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਦੇਸ ਮਨ ਰੰਚਕ ਨ ਕਾਹੂੰ ਡਰ ਮੇਰੋ ਤ੍ਰਾਸ ਸਹੀ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਮੈਂ ਮਾਨੀਏਂ॥ ਸੋਈ ਮੇਰੇ ਜੀਵਤ ਨਿਸੰਕ ਹ੍ਵੈ ਲੰਗੂਰ ਰੀਛ ਬੀਚ ਲੰਕ ਧਸੇ ਔਰ ਆਗੇ ਕਹਾ ਜਾਨੀਏਂ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਕੋਪ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ ਹੀ ਕੋ ਲੋਪ ਹੈ ਕਿ ਮੋ ਕੋ ਸਿਵ ਲੋਕ ਹੈ ਸੁ ਕੈਸੇ ਪਹਿਚਾਨੀਏਂ॥੬੫॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਤਹ ਬੁਰੀ ਮਤਿ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਹਰਿ ਲੇਤ॥ ਬੁਰਾ ਹੋਤ ਸਮਝੈ ਨਹੀਂ ਭਲੋ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ॥੬੬॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਰਾਮ ਗੀਤ ਮਨ ਲਾਇ ਜੇ ਸੁਨਹੈਂ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹਿ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਦੁਖ ਰਘੁਰਾਇ ਕੁੰਭਕਾਨ ਜਿਉਂ ਮਾਰ ਹੈਂ॥੬੭॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਜੇ ਜਗ ਨਿੰਦਕ ਲੋਕ ਰਾਵਨ ਰਾਮ ਨ ਸਮਝਈ॥ ਯਹਿ ਰਸ ਤਿਨਹਿ ਨ ਜੋਗ ਔਰ ਕਹੈ ਰਸ ਹਾਨਿ॥੬੮॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਮੇਘਨਾਦ ਅਬ ਜਾਇ ਰਨ ਛਿਤ ਜੁੱਧ ਮਚਾਇ ਹੈ॥ ਸਿਰ ਐਹੈ ਉਤਰਾਇ ਆਗੇ ਕਥਾ ਸੁ ਹੋਇਗੀ॥੬੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੇ ਕੁੰਭਕਾਨ ਬਧ ਏਕਾਦਸੋ ਅੰਕ ਸਮਾਪਤ॥੧੧॥

ਅਥ ਦਵਾਦਸੋ ਅੰਕ ਲਿਖਯਤੇ॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਰਾਵਨ ਕ੍ਰੋਧ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਨਹੁ ਅਗਨਿ ਘ੍ਰਿਤ ਪਰਸਿਓ॥ ਪਟਕ ਬੀਸ ਭੁਜ ਦੰਡ ਮੇਘਨਾਦ ਬੋਲਯੋ ਨਿਕਟਿ॥

ਰਾਵਨੋ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਅਬ ਕਹੁ ਕਉਨ ਦੁਰਾਉ ਕੁੰਭਕਾਨ ਜੂਝੇ ਪ੍ਰਗਟ॥ ਰਾਮ ਉਤਾਰਯੋ ਰਾਓਬ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਕੇ ਜੀਵਤੇ॥੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੁੰਭਕਾਨ ਮਾਰੇ ਸੂਰ ਬਹੁਤੇ ਪਛਾਰੇ ਅਬ ਜਾਨਤ ਹਮਾਰੇ ਪੱਛ ਹੈ ਨ ਰੁੱਦ੍ਰ ਦਾਹਨੇ॥ ਹਾਰੇ ਸਬ ਬਹੁਤੇ ਪਛਾਰੇ ਅਬ ਜਾਨਤ ਹਮਾਰੇ ਪੱਛ ਹੈ ਨ ਰੁੱਦ੍ਰ ਦਾਹਨੇ॥ ਹਾਰੇ ਸੁ ਰਾਕਸ ਨ ਟਾਰੇ ਝੁੰਡ ਬਾਨਰ ਕੇ ਭਾਗੇ ਸੁਖ ਭਾਰੇ ਦੁਖ ਪਰੇ ਹੈਂ ਸਰਾਹਨੇ॥ ਸੰਕ ਬਿਨ ਲੰਕ ਕੇ ਕਿੰਗੂਰਨ ਬਿਦਾਰ ਅਬ ਕਾਇਰ ਜਯੋਂ ਦੇਤ ਤੋਂਹਿ ਘਰ ਮੈਂ ਉਰਾਹਨੇ॥ ਸੁਨੋ ਪੂਤ ਮੀਤ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਪਰੀਤ ਰਾਮਚੰਦ ਕੀ ਅਨੀਤ ਤੇ ਨ ਚੀਤ ਮਨ ਨਾਹਿਨ॥੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਆਜ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕੀ ਬਿਕਾਨੀ ਹੈ ਬਿਭੂਤਿ ਸੁਨੋ ਪੂਤ ਮੇਘਨਾਦ ਪੈ ਨ ਨੈਕ ਜੀਅ ਆਨੀ ਹੈ॥ ਕੁੰਭਕਾਨ ਜੂਝੇ ਦਿੱਨ ਤਬਹੀ ਤੇ ਬੂਝੇ ਔਰ ਆਗੇ ਕੇ ਬਨਾਉ ਕੀ ਨ ਬਾਤ ਕਾਹੂ ਜਾਨੀ ਹੈ॥ ਯਹੈ

ਹਮ ਮਾਨੀ ਤਉ ਜਾਨਕੀ ਬਿਰਾਨੀ ਹੋਤ ਬੀਜੁਰੀ ਤਰਾਨੀ ਮਾਨੋ ਐਸੀ ਬੋਲੈ ਬਾਨੀ ਹੈ॥ ਜਾਕੋ ਹਰ ਆਨੀ ਰਹੀ ਭੋਗ ਕੀ ਕਹਾਨੀ ਸੋ ਨ ਭਈ ਸੀਅ ਰਾਨੀ ਮੇਰੀ ਆਉ ਸੀਅ ਰਾਨੀ ਹੈ॥੪॥

ਮੇਘ ਨਾਦਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲਿਓ ਮੇਘਨਾਦ ਰਾਜਾ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਿਖਾਦ ਕਰੈਂ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋਪੈ ਰਨ ਕੰਭਕਾਨ ਹਾਰਿਓ ਹੈ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਕੀਨੋ ਛਲ ਔਰ ਨ ਪੁਜਾਯੋ ਬਲ ਗਯੋ ਦਲ ਭਾਜ ਗਹਿ ਏਕਲੋ ਪਛਾਰਿਓ ਹੈ॥ ਭੂਮੈ ਸੇਜ ਭਈ ਤਬ ਨੀਂਦੋ ਆਇ ਗਈ ਹ੍ਵੈ ਦੋਸ ਕੌਨੈ ਦੀਜੈ ਉਨ ਪਾਇਓ ਸੁਖ ਭਾਰਿਓ ਹੈ॥ ਕੈ ਸੀ ਅਬ ਹਾਸੀ ਕੌਨ ਕਾਜ ਰਹੇ ਬਾਸੀ ਰਨ ਉਂਘ ਕੀ ਉਸਾਸਨ ਮੈਂ ਫਾਸੀ ਮੇਲ ਮਾਰਿਓ ਹੈ॥੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੀਜੈ ਮੋਹਿ ਪਾਨ ਅਬ ਕਹਾਂ ਕੋਉ ਪਾਗੈ ਜਾਨਟ ਜੁੱਧ ਕੇ ਫ਼ਿਨਦਾਨਫ਼ ਮੈਂ ਨਫ਼ ਮੇਰੀ ਬਾਤ ਦੁਰੀ ਹੈ॥ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤੇ ਜਾਨਤ ਹੋ ਜੀ ਮੈ ਸ਼ੰਕ ਆਫ਼ਤ ਹੋ ਜੀਤਯੋ ਸੁਰ ਰਾਜ ਐਸੀ ਤਾਕੀ ਪਤਿ ਬੁਰੀ ਹੈ॥ ਬੈਰਨ ਕੋ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਐਸੀ ਖਗ ਧਾਰ ਜੈਸੇ ਪਾਪਨ ਕੇ ਕਾਟਬੇ ਕੋ ਕਾਂਸ਼ੀ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ ਹੈ॥ ਜੀਜੈ ਤੌ ਲੌ ਰਾਜ ਕੀਜੈ ਰਨ ਕੋ ਨ ਪੀਠ ਦੀਜੈ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਰਾਖਬੇ ਕੀ ਬਾਤ ਜੁਰੀ ਹੈ॥੬॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਨੈਨ ਵਹੈਂ ਗਾਵਤ ਨਾਚਤ ਸਫੇਦ ਚਲਿਓ ਸਬ ਅੰਗਾ॥ ਕੈ ਰਨ ਮੈਂ ਗਹਿ ਖਗ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਲੋਹੂ ਸੋਂ ਘਾਉ ਭਏ ਅਰਧੰਗਾ॥ ਏ ਦੋਊ ਪੂਤ ਜਨੇ ਜਨਨੀ ਜਗ ਔਰ ਸਬੈ ਕੀਟ ਪੰਤਗਾ॥ ਜੱਗ ਕੇ ਠਾਕੁਰ ਜੱਗ ਕੇ ਜੀਵਨ ਸੋ ਨਰ ਹੋਤ ਹੈ ਗੰਗ ਕੇ ਗੰਗਾ॥੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਨ ਪਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਗਾਢ ਗਯੋ ਮੈ ਸੋ ਫਿਰਯੋ ਨਹਿ ਕੋਈ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਜੀਅ ਤੇ ਨ ਭਈ ਸੁਨ ਪੂਤ ਸਭੈ ਅਬ ਹੋਵਤ ਸੋਈ॥ ਮਾਨਸ ਆਇ ਲਗੇ ਗਢ ਲੰਕਹਿ ਦੇਵਨ ਕੀ ਨ ਚਲਾਵਤ ਕੋਈ॥ ਬੀਚ ਮੰਦੋਦਰੀ ਬੋਲ ਉਠੀ ਮੁਖ ਦੀਨ ਭਈ ਮਨ ਤੇ ਅਤਿ ਰੋਈ॥੮॥

ਮੰਦੋਦਰੀਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸ਼ਿਵ ਸੇ ਸਹਾਇਕ ਹੈਂ ਸਭੈ ਸੂਰ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ਨਾਰਦ ਸੇ ਗਾਇਕ ਹੈਂ ਲਾਖ ਭਾਂਤਿ ਮਨੀ ਹੈ॥ ਕੰਚਨ ਕੇਨ ਦੇਸ ਹੇ ਨ ਸੁਪਨੇ ਬਿਦੇਸ਼ ਹੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਅਲਕੇਸ਼ ਜੀਤਬੇ ਕੀ ਰਨ ਅਨੀ ਹੈ॥ ਪੂਤ ਮੇਘਨਾਥ ਹੇ ਸੁ ਰਾਜ ਕੋ ਸਵਾਦ ਹੇ ਨ ਜੀਅ ਮੈਂ ਬਿਖਾਦ ਹੇ ਨ ਕੇਹੂੰ ਪਤਿ ਛਨੀ ਹੈ॥ ਜੌ ਤੌ ਸੀਅ ਕਬਹੂੰ ਚੁਰਾਵਤੋ ਨ ਕੰਤ ਤੌ ਤੌ ਆਜ ਸਬ ਬਾਤ ਕੀ ਬਿਸਾਤ ਭਲੀ ਬਨੀ ਹੈ॥੯॥

ਰਾਵਨਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੌਨ ਸਮੋ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਰਨ ਰਾਮ ਦਹੈ ਘਰ ਮੈਂ ਪਟਰਾਨੀ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਹਾਥ ਮਰੈ ਦਸਕੰਧਰ ਤੈਂ ਯਹਿ ਬਾਤ ਸੁ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜਾਨੀ॥ ਔਰ ਕਦਾਂਚ ਬਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਤੋ ਆਜ ਬਨੋ ਕਹੁ ਕੌਨ ਸੀ ਹਾਨੀ॥ ਦੇਹਿ ਛੁਟੀ ਪੈ ਨ ਸੀਅ ਛੁਟੀ ਚਲਿ ਹੈ ਜਗ ਮੈਂ ਜੁਗ ਚਾਰ ਕਹਾਨੀ॥੧੦॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਜਯੋਂ ਸਹੰਸ੍ਰ ਤਪੁ ਭਾਨੁ ਕ੍ਰੋਧ ਪ੍ਰਗਟ ਰਾਵਨ ਕੀਉ॥ ਦੀਏ ਪੂਤ ਕੋ ਪਾਨ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਜੀਤੈ ਬਨੈ॥੧੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਤੇ ਨ ਡਰੈ ਸਭ ਦੌਰ ਅਰਰਾਹਿ ਪਰੇ ਮੇਘਨਾਥ ਚਢੇ ਰਥ ਲੋਹ ਜੁਰੇ ਪੇਖੀਏ॥ ਸ੍ਰੋਣਤ ਸੋਂ ਭਰੇ ਤਊ ਠੌਰ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਹਥਿਆਰ ਤੂਟ ਪਰੇ ਤੇ ਕਹਾ ਲੌ ਲਖ ਲੇਖੀਏ॥ ਬਾਨ ਮੁਖ ਧਰੇ ਲੈ ਕਮਾਨ ਕਰ ਕਰੇ ਪੈ ਨ ਰਾਮੈ ਅਨੁਸਰੇ ਬਲ ਮੈਂ ਭਲੇ ਬਿਸੇਖੀਏ॥ ਖਾਲੀ ਕੀਨੇ ਤਰਕਸ਼ ਭਰੇ ਭਰੇ ਭਰੇ ਭਰੇ ਭਟ ਲਰੇ ਲਰੇ ਲਰੇ ਪਟ ਮਰੇ ਮਰੇ ਦੇਖੀਏ॥੧੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬਡੇਈ ਬਨੈਤ ਸੂਰ ਸਬੈ ਪਖਰਤੈ ਜੈਤਵਾਰ ਠੌਰ ਠੌਰਨ ਕੇ ਬਡੇ ਬਡੇ ਡੀਲ ਹੈਂ॥ ਜੁਧ ਕੋ ਅਡੋਲ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕਾਰਜੀ ਅਮੋਲ ਗੋਲ ਤੈ ਨਿਕਸ ਲਰੈਂ ਤਾਂਤੇ ਕੀਮਤ ਭਲੀ ਲਹੈਂ॥ ਕਾਲ ਕੋ ਬਨਾਊ ਲੰਕ

ਰਾਉ ਕੋ ਨ ਦਾਉ ਪਰੈ ਜੀਤਨ ਕੋ ਚਾਉ ਕਹੂੰ ਜਦੱਪਿ ਸੁਸੀਲ ਹੈਂ॥ ਰਾਮਕਵਿ ਆਜ ਕਾਲ ਰਾਵਨ ਕੇ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕੋਪ ਹੂੰ ਕੀ ਢੀਲ ਪਰਲੋਕ ਕੀ ਨ ਢੀਲ ਹੈਂ॥੧੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਮਘਵਾਜਿਤ ਕੋ ਸਭ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਧਸੇ ਰਨ ਮੈ ਹਥਿਆਰ ਉਘਾਰੇ॥ ਆਇ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਨੀ ਕਹਿਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਸਮਝਯੋ ਨ ਪਰੈ ਗਹਿ ਬਾਨਰ ਕੋਟਨ ਕੋਟ ਸੰਘਾਰੇ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਕੋਪ ਨ ਓਪ ਰਹੀ ਫਿਰ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ॥੧੪॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਮਚਯੋ ਜੁੱਧ ਦਿਨ ਰੈਨ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਮਾਰੂ ਬਜਯੋ॥ ਮਾਯਾ ਰਥ ਚੜਥਥ ਗੈਟ ਮੇਘਨਾਦ ਬੋਲਯੋ ਤਬਹਿ॥੧੫॥

ਮੇਘਨਾਦਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੋਰਯੋ ਜਿਨ ਧਨੁਖ ਪਿਨਾਕੀ ਕੋ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲ ਜਾਂਕੋ ਬਲ ਦੇਖ ਭ੍ਰਿਗ ਨੰਦ ਕੀਨੋ ਮੌਨ ਹੈ॥ ਤਾਰਕਾ ਕੋ ਮਾਰ ਬਾਲੀ ਬਲ ਸੋਂ ਪਛਾਰਯੋ ਜਿਨ ਜਾਂਕੋ ਹਨੁਮਾਨ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਖਾਯੋ ਲੋਨ ਹੈ॥ ਆਪ ਹੀਂ ਤੇ ਜਾਂਕੇ ਸਭ ਸੇਵਕ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਕਪਿ ਜਾਕੇ ਡਰ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਸ੍ਵਾਸਨ ਮੈ ਪੌਨ ਹੈ॥ ਮੇਘਨਾਦ ਰਬਕ ਭਬਕ ਕਹਯੋ ਸਭਾ ਬੀਚ ਕਹੋ ਕਹੋ ਸੀਤਾ ਪਤਿ ਰਾਮਚੰਦ ਕੌਨ ਹੈ॥੧੬॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੋ ਕੀ ਸੈਨਾਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਬੋਲੇ ਸਭ ਸੂਰ ਐਸੇ ਕੂਰ ਹੂੰ ਨ ਬੂਝੇ ਅਰੇ ਮੇਘਨਾਦ ਆਜ ਐਸੋ ਇਤਰਾਤ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਜੇਠ ਮਾਸ ਕੀ ਦੁਪਹਿਰੀ ਮੈਂ ਜਰੈਂ ਪਾਉਂ ਸੂਰਜ ਬਤੱਯੈ ਕੋਉ ਐਸੇ ਬਰਰਾਤ ਹੈ॥ ਪਾਛੇ ਲਛਮਨ ਆਗੇ ਅੰਗਦ ਸੋ ਕਪਿ ਰਾਉ ਨੀਲ ਨਲ ਪਾਂਇਤਰ ਅੰਜਨੀ ਕੋ ਤਾਤ ਹੈ॥ ਬੀਚ ਰਘੁਰਾਇ ਤਾਂਕੇ ਬਲਿ ਜਾਇ ਰਾਮ ਕਵਿ ਜਾਹੀ ਕੌ ਨ ਸੂਝੇ ਤਾਂਕੋ ਆਜ ਕਾਲ ਪਾਤ ਹੈ॥੧੭॥

ਇੰਦ੍ਰਜੀਤੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੁਨ ਰੇ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਗ੍ਰੀਵ ਨੀਚੇ ਕੈ ਨਿਹਾਰ ਰਾਜ ਆਪਨੋ ਨ ਰਾਖਿਓ ਤੋਤੇ ਕੌਨ ਭਾਂਤਿ ਡਰਹੋਂ॥ ਨਲ ਮੈ ਨ ਬਲ ਕੋ ਬਿਲਾਸ ਕਹਾਂ ਬੂਝਤ ਹੋਂ ਨੀਲ ਸੋ ਲਰੇ ਤੇ ਟੀਕੋ ਕੋ ਨ ਕਰਹੋਂ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਹੂੰ ਮੈ ਕਹੋ ਕੌਨ ਸੋ ਗੁਮਾਨ ਸੁਨੋ ਜਾਮਵਾਨ ਅੰਗਦ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੌਂ ਨ ਕਹਹੋਂ॥ ਜੌ ਲੌ ਠਹਿਰਾਇ ਮੇਰੀ ਮਾਰ ਤੇ ਨ ਭਾਗ ਜਾਇ ਤੌ ਲੌ ਕਛੂ ਲਰਹੋਂ ਤੋ ਰਾਮ ਹੀ ਸੋਂ ਲਰਹੋਂ॥੧੮॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਯੌਂ ਕਹਿਕੈ ਬਰਖਤ ਭਯੋ ਬਾਣ ਬੂੰਦ ਇਕ ਧਾਰ॥

ਉਚ ਨੀਚ ਕਾਇਰ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕੀਨੇ ਇਕ ਸਾਰ॥੧੯॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਕਛੂ ਨ ਰਹੀ ਸੰਭਾਰ ਕਿਤੇ ਸੂਰ ਕਟ ਧਰ ਪਰੇ॥ ਜਯੌਂ ਦਾਵਾ ਪਰਜਾਰ ਚਟਕਤ ਪਟਕਤ ਬਾਂਸਿ ਤ੍ਰਿਣ॥੨੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਹੀਂ ਕੋ ਪਚਾਰੈ ਤਾਂਹਿ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਮਾਰੈ ਆਜ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਸਭਹੀ ਕੇ ਬਲ ਪਰਖਤ ਹੈ॥ ਕਹੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਰ ਪਾਛੈ ਬਾਨ ਕਰ ਪਾਛੇ ਬੂੰਦ ਖਰੀ ਬਡੀ ਬਰਖਤ ਹੈ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਆਜ ਰਨ ਰਹੈਗੋ ਨ ਕੋਊ ਕਪਿ ਲਛਮਨ ਨੈਕਹੂੰ ਨ ਕੋਊ ਹਰਖਤ ਹੈ॥ ਹੌਂ ਕਹੋਂ ਨਿਫੋਟਕ ਸੁ ਯਾਂਕੀ ਓਟ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬੀਰ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮਾਨੋ ਕਾਲ ਕਰਖਤ ਹੈ॥੨੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਕਪਿ ਲਰਤ ਥੇ ਤਹਿ ਤਹਿ ਦੀਏ ਭਜਾਇ॥ ਤੇ ਮਿਲ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸੋਂ ਬੋਲਤ ਗਹਿ ਗਹਿ ਪਾਇ॥੨੨॥

ਬਾਨਰੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮੇਘਨਾਦ ਕੋਪਯੋ ਕਾਲ ਨਾਥ ਐਸੇ ਮੇਲਯੋ ਚਾਲ ਜਾਂਕੇ ਬਲ ਆਗੇ ਸੂਰ ਕੌਨ ਸੇ ਸਰਾਹਨੇ॥ ਨੀਲ ਕੋ ਅਨੰਤ ਘਾਉ ਢੀਲੇ ਮਨ ਕਪਿਰਾਉ ਆਜ ਪੂਨ ਕੀਨੌ ਸਬ ਬਾਨਰ ਨਿਬਾਹਨੇ॥ ਏਤੇ ਪਰ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਸੀਲ ਤੁਮ ਰਾਖਤ ਹੌ ਭੌਹਨ ਤਨਾਇ ਆਜ ਹੂਜੈ ਨੈਕ

ਦਾਹਨੇ॥ ਕੀਜੈ ਨ ਵਲਾਉ ਚਲ ਦੇਖੋ ਦਸ ਪਾਉਂ ਰਨ ਲੋਹੂ ਕੇ ਤਲਾਉ ਮੈ ਰਲਾਉ ਕਛ ਨਾਹਨੇ॥੨੩॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਹੂੰ ਕੀ ਓਰ ਦੇਖ ਮੁਸਕਾਨੇ ਰਾਮ ਜਾਇ ਸੁਧ ਸਬ ਬਾਨਰ ਦੁਖਾਰੇ ਹੈਂ॥ ਬੋਲਤ ਕਪੋਲਨ ਤੇ ਛਬਿ ਕੇ ਤਰੰਗ ਉਠੇ ਤਿਰਛੌ ਹੈਂ ਕੰਜ ਨੈਨ ਭੌਹੈਂ ਭਾਰੇ ਹੈ॥ ਬੋਲਯੋ ਲਛਮਨ ਏ ਧਨੁਖ ਲੀਜੈ ਬਾਨ ਲੀਜੈ ਇਨ ਹੂੰ ਕੋ ਦੀਜੈ ਹਮ ਤਾਪਸੀ ਵਿਚਾਰੇ ਹੈਂ॥ ਹਾਂਸੀ ਹਾਂਸੀ ਟਾਰਤ ਹੋ ਜੀਤਯੋ ਰਨ ਹਾਰਤ ਹੋ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤ ਜੀਤ ਸਬੈ ਮਾਰ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਹੈਂ॥੨੪॥

ਲਛਮਨੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਹਸੇ ਰਘੁਬੀਰ ਕਰਨਾ ਸੋਂ ਰਸ ਭਰੇ ਨੈਨ ਲਛਮਨ ਬਾਨ ਸੋਂ ਕਮਾਨ ਜਬ ਤਾਨ ਹੈ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕਾਹੇ ਕੋ ਗੁਮਾਨ ਰਹੈ ਰਾਵਨ ਮੈਂ ਭਾਰੀ ਹੈ ਭਰੋਸੋ ਮੋਹਿ ਜੀ ਸੋਂ ਗਹਿ ਆਨ ਹੈ॥ ਪੀਠ ਠੋਕ ਡੀਠ ਭਰਿ ਦੇਖਿ ਮੁਖ ਕਹਿਓ ਬੀਰ ਐਸੋ ਜੁੱਧ ਕੀਜੋ ਜੈਸੀ ਸਦਾ ਕੁਲ ਬਾਨ ਹੈ॥ ਬਾਢਿਓ ਅਹਿਲਾਦ ਰਾਮ ਕੀਨੋ ਸੰਖਨਾਦ ਕਹਿਓ ਰਨ ਕੋ ਸੁਵਾਦ ਮੇਘਨਾਦ ਆਜ ਜਾਨ ਹੈ॥੨੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਉਮਾਡੇ ਅਨੇਕ ਕਪਿ ਏਕਨ ਤੈ ਏਕ ਚਪਿ ਲਛਮਨ ਜੂਕੋ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰ ਘੇਰ ਕੈ॥ ਆਗੇ ਭਏ ਹੱਮਾਨ ਪਾਛੇ ਨੀਲ ਜਾਮਵਾਨ ਲੰਕ ਕੇ ਨਿਸ਼ੰਕ ਸੂਰ ਮਾਰੇ ਹੈਂ ਨਿਬੇਰ ਕੈ॥ ਐਸੇ ਬਾਨ ਚਲੇ ਜੈਸੇ ਸਾਵਨ ਕੇ ਮੇਘ ਭਲੇ ਮਾਰੂ ਕੋ ਬਜਾਇ ਰਾਮ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹੈਂ ਟੇਰ ਕੈ॥ ਗੀਧਨ ਕੋ ਮਾਸ ਬਡੋ ਰਾਵਨ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਮੇਘਨਾਦ ਗਹਯੋ ਦਾਂਤ ਘਾਸ ਐਸੋ ਜੁਧ ਹੇਰ ਕੈ॥੨੭॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਰੀ ਲੋਹ ਮਾਰ ਸਭ ਆਪ ਆਪ ਮੇ ਸੰਭਾਰ ਕਹੂੰ ਤਰਵਾਰਨ ਸੋਂ ਹਾਥ ਤਰਫਤ ਹੈਂ॥ ਕਹੂੰ ਮਾਤੇ ਹਾਥੀ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਕਟ ਸਾਥੀ ਕਹੂੰ ਭਾਥੀ ਬਾਧੇ ਗਿਨਤੀ ਕੇ ਸ੍ਵਾਸਨ ਭਰਤ ਹੈਂ॥ ਏਕ ਫੇਂਟ ਬਾਂਧ ਕੈ ਕਟਾਰਨ ਸੌਂ ਲਰੈਂ ਧਾਇ ਏਕ ਸੂਰ ਘਾਇ ਬਿਨ ਮਾਥੇਈ ਪਰਤ ਹੈਂ॥ ਜੂਝੇ ਏਕ ਬਾਰ ਦੋਊ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨ ਪਾਛੇ ਕੋਊ ਤੇਤੋ ਦੋਊ ਏਕ ਅਪਛਰਾ ਕੋ ਬਰਤ ਹੈਂ॥੨੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮੇਘਨਾਦ ਰਿਸ ਆਈ ਮੰਤ੍ਰ ਪਢ ਕੈ ਚਲਾਈ ਬਾਨ ਹੀ ਮੈਂ ਨਾਗ ਫਾਸ ਬਡੀ ਦੁਖ ਦਾਇਨੀ॥ ਜਾਕੇ ਤੇਜ ਆਗੇ ਰਾਮ ਲੋਗਨ ਕੇ ਤੇਜ ਘਟੇ ਜੈਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਤੈਸੋ ਜਨ ਸਭਹੀ ਕੌ ਘਾਇਨੀ॥ ਪੰਜ ਹਥਿਆਰੇ ਹੈਂ ਪੈ ਸੂਰਮਾ ਸੁਭਾਰੇ ਹੈਂ ਪੈ ਨੈਕੁ ਨ ਸੰਭਾਰੇ ਪ੍ਰਾਨ

ਸਭ ਕੇ ਉਡਾਇਨੀ॥ ਕਾਹੇ ਕੀ ਲਰਾਈ ਉਨ ਕਥਾ ਈ ਚੁਕਾਈ
ਜੈਸੇ ਪਾਰਾ ਮਾਰ ਡਾਰਤ ਹੈ ਪਲ ਮੈਜ ਰਸਾਇਨੀ॥੨੯॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਪਹਿਲੇ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਜੀ ਚਕਵਹਿ ਦੀਓ ਸਰਾਪ॥
ਅਬ ਨਿਸ ਕੋ ਚਕਵੀ ਹਸੀ ਤਜ ਬਿਰਹਿ ਬ੍ਰਿਲਾਪ॥੩੦॥

ਚਕਵੀਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰਾਪ ਦੀਓ ਜਿਨ ਮੋ ਪਤਿ ਕੋ ਸੋਈ ਰਾਮ ਪਰਯੌ ਦੁਖ ਸੋ ਰਨ ਮੈਂ॥ ਲਘੁਬੀਰ ਸਮੀਰ ਕੇ ਪੂਤ ਸਮੇਤ ਰਹੇ ਛਪਿ ਕੈ ਕਪਿ ਗਨ ਮੈਂ॥ ਅਬ ਜੀਤ ਭਈ ਮਘਵਾਜਿਤ ਕੀ ਕਹਿ ਕੈ ਹਰਖੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈਂ॥ ਚਕਵੀ ਨਿਸ ਬਯਾਕੁਲ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈਂ ਤਉ ਨਾਚ ਉਠੀ ਹਸ ਕੈ ਬਨ ਮੈਂ॥੩੧॥

ਰਾਵਨੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਕਹੀ ਦੂਤਨ ਜਾਇ ਨਿਚੀਤ ਭਏ ਰਨ ਮੈਂ ਹਮ ਜੀਤੇ॥
ਰਾਮ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਭੂਮਿ ਪਰਿ ਜਨ ਚਿਤ੍ਰਨ ਚੀਤੇ॥
ਨਾਗ ਕੀ ਫਾਂਸ ਪਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਨ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰਯੋ ਉਕਸੇ ਨ ਕਹੀਂ ਤੇ॥ ਲੈ ਸੀਅ ਕੋ ਦਿਵਰਾਵਹੁ ਜਾਇ ਜੁ ਮੋਹਿ ਭਜੈ ਅਜਹੂੰ ਅਬ ਹੀਂ ਤੇ॥੩੨॥

ਸਖੀ ਸੁਸਰਮਾ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੀਅ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਰਮਾ ਰਨ ਦੇਖ ਸਭੈ ਭਟ ਜੂਝ ਪਰੇ॥ ਤਿਨ ਦੇਖਕੇ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਭਰੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੀਂਚ ਕੀਏ ਦੁਖ ਪੁੰਜ ਹਰੇ॥ ਕਹੀ ਨਾਥ ਸੁ ਜਾਨਕੀ ਪਾਇਨ ਲਾਗਤ ਜਾਂ ਲਗ ਹੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਲਰੇ॥ ਤੁਮ ਉਤਰ ਫੇਰ ਨ ਦੇਤ ਹੋ ਮੋਹਿ ਛਿਮੋ ਅਬ ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇ॥੩੩॥

ਸੀਤੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਬ ਬਯਾਹ ਸਮੈ ਰਿਖ ਮੰਡਲ ਸੇ ਤਬ ਮੋਹਿ ਅਸੀਸ ਦਈ ਕਹਿ ਕੈ॥ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਹਾਗਨਿ ਹੋਹੁ ਸਦਾ ਭੁਜ ਸੋਂ ਭੁਜ ਹਾਥਨ ਸੋਂ ਗਹਿ ਕੈ॥ ਤਿਨ ਹੂੰ ਕੀ ਕਹੀ ਅਬ ਝੂਠੀ ਭਈ ਅਰ ਬੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਗਈ ਬਹਿ ਕੈ॥ ਸਖੀ ਔਰ ਕੀ ਕੌਨ ਕਹੈ ਇਹ ਔਸਰ ਪ੍ਰਾਨ ਨ ਜਾਤ ਰਹੇ ਸਹਿਕੈ॥੩੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਨ ਕੋ ਚਲਤੇ ਕਹੀ ਜੇ ਬਤੀਆਂ ਤੇਈ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਰਹੀ॥ ਵਸ ਕੈ ਬਨ ਮੈਂ ਪੁਨ ਤੋ ਸੰਗ ਜਾਨਕੀ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕਰੋਂ ਘਰ ਹੀ॥ ਸੋਈ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਤਿਹਾਰੀ ਏ ਬਾਤ ਗਡੀ ਜੀਅ ਮੈਂ ਸਚ ਕਯੋਂ ਟਰਹੀ॥ ਤੇਈ ਝੂਠੀ ਭਈ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਸਤੀ ਸੀਅ ਪਾਪਨਿ ਕੀ ਸਬ ਹੌਂ ਸਰਹੀ॥੩੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਅਜਹੂੰ ਅਪਰਾਧਨਿ ਜਾਨਕੀ ਕੀ ਭਜੁ ਬਾਮ ਫੁਰੈ ਮਿਲ ਲੋਚਨ ਸੋਂ॥ ਅੰਚਰਾ ਉਕਸੈ ਸੁਧ ਸੌਨ ਸਭੈ ਨ ਮਰੋਂ ਨ ਜੀਓਂ ਇਨ ਸੋਚਨ ਸੋਂ॥ ਅਜਹੂੰ ਨਹੀ ਦੇਖਤੇ ਹੋ ਭਰ ਨੈਨ ਪਰੇ ਛਿਤ ਕੌਨ ਸੰਕੋਚਨ ਸੋਂ॥ ਕਹੋ ਬੂਡ ਮਰੋਂ ਕਹੋ ਜਾਇ ਜਰੋਂ ਹਿਮ ਬੀਚ ਗਰੌਂ ਮਨ ਪੋਚਨ ਸੋਂ॥੩੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੇ ਸੁਖ ਮਾਨ ਤੇ ਨ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੇ ਤਾਨ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਭਰ ਭ੍ਰਾਤ ਤੇ ਨ ਮੰਦਰ ਨ ਬਨਤੇ॥ ਸਾਸ ਕੇ ਸਨੇਹੁ ਤੇ ਨ ਬਨੀ ਠਨੀ ਦੇਹ ਤੇ ਨ ਕੰਚਨ ਕੇ ਮੇਹਤੇ ਨ ਕਹੂੰ ਸਖੀ ਜਾਨਤੇ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਖ ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਹੋਹਿ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਨੈਕ ਜੋ ਕਟਾਛ ਕਰੋ ਪਰੈ ਉਠ ਰਨ ਤੇ॥ ਨੈਨਨ ਮੈਂ ਸਰਮ ਸਮੋਇ ਸਰਮਾ ਕੇ ਆਗੇ ਜਾਨਕੀ ਬਿਲ ਬਿਲਾਇ ਰੋਇ ਰੋਇ ਮਨ ਤੇ॥੩੭॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਮ ਚਰਨ ਤਰ ਲਛਮਨ ਸੀਅ ਦੇਖਯੋ ਬਿਨ ਚੈਨ॥ ਹੀਓ ਫਟਤ ਅਸੂਅਨ ਢਰਤ ਬੋਲਤ ਤਾਸੋਂ ਬੈਨ॥੩੮॥

ਸੀਤਾ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਭਜੀ ਮੌਨ ਰਘੁਰਾਜ ਕਹੁ ਲਛਮਨ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤੇ॥ ਭਲੀ ਨਿਬਾਹੀ ਲਾਜ ਰਘੁ ਕੁਲ ਤੇ ਲਘੁ ਕੁਲ ਕੀਓ॥੩੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਅਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਬਲਭ ਕੇ ਬੀਰ ਬੀਰ ਲਖਮਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਮੋਸੋਂ ਅਬ ਬੋਲਤ ਨ ਨੈਕ ਹੂੰ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਮੇਰੇ ਅਪਰਾਧਨ ਤੇ ਰੂਠ ਰਹੇ ਬੂਝੇ ਬਿਨ ਜੈਸੀ ਹੈਂ ਕਰਤ ਐਸੀ ਹੈ ਕਹੂੰ॥ ਤੂੰ ਤੇ ਮੇਰੋ ਚਰਨ ਕੋ ਸੇਵਕ ਹੈਂ ਰੇ ਸਪੂਤ ਨੈਕ ਬੋਲ ਪ੍ਰਾਣ ਮੇਰੇ ਜਾਤ ਕਹੂੰ ਤੇ ਕਹੂੰ॥੪੦॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਬਢਯੋ ਜੀਅ ਉਤਪਾਤ ਰਾਮਚੰਦ ਲਛਮਨ ਥਕੇ॥ ਤਬ ਸੀਤਾ ਜਗ ਮਾਤ ਪ੍ਰਾਨਨ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ॥੪੧॥

ਸੀਤਾਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਜਾਨ ਪਨੋਤਜ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਸੁਨ ਬਾਲ ਜਮਾਤੀ॥ ਮਾਂਗਤ ਹੋਂ ਇਕ ਬਾਤ ਬਡੀ ਕਰ ਜੋਰ ਬਡੇ ਦੁਖ ਮੈਂ ਬਿਲਲਾਤੀ॥ ਜੌ ਲਗ ਯੋਂ ਨ ਚਲੈ ਜਗ ਮੈਂ ਸੀਅ ਜੀਵਤ ਹੈ ਬਿਨ ਰਾਮ ਸੰਗਾਤੀ॥ ਤੌ ਲਗ ਦੇਹ ਕੋ ਯੋਂ ਤਜ ਰੇ ਜੈਸੇ ਪੰਗੀ ਕਾਂਚਰੀ ਕੋ ਤਜ ਜਾਤੀ॥੪੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਦੂਤ ਕੀਓ ਹਨੁਵੰਤ ਦਈ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਕੇ ਪੁਰਿ ਦੌਂ॥ ਅਬ ਕਾਹੇ ਕੋ ਸਿੰਧਹਿ ਬਾਂਧ ਦੀਓ ਦੁਖ ਲੈ ਜਸ ਬਾਦਤੀ ਕੌਨ ਸੀ ਗੌਂ॥ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਬੀਰ ਸਮੇਤ ਸਬੈ ਮੋਹਿ ਛਾਡ ਕੈ ਕਿਉਂ

ਨ ਗਏ ਘਰ ਕੌਂ॥ ਤੁਮ ਅੰਤ ਨ ਬਾਤ ਨਿਬਾਹਿ ਸਕੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਗਏ ਆਪ ਕਹੂੰ ਰਹੀ ਹੌਂ॥੪੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰੇ ਸੀਅ ਕੇ ਜੀਅ ਬਾਤ ਸੁਨ ਅਬ ਪੀਅ ਬਿਨ ਗਤਿ ਕੌਨ॥ ਕੈ ਲੈ ਬੂਡ ਸਮੁਦ੍ਰ ਮੈਂ ਕੈ ਉਡ ਨਭ ਮਿਲ ਪੌਨ॥੪੪॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਐਸੀ ਬਿਲਲਾਇ ਕਰ ਕਾਟ ਕਾਟ ਖਾਇ ਨ ਬਿਵਾਨ ਤੇ ਉਤਰਯੋ ਜਾਇ ਆਂਸੁਨ ਬਹਾਵਤੀ॥ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਇ ਕਰੈ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਘੁਰਾਇ ਮੋਹਿ ਤੁਮ ਐਸੀ ਕਰ ਛਾਡੀ ਅਨਭਾਵਤੀ॥ ਮਨ ਕੇ ਮਨੋਰਥ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਬਿਲਾਨੇ ਸਬ ਸਰਮਾ ਕਰ ਕਾਹੂ ਨ ਸੁਨਾਵਤੀ॥ ਲੋਗ ਯੌਂ ਕਹਿਤ ਮੁਹਿ ਮਾਂਗੇ ਫਲ ਦੇਤ ਬਿਧ ਜਾਨਕੀ ਤੇ ਆਜ ਮੀਖ ਮਾਂਗੇ ਹੂੰ ਨ ਪਾਵਤੀ॥੪੫॥

ਸਰਮਾ ਤ੍ਰਿਜਟੀਓ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰੋਵਤ ਜਾਨਕੀ ਕੌ ਸਰਮਾ ਸੁ ਅਸ਼ੋਕ ਬਨੀ ਮਹਿ ਜਾਇ ਧਰੀ॥ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਤਹ ਅਇ ਸਮੋਧ ਕੀਓ ਸੀਅ ਪ੍ਰਾਣ ਤਜੌ ਜਿਨ ਏਕ ਘਰੀ॥ ਸੁਨ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੁਤਾਸਨ ਤੇ ਤਨ ਰਾਵਨ ਕੀ ਜਰਹੀ ਸੁ ਜਰੀ॥ ਮਿਲ ਜੰਥਨ ਸਿੰਘ ਮੇ ਸੋਵਤ ਸਿੰਘਨੀ ਹੈ ਕਬਹੂੰ ਪਕਰੀ॥੪੬॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੁਨਿਓ ਸੁਰਰਾਜ ਆਜ ਹਾਰੇ ਰਘੁਰਾਜ ਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਸਿਧਰੇ ਓਟ ਰਾਹੀ ਹੈ ਸੁਮੇਰ ਕੀ॥ਰਾਮ ਕਵਿ ਏਕ ਸ੍ਰੀ ਮਹੇਸ਼ ਬਿਨ ਧਕ ਧਕੀ ਮਿਟੈ ਨ ਬਿੰਰਚ ਕੀ ਨ ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਕੀ॥ਆਠੋਂ ਲੋਕ ਲੋਕਨ ਕੇ ਦੇਵ ਐਸੇ ਭਾਜੇ ਜਿਓਂ ਬਿਘੂਰਨ ਮੈ ਪਾਤ ਬਾਤ ਦੇਖਕੇ ਕੁਫੇਰ ਕੀ॥ ਨਾਰਦ ਕਹਿਓ ਪੁਕਾਰ ਨਾਗ ਫਾਂਸ ਬਾਂਧ ਡਾਰੇ ਸੁਨਤ ਹੀ ਗਰੜ ਗਰੂਰ ਸੋਂ ਦਰੇਰ ਕੀ॥੪੭॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਰੜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚਲਿਓ ਸੁਸਾਤ ਰਿਸਾਤ ਮਨ॥ਰਾਵਨ ਕੇ ਭੁਜ ਦੰਡ ਰਾਮ ਰਜਾ ਇਸ ਤੇ ਹਨੌਂ॥੪੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪੰਛਨ ਕੀ ਬਾਊ ਸੋਂ ਉਡਾਇ ਗਿਰ ਲੱਛ ਲੱਛ ਮਾਨੋ ਤੱਛ ਤੱਛ ਕੋ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਾਲ ਆਯੋ ਹੈ॥ਬਾਸਨਾ ਤੇ ਅਹਿ ਕੋਸ ਲਾਖਕ ਗਏ ਹੈਂ ਬਹਿ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੂ ਕੋ ਸਿਰਨਾਇ ਕੈ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ॥ਸੂਰਨ ਕੀ ਕੌਨ ਗਤਿ ਚੌਦਹਿ ਭਵਨ ਪਤਿ ਨੈਨਨ ਕੀ ਸੈਨਨ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬ੍ਰਸਾਯੋ ਹੈ॥ਰਾਮ ਹੀ ਕੀ ਓਰਨ ਕੇ ਜੀਏ ਹੈਂ ਕਰੋਰਨ ਪੈ ਚੋਰਨ ਕੀ ਓਰਨ ਤੇ ਏਕ ਨ ਜਿਵਾਯੋ ਹੈ॥੪੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਬੈ ਫਿਰ ਗਾਜੇ ਸਬਹੀ ਕੇ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ਸੁਨ ਬਾਤ ਕੋ ਬਿਰਾਜੇ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਨਕੀ ਕੀ ਦੇਹ ਮੈਂ॥ ਗਰੁੜ ਸਿਧਾਰੇ ਸੁਰ ਲੋਕ ਮਿਟੇ

ਸ਼ੋਕ ਸਬ ਮੇਘਨਾਦ ਗਏ ਦਬਿ ਮਿਲ ਰਹੇ ਖੇਹ ਮੈਂ॥ ਸੁਨਤ ਹੀ ਰਾਵਨ ਕੇ ਛਪੇ ਸੁਖ ਤੇਹੀ ਛਿਨ ਕੈਸੇ ਜੈਸੇ ਧੂਰ ਛਪੈ ਸਾਵਨ ਕੇ ਮੇਹ ਮੈਂ॥ ਬਾਢਯੋ ਦੁਖ ਭਾਰੀ ਨਾਗ ਫਾਂਸ ਭਈ ਨਯਾਰੀ ਪਾਈ ਕੌਨ ਬਾਤ ਪਯਾਂਰੀ ਹਮ ਸ਼ਿਵ ਕ ਸਨੇਰ ਮੈਂ॥੫੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮਨ ਮੈਂ ਬਿਚਾਰਯੋ ਪਾਪ ਮਿਲ ਬੈਠੇ ਬੇਟਾ ਮਾਯਾ ਮੀ ਬਨਾਇ ਸੀਅ ਮਾਰੈਂ ਦਿਖਰਾਇ ਕੈ॥ ਸੋਈ ਕਾਜ ਕੀਨੋ ਐਸੀ ਰਚੀ ਹੈ ਨ ਸਚੀ ਰੰਬਾ ਉਰਬਸੀ ਤਹਾਂ ਆਨੀ ਗਹਿ ਕੇਸ ਜਹਾਂ ਜੁਰੀ ਅਨੀ ਆਇ ਕੈ॥ ਰਾਮੈ ਦਿਖਰਾਇ ਮਾਥੋ ਕਾਟਯੋ ਹੈ ਬਯਨਾਇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਮਰ ਰਾਮ ਛਿਤ ਪਰੈ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ॥੫੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹੈ ਦੁਹਿਨਾਖਲ ਉਤਰ ਓਰ ਤਹਾਂ ਰਚ ਜਗਯ ਬਡੋ ਅਨੁਰਾਗਯੋ॥ ਆਪਨ ਮਾਸ ਕੋ ਖੰਡਨ ਕਾਟ ਹੁਤਾਸਨ ਮੈਂ ਸੋਈ ਹੋਮਨ ਲਾਗਯੋ॥ ਦੌਰ ਪਰਯੋ ਹਨੂਮਾਨ ਤਹਾਂ ਵਹ ਚੌਂਕ ਪਰਯੋ ਜਨ ਸੋਵਤ ਜਾਗਯੋ॥ ਹੋਮ ਨ ਹੋਨ ਦਯੋ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਥਿਆਰ ਗਹੇ ਰਨ ਕੋ ਉਠ ਭਾਪਯੋ॥੫੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਾਛੇ ਲਛਮਨ ਕਹੀ ਮੇਘਨਾਦ ਮਹਾਂ ਪਾਪੀ ਬਾਮ ਜਪ ਜਾਪੀ ਅਬ ਕਹਾਂ ਜਾਨ ਪਾਈਏ॥ ਰਨ ਕੋ ਨਿਦਾਨ ਆਜ ਸਾਖੀ ਹੈ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭਾਨੁ ਮੇਰੋ ਬਾਨ ਸਹਕੇ ਰੇ ਆਪਨੇ ਚਲਾਈਏ॥ ਸੁਨੀ ਜਬ

ਬਾਤ ਆਗ ਉਠੀ ਗਾਤ ਗਾਤ ਤਿਨ ਯੋਂ ਚਲਾਏ ਬਾਨ ਦਿਨ ਹੀਂ ਤੇ ਰਾਤ ਗਾਈਏ॥ ਤੇ ਸਬ ਬਚਾਇ ਕਹੀ ਲਛਮਨ ਜਾਇ ਪ੍ਰਭੂ ਆਜ ਯਾਹਿ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਦੁੰਦਤੀ ਬਜਾਈਏ॥੫੪॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬਹਿ ਕੋਪ ਕਰ ਲਛਮਨ ਪਟਕ ਭੁਜਾ ਛਿਤ ਪੀਠ॥ ਆਜ ਸੰਘਾਰੋਂ ਇੰਦ੍ਰਜਿਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁ ਡੀਠ॥੫੫॥

ਛਪਯ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕਠਨ ਕੋਵੰਡ ਸੰਭਾਰਯੋ॥ ਰਤਨ ਸੁ ਜਟਤ ਸੁਘਟਤ ਬਾਨ ਤਿਹ ਮੱਧ ਸੰਚਾਰਯੋ॥ ਅਬ ਸਨਮੁਖ ਸੋਈ ਸਾਧ ਸੁਭਾਟ ਰਨ ਮਾਂਹਿ ਚਲਾਯੋ॥ ਮੇਘਨਾਤ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਉਡਾਯੋ॥ ਪੁਨ ਜਿਹ ਰਾਵਨ ਲੰਕਾਧਿਪਤਿ ਸੋਈ ਸਿਰ ਗਿਰ ਤਿਹ ਕਰ ਪਰਯੋ॥ ਜੀਤਯੋ ਸੁ ਲਛਮਨ ਬਾਂਹਿ ਬਲ ਅਰਿ ਬਲ ਅਰਿ ਕੁਲ ਹਾਰ ਸੁ ਥਰ ਹਰਯੋ॥੫੬॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਨਈ ਨ ਕਥਾ ਬਿਚਾਰ ਸੁ ਕਬਿ ਰਾਮ ਹਿਰਤੇ ਕਹੀ॥ ਜਯੋਂ ਮਛਲੀ ਬਿਨ ਬਾਰਿ ਤਯੋਂ ਤਰਫੈ ਲੰਕਾ ਪਤੀ॥੫੭॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਆਗੇ ਸੁਨਹੁ ਸੁਜਾਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ॥ ਲਛਮਨ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨ ਸਕਤਿ ਭੇਦ ਰਾਵਨ ਕਰੈ॥੫੮॥

ਇਤੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੇ ਮੇਘਨਦ ਬਧ ਦਵਾਦਸੋ ਅੰਕ ਸਮਾਪਤ॥੧੨॥

ਅਥ ਤ੍ਰਯੋਦਸ਼ੋ ਅੰਕ ਆਰੰਭ॥

ਰਾਵਨ ਬ੍ਰਿਲਾਪ॥

ਚੌਪਈ॥ ਦੇਖਤ ਮੂੰਡ ਮਹਾ ਤਰਫਰਯੋ॥ ਨਿਕਸ ਮੀਨ ਜਨੁ ਜਲੁ ਤੇ ਪਰਯ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਰਾਵਨ ਕਰ ਉਠਯੋ॥ ਫਣਿਗ ਗਏ ਮਣਿ ਮਾਨੋ ਲੁਠਯੋ॥੧॥

ਚਿਤ ਹੁਲਾਸ ਧੀਰਜ ਗਯੋ ਟੂਟੀ॥ ਰੋਗ ਤ੍ਰਿਦੋਖ ਨਾਟਕਾ ਛੂਟੀ॥ ਅਬਹਿ ਕੌਨ ਸੋਂ ਆਇਸ ਕਰੋ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਰ ਬਾਹਰੇ ਧਰੋਂ॥੨॥ ਮੇਘਨਾਦ ਜੂਝੇ ਰਨ ਮਾਂਹੀ॥ ਯਹਿ ਸੁਨ ਦੇਵ ਨ ਅੰਕ ਸਮਾਂਹੀ॥ ਤਮੈਂ ਇੰਦ੍ਰ ਅਬੈ ਉਠ ਧੈਹੈ॥ ਤਾਂ ਕੌ ਜੀਤ ਕੌਨ ਘਰ ਐਹੈ॥੩॥ ਕੁਟਲ ਕੁਬੇਰ ਪਵਨ ਸਮ ਧਾਵੈ॥ ਮੇਘਨਾਦ ਬਧ ਸੁਨ ਜਬ ਪਾਵੈ॥ ਹਾਰੀ ਲੰਕ ਬਹੁਰ ਅਬ ਜੀਤੈ॥ ਜਾਨਤ ਹਮ ਜੋ ਹਮ ਸਿਰ ਬੀਤੈ॥੪॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬੰਦਸਾਲ ਤੇ ਕਾਲ ਛੁਟ ਅਬ ਘੇਰਤ ਹੈ ਆਇ॥ ਮੇਘਨਾਦ ਬਿਨ ਭਏ ਜਯੋਂ ਕੇਹਰ ਬਿਨ ਪਾਇ॥੫॥

ਚੌਪਈ॥ ਜਾਨਤ ਰੁਦ੍ਰ ਆਜ ਫਿਰ ਜੈ ਹੈ॥ ਜਾਇ ਰਾਮ ਕੋ ਮਾਥੋ ਨਯੈ ਹੈ ਆਜ ਬਿਭੀਖਨ ਕਹਾਂ ਸਮਾਈ॥ ਬਨੀ ਲੋਕ ਜਾਂਕੀ ਠਕੁਰਾਈ॥੬॥ ਫੂਲਯੋ ਫਿਰੈ ਗੋਇ ਜਨ ਜੀਤੇ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਅਬ

ਹੋਇ ਨਚੀਤੇ॥ ਰਾਵਨ ਜੀਤਤ ਬਿਲਕ ਨ ਹੋਈ॥ ਬਾਲ ਬਿਰਧ ਜਾਨੈ ਸੁਭ ਕੋਈ॥੭॥ ਜਾ ਭਾਈ ਕੋ ਭਾਈ ਹਸਈ॥ ਸੋ ਨਰ ਸਦਾ ਕਾਲ ਮੁਖ ਬਸਈ॥ ਅਬ ਮੋਕੋ ਮੰਦੋਦਰੀ ਦਹਈ॥ ਬਚਨ ਕਠੋਰ ਬਜ੍ਰ ਸਮ ਕਹਈ॥੮॥ ਮੈਂ ਜੁ ਕਹੀ ਤਬ ਕਯੋਂ ਨਹਿ ਮਾਨੀ॥ ਜੂਝੇ ਦੇਨ ਹਾਰ ਜੇ ਪਾਨੀ॥ ਸਭੈ ਕਠਨਾਈ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਈ॥ ਰਾਜੈ ਭੂਲ ਸਭੈ ਸੁਧ ਗਈ॥੯॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜਿਤ ਦੇਖੈ ਤਿਤਹੀਂ ਦੁਖੀ ਸੁਖ ਸੋ ਯੋ ਰਣ ਮਾਂਹਿ॥ ਜਯੋਂ ਜਹਾਜ ਬੂਡਤ ਸਬੈ ਉੁਛਰਿ ਮਰ ਜਾਂਹਿ॥੧੦॥

ਚੌਪਈ॥ ਅਬ ਏ ਬਚਨ ਪ੍ਰਗਟ ਜਗ ਭਏ॥ ਏਹ ਸੀਤਾ ਸਤ ਤੇ ਮਰ ਗਏ॥ ਬਿਨ ਅਪਰਾਧ ਸੀਅ ਹਰ ਆਨੀ॥ ਤਾਂਤੇ ਰਹਯੋ ਨ ਦੇਵਾ ਪਾਨੀ॥੧੧॥ ਹਮ ਭਏ ਮੇਘਨਾਦ ਬਿਨ ਐਸੇ॥ ਬਿਨ ਪੂਨਯੋ ਚਕੋਰ ਗਨ ਜੈਸੇ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਧ ਲਕੁਟ ਬਿਨ ਹੋਈ॥ ਜਯੋਂ ਬਿਨ ਲੌਨ ਨ ਬਨੈ ਰਸੋਈ॥੧੨॥ ਵੈਅਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ਨਿਬਲ ਹਮ ਭਏ॥ ਸੁਖ ਲੈ ਅਬ ਬਿਧਿਨਾ ਦੁਖ ਦਏ॥ ਪਹਿਲੇ ਦੇਹਿ ਨ ਛੁਟੀ ਹਮਾਰੀ॥ ਤਾਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਕ ਭਯੋ ਭਾਰੀ॥੧੩॥ ਉਤਰੈ ਚਢੈ ਗਟੀ ਮਨ ਤਾਂਕੇ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਪੌਰਖ ਸਭ ਥਾਕੇ॥੧੩॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਜਨਮ ਸਮ ਸੁਖ ਨਹੀ ਮਰਨ ਸਮਾਨ ਸੰਤਾਪ॥ ਅਸ਼ਵਮੇਧ ਸਮ ਫਲ ਨਹੀਂ ਬ੍ਰਹਮ ਹਤਨ ਸਮ ਪਾਪ॥੧੪॥

ਚੌਪਈ॥ ਯਹਿ ਸਭ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਖੀ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਮੈ ਰਿਸ ਕਰ ਭਾਖੀ॥ ਪਹਿਰ ਕਵਿਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਈ॥ ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਬਨਾਈ॥੧੫॥ ਬਾਰਨ ਮੱਤ ਧੁਜਾ ਫਹਿਰਾਈ॥ ਮਨਹੁ ਸਪੰਖ ਉਡੇ ਗਿਰਰਾਈ॥ ਅਸਲ ਅਸੀਲ ਚਕਤਚਿਤ ਘੋਰੇ॥ ਚਲੇਂ ਨ ਚਾਲ ਗਰੁੜ ਤੇ ਥੋਰੇ॥੧੬॥ ਰਥ ਪੰਗਤ ਮਿਲ ਏ ਬਿਧ ਜੋਰੀ॥ ਰਵਿ ਰਥ ਸਮ ਨਹਿ ਪੁਜੈ ਕਰੋਰੀ॥ ਪਾਇਕ ਚਲੇ ਪਰਮ ਚਿਤ ਗਾਢੇ॥ ਰਨ ਸੁਨ ਕਰਤ ਰੋਮ ਸਭ ਠਾਢੇ॥੧੭॥ ਉਡੀ ਧੂਰਿ ਰਵਿ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ॥ ਜਨੁ ਰਾਵਨ ਕੇ ਕ੍ਰੋਧ ਡਰਾਨਾ॥ ਧੂਮਸੁ ਸਾਤ ਨਿਕਸ ਜਗ ਭਰਈ॥ ਜਨ ਹਿਮ ਰਿਤੁ ਹਿਮ ਨਭ ਤੇ ਪਰਈ॥੧੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਦਵਾਦਸ ਭਾਨੁ ਸਮਾਨ ਮੁਖ ਰੁੱਦ੍ਰ ਇਕਾਦਸ ਡੀਠ॥ ਰਾਮ ਲਖਨ ਸਨਮੁਖ ਚਲਯੋ ਦਈ ਲੰਕ ਤਿਨ ਪੀਠ॥੧੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਲਈ ਚਢਾਇ ਕਮਾਨ ਸ਼ਬਦ ਕਰ॥ ਬਾਨ ਸਵਾਰ ਫੋਕ ਤਾਂ ਸੁਖ ਧਰ॥ ਸਤ ਮੁਖ ਕੁੰਭ ਕੁੰਭ ਚਕ ਚੂਰਨ॥ ਬ੍ਰਹਮਦਾਇਕ ਭੈ ਕਰਿਹ ਸੰਪੂਰਨ॥੨੦॥ ਅਰ ਤ੍ਰਿਸੁਨ ਤੀਸਰੇ ਬੱਜ੍ਰ ਸਮ॥ ਜਾਂਕੇ

ਲਗਤ ਮਰੈਂ ਕੋਟਕ ਜਮ॥ ਚੌਥੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਚਮਕਾਈ॥ ਜਾਂਕੇ ਤੇਜ ਡਰਹਿ ਸੁਰਰਾਈ॥੨੧॥ ਪੰਚਮ ਫਾਂਸਿ ਜਗਤ ਕੋ ਫਾਸੈ॥ ਜਾਂਕੇ ਡਰ ਸਬ ਲੋਕਨ ਤ੍ਰਾਸੈ॥ ਛਠੇ ਛੁਰੀ ਬੁਰੀ ਭਾਂਤ ਬਿਰਾਜੈ॥ ਜਾਂਕੋ ਨਿਰਖ ਨਾਗਪਤਿ ਲਾਜੈ॥੨੨॥ ਸਪਤਮ ਸਿਪ ਰਸੁ ਸਰਸ ਬਨਾਈ॥ ਬਾਨ ਬ੍ਰਿਸ਼ਿਫ ਤਿਨ ਸਬੈ ਬਚਾਈ॥ ਬਨੀ ਆਠਵੈਂ ਬਰਛੀ ਆਛੀ॥ ਜਨ ਜੋਗਨਿ ਲੋਹੂ ਕੋ ਕਾਛੀ॥੨੩॥ ਗੋਫਨ ਨਵੈਂ ਹਾਥ ਕਲਮ ਲਈ॥ ਸੌ ਮਲ ਕੋ ਸੌ ਗੋਲਾ ਚਲਈ॥ ਦਸਮੈ ਗਦਾ ਦਸੋਂ ਦਿਸ ਫੇਰੈ॥ ਕਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਅਰਿ ਕੋਟ ਨਿਬੇਰੈ॥੨੪॥ ਗੁਰਜ ਗਯਾਰਮੇਂ ਗਿਰ ਸਮ ਆਹੀ॥ ਡਾਰੈ ਪੀਸ ਪਚਾਰੈ ਜਾਂਹੀ॥ ਆਗਮ ਮੰਤ੍ਰ ਬਾਰਵੈਂ ਸੋਹੈ॥ ਪਢ ਛਾਡੈ ਸੁਰ ਨਰ ਅਹਿ ਮੋਹੈ॥੨੫॥ ਸੰਖ ਸਬਦ ਤੇਰਥਵੈਂ ਸੁਹਾਯੋ॥ ਬਾਜਤ ਮਨੋ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਆਯੌ॥ ਚਟਕ ਚੱਕ੍ਰ ਚੌਧਵੈਂ ਚਲਾਯੋ॥ ਜਨੁ ਰਵਿ ਰਿਪਹਿ ਮਾਰਨੇ ਧਾਯੋ॥੨੬॥ ਨਾਂਗੀ ਧੋਪ ਪੰਦ੍ਰਵੇਂ ਗਹੀ॥ ਮਾਨੋ ਕਾਲ ਜੀਭ ਲਹਿ ਲਹੀ॥ ਗੁਪਤ ਗੁਲੇਲ ਸੋਲਥਵੈਂ ਧਾਰੈ॥ ਰਿਪੁ ਚਿਰਈ ਦਿਨ ਲਾਖਕ ਮਾਰੈ॥੨੭॥ ਚੰਦ੍ਰਬਾਨ ਸਤ੍ਰਵੈਂ ਬਿਰਾਜੇ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਹਨੈ ਸੋਈ ਬਚੈ ਜੁ ਭਾਜੈ॥ ਭਰ ਬੰਦੂਕ ਅਠਾਰਥਵੈਂ ਛੋਡੈ॥ ਇਤਨੇਊਂ ਦੀਪ ਹੋਹਿ ਤਬ ਓਡੈ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਲੈ ਨੇਜੋ

ਉਂਨੀਸਵੈਂ ਅਰ ਜਮ ਧਰ ਕਰ ਬੀਸ॥ ਸਬੈ ਸਫਲ ਰਘੁਨਾਥ ਬਿਨ ਬਰ ਦੀਨੋ ਸ਼ਿਵ ਈਸ਼॥੨੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਭਯੋ ਸਵਾਰ ਲੰਕ ਕੋ ਰਾਈ॥ ਪੰਚ ਸਬਦ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਜਾਈ॥ ਰਣ ਮਾਰੂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਨ ਧਰਈ॥ ਕਾਇਰ ਹੋਇ ਸੋਇ ਲਰਿ ਮਰਈ॥੩੦॥ ਇਤ ਰਾਵਨ ਲੰਕਾ ਰਜਧਾਨੀ॥ ਚਢੀ ਮਹਿਲ ਮੰਦੋਦਰਿ ਰਾਨੀ॥ ਢਿਗ ਸੁਰ ਬਧੂ ਜੂਥ ਮਿਲ ਠਾਢੀ॥ ਮਾਨਹੁ ਛੀਰ ਸਿੰਧੁ ਮਥਿ ਕਾਢੀ॥੩੧॥ ਪਤਿ ਕੋ ਦੇਖ ਹਰਖ ਨਹਿ ਕਰਈ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਤੇਜ ਤੇ ਡਰਈ॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਬਹੁਤੇ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ਅਬ ਬਿਧ ਆਨ ਕੁਫੇਰ ਬਨਾਯੋ॥੩੨॥ ਕੰਤ ਅਜਾਨ ਗਰਬ ਨਿਰਬਾਹੈ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਤੇ ਜੀਤਯੋ ਚਾਹੈ॥ ਜਯੋਂ ਪਤੰਗ ਬਹੁਤੇ ਬਲ ਕਰਈ॥ ਦੀਪ ਨ ਭਸਮ ਹੋਇ ਸੋ ਮਰਈ॥੩੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗ ਗਜ ਸ੍ਰਿੰਗਨ ਰਦਨ ਬਡੋ ਬਡੋ ਨਹਿ ਹੋਇ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਯੋ ਕੇਹਰ ਲਿਰਖ ਭਾਜਤ ਲਜਤ ਨ ਸੋਇ॥੩੪॥

ਚੌਪਈ॥ ਗਰਜਤ ਨਦੀ ਦੂਰ ਤੇ ਆਵੈ॥ ਮਿਲੇ ਸਿੰਧੁ ਕੋ ਫਿਰ ਕੋ ਪਾਵੈ॥ ਜਯੋਂ ਚਲ ਪਵਨ ਰੂਖ ਕੋ ਤੋਰੈ॥ ਬਲੀ ਹੋਇ ਨ ਸੁਮੇਰਹਿ ਫੋਰੈ॥੩੫॥ ਜਯੌਂ ਦੀਪਕ ਅਤਿ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀ॥ ਤਾਂ ਤਨ

ਨਿਰਖ ਨ ਸੂਰ ਉਦਾਸੀ॥ ਜਯੋਂ ਦ੍ਰਿੜ ਬਾਨ ਹਾਥ ਤੇ ਛੂਟੈ॥ ਬਜ੍ਰਹਿ ਲਗੈ ਸੋਈ ਫਿਰ ਫੂਟੈ॥੩੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਨ ਮੇਂ ਗਟੀ ਬਿਚਾਰੈ॥ ਸਖਿਨ ਬੀਚ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੈ॥ ਚਲਯੋ ਕੰਤ ਰਨ ਕੋ ਸਮੁਹਾਈ॥ ਬਾਂਧ ਮੂੰਡ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬੁਰਾਈ॥੩੭॥ ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਰਨ ਮੈਂ ਉਚਰਈ॥ ਲਛਮਨ ਕੋ ਜੁ ਨ ਮੋ ਤੇ ਡਰਈ॥ ਮਾਰੋਂ ਆਜ ਬਜ੍ਰ ਸਮ ਬਾਨਾ॥ ਮੇਘਨਾਦ ਸੰਗ ਕਰੈ ਪਿਆਨਾ॥੩੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਮੰਤ੍ਰ ਪਢ ਸੈਹਥੀ ਰਾਵਨ ਕਰ ਚਮਕਾਇ॥ ਕਾਲ ਜਲਧ ਮੈ ਬੀਜਰੀ ਜਨੁ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਆਇ॥੩੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਉਮਡ ਸੋਂ ਦਈ ਚਲਾਈ॥ ਪਹਿਲੇ ਕਮਲਾਸਨ ਤੇ ਪਾਈ॥ ਸਫਲ ਸਦਾ ਨਿਹਫਲ ਨਿਹ ਹੋਈ॥ ਚੌਦਹਿ ਭਵਨ ਬਚੈ ਨਹਿ ਕੋਈ॥੪੦॥ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਆਵਤ ਲਹਿਲਹੀ॥ ਸੌ ਹਨੂਮਾਨ ਬੀਚ ਹੀਂ ਗਹੀ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿ ਰਹਯੋ ਨ ਛਾਡੀ ਢੀਲੀ॥ ਗਰੜ ਉਡਤ ਸਾਂਪਿਨ ਜਨੁ ਲੀਲੀ॥੪੧॥ ਪਕੜ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਦਈ ਚਲਾਈ॥ ਸੋ ਫਿਰ ਰਾਵਨ ਕੇ ਕਰ ਆਈ॥ ਬਿਸਮੈ ਭਯੋ ਲੰਕ ਕੋ ਰਾਈ॥ ਤਕ ਲਛਮਨ ਤਿਨ ਬਹੁਰ ਚਲਾਈ॥੪੨॥ ਫਿਰ ਹਨਵੰਤ ਵੈਸੇ

ਹੀ ਰੋਕੀ॥ ਗਹਿ ਸਮੁਦ੍ਰ ਗਹਿਰੇ ਮੈ ਝੋਕੀ॥ ਸੋ ਫਿਰ ਗਈ ਦੁਸ਼ਟ
ਕੇ ਹਾਥਾ॥ ਬਹੁ ਭਯੋ ਕੋਪ ਲੰਕ ਕੋ ਨਾਥਾ॥੪੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੋ ਬਰਛੀ ਲੈ ਲੰਕਪਤਿ ਚਲਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰ ਧਾਇ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ
ਕੋ ਮਾਰਕੈ ਬਹੁਰ ਲਰੋਂਗੋ ਆਇ॥੪੪॥

ਚੌਪਈ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਮੈ ਗਯੋ ਲੰਕ ਪਤਿ॥ ਕਮਲਾਸਨ ਕਾਂਪਯੋ ਚਿਤ ਮੈ
ਅਤਿ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਡੀਠ ਦੇਖੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ॥ ਅਪਨ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ
ਬੈਠਾਯੋ॥੪੫॥ ਮਹਾਰਾਜ ਹਮ ਕਛੁ ਨ ਬਿਗਾਰਯੋ॥ ਕਵਨ ਕਾਜ
ਆਪਨ ਪਗ ਧਾਰਯੋ॥ ਹਮ ਪੜਥ ਬੇਦ ਦੇਹਿ ਫਲ ਤੋਹੀ॥ ਅਬ
ਨਹਿ ਪੜਥੋਂ ਕਹੋ ਜੇ ਮੋਹੀ॥੪੬॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਤੁਮ ਰੂਖੇ ਹ੍ਵੈ ਹੇਰੋ॥
ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਮਦਨ ਹੋਤ ਹੈ ਮੇਰੋ॥ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਕੁਲ ਮਾਂਹਿ ਉਜਾਰੋ॥
ਤੋਤੇ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਟਾ ਭਾਰੋ॥੪੭॥ ਪਤਿ ਜੋ ਆਜ ਰਹੈ ਨਹਿ ਤੋ
ਤੇ॥ ਤੌ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਡਰੈ ਨਹਿ ਮੋਤੇ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਕਰੋਂ ਅਬ
ਸੋਈ॥ ਥਕੀ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਜੋ ਕਛੁ ਹੋਈ॥੪੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਕਹਯੋ ਲੋਕਪਤਿ ਦੈਂਤ ਸੋ ਕਰੀ ਬਡੀ ਤੁਮ ਬਾਤ॥ ਅਜ ਹੂੰ ਚਿੰਤਾ
ਜਿਨ ਕਰਹੁ ਦਿਨ ਇਕਸੇ ਨਹਿ ਜਾਤ॥੪੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਕਹਯੌ ਲੰਕਪਤਿ ਮਾਰੋਂ ਤੋਹੀ॥ ਦੀਨੀ ਕਪਟ ਸੈਹਥੀ ਮੋਹੀ॥
ਬਾਰ ਪਚਾਸਕ ਰਹਯੋ ਹਕਾਰੇ॥ ਫਿਰ ਆਈ ਬਿਨ ਲਛਮਨ

ਮਾਰੇ॥੫੦॥ ਜਿਹ ਲਛਮਨ ਸਬ ਕੁਟੰਬ ਨਿਬੇਰਯੋ ॥ ਅਬੈ ਆਨ ਲੰਕਾ ਗਢ ਘੇਰਯੋ॥ ਹੌਂ ਹੀ ਬਹਯੋ ਸੁ ਯਹਿ ਗਤਿ ਮੇਰੀ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਸਫਲ ਨ ਬਰਛੀ ਤੇਰੀ॥੫੧॥ ਮਨ ਮੈ ਤੋ ਬਿਰੰਚ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ਮੁਖ ਫੀਕੋ ਕੈ ਸ਼ੋਕ ਬਢਾਯੋ॥ ਯਹਿ ਤੋ ਸੁਗਮ ਬਾਤ ਹੈ ਰਾਈ॥ ਮਾਰੌਂ ਲਛਮਨ ਕਹੌਂ ਉਪਾਈ॥੫੨॥ ਤਬ ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਮਰਨ ਕਰਿਓ॥ ਨਾਰਦ ਆਨ ਸੀਸ ਪਗ ਧਰਿਓ॥ ਤਬ ਹੀਂ ਤਾਤ ਭਯੋ ਬਡ ਭਾਗੀ॥ ਜਬ ਹੀਂ ਡੀਠ ਚਰਨ ਸੋਂ ਲਾਗੀ॥੫੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਪੁਨ ਰਾਵਨ ਕੋ ਦੇਖਕੇ ਡਰਪ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਰਹਯੋ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਆਜ ਕੁਸਲ ਸੀ ਨਾਹਿ॥੫੪॥

ਨਾਰਦਉ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਆਇਸ ਦੇਹੁ ਕਰੋਂ ਅਬ ਸੋਈ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਕੋ ਜਯੋਂ ਸੁਖ ਹੋਈ॥ ਯਹਿ ਦਾਤਾ ਸਭ ਜਗਤ ਭਿਖਾਰੀ॥ ਏ ਪਤਿ ਰਾਖਨਹਾਰ ਹਮਾਰੀ॥੫੫॥ ਜੋ ਤੁਮ ਯਾਕੋ ਭਲੋ ਨ ਕਰਹੋ॥ ਤੌਂ ਤੁਮ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਨਹਿ ਡਰਹੋ॥ ਛਾਡ ਬਿਲੰਬਹਿ ਆਇਸ ਦੀਜੈ॥ ਲੰਕਾਪਤਿ ਕੋ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ॥੫੬॥ ਯਹਿ ਜਸੁ ਤਾਤ ਆਜੁ ਕਹ ਪਾਵੈ॥ ਰਾਵਨ ਮਹਾਂ ਰਾਜ ਘਰ ਆਵੈ॥ ਜਾਕੀ ਸਭਾ ਸਕਲ ਸੁਰ ਰਹਈ॥ ਸੁਰ ਗੁਰ ਬੈਠ ਨਯਾਉ ਕੋ ਕਹਯੀ॥੫੭॥ ਪਵਰ ਬੁਹਾਰੈ ਪਵਨ

ਸਦਾਈ॥ ਆਪਨ ਗੁਹੇ ਫੂਲ ਸੁਰਰਾਈ॥ ਛੱਪਨ ਕੋਟ ਮੇਘ ਜਲ ਭਰਈ॥ ਪਾਵਕ ਪ੍ਰਗਟ ਪਾਕ ਕੋ ਕਰਈ॥੫੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬੇਦ ਪੜਥਤ ਹੋ ਆਪ ਤੁਮ ਔਰ ਦੇਵ ਕਿਨ ਮਾਂਹਿ॥ ਸੁਰ ਪੁਰ ਨਰਪੁਰ ਨਾਗਪੁਰ ਬਸਤ ਬਾਂਹ ਕੀ ਛਾਂਹਿ॥੫੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਚੰਦਨ ਛਤ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਰਈ॥ ਛਰੀ ਹਾਥ ਠਾਢੋ ਰਵਿ ਧਰਈ॥ ਬੰਦਸਾਲ ਮੈ ਕਾਲ ਬਿਰਾਜੈ॥ ਬਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਨੀਰ ਨਿਧਿ ਗਾਜੈ॥੬੦॥ ਤਿਨ ਹਠ ਕੈ ਜਾਨਕੀ ਚੁਰਾਈ॥ ਤਾਂਕੇ ਹੇਤ ਲਰੈ ਰਘੁਰਾਈ॥ ਪਹਿਲੇ ਮੁਨਿ ਮਰੀਚ ਤਿਨ ਮਾਰਯੋ॥ ਛੇਦ ਤਾਲ ਕਪਿ ਬਾਲਿ ਸੰਘਾਰਯੋ॥੬੧॥ ਖਰਦੂਖਨ ਖਿਨ ਮਾਂਹਿ ਖਪਾਏ॥ ਸਿੰਧੁ ਪਾਟਿ ਲੰਕਾ ਗੜ ਆਏ॥ ਕੁੰਭਕਾਨ ਰਨ ਮਾਂਹਿ ਪਛਾਰੇ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਮਘਵਾਜਿਤ ਮਾਰੇ॥੬੨॥ ਪਵਨਪੂਤ ਬਲਵੰਤ ਪ੍ਰਬਲ ਅਤਿ॥ ਤਿਹ ਛਾਡਯੋ ਜਤਨ ਨ ਲੰਕਾਪਤਿ॥ ਸੋਈ ਮਹਾਰਾਜ ਤਾਤ ਘਰ ਆਯੋ॥ ਸਬ ਬਯੋਂਤ ਕਹਿ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਯੋ॥੬੩॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਯਹਿ ਬਿਨਤੀ ਨਾਰਦ ਕਰੀ ਲੰਕਾ ਪਤਹਿ ਸੁਨਾਇ॥ ਤਬ ਰਾਵਨ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਕਹੀਏ ਕੌਨ ਉਪਾਇ॥੬੪॥

ਬ੍ਰਹਮੋ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਤਬ ਬੋਲਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਨ ਨਾਰਦ॥ ਕਹੌਂ ਬਾਤ ਸੁਨ ਬੁਧਿ ਬਿਸਾਰਦ॥ ਜਬ ਲਗ ਹਨੂਮਾਨ ਰਲ ਮਾਂਹੀ॥ ਤਬ ਲਗ ਸਫਲੀ ਸੈਹਥੀ ਨਾਹੀ॥੬੫॥ ਪਵਨ ਪੂਤ ਜਬ ਅਨਤ ਸਿਧਾਰੈ॥ ਤਬ ਬਰਛੀ ਲਛਮਨ ਕੋ ਮਾਰੈ॥ ਅਬ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਤੁਰਤ ਹੀ ਤਹਾਂ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਹਨਵਤ ਹੈਂ ਜਹਾਂ॥੬੬॥ ਹਨੂ ਪਕੜ ਲੈ ਅਨਤ ਸਿਧਾਰਹੁ॥ ਤਬ ਬਰਛੀ ਲਛਮਨ ਪਰ ਡਾਰਹੁ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਤੁਮ ਖੇਦ ਨ ਕਰਹੁ॥ ਲਖਮਨ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਇ ਤੁਮ ਹਰਹੁ॥੬੭॥ ਕਰਉ ਮਨੋਰਥ ਜੋ ਮਨ ਹੋਈ॥ ਚਲਤ ਸੈਹਥੀ ਗਹੈ ਨ ਕੋਈ॥ ਅਬ ਜੌ ਬੀਚ ਯਾਂਹਿ ਕੋ ਗਹਈ॥ ਜਮਪੁਰਿ ਜਾਇ ਜਾਤਨਾ ਸਹਈ॥੬੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਨਾਰਦ ਸੋਂ ਲੰਕੇਸ ਸੋਂ ਕਹੀ ਬਿਰੰਚ ਪੁਕਾਰ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋ ਤੂੰ ਗਹੋ ਤੂੰ ਲਛਮਨ ਕੋ ਮਾਰ॥੬੯॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਤੁਰਾਨਨ ਜਬ ਭਾਖੀ॥ ਬੀਚ ਦਯੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੋ ਸਾਖੀ॥ ਬਿਦਾ ਭਏ ਮਾਥੇ ਪਗ ਲਾਯੋ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਜੀਅ ਮੇਂ ਜੀਅ ਆਯੋ॥੭੦॥ ਰਾਵਨ ਚਲਤ ਕਹਯੋ ਪੁਨ ਬੈਨਾ॥ ਲਛਮਨ ਮਰੈ ਤੋਹਿ ਕਛ ਭੈਨਾ॥ ਜਾਇ ਸੈਹਥੀ ਤੋਂ ਪਰ ਡਾਰੌਂ॥ ਲਛਮਨ

ਬਚੈ ਤੋਹਿ ਫਿਰ ਮਾਰੋਂ॥੭੧॥ ਨਾਦਰ ਹੋਹੁ ਹਮਾਰੇ ਸਾਖੀ॥ ਅਰੁਨ ਡੀਠ ਰਾਵਨ ਯੌਂ ਭਾਖੀ॥ ਲੰਕਾਪਤਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਰਬਾਨਯੋ॥ ਕਮਲਾਸਨ ਜੀਅ ਮੈ ਤਬ ਜਾਨਯੋ॥੭੨॥ ਰੋਗੀ ਚਪੈ ਤ੍ਰਿਦੋਖਨ ਲਾਗੇ॥ ਸੋ ਯੌਂ ਬਕੈ ਜਗਤ ਗੁਰ ਆਗੇ॥ ਤਾਂਕੇਸੰਗ ਨਾਰਦ ਕਰ ਦਯੋ॥ ਕ੍ਰੱਮ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਰਾਵਨ ਤਬ ਗਯੋ॥੭੩॥

ਚੌਪਈ॥ ਨਾਰਦ ਚਲਯੋ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਨਾ॥ ਧਰਿ ਕਾਂਧੇ ਰਘੁਪਤਿ ਜਸ ਬੀਨਾ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋ ਦਰਸ ਦਿਖਾਯੋ॥ ਲੰਕਾਪਤਿ ਇਤ ਰਨ ਮੈ ਆਯੋ॥੭੪॥ ਉਤ ਹਨੂਮਾਨ ਬਹੁਤ ਸੁਖ ਕੀਨੋ॥ ਨਾਰਦ ਮਿਲੈ ਮਹਾਂ ਰਸ ਭੀਨੋ॥ ਕਰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਪਰਕਰਮਾ ਲੀਨੀ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਜਾਨ ਬਡਾਈ ਕੀਨੀ॥੭੫॥ ਜਬ ਹੌਂ ਲੰਕ ਦੂਤ ਹ੍ਵੈ ਆਯੌ॥ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂ ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਯੋ॥ ਤਬ ਤੇ ਆਜ ਨਿਹਾਰੇ ਰਿਖਿਬਰ॥ ਆਗਿਆ ਦੇਹ ਆਨ ਦੇਉਂ ਬਨਫਰ॥੭੬॥ ਪਕਰ ਬਾਂਹ ਨਾਰਦ ਲੈ ਚਲਿਓ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਤਾਂਕੋ ਰਸ ਢਲਯੋ॥ ਨਾਰਦ ਹਰਿ ਮਾਯਾ ਬਿਸਥਰੀ॥ ਲੈ ਗਯੋ ਦੂਰ ਸਮਝ ਨਹਿ ਪਰੀ॥੭੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਕਥਾ ਬਿਲੰਬ ਸੋਂ ਸਬ ਬੂਝੀ ਰਿਖਿ ਤਾਂਹਿ॥ ਕਪਿ ਕੁਲਮਣਿ ਧਰ ਪ੍ਰੇਮ ਮਨ ਸਭੈ ਕਹੀ ਅਵਗਾਹਿ॥੭੮॥

ਚੌਪਈ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਯਹਿ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀ ਆਗਿਆ ਤੈ ਆਯੌ॥ ਜੋ ਕਪਿਪਤਿ ਯਹਿ ਮਾਯਾ ਜਾਨੈ॥ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਕਛੂ ਨ ਮਾਨੈ॥੭੯॥ ਬਾਤ ਨਰਸ ਅਟਕਯੋ ਬਡ ਭਾਗੀ॥ ਸਮਝ ਨ ਪਰੀ ਘਰੀ ਦੈਫ ਲਾਗੀ॥ ਹਨੂ ਨ ਰਾਮਹਿ ਛਾਡੈ ਘਰੀ॥ ਆਨ ਬਾਤ ਨਾਰਦ ਸੌਂ ਪਰੀ॥੮੦॥ ਪਾਇ ਭਗਤ ਕੋ ਭਗਤ ਸੋ ਫੂਲੇ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਭਜਨ ਤੁਰਤ ਹੀ ਭੂਲੈ॥ ਬਡੇ ਰਾਮ ਤੇ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ॥ ਆਪ ਨ ਭਜੈ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈਂ ਤੇਹੀ॥੮੧॥ ਇਤਨੇ ਬਿਧਿ ਹਨੂਮਾਨ ਨਹਿ ਭੂਲਯੋ॥ ਚਲੈ ਨ ਬਸ ਰਿਖਿ ਮਾਯਾ ਝੂਲਯੋ॥ ਇਤਨੇ ਮੈਂ ਦੇਖਯੋ ਲੰਕਾਪਤਿ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਰਨ ਨਹੀ ਬਿਸਦਮਤਿ॥੮੨॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਫੂਲਯੋ ਬਿਧਿ ਜੋ ਕਹਯੋ ਸੋਈ ਨਾਰਦ ਕੀਨ॥ ਅਬਹੌਂ ਮਾਰੋਂ ਲਛਮਨਹਿ ਜਯੋਂ ਜਾਨਹਿ ਪੁਰ ਤੀਨ॥੮੩॥

ਚੌਪਈ॥ ਤਬ ਤਿਲ ਤਮਕ ਸੈਹਥੀ ਸਾਧੀ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਡੀਠ ਲਛਮਨ ਉਰ ਬਾਧੀ॥ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਤੀਖਨ ਲਹਲਹੀ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਵਿ ਧਾਰਾ ਹ੍ਵੈ ਬਹੀ॥੮੪॥ ਧੂਮ ਕੇਤ ਜਨੁ ਨਭ ਪ੍ਰਗਟਾਨਯੋ॥ ਲੋਕਨ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕਰ ਮਾਨਯੋ॥ ਜਨੁ ਜੁਰ ਕੋਟ ਬੀਜੁਰੀ ਚਲੀ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਤੇਜ ਤੇ ਖਲੀ॥੮੫॥ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਕਪਿ ਬਹੁਰ ਨ ਲਰੇ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਾਨ ਕਰੋਰਿਕ ਪਰੇ॥ ਛੇਦਕੇ ਲਛਮਨ ਉਹ ਦਿਸ ਗਈਓ॥

ਸੁਰਪੁਰ ਮਾਂਹਿ ਬਧਾਈ ਭਈ॥੮੬॥ ਯਾਂਤੇ ਸਭਨ ਕੁਲਾਹਿਲ ਕਰਿਯੋ॥ ਭਲੀ ਭਈ ਲਛਮਨ ਧਰ ਪਰਿਯੋ॥ ਜੌ ਧਰ ਲਛਮਨ ਆਜ ਨ ਪਰਈ॥ ਤੌ ਰਾਵਨ ਹਮ ਬਿਨ ਨਭ ਕਰਈ॥੮੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਅਬ ਪੂਰਨ ਅਪਰਾਧ ਤੇ ਰਿਸ ਕਰ ਹੈਂ ਰਘੁਬੀਰ॥ ਸੀਅ ਬਿਰਹਾਗ ਬੁਝਾਇ ਹੈ ਮੰਦੋਦਰੀ ਦ੍ਰਿਗ ਨੀਰ॥੮੮॥

ਚੌਪਈ॥ ਤਾਂ ਛਿਨ ਨਾਰਦ ਗਯੋ ਲੁਕਾਈ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਠਗਿ ਮੂਰੀ ਖਾਈ॥ ਆਯੋ ਦੌਰ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਸਾ॥ ਰਹੇ ਛਾਡ ਸਬ ਜੀਵਨ ਆਸਾ॥੮੯॥ ਬਚਯੋ ਬਿਭੀਖਨ ਬਿਲਪਤ ਬੈਨਨ॥ ਕਪਿ ਪਤਿ ਜਲ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਸੈਨਨ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕਪਿ ਕਟਕ ਨਿਹਾਰਯੋ॥ ਮਾਨਹੁ ਗੜਥ ਪਾਥਰ ਕੋ ਡਾਰਯੋ॥੯੦॥ ਭਯੋ ਨੀਲ ਨੀਲੋ ਅਤਿ ਚੋਟਨ॥ ਪੀਰ ਮੁਖ ਅੰਗਦ ਧਰ ਲੋਟਨ॥ ਔਰ ਕਪਨ ਕੀ ਕੌਨ ਚਲਾਵੈ॥ ਢੂੰਡ ਰਹਯੋ ਰਾਮਹਿ ਨਹੀ ਪਾਵੈ॥੯੧॥ ਸਭਨ ਛਾਡਿ ਹੌਂ ਗਯੋ ਏਕ ਛਿਨ॥ ਇਨ ਸਭਹਨ ਕੋ ਯਹੈ ਕਾਲ ਦਿਨ॥ ਜੌ ਛਿਨ ਭਰ ਰਘੁਪਤਿ ਨ ਨਿਹਾਰੋਂ॥ ਛਾਡ ਪ੍ਰਾਨ ਜਮ ਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਰੋਂ॥੯੨॥

ਹਨੂਮਾਨਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਛਲ ਕਰ ਨਾਰਦ ਹੌਂ ਛਲਯੋ ਬਲ ਕਰਿ ਮਾਰ ਸਿਰਾਉਂ॥ ਰਾਮ ਰਜਾਇਸ ਹੈ ਨਹੀ ਅਬ ਜਮਪੁਰਿ ਕੋ ਜਾਉਂ॥੯੩॥

ਚੌਪਈ॥ ਲਛਮਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨਹੀ ਰਨ॥ ਕਯੋਂ ਜੀਵੈ ਹਨੂਮਾਨ ਏਕ ਛਿਨ॥ ਕਹਯੋ ਬਿਭੀਖਨ ਤਬ ਸਿਰਨਾਈ॥ ਸਬਕੋ ਬਲਿ ਮਤਿ ਯਹ ਮਰ ਜਾਈ॥੯੪॥

ਬਿਭੀਖਨ ਬਚਨ॥

ਚੌਪਈ॥ ਸੁਨ ਕਪਿ ਪਤਿ ਅਤਿ ਨਿਸ ਅੰਧਯਾਰੀ॥ ਅਬ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਹਮਾਰੀ॥ ਲੈ ਦੀਪਕ ਹਮ ਦੇਖਹਿ ਦੋਊ॥ ਸਬ ਮਰ ਗਏ ਕਿ ਜੀਵਤ ਕੋਊ॥੯੫ ਆਗੇ ਕੀਓ ਬਿਭੀਖਨ ਰਾਈ॥ ਪਾਛੇ ਹਨਵਤ ਦੀਪ ਜਰਾਈ॥ ਦੇਖਤ ਜਾਮਵੰਤ ਢਿਗ ਆਏ॥ ਅਤਿ ਸੂਛਮ ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ॥੯੬॥ ਦੇਖਿ ਵਿਭੀਖਨ ਰਹਯੋ ਬਿਲਖ ਮੁਖ॥ ਪਰਯੋ ਆਨ ਸਬ ਕੋ ਇਕਠੋ ਦੁਖ॥ ਹਾਥ ਉਠਾਇ ਇਹੈ ਤਿਨ ਪੂਛੀ॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਆਜ ਸਬਨ ਕੀ ਛੂਛੀ॥੯੭॥

ਜਾਮਵੰਤਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਨਹੁ ਬਿਭੀਖਨ ਲੰਕ ਪਤਿ ਸੁਖ ਦੈ ਬੇਗ ਸੁਨਾਇ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀਵਤ ਬਚਯੋ ਕੈ ਮਾਰਯੋ ਤਿਨ ਧਾਇ॥੯੮

ਬਿਭੀਖਨ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਸੁਨਤ ਬਿਭੀਖਨ ਰੋਇ ਸੁਨਾਯੋ॥ ਜੀਵਤ ਜਾਮਵੰਤ ਇਕ ਪਾਯੋ॥
ਤਿਨ ਹੀ ਬੱਜ੍ਰ ਸਮ ਬੈਨਾ ਤਾਂਕੋ ਦੇਖਿ ਸਿਰਾਤ ਨ ਨੈਨਾ॥੯੯॥
ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੀ ਕੁਸਲ ਨ ਬੂਝੀ॥ ਬਹੁਰੋ ਲਛਮਨ ਦੇਹਿ ਨ ਸੂਝੀ॥ ਕਪਿਪਤਿ ਅੰਗਦ ਸਬੈ ਭੁਲਾਨੇ॥ ਸਬ ਤੈ ਅਧਿਕ ਹੱ ਤੁਮ ਜਾਨੈ॥੧੦੦॥ ਤਜ ਨਲ ਨੀਲਹਿ ਨੇਹੁ ਭਬਰ ਰਨ ਮਾਹੀ॥ ਡਰ ਤੇ ਸੁਧ ਰਹੀ ਕਛੁ ਨਾਹੀ॥੧੦੧॥ ਹਮੈਂ ਰਾਮ ਕੋ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸੋ॥ ਸੇਵਕ ਕਹਾਂ ਆਜ ਕਹਿ ਤੋਸੋ॥ ਅਬ ਕਰ ਬੇਗ ਸਮੋਧ ਹਮਾਰੋ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕਿਹ ਹੇਤ ਸੰਭਾਰੋ॥੧੦੨॥

ਜਾਮਾਵੰਤਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜਾਮਵੰਤ ਬੋਲਯੋ ਤਬਹਿ ਸੁਨਹੁ ਬਿਭੀਖਨ ਬਾਤ॥ ਤਾਂਕੇ ਜੀਵਤ ਸਬ ਜੀਐਂ ਮੂਏ ਸਬੈ ਮਰ ਜਾਤ॥੧੦੩॥

ਚੌਪਈ॥ ਜੌ ਹਨੂਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਹਿ ਪਰੇ॥ ਜੇ ਰਨ ਗਿਰੇ ਹੋਤ ਸਬ ਖਰੇ॥ ਜੌ ਹਨੂਮਾਨ ਜੂਝ ਪਗ ਧਾਰੇ॥ ਜੇ ਜੀਵਤ ਤੇਊ ਬਿਧਿ ਮਾਰ॥੧੦੪॥
ਤਬਹਿ ਬਿਭੀਖਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਾਨ ਤਾਂਹਿ ਦਰਸਾਏ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਲਛਮਨ ਢਿਗ ਖਰੇ॥ ਏ ਸਬ ਦੌਰ ਰਾਮ ਪਗ ਪਰੇ॥੧੦੫॥ ਮਿਲ ਰਘੁਬੀਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੋਏ॥ ਲਛਮਨ ਆਜ ਸਬੈ ਸੁਖ ਖੋਏ॥ ਲਗੀ ਸੈਹਥੀ ਪ੍ਰਾਣ ਉਡਾਨੇ॥

ਛੁਟੇ ਹਾਥ ਤੇ ਭਏ ਬਿਰਾਨੇ॥੧੦੬॥ ਅਬ ਲਛਮਨ ਬਿਨ ਛਿਨ ਕਯੋਂ ਜੀਉਂ॥ ਜਾਂ ਬਿਨ ਪਹਿਲੇ ਨੀਰ ਨ ਪੀਉਂ॥ ਅਬਹੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਤਜਤ ਹੌਂ ਪ੍ਰਾਨਾ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਸੰਗ ਬੀਰ ਪਯਾਨਾ॥੧੦੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬੈਨ ਸਮੋਧੈ ਕਾਹਿ ਤਬ ਸਬ ਰੋਵਤ ਬਿਲਾਲਤ॥ ਜੇ ਅਧ ਜੀਵਤ ਸ਼ਬਦ ਸੁਨ ਤੇਊ ਆਵਤ ਜਾਤ॥੧੦੮॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੈਉ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਾ ਸਭ ਉਠ ਧਾਏ॥ ਰੋਵਤ ਰਾਮਚੰਦ ਢਿਗ ਆਏ॥ ਲਛਮਨ ਦੇਖਿ ਸਬੈ ਬਿਲਖਾਨੇ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਆਪਨੇ ਸੰਗ ਨ ਜਾਨੇ॥੧੦੯॥ ਰੋਵਤ ਨੈਨਨ ਜਲ ਨਾ ਰਹਈ॥ ਤਬ ਰਘੁਬੀਰ ਬੀਰ ਸੌਂ ਕਹਈ॥ ਤੁਮ ਰਨਧੀਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਗਾਢੇ॥ ਗਏ ਛਾਡ ਇਹ ਅਵਸਰ ਠਾਢੇ॥੧੧੦॥ ਅਬ ਤੁਮ ਸਬ ਮੈਂ ਪ੍ਰਗਟ ਜਨਾਯੋ॥ ਬਨ ਫਲ ਖਾਤ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਪਾਯੋ॥ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਆਜ ਦੁਖ ਮਾਨੋ॥ ਤਾਂਤੇ ਸੁਰਪੁਰਿ ਕੀਨ ਪਯਾਨੋ॥੧੧੧॥ ਮੋ ਬਿਨ ਭੋਜਨ ਪੀਤ ਨ ਪਾਨੀ॥ ਰਹੀ ਮੀਤ ਸੁਨ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਾਨੀ॥ ਗੁਪਤ ਸੋਚ ਜੋ ਮਨ ਮੈਂ ਰਹਈ॥ ਰੋਵਤ ਸੋਚ ਜੋ ਮਨ ਮੈਂ ਰਹਈ॥ ਰੋਵਤ ਰਾਮ ਸੁ ਤੋਸੋਂ ਕਹਈ॥੧੧੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਜੀਅ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਨ ਸੰਕੋਚ ਕਛੂ ਪਿਤ ਦੇਹ ਗਵਾਈ॥ ਦੇਸ ਤਜਿਓ ਭੇਸ ਧਨ ਕੇਕਈ ਕੀ ਨ ਗਨੀ ਠਕੁਰਾਈ॥ ਜੈਸੀ ਕਛੂ ਦਿਨ ਰੈਨ ਬਸੈ ਸੁਨ ਬੀਰ ਬਿਭੀਖਨ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿੰਸਕ ਤਜੇ ਤੁਵ ਯੌਂ ਹਮ ਰੰਕ ਭਯੋ ਇਨ ਲੰਕ ਨ ਪਾਈ॥੧੧੪॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਲਛਮਨ ਨਿਪਟ ਅਨੀਤ ਕਰ ਗਏ ਛਾਡ ਰਨ ਮੋਹਿ॥ ਅਬ ਰਘੁਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸੋਂ ਯੌ ਭਾਵਤ ਹੈ ਤੋਹਿ॥੧੧੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਅਂ ਮਨ ਮੈ ਸੁਨ ਬੀਰ ਨ ਤੋ ਬਿਨ ਬਾਨਰ ਏਕ ਲਰੈ॥ ਭਜ ਹੋਂ ਰਘੁ ਕੇ ਕੁਲ ਕੋ ਦੁਖ ਹੈ ਮਰ ਹੌਂ ਤਬ ਮੋਂ ਦੁਖ ਸੀਅ ਮਰੈ॥ ਨਹੀ ਝੂਠੀ ਕਹੀ ਕਬਹੂ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਝੂਠ ਹੂ ਤੇ ਰਘੁਬੀਰ ਜਾਇ ਕੈ ਰਾਜ ਕਰੈ॥੧੧੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਛਾਡਯੋ ਨਿਜ ਦੇਸ ਕੀਓ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਭੇਸ ਦੇਖ ਰਾਵਨ ਨਰੇਸ ਅਤਿ ਰਾਖਸ ਕੋ ਡੀਲ ਹੈ॥ ਅੰਗਦ ਨ ਦੀਸੈ ਸੁਖੀ ਘਾਇਨ ਤੇ ਘਨੋ ਦੁਖੀ ਮੁਖਨ ਕੈ ਆਗੇ ਲਾਗੇ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੋ ਝੀਲ ਹੈ॥ ਭਾਈ ਲਛਮਨ ਅਬ ਹੋਤ ਹੈ ਹਸਾਈ ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਜੀਅ ਆਈ ਮੇਰੋ ਜੀਅ ਆਈ ਮੇਰੋ ਜਾਤ ਸੁਖ ਸੀਲ ਹੈ॥ ਰੋਵੈ ਰਘੁਰਾਇ ਹਾਇ

ਹਾਇ ਲਛਮਨ ਬੀਰ ਤੋ ਬਿਨਾ ਸਹਾਇਕ ਨ ਆਜ ਨਲ ਨੀਲ ਹੈ॥੧੧੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪਿਛਲੀ ਤੋ ਐਸਹੀ ਰੀਤਿ ਤੈਸੀ ਕੀਨੀ ਮੇਰੇ ਕੀਨੀ ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜੈਸੇ ਹੈ ਨ ਸਸਿ ਕੋਕ ਕੋ॥ ਪਹਿਲੇ ਖਵਾਇ ਫਲ ਸੇਜ ਕੋ ਬਿਛਾਇ ਦਲ ਤਾਂ ਪਰ ਸਵਾਇ ਮੋਹਿ ਪਾਛੇ ਜਾਤੇ ਓਕ ਕੋ॥ ਕਿਧੋਂ ਜੀਅ ਪਰੀ ਬਾਤ ਹਮ ਹੈਂ ਬਿਮਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਐਸੀ ਪ੍ਰਗਟੀਵਤ ਬਢਾਵਤ ਹੈਂ ਸ਼ੋਕ ਕੋ॥ ਅਜਹੂੰ ਨ ਜਾਗੇ ਮੋਸੋਂ ਐਸੇ ਅਨੁਰਾਗੇ ਬੀਰ ਮੋਹਿ ਛਾਡਿ ਆਗੇ ਜਾਨ ਲਾਗੇ ਸੁਰਲੋਕ ਕੋ॥੧੧੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦਸਰਥ ਜੂਕੇ ਦੇਹ ਤਯਾਗੇ ਤੇ ਨ ਤਯਾਗੀ ਤੈਂ ਤੋ ਮੋ ਮੈਂ ਚਿਤ ਰਾਖਯੋ ਪੈ ਨ ਰਾਖਯੋ ਹੈ ਜਨਕ ਮੈਂ॥ ਪਾਛੇ ਬਨ ਆਏ ਬਨ ਫਲ ਤੈਂ ਖਵਾਏ ਖਾਏ ਇਤੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਾਈ ਕੋਊ ਤੋਰਤ ਤਨਕ ਮੈਂ॥ ਜਾਨਕੀ ਹਰਨ ਤੇ ਨ ਮਰਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ਤੈਂਤੋ ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਕਾਜ ਰਾਖਯੋ ਬਾਨ ਤੌਂ ਧਨਕ ਮੈਂ॥ ਆਜ ਰਘੁਬੰਸ ਮੇਰੋ ਬੰਸ ਹੋਤ ਲਛਮਨ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਲਾਗੇ ਸਾਥ ਛਾਡਯੋ ਤੈਂ ਛਿਨਕ ਮੈਂ॥੧੧੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਵਿ ਤੇ ਮਨੁ ਆਦਿ ਦਿਲੀਪਹੂੰ ਤੇ ਰਘੁ ਤੇ ਅਜ ਤੇ ਕਿਨ ਬੰਸ ਗਯੋ ਛੈ॥ ਹੈ ਨ ਕਲੰਕ ਸਬੈ ਪਿਤਸੋਂ ਜਸਸੋਂ ਅਰਿ ਜੀਤ ਹੁਤੀ

ਜਗ ਜੈ॥ ਅਬ ਮੇਰੇ ਕਲੰਕ ਸਿਰ ਦੇਖਹੁ ਨਾਰਿ ਗਈ ਅਰ ਬੀਰ ਚਲਿਓ ਦੈ॥ ਬਾਢੀ ਖਿਸੀ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਧਸੀ ਧੁਨਿ ਸੀਸ ਅਹੋ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹਿਓ ਹੈ॥੧੨੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਔਧ ਕਹਾਂ ਰਘੁਨਾਥ ਕਹਾਂ ਪਿਤ ਬੈਨਨ ਤੇ ਬਨ ਕੌ ਉਠ ਧਾਵੈ॥ ਰਾਵਨ ਸੀਅ ਹਰੈ ਸੁ ਕਹਾ ਕਪਿ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਲਏ ਸੰਗ ਆਵੈ॥ ਸਿੰਧੁ ਪਟੈ ਰਘੁਬੀਰ ਲਟੈ ਅਬ ਕਾਨ ਘਟੈ ਮਨ ਯੌਂ ਦੁਖ ਪਾਵੈ॥ ਜੌ ਜੀਅ ਮੈਂ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਸੂਤ ਸੁ ਸੂਤ ਸਬੈ ਬਿਧ ਰੇਖ ਬਨਾਵੈ॥੧੨੧॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ਰੋਵਤ ਕੈ ਧਰ ਲੁਠਤ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਰਘੁਰਾਇ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋ ਰਿਸ ਭਰਿਓ॥੧੨੨॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਵਾਚ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੀਤਾ ਰਹੋ ਰਾਜ ਬਹੋ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਕੋਊ ਬੁਰੀ ਕਹੋ ਜੀਅ ਆਨਿ ਗਹੋ ਰਿਪੁ ਨੈਕੁ ਨ ਖਿਸਾਇਗੋ॥ ਸੁਨ ਰੇ ਸਮੀਰ ਹੁਤ ਪੀਰ ਸਹੀ ਜਾਤ ਨਹੀਂ ਜਹਾਂ ਮੇਰੋ ਬੀਰ ਰਘੁਬੀਰ ਤਹਾਂ ਜਾਇਗੋ॥ ਏਕ ਛਿਨ ਬਿਨਾ ਲਛਮਨ ਪਾਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਰਿਨ ਬਿਨਾ ਦੀਨੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕੈਸੇ ਕੈ ਸਿਰਾਇਗੋ॥ ਤਾਂਤੇ ਮੇਰੀ ਸਬਹੀ ਸੋਂ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਰਾਵਨ ਤਿਹਾਰੇ ਕਿਹ ਲੇਖੇ ਨਿਜ ਕਾਇਗੋ॥੧੨੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਆਨ ਜੁਰੇ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਕਾਲ ਸੁਮਾਰ ਪਰੇ ਰਨ ਕਾਮ ਨ ਆਵੈ॥ ਹੋ ਬਲਵੰਤ ਬਡੋ ਹਨੂਮਾਨ ਗਯੋ ਭਜ ਕੈ ਨਿਜ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ॥ ਜਾਂ ਬਿਨ ਆਜ ਦੁਖੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਰਾਮ ਕਹਾਂ ਭਰਤੈ ਅਬ ਪਾਵੈ॥ ਬੀਰ ਬਿਨਾ ਅਬ ਬੀਰ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਆਨ ਮਿਲਾਵੈ॥੧੨੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੇਕਈ ਕੋ ਪੂਤ ਲਛਮਨ ਜੂਕੋ ਛਾਡ ਰਨ ਤੇਰੋ ਜਯੋਂ ਪਵਨ ਪੂਤ ਕੈਸੇ ਮੁਖ ਮੋਰਤੋ॥ ਸਹੈਥੀ ਕੋ ਘਾਉ ਲੰਕ ਰਾਉ ਕੋ ਨ ਹੋਨ ਦੇਤੋ ਰਾਵਨ ਕੇ ਦਲ ਮੈਂ ਸਮੁਦ੍ਰ ਬਿਖ ਘੋਰਤੋ॥ ਏਕਹੀ ਸਿਰਾਸਨ ਕੇ ਜੋਰ ਪਾਕ ਸਾਸਨ ਕੋ ਆਸਨ ਗਿਰਾਇ ਕਮਲਾਸਨ ਤੇ ਜੋਰਤੋ॥ ਗਾਰਤੋ ਗਰਬ ਦਸਕੰਧਰ ਕੋ ਸਭ ਆਜ ਹੁਤੌ ਨ ਭਰਥ ਨਭ ਰਥ ਜਾਇ ਤੋਰਤੋ॥੧੨੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਨਾਰਿ ਗਈ ਅਰ ਬੀਰ ਗਿਰਯੋ ਰਨ ਹੌ ਮਨ ਤੇ ਸਬ ਭਾਤਨ ਹਾਰਯੋ॥ ਰਾਵਨ ਕੈ ਦ੍ਰਿੜ ਬਾਨਨ ਤੇ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਨ ਸੰਭਾਰਯੋ॥ ਏਕ ਹੁਤੋ ਹਨੂਮਾਨ ਬਲੀ ਤਿਨ ਹੂੰ ਜੀਅ ਮੌਂ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਿਚਾਰਯੋ॥ ਆਸ ਰਹੀ ਗਰੁੜਾਸਨ ਰਾਮ ਸਰਾਸਨ ਡਾਰ ਕੈ ਆਸਨ ਮਾਰਯੋ॥੧੨੬॥

ਕਵੀਓ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਹਨੂ ਜਾਨ ਅਪਰਾਧ ਨਿਜ ਸਨਮੁਖ ਕਰਤ ਨ ਡੀਠ॥ ਭਰਤ ਭੁਜਾਬਲ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨ ਮਨ ਰਿਸ ਮਾਰਤ ਨੀਠ॥੧੨੭॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਮਨ ਮੈ ਹਨੂ ਰਿਸਾਇ ਬਦਨ ਨਾਇ ਠਾਢੋ ਭਯੋ॥ ਪ੍ਰਭ ਸੋਂ ਕਹਾ ਬਾਸਾਇ ਦੀਨ ਭਯੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ॥੧੨੮॥

ਹਨੁਮਾਨਉ ਵਾਚ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਸੋਂ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਰਤ ਰੋਸ ਸੇਵਕਨ ਦੇਤ ਦੋਸ ਠੋਕਤੇ ਜੋ ਪੀਠ ਨੈਕ ਕੌਨ ਭਾਂਤਿ ਹਾਰਤੋ॥ ਖੇਦ ਲਛਮਨ ਜੂਕੀ ਦੇਹ ਕੋ ਨ ਹੋਨ ਦੇਤੌ ਨੈਕ ਤੁਮੈਂ ਕਾਹੂ ਹੂੰ ਕੋ ਸਿੰਧੁ ਨ ਉਤਾਰ ਤੋ॥ ਅਬ ਲੌ ਤੌ ਸੀਤਾ ਜੂ ਕੋ ਲੈਕੇ ਸੰਗ ਮਹਾਰਾਜ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਬੈਠ ਰਥ ਘਰ ਹੀਂ ਪਧਾਰਤੋ॥ ਗਾਰਤੋ ਗਰਬ ਦਸਕੰਧਰ ਕੋ ਸਬੈ ਆਜ ਜੈਸੇ ਲੰਕ ਜਾਰੀ ਤੈਸੇ ਰਾਵਨ ਕੋ ਮਾਰਤੋ॥੧੨੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਭੈ ਰਹੋ ਬੈਠਿ ਲੰਕ ਏਕਲੋਈ ਪੈਠਿ ਨਾਥ ਮੂਲ ਤੇ ਉਪਾਰ ਸਿੰਧੁ ਧਾਰ ਮੈਂ ਬਹਾਇ ਦਯੋਂ॥ ਰਾਖਸਨ ਮਾਰ ਕਿਲਕਾਰ ਸਭ ਕੋ ਪਿਛਾਰ ਛਿਨਹੀ ਮੈ ਚੰਦਮੁਖੀ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਲਿਆਇ ਦਯੋਂ॥ ਜੇਤੇ ਲੱਛਜੁੱਗਨ ਮੈਂ ਲਛਮਨ ਜੂਝੇ ਰਨ ਸੁਧਾ ਰਸ ਆਨ ਕਹੋ ਸਭ ਕੋ ਜਿਵਾਇ ਦਯੋਂ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਡਾਰਡ ਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀਜੈ ਨੈਕ ਆਇਸ ਤੋ ਰਾਵਨ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋਂ॥੧੩੦॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਏਹ ਸਾਚ ਸਭੁ ਜਿਤੀ ਕਹੀ ਤੈਂ ਬਾਤ॥ ਰਨ ਰਾਵਨ ਫੂਲਯੋ ਫਿਰੈ ਕਰ ਲਛਮਨ ਕੋ ਘਾਤ॥੧੩੧॥

ਹਨੂਮਾਨਉ ਵਾਚ॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਚਲੀ ਕਥਾ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਦੇਸ ਦੇਸ ਪੁਰ ਪੁਰ ਨਗਰ॥ ਰਨ ਰਾਵਨ ਕੀ ਜੀਤ ਰਾਮ ਚੰਦ ਹਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟ॥੧੩੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਏਕ ਅਚਾਨਕ ਹੀਂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਬਲ ਕੋ ਕਨਕਾ ਨ ਲਹੈ ਹੈ॥ ਰਾਵਨ ਮੀਚ ਕੇ ਹਾਥ ਪਰਯੋ ਗਿਨਤੀ ਪਲ ਪ੍ਰਾਨ ਲਏ ਨਿਬਹੈ ਹੈ॥ ਨੀਚ ਬਿੰਧੁਤੁਕ ਜਯੋਂ ਸਸਿ ਲੀਲ ਦਿਵਾਕਰ ਕੋ ਪੁਨ ਜਾਇ ਗਹੈ ਹੈ॥ ਤੌ ਕਹਾਂ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਮਹਿ ਰਾਘਵ ਰਾਹੁ ਕਹੂੰ ਦਿਨ ਨਾਇਕ ਹ੍ਵੈ ਹੈ॥੧੩੩॥

ਚੌਪਈ॥ ਰਾਵਨ ਰਾਹੁ ਗ੍ਰਸਯੋ ਲਛਮਨ ਸਸਿ॥ ਹੋਯੋ ਗ੍ਰਹਿਨ ਅਬੈ ਉਠ ਹੈ ਹਸ॥ ਨਾਥ ਸੰਕੋਚ ਨ ਮਨ ਮੈਂ ਆਨੋ॥ ਲਛਮਨ ਕੋ ਜੀਵਤ ਹੀ ਜਾਨੋ॥੧੩੪॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਸੁਧਾ ਸਮਾਨ ਹਨੂ ਕੇ ਬੈਨਾ॥ ਤਉ ਬੀਰ ਬਿਨ ਫੂਟਿਹੰ ਨੈਨਾ॥ ਜੌ ਹਮ ਅਬ ਜੀਤਯੋ ਲੰਕਾ ਪਤਿ॥ ਬਿਨ ਲਖਮਨ ਕਿਹ ਕਾਜ ਰਾਜ ਪਤਿ॥੧੩੫॥ ਦੈਵ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਖ ਨਿਧਿ ਕੇ ਪਾਏ॥ ਹਨੂਮਾਨ

ਤੋਹਿ ਕਹਿਤ ਸੁਨਾਏ॥ ਦੈਫ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਖ ਨਿਧਿ ਕੇ ਪਾਏ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਤੋਹਿ ਕਹਿਤ ਸੁਨਾਏ॥ ਜਾ ਬਿਭੂਤਿ ਕੋ ਅਰਿ ਨ ਨਿਹਾਰੈ॥ ਮਨ ਦੁਖ ਪਾਇ ਹੀਓ ਸੁਨਾਏ॥੧੩੬॥ ਉਨ ਭੱਯਨ ਸੋਂ ਮਿਲਨ ਸੁਹਾਈ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਨਹਿ ਸਭਾ ਬਨਾਈ॥ ਹਰਿ ਗੁਰ ਬਿਪ੍ਰ ਹੇਤ ਨਹਿ ਦੀਨੀ॥ ਬਲ ਛਲ ਕਰਿ ਉਨ ਹੂੰ ਤੇ ਲੀਨੀ॥੧੩੭॥ ਜਾਂ ਨਿਧਿ ਕੋ ਨ ਸਰਾਹੈ ਕੋਈ॥ ਸੋ ਬਿਭੂਤ ਬੈਰੀ ਕੇ ਹੋਈ॥ਤਾਂਤੇ ਲਛਮਨ ਬਿਨ ਅਬ ਮਰਊਂ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਨਗਰ ਓਰ ਮੁਖ ਕਰਊਂ॥੧੩੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਮੇਰੇ ਪਾਛੇ ਪਵਣ ਸੁਤ ਜੌ ਜੀਵੈ ਸੀਅ ਨਾਰਿ॥ ਤੌ ਲੈ ਘਰ ਪਹੁਚਾਈਂ ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਕੋ ਮਾਰ॥੧੩੯॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਤਬ ਹਨਵੰਤ ਭਰ ਲੀਨੈ ਨੈਨਾ॥ ਪਰਸ ਪਾਉਂ ਬੋਲਿਯੋ ਮੁਖ ਬੈਨਾ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਆਗਿਆ ਦੇਹੁ ਸੁ ਕਰਊਂ॥ ਕਹੋ ਜਾਇ ਜਮ ਹੂੰ ਸੋ ਲਰਊਂ॥੧੪੦॥ ਪ੍ਰਾਣ ਆਨਿ ਲਛਮਨ ਤਨ ਮੇਲੋਂ॥ ਜੌ ਲਰ ਮਰੋਂ ਤੋ ਜੀ ਪਰ ਖੇਲੋਂ॥ ਤਬ ਬੋਲੇ ਰਘੁਪਤਿ ਸੁਖਦਾਈ॥ ਜੋ ਹੌਂ ਕਹਉਂ ਕਰਹੁ ਕਪਿ ਰਾਈ॥੧੪੧॥ ਬੈਦਰਾਜ ਲੰਕਾ ਗਢ ਰਹਈ॥ ਨਾਕ ਸੁਖੈਨ ਸਕਲ ਜਗ ਕਹਈ॥ ਪਟਤਰ ਆਜ

ਧਨੰਤਰ ਦੀਜੈ॥ ਤਾਂਕੋ ਅਬਹਿ ਆਨਿ ਸੁਖ ਲੀਜੈ॥੧੪੨॥ ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਸੋ ਕਰਹੁ ਉਪਾਈ॥ ਸੱਤ ਬਚਨ ਤਾਂਕੋ ਨ ਮਿਟਾਈ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਛਿਨ ਹੀਂ ਮੈ ਕੀਨੋ॥ ਆਨਿ ਸੁਖੈਨ ਸੋਵਤੋ ਦੀਨੋ॥੧੪੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਏ ਰਘੁਪਤਿ ਜੂਕੇ ਪਾਇ॥ ਕੇ ਲਛਮਨ ਪਗ ਤਰ ਮਰੋਂ ਕੈ ਅਬ ਦੇਹੁੰ ਜਿਆਇ॥॥੧੪੪॥

ਚੌਪਈ॥ ਤਾਂ ਢਿਗ ਕਪਿ ਕੋਊ ਨ ਪਠਾਯੋ॥ ਪਕਰ ਬਾਂਹ ਰਘੁਬੀਰ ਜਗਾਯੋ॥ ਉਠਤ ਸੁਖੈਨ ਡੰਡਵਤ ਕੀਨੋ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਚੀਨੋ॥॥੧੪੫॥ਪਕਰ ਬਾਂਹ ਲਛਮਨ ਦਰਸਾਏ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਕੇ ਘਾਉਬ ਦਿਖਾਏ॥ ਧੁਨਿ ਧੁਨਿ ਗ੍ਰੀਵ ਸੁਖੈਨ ਸੁਨਾਵੈ॥ ਬੂਟੀ ਕਠਨ ਕਹਾ ਕੋਊ ਪਾਵੈ॥੧੪੬॥ ਪਹੁਚੈ ਨਹੀਂ ਗਰੜ ਤਹਿ ਜਾਈ॥ ਬੀਚ ਬਸੈ ਆਵੇ ਦਿਨ ਰਾਈ॥ ਮਨ ਤੇ ਬੇਗ ਕਠਿਨ ਕੋਊ ਧਾਵੈ॥ ਸੂਰ ਉਦੈ ਲਗ ਸੋਊ ਨ ਆਵੈ॥੧੪੭॥ ਕਯੋਂ ਲਛਮਨ ਜੀਵੈ ਰਘੁਰਾਈ॥ ਜਹਿ ਬੂਟੀ ਤਹਿ ਕੋਊ ਨ ਜਾਈ॥ ਤਾ ਮੈ ਦੁਸ਼ਟ ਬਹੁਤ ਰਖਵਾਰੇ॥ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਖ ਭੂਤ ਮਤਵਾਰੇ॥੧੪੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਲਛਮਨ ਦੇਖਤ ਦ੍ਰਿਗ ਭਰਤ ਰਾਮ ਦੇਖ ਮੁਰਝਾਇ॥ ਨੀਚ ਨੈਨ ਸੁਖੈਨ ਕਰਿ ਬੋਲਤ ਮਨ ਪਛਤਾਇ॥੧੪੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਕਰਮਮਾਲ ਜੋ ਬਚੈ॥ ਹਿਮ ਸਮੁੰਦ੍ਰਤਾ ਮੈ ਪੁਨ ਪਚੈ॥ ਤਾਂਤੇ ਸਬੈ ਕਠਨਈ ਜਾਨਹੁ॥ ਮੋਰੇ ਬਚਨ ਸੱਤ ਕਰ ਮਾਨਹੁ॥੧੫੦॥ ਨਾਉਂ ਗਾਉਂ ਮਰਠਾਉਂ ਬਤਾਊਂ॥ ਬਿਤਾ ਮਰੌਂ ਤੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਊਂ॥ ਉੱਤਰ ਖੰਡ ਦ੍ਰੋਣਾ ਗਿਰ ਕਹਈ॥ ਬਸੈਂ ਨ ਤੇਵ ਰਾਕਸੈਂ ਰਹਈ॥੧੫੧॥ ਸਾਠ ਲਾਖ ਜੋਜਨ ਹੈ ਕੋਸਾ॥ ਕੌਨ ਜਾਇ ਜੀਅ ਹੈ ਨ ਭਰੋਸਾ॥ ਔ ਪੁਨ ਸੁਨੋ ਜਰੀ ਕੋ ਨਾਊਂ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿਜੀ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਊਂ॥੧੫੨॥ ਹੈ ਬਿਸਲਯ ਬਲੀ ਉੱਚਯਾਰੀ॥ ਦੀਵ ਜੋਤ ਜਯੋਂ ਜਰੈ ਉਘਾਰੀ॥ ਬਿਨ ਰਵਿ ਉਦੈ ਜਰੀ ਜੋ ਆਵੈ॥ ਘਸ ਲਛਮਨ ਚਰਨਨ ਕੋ ਲਾਗੈ॥ ਲਾਚ ਧਨੰਤਰ ਜੋ ਚਲ ਆਵੈ॥ ਤਾਂ ਬੂਟੀ ਬਿਨ ਤੇ ਨ ਜਿਆਵੈ॥੧੫੪॥ ਆਨਿ ਬਿਥਾਤਾ ਜੋ ਉਪਚਰੈ॥ ਜਿਆਇ ਨ ਸਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਜਰੈ॥ ਜੀਅਨ ਉਪਾਇ ਕਹਿਓ ਮੈਂ ਸੋਈ॥ ਤੁਮ ਈਸਫਰ ਤੁਮ ਤੇ ਸਭ ਸੋ ਜਰੈ॥ ਜੀਅਨ ਉਪਾਇ ਕਹਿਓ ਮੈਂ ਸੋਈ॥ ਤੁਮ ਈਸਫਰ ਤੁਮ ਈਸਫਰ ਤਬਮ ਤੇ ਸਭ ਹੋਈ॥੧੫੫॥ ਬਾਤੈਂ ਕਰਤ ਬੀਤੀ ਘਰੀ॥ ਤਬ ਸੁਖੈਨ ਪੁਨ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ॥ ਸੁਕੋ ਜੁ ਮੋਹਿ ਇਹਾਂ ਲੈ

ਆਯੋ॥ ਤਬ ਸੁਖੈਨ ਪੁਨ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ॥ ਸੁਕੋ ਜੁ ਮੋਹਿ ਇਹਾਂ ਲੈ ਆਯੋ॥ ਤਬ ਹਨੂਮਾਨ ਰਾਮ ਦਰਸਾਯੋ॥੧੫੬॥ ਦਰਸਨ ਦੇਖ ਬਹੁਰ ਸੋ ਕਹੈ॥ ਯਹ ਮਨ ਕਰੈ ਤੇ ਪਵਨੈ ਗਹੈ॥ ਔਰ ਭਰੋਸੌ ਕੋ ਅਵੈ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਮਹਾਰਾਜ ਪਠਾਵੈ॥ ਤਾਂ ਪਰਜੰਕ ਸੁਖੈਨ ਸੁਵਾਯੋ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਛਿਨ ਮੈ ਪਹੁਚਾਯੋ॥ ਕਪਿ ਮਾਯਾ ਸੁਖੈਨ ਭਰਮਾਯੋ॥ ਸੋਇ ਰਹਿਓ ਜਨੁ ਸੁਪਨੋ ਆਯੋ॥੧੫੮॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੂਟੀ ਸਮਝ ਕੈ ਹਨੂਮਾਨ ਸੁਖ ਪਾਇ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ ਸਬ ਮੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਸਨਾਇ॥੧੫੯॥

ਹਨੂਮਾਨਉ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਬੈਦ ਕਹੀ ਸੋ ਸਬ ਸੋਂ ਕਹੀ॥ ਰਾਮ ਆਸ ਲਛਮਨ ਲੌ ਰਹੀ॥ ਰਾਮ ਟਹਿਲ ਆਯੋ ਸਭ ਕੋਊ॥ ਯਾਂਤੇ ਪਰੇ ਟਹਿਲ ਨਹਿ ਹੋਊ॥੧੬੦॥ ਜੌਲੌ ਸੂਰ ਨ ਨਿਕਸਨ ਪਾਵੈ॥ ਜਰੀ ਉਪਾਰ ਕੋਓਫ ਲੈ ਆਵੈ॥ ਅਪਨੋ ਅਪਨੋ ਬਲ ਉਚਰਹੁ॥ ਰਾਮ ਕਾਮ ਕੇ ਢੀਲ ਨ ਕਰਹੁ॥੧੬੧॥ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਕਾਜ ਨ ਸੇਵਕ ਆਵੈ॥ ਲੋਕ ਹਸੈ ਪਰਲੋਕੁ ਹਸਸਵੈ॥ ਸੀਤਾ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਕੋ ਮਰਈ॥ ਅਬ ਮੋ ਆਸ ਸੁ ਲਛਮਨ ਮਰਈ॥੧੬੨॥ਤਾਂਤੇ ਤਜਹੁ ਬਿਲੰਬ ਅਹੌ

ਕਪਿ॥ ਅਵਧਨਿ ਕਟ ਕਟਿ ਕਸਹੁ ਚਲਹੁ ਧਪਿ॥ ਪੌਰਖ ਕਥਾ ਜਬੈ ਥਕ ਜੈਹੈ॥ ਤਬ ਲਛਮਨ ਕੋ ਰਾਮ ਨ ਪੈਹੈ॥੧੬੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਾਂਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹੋ ਸਬੈ ਲਾਜ ਸਕੁਚ ਮਨਿ ਖੋਇ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ਰਾਮ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ॥੧੬੪॥

ਸਭਕਪਿਓਬ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਤਬ ਉਠ ਨਲ ਰਘੁਪਤਹਿ ਸੁਨਾਵੈ॥ ਤੀਨ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬਿਨ ਉਰੇ ਨ ਆਵੈ॥ ਇੰਦੁ ਕੁਇੰਦੁ ਦੁਇ ਰਾਤਿ ਬਤਾਈ॥ ਮਾਰਗ ਕੀ ਕਠਨਈ ਜਨਾਈ॥੧੬੫॥

ਤਬ ਕਪਿ ਪਤਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸੁਨਾਵੈ॥ ਏਕ ਰਾਤ ਬਸ ਸੇਵਕ ਲਯਾਵੈ॥ ਨੀਲ ਕਹੀ ਅਬ ਘਟ ਨਹਿ ਹੋਈ॥ ਯਾਤੇ ਬੇਗ ਨ ਲਿਆਵੈ ਕੋਈ॥੧੬੬॥ ਅੰਗਦ ਉਠਯੋ ਭਬਕ ਬਲ ਤੋਲਯੋ॥ ਖੈਂਚ ਪੇਚ ਰਘੁਪਤਿ ਸੋਂ ਬੋਲਯੋ॥ ਚਾਰ ਪਹਿਰ ਜੋ ਮਾਂਗੇ ਪਾਊਂ॥ ਕਾਲ ਦੁਪਹਿਰੀ ਲੈ ਪਹੁੰਚਾਊਂ॥੧੬੭॥ ਸਭ ਕੇ ਬਚਨ ਰਾਮ ਜੀਅ ਧਾਰੇ॥ਮੂਰਛ ਪਰੇ ਨ ਬਹੁਰ ਸੰਭਾਰੇ॥ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਜੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਹ੍ਰਿਤੇ ਬਾਨ ਜਨੁ ਮਾਰੇ॥੧੬੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੇ ਪਲਟੇ ਬੂਟੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਤ ਹੈਂ ਦੋਇ॥ ਸੋ ਰਘੁਪਤਿ ਜਾਨੈ ਨਹੀਂ ਕਾਂਤੇ ਧੀਰਜ ਹੋਇ॥੧੬੭॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੋ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਪੀਐਂ ਰੁਧਿਰ ਜੋਗਨ ਕਿਲਕਾਹੀਂ॥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਸ ਲੈ ਜਾਹੀਂ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਰਾਮ ਜੀਐ ਕਿਹ ਲੇਖੈ॥ ਲਛਮਨ ਆਸਬ ਜਾਮ ਦਫੈ ਬਾਕੀ॥ ਭੋਰ ਹੋਤ ਸਿਰ ਲੇਤ ਪਿਨਾਮੀ॥ ਕਪਿ ਗਨ ਸਹਤ ਰਾਮ ਬਿਲਖਾਈ॥ ਦੇਖ ਹਨੂ ਤਨ ਕਰੀ ਬਡਾਈ॥ ਤੂੰ ਅਵਤਾਰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋ ਆਹੀ॥ ਹਮ ਜਾਨਯੋ ਜਬ ਲੰਕਾ ਦਾਹੀ॥੧੭੨॥ ਸਿੰਧ ਫਾਂਧ ਸੀਅ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਨੋ॥ ਤੇਰੋ ਬਲ ਹਮ ਤਬਹੀ ਚੀਨੋ॥ ਜਬ ਜਬ ਬਿਪਪਿ ਪਰੀ ਹਮ ਆਈ॥ ਤਬ ਤਬ ਹਨੂਮਾਨ ਤੇ ਜਾਈ॥੧੭੩॥ ਅਬ ਹੌਂ ਕਹੌਂ ਕੌਨ ਸੋਂ ਜਾਈ॥ ਬਾਤ ਨਿਦਾਨ ਹਨੂ ਲੌ ਆਈ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੂਰਜ ਅਕਾਸ਼ ਪਿਤਾ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਾਸ ਕੀਨੋ ਕੌਨ ਹਕੀ ਸ਼ਰਨ ਜਾਊਂ ਤਾਕੋ ਤੂੰ ਬਤਾਇ ਦੈ॥ ਭਰਤਤ ਬਿਤੇਸ ਦੇਸ ਆਨ ਪਰੇ ਸਿੰਧਬ ਪਾਰ ਮਾਝ ਧਾਰ ਬੂਡਤ ਹੈ ਨਾਉ ਪਹੁੰਚਾਇ ਦੈ॥ ਚੋਰੀ ਗਈ ਨਾਰਿ ਬੀਰ ਪਰਿਓ ਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਡਾਰ ਕਹੈ ਰਘੁਰਾਇ ਹੋਇ ਐਸੇ ਫਿਰਵਾਇ ਦੈ॥ ਤੇਰੋਈ ਭਰੋਸੇ ਤਾਤੇ ਤੋ ਸੋਂ ਕਹੌਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹਨੁਵੰਤ ਬਲਵੰਤ ਬੀਰ ਜਿਆਇ ਦੈ॥੧੭੫॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੌਪੈ ਖਰ ਦੂਖਨ ਬਨਾਇ ਮਾਰੇ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੀਤ ਕਪਿ ਸਿੰਧੁ ਸੇ ਬੰਧਾਏ ਹੈਂ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੌਪੈ ਕੁੰਭਕਾਨ ਸੇ ਨਿਦਾਨ ਮਾਰੇ ਮੇਘਨਾਦ ਕੋ ਪਛਾਰ ਸੂਰਮਾ ਕਹਾਏ ਹੈਂ॥ ਜੈਸੇ ਜੋਗ ਜੱਗਜ ਮਪ ਤੀਰਥ ਅਨੇਕ ਜਪ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਭਜਨ ਹੀਨ ਕਾਂਕੇ ਕਾਮ ਆਏ ਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਬਿਨ ਐਸੇ ਦੁਖ ਪਾਏ ਹੈ॥੧੭੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਖ ਹਨੂੰ ਯਹਿ ਕੌਨ ਸਮੋ ਅਬ ਤੋ ਬਲ ਕੀ ਬਿਰੀਆ ਸੁਤੋ ਏਹੀ॥ ਜੌ ਲਗ ਬੀਰਨ ਸੂਰ ਉਦੈ ਤੌ ਲੌ ਲਯਾਇ ਸੰਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਨ ਸਨੇਹੀ॥ ਬੀਰ ਪਰਯੋ ਜਨ ਸੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਜਯਾਇ ਉਭੈ ਮਿਲ ਬਾਟ ਨ ਲੇਹੀ॥ ਹੈ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਕੀ ਪੀਰ ਕੀ ਭੀਰ ਪਰੀ ਸੁ ਸਹੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੀ ਦੇਹੀ॥੧੭੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੌ ਛਿਤ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤ ਹੌਂ ਸੋਈ ਸਾਸੁ ਲਗੈ ਬਹੁਤੈ ਸਰਮੈ ਹੈ॥ ਸੀਅ ਨ ਰਾਖ ਸਕਯੋ ਬਨ ਮੈ ਯਹਿ ਰਾਜ ਬਡੋ ਦੁਖ ਦੈ ਹੈ॥ ਤਾਂਤੇ ਰਹੈ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਡੀਠ ਸੁ ਐਸੇ ਪਰਯੋ ਦੁਖ ਦੇਯ ਓਹੈ ਹੈ॥੧੭੯॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਦੁਹ ਹਾਥਨ ਮੈਂ ਬਦਨ ਰਹੇ ਧਰ॥ ਜੁਗਲ ਕਮਲ ਜਨੁ ਚਾਂਦ ਰਹਯੋ ਪਰ॥ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦ ਨ ਬਿਛੁਰਤ ਕੋਏ॥ ਜਨ ਜਲਚਰ ਜੁਗ ਸਰਵਰ ਸੋਏ॥੧੯੦॥ ਸਿਥਲ ਭਾਲ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਕੁਮਲਾਨੀ॥ ਜਨੁ ਫਿਰ ਕਾਮ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨੀ॥ ਕੁਟਿਲ ਅਲਿਕ ਸੂਧੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ॥ ਜਨ ਸਾਪ ਨ ਰੋਗਨ ਸੀ ਭਈ॥੧੯੧॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਸ੍ਰਮ ਜਲ ਕਨਿ ਪਰੇ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਗਿਰ ਝਰਨਾ ਜਲੁ ਝਰੇ॥ ਜੁਗਲ ਹਾਥ ਸਿਥਲਤਾ ਅਮਿਤ ਕੇ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਕਲ ਲਟੇ ਹਿਮ ਰਿਤੁ ਕੇ॥੧੯੨॥ਛੂਛੇ ਅਧਰਨ ਬਿਨ ਮਧਬ ਐਸੇ॥ ਬਿਨ ਮਧੁ ਐਸੇ॥ ਬਿਨ ਹੀ ਪਕੇ ਬਿੰਬ ਫਲ ਜੈਸੇ॥ ਜੁਗਲ ਸਿੰਘ ਸੰਕੋਚਨ ਮੀਚੇ॥ ਜਨੁ ਕਦਲੀ ਬਿਨ ਹੀ ਜਲ ਸੀਚੇ॥੧੯੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਕਪਿ ਕੁਲ ਨਿਰਖਯੋ ਪਵਨ ਸੁਤ ਕਾਹੂੰ ਮੈ ਬਲ ਨਾਹਿ॥ ਅੁ ਰਘੁਪਤਿ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਤੈ ਰੁਦਨ ਕਰਤ ਮਨ ਮਾਹਿ॥੧੯੪॥

ਹਨੁਮਾਨਉ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਬਲ ਮਨ ਮੈ ਧਾਰਯੋ॥ ਉਠ ਕੇ ਸੇਭਾ ਮਾਂਹਿ ਕਿਲਕਾਰਯੋ॥ ਅਬ ਤੋ ਜਰੀ ਸਭਨ ਤੈ ਥਕੀ॥ ਮਿਟੀ ਨ ਰਾਮਚੰਦ ਧਕ ਧਕੀ॥੧੯੫॥ ਅਬ ਜੌ ਸਭ ਮੀ ਆਗਿਆ ਪਾਊਂ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬਜ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਊਂ॥ ਜਰੀ ਦੂਰ ਤੁਮ ਸਬੈ ਬਖਾਨੋ॥

ਆਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਾਮ ਕੋ ਜਾਨੋ॥੧੮੬॥ ਜੋ ਕਛ ਪੌਰਖ ਹੋਇ ਸੁ ਕਰੋ॥ ਲਛਮਨ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਨ ਤੇ ਡਰੋਂ॥ ਬਕੋਂ ਕਹਾਂ ਅਬ ਕਰੋਂ ਸੁਜਾਈ॥ ਜੈਸੇ ਭਜੈ ਰਾਮ ਦੁਚਿਤਾਈ॥੧੮੭॥ ਲਛਮਨ ਉਠੈ ਬਹੁਰ ਫਿਰ ਲਰੈ॥ ਤੌ ਹਨੂਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਧਰੈ॥ ਨਾਤੋ ਲਛਮਨ ਸੰਗ ਸਿਘਾਊਂ॥ ਜਮ ਕੋ ਮਾਰ ਸੰਗ ਲੈ ਆਊਂ॥ ਦੌਰ ਹਲੂ ਚਰਨਨ ਸਿਰ ਧਰਈ॥ ਮੋ ਜੀਵਤ ਪ੍ਰਭ ਕਯੋਂ ਦ੍ਰਿਗ ਭਰਈ॥੧੮੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌ ਕਹੋ ਤੋ ਜਹਾਂ ਤੇ ਨਿਕਾਸਯੋ ਤੇਵ ਦਾਨੋ ਮਿਲ ਤਿਹੀ ਠੌਰ ਪਹੁਚ ਕੈ ਏਕਲੋ ਬਿਲੋਇ ਲਯੋਂ॥ ਜੌ ਕਹੋ ਤੋ ਜਾਇ ਤੇਵਲੋਕ ਰੋਕੋਂ ਸਬੈ ਤੇਵ ਸੂਧੇ ਦੇਹਿੰ ਦੇਹਿੰ ਪਤਿ ਖੋਇ ਲਯੋਂ॥ ਕਹੋ ਰੋਕੋਂ ਬਾਟ ਸੁਰਪੁਰ ਕੇ ਕਪਾਟ ਠੋਕ ਪੌਰਖ ਜਨਾਊਂ ਕਹੋ ਤੌ ਭਿਖਾਰੀ ਹੋਇ ਲਯੋਂ॥ ਜੌ ਕਹੇ ਦੋ ਸਾਤ ਹੂੰ ਪਤਾਲ ਚਾਲ ਮੇਲੋਂ ਰਾਮ ਜੌ ਕਹੋ ਸੁਧਾ ਮਰ ਕੇ ਸੁਧਾ ਕੈ ਨਿਚੋਇ ਲਯੋਂ॥੧੮੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਜੋ ਗਿਰ ਕਹਯੋ ਸੁਖੈਨ ਸੁਭਾਗੇ॥ ਸੋ ਗਿਰ ਤੋ ਨੈਨ ਕੇ ਆਗੇ॥ ਬਡੀ ਰਾਤਿ ਤਾਂਤੇ ਨਹਿ ਧਾਊਂ॥ ਘਰੀ ਪਾਉ ਮੈ ਲੈ ਹੀ ਆਊਂ॥੧੯੦॥ ਲਛਮਨ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਮਤ ਕਰਹੁ॥ ਜਾਗਹੁ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਜਿਨ ਡਰਹੁ॥ ਚਲੋਂ ਅਬਹਿ ਜੌ ਆਗਯਾ ਪਾਊਂ॥ ਤੌ

ਉਂਘਤ ਹਰ ਏਈ ਧਾਉਂ॥੧੯੧॥ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰਯੋ ਧੀਰਜ ਜੀਅ ਆਯੋ॥ ਉਘਰੇ ਨੈਨ ਕਮਲ ਰਵਿ ਪਾਯੋ॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਜਾਹ ਹਨੂ ਅਤਿ ਕਾਲ ਨ ਕੀਜੈ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਦਾਨ ਲਛਮਨ ਕਉ ਦੀਜੈ॥੧੯੨॥

ਤੁਮਹਿ ਚਲਤ ਆਈ ਸੁਧ ਬਾਤਾ॥ ਨਗਰ ਔਧ ਕੌਸਲਯਾ ਮਾਤਾ॥ ਲਛਮਨ ਮਾਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਰਹਈ॥ ਭਾਈ ਭਰਤ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਸਹਈ॥੧੯੩॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਤਤੇ ਜਾਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਪਿ ਉਨਹਿ ਮਿਲੋ ਜਿਨ ਜਾਇ॥ ਆਵਤ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਈਅਹੁ ਲਛਮਨ ਜੀਅਨ ਉਪਾਇ॥੧੯੪॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਮਿਲ ਤਿਨ ਕੀ ਕੁਸਲਾਤਹਿ ਲੀਜੋ॥ ਤਬ ਆਵਨ ਕੋ ਇਤ ਮਨ ਕੀਜੋ ਯਹਿ ਸੁਨ ਹਨੂ ਪਵਨ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ॥ ਰਾਮ ਚਰਨ ਪਰ ਮਾਥੋ ਨਯੋ॥੧੯੫॥ ਠੋਕ ਪੀਠ ਮੁਖ ਚੂਮਯੋ ਰਘੁਪਤਿ॥ ਮੋ ਚਰਨਨ ਮੈ ਸਦਾ ਰੈ ਮਤਿ॥ ਬਹੁਰ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਆ ਸਿਖਾ ਦਈ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਤੇ ਤੇ ਨਹਿ ਨਈ॥੧੯੬॥ ਸਭ ਸੋਂ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਲਈ॥ ਉਡਯੋ ਹਨੂ ਨ ਦਿਖਾਈ ਦਈ॥ ਨਭ ਸੋਂ ਮਿਲਯੋ ਜਾਇ ਹਨਵੰਤਾ॥ ਬਡੇ

ਬਡੇ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਹੰਤਾ॥੧੯੭॥ ਜੋ ਮਾਰਗ ਮੈਂ ਬਿਘਨ ਪਸਾਰੈ॥ ਏਕ ਚਪੇਟ ਚੌਥ ਹੀ ਡਾਰੈ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਜਾਂਕੋ ਕਪਿ ਡਾਟੈ॥ ਜੈਸੇ ਧਰਮ ਪਾਪ ਕੋ ਕਾਟੈ॥੧੯੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬਿਛਰਯੋ ਹਨਵਤ ਰਾਮ ਸੋਂ ਸ੍ਰੀ ਲਛਮਨ ਕੇ ਹੇਤ॥ ਜੈਸੇ ਮੁਕਰ ਮਲੀਨ ਮੈ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ॥੧੯੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਏਕ ਮਹੂਰਤ ਮੈ ਉਡ ਆਯੋ॥ ਤਾਂ ਪਰਬਤ ਪਰ ਪਉਂ ਟਿਕਾਯੋ॥ ਤਿਹ ਬੂਟੀ ਕੋ ਸੋਧਨ ਲਾਗਯੋ॥ ਸਭ ਏਕੈ ਸਭ ਸੋਂ ਅਨੁਰਾਗਯੋ॥੨੦੦॥ ਕੋਨ ਤਜੋਂ ਕਾਂਕੋ ਲੈ ਜਾਂਊਂ॥ ਤਾ ਸੌਂ ਜੌ ਲਛਮਨ ਨਹਿੰ ਪਾਊਂ॥ ਤਬ ਖਿਸਾਇ ਉਤਰ ਕਹ ਕਰੋਂ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਕੋਪ ਅਗਨਿ ਤੇ ਡਰੋਂ॥੨੦੧॥ਬੂਝੋਂ ਕਾਹਿ ਸੰਗ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ॥ ਉਤਰੈ ਚਢੈ ਗਟੀ ਮਨ ਮਾਂਹੀਂ॥ ਅਟਕਯੋ ਜੀਅ ਮੈ ਬਡੋ ਕੁਲੇਖਯੋ॥ ਉਤਹਿ ਕੁਸੁਪਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਦੇਖਯੋ॥੨੦੨॥ ਕਾਲ ਭੁਯੰਗ ਰਹਯੋ ਲਪਟਾਈ॥ ਬਾਮ ਅੰਗ ਸਬ ਗਯੋ ਗਬਾਈ॥ ਜਾਗਤ ਕੌਸ਼ਲਿਆ ਪੈ ਧਾਈ॥ ਸਫਪਨ ਕਹਿਓ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ॥੨੦੩॥

ਕਵਿਯੋ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਨਤ ਨੈਨ ਜਲ ਭਰ ਰਹਿਓ ਕੌਸ਼ੱਲਿਆ ਦੁਖ ਪਾਇ॥ ਉਠ ਬੈਠੀ ਪਰਯੰਕ ਤਜ ਭਰਤ ਬਸਿਸਣ ਬੁਲਾਇ॥੨੦੪॥

ਚੌਪਈ॥ ਤਿਨਸੋਂ ਸਫਪਨ ਸੁਨਾਇ ਕਹਿਓ ਤਿਨ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਦੇਖਿਓ ਸਫਪਨ ਅਬਹਿ ਇਨ॥ ਤਬ ਰਿਖਿ ਕਹਯੋ ਬਿਚਾਰ ਸਬਨਾਯੋ॥ ਬਰੀਆ ਬੁਰੀ ਸਫਪਨ ਇਨ ਪਾਯੋ॥੨੦੫॥ ਰਾਮ ਲਖਨ ਹੂਜੋ ਕੁਸਰਾਤਾ॥ ਹੈ ਯਹਿ ਸਫਪਨ ਬਡੋ ਦੁਖ ਦਾਤਾ॥ ਤਬ ਲਗ ਹੋਮ ਜੱਗ ਜਪ ਕਰਹੀਂ॥ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਧਿ ਸੋ ਉਚਰਹੀ॥੨੦੬॥ ਭਰਤ ਧਨੁਖ ਸਰ ਲੈ ਰਖਵਾਰੇ॥ ਬਿਘਨ ਕਰੈ ਤਾਂਹੀ ਤੁਮ ਮਾਰੇ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਥਾ ਅਜੁੱਧਯਾ ਭਈ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਔਰੈ ਮਤਿ ਠਈ॥੨੦੭॥ ਲੈ ਪਰਬਤ ਅਬ ਚਲੋਂ ਉਠਾਈ॥ ਜਰੀ ਦੇਖ ਲੈਹੈਂ ਰਘੁਰਾਈ॥ ਮੇਰੋ ਕੌਨ ਜੰਜਾਰਸ ਕਰਈ॥ ਅਬ ਗਿਰਤੇ ਲਛਮਨ ਨਹਿ ਮਰਈ॥੨੦੮॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਲੈ ਉਪਾਰ ਗਿਰ ਕਰ ਧਰਯੋ ਪਵਨ ਪੂਤ ਪਰਚੰਡ॥ ਨਗਰ ਅਜੁੱਧਯਾ ਕੋ ਚਲਯੋ ਗਰਬ ਕੀਓ ਭੁਜਤੰਡ॥੨੦੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਨੈਨਨ ਧਯਾਨ ਭਰਤ ਨਭ ਲਾਯੋ॥ ਯਹਿ ਕੋਊ ਬਿਘਨ ਕਰਨ ਕੋ ਆਯੋ॥ ਜਿਨ ਨਿਸ ਮਾਤਾ ਡਸੀ ਹਮਾਰੀ॥ ਜਾਂਕੇ ਕਾਜ ਕਰੀ

ਰਖਵਾਰੀ॥੨੧੦॥ ਸੋ ਯਹਿ ਜੱਗਯ ਬਿਘਨ ਕੋ ਆਯੋ॥ਤਾਨ ਬਾਨ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧ ਚਲਾਯੋ॥ ਲਗਯੋ ਭਾਲ ਮੈਂ ਉਤ ਹਫੈ ਫੂਟਨ ਤੇ ਡਰਈ॥ ਗਏ ਸਗਲ ਤਾਕੇ ਢਿਗ ਦੌਰੀ ॥ ਜਾਗੇ ਸਭੈ ਪਰੀ ਪੁਰਿ ਰੌਰੀ॥੨੧੨॥ ਚਰਨਨ ਸਬੈ ਜਾਤ ਹੀਂ ਲਾਗੇ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੁਨ ਕੈ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ਬੂਝੀ ਸਕਲ ਕੌਨ ਤੂੰ ਆਹੀ॥ ਕਤ ਕੋ ਉਡ ਅਬ ਕਤ ਕੌ ਜਾਹੀ॥੨੧੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਤੈਂ ਮੁਖ ਕਹਯੋ ਤੋ ਹਮ ਛਾਡਯੋ ਤੋਹਿ॥ ਬਿਨ ਯਾ ਭਜਨ ਬਚੈ ਨਹੀ ਸਿਵ ਸੁਰਪਤਿ ਜੌ ਹੋਹਿ॥੨੧੪॥

ਹਨੁਮਾਨਉ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਸੁਨੋ ਭਰਤ ਤੁਮ ਸੋਂ ਸਭ ਕਹੋਂ॥ ਘਾਉ ਸੰਭਾਰ ਜੀਅਤ ਜੌ ਰਹੌਂ॥ ਨਾਮ ਹਨੂੰ ਸਬ ਜਗਤ ਉਚਰੈ॥ ਅਪਨੋ ਜਾਨ ਰਾਮ ਹਿਤ ਕਰੈ॥੨੧੫॥ਸੋ ਰਘੁਪਤਿ ਲੰਕਾ ਪਰ ਧਾਯੋ॥ਮਿਲ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਪਟਾਯੋ॥ਤਹਾਂ ਜੁੱਧ ਐਸੋ ਕਛੁ ਭਯੋ॥ਕੁੰਭਕਰਨ ਜਮ ਪੁਰਿ ਕੋ ਗਯੋ॥੨੧੬॥ਮੇਘਨਾਦ ਤਾਂਤੇ ਪੁਨ ਮਾਰਯੋ॥ਰਾਵਨ ਕੋਪ ਕੀਓ ਤਿਨ ਭਾਰਯੋ॥ਤਾਹਿ ਕਛੁ ਨਿਸ ਦਿਨ ਨਹਿ ਸੂਝਯੋ॥ ਲਗੀ ਸੈਹਥੀ ਲਛਮਨ ਜੂਝਯੋ॥੨੧੭॥ ਅਰ ਵਿਸਥਾਰ ਕਥਾ ਜੌ ਕਰੋਂ॥

ਉਦੇ ਹੋਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਡਰੋਂ॥ਤਾਂ ਲਛਮਨ ਹਿਤ ਗਿਰ ਗਹਿ ਲਯਾਯੋ॥ ਸੋ ਲਛਮਨ ਤੁਮ ਸੁਰਗ ਪਠਾਯੋ॥੨੧੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ਸੂਰ ਉਦੈ ਤੇ ਯੌਂ ਡਰੋਂ ਜੌ ਨ ਲੰਕ ਹੌਂ ਜਾਉਂ॥ਉਦੈ ਹੋਤ ਲਛਮਨ ਮਰੈ ਤਾਂਤੇ ਬਹੁਤ ਡਰਾਉਂ॥੨੧੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਬਿਨ ਗਿਰ ਗਏ ਨ ਲਛਮਨ ਜੀਵੈ॥ ਤਾਂ ਬਿਨ ਰਾਮ ਨ ਪਾਨੀ ਪੀਵੈ॥ ਉਤ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਛਿਤ ਭਈ॥ਹਮਰੇ ਮੂਰੇ ਕਹਾ ਹ੍ਵੈ ਗਈ॥੨੨੦॥

ਭਰਤ ਕੁਮਾਰ ਬਾਤ ਹੈ ਐਸੀ॥ ਕਰਹੁ ਅਬੈ ਆਵੈ ਜੀਅ ਜੈਸੀ॥ਲਛਮਨ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਸਬ ਰੋਏ॥ਕੌਸੱਲਯਾ ਕੇ ਸਭ ਸੁਖ ਖੋਏ॥੨੨੧॥

ਸੁਮਤ੍ਰਾ ਬਚਨ॥

ਚੌਪਈ॥ ਬਚਪਨ ਸੁਨਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਧਾਈ॥ਲਛਮਨ ਕੀ ਅਤਿ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ਹੌਂ ਤੋ ਆਜ ਸਪੂਤੀ ਭਈ॥ ਲਛਮਨ ਦੇਹਿ ਹਿਤ ਗਈ॥੨੨੨॥

ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਹਿਤ ਜੋ ਸੇਵਕ ਮਰੈ॥ ਤਾਕੀ ਮਾਤ ਸੋਕ ਕਿਉਂ ਕਰੈ॥ਸੂਰ ਭਏ ਕੀ ਇਹੈ ਬਡਾਈ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖਤ ਰਨ ਭੂਮ ਸੁਹਾਈ॥੨੨੩॥

ਰਨ ਮੈਂ ਪੀਠ ਜੁ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਦੇਈ॥ ਤਾਂਕੋ ਮਾਸ ਗੀਧ ਨਹਿ ਲੇਈ॥ਹਨੂਮਾਨ ਯੌਂ ਕਹੀਓ ਜਾਈ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਜੀਓ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਈ॥੨੨੪॥

ਲਖਮਨ ਕੋ ਕਛੁ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜੋ॥ ਰਾਵਨ ਜੀਤ ਬਡੋ ਜਸ ਲੀਜੈ॥ਰਨ ਮੈ ਬਾਤ ਹੋਤ ਹੈ ਦੋਊ॥ ਕੈ ਜੀਤੈ ਕੈ ਹਾਰੈ ਕੋਊ॥੨੨੫॥

ਜੀਤੈ ਪਾਵੈ ਰਾਜ ਬਡਾਈ॥ ਸਨਮੁਖ ਜੂਝ ਦੇਵ ਪੁਰਿ ਜਾਈ॥ਤਾਂਤੇ ਮੋਹਿ ਸੋਕ ਨਹਿ ਆਵੈ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਜੀਐ ਸੋਕ ਬਿਸਰਾਵੈ॥੨੨੬॥

ਕੌਸ਼ੱਲਯਾ ਬਚਨ॥

ਚੌਪਈ॥ ਕੌਸ਼ੱਲਯਾ ਮੁਰਛਿਤ ਧਰ ਸੋਈ॥ ਲਛਮਨ ਪੂਤ ਪੂਤ ਕਰ ਰੋਈ॥ਸੁਨ ਹਨਵੰਤ ਬਿਸਰ ਜਿਨ ਜਾਈ॥ ਬੋਲਤ ਨੈਨਨ ਜਲ ਨ ਰਹਾਈ॥੨੨੭॥

ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਰਾਮ ਸੋਂ ਕਹੀਓ॥ ਤੁਮ ਲਛਮਨ ਬਿਨ ਜੀਅਤ ਨ ਰਹੀਓ॥ ਫਿਰ ਆਵਹੁ ਤੌ ਦੋਨੌ ਭਾਈ॥ ਜੂਝੇ ਰਨ ਸੌ ਗੁਨੀ ਬਡਾਈ॥੨੨੮॥

ਕਹੀਓ ਕਪਿ ਰਨ ਪੀਠ ਨ ਦੀਜੋ॥ ਜੂਝ ਕਾਮ ਅਰਜਨ ਜਯੋਂ ਕੀਜੋ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੀਅ ਸੋ ਲਛਮਨ ਜੌ ਮਿਲੇ ਤੌ ਆਵਹੁ ਇਹ ਦੇਸ॥
ਬੀਰ ਤੀਆ ਬਿਨ ਬਨ ਭਲੋ ਕੀਜੋ ਗੋਰਖ ਭੇਸ॥੨੨੯॥

ਬਸਿਸਟ ਬਚਨ॥

ਚੌਪਈ॥ ਤਬ ਬਸਿਸਫ ਭਲਕਾ ਗਹਿ ਕਾਢਯੋ॥ ਔਖਧ ਬਲ ਹਨਵਤ ਕੀਓ ਠਾਢਯੋ॥ ਕਹੀਓ ਕਪਿ ਅਸੀਸ ਰਘੁਬਰਸਨ॥ ਬਹੁ ਬਿਧ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਬਨ॥੨੩੦॥

ਰਾਵਨ ਕੋ ਸ਼ਿਵ ਲੋਕ ਪਠਾਵਹੁ॥ ਸੀਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਗ ਘਰਆਵਹੁ॥ ਅਰ ਜਵਾਇ ਲਛਮਨ ਕੋ ਲੀਜੈ॥ ਆਇ ਜਿਵਾਇ ਲਛਮਨ ਕੋ ਲੀਜੈ॥ ਆਇ ਆਪਨੋ ਰਾਜ ਕਰੀਜੈ॥੨੩੧॥

ਭਰਤ ਬਚਨ॥

ਚੌਪਈ॥ ਭਰਤ ਜਾਇ ਚਰਨਨ ਤਬ ਲਾਗਯੋ॥ ਤੁਮਰੇ ਦਰਸ਼ਲ ਹੀ ਦੁਖ ਭਾਗਯੋ॥ ਬਿਨ ਜਾਨੈ ਅਪਰਾਧ ਨਿਵਾਰਹੁ॥ ਜਾਹੁ ਹਨੂੰ ਰਘੁਬੀਰ ਨਿਹਾਰਹੁ॥੨੩੨॥ ਅਬ ਰਾਵਨ ਕੋ ਮਾਰ ਗਿਰਾਵਹੁ॥ ਲਛਮਲ ਜਯਾਇ ਸੀਲ ਲੈ ਆਵਹੁ॥ ਭਰਤ ਚਕੋਰ ਨੈਨ ਬਿਨ ਦੇਖੇ॥ ਬਿਨ ਸਸਿ ਚੰਦ ਰਾਮ ਕਹਿ ਲੇਖੇ॥੨੩੪॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਜਬ ਰਾਮ

ਦਿਖਾਵੈ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਭ੍ਰਿੰਗ ਭਰਤ ਸੁਖ ਪਾਵੈ॥ ਜਲਧ ਅੰਗ ਤਬਹੀ ਸੀਅ ਰਾਊਂ॥ ਜਬ ਰਥ ਧਫੂਰਿ ਮਾਹਿ ਮਲ ਨਥਾਊਂ॥ ਬਧੀ ਜਟਾ ਸਿਰ ਤਬਹਿ ਸੁਧਾਰੋਂ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨ ਧੂਰਿ ਜਬ ਝਾਰੋਂ॥੨੩੬॥ ਉਘਰਹਿ ਭਲੇ ਤਬਹਿ ਦ੍ਰਿਗ ਕੌਨੇ॥ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਨ ਕੋ ਕਰੌਂ ਬਿਛੌਨੇ॥ ਅੰਗ ਸਨੇਹ ਭਲੋ ਬਿ ਲਾਊਂ॥ ਜਬ ਸਨੇਹ ਚਰਨਨ ਕੋ ਪਾਊਂ॥੨੩੭॥ ਭਰਤ ਕਮਲ ਫੂਲੇ ਕਿਹ ਲੇਖੇ॥ ਕਮਲ ਬੰਦੁ ਰਘੁਪਤਿ ਬਿਨ ਦੇਖੇ॥ ਅਬ ਦੇਖਤ ਹੇ ਦਸਾ ਹਮਾਰੀ॥ ਤੁਮਹੋ ਚਤੁਰ ਲ ਕਹੋਂ ਬਿਥਾਰੀ॥੨੩੮॥

ਕਵਿ ਬਚਨ॥

ਚੌਪਈ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਤਨ ਪੁਲ ਕਤ ਭਯੋ॥ ਅਪਨੋ ਪ੍ਰੇਮ ਭੂਲ ਸਭ ਗਯੋ॥ ਸੋਚ ਰਹਯੋ ਮੰਨ ਮਾਂਹਿ ਬਿਚਾਰੈ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਭਰਤਹਿ ਨਿਆਇ ਸੰਭਾਰੈ॥੨੩੯॥ ਤਉ ਭਰਤ ਕੇ ਬਲ ਕੋ ਦੇਖੋਂ॥ ਬਹੁਰ ਜਾਇ ਰਘੁਪਤਿ ਕੋ ਪੇਖੋਂ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਤਬ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਈ॥ ਅਬ ਤੌ ਮੋ ਪੈ ਉਡਯੋ ਨ ਜਾਈ॥੨੪੦॥

ਚੌਪਈ॥ ਯਹਿ ਗਿਰ ਲੈ ਪਹੁਚਾਵਹੁ ਤਹਾਂ॥ ਜੂਝੇ ਲਛਮਨ ਲੰਕਾ ਜਹਾਂ॥ ਜੌ ਰਵਿ ਉਦੈ ਜਾਇ ਉਪਹਾਸਾ॥ ਤੌ ਛਾਡਹੁ ਲਛਮਨ ਕੀ ਆਸਾ॥੨੪੧॥ ਜੋ ਫਿਰਿ ਕੋਪ ਕਰੈਂ ਰਘੁਰਾਈ॥ ਭਰਤ ਮੂੰਡ

ਸਬ ਚਢੇ ਬੁਰਾਈ॥ ਬਚਨ ਕੇਕਈਰਾਮ ਲੀਓ ਬਨ॥ ਕਪਿ ਹਤ ਭਰਤ ਸੰਘਾਰਯੋ ਲਛਮਨ॥੨੪੨॥ ਭਾਈ ਸ਼ੰਕ ਨ ਮਨ ਮੈ ਧਰਈ॥ ਹਮ ਸੇਵਕ ਸਭ ਭਾਤਨ ਡਰਈ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਰਤ ਹਨੂ ਡਰ ਪਾਯੋ॥ ਭਰਤ ਗਾਤ ਜਨੁ ਤੀਰ ਲਗਾਯੋ॥੨੪੩॥

ਭਬਤਓ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਮੂੰਡ ਹਮਾਰੇ ਦੇਤ ਹੋ ਲਛਮਨ ਕੋ ਉਤਪਾਤ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਲਾਗੇ ਹਨੂ ਕਾਇਰ ਜਿਉਂ ਬਿਲਲਾਤ॥੨੪੪॥

ਚੌਪਈ॥ ਭਰਤ ਕਹਿਓ ਕਪਿ ਤੈਂ ਬਲ ਹਾਰੇ॥ ਅਬ ਤੂੰ ਪੌਰਖ ਦੇਖ ਹਮਾਰੇ॥ ਗਿਰ ਸਮੇਤ ਚਢ ਗਹਿ ਮੋ ਬਾਨਹਿ॥ ਦੇਉਂ ਚਲਾਇ ਬਹੁਤ ਤੂੰ ਜਾਨਹਿ॥੨੪੫॥ ਬਹੁਰ ਮੋਹਿ ਜਿਨ ਦੇਹੁ ਬੁਰਾਈ॥ ਮੇਰੇ ਬਚਨ ਸਾਖ ਕਪਿ ਰਾਈ॥ ਜਿਤੀ ਦੂਰ ਤੇ ਲਯਾਯੋ ਹੈ ਗਿਰ॥ ਤਿਤੀ ਦੂਰ ਲੰਕਾ ਪਾਛੇ ਫਿਰ॥੨੪੬॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਜਬ ਕਪਿ ਚਢਯੋ ਕਮਾਨ ਚਢਾਈ॥ ਫਿਰ ਕਪਿ ਕੇ ਜੀਅ ਐਸੀ ਆਈ॥ ਕਹੂੰ ਜਾਇ ਜੌ ਪਰੋਂ ਅਕੇਲਾ॥ ਫਿਰ ਰਘੁਪਤਿ ਸੌ ਮਿਲਨ ਦੁਹੇਲਾ॥੨੯੭॥ ਫਿਰ ਕੋ ਤਬਹਿ ਬਤਾਵਹਿ ਮੋਹੀ॥

ਭਰਤ ਭੁਜਾ ਨੀਕੇ ਟਕ ਟੋਹੀ॥ ਉਤਰ ਬਾਨ ਤੇ ਪਾਨਿ ਪਰਿਓ॥ ਉਤਰਿਓ ਗਰਬ ਜੋ ਭੌਹਨ ਭਰਿਓ॥੨੪੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਮ ਚਰਨ ਬਲ ਮਨ ਧਰਿਓ ਤਾਂ ਪਰ ਸਬੈ ਸੰਦੇਸ॥ ਪਲ ਹੀ ਮੈਂ ਛਲ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਪਵਨ ਕੋ ਭੇਸ॥੨੪੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਚਿਤ ਭਰ ਚੌਂਪ ਲੰਕ ਕੋ ਧਾਇਓ॥ ਭੋਰ ਨ ਭਯੋ ਰਾਮ ਢਿਗ ਆਇਓ॥ ਦੇਖਿਓ ਸਭਨ ਹਨੂ ਬਡਭਾਗੀ॥ ਰਾਮ ਡੀਠ ਉਤਹੀਂ ਕੋ ਲਾਗੀ॥੨੫੦॥ ਗਿਰ ਸਮੇਤ ਹਨੂਮਾਨ ਨਿਹਾਰਿਓ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਸੁਖਪਾਯੋ ਜੀਅ ਭਾਰਿਓ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਬਿਛੁਰੇ ਮੀਤ ਮਿਲਾਹੀਂ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਸੁਰ ਪੁਰ ਨਾਹੀਂ॥੨੫੧॥ ਹਨੂਮਾਨ ਆਏ ਕੁਸਰਾਤਾ॥ ਲਯਾਯੋ ਜਰੀ ਰਾਮ ਸੁਖ ਦਾਤਾ॥ ਗਹਿ ਦ੍ਰੋਣਾ ਚਲ ਬੇਗ ਉਠਾਯੋ॥ ਢੂੰਢਤ ਬੂਟੀ ਬਿਲਮ ਨ ਲਾਯੋ॥੨੫੨॥ ਲੇਹੁ ਬੇਗ ਲਛਮਨ ਕੋ ਜਯਾਵਹੁ॥ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਬਿਸਰਾਵਹੁ॥ ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਹਨੂਮਾਨਹਿ ਕੀਨੋ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਬੋਲ ਬਹਰੁ ਸੁਖ ਦੀਨੋ॥੨੫੩॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੋ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬੇਦ ਚਾਰ ਅਵਤਾਰ ਦਸ ਰੁਦ੍ਰ ਇਕਾਦਸ ਜਾਨ॥ ਦਵਾਦਸ ਭਾਨੁ ਸਮਾਨ ਨਹਿ ਤੇ ਸੋ ਤੂੰ ਹਨੂਮਾਨ॥੨੫੪॥

ਕਵੀਓ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਦੌਰ ਹਨੁ ਤਬ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਓ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਸੁਖ ਦੈ ਦੁਖ ਲੈ ਭਾਗਿਓ॥ ਭੁਜ ਭਰ ਲਟਕ ਲਿਲਾਟਹਿ ਚੂਮਯੋ॥ ਭਏ ਹਰਖ ਹਰਿ ਆਵਤ ਭੂਮਿਓ॥ ਭੁਜ ਭਰ ਲਟਕ ਲਿਲਾਟਹਿ ਚੂਮਯੋ॥ ਭਏ ਹਰਖ ਹਰਿ ਆਵਤ ਭੂਮਿਓ॥੨੫੫॥ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਯੋ ਹਨੂਮਾਨਹਿ॥ ਸੋ ਸੁਖ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਹੀ ਜਾਨਹਿ॥ ਭਰਤ ਸੰਦੇਸ ਸੁਨਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋ ਬਲ ਦਰਸਾਯੋ॥੨੫੬॥ ਤਬ ਸੰਜੀਵਨਿ ਤੋਰ ਮੰਗਾਈ॥ ਪੀਸਤ ਤਾਂਹਿ ਆਪ ਰਘਰਾਇ॥ ਤਿਹ ਬਾਸਨ ਤੇ ਅੰਗ ਸਰਸਾਨੇ॥ ਲਛਮਨ ਕਛੁ ਜੀਵਤ ਸੇ ਜਾਨੇ॥੨੫੭॥ ਹੀਏ ਘਾਉ ਕੋ ਜਬਹਿ ਲਗਾਈ॥ ਲਛਮਨ ਸ੍ਵਾਸਨ ਲਈ ਜੰਭਾਈ॥ ਹਾਂਕਤ ਬਾਉ ਜਰੀ ਜਬ ਸੂਕੀ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਲਛਮਨ ਕਹਿ ਕੂਕੀ॥੨੫੮॥ ਉਠਤ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਓ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰ ਡਾਰਿਓ॥ ਭੁਜ ਭਰ ਰਹੇ ਕੰਠੀ ਸੌਂ ਲਾਈ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਨੀਰ ਨੈਨਨ ਰਹਿਓ ਛਾਈ॥੨੫੯॥ ਲਖਮਣ ਘਾਉ ਪੀਰ ਸਬ ਖੋਵਹੁ॥ ਮੇਰੇ ਹੀਏ ਪਲੰਘ ਪਰ ਸੋਵਹੁ॥ ਤੁਮ ਲਛਮਨ ਰਘੁਪਤਿ ਸੋਂ ਕਹੈ॥ ਘਾਉ ਪੀਰ ਮੋਕਹੁ ਨਹਿ ਦਹੈ॥ ਕੋ ਬਲਿ ਘਾਉ ਮੋਹ ਉਨ ਲਾਨੋ॥ ਕਹਿ ਬਿਧਿ ਪੀਬ

ਸੁ ਤੁਮਹੀ ਜਾਨੋ॥ ਯਹਿ ਉਪਕਾਰ ਹਨੂ ਕੋ ਆਹੀ॥ ਮਿਲਹੁ ਪਸਾਰ ਬਾਂਹਿ ਤੁਮ ਤਾਹੀ॥੨੬੧॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੌ ਲਗ ਹੌਂ ਬਰਨੋ ਹਨੂਮਾਨ ਜੁ ਤੈਂ ਹਮਸੋ ਉਪਕਾਰ ਕਰੇ॥ ਹਕ ਦੋ ਕਪਿ ਹੈਂ ਫਨ ਫੂਲਨ ਸੋਂ ਚਢ ਰੂਖਨ ਭੂਖਨ ਪੇਟ ਭਰੇ॥ ਭੁਜ ਮੈ ਭੁਜ ਲੈ ਤੁਮ ਤਾਂ ਪਰ ਨੈਕ ਕਰੀ ਕਰੁਨਾ ਮੁਸਮਾਇ ਢਰੇ॥ ਤੇਈ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਲਾਖ ਕਰੋਰਨ ਕੇ ਜੇਈ ਮੋਸੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਧਰੇ॥੨੬੩॥

ਚੌਪਈ॥ ਤੁਮ ਹਮਸੋਂ ਕਰਅਹੁ ਉਪਕਾਰਾ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਮੋਹਿ ਲੇਹੁ ਸੰਭਾਰਾ॥ ਤਾਂਸੋਂ ਰਾਮ ਬਹੁਰ ਫਿਰ ਕਹੈਂ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨਨ ਮੈ ਰਹੈਂ॥੨੬੪॥ ਜੌ ਫਿਰ ਅਬਹਿ ਕਹਿਤ ਹੌਂ ਤੋਹੀ ਤੌ ਲੱਜਾ ਉਪਜਤ ਹੈ ਮੋਹੀ॥ ਜਯੋਂ ਸੰਸਾਰ ਰੀਤਿ ਹੈ ਮੀਤਾ॥ ਸੋਊ ਕਹਿਤ ਬਡੀ ਬਿਪਰੀਤਾ॥੨੬੫॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਬਿਪਤਿ ਪਰਨ ਦੁਖ ਹਰਨ ਕੋ ਪਹਿਲੇ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਉਪਕਾਰ ਕੋ ਚਾਹਤ ਪ੍ਰਤਿ ਉਪਕਾਰ॥੨੬੬॥

ਕਵੀ ਬਚਨ॥

ਚੌਪਈ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੁਮਹਿ ਬਿਪਤ ਮਤਿ ਹੋਊ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਰਹੈ ਸੁਖੀ ਅਬ ਦੋਊ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਲਛਮਨ ਫੇਰ ਜਿਆਏ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਬਹੁਤੇ ਸੁਖ ਪਾਏ॥੨੬੭॥ ਜੋ ਯਹਿ ਜਥਾ ਸੁਨੇ ਮਨ ਲਾਈ॥ ਤਿਹ ਬਿਛਰਯੋ ਮਿਲ ਹੈ ਫਿਰ ਭਾਈ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਈ॥ ਸੁਤ ਯੁਵਤੀ ਕੋ ਬਿਰਹ ਨ ਹੋਈ॥੨੬੮॥ ਅਸਵਮੇਧ ਮੀਨੋ ਫਲ ਲਹੈ॥ ਸੋ ਫਲ ਹੋਇ ਰਾਮ ਗੁਨ ਕਹੈ॥ ਤੀਰਥ ਕੋਟ ਕਰੈ ਸੌ ਬਾਰਾ॥ ਸੋ ਫਲ ਹੋਇ ਅੰਤ ਨਿਸਤਾਰਾ॥੨੬੯॥ ਜੋ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਕੋਈ ਕਹਾਵੈ॥ ਜਨਨੀ ਜਠਰਿ ਬਹੁਰ ਨਹੀ ਆਵੈ॥ ਰਘੁਬਰ ਕਥਾ ਪੁਨੀਤ ਸਦਾਈ॥ ਸੇਵਕ ਹਿਰਦੇ ਰਾਮ ਸੁਨਾਈ॥੨੭੦॥

ਕਵਿ ਬਚਨ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰ ਮਾਰਹਿੰਗੇ ਰਘੁਰਾਇ॥ ਕਥਾ ਸੁ ਆਗੇ ਹੋਇਗੀ ਸੰਤ ਸੁਨਹੁ ਮਨ ਲਾਇ॥੨੭੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਗੀਤੇ ਲਛਮਨ ਜਿਆਇਬੋ ਤੇਰਵੋਂ ਅੰਕ ਸਮਾਪਤ॥੧੩॥

ਅਥ ਚਤੁਰਦਸੋ ਅੰਕ ਲਿਖਯਤੇ॥

ਰਾਵਨਉ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਲਛਮਨ ਜੀਅਤ ਭਯੋ ਸੁਖ ਭਾਰੀ॥ ਫੂਲੀ ਮਨਹੁ ਰਾਮ ਸੁਖ ਬਾਰੀ॥ ਰਾਵਨ ਸੁਨਤ ਮਹਾਂ ਦੁਖ ਪਾਯੋ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਇਕ ਦੂਤ ਬੁਲਾਯੋ॥੧॥ ਤਾਸੋਂ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸਮਝਾਈ॥ ਤੁਰਤ ਸਿਧਾਰਹੁ ਜਹਿ ਰਘੁਰਾਈ॥ ਜੋ ਹੌਂ ਕਹੋਂ ਜਾਇ ਸੁਨਾਵਹੁ॥ ਪੁਨ ਜੋ ਕਹੈ ਰਾਮ ਸੁਨ ਆਵਹੁ॥੨॥ ਭ੍ਰਿਗਪਤਿ ਜੀਤ ਪਰਸ ਤੁਮ ਪਾਯੋ॥ ਤਾਂ ਲਗ ਹੌਂ ਲੰਕੇਸ ਪਠਾਯੋ॥੩॥ ਬਦਲੇ ਜੋ ਜੀਅ ਕੋ ਚਾਹੈ॥ ਸੋ ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹੈ॥੩॥ ਕਰਤ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲਯੋ ਤਬ ਧਾਈ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨ ਨਿਹਾਰੇ ਜਾਈ॥ ਕਰ ਡੰਡੌਤ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਦੀਨੀ॥ ਅਪਨੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਫਲ ਕਰ ਲੀਨੀ॥੪॥

ਦੂਤਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਲੋਹਤਾਛ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਚਰਨਨ ਡੀਠ ਲਗਾਇ॥ ਜੋ
ਲੰਕਾਪਤਿ ਕਹੀ ਹੀ ਤੇ ਸਭ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ॥੫॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਰੇ ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਦੂਤ ਨਿਕਟ ਬੈਠ ਸਮਝਾਇ ਕਹੁ॥
ਜੂਝਯੋ ਜਿਤ ਪੁਰਹੂਤ ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਕਿਹ ਕਰਤ ਹੈ॥੬॥

ਦੂਤਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੋਨੇ ਕੀ ਅਟਾਰੀ ਇਨ ਪੂੰਛ ਸੋਂ ਲਗਾਇ ਜਾਰੀ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਦੀਨੌ ਲੰਕ ਲੋਕ ਪਛੁਤਾਤ ਹੈ॥ ਮੂਲ ਤੇ ਉਪਾਰੀ ਇਨ ਹਮਰੀ ਅਸੋਕ ਬਾਰੀ ਐਸੀ ਕਰ ਡਾਰੀ ਫੂਲ ਫਲ ਹੈ ਨ ਪਾਤ ਹੈ॥ ਲਛਮਨ ਜੂਕੀ ਦੇਹ ਇਨਹੂ ਉਬਾਰੀ ਸਿੰਧੁ ਦਾਂਤਨ ਚਬਾਤ ਹੈ॥ ਬੈਠ ਬੈਠ ਮੀਤਨ ਮੈ ਭੀਤ ਕੀ ਪਛੀਤਨ ਮੈ ਚੀਤ ਚੀਤਿ ਹਨੂਮਾਨ ਕਾਟ ਕਾਟਿ ਖਾਤ ਹੈ॥੭॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਪਰਹਾ॥ ਸੁਨਤ ਦੂਤ ਕੇ ਬਚਨ ਚਤਰ ਚਿਤ ਮੈਂ ਹਸੇ॥ ਲੋਹਤਾਛ ਦੈਫ ਕਠਨ ਬਾਤ ਮੈ ਹਮ ਫਸੇ॥ ਬਲ ਤੇ ਸਬੈ ਉਪਾਇ ਔਰ ਸਭ ਕੀਜੀਏ॥ ਨਹਿ ਦੈ ਹੌਂ ਭੇਟ ਕੁਠਾਰ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਲੀਜੀਏ॥੮॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਛਪੈ॥ ਤਿਹ ਅਵਸਰ ਰਥ ਰਾਮ ਕਾਜ ਸੁਰ ਰਾਜ ਪਠਾਯੋ॥ ਨੀਲ ਸੱਤ੍ਰ ਜੀਤ ਤਹਿ ਨਾਮ ਪੁੰਜ ਮਛਿ ਜਟਤ ਸੁਹਾਯੋ॥ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਤਾਪ ਦੁਖ ਹਰਨ ਚਰਨ ਰਘੁਪਤਿ ਗਢ ਗੰਜੈ॥ ਨੀਲ ਕਮਲ ਜਨੁ ਸਰਦ ਸੇਤ

ਬਾਦਰ ਛਬਿ ਰੰਜੈ॥ ਫਹਿਰੰਤ ਧੁਜਾ ਹਨੰਵਤ ਕਪਿ ਕਿਲਕਿਲਾਇ ਧੁਨ ਉਛਲਯੋ॥ ਧਸਕੰਤ ਹੀਓ ਬਿਗਸੰਤ ਮੁਖ ਤਬ ਸੁ ਦੂਤ ਲੰਕਾ ਚਲਯੋ॥੯॥

ਚੌਪਈ॥ ਜਾਤਹੀਂ ਲੋਹਤਾਛ ਸਿਰ ਨਾਯੋ॥ ਲੰਕਾਪਤਿ ਨੀਕੇ ਸਮਝਾਯੋ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਰਾਜਾ ਫਿਰ ਬੋਲਯੋ॥ ਬਲ ਮਨ ਮਾਹਿ ਨਿਪਟ ਝਕਝੋਲਯੋ॥੧੦॥ ਰਾਮਚੰਦ ਧੁਜ ਕੌਨ ਬਿਰਾਜੈ॥ ਜਾਮੀ ਧੁਨਿ ਸਾਵਨ ਘਨ ਲਾਜੈ॥ ਜਾਂਕੋ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਭੈ ਆਵੈ॥ ਜਨੁ ਲਭ ਧੂਮਕੇਤ ਦਰਸਾਵੈ॥੧੧॥ ਭੁਜਾ ਦੰਡ ਜਨ ਬਜ੍ਰ ਸਮਾਨਾ॥ ਚਮਕ ਨਿਰਖ ਬੀਜੁਰੀ ਸਮਾਨਾ॥ ਤਬ ਬੋਲਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਿਰ ਨਾਈ॥ ਯਹਿ ਹਨੂਮਾਨ ਕਪਿਨ ਕੋ ਰਾਈ॥੧੨॥ ਜਾਂਕੇ ਚਰਿਤ ਸਬੈ ਤੁਮ ਜਾਨਹੁ॥ ਲੰਕ ਬਾਗ ਅਰ ਸਮੁੰਦ ਪਛਾਨਹੁ॥ ਲਛਮਨ ਆਨ ਪ੍ਰਾਨ ਜਿਨ ਦੀਨੋ॥ ਸੋ ਰਘੁਪਤਿ ਧੁਜਪਤਿ ਹੈ ਕੀਨੋ॥੧੩॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਯਹਿ ਸੁਨ ਰਾਵਨ ਲੰਕਪਤਿ ਭਯੋ ਸਮੁੰਦ ਸਮਾਨ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਪੂਰਨ ਸਸਿ ਲਹਿਰ ਸ੍ਵਾਸ ਅਨੁਮਾਨ॥੧੪॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਕਛ ਰਿਸ ਕਛ ਮਨ ਦੀਨ ਚਲਯੋ ਜਹਾਂ ਮੰਦੋਦਰੀ॥ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਤੇ ਹੀਨ ਜਯੋਂ ਉਤਰਤ ਪੂਨਯੋ ਸਸੀ॥੧੫॥

ਰਾਵਨਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਨੀ ਸੁਨ ਐਸੀ ਹੀ ਨ ਜਾਨੀ ਜੈਸੀ ਭਈ ਰਨ ਮੇਘਨਾਦ ਆਦਿ ਸਭ ਜੂਝੇ ਮਨ ਭਾਵਨੇ॥ ਐਸੇ ਰਹਿ ਜੈਸੇ ਗਏ ਡਾਰ ਪਾਤ ਬਿਨਾ ਰੂਖ ਸਬੈ ਅੰਗ ਸਬਹੀ ਕੋ ਲਾਗਤ ਡਰਾਵਨ॥ ਤੇਰੇ ਮਨ ਐਸੀ ਜੋ ਹੌਂ ਰਾਮੈ ਅਨੁਸਰੋਂ ਸੀਅ ਲੈਕੇ ਸੀਸ ਧਰੋਂ ਪਗ ਧੂਰਿ ਕੇ ਬਿਛਾਵਨੇ॥ ਦੇਖ ਕੈਸੇ ਮਾਰਤ ਹੌਂ ਫੌਜਨ ਬਿਡਾਰਤ ਹੋਂ ਐਸੇ ਭਾਜ ਜੈਹੈਂ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੈਂਗੋ ਬਚਾਵਨੇ॥੧੬॥

ਕਵੀਓ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਜੀਅ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ॥ ਮਨਹੁ ਗਰਜ ਘਨ ਮੇਘ ਸੁਹਾਯੋ॥ ਚਲਯੋ ਚਮਕ ਰਨ ਕੋ ਸਮੁਹਾਈ॥ ਰਵਿ ਦਵਾਦਸ ਸਮ ਬਦਨ ਬਨਾਈ॥ ਆਜ ਨਿਦਾਨ ਕਰੋਂ ਮਾਂਹੀ॥ ਕੈ ਰਘੁਪਤਿ ਕੈ ਰਾਵਨ ਨਾਹੀਂ॥੧੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਚਕਤ ਭਏ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਥਕਤ ਭਏ ਰਵ ਗੈਨ॥ ਛਕਤ ਭਏ ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਟ ਸੰਕਤ ਭਏ ਤ੍ਰਿਨੈਨ॥੧੮॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਦਸ ਚਿੰਤਾ ਮਨ ਮਾਹਿ ਦਸੋਂ ਓਰ ਦਸ ਮੁਖ ਕੀਏ॥ ਦਸੋਂ ਦਿਸਾ ਸੁਖ ਨਾਹਿ ਜੇ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨਨ ਬਿਮੁਖ॥੧੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਸੀਆ ਓਰ ਦੂਜੋ ਦੇਵਨ ਕੋ ਸ਼ੋਰ ਸੁਨ ਤੀਸਰੋ ਤ੍ਰਿਨੈਨ ਜਾਂਕੇ ਬਰ ਕੋ ਗੁਮਾਨ ਹੈ॥ ਚੌਥੇ ਚਿਤ ਭੈ ਸੋਂ ਹਨੂਮਾਨਹਿ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ

ਪਾਂਚਵੋਂ ਬਿਭੀਖਨ ਕੋ ਦੇਖ ਰਿਸ ਮਾਨ ਹੈ॥ ਛਟੋ ਭਰ ਛੋਹ ਭੌਹਿੰ ਸੂਰਨ ਪਚਾਰਤ ਹੈ ਸਾਤਵੋਂ ਸੁ ਕੋਪ ਰਾਮ ਚੰਦ ਸੋਂ ਨਿਦਾਨ ਹੈ॥ ਦੈਫ ਲਗੇ ਅਨੀਤਿ ਨੀਤਿ ਬਾਕੀ ਕਹੈਂ ਜੀਤ ਜੀਤ ਦੋਂ ਮੁਖ ਓਰ ਕੀਏ ਸਾਵਧਾਨ ਹੈ॥੨੦

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਬਾਨ ਚਲੇ ਚਲ ਰਾਵਨ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਭਟ ਘਾਏ॥ ਭੇਦ ਸਨਾਹ ਨ ਆਹ ਫਿਰ ਮਾਰਨ ਕੋ ਨਹਿ ਹਾਥ ਉਠਾਏ॥ ਜੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਅਵਸਾਰ ਗਿਰੇ ਗਜ ਕੁੰਭਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਏ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਮਨਿ ਕੇ ਕੁਚ ਪਾਇ ਲਗਾਇ ਹੀਏ ਬਹੁਤ ਸੁਖ ਪਾਏ॥੨੧॥

ਕਰਖਾ॥ ਬਾਓਓ ਜੁਧ ਪਰਬਲ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪਲਚਰ ਬਨਚਰ ਕਿਲਕਾਰੇ॥ ਮੁਗਦਰ ਮੂਸਲ ਗੁਰਜ ਗੋਫਨੈ ਗੋਲਾ ਅਨੋਤਲ ਸੰਭਾਰੇ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੈਹਥੀ ਸਨਮੁਖ ਸਤ੍ਰ ਪਚਾਰੇ॥ ਤਜ ਮੁਖ ਢਾਲ ਕਰਾਲ ਕੋਧ ਮਨ ਅਰਿ ਕੁਲ ਫੋਜ ਬਿਡਾਰੇ॥੨੨॥ ਭਕ ਭਕਾਇ ਰਨ ਪਰਤ ਸੁਭਟ ਕਟਿ ਰੁਧਿਰ ਅੰਗ ਛਬਿ ਪਾਵੈਂ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਨ ਅਨੁਰਾਵ ਪ੍ਰਗਟਿ ਕਰਿ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਦਰਸਾਵੈਂ॥ ਜੂਝੇ ਏਕ ਸੂਰ ਇਹ ਭਾਂਤਨ ਬਾਨ ਅੰਗ ਸਭ ਛੇਦਯੋ॥ ਮਾਨਹੁ ਪ੍ਰਾਨ ਲਗਾਇ ਪੰਖ ਉਡ ਦਿਨ ਮਣਿ ਮੰਡਲ ਭੇਦਯੋ॥੨੩॥ ਇਕ ਜੂਝੇ ਤਰਵਾਰ

ਧਾਰ ਲਗ ਰਹੀ ਹੀਏ ਮਧਿ ਫਾਟੈ॥ ਜਨੁ ਜਮ ਜੀਭ ਪਾਨ ਸੇ ਖਾਏ ਫਿਰ ਫਿਰਿ ਲੋਹੂ ਚਾਟੈ॥ ਇਕ ਜਮਧਰ ਲਾਗਤ ਹੀ ਜੂਝੇ ਫਿਰ ਨ ਨਿਕਾਸਨ ਪਾਈ॥ ਜਨ ਜਮਦਾੜ ਕਠਨ ਉਡਗਡ ਰਹੀ ਯਹਿ ਉਪਮਾਂ ਜੀਅ ਆਈ॥੨੪॥

ਬਰਛੀ ਨਿਕਾਸ ਦੁਸਾਰ ਰੁਧਿਰ ਭਰ ਛਬਿ ਤਰੰਗ ਅਤ ਛੂਟੇ ਰਨ ਸਰਤਾ ਸੀਂਚੇ ਸੁਭਟਨ ਕੇ ਜਨੁ ਜਸ ਅੰਕੁਰ ਫੂਟੇ॥ ਕਟੇ ਕਵਚ ਜੂਝੇ ਰਨ ਸਨਮੁਖ ਬਹੁਰ ਨ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰੈ॥ ਚਲੇ ਬਜਾਇ ਨਿਸਾਨ ਸਵਰਗ ਕੋ ਜਨ ਕੰਲਕ ਨਿਜ ਡਾਰੇ॥੨੫॥ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਕਟੇ ਰਣ ਛਿਤ ਭਟ ਗਢੇ ਬਾਨ ਅਤਿ ਗਾਢੇ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਮਠ ਪੀਠ ਬਾਸਕ ਕੇ ਭਏ ਸਹਸ ਫਨਿ ਠਾਢੇ॥ ਬਾਨਰ ਬਦਨ ਰੁਧਿਰ ਰਵਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਨ ਸਰਵਰ ਮਨਹੁ ਕਮਲ ਕੁਲ ਫੂਲੇ॥੨੬॥ ਮੁਖ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚਿਤ ਚੌਂਪ ਹਰਖ ਸੌਂ ਲਪਟ ਭੁਜਾ ਗਹਿ ਪੇਲੇ॥ ਕਰ ਕਚ ਕਵਚ ਰੁਧਿਰ ਲਪਟਾਨੇ ਜਨੁ ਹੋਲੀ ਸੀ ਖੇਲੇ॥ ਕਿਲਕਿਲਾਇ ਕਾਲੀ ਕਰ ਤਾਲੀ ਦੈ ਦੈ ਡਮਰੁ ਬਜਾਵੈ॥ ਭੈਰਵ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਗਨ ਰੁਧਿਰ ਸਮੁੰਦਰ ਨਥਾਵੈ॥੨੭॥ ਗੀਧ ਮਵਾਸ ਅਕਾਸ ਉਡਤ ਲੈ ਮਾਸ ਮਹਾਂ ਮਨ ਭਾਯੋ॥ ਸ੍ਵਾਨ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ ਕਾਰ ਬ੍ਰਿੰਦਟ ਕੋ ਮਾਸ ਸੁ ਭੱਛ ਜਨਾਯੋ॥ ਇਕ ਭਾਜਤ ਦ੍ਰਮ ਗਨਕਚ ਅਟਕੇ ਡਰਤ ਨ

ਉਤਮੁਖ ਮੋਰੇ॥ ਛਾਡਹੁ ਪ੍ਰਾਨ ਦਾਨ ਦੈ ਹਮ ਕਉ ਕਹਿਤ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਭੋਰੇ॥੨੮॥ ਚਲਤ ਬਾਨ ਸਨਮੁਖ ਆਵਤ ਕਪਿ ਕੁਲ ਤੇ ਸਭੈ ਬਚਾਏ॥ ਜੈਸੇ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਸਾਧਕ ਕੋ ਪਾਪ ਨ ਪਰਸਨ ਪਾਏ॥ ਅਮਰ ਬਧੂ ਕਰ ਕੁਸਮ ਮਾਲ ਲੈ ਡੋਲਤ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗੀ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਮਰ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਰਚ ਕੇ ਸੁਭਟ ਬਰਤ ਬਡਭਾਗੀ॥੨੯॥ ਸ੍ਵਾਮਿਕਾਰ ਜੀ ਲਰਤ ਸੂਰਮਾ ਜਸ ਆਯੋ ਜਿਹ ਬਾਂਟੇ॥ ਮਾਨਹੁ ਨਿਰਖ ਸੁਰਬਧੂ ਰੀਝਤ ਲੇਤ ਸੀਸ ਕੇ ਸਾਂਟੇ॥ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਬੋਲਯੋ ਤਬ ਰਾਵਨ ਸਾਖਾ ਮ੍ਰਿਗ ਸਕੁਚਾਨੇ॥ ਜੈਸੇ ਬੱਜ੍ਰ ਗਰਜ ਤੇ ਗਿਰ ਪਤਿ ਚਮਕ ਡਰਾਨੈ॥੩੦॥

ਰਾਵਨਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਨਾਰਿ ਨਿਪਾਤ ਕੈ ਤੋੜ ਸਰਾਸਨ ਬਾਮਨ ਜੀਤ ਕੈ ਫੂਲ ਗਏ ਹੋ॥ ਸੂਪਨਖਾ ਖਰ ਦੂਖਨ ਸੋਂ ਲਰ ਮਾਰ ਮਰੀਚ ਪ੍ਰਸਿਧ ਭਏ ਹੋ॥ ਕਾਲ ਕੇ ਅੰਕ ਨਿਸੰਕ ਪਰੋ ਜਿਨ ਕਯੋਂ ਸਮਝੇ ਬਿਨ ਆਇ ਖਏ ਹੋ॥ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਰਘੁਬੀਰ ਪਧਾਰਹੁ ਸੁੰਦਰ ਹੋ ਅਰ ਬੈਸ ਨਏ ਹੋ॥੩੧॥

ਅੰਗਦੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਅੰਗਦ ਬੀਰ ਕਹਯੋ ਕਿਲਕਾਰ ਸੁਨੇ ਜਬ ਰਾਵਨ ਬੈਨ ਅਸੀਲੇ॥ ਰੇ ਦਸਕੰਧ ਸੀਆ ਸੰਗ ਲੈ ਅਜਹੂੰ ਭਜੀਐ ਪਦਕੰਜ ਰਸੀਲੇ॥ ਜਯੋਂ ਤੁਹਿ ਛਾਡ ਗਏ ਰਨ ਮੈਂ ਸ਼ਿਵ ਯਾਹੀਂ ਤੇ ਆਜ ਦਸੋਂ ਮੁਖ ਪੀਲੇ॥ ਤੂੰ ਰਘੁਨਾਥਹਿ ਛਾਡਤ ਹੈਂ ਪਰ ਤੋਹਿ ਨ ਛਾਡਤ ਰਾਮ ਹਠੀਲੇ॥੩੨॥

ਰਾਵਨੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਨਰ ਨੀਚ ਨ ਰਾਵਨ ਹੌਂ ਅਰ ਤਾਂਹਿ ਭਲੇ ਕਰ ਰਾਮ ਪਛਾਨੋ॥ ਸੰਭੁ ਸਮੇਤ ਉਠਾਇ ਹਿਮਾਚਲ ਤੋਲੁ ਕੀਓ ਜਿਨ ਗੇਂਦ ਤੇ ਨਾਨੋ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਢਰਈ ਗਿਰ ਧਾਤੁ ਝਰੈਂ ਝਰਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇ ਬਹਾਨੋ॥ ਦੈਫ ਭੁਜ ਦੰਡਟ ਤੇ ਤਨ ਬਯਾਕੁਲ ਲੋਹੂ ਬਹੈਂ ਅਜਹੂੰ ਗਿਰ ਮਾਨੋ॥੩੩॥

ਹਨੂਮਾਨ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ ਦੇਖ ਰਾਮ ਕੀ ਓਰ॥ ਰਨ ਰਾਵਨ ਕੈਸੇ ਬਚੈ ਬੋਲਤ ਬਚਨ ਕਠੋਰ॥੩੪॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਊ ਵਾਚ॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਅਜਹੂੰ ਭਰੋਸੋ ਮੋਹਿ ਦੈ ਸੀਤਾ ਰਾਵਨ ਮਿਲੈ॥ ਔਰ ਸੁਨਾਊਂ ਤੋਹਿ ਹਨੂਮਾਨ ਜਾਂਤੇ ਬਚੈ॥੩੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕਹੀ ਭਰ ਬਾਨ ਅਬੈ ਜੁ ਹੌਂ ਰਾਵਨ ਕੇ ਹੀਏ ਮਾਰਤ ਹੋਂ॥ ਤਹਿ ਸੀਅ ਬਸੈ ਦਿਨ ਰੈਨ ਸਦਾ ਪੁਨ ਸੀ ਜੀਅ ਮਾਂਹਿ ਮਹਾਂ ਰਤਿ ਹੋਂ॥ ਪੁਨ ਮੋ ਮਹਿ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਬਸੈ ਜਗ ਯੌਂ ਮਨ ਮਾਂਹਿ ਬਿਚਾਰਤ ਹੋਂ॥ ਤਾਂਤੇ ਆਪਨੇ ਈ ਗਹਿ ਆਪਨੇ ਹਾਥਨ ਚੌਦਹਿ ਲੋਕ ਸੰਘਾਰਤ ਹੋਂ॥੩੬॥

ਰਾਵਨੋ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਰਾਵਨ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰ ਦੇਵਨ ਸੋ ਕਹਯੋ ਟੇਰਿ॥ਜੋ ਹੌਂ ਕਹੋਂ ਸੁ ਕਰਹੁ ਅਬ ਮਾਰਤ ਸਭਨਨ ਘੇਰਿ॥੩੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰੇ ਜਮ ਆਜ ਬਿਨਾ ਹੀਂ ਪੂਲੈ ਭਰ ਪੇਟੀਂ ਭੂਖ ਜਿਤੀ ਮਨ ਮੈਂ॥ ਗੁਹ ਮੁੰਡਨ ਮਾਲ ਬਿਸਾਲ ਭਲੀ ਸ਼ਿਵਜੀ ਪਹਿਰੋ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਤਨ ਮੈਂ॥ ਕਮਲਾਸਨ ਆਸ ਤਜੋ ਜਗ ਕੀ ਰੁਚਿ ਔਰ ਕੀ ਬੀਜ ਬੁਵੋ ਮਨ ਮੈਂ॥ ਤਬ ਕਾਹੇ ਕੀ ਹੌਸ ਰਹੈ ਤੁਮਰੈ ਜੀਅ ਰਾਵਨ ਕੋਪ ਕਰੈ ਰਨ ਮੈਂ॥॥੩੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੁਬੰਕ ਗਿਰਝਨ ਸੌਂ ਕਹਯੋ ਰਾਵਨ ਮੋਂ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਰੇ ਭੱਯੋ॥ ਚੌਪ ਸੌਂ ਆਜ ਲੋਰ ਸੀਅ ਕੇ ਹਿਤ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਤਲੇ ਮੰਡਿ ਰਥੱਯੋ॥ ਝੂਝ ਮਰੌ ਰਨ ਮੈ ਸੁਨ ਮੀਤ ਨਿਚੀਤ ਹ੍ਵੈ ਮੇਰੋਈ

ਮਾਸ ਅਘੱਯੋ॥ ਰਾਮ ਕੀ ਓਰ ਨਿਸ਼ੰਕ ਪੈ ਘਸੀਟਤ ਲੰਕ ਕੀ ਓਰ ਨ ਜੱਯੋ॥੩੯॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਚੌਪਈ॥ ਸਭ ਦੇਖਤ ਚਿਤ ਚੌਪ ਲਗਾਈ॥ ਰਾਵਨ ਰਾਮ ਨਿਦਾਨ ਲਰਾਈ॥ ਸੁਰ ਮੁਨ ਚਢ ਬਿਵਾਨ ਜੁਰ ਪੇਖੈ॥ ਰਾਵਨ ਡੀਠ ਬਚਾਇ ਨਮੇਖੈ॥੪੦॥ ਮਧ ਸਮੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰ ਅਨੁਰਾਗੀ॥ ਛੁਟੀ ਸਮਾਧਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰਨ ਲਾਗੀ॥ ਚਢੀ ਮਹਲ ਮੰਦੋਦਰੀ ਰਾਨੀ॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਰਘੁਪਤਿ ਤੇਜ ਬਿਕਾਨੀ॥ ਸੁਰ ਗਨ ਬਧੂ ਸੰਗ ਗਨ ਬਧੂ ਸੰਗ ਸਭ ਸੋਹੈਂ॥ ਰਹੀ ਚਿਤ੍ਰਸੀ ਲਿਖੀ ਬਿਚਾਰੀ॥ ਜੱਦਪਿ ਸੁਤਾ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਸੰਗ ਸੋਹੈ॥ ਚਢ ਬਿਵਾਨ ਦੇਖੈ ਮਨ ਮੋਹੈ॥ ਸਬ ਦੁਚਿਤੈਂ ਮਨ ਮੈਂ ਯੌਂ ਕਹੈ॥ ਰਾਵਨ ਮਰੈ ਸਬੈ ਦੁਖ ਬਹੈਂ॥ਮਨ ਮੋਹੈ॥ ਸਬ ਦੁਚਿਤੈਂ ਮਨ ਮੈਂ ਯੌਂ ਕਹੈ॥ ਰਾਵਨ ਮਰੈ ਸਬੈ ਦੁਖ ਬਹੈਂ॥੪੩॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਰਾਵਨ ਸੋ ਕਹਯੋ ਸੁਭਟ ਸੰਭਾਰ॥ ਸ਼ਿਵ ਸਮੇਤ ਸਭ ਸੂਰਮਾ ਮੋ ਪਰ ਆਜ ਆਜ ਹਕਾਰ॥੪੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੁਨ ਲੈ ਨਿਫੋਟ ਓਟ ਕਾਹੂ ਕੀ ਨ ਛਾਡੋ ਤੋਹਿ ਸਾਂਝ ਕੇ ਉਰੇ ਲੌ ਆਜ ਮਾਰ ਹੀ ਗਿਰਾਇ ਹੋਂ॥ ਕਾਹੇ ਕੀ ਨ ਛਾਡੋਂ ਤੋਹਿ ਸਾਝ ਕ ਉਰੇ ਲੌ ਆਜ ਮਾਰ ਹੀ ਗਿਰਾਇ ਹੋਂ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਚਵਾਉ ਕਰ ਚਾਮ ਕੇ ਚਲਾਵਤ ਹੈਂ ਮੂੰਡ ਕਾਟ ਕੈ ਕਬੰਧ ਨਭ ਮੈਂ ਉਡਾਇ ਹੋਂ॥ ਬਾਨ ਲੈ ਕਮਾਨ ਕੋ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕਾਟ ਕੈ ਕਬੰਧ ਨਭ ਮੈਂ ਉਡਾਇ ਹੋਂ॥ ਬਾਨ ਲੈ ਕਮਾਨ ਕੋ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਿਨਾਕ ਪਾਲ ਕੋ ਹਕਾਰ ਘਾਉ ਕਰ ਪਾਛੇ ਤੋਹਿ ਘਾਇ ਹੋਂ॥ ਮੋ ਜੀਅ ਮੈ ਮੋ ਤੀਅ ਕੇ ਬਿਰਹ ਕੀ ਆਗ ਹੈ ਸੁ ਤੋ ਤੀਅ ਕੇ ਨੈਨਨ ਕੇ ਨੀਰ ਸੋਂ ਬੁਝਾਇ ਹੋਂ॥੪੫॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹੈ ਬਿਲਖੀ ਮਨ ਮਾਂਹਿ ਮੰਦੋਦਰਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਹੈ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬ ਫੀਕੀ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਪੈਜ ਕਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਤੌ ਪਤਿ ਕੀ ਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ ਕੀ॥ ਜੇ ਜੁਵਤੀ ਸਭ ਸੰਗ ਹੁਤੀ ਤਿਨ ਯੌਂ ਸਮਝੀ ਜੈਸੇ ਭੀਰ ਸਤੀ ਕੀ॥ ਭੌਨ ਭੰਡਾਰ ਤੇ ਯੌਂ ਉਚਟੀ ਜੈਸੇ ਜੋਗ ਜੁਟੀ ਮਤ ਹੋਤ ਜਤੀ ਕੀ॥੪੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੋਪ ਕੀਏ ਦਸ ਸੀਸਨ ਕੋ ਜਬ ਰਾਮ ਕਮਾਨ ਮੈਂ ਬਾਨ ਕਸੈਗੋ॥ ਲੰਕ ਮੈ ਆਇ ਨਿਸੰਕ ਬਿਭੂਖਨ ਮੋਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਹਾਰ

ਹਸੈਗੋ॥ ਤਾਂ ਛਿਨ ਔਰ ਬਡੀ ਬਿਪਰੀਤ ਸੁ ਮੋਕਉ ਆਨ ਨ ਕਾਲ ਗ੍ਰਸੈਗੋ॥ ਮੇਰੇਈ ਜੀਵਤ ਕਾਲ ਸਖੀ ਇਨ ਭੌਨਨ ਮੈਂ ਕੋਈ ਔਰ ਬਸੈਗੋ॥੪੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰੁੱਦ੍ਰ ਨਦੀ ਰਘੁਨਾਥ ਸਮੁੱਦ੍ਰ ਬਚਾਉ ਨਹੀ ਪੀਅ ਕੇ ਜੀਅ ਕੋ॥ ਭਰ ਲੋਚਨ ਬਾਰਹੀ ਬਾਰ ਨਿਹਾਰਤ ਸੋ ਤਨ ਸੌ ਵ੍ਰਮਡੇ ਪੀਅ ਕੋ॥ ਰਘੁਬੀਰ ਉਦੈ ਸਸਿ ਪੂਰਨ ਹੈ ਦੁਖ ਦੈ ਸਰਸੀਰਹੁ ਮੋ ਹੀਅ ਕੋ॥ ਪੁਨਿ ਮੋਹਿ ਕਰੈ ਚਕਵੀ ਇਹ ਸਾਂਝ ਚਕੋਰ ਬਧੂ ਕਰ ਮੋ ਹੀਅ ਕੋ॥੪੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਂਪਤ ਹੈ ਗਢ ਕੀ ਧਰਨੀ ਕਰਨੀ ਪੀਅ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟੀ ਪਛਤਾਨੇ॥ ਤੂਟਤ ਹੈਂ ਨਭ ਮੰਡਲ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਜੰਬੁਕ ਬੋਲ ਸੁਨੈ ਡਰਪਾਨੇ॥ ਅੰਜਨ ਹਾਰ ਤੰਬੋਲ ਸਿੰਗਾਰ ਉਤਾਰਹੁ ਸੇਤ ਕਰੋ ਸਬ ਬਾਨੇ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਆਜ ਸਭੈ ਹਮ ਲੋਗ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕਾਲ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਾਨੇ॥੪੯॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਰਾਵਨ ਸਮਝੇ ਬੈਨ ਅਬ ਰਘੁਪਤਿ ਛਾਡੈ ਨਹੀਂ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਚੁਚੈਹੈਂ ਨੈਨ ਚਪਯੋ ਚੋਰ ਜਯੋਂ ਬਲ ਕਰੈ॥੫੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਵਨ ਕੋਪ ਕੀਓ ਗਰਜਯੋ ਤਬ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕੀਏ ਡਰਪੌਹੈਂ॥ ਆਜ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਜਯੋਂ ਵੁਮਡਯੋ ਕਹ ਚਾਪ ਚਢਾਇ ਤਨਾਇ ਕੈ ਭੌਹੈਂ॥ ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੋਹੈਂ॥ ਲੱਛਕ ਤੱਛਕ ਜਯੋਂ ਨ ਲਗੈ ਰਘੁਰਾਜ ਕਿਧੋਂ ਖਗਰਾਜ ਕਿ ਸੋਹੈਂ॥੫੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਮਾਰੂ ਕੋ ਬਜਾਇ ਏਕ ਬਾਰਹੀਂ ਰਿਸਾਈ ਪਰੇ ਬਡੇ ਬਡੇ ਸੂਰ ਜੇਵੈ ਹੁਤੇ ਏਕ ਜੋਰ ਕੇ॥ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਲੌਨ ਖਇ ਕੌਨ ਮੁਖ ਫੇਰੈ ਆਜ ਭੌਨ ਭੇਟ ਆਇ ਭਏ ਪ੍ਰਾਨ ਤਮ ਭੋਰ ਕੇ॥ ਦੇਖਿ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਬੀਰ ਸੌਂ ਬੁਲਾਇ ਹਸ ਬੀਰ ਚਢ ਆਵਤ ਹੈਂ ਲੰਕਾਪਤਿ ਚੋਰ ਕੇ॥ ਰਾਮ ਕਵਿ ਏਕ ਰਾਮ ਬਾਨ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇਖੋ ਓਰਾ ਜਿਉਂ ਬਿਲਾਨੇ ਸਭ ਰਾਵਨ ਕੀ ਓਰ ਕੇ॥੫੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਆਜ ਰਘੁਬੀਰ ਜੂਕੇ ਪਾਇਨ ਕੋ ਪਾਇ ਬਲ ਪਾਂਇ ਰੋਪ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਦਲ ਕੌ ਪਰੇਰ ਹੈਂ॥ ਕਾਟਿ ਦਸ ਸੀਸ ਭੁਜ ਬੀਸ ਈਸ ਸੀਸ ਧਰ ਰਾਮ ਜਸ ਦਸੋਂ ਦਿਸ ਸੌ ਗੁਨੌ ਬਖੇਰ ਹੈਂ॥ ਆਜ ਹੀ ਜਨਕ ਜਾ ਕੇ ਸਬੇ ਬਿਸਰਾਇ ਦੁਖ ਸੰਗ ਲੈ ਲਵਾਇ ਰਘੁਨਾਥ ਮੁਖ ਹੇਰ ਹੈਂ॥ ਕਹੇਂ ਕਪਿ ਟੇਰਿ ਟੇਰਿ ਲੰਕਾ ਗਢ ਘੇਰ ਘੇਰ ਰਾਮ ਕੀ ਦੁਹਾਈ ਸਬ ਕਹੈਂ ਫੇਰ ਫੇਰ ਹੈਂ॥੫੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸਭ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ॥ ਚਹੂ ਓਰ ਤੇ ਲੰਕ ਲਪੇਟ ਲਈ ਰਨ ਰਾਵਨ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੇ॥ ਕਵਿਰਾਮ ਪਰੀ ਰਵਿ ਜੋਤ ਤਹਾਂ ਰਨ ਮੈ ਸਭ ਕੇ ਤਨ ਰੋਮ ਖਰੇ॥ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗਢ ਏਕ ਹੁਤੇ ਕਪਿ ਕੋਟਨ ਕੋਟਨ ਕੋਟ ਕਰੇ॥੫੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੰਚਨ ਕੋਟ ਸੋ ਦੇਹ ਗਈ ਮਿਲ ਜਿਉਂ ਮਿਲ ਜਾਤ ਸਦਾ ਪਯ ਪਾਨੀ॥ ਫਾਂਧ ਪਰੇ ਕਿਲਕਾਰ ਸਬੈ ਗਢ ਲੰਕ ਕੇ ਭੀਤਰ ਸ਼ੰਕ ਨ ਆਨੀ॥ ਔਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਕਵਿਰਾਮ ਕਹੇ ਤੁਮ ਸੋਂ ਜੀਅ ਮੈਂ ਉਲਝਾਨੀ॥ ਜੋਗ ਕੇ ਸਾਧਕ ਪੌਨ ਅਰਾਧਕ ਜਯੋਂ ਜਗ ਛਾਡਿ ਗਏ ਨਭ ਗਯਾਨੀ॥੫੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹੈ ਜਹ ਰੱਛਕ ਰਾਕਸ ਕੋਟਨ ਰੁੰਡਨ ਮੁੰਡ ਕੀਏ ਇਕ ਠੌਰੈ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਕਹੈਂ ਕਹੋ ਹੈ ਕਹਾਂ ਰਾਵਨ ਜੋ ਅਬ ਖੌਰੈ॥ ਆਵਤ ਚੌਂਪ ਚਢੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਕਪਿ ਕੂਕ ਬੁਲਾਵਤ ਔਰੈਂ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੰਕ ਜਹਾਜ ਫੁਟਿਓ ਜਲ ਰਾਮ ਦੌਰੈ॥੫੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਾਕਸ ਕਿ ਸਾਵਨ ਕੇ ਮੇਘ ਕਹੈਂ ਆਵਨ ਕੋ ਪਾਵੈ ਪਲਗੋਂ ਮੈ ਲੋਟ ਪੋਟ ਹੈਂ॥ ਦੈ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਕਰ ਲੈ ਲੈ ਤਰਵਾਰ ਨਾਂਗੀ ਕਾਲ ਕੀ ਸੀ ਜੀਭ ਕੀਨੇ ਸਭੈ ਭੂਪ ਚੋਟ ਹੈਂ॥ ਤੇਤੋ

ਰਘੁਬੀਰ ਕਛੂ ਐਸੀ ਭਾਂਤ ਮਾਰੇ ਪਰਲੋਕ ਹੀਂ ਸਿਧਾਰੇ ਕਹੈਂ ਕਾ ਕੀ ਹਮ ਓਟ ਹੈਂ॥ ਕਾਲ ਤੇ ਨਿਫੋਟ ਕੀਨੋ ਕੋਟਕ ਉਪਾਇ ਪੀਛੇ ਢਾਹੇ ਏਕ ਚੋਟ ਜੇਵੈ ਕੋਟਿਨ ਕੇ ਕੋਟ ਹੈਂ॥੫੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜਬ ਕੁਵੰਡ ਕਰ ਬਾਮ ਲੈ ਖੈਂਚਿਓ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ॥ ਦੱਛਨ ਕਰ ਸੌਂ ਤਬ ਕਹਿਓ ਰਿਸਧਰ ਬਾਮੇ ਹਾਥ॥੫੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੱਛਨ ਸੋ ਬੋਲਿਓ ਬਾਮ ਜਬਹੀ ਚਢਾਈ ਰਾਮ ਰਨ ਮੇਂ ਕਮਾਨ ਫਿਰ ਭਾਗੈ ਕਹੀਂ ਕੇ ਕਹੀ॥ ਦਾਨ ਭੋਜਨ ਕੀ ਬਾਰ ਭੂਖਨ ਪਹਿਰ ਤਬ ਆਗੇ ਹੁਤੋ ਕੀਨੋ ਅਬ ਮੋ ਕੋ ਛਾਡ ਟੇਕ ਹੀ॥ ਬੋਲਿਓ ਤਾਸੋ ਕਾਨ ਲਾਗਿਓ ਹੌਂ ਤੋ ਨ ਡਰਤ ਭਾਗਿਓ ਬੂਝਤ ਹੌਂ ਮਾਰਕੈ ਉਡਾਇ ਡਾਰੋਂ ਲੈ ਕਹੀ॥ ਕਹੋ ਏਕ ਬਾਰਹੀ ਉਤਾਰੋਂ ਦਸ ਸੀਸ ਜੌ ਕਹੋ ਤੋ ਸਰ ਸੇ ਉਤਾਰੋਂ ਏਕ ਏਕ ਹੀ॥੫੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਛੁਟ ਰਾਵਨ ਘਾਇ ਹਡਾਵਲ ਚੂਸੀ॥ ਲੋਹੂ ਕੀ ਛੀਟ ਪਰੀ ਫਿਰ ਰਾਮਹਿ ਮਾਨਹੁ ਘਾਵ ਕੀ ਦੇਤ ਜਸੂਸੀ॥ ਔਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾਂ ਕਵਿਰਾਮ ਕਹੈ ਜੀਅ ਮੈ ਉਪਜੀ ਜੁ ਕਛੂਸੀ॥ ਮਾਨਹੁ ਨੀਲ ਸਿਲਾ ਗਿਰ ਊਪਰ ਫੈਲ ਚਲੀ ਸਭ ਚੰਦ ਬਧੂਸੀ॥੬੦॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੂਰਨ ਕੋ ਮਾਰ ਧੂਰਿ ਧੂਰਿ ਕੇ ਜਰੂਰਨ ਸੋਂ ਕੋਟਕ ਕਿੰਗੂਰਨ ਲੰਗੂਰਨ ਕੇ ਝੁੰਡ ਹੈਂ॥ ਬਡੀ ਏ ਅਨੀਤਿ ਕਹੂੰ ਜੀਤ ਕੀ ਨ ਬਾਤ ਬਿਪਰੀਤਿ ਹੋਨਹਾਰ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਰੁੰਡ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਹੈਂ॥ ਕਹੂੰ ਰਥ ਟੂਟੇ ਕਹੂੰ ਜਿਰਹ ਕਵਚ ਫੂਟੇ ਫਾਟੇ ਪੇਟ ਬਾਜੀ ਕਹੂੰ ਕਰੀ ਬਿਨ ਸੁੰਡ ਹੈਂ॥ ਰਾਵਨ ਕਹਤ ਮਾਨੋ ਸਾਵਨ ਕੋ ਮੇਘ ਪਰਿਓ ਠੌਰ ਠੌਰ ਲੰਕਾ ਪਰ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੇ ਕੁੰਡ ਹੈਂ॥੬੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਵਨ ਏਕ ਉਪਾਰ ਬਡੋ ਗਿਰ ਬੀਚ ਸੁ ਗੇਂਦ ਕੀਓ ਸਿਸੁ ਖੇਲ ਭਯੋ ਹੈ॥ ਸੋ ਹਨੂਮਾਨ ਲਯੋ ਗਹਿ ਬੀਚ ਸੁ ਗੇਂਦ ਕੀਓ ਸਿਸੁ ਖੇਲ ਭਯੋ ਹੈ॥ ਲੈ ਦੁਹ ਹਾਥਨ ਬੀਚ ਕੀਓ ਚਕ ਚੂਰ ਸੁ ਧੂਰਹੀ ਮੈ ਮਿਲਿਯੋ ਹੈ॥ ਸੋ ਧਨ ਹੀਨ ਮਨੋਰਥ ਜਿਉਂ ਉਠ ਬੀਚ ਹੀ ਬੀਚ ਬਿਲਾਇ ਗਯੋ ਹੈ॥੬੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਵਨ ਔਰ ਕੀਓ ਬਲ ਏਕ ਤਕਿਓ ਹਨੂਮਾਨ ਤਨਾਇ ਕੈ ਭੌਹੈਂ॥ ਤੈਸੇਈ ਅੰਗਦ ਤਾਂਹਿ ਤਕਿਓ ਦੋਊ ਸੂਰ ਬਡੇ ਅਰ ਅਪਨੀ ਗੌ ਹੈਂ॥ ਦੈਫ ਗਿਰ ਬੀਚ ਮਿਲੇ ਬਲ ਸੋਂ ਨਭ ਹੈ ਅਟਕੇ ਸੁ ਪਰੈ ਧਰ ਸੌ ਹੈਂ॥ ਬਾਲ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਜਿਉਂ ਬਿਧਵਾ ਕੁਚ ਨੀਚ ਭਏ ਚਲਕੇ ਉਪਰੌ ਹੈਂ॥੬੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਵਨ ਦੌਰ ਚਲਿਓ ਤਬ ਪਾਇਨ ਘਾਇਨ ਸੋ ਰਿਸ ਕੇ ਭਰਤੇ॥ ਤਿਨ ਧਾਇ ਗਹੇ ਨਲ ਨੀਲ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਗਏ ਦਬ ਔਰ ਮਹਾਂ ਡਰਤੇ॥ ਭੁਜ ਮੈ ਭਰਕੇ ਸੁ ਫਿਰਿਓ ਗਢ ਕੋ ਸੋਊ ਬਾਟ ਮੈ ਛੂਟ ਗਏ ਛਰਤੇ॥ ਮਨ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾਂ ਚਟੀਆ ਜਨੁ ਭਾਜ ਗਏ ਦਿਜ ਕੈ ਕਰਤੇ॥੬੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਸਬ ਰਾਵਨ ਊਪਰ ਹੈ ਸਭਕੇ ਮਨ ਕ੍ਰੋਧ ਜਗਯੋ॥ ਰਥ ਤੋਰ ਧੁਜਾ ਭੁਜ ਦਾਂਤਨ ਚੋਥ ਸੁਗ੍ਰੀਵਹ ਜਾਇ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਲਗਯੋ॥ ਰਿਸ ਸੋ ਕਿਲਕਾਰ ਮਹਾਂ ਰਜਨੀਚਰ ਘੇਰਨ ਕੋ ਜਬਹੀ ਉਮਗਯੋ॥ ਕਪਿ ਯੌਂ ਸਟਕੇ ਮਨੋ ਬੀਚ ਬ}ਾਰ ਕੇ ਸਿੰਘ ਛੁਟਿਓ ਸਬ ਲੋਗ ਭਗਯੋ॥੬੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੇ ਸਭ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਥਕਯੋ ਜਿਨ ਬਾਨਨ ਤੇ ਸੁਰ ਰਾਜ ਭਗੈ॥ ਛਲ ਸੋਂ ਬਲ ਸੋਂ ਸੋਈ ਦੇਵਨ ਕੋ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਛਿਤ ਮਾਂਹਿ ਠਗੈ॥ ਗਜ ਰਾਜ ਸੁਖੀ ਤਬ ਲੌ ਬਨ ਮੈ ਜਬ ਲੌ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਨ ਚੌਂਕ ਜਗੈ॥ ਸਰ ਰਾਵਨ ਕੇ ਭਏ ਰਾਮਹਿ ਯੌਂ ਜੈਸੋ ਭੂਤ ਕੀ ਈਂਟ ਚਲੈ ਨ ਲਗੈ॥੬੬॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੋ

ਕਬਿੱਤ॥ ਅਰੇ ਲੰਕ ਨਾਥ ਮੇਰੇ ਹਾਥਨ ਤੇ ਆਜ ਕਟੇ ਤੇਰੇ ਦਸ ਮਾਥ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਸੁਹਾਹਿੰਗੇ॥ ਕਛੂ ਜਟ ਜੈਹੈ ਬਾਕੀ ਤੋਹਿ ਸਮਝੈ ਹੈਂ ਫਲ ਲਾਗਿਓ ਹੈ ਅਨੀਤ ਤੋ ਸੁ ਐਸੇ ਪਛਤਾਹਿੰਗੇ॥ ਤਾਂਕੇ ਪਾਛੇ ਮੇਰੀ ਓਰ ਦੇਖ ਦਾਂਤ ਕਾਢ ਕਾਢ ਹਾਹਾ ਛਾਡੋ ਛਾਡੋ ਰਾਮ ਐਸੇ ਬਿਲਲਾਹਿੰਗੇ॥ ਜਾਨਕੀ ਚੁਰਾਇਬੇ ਕੇ ਲੰਕ ਚਢ ਆਇਬੇ ਕੇ ਸੀ ਕੇ ਜੀ ਕੇ ਕ੍ਰੋਧ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਸੀਅ ਰਾਹਿੰਗੇ॥੬੭॥

ਰਾਵਨੋ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤਬ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਰਲ ਮੈ ਯਹ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਸਬਹੀ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਕੇ ਏਕ ਭਏ ਅਬ ਹੀ ਸੀਆ ਭੇਟਨ ਕੀ ਜੀਅ ਹੌਂਸ ਰਹੀ॥ ਕੈ ਤੋ ਰਾਮਹਿ ਮਾਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੋ ਜੀਤ ਕੋ ਜੀਤ ਕੈ ਨੇਮ ਕਥਾ ਤਬ ਹੋਇ ਸਹੀ॥ ਅਬ ਆਜ ਚਲੈ ਜਗ ਮੈ ਯਹਿ ਬਾਤ ਕਿ ਰਾਵਨ ਨਾਹਿੰ ਕਿ ਰਾਮ ਨਹੀਂ॥੬੮॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੋਪ ਅਰਿ ਜੁਰੇ ਨ ਦੁਹੂੰਕੇ ਮੁਖ ਮੁਰੇ ਰਨ ਸੂਰਨ ਮੈਂ ਸੂਰ ਰਾਮ ਰਾਵਨ ਮਹਾਂ ਬਲੀ॥ ਜੈਸੇ ਕਛੂ ਘਾਉ ਲੰਕ ਰਾਉ ਕੋ ਲਗਾਏ ਰਾਮ ਤੈਸੇ ਸਹਬੇ ਕੋ ਦੇਹ ਵਾਹੀ ਕੀ ਰਚੀ ਭਲੀ॥ ਬੀਰ ਰਸ ਮਾਤੇ ਸਭ ਤਾਤੇ ਨੈਨ ਰਾਤੇ ਰਾਤੇ ਲੋਹੂ ਭਰੇ ਗਾਤ ਉਪਮਾ ਨ ਮਨ

ਤੇ ਟਲੀ॥ ਰਾਮ ਲਛਮਨ ਅੰਗ ਗੰਗ ਜਮਨਾ ਤਰੰਗ ਲੋਹੂ ਧਾਰ ਤਿਨ ਮੈ ਸਰਸਫਤੀ ਸੀ ਹ੍ਵੈ ਚਲੀ॥੬੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰੀਝ ਰੀਝ ਲਰੇ ਦੋਊ ਠੌਰ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਰਹੇ ਰੂਖਨ ਜਯੋਂ ਖਰੇ ਆਛੇ ਰਸ ਢਰੇ ਹੈਂ॥ ਘਾਇਨ ਸੋਂ ਭਰੇ ਲੋਹੂ ਝਰਨਾ ਜਯੋਂ ਝਰੇ ਤਊ ਤੇ ਨ ਆਹਿ ਕਰੇ ਲਰਬੇ ਕੋ ਕਰ ਕਰੇ ਹੈਂ॥ ਭਏ ਦੇਵ ਹਰੇ ਨਭ ਤੈ ਪਹਿਪ ਪਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਵਨ ਕੇ ਗਰੇਈ ਮੈ ਰਾਮ ਆਨ ਧਰੇ ਹੈਂ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਰ ਹਰੇ ਬਡੇ ਹ੍ਵੈ ਨ ਬੀਚ ਪਰੇ ਬਿਹਚਰੇ ਕਹਯੋ ਸਦਾ ਹਮ ਰਾਮੈ ਅਨੁਸਰੋ ਹੈਂ॥੭੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੇ ਜਨਕਾਦਿਕ ਪੌਨ ਅਰਾਧਿਕ ਜੋਗ ਜੁਟੀ ਅਖੀਆਂ ਰਹੈਂ ਲਾਗੀ॥ ਧਿਆਨ ਧਰੈਜ ਨ ਧਸੈ ਤਹ ਰਮ ਸੁਤੇ ਕਹੀਏ ਜਗ ਮੈਂ ਅਨੁਰਾਗੀ॥ ਲੰਕ ਪਤੀ ਰਨ ਮਾਂਹਿ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਅਰੇ ਰਾਘਵ ਆਵਹੁ ਆਗੀ॥ ਅੰਕ ਭਰੈ ਮੁਕੀਆਂ ਉਘਰੈ ਕਹੋ ਰਾਵਨ ਤੇ ਅਬ ਕੋ ਬਡਭਾਗੀ॥੭੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀ ਡੀਠ ਚਿਤੈ ਨਭ ਓਰ ਸੁ ਦੇਵਨ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਰਾਵਨ ਯੌਂ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੇਰੇਈਜੀਵਤ ਰਾਮ ਕੇ ਊਪਰ ਫੂਲ ਦੀਏ ਬਰਖਾਇ ਸੁ ਕਯੋਂ॥ ਅਬ ਯੌਂ ਰਿਸ ਆਵਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨਿਰਮੂ ਕਰੋਂ ਤਬ

ਜਾਨਹੁ ਜਯੋਂ॥ ਅਤਿ ਫੂਲ ਕੀ ਪੀਰ ਭਈ ਤਨ ਕੋ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਸਹੇ ਸੁਖ ਸਿਉਂ॥੭੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੇਈ ਜੇ ਚਲਾਏ ਬਾਨ ਤੇਤੋ ਤੋਰੇ ਹਨੂਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਰਾਮ ਓਰ ਜਾਨਹੂੰ ਨ ਦਏ ਹੈਂ॥ ਸਬ ਹੀ ਬਿਲਾਨੇ ਕਾਹੂੰ ਚਰਤ ਨ ਜਾਨੇ ਜੈਸੇ ਦਾਰਿਦੀ ਮਨੋਰਥ ਬਿਲਾਇ ਬੀਚ ਗਏ ਹੈਂ॥ ਤਾਂਕੇ ਪਾਛੇ ਅੰਗਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਜਾਮਵੰਤ ਨਲ ਨੀਲ ਢੀਲ ਛਾਡਿ ਰਨ ਮੈ ਨਿਸੰਕ ਭਏ ਹੈਂ॥ ਸੈਹਥੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਤਾਂਕੇ ਫੂਲਨ ਜਯੋਂ ਤੋਰ ਡਾਰੇ ਰਾਵਨ ਕੇ ਚੱਕ੍ਰ ਤੇ ਨ ਨੈਕੁ ਚੱਕ੍ਰ ਧਏ ਹੈਂ॥੭੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤਾਂਕੇ ਪਾਛੇ ਲਛਮਨ ਪੈਠਕੈ ਨਿਸੰਕ ਰਨ ਕਾਟਕੈ ਕਰੀ ਕਪਾਲ ਆਘੋ ਆਧੋ ਕਰਯੋ ਹੈ॥ ਸਬੰਡ ਬਿਨ ਕਰਯੋ ਤਹਾਂ ਸ੍ਰੋਣ ਤ ਕੋ ਕੁੰਡ ਜਹਾਂ ਬੂਡ ਗਯੋ ਅੰਗ ਕੁੰਡ ਦੀਸਤ ਉਘਰਯੋ ਹੈ॥ ਤਾਹੀ ਛਿਨ ਐਸੀ ਛਬਿ ਆਈ ਜੀਅ ਰਾਮਕਵਿ ਮਾਨੋ ਸ਼ਿਵ ਰੂਪ ਸਬ ਹੀ ਕੋ ਮਨ ਹਰਯੋ ਹੈ॥ ਚੰਦਨ ਗੁਲਾਲ ਫੂਲ ਮਾਲ ਸੋਂ ਕਜਾਇ ਗਾਲ ਪੂਜ ਪੂਜ ਦੇਵ ਬਧੂ ਜੂਥ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਹੈ॥੭੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਤੇ ਜਬ ਬਾਨ ਛੁਟੋ ਨਹਿ ਜਾਤ ਸੰਭਾਰਯੋ॥ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਬਰਖੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਕਹੈ ਭਭਰਾਇ ਦਸੋਂ ਦਿਸ ਮਾਰਯੋਂ॥ ਹਾਥਨ ਤੇ ਹਥਯਾਰ ਗਏ ਛੁਟ ਮਾਥਨ ਤੇ ਮੁਕਟੋ ਭਯੋ

ਨਯਾਰਯੋ॥ ਦਾਸ ਰਥੀਤਬ ਰਾਵਨ ਕੀ ਗਤਿ ਤੋਰ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰ ਡਾਰਯੋ॥੭੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਵਣ ਕੋ ਉਤਪਾਤ ਬਡੋ ਦੁਖ ਪੋਹਿ ਗਯੋ ਗੜ੍ਹ ਕੋਟ ਕਿੰਗੂਰੇ॥ ਦੇਖ ਮਹਾਂ ਰਨ ਦੇਵ ਕਹੈਂ ਸਠ ਪੂਰਨ ਸੋਂ ਕੀਓ ਚਾਹਤ ਪੂਰੇ॥ ਠੌਰ ਹੀ ਠੌਰ ਭਭੂਕੇ ਸੇ ਲੂਕੇ ਸੇਕ ਕਾਲ ਕੇ ਫੂਕੇ ਸੇ ਬਾਨਰ ਭੂਰੇ॥ ਹੈ ਸਭਕੇ ਮੁਖ ਰਾਮ ਹੀ ਰਾਮ ਕਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕਰੈਂ ਰਨ ਸੂਰੇ॥੭੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਗਾਜਤ ਹੀ ਸੁ ਜਹਾਂ ਕੇ ਤਹਾਂ ਅਰਿ ਯੌਂ ਡਬਟੇ॥ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸ਼ੋਰ ਸੁਨੇ ਉਨਮੱਤ ਕਰੀ ਡਰ ਸੋਂ ਮਦ ਸੂਕ ਲਟੇ॥ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਕੋਪ ਨ ਓਪ ਰਹੀ ਸੁ ਦਸੋਂ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕੇ ਝਪਟੇ॥ ਕਰ ਹੈ ਤਰਵਾਰ ਕਿ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰ ਮੈ ਪਾਪਨ ਕੇ ਜਨੁ ਪਾਪ ਕਟੇ॥੭੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੀਸ ਕਟੇ ਦਸਸੀਸ ਤਉ ਰਨ ਮੈਂ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਢੂੰਢਤ ਡੋਲੈ॥ ਜਾਇ ਪਰੈ ਜਿਹ ਓਰ ਬਲੀ ਛਿਤ ਆਗੇ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀਂ ਮਾਰ ਸੁ ਬੋਲੈ॥ ਜੇ ਗਜ ਕੁੰਜਰ ਤੂਟ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੋ ਭੁਜ ਬੀਸਨ ਸੋ ਝਕ ਝੋਲੈ॥ ਜਯੋਂ ਘਰ ਮੇਂ ਨਿਸ ਕੋ ਜੁ ਨਿਸ਼ਾਚਰ ਭਾਂਜਨ ਕੋ ਤਮ ਮੈ ਟਕ ਟੋਲੈ॥੭੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੇ ਦਸ ਸੀਸ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮੈ ਜਨੁ ਦਵਾਦਸ ਸੂਰ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ॥ ਨ ਉਠਾਇ ਸਕੈ ਜਮਕੇ ਗਨ ਅਇ ਸੁ ਸਾਹਸ ਹੈਬ ਕਹਾ ਇਨ ਕੇ॥ ਤਬ ਸੀਅ ਕੀ ਓਰ ਸੁ ਬੀਸਹੀ ਲੋਚਨ ਚਾਹਿ ਰਹੇ ਉਤ ਕੋ ਤਿਨ ਕੇ॥ ਛੁਟ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਨਹਿ ਆਸ ਛੁਟੀ ਏਈ ਹਾਲ ਸਦਾ ਭਏ ਪ੍ਰੇਮਨ ਕੇ॥੭੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਸੀਆ ਸ਼ਿਵ ਸਿੰਧੁ ਧਰਾ ਅਹਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੁਖ ਪੁੰਜ ਬੁਟੇ॥ ਰਨ ਆਸ ਮੰਦੋਦਰਿ ਜੋਗਨ ਗੀਧਿ ਮਸਾਨ ਔ ਬਾਨ ਅਨੰਦ ਲੁਟੇ॥ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਹਾਥ ਤੇ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸਿਰ ਭੁਇ ਜੋ ਲੁਠੇ ਸੁ ਲੁਟੇ ਨ ਜੁਟੇ॥ ਤਬ ਸਾਤਨ ਕੇ ਦੁਖ ਸਾਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਦੇਹ ਛੁਟੀ ਸੰਗ ਏਉ ਛੁਟੇ॥੮੦॥

ਰਾਵਨੋ ਵਾਚ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੋਂ ਮਰਤੀ ਬਾਰ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਭੂਲ ਹੂੰ ਕੇ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਐਸੀ ਜਿਨ ਜਾਨੋ ਕਿ ਮੈ ਰਾਵਨ ਤੇ ਜਾਨਕੀ ਬਜਾਇ ਢੋਲ ਲੀਨੀ ਹੈ॥ ਔਰ ਜਿਨ ਜਾਨੋ ਕਿ ਮੈਂ ਬਡੀ ਠਕੁਰਾਇਤ ਮਿਲੇ ਤੇ ਤਾ ਕੈ ਭਾਈ ਕਿ ਬਨਾਇ ਲੰਕ ਕੀਨੀ ਹੈ॥ ਕੀਨੋ ਹੈ ਬਿਭੀਖਨ ਬਡੋਈ ਉਪਕਾਰ ਤਾਂਹਿ ਐਸੋ ਜਸੁ ਦੀਨੋ ਜਾਂਤੇ ਰਾਮ ਕਥਾ ਚੀਨੀ ਹੈ॥ ਸੁਤੋ ਜੈਸੀ ਮੈਹੂੰ ਕੀਨੀ ਭੀਲ ਭਾਂਤ ਜੋਰਾਵਰੀ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕਤਿ ਲੀਨੀ ਪਾਛੇ ਸੀਅ ਦੀਨੀ ਹੈ॥੮੧॥

ਪ੍ਰਾਨੋਵਾਚ ਰਾਵਨ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਥੋਰੀ ਏ ਬਾਤ ਕੇ ਕਾਜ ਰੇ ਠਾਕੁਰ ਤੈਂ ਅਪਨੀ ਠਕੁਰਾਇਤ ਖੋਈ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸੋਂ ਬੈਰ ਕੀਓ ਬਿਲ ਪਤਿ ਕੁਪਤ ਬਿਪਤਿ ਸਮੋਈ॥ ਜੌ ਫਨਿਪਤਿ ਪਸੂਪਤਿ ਰਾਮ ਸੋਂ ਅੱਤ ਕਰੈਜ ਨ ਚਲੈਂ ਦਿਨ ਦੋਈ॥ ਰਾਵਨ ਸੌ ਕਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲੇ ਰੇ ਬਿਮਤਿ ਕੇ ਹਾਥ ਪਰੈ ਜਿਨ ਕੋਈ॥੮੨॥

ਰਾਵਨੋ ਵਾਚ ਪ੍ਰਾਨਨ ਸੋਂ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਵਨ ਪ੍ਰਾਨ ਸੋ ਬਾਤ ਕਹੈ ਫਿਰ ਜਾਹਿ ਭਲੀ ਕਰਿ ਹੌਂ ਨ ਸੰਭਾਰਯੋ॥ ਦੈ ਮੁਹਿ ਪੀਠ ਚਲੋ ਕਪਟੀ ਯਹਿ ਕੌਨ ਸਮੋ ਰਨ ਹੌਂ ਨਹਿ ਹਾਰਯੋ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੋਰ ਕਟਾਛਨ ਉਪਰ ਤੋਸੇ ਹੌਂ ਲਾਖਕ ਵਾਰਨੇ ਵਾਰਯੋ॥ ਮੋਂ ਰਨ ਸੈਨ ਕਰੀ ਸੁਖ ਸੋ ਅਬ ਛਾਡੀ ਸੀਅ ਰਘੁਬੀਰ ਪਧਾਰਯੋ॥੮੩॥

ਕਵਿਓ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤਬ ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਇ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸੋਭਤ ਹੈਂ ਕਪਿ ਕੇ ਗਨ ਯੋਂ॥ ਮਨੋ ਮੂਰਤਵੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਫੈਲ ਰਹਿਯੋ ਅਬ ਲੌ ਧਰ ਮੋਂ॥ ਰਨ ਰਾਵਨ ਜੂਝ ਪਰਯੋ ਪਲ ਮੈਂ ਸਿਵਲੋਕ ਧਸਯੋ ਸੁ

ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ॥ ਤਬ ਰਾਮ ਕੇ ਊਪਰ ਦੇਵਨ ਕੈ ਮਾਨੋ ਫੂਲ ਕੇ ਫੂਲ ਪਰੇ ਘਨ ਜਯੋਂ॥੮੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਪਾਇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਘਾਇ ਕੈ ਰਾਵਨ ਜੀਤੀ ਹੈ ਲੰਕਾ॥ ਸੋ ਸਰਮਾਇਕੈ ਯੌਂ ਬਖਸੀ ਜੈਸੇ ਦੇਤ ਉਦਾਰ ਲਏ ਕਰ ਟੰਕਾ॥ ਜਾਇ ਵਿਭੀਖਨ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁ ਬਜਾਇ ਕੈ ਰਾਘਵ ਕੋ ਜਸ ਡੰਕਾ॥ ਜੋ ਬਿਧਿ ਲੈ ਕੋਊ ਬੇਰ ਕਰੈ ਸੋਊ ਰਾਮ ਕੇ ਕੋਪ ਰਹੈ ਨਹਿ ਬੰਕਾ॥੮੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਫੂਲ ਗਏ ਰਘੁਬੀਰ ਮਹਾਂ ਲ਼ਘੁਬੀਰ ਮਿਲੇ ਕਪਿ ਜੂਥ ਸਬੈ॥ ਉਤ ਜਾਨਕੀ ਫੂਲ ਗਈ ਚਿਤ ਮੈ ਤ੍ਰਿਜਟੀਸੋ ਕਹੈ ਉਠ ਜਾਊਂ ਕਬੈ॥ ਕਛ ਐਸੀ ਭਈ ਸਭਹੂੰ ਕੀ ਦਸਾ ਬਰਨੋ ਤਬ ਰਾਮ ਕੋ ਹੋਈ ਜਬੈ॥ ਇਹ ਬੀਚ ਮੰਦੋਦਰਿ ਕੀ ਅਪਦਾ ਕਛੁ ਥੋਰੀ ਸੀ ਹੈ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੮੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਭੌਨ ਤੇ ਨਿਕਸ ਆਇ ਰੋਵੈ ਬਿਲਲਾਇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਲੰਕ ਰਾਇ ਧਾਇ ਪਾਇਨ ਪਰਤ ਹੈ॥ ਰਹੀ ਨ ਸੰਭਾਰ ਕਹੂੰ ਹਾਰ ਕਹੂੰ ਬਾਰ ਆਜ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਪਦਾ ਕੇ ਪੁੰਜਨ ਭਰਤ ਹੈ॥ ਪਰੇ ਨਯਾਰੇ ਨਯਾਰੇ ਰਾਮ ਬਾਨਕੈ ਉਤਾਰੇ ਮੂੰਡ ਝੁੰਡਨ ਕੋ ਲੈ ਲੈ ਰੁੰਡ ਊਪਰ

ਧਰਤ ਹੈ॥ ਜਾਂਕੇ ਡਰ ਚੌਂਕ ਚੌਂਕ ਪਰੈਂ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇ ਸੋਈ ਚੌਂਕ ਚੌਂਕ ਰਾਨੀ ਚੀਂਟੀ ਤੇ ਡਰਤ ਹੈ॥੮੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦੇਵਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਦਸਕੰਘਰ ਕੀ ਭੇਟੀ ਜੀਤ ਜੀਤ ਜੇ ਲਪੇਟੀ ਤੇਤੋ ਸਬੈ ਨਿਕਸਤ ਹੈਂ॥ ਕਵਿ ਲੰਕ ਕਿਧੋਂ ਛੋਭ ਭਰੇ ਸਾਗਰ ਤੇ ਏਹੀ ਬੜਵਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟੈ ਲਸਕਤ ਹੈਂ॥ ਸਾਂਝ ਸਮੈ ਜੋਤ ਪੀਅ ਰਾਇ ਧਾਇ ਧਾਇ ਆਇ ਮਾਨੋ ਰਵਿ ਰਾਵਨ ਮੈ ਕਿਰਨੈ ਧਰਤ ਹੈਂ॥ ਮਾਨੋ ਉਤਪਾਤ ਦਿਨ ਸੂਕੇ ਜਲ ਜਾਤ ਮੁਖੀ ਲੰਕਾਪਤਿ ਮੇਘ ਬੀਜੁਰੀ ਸੋ ਲਸ਼ਕਤ ਹੈਂ॥੮੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਿਧੋ ਪਤਿ ਜਾਨ ਛਿਤ ਛਾਡੇ ਹੋ ਨ ਏਕ ਛਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂਤੇ ਨ ਸੰਭਾਰੇ ਹੈਂ॥ ਚੀਨ ਟਟਕਾਰੇ ਬਹੇ ਲੋਹੂ ਕੇ ਪਨਾਰੇ ਕਿਧੋ ਨਯਾਰੇ ਨਯਾਰੇ ਰਾਮ ਬਾਣ ਕਾਟ ਹੀ ਉਤਾਰੇ ਹੈਂ॥ ਜੈਸੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਨ ਸੀਤਾ ਸੋ ਕੀਓ ਹੈ ਛਲ ਤੇਸੇ ਪਰਪੰਚ ਕੋਊ ਰਾਵਰੇ ਬਿਚਾਰੇ ਹੈਂ॥ ਕਿਧੋ ਸ਼ਿਵ ਊਪਰ ਚੜਥਾਏ ਹੈਂ ਬਹੁਰ ਮੁੰਡ ਜੋਰੇ ਨ ਜੁਰਤ ਜੋਰ ਰਹੀ ਹਾਥ ਹਾਰੇ ਹੈਂ॥੮੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਰੋਇ ਹਾਥ ਆਂਸੁਨ ਸੋ ਧੋਇ ਕਹੋ ਕੈਸੇ ਸੁਖ ਹੋਇ ਏਕ ਕਾਂਪਯੋ ਈ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਤੀਅ ਭਲੇ ਹਾਥ ਹੈਂ ਲਗਾਏ ਸੀਅ ਹਨੂਮਾਨ ਦੇਖ ਏਕ ਜੀਅ ਮੈ ਡਰਤ ਹੈਂ॥ ਪਰੀ ਧਾਮ ਧੂਮ

ਏਕ ਘੂਮ ਘੂਮ ਪਰੀ ਭੂਮਿ ਦੁਖ ਕੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਬ ਕਯੋਂ ਹੂੰ ਨ ਤਰਤ ਹੈਂ॥ ਜੇਹੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨੀ ਭਈ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਦੇਨੀ ਬੇਨੀ ਏਡੀ ਸੋਂ ਅਟਕ ਗਿਰ ਪਾਛੇ ਈ ਪਰਤ ਹੈਂ॥੯੦॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸਭ ਤੇ ਦੁਖੀ ਮੰਦੋਦਰੀ ਰਹੀ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ॥ ਸਾਤ ਭਾਂਤ ਉਪਮਾ ਭਈ ਸੋ ਅਬ ਕਹੋਂ ਸੁਨਾਇ॥੯੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਿਧੋਂ ਅਪਕੀਰਤ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਰਾਵਨ ਤੇ ਕਿਧੋਂ ਸੀਅ ਆਸ ਦੇਹ ਛੁਟੇ ਤੇ ਉਦਾਸ ਭਈ ਲੈ ਗਈ ਮੁਕਤਿ ਪਾਛੇ ਮੀਚਿ ਨਿਜਕਾਈ ਹੈ॥ ਕਿਧੋਂ ਠਕੁਰਾਈ ਲੰਕਰਾਈ ਤੇ ਬਿਦਾਈ ਹੋਤ ਕਿਧੋਂ ਗੀਧ ਜੋਗਨ ਨ ਜੋਗਨੀ ਪਠਾਈ ਹੈ॥ ਦੇਖਯੋ ਰਘੁਰਾਈ ਜਬ ਨੀਕੇ ਠਹਿਰਾਈ ਯਹਿ ਆਇ ਕੈ ਮੰਦੋਦਰੀ ਚਰਨ ਲਪਟਾਈ॥੯੨॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕੈ ਤੋ ਇਨ ਪਾਇਨ ਕੋ ਦੇਵ ਲੋਕ ਲੋਕਨ ਕੇ ਆਇ ਨਿਜਕਾਇ ਭੇਟ ਭੇਟ ਦੈ ਨਿਹੋਰਤੇ॥ ਆਠੋਂ ਲੋਕ ਪਾਲਨ ਕੀ ਸਦਾਈ ਮੁਕਟ ਮਾਲ ਲੋਟਬੋ ਕਰਤ ਹੀ ਨ ਤਾਸੋ ਡੀਠ ਜੋਰਤੇ॥ ਜੱਛ ਰੱਛ ਕਿੰਨਰ ਭੁਜੰਗ ਫੂਲ ਚੰਦਨ ਸੋਂ ਪੂਜਤ ਸੇ ਸਾਂਝ ਲੌ ਬਡੇਈ ਭੋਰ ਭੋਰਤੇ॥ ਰਾਮ ਕਵਿ ਰਾਮ ਡਰ ਆਜ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਕੌ ਲਾਜ ਨ ਮਰਤ ਮਨ ਜੰਬੁਕ ਕਢੋਰਤੇ॥੯੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਆਨੀ ਸੀਅ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੈ ਪਯਾਰੇ ਪੀਅ ਪੱਛ ਕੈ ਹਮਾਰੇ ਰੁੱਦ੍ਰ ਦਾਹਿਨੇ ਨ ਭਏ ਹੈਂ॥ ਦਿਨੈ ਦਿਨ ਭਈ ਹਾਨ ਨੈਕ ਹੂੰ ਨ ਬਡੀ ਕਾਨ ਮਾਨਹੁ ਸੰਭਾਰ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੁਖ ਲਏ ਹੈਂ॥ ਤਬ ਹੀ ਤੈ ਮੀਜਤ ਹੌਂ ਹਾਥਨ ਅਨਾਥ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਐਸੇ ਸੋਇ ਗਏ ਹੈਂ॥ ਨੈਕ ਨ ਸੰਭਾਰਤ ਹੋ ਏਕੈ ਬਾਰ ਹਾਰਤ ਹੋ ਨਾਥ ਮਾਸ ਲੈ ਲੈ ਗੀਧ ਗੀਧ ਗੀਧ ਗਏ ਹੈਂ॥੯੪॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੌ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰੈ ਗਢ ਕੋ ਕੋਊ ਤੌ ਗਢ ਕੰਚਨ ਕੋ ਕਬ ਹੋਈ॥ ਖੋਦ ਕਰੈ ਪਰਖਾ ਗਜ ਬੀਸਕ ਸਿੰਧੁ ਬਨਾਇ ਸਕੈ ਨਹਿ ਕੋਈ॥ ਜੀਵਤ ਕੌਨ ਕਹੈ ਮਰ ਕੈ ਸੁਰ ਰਾਜਹਿ ਜੀਤਤ ਕੌਟ ਸੋ ਲੋਈ॥ ਏ ਸਬ ਰਾਵਨ ਕੋ ਦਈ ਈਸ ਇਤੈ ਪਰ ਰਾਮ ਕੀਓ ਭਯੋ ਸੋਈ॥੯੫॥

ਸੁਗ੍ਰੀਵਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੌ ਲੋਗ ਆਨ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਖੇਦ ਤਜੋ ਰਨ ਮੈ ਯਹਿ ਹਾਰਯੋ॥ ਰਾਘਵ ਬਾਨ ਤੇ ਮੂੰਡ ਕਟੇ ਧਰ ਹੈ ਸਭ ਸਾਚ ਸਨੇਹ ਤੁਮਾਰਯੋ॥ ਧਰਮ ਸੋਂ ਨੀਤ ਚਲੇ ਮਿਲ ਕੈ ਜਨੁ ਰਾਮ ਕੀ ਓਰ ਦੁਹੂੰ ਪਗ ਧਾਰਯੋ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਮੰਦੋਦਰਿ ਹੈ ਯਹਿ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਕਪਿ ਰਾਜ ਪੁਕਾਰਯੋ॥੯੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹੈ ਮਘਵਾਜਿਤ ਕੀ ਜਨਨੀ ਮਯ ਦਾਨਵ ਕੀ ਕੰਨਯਾ ਪਰਧਾਨੀ॥ ਰਾਜਤ ਹੀ ਸਬ ਕੇ ਸਿਰਨਾਥ ਇਹੈ ਦਸਕੰਧਰ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁ ਪਾਇਨ ਲਾਗਤ ਦੈਫ ਕਰ ਜੋਰ ਮਹਾ ਬਿਲਲਾਨੀ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਦੁਖ ਯੌਂ ਤਲਫੇ ਜੈਸੇ ਮੀਨ ਮਰੈ ਬਿਨ ਸੀਂਚਤ ਪਾਨੀ॥੯੭॥

ਕਵੀਓ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਨਾਇ ਰਹੇ ਰਘੁਨਾਥ ਦਊ ਦ੍ਰਿਗ ਨੀਰ ਭਰੇ ਕਰੁਨਾ ਰਸ ਤੇ॥ ਨਲ ਨੀਲ ਰਨੂ ਲਘੁਬੀਰ ਸੁ ਅੰਗਦ ਮੌਨ ਭਜੀ ਠਠਕੇ ਹਸਤੇ॥ ਰਸ ਪਾਂਚ ਭਏ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਨੈਨਨ ਮੈਂ ਕਛ ਕਾਰਨ ਕੇ ਬਸ ਤੇ॥ ਸੋਊ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਮਨ ਲਾਇ ਸਬੈ ਉਚਟੋ ਜਿਨ ਰਾਘਵ ਕੇ ਜਸ ਤੇ॥੯੮॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਿਹ ਅਵਸਰ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸ਼ਿਵ ਸਭ ਰਥ ਚੜੇਥ ਅਕਾਸ॥ ਸੋ ਯਹਿ ਸਭ ਜੁਗ ਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਜਹ ਪ੍ਰਭ ਹੈ ਤਹ ਦਾਸ॥੯੮॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਲਜੱਯਾ ਕੋਪ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਝਮਕ ਝੁੰਡ ਨੈਨਨ ਭਰੇ॥ ਕਰੁਨ ਅਰ ਬਿਸਮਾਦੁ ਮਿਲ ਇਨ ਸੋਂ ਪਾਂਚੋਂ ਭਏ॥੧੦੦॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਸ਼ਿਵ ਲਛਮਨਾ ਸੁਰੇਸ ਮਿਲ ਦਸ ਕੰਧਰ ਪਿਤਾ ਤੇ॥ ਮੰਦੋਦਰਿ ਦੁਖ ਭੇਸ ਜਯੋਂ ਰਸ ਤਯੋਂ ਕਾਰਨ ਗਨੇ॥੧੦੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੇਈ ਨੈਨ ਦੇਖ ਸ਼ਿਵ ਲਾਜ ਕੇ ਜਹਾਜ ਭਏ ਜੇਈ ਲਛਮਨ ਦੇਖ ਕੋਪ ਉਛਰਤ ਹੈਂ॥ ਜੇਈ ਇੰਦ੍ਰ ਭਾਨੁ ਸੇ ਨਿਸਾਨ ਸੁਨ ਰੀਝ ਜਾਤ ਲੰਕਪਤਿ ਤਾਤ ਦੇਖਿ ਸੋਚ ਕੋ ਧਰਤ ਹੈਂ॥ ਜੇਈ ਨੈਨ ਦੇਖ ਕੈ ਮੰਦੋਦਰਿ ਬਿਪਤਿ ਕਾਲ ਹ੍ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਰੁਨਾ ਕੇ ਰਸ ਮੇ ਢਰਤ ਹੈਂ॥ ਤੇਈ ਨੈਨ ਰਾਮ ਕੇ ਬਚਯਾ ਕਾਲ ਘਾਮ ਕੇ ਵੈ ਰਾਮ ਕਵਿ ਕਾਮਨਾ ਕੌ ਪੂਰਨ ਕਰਤ ਹੈਂ॥੧੦੨॥

ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਚਨ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੋਕ ਭਰ ਬੂਝੀ ਰਘੁਬੀਰ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਪਤਿ ਨੈਕ ਭਜੈ ਦੇਨਹਾਰ ਰੋਕਹੀ ਮੁਕਤਿ ਕੇ॥ ਬੋਲੀ ਤਬ ਦਸਰਥ ਨੰਦਨ ਆਨੰਦ ਮਯ ਕੁਮਤ ਕਟੈਯਾ ਹੋ ਬਢੱਯਾ ਹੋ ਸੁਮਤਿ ਕੇ॥ ਅਬ ਹੌਂ ਨਿਰਾਸ ਭਈ ਜੋਗਨੀ ਉਦਾਸ ਭਈ ਏਕ ਆਸ ਜੀਓਂ ਪਾਇ ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ॥ ਆਇਸ ਜੋ ਦੇਹੁ ਜਰੋਂ ਪਾਪੀ ਪੀਅ ਸੰਗ ਮਰੋਂ ਚੇਰੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈਫ ਪਾਨੀ ਭਰੋਂ ਠਾਕੁਰ ਭਗਤਿ ਕੇ॥੧੦੩॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਭੂਲ ਗਈ ਸਬ ਯੌਂ ਟਪਕੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਯੋਂ ਨ ਝਰੀ॥ ਸੁ ਜਹਾਂ ਕੇ ਤਹਾਂ ਰਹੇ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖੇ ਸਬ ਦੇਵਨ ਜਯੋਂ ਪਲਕੈਂ ਨ ਪਰੀ॥ ਅਲਿਕੇਸ ਦਿਨੇਸ ਕੇ ਊਪਰ ਭੌਂਹਿ ਸਦਾ

ਰਹਿਤੀ ਤਬ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ॥ ਨ ਅਖੰਡਲ ਤੇ ਗਿਨਤੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁ ਕਰੈ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਬੀਚ ਖਰੀ॥੧੦੪॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਂਕੀ ਦੇਹ ਛੁਟੇ ਬੁਟੇ ਦੂਤ ਕਹੀ ਮੇਰੀ ਜੀਤ ਸੁਣਕੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੋਊ ਦੇਵ ਨ ਕਰਤ ਹੈ॥ ਕਹੈ ਸੁਰਰਾਜ ਹਮੈਂ ਆਜ ਤੇ ਸੁਨਾਵੇ ਜਿਨ ਜੀਅਤ ਜੌ ਹੋਇ ਤੌ ਤੇ ਉਲਟੋ ਪਰਤ ਹੈ॥ ਜਾਨੇ ਕਮਲਾਸਨ ਜੇ ਰਾਮ ਗਰੁੜਾਸਨ ਹੈਂ ਤਊ ਸਿਰ ਕਾਨਨ ਮੈ ਆਨਨ ਧਰਤ ਹੈ॥ ਕਹੀ ਰਘੁਬੀਰ ਯਹਿ ਤਾਕੀ ਤੀਆ ਦੇਖੋ ਕਪਿ ਏਤੇ ਪਰ ਕਾਲ ਤੇ ਤੌ ਕੋਊ ਨ ਡਰਤ ਹੈ॥੧੦੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਦਾਹ ਕਰੋ ਪਤਿ ਕੌ ਬਡਭਾਗਨ ਮੈਂ ਤੂੰ ਬਡੀ ਬਡਭਾਗੀ॥ ਸੰਗ ਜਰੈ ਜਿਨ ਨੀਤ ਨਹੀ ਸੁਨ ਲੈ ਬਰ ਕੋ ਬਿਪਤਾ ਅਬ ਭਾਗੀ॥ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਯਹਿ ਬਾਤ ਅਬੈ ਜਗ ਜੌ ਲਗ ਮੋਹਿ ਭਜੈ ਅਨੁਰਾਗੀ॥ ਤੌ ਲਗ ਸੰਗ ਵਿਭੀਖਨ ਕੇ ਕਰ ਰਾਜ ਇਹਾ ਗੜ ਹ੍ਵੈ ਪਟਰਾਗੀ॥੧੦੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੋ ਕਛ ਅੰਕ ਲਿਖੇ ਬਧਨਾ ਤੇਊ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁੰਦਰ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ॥ ਮੇਰੋ ਕਛੂ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀ ਅਰ ਹੈ ਅਪਰਾਧ ਤੋ ਆਪ ਬਿਚਾਰੋ॥ ਬਾਰ ਦੁਤੀਨਕ ਮੈਂ ਪਠਏ ਕਪਿ ਰਾਵਨ ਬੈਰ ਬਿਸਾਰ ਸੰਭਾਰੋ॥

ਆਨਿ ਮਿਲੋ ਸੀਅ ਕੇ ਪਲਟੇ ਪਤਿ ਕੀ ਪਤਿ ਰਾਜ ਲੈ ਲੰਕ ਸਿਧਾਰੋ॥੧੦੭॥

ਮੰਦੋਦਰੀਓ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹੈ ਬਿਨਤੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਜੂ ਅਪਰਾਧ ਛਮੋ ਤੁਮ ਰਾਵਨ ਕੇ॥ ਜਬ ਸੀਅ ਹਰੀ ਤਬਹੀ ਬਿਗਰੀ ਤੁਮ ਹੌ ਬਿਗਰੀ ਨ ਭੁਲਾਵਨ ਕੇ ਜੇਈ ਪਾਪ ਦਵਾਗਨਿ ਮਾਹਿ ਜਰੈ ਤਿਨਕੋ ਤੁਮ ਹੌ ਘਨ ਸਾਵਨ ਕੇ॥ ਦੁਖ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਬੂਡ ਰਹੇ ਹਮ ਸੇ ਤੁਮ ਸੇ ਪ੍ਰਭ ਪਾਰ ਲਗਾਵਨ ਕੇ॥੧੦੯॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਂਹੀ ਦਿਨ ਚੋਰੀ ਸੀਅ ਥੋਰੀ ਸੀ ਸਬਨ ਜਾਰੀ ਤਾਂਕੇ ਪਾਛੇ ਮੈਹੂੰ ਸਮਝਾਇ ਪਰਜਾਰੀ ਹੈ॥ ਆਯੋ ਹਨੂਮਾਨ ਲੰਕ ਰਾਜ ਕੈ ਨਿੰਸਕ ਜਾਰੀ ਪਾਉਂ ਰੋਪ ਅੰਗਦ ਭਸਮ ਕਰ ਡਾਰੀ ਹੈ॥ ਜਾਨਕੀ ਬਚਨ ਊਲਕਾ ਨਿਪਟ ਜਾਰੀ ਔਰ ਕੀਓ ਨ ਸਹਾਇ ਸ਼ਿਵ ਯੌ ਝੁਰਸ ਮਾਰੀ ਹੈ॥ ਰਾਮ ਬਾਨ ਕਾਟ ਡਾਰੀ ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਾਂ ਪਰ ਕਹਤ ਹੋ ਜਰੀਯ ਦੈ ਉਘਾਰੀ ਹੈ॥੧੧੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੇਜ ਤੇ ਕੋਊ ਨ ਬੋਲ ਸਕੈ ਘਰ ਯੌਹੀ ਗਯੋ ਸਭ ਕੋਕਮਤੇ॥ ਸੁ ਬਿਭੀਖਨ ਸੋ ਖਗ ਆਇ ਮਿਲਯੋ ਤਜ ਲੰਕਪਤੀ ਬਿਖ ਤੇ ਦ੍ਰਮਤੇ॥ ਸੀਆ ਦੀਪ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਰਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈ ਤਬ ਕੌਨ

ਮਤੇ॥ ਪੀਅ ਕੋ ਸਬ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਅਬ ਰਾਵਨ ਕੀ ਗਤਿ ਹੈ ਤੁਮ ਤੇ॥੧੧੧॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੋ ਸੀਅ ਚੋਰੀ ਲਈ ਤੋ ਕਹਾ ਅਰੁ ਬੈਰ ਕੀਓ ਤੋ ਕਹਾ ਵਿਗਰਯੋ ਹੈ॥ ਮੈਂ ਜੁ ਕਹੀ ਸੋ ਨ ਏਕ ਕਰੀ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਲੈ ਤਰਵਾਰ ਲਰਯੋ ਹੈ॥ ਯਾ ਰਨ ਮੈਂ ਮੇਰੇ ਨੈਨਨ ਤੇ ਪਲ ਪਾਛੇ ਕੋ ਪਾਉ ਨ ਨੈਕ ਟਰਯੋ ਹੈ॥ ਧੰਨ ਸਬੈ ਅੰਗ ਰਾਵਨ ਕੇ ਜੋ ਨ ਮੋ ਪਗ ਤੇ ਮੁਖ ਫੇਰ ਧਰਯੋ ਹੈ॥੧੧੨॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਰਾਮ ਕੀ ਰਜਾਇ ਪਾਇ ਹਨੂਮਾਨ ਕੀ ਸਹਾਇ ਚੌਪ ਸੋਂ ਚਿੰਤਾ ਬਨਾਹਿ ਰਾਵਨ ਕੀ ਦੇਹ ਕੋ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਲੈ ਧਰੀ ਫੂਕ ਦੀਨੀ ਤੇਹੀ ਘਰੀ ਕਹੈਂ ਦੇਵ ਭਲੀ ਕਰੀ ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖੈਂ ਭਰ ਗੇਹ ਕੋ॥ ਐਸੀ ਪਰਜਰੀ ਅਜਹੂੰ ਲੌ ਹੈ ਹਰੀ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਗਟੈ ਜਨਾਵਤ ਹੈ ਸੀਤਾ ਕੇ ਸਨੇਹ ਕੋ॥ ਪਰੈ ਕੋਟ ਮੇਹ ਤਉ ਜਰੈ ਲੇਹ ਦੇਹ ਕੀਏ ਹੀਏ ਕੇ ਹੁਲਾਸ ਤੇ ਨ ਮਿਲੀ ਜਾਇ ਖੇਹ ਕੋ॥੧੧੩॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਤਬ ਅੰਗਦ ਹਨੂਮਾਨ ਰਾਮ ਰਜਾਇਸ ਪਾਇ ਕੈ॥ ਕੀਨੋ ਰਬਕ ਪਲਾਨ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਜਿਹ ਬਨ ਬਸੈ॥੧੧੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਇ ਸਿਰਨਾਇ ਕਹਯੋ ਚਲੌ ਸੀਅ ਮਾਇ ਧਾਇ ਦੇਖੋ ਰਾਮ ਪਾਇ ਸਤਭਾਇ ਨਿਰਮਲ ਸੋਂ॥ ਹੋ ਜੁ ਲੰਕਰਾਇ ਰਨ ਜੂਝਯੋ ਅਰਰਾਇ ਜਸ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਰਘੁਰਾਇ ਜੀਤੇ ਬਲ ਸੋਂ॥ ਕਹੀ ਨ ਬਨਾਇ ਰਹੇ ਲੋਚਨ ਲਗਾਇ ਇਤ ਸਭਸੋ ਕਹਤ ਆਜ ਛੂਟੇ ਕਲ ਕਲ ਸੋਂ॥ ਲੈ ਚਲੇ ਲਵਾਇ ਕਵਿਰਾਮ ਬਲਿ ਜਾਇ ਛਬ ਰਹੀ ਛਿਤ ਛਾਇ ਨਖ ਚੰਦ੍ਰਕਾ ਕੀ ਛਲ ਸੋਂ॥੧੧੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਮੋਰ ਚਲੇ ਅਲਿਕੈ ਅਹਿ ਜਾਨ ਚਕੋਰ ਚਲੇ ਮੁਖ ਜਾਨ ਸਸੀ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖਿ ਸਰੋਜਨ ਤੇ ਸੁਥਰੇ ਮਧਿ ਪਾਵਲਿ ਸੀਅ ਕੈ ਸੰਗ ਧਸੀ॥ ਸੁਨ ਪਾਇਨ ਨੂਪਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੌ ਮਿਲ ਹੰਸ ਚਲੇ ਜੀਅ ਮੈਂ ਜੁ ਬਸੀ॥ ਅਜਹੂੰ ਸੀਅ ਲਾਖ ਸੰਕੋਚਨ ਸੋਂ ਤਊ ਦਾਮਿਨ ਕੋਰ ਦਪਾਂਤਿ ਹਸੀ॥੧੧੬॥

ਸੀਤਾਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜੋ ਕਹਿ ਹੈਂ ਰਘੁਬੀਰ ਚਿਤੈ ਮੋਹਿ ਤੈਂ ਬਨ ਮੈਂ ਮ੍ਰਿਗ ਕਾਜ ਪਠਾਏ॥ ਔਰ ਇਤੇ ਪਰ ਰੇਖ ਮਿਟਾਇਕੈ ਭੀਖ ਦਈ ਤੋ ਇਤੇ ਦੁਖ ਪਾਏ॥ ਤੌ ਜਮ ਕੇਹਰ ਕੋ ਹਨੂਮਾਨ ਏ ਪ੍ਰਾਨ ਕੁਰੰਗ ਸੀਆ ਹੈਂ ਬਨਾਏ॥ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਕਛ ਹੈ ਬਿਪਰੀਤਿ ਜੁ ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਵਨ ਆਪਨ ਆਏ॥੧੧੭

ਹਨੂਮਾਨ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਤੋ ਸਤ ਤੇ ਸਤ ਜੋਜਨ ਸਿੰਧ ਹੌਂ ਫਾਂਧ ਪਰਯੋ ਪੁਰਿ ਠੋਕ ਜਰਾਯੋ॥ ਤੋ ਸਤ ਤੇ ਸਸਿ ਸੂਰ ਫਿਰੈਂ ਨਭ ਸੇਸ ਧਰੀ ਛਿਤ ਖੇਦ ਨ ਪਾਯੋ॥ ਤੇ ਸਤ ਤੇ ਰਨ ਕੋਪ ਚਢੇ ਸੁਨ ਜਾਨਕੀ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ॥ ਤੋਹਿ ਤੋ ਬੋਲਤ ਹੈ ਦਸ ਪੈਂਡ ਸੁ ਦਾਸ ਰਥੀ ਲੰਘ ਬਾਰਧਿ ਆਯੋ॥੧੧੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਤੇਰੇ ਬਿਛੁਰੇ ਤੇ ਔਰ ਬਿਛਰੀ ਹੀ ਸਾਤ ਤੀਅ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਾਰਤ ਹੀ ਸਾਤੋਂ ਢੁਰ ਆਈ ਹੈ॥ ਲਾਜ ਰਾਖੀ ਨੈਨਨ ਪ੍ਰਬੀਨਤਾ ਸੁ ਬੈਨਨ ਮੇ ਗ੍ਰੀਵ ਕਰ ਸਕੁਚ ਉਦਾਰਤਾ ਬਸਾਈ ਹੈ॥ ਸੋਭਾ ਅੰਗ ਅੰਗ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕੀਰਤਿ ਅਖੰਡ ਆਜ ਭੁਜ ਦੰਡਟ ਮੈ ਸੂਰਤਾ ਸੁਹਾਈ ਹੈ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਕਹੈਂ ਮੋਕਉ ਠੌਰ ਕਹਾਂ ਰਘੁਬੀਰ ਮਨ ਤਾਂਕੀ ਓਰ ਨੈਨ ਭਰ ਦੇਖਨੇ ਨ ਪਾਈ ਹੈ॥੧੧੯॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਦਪਿ ਯੌ ਹਨੂਮਾਨ ਕਹੀ ਤਉ ਸੀ ਜੀਅ ਕੋ ਨ ਮਿਟੈ ਖਟਕੋ॥ ਜਬ ਹੀ ਕਛੂ ਰਾਵਨ ਕੀ ਚਲ ਹੈ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਮਾਨਕ ਹੈ ਚਟਕੋ॥ ਬਨ ਕੰਟਕ ਕੁੰਜ ਬਿਚਾਰਨ ਮੈ ਭਯੋ ਜਾਨਕੀ ਪ੍ਰਾਨ ਮਹੀ

ਪਟਕੋ॥ ਕਵਿਰਾਮ ਚਲੈ ਠਠਕੈ ਸਕੁਚੈ ਸੁ ਭਯੋ ਤਨ ਆਜ ਬਟਾ
ਨਟਕੋ॥੧੨੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੂਰ ਤੇ ਰਾਮ ਦਿਵਾਕਰ ਦੇਖ ਭਏ ਸੀਅ ਕੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਹਸੌ ਹੈਂ
ਸਯਾਮ ਘਟਾ ਅੰਗ ਅੰਗਨ ਸੌ ਕੀਏ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੋਰ ਮਹਾਂ ਲਲਚੌ
ਹੈਂ॥ ਨੈਨ ਸਰੋਜ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਤੇਈ ਭ੍ਰਿੰਗ ਕੀਏ ਉਨਮਤ ਧਸੌ
ਹੈਂ॥ ਪੂਰਨ ਤਾਂ ਮੁਖ ਚੰਦ ਬਿਲੋਕ ਚਕੋਰ ਕੀਏ ਚਿਤ ਕੇ ਚਪਲੌ
ਹੈਂ॥੧੨੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਨੈਨ ਭਏ ਸਰਸੋਂ ਹੈ॥
ਔਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਹੈਂ ਸਭ ਕੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੀਲ ਗਹੇ ਕੀਏ ਭੂਮਿ ਧਸੌ
ਹੈਂ॥ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨਿ ਬਾਸਕ ਕੀ ਕਿਧੌਂ ਕੰਜ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮੈ
ਬਿਗਸੌ ਹੈਂ॥ ਔਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਕਵਿਰਾਮ ਨਿਛਤ੍ਰ ਮਨੋ ਜਲ
ਮਾਂਹ ਲਗੌ ਹੈਂ॥੧੨੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ਲੋਗਨ ਕੋ ਸੀਅ ਸੋ॥
ਜਬ ਲੌ ਨਹਿ ਆਗ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੈ ਤਬ ਲੌ ਨਾ ਗਿਲਾਨਿ ਮਿਟੈ
ਜੀਅ ਸੋ॥ ਧਰ ਸੀਸ ਲਈ ਸੁ ਕਰੋਂ ਅਬਹੀ ਸਿਰ ਨਾਇ ਕਹਯੋ
ਆਪਨੇ ਪੀਅ ਸੋ॥ ਅਬ ਔਰ ਕੀ ਕੌਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਰੈ ਜਬ ਰਾਮ
ਸੇ ਆਜ ਕਹੈਂ ਤੀਅ ਸੋ॥੧੨੩॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਅਬ ਹੌਂ ਕਰੌਂ ਪ੍ਰਵੇਸ ਰਾਮ ਰਜਾਇ ਸੁ ਪਾਇਕੈ॥ ਸਾਖ ਸਮੀਰ ਦਿਨੇਸ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਅਤਿ ਪੂਰੋ ਸਦਾ॥੧੨੪॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਤਬ ਯੌ ਕਹੀ ਜਾਨਤ ਹੌ ਇਹ ਹੇਤ॥ ਕੰਚਨ ਦੇਹ ਸੀਆ ਹੁਤੀ ਕੁੰਦਨ ਸੀ ਕਰ ਲੇਤੁ॥੧੨੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਹਾਥਨ ਜੋਰ ਕਹੀ ਸੀਅ ਜੂ ਤਬ ਪਾਵਕ ਕੇ ਸਿਰਨਾਇਕੈ ਐਸੀ॥ ਜੌ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਜੀਅ ਮੈ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਮੈ ਮੂਰਤਿ ਔਰ ਹੈ ਬੈਸੀ॥ ਤੌ ਮੇਰੇ ਅੰਗਨ ਜਾਰ ਪਿਤਾ ਤੁਹਿ ਰਾਮ ਕੀ ਸੌਹ ਰੇ ਕਾਨ ਹੈ ਕੈਸੀ॥ ਜੋ ਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਰਤਿ ਹੈ ਤੋ ਸਰੋਜ ਸੀ ਰਾਖ ਸਰੋਵਰ ਮੈਸੀ॥੧੨੬॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸ਼ਿਵ ਬਿਰੰਚ ਦੇਖਤ ਸਬੈ ਸੁਰ ਗਨ ਅਰ ਸੁਰ ਰਾਇ॥ ਅਗਨਿ ਲਾਟ ਮੈ ਲਪਟ ਸੀ ਗਈ ਸੀਅ ਲਪਟਾਇ॥੧੨੭॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਦਪਿ ਆਨ ਕਹੀ ਨਭ ਮੈ ਸੁਰਨਾਥ ਫਨੀਸ ਸੁ ਬੇਦ ਮਈ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜੋ ਰਮਾ ਸੋ ਉਮਾ ਸੋਈ ਜਾਨਕੀ ਹੈ ਨਾਹਿ ਬਾਤ ਨਈ॥ ਅਰ ਆਪਨ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੀਅ ਕੀ ਤਊ ਬਾਤ ਕਛੂ ਸਮਝੀ ਨ ਗਈ॥ ਕਪਿ ਭੀਰ ਖਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਤਊ ਸੀਅ ਆਗ ਮੈ ਆਗ ਮਿਲਾਇ ਦਈ॥੧੨੮॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਰਜਾਇਸ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਗਿਰ ਕੰਚਨ ਤੇ ਜਨੁ ਰਾਸ ਲਈ॥ ਘਰਿ ਆਇਕੈ ਲੰਕਰਚੀ ਰੁਚਿਸੋ ਤਿਹੁੰ ਲੋਕਨ ਤੇ ਤਿਨ ਭਾਂਤਿ ਨਈ॥ ਤਬ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁ ਰੀਝ ਕੈ ਤਾਂਹਿ ਸੁ ਮੋਖ ਦਈ॥ ਮਾਨੋ ਰਾਘਵ ਰਾਵਨ ਚੋਰ ਸੁਨਾ ਰਤੇ ਕਾਸਨੀ ਸੀ ਸੀਅ ਤਾਇ ਲਈ॥੧੨੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੀਅ ਹੁਤਾਸਨ ਮਾਹਿ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀਓ ਜਬ ਰਾਮ ਰਜਾਇਸ ਪਾਈ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਇਹ ਕਾਰਨ ਕੌਨ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਕਵਿਰਾਮ ਬਨਾਈ॥ ਜਾਨਕੀ ਤੇ ਬਿਛੁਰੇ ਬਿਰਹਾਗਨ ਹੀ ਜੀਅ ਤੇ ਜਨ ਬਾਹਰ ਆਈ॥ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦੀਓ ਅਬ ਤੋ ਪਗ ਛੈਫ ਕਰ ਹੋਤ ਬਿਦਾਈ॥੧੩੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਨਕੀ ਸੀਲ ਕੇ ਤੇਜ ਤੇ ਤੇਜ ਭਯੋ ਉਤਪਾਵਕ ਕੋ ਅਤਿ ਪੀਰੋ॥ ਪਾਇਨ ਲਾਗ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਹੋ ਜਗ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਰਘੁਬੀਰੋ॥ ਮੋ ਪਰ ਆਜ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਪੂਰ ਪਟੀਰ ਸਮੀਰ ਤੇ ਸੀਰੋ॥ ਜਾਨਤ ਲੋਗ ਸੀਅ ਦਿਬ ਲੇਤ ਸੁ ਆਗ ਕੋ ਆਨ ਪਰੀ ਦੁਖ ਭੀਰੋ॥੧੩੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਆਗਿ ਤੇ ਨਿਕਸ ਆਈ ਆਗ ਜੋਤ ਤੇ ਸਵਾਈ ਰੀਝੇ ਰਘੁਰਾਈ ਮਨ ਭਾਈ ਬਿਨ ਖੇਦ ਸੋਂ॥ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਦਾਇਨੀ ਗਵਾਈ ਮਨ

ਆਈ ਆਜ ਕਿਧੌਂ ਰਾਜ ਤੀਨ ਲੋਕ ਪਾਯੋ ਰਿਪੁ ਛੇਦ ਸੋਂ॥ ਨਾਨਾ ਚਿਤ ਚਾਇਨ ਸੋ ਵੈਸੇਈ ਸੁਭਾਇਨ ਸੋ ਰਾਮ ਚੰਦ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਾਗੀ ਏਕ ਭੇਦ ਸੋਂ॥ ਮਿਲੇ ਮੀਤ ਮੀਤਾ ਜਯੋਂ ਧਨੀ ਸੋ ਦੌਰ ਨੀਤਾ ਤੈਸੇ ਰਾਮੈ ਮਿਲੀ ਸੀਤਾ ਜੈਸੇ ਗੀਤਾ ਮਿਲੀ ਬੇਦ ਸੋਂ॥੧੩੨॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਜਬ ਨਾਰਾਇਨ ਲਛ ਤਬ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਰੁਕਮਨਿ ਹੋਇ॥ ਜਬ ਰਘੁਪਤਿ ਤਬ ਜਾਨਕੀ ਨਏ ਨ ਉਪਜਤ ਦੋਇ॥੧੩੩॥

ਲਛਮਨੋ ਵਾਚ॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਹਾਥ ਜੋਰ ਸਿਰ ਨਾਇ ਤਬ ਲਛਮਨ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ॥ ਦਈ ਲੰਕ ਰਘੁਰਾਇ ਰਾਵਨ ਕੋ ਧਨੁ ਲੀਜੀਏ॥੧੩੪॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੋ ਵਾਚ॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਜੌ ਰਿਪੁ ਜੀਤਯੋ ਜਾਇ ਸੂਰ ਕਹਾਵੈ ਜਸੁ ਬਢੈ॥ ਤਬ ਕੀਜੀਐ ਸਹਾਇ ਤਾਂਕੋ ਕਛੂ ਨ ਲੀਜੀਏ॥੧੩੫॥

ਕਵਿਉ ਵਾਚ॥

ਸਰੋਠਾ॥ ਕਪਿਗਨ ਸੰਗ ਲਵਾਇ ਚਲਯੋ ਬਿਭੀਖਨ ਪਾਇ ਪਰ॥ ਜਸ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਲਛਮਨ ਸਹਤ ਸੀਅ ਚਲੇ॥੧੩੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੈਸੇ ਦਾਨ ਕੀਰਤਿ ਜਯੋਂ ਮਾਸ ਰੁਤਿ ਪ੍ਰੀਤ ਚਿਤਿ ਜੈਸੇ ਰਤਿ ਕਾਮ ਕਵਿ ਰਾਮ ਨਿਧਿ ਭਾਗ ਸੋਂ॥ ਜਯੋਂ ਅਰਥ ਬਾਨੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦਰ ਸੋਂ ਭਾਵਨੀ ਸਿੰਧੁ ਗੰਗ ਚੰਦ ਚਾਂਦਵਾਨੀ ਜਯੋਂ ਮਨਿ ਸੇਖ ਨਾਗ ਸੋਂ॥ ਜਯੋਂ ਧਰਮ ਨੀਤਿ ਭਲੋ ਸਾਹਿਬ ਬਸੀਠ ਤੈਸੇ ਆਜ ਮਿਲੀ ਜਾਨਕੀ ਜੂ ਆਪਨੇ ਸੁਹਾਗ ਸੋਂ॥ ਬੈਠਕੇ ਬਿਵਾਨ ਗੀਰਵਾਨ ਚਲੇ ਸੀਆ ਰਾਮ ਜੈਸੇ੍ਰਕਰਤਾਲ ਮਿਲੇ ਤਾਨ ਚਲੇ ਰਾਗ ਸੋਂ॥੧੩੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਜੀਤਿ ਕਰੀ ਰੀਤਿ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੀ ਲੇ ਸੰਗ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਸੌ ਲਵਾਹਿ ਕੈ॥ ਸੀਆ ਸੌਂ ਕਹਤ ਦੇਖ ਆਯੋ ਵਹਿ ਠੌਰ ਜਹਾਂ ਲਛਮਨ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਮਾਰਯੋ ਹੈ ਰਿਸਾਇ ਕੇ॥ ਈਹਾਂ ਨਾਗ ਫਾਂਸ ਪਰੀ ਈਹਾਂ ਹਨੂਵੰਤ ਬੀਰ ਗਿਰਯੋ ਮੇਰੋ ਬੀਰ ਮੋਕੋ ਦੀਓ ਹੈ ਜਿਵਾਇ ਕੈ॥ ਈਹਾਂ ਕਾਹੂੰ ਮਾਥੇ ਦਸ ਕਾਟੇ ਲੰਕ ਰਾਇ ਹੂੰਕੇ ਕਹੀ ਰਘੁਰਾਇ ਬਾਤ ਨੈਨ ਸਰਮਾਇ ਕੈ॥੧੩੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੰਗ ਸੀਅ ਬੀਰ ਔ ਸਮੀਰ ਸੁਤ ਅੰਗਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਜਮਾਵੰਤ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਹੁਲਾਸ ਕੀ॥ ਸੇਵਾ ਕੋ ਤਤੀਖਨ ਬਭੀਖਨ ਬਭੀਖਨ ਸੋ ਨਲ ਨੀਲ ਪਲਹੀ ਮੈ ਕਰੈ ਜੋ ਰਮੂਜ ਰਾਮ ਸ੍ਵਾਸ ਕੀ॥ ਸਬੈਂ ਬਡਭਾਗੀ ਅਨੁਰਾਗੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਨ ਕੇ ਚਾਇਨ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹੈਂ

ਸਭ ਕੇ ਬਿਲਾਸ ਕੀ॥ ਚਲੇ ਉਪਰੋਧ ਮਾਨੇ ਪੌਧ ਲਾਗੀ ਆਨੰਦ ਕੀ ਔਧ ਆਇ ਗਈ ਬਨਬਾਸ ਕੀ॥੧੩੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਸੰਗ ਸੀਅ ਬੀਰ ਔ ਸਮੀਰ ਸੁਤ ਅੰਗਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਜਾਮਵੰਤ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਹੁਲਾਸ ਕੀ॥ ਸੇਵਾ ਕੋ ਤਤੀਖਨ ਬਭੀਖਨ ਸੋ ਨਲ ਨੀਲ ਪਲਹੀ ਮੈ ਕਰੈ ਜੋ ਰਮੂਜ ਰਾਮ ਸ੍ਵਾਸ ਕੀ॥ ਸਬੈਂ ਬਡਭਾਗੀ ਅਨੁਰਾਗੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਨ ਕੇ ਚਾਇਨ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹੈਂ ਸਬ ਕੇ ਬਿਲਾਸ ਕੀ॥ ਚਲੇ ਉਪਰੋਧ ਮਾਨੇ ਪੌਧ ਲਾਗੀ ਆਨੰਦ ਕੀ ਔਧ ਆਇ ਗਈ ਔਧ ਗਈ ਬਨਬਾਸ ਕੀ॥੧੩੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੂਰ ਤੇ ਦੇਖ ਬਸਿਸਟ ਕਹੀ ਨਭ ਮੰਡਲ ਰਾਮ ਅਖੰਡਲ ਆਏ॥ ਲੋਕ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਯੌਂ ਨਿਰਖੈਂ ਸਸਿ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿਗ ਪੁੰਜ ਚਕੋਰ ਲਗਾਏ॥ ਆਪਨ ਹੀਂ ਮਨ ਭਾਵਨ ਸੋਂ ਮਾਨੋ ਸਾਵਨ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੋਰ ਜਿਆਏ॥ ਰਾਘਵ ਰਾਮ ਸੀਆ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਸੋ ਸਭ ਕੇ ਮੁਖ ਕੰਜ ਸੁਹਾਏ॥੧੪੦॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਬਸਿਸਟ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੇ ਮਿਲ ਬੈਠ ਭਲੀ ਰੁਚਿ ਸੌਂ ਪਗ ਧੋਏ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਬਿਪਰੀਤਿ ਕਥਾ ਸੁਨ ਕੈ ਉਮਡੇ ਜਲ ਨੈਨ ਸਮੋਏ॥ ਸਿੰਧੁ ਧਰਾ ਧਰ ਨਾਗ ਨਦੀ ਬਨ ਬੋਹੜ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਹਮ

ਜੋਏ॥ ਦੇਖਤ ਸ੍ਰੀਗੁਰ ਪਾਇਨ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਬਿਸਰੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਦੁਖ ਖੋਏ॥੧੪੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਕੇਕਈ ਨੰਦਨ ਦੂਰ ਤੇ ਆਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕੀਓ ਦੁਖ ਨੈਨ ਬਹਾਏ॥ ਮੂੰਡ ਜਟਾ ਨਖ ਭੇਸ ਤਪੋਧਨ ਭੂਪਤਿ ਝੁੰਡ ਸਬੈ ਪਗ ਲਾਏ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਲਗਾਇ ਰਹੇ ਛਤੀਆ ਮੁਖ ਚੂਮ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਏ॥ ਦੇਖਿ ਬਿਭੀਖਨ ਔਰ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਨ ਗ੍ਰੀਵ ਉਠੀ ਬਹੁਤੇ ਸਰਮਾਏ॥੧੪੨॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਐਸੀ ਏ ਭਾਂਤਿ ਸਬੈ ਮਿਲ ਕੈ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁ ਕੇਕਈ ਕੇ ਘਰ ਆਏ॥ ਪਾਇ ਗਹੇ ਸੀਅ ਬੀਰ ਸਮੇਤ ਕਹਯੋ ਸਭ ਆਂਗਨ ਆਜ ਸੁਹਾਏ॥ ਤਾਤ ਭਯੋ ਅਰਿਨੀ ਸੁਨ ਮਾਤ ਕੀਓ ਹਿਤ ਤੈਂ ਬਨਬਾਸ ਪਠਾਏ॥ ਦੇਹ ਛੁਟੈ ਸਭ ਕੀ ਜਗ ਮੈਂ ਜਸ ਲੈ ਨ ਚਲੇ ਨਰ ਤੇ ਪਛੁਤਾਏ॥੧੪੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਪੂਰਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਚਲੇ ਮਿਲਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਜੂਕੋ ਲੋਚਨ ਬਿਛੌਨਾ ਲੋਕ ਕਰੈਂ ਡਗ ਡਗ ਮੈਂ॥ ਤਿਨ ਹੂੰ ਕੋ ਰਾਮ ਕਵਿ ਵਾਰ ਫੇਰ ਡਾਰਯੋ ਤਨ ਪ੍ਰੇਮ ਜਲ ਆਂਸੁਨ ਸੋਂ ਕੀਚ ਕੀਨੀ ਮਗ ਮੈਂ॥ ਜਾਇ ਲਪਟਾਇ ਨੇਹੁ ਬਹੁਤੋ ਜਨਾਇ ਪ੍ਰਭੂ ਜਾਨਕੀ ਸਮੇਤ ਰਹੇ ਸੀਸ ਧਰ ਪਗ ਮੈਂ॥ ਰਾਮ ਲਖਮਨ ਜੂ ਕੇ ਗੀਲੇ ਘਾਉ ਦੇਖ ਕਹਯੋ ਸੂਰ ਸੁਤ ਜਨਨੀ ਨ ਜਨੇ ਔਰ ਜਗ ਮੈਂ॥੧੪੪॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਜੌ ਲੌ ਰਘੁਬੀਰ ਮਾਤ ਮੰਤਰ ਲੌ ਜਾਂਹੀ ਜਾਹਿ ਤੌ ਲੌ ਹੌਂਸ ਭਿਖਕਨ ਰਹੀ ਹੈ ਨ ਦਾਨ ਕੀ॥ ਭੂਖਨ ਪਟੰਬਰ ਉਤਾਰ ਸਭ ਵਾਰ ਦੀਨੇ ਕਹਿਤ ਕੌਸੱਲਯਾ ਆਜ ਕੌਨ ਮੇਰੇ ਮਾਨ ਕੀ॥ ਆਰਤੀ ਬਨਾਇ ਤਿਨ ਪੌਰ ਹੀ ਮੈ ਆਇ ਲੀਨੇ ਆਜ ਹੌਂ ਸਪੂਤੀ ਭਈ ਦੇਖ ਗਤਿ ਭਾਨ ਕੀ॥ ਪਾਇ ਤੇ ਉਠਾਇ ਮੁਖ ਚੁੰਮ ਪਾਨੀ ਪੀਓ ਵਾਰ ਛੌਨਾ ਦੋਊ ਗੋਦ ਲੈ ਕੇ ਬੀਚ ਕੀਨੀ ਜਾਨਕੀ॥੧੪੫॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਦੇਖ ਬੇ ਕੋ ਸਖੀਆਂ ਉਮਡੀ ਘਨ ਜਯੋਂ ਸੰਗ ਆਨੰਦ ਜੀ ਕੇ॥ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਸਬੈ ਬਲ ਜਾਹਿ ਵੈ ਮਾਨਹੁ ਘੂਟਤ ਘੂਟ ਅਮੀ ਕੇ॥ ਖੀਝ ਕਹੈ ਤਿਨ ਸੋਂ ਜਨਨੀ ਮੁਹਿ ਬਾਰਨ ਦੇਹੁ ਦੀਆ ਸਬ ਘੀ ਕੇ॥ ਤੌ ਲਗ ਦੇਖਨ ਦੇਊਂ ਨ ਕਾਹੂ ਕੋ ਜੌ ਲਗ ਨੈਨ ਸਿਰਾਤ ਨ ਨੀਕ॥੧੪੬॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਗਾਉਂ ਕੀ ਲੁਗਾਈ ਲੈ ਲੈ ਆਵਤ ਬਧਾਈ ਧਾਈ ਤਿਨ ਕੀ ਅਸੀਸ ਸੀਸ ਸੌ ਗੁਨੋ ਧਰਤ ਹੈ॥ ਏਕਨ ਕੋ ਦਾਨ ਸਨਮਾਨ ਦੈ ਦੈ ਏਕਨ ਕੋ ਏਕਨ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰ ਬਿਦਾਈ ਕਰਤ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਸਮੇਤ ਵਾਰ ਡਾਰੋਂ ਰਾਮ ਚੰਦ ਪਰ ਜੌਕ ਜੋਈ ਜੋਈ ਦੈ ਦੈ ਦੁਖ

ਕੋ ਹਰਤ ਹੈ॥ ਔਰ ਕੀ ਚਲਾਵੈ ਕੌਨ ਵਾਰਤਾ ਹੈ ਰਾਈ ਲੌਨ ਮੇਰੀ ਡੀਠ ਲਾਗੈ ਜਿਨ ਜੀਅ ਮੈਂ ਡਰਤ ਹੈ ਨੀਕ॥੧੪੭॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਭੌਨ ਤੇ ਨਿਕਸ ਆਇ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ ਬਨਾਇ ਕੀਨੋ ਅਭਿਖੇਕ ਰਿਖ ਮੰਡਲ ਬੀਚਾਰ ਕੈ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਚਾਮਰ ਬਿਜਨ ਲੈਕੈ ਬੀਰ ਸਭ ਰਾਜ ਕੇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬਿਰਾਜੇ ਅਰਿ ਮਾਰ ਕੈ॥ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਸੁਰ ਰਾਜ ਬਰਖਾਇ ਫੂਲ ਸੂਲ ਮਿਟੀ ਸਬ ਹੀਂਕੀ ਫੂਲ ਨਰ ਨਾਰਿ ਕੈ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਕੇ ਰਾਜ ਕੋ ਸਮਾਜ ਦੇਖਿ ਆਜ ਤਾਂਤੇ ਰਾਮ ਕਵਿ ਪ੍ਰਾਨ ਦੀਨੇ ਵਾਰ ਕੈ ਨੀਕ॥੧੪੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਕਹੈ ਰਘੁਰਾਇ ਸੁਨ ਭਾਈ ਹੋ ਭਰਥ ਰਾਇ ਕੌਨ ਕੌਨ ਕਰੋਂ ਉਪਕਾਰ ਕਪਿ ਰਾਜ ਕੇ॥ ਸੀਤਾ ਸੋਧ ਲਯਾਇ ਸਿੰਧੁ ਪਾਟਕੈ ਬਨਾਇ ਗੈਲ ਜਿਆਇ ਲਛਮਲ ਜੂ ਕੋ ਏਤੇ ਬਡੇ ਕਾਜ ਕੇ॥ ਨੀਲ ਨਲ ਹਨੂਮਾਨ ਅੰਗਦ ਸੋਂ ਜਾਮਵਾਨ ਏਈ ਹੈਂ ਜਿੱਤਯਾ ਸਭ ਰਾਵਨ ਸਮਾਜ ਕੇ॥ ਤਾਤ ਹਮ ਇਨਕੇ ਰਿਣੀ ਹੈਂ ਅਜਹੂੰ ਲੌਂ ਬੀਰ ਲੋਚਨ ਹਮਾਰੇ ਨ ਉਠਤ ਮਾਰੇ ਲਾਜ ਕੇ ਨੀਕ॥੧੪੯॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਦੇਸਨ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਆਇ ਨਰੇਸ਼ ਸਭੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਪਾਂਇ ਪਰੇ॥ ਫਿਰ ਥਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰ ਆਨੰਦ ਸੋ ਦੁਖ ਸੂਕ ਗਏ ਸੁਖ ਹੋਤ ਹਰੇ॥ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਔਰ ਬਿਭੀਖਨ ਕੋ ਰਥ ਬਾਰਣ ਦੈ ਮਨ ਪੁੰਜ

ਖਰੇ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਸੇਵਤ ਹੀ ਜੁਗ ਚਾਰਨ ਮੈਂ ਕਹੋ ਕੋ ਨ ਤਰੇ ਨੀਕ॥੧੫੦॥

ਹਨੂਮਾਨਉ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਰਸ ਹੋਇ ਤੌ ਰਘੁਪਤਿ ਛਾਡੋ ਨਹੀਂ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਨ ਮਨ ਜੋਇ ਹਨੂਮਾਨ ਸਭ ਸੌਂ ਕਹੈ॥੧੫੧॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਦਾਨ ਪੁਰਹੂਤ ਸੋਈ ਕੁਲ ਮੈਂ ਸਪੂਤ ਸੋਈ ਲਾਖ ਕਾਮ ਛਾਡਕੈ ਜੁ ਕਰੈ ਏਕ ਕਾਮ ਕੋ॥ ਪੰਡਿਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸੋਈ ਪ੍ਰੇਮ ਜਲ ਮੀਨ ਸੋਈ ਔਰ ਪੈ ਕਹਾਵੈ ਆਪ ਕਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੋ॥ ਲਾਜ ਕੋ ਜਹਾਜ ਸੋਈ ਆਜ ਕਵਿ ਰਾਜ ਸੋਈ ਮੇਰੋ ਸਿਰਤਾਜ ਸੋਈ ਨੈਕ ਭਰੈ ਹਾਮ ਕੋ॥ ਰਾਮ ਕਵਿ ਰਾਜ ਸੋਈ ਰਾਜ ਕੋ ਸਮਾਜ ਸੋਈ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਈ ਜੋਈ ਭਜੈ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕੋ ਨੀਕ॥੧੫੨॥

ਅੰਗਦੋ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਆਨੰਦ ਉਰ ਨ ਸਮਾਇ ਭੁਜ ਉਠਾਇ ਅੰਗਦ ਕਹੈ॥
ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਇ ਛਿਨ ਭੰਗਰ ਤਨ ਜਾਨ ਨੀਕ॥੧੫੩॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਦਾ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹਿ ਲੱਛਮਨ ਬੀਰ ਕਹਿ ਮਹਾਂ ਰਣਧੀਰ ਕਹਿ ਮਨ ਕੇ ਸਹਾਇ ਰੇ॥ ਸੀਤਾ ਪਤਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿ ਕਾਮ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਮ ਕਹਿ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਔਰ ਦੈ ਬਹਾਇ ਰੇ॥ ਤੀਨੋ

ਲੋਕ ਨਾਥ ਕਹਿ ਬੂਡੇ ਦੇਤ ਹਾਥ ਕਹਿ ਆਪ ਰਘੁਨਾਥ ਕਹਿ ਔਰ ਪੈ ਕਹਾਇ ਰੇ॥ ਬੇਦਨ ਕੋ ਸਾਰ ਕਹਿ ਸਬ ਕੌ ਅਧਾਰ ਕਹਿ ਮੋਖ ਲੌ ਉਦਾਰ ਕਹਿ ਹੋਤ ਹੈ ਸਹਾਇ ਰੇ ਨੀਕ॥੧੫੪॥

ਬਿਭੀਖਨੋ ਵਾਚ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲ ਤੇ ਉਠ ਰਾਇ ਬਿਭੀਖਨ ਆਨ ਚਢੀ ਚਿਤ ਚੌਂਪ ਨਈ॥ ਯਹਿ ਮੂਰਤਿ ਸਾਵਰੀ ਨੈਨਨ ਮੈਂ ਉਰ ਮੈਂ ਬਸ ਹੋਇ ਅਨੰਦ ਮਈ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕਹਿ ਕੌਨ ਸਕੈ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਭਟ ਬਾਤ ਨਈ॥ ਜਬ ਆਇ ਮਿਲਯੋ ਤਬ ਹੀਂ ਹਸਕੈ ਮੋਸੋ ਰੰਕਨ ਕੋ ਜਿਨ ਲੰਕ ਦਈ॥੧੫੫॥

ਸੁਗ੍ਰੀਵਉ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਮੁਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਚਿਤ ਚਾਉ ਨੈਨ ਕਮਲ ਰਵਿ ਰਾਮ ਸੋਂ॥
ਕਪਟ ਰਹਿਤ ਕਪਿ ਰਾਉ ਕੀਰਤਿ ਰਘੁਪਤ ਕੀ ਕਰੈ॥੧੫੬॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਕੋ ਬਾਲਿ ਸੋ ਮਾਰਕੈ ਦੇਸ ਲਯੋ॥ ਅਰੁ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਮੇ ਕਪਿ ਰਾਜ ਭਯੋ॥ ਇਤ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਮੇਂ ਜਬਹੀਂ ਚਿਤ ਚੌਂਪ ਮਿਲਾਇ ਕੇ ਨੈਕੁ ਦਯੋ॥ ਤਬਹੀ ਸਬ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ਭਏ ਕਵਿ ਰਾਮ ਇਹੈ ਜੀਅ ਜਾਨ ਲਯੈ॥੧੫੭॥

ਕਵਿਯੋ ਵਾਚ॥

ਸੋਰਠਾ॥ ਸ਼ਿਵ ਬਿਰੰਚ ਸੁਰ ਈਸ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇਵਤ ਚਰਨ॥ ਦੇਤ ਬਸਿਸਟ ਅਸੀਸ ਸਭਾ ਸਹਿਤ ਰਘੁਬੀਰ ਕੋ॥੧੫੮॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸੇਸ ਸੇ ਸਮਝ ਵਾਰ ਹਫੈ ਹੈ ਗੁਨ ਕੇ ਭੰਡਾਰ ਤੇਈ ਸੀਖ ਸੀਖ ਕੰਠ ਭੂਖਣ ਜੋ ਧਰ ਹੈਂ॥ ਆਪਨ ਸਮਝ ਪਾਇ ਔਰਨ ਸੁਨਾਇ ਸੁਖ ਐਸੇ ਗੁਨ ਗਾਇ ਗਾਇ ਜੀ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰ ਹੈਂ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਹੀਯੇ ਤੇ ਰਘੁਬੀਰ ਬੀਰ ਲ਼ਛਮਨ ਜਾਨਕੀ ਸਮੇਤ ਸਦਾ ਧ੍ਰੂਅ ਜਯੋਂ ਨ ਟਰ ਹੈਂ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਗੀਤ ਕੇ ਏ ਚੌਦਹਿ ਜੁ ਅੰਕ ਤੇਊ ਚੌਦਹਿ ਭਵਨ ਕੋ ਕਲੰਕ ਦੂਰ ਕਰ ਹੈਂ॥੧੫੯॥

ਛਪਯ॥ ਸੰਮਤ ਬਿਕ੍ਰਮ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸਹੱਸ ਖਟ ਸਤ ਅੱਸੀਹ ਬਰ॥ ਚੇਤ੍ਰ ਚਾਂਦਨੀ ਦੂਜ ਛਤ੍ਰ ਜਹਾਂਗੀਰ ਸੁਭੱਟ ਪਰ॥ ਸ਼ੁਭ ਲੱਛਨ ਦੱਛਨ ਸੁਦੇਸ ਕਵਿਰਾਮ ਬਿਚੱਛਨ॥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਤਨ ਕੁਲ ਪ੍ਰਾਕਸ਼ ਜਸ ਦੀਪਕ ਰੱਛਨ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਜਥਾ ਮਤਿ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹਯੋ ਸ਼ੁਭ ਲਗਨ ਗਨਿ॥ ਦੈ ਭਗਤਿ ਦਾਨ ਨਿਰਭੈ ਕਰਹੁ ਜੈ ਰਘੁਪਤਿ ਰਘੁਬੰਸ ਮਨਿ॥੧੬੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੇ ਹਨੂਮਾਨ ਨਾਟਕੇ ਰਾਵਨਬਧ ਚੌਧਵੋਂ ਅੰਕ ਸਮਾਪਤਹ॥੧੪॥

References:

Front cover: http://vishnu108.deviantart.com/

http://www.apnaorg.com/articles/IJPS/

http://searchgurbani.com/mahan_kosh/view

http://punjabrevenue.nic.in/gaz_gdr26.htm

www.global.ucsb.edu/punjab/14.1_Rahman.pdf

http://www.gurmatveechar.com/books/English_Books/Sikhs.in.History.by.Sangat.Singh.(GurmatVeechar.com).pdf

http://tisarpanth.blogspot.co.uk/2013/02/hanuman-natak-exegesis-of-loyalty.html

Adi Guru Granth Sahib

Dasam Granth Sahib

Gurdaspur District Gazetteer, 1914 (Lahore, 1915), pp. 190-194.

Hanuman natak, [translated] by Hirda Ram " Bhulla." Edited with full commentary [in Panjabi] by Pandit Jogi Shev Nath Visarad. pp. viii. 876, 34. Lahore, [1894.] 8. 14158. b. 16.

[Hanuman] natak. An] other edition.] pp. 328. ? [Lahore, 1906.] 8. 14158. b. 22.(2.)

[Hanuman]natak. With a Panjabi commentary called Amritadhara-subo-dhanl, by Ramadasa, Vadhva. pp. 825 and 16 pages of plates. [Lahore, 1906.]

Harbans Singh, 'Beginnings of Modern Sikh Education' Published in the *Punjab Past and Present, Vol.VII, Part I, Serial No.* 15, *April* 1974, pp. 127-144.

Jodh Singh and Dharam Singh, trans., Sri Dasam Granth Sahib (Text and Translation), 2 vols, (Patiala: Heritage, 1999).

Kanh Singh, *Mahān Kosh*

Leitner, G. W. (1882). History of the Indigenous Education in the Punjab since Annexation and in 1882 Repr. Lahore: Republican Books, 1991.

Piara Singh Padam, ed., Rahitnāme, 4th edition, (Amritsar: Chattar Singh, Jivan Singh, 1989).

R. S. Jaggi, Dasam Graṅth dā Karatritav, (New Delhi: Panjabi Sahitt Sabha, 1966).

Sarup Das Bhalla, Mahimā Prakāsh, 2 vols, ed. Gobind Singh Lamba and Khazan Singh, (Patiala: Bhasha Vibhag, Punjab, 1971).

Sarup Singh Kaushish, (*Gurū kīāṅ Sākhīāṅ), Guru Kian Saakhian*, *Tales of the Sikh Gurus*, trans. P. S. Bindra, P. S. Purewal, (Amritsar: Singh Bros, 2005)